

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI ANABİLİM DALI**

**MECMÛ'A-I MAKÂMÂT BE-KAVL-İ MÛSİKİYYÂT (KONYA
MEVLÂNÂ MÜZESİ KÜTÜPHANESİ TÜRKÇE YAZMALAR KO-
LEKSİYONU NUMARA: 2193) (İNCELEME-MESTAP TABLOSU-
KARŞILAŞTIRMALI METİN)**

Nur Zeynep ÇATALBAŞ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Danışman: Doç. Dr. Orhan KAPLAN

HAZİRAN-2024

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

MECMÛ'A-I MAKÂMÂT BE-KAVL-İ MÛSİKİYYÂT
(KONYA MEVLÂNÂ MÜZESİ KÜTÜPHANESİ TÜRKÇE
YAZMALAR KOLEKSİYONU NUMARA: 2193) (İNCE-
LEME-MESTAP TABLOSU-KARŞILAŞTIRMALI METİN)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Nur Zeynep ÇATALBAŞ

Enstitü Anabilim Dalı : Türk Dili ve Edebiyatı
Enstitü Bilim Dalı : Eski Türk Edebiyatı

“Bu tez 27/06/2024 tarihinde online olarak savunulmuş olup aşağıdaki isimleri bulunan
jüri üyeleri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.”

JÜRİ ÜYESİ	KANAATİ
Prof. Dr. Ozan YILMAZ	Başarılı
Doç. Dr. Orhan KAPLAN	Başarılı
Doç. Dr. Özgür KIYÇAK	Başarılı

ETİK BEYAN FORMU

Enstitünüz tarafından Uygulama Esasları çerçevesinde alınan Benzerlik Raporuna göre yukarıda bilgileri verilen tez çalışmasının benzerlik oranının herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve Etik Kurul Onayı gerektiği takdirde onay belgesini aldığımı beyan ederim.

Etik kurul onay belgesine ihtiyaç var mıdır?

Evet ☐

Hayır ☒

(Etik Kurul izni gerektiren araştırmalar aşağıdaki gibidir:

- Anket, mülakat, odak grup çalışması, gözlem, deney, görüşme teknikleri kullanılarak katılımcılardan veri toplanmasını gerektiren nitel ya da nicel yaklaşımlarla yürütülen her türlü araştırmalar,
- İnsan ve hayvanların (materyal/veriler dâhil) deneysel ya da diğer bilimsel amaçlarla kullanılması,
- İnsanlar üzerinde yapılan klinik araştırmalar,
- Hayvanlar üzerinde yapılan araştırmalar,
- Kişisel verilerin korunması kanunu gereğince retrospektif çalışmalar.)

Nur Zeynep ÇATALBAŞ
27/06/2024

ÖN SÖZ

Bu çalışmanın hazırlanma sürecine gelene dek üzerimde pek çok emeği bulunan, bu çalışmanın sorumluluğunu almamda bana destek olan danışmanım Doç. Dr. Orhan Kaplan'a, lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca üzerimde emeği olan Prof. Dr. Bayram Ali Kaya'ya, Prof. Dr. Ozan Yılmaz'a ve Prof. Dr. Vildan Coşkun'a teşekkür ederim.

Çalışmanın konusu olan güfte mecmuasından beni haberdar eden ve gereken desteği esirgemeyen Dr. Öğretim Üyesi Harun Korkmaz'a, şiir ve musikinin ayrılmaz öğeler olduğunu, güfteyi anlamadan sözlü müzik icrasına başlanmayacağını her seferinde hatırlatan ve bu konuya ilgimi çeken hocalarım Prof. Dr. Ferdi Koç'a ve Mustafa Doğan Dikmen'e teşekkür ederim.

Tezimin hazırlık evresinde Dr. Öğretim Üyesi Harun Korkmaz'ın yürütücüsü olduğu 122K924 numaralı 1001 projesi kapsamında burs desteğinde bulunan TÜBİTAK'a teşekkür ederim.

Son olarak eğitim-öğretim hayatım boyunca her zaman yanımda ve destekçim olan aileme teşekkür ederim.

Nur Zeynep ÇATALBAŞ
27/06/2024

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iii
TABLO LİSTESİ.....	ix
ÖZET	x
ABSTRACT	xi
GİRİŞ.....	1
1. BÖLÜM: MUSİKİ VE GÜFTE MECMUALARI	4
1.1. Osmanlı Devrinde Musikinin Tarihî Seyri	5
1.1.1. Musiki Eğitimi Yapılan Kurumlar	7
1.1.1.1. Mehterhane	7
1.1.1.2. Mevlevihane.....	8
1.1.1.3. Enderun	8
1.1.1.4. Özel Meşkhaneler	9
1.1.2. 18. Yüzyılda Türk Musikisi.....	9
1.2. Dinî Musiki.....	10
1.3. Lâ-Dinî Musiki	11
1.4. Musiki Formları (Biçimleri) ve Fasıl.....	11
1.4.1. Fasıl ve Form.....	11
1.4.1.1. Beste.....	12
1.4.1.2. Semai.....	13
1.5. Güfte Mecmuaları.....	15
1.5.1. Güfte Mecmuaları Hakkında Yapılmış Bazı Çalışmalar.....	18
1.5.1.1. Haşim Bey Mecmuası (Musiki Mecmuası) (h. 1269, 1280).....	18
1.5.1.2. Hafız Post Mecmuası	18
1.5.1.3. Müstakimzade Mecmuası (Mecmua-i İlahiyyat)	19
1.5.1.4. Hanende Mecmuası (Ahmed Avni Konuk) (h. 1317) m.1899.....	19
1.5.1.5. Gülzar-ı Musiki (der. Hasan Tahsin)	20
1.5.1.6. Ebubekir Ağa Güfte Mecmuası.....	20
1.5.1.7. Mecmûa-yı Letâif.....	21
1.5.1.8. Vâsıf Bey'in Güfte Mecmuası	22

1.5.1.9. Hâfız Mustafâ Dürbînî-zâde'nin Güfte Mecmuası	23
1.5.1.10. Diğer Çalışmalar	24
1.6. Mecmuanın Tarihendirilmesi	24
2. BÖLÜM: MECMÛ'A-I MAKÂMÂT BE-KAVL-İ MÛSİKİYYÂT'IN	
TANITIMI VE İNCELENMESİ.....	25
2.1. Mecmuanın Dış Özellikleri	25
2.2. Mecmuanın İçerik ve Yapı Özellikleri	26
2.2.1. Mecmuanın Dil ve İmlâ Özellikleri.....	30
2.2.2. Mecmuada Adı Geçen Şairler	37
2.2.3. Mecmuada Adı Geçen Bestekârlar	42
2.2.4. Mecmuada Adı Geçen Makamlar.....	48
2.2.5. Mecmuada Adı Geçen Usuller	50
2.2.6. Mecmuada Adı Geçen Formlar	52
2.2.7. Mecmuadaki Güftelerin Vezin Tablosu	52
2.2.8. İşaretler Sistemi	57
2.2.9. Mecmuanın MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu	59
3. BÖLÜM: KARŞILAŞTIRMALI METİN.....	376
SONUÇ	633
KAYNAKÇA.....	637
ÖZ GEÇMİŞ	644

KISALTMALAR

Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar

- Adlî D.** : Mehmed Adlî Divanı, haz. Seval Baltalı, YLT, Kırklareli: Kırklareli Ü, SBE, 2016.
- Âgâh D.** : Âgâh Dîvânı, Semerkandî-i Âmidî Hacı Hâfız Mehmed Bulak, haz. Şerife Akpınar, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. e-kitap, Ankara, 2017.
- Âhî D.** : Âhî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin), haz. Yalçın Yaman, YLT., İstanbul: Marmara Ü, TAE, 2014.
- Âlî D.** : Âlî (Edirneli Hüseyin Efendi) Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni, haz. İsmail Arıkoğlu, YLT., Elâzığ: Fırat Ü, SBE, 1999.
- Ârif D.** : Divan-ı Ârif, Süleyman Ârif, TBMM Kütüphanesi Açık Erişim Koleksiyonu, h. 1258.
- Bağdatlı Esad D.** : Bağdatlı Es'ad, Hayatı, Sanatı ve Divanının Tenkitli Metni, haz. Mehmet Said Arbatlı, YLT., Tokat: Gaziosmanpaşa Ü, SBE, 2002.
- Bâkî D.** : Bâkî Divanı, haz. Sabahattin Küçük, TDK Yay. Ankara, 1994.
- Behcetî D.** : Behcetî Hüseyin Efendi Divan (Hayatı, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni), Ahmet Ölmez, DT., Kayseri: Erciyes Ü, SBE, 1996.
- Cevrî D.** : Cevrî: Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni, haz. Hüseyin Ayan, Atatürk Üniversitesi Basımevi, Erzurum, 1981.
- Dâniş D.** : Dâniş Dîvânı, İnceleme- Metin, haz. Hamdi Birgören, YLT. Ankara: Gazi Ü, SBE, 2004.
- E. Fâzıl D.** : Enderunlu Fâzıl Divanı (Metin-İnceleme), haz. Esra Beyhan, DT., İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, EBE, 2021.
- E. Hamîd D.** : Enderunlu Mehmed Hâmid Beg Divanı, haz. Şefika Ararat, YLT., Gaziantep: Gaziantep Ü, SBE, 2010.
- Fâiz D.** : Edirneli Fâiz Divanı (İnceleme-Metin-Dizin), haz. Tarık Demir, YLT., Ankara: Gazi Ü, SBE, 2006.

- Fasîh D.** : Fasîh Ahmed Dede Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, Mustafa Çıpan, DT., Konya: Selçuk Ü, SBE, 1991.
- Fehîm D.** : Fehîm-i Kadîm Hayatı, Sanatı, Dîvân'ı ve Metnin Bugünkü Türkçesi, haz. Dr. Tahir Üzgör, Ankara, 1991.
- Fennî D.** : 18. YY. Şairi Mustafa Fennî Dîvân (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin), Hacı İbrahim Demirkazık, DT., İstanbul: Marmara Ü, TAE, , 2009.
- Fitnat D.** : Fitnat Hanımın Hayatı, Sanatı ve Dîvânı (İnceleme-Metin), Halil Çeçen, DT., Malatya: İnönü Ü, SBE, 1996.
- Fuzûlî D.** : Fuzûlî Dîvânı, haz. Dr. Abdülhakim Kılıç, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı Yay.:194, İstanbul, 2021.
- Gelibolulu Âlî D.** : Gelibolulu Mustafa Âlî ve Divanlarının Tenkitli Metni, İ. Hakkı Aksoyak, DT., Ankara: Gazi Üniversitesi, SBE., 1999.
- Hâletî D.** : Azmîzâde Hâletî Dîvânı, haz. Dr. Bayram Ali Kaya, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Sakarya, 2017.
- Halîmî D.** : Halîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, haz. Adnan Çağlı, DT., Konya: Selçuk Ü, SBE, 1998.
- Hâtem D.** : Hâtem Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Dîvânı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi, haz. Mehmet Celal Varışoğlu, YLT., Erzurum: Atatürk Ü, SBE, 1997.
- HMD.** : Hâfız Mustafâ Dûrbînî-zâde'nin Güfte Mecmuası (İAEK Şevket Rado Yazmaları, Sr 078), Betül Uysal, YLT, Düzce: Düzce Ü, SBE, 2021.
- İsmetî D.** : İsmetî Divanı (İnceleme-Metin-Dizin), haz. Elif Günaydın, YLT., Bursa: Uludağ Ü, SBE, 2020.
- İzzet D.** : Dîvân-ı İzzet ve Nigâr-nâme (Tezkire-i Nigâriyye), İzzet Ali Paşa, haz. Fatma Sabiha Kutlar Oğuz, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2019.
- Kâmî D.** : Kâmî Dîvânı, Edirneli Kâmî, haz. Gülgün Erişen Yazıcı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2017.
- K. Râgıb D.** : Koca Râgıb Paşa Dîvânı, haz. Hüseyin Yorulmaz, YLT., İstanbul: İstanbul Ü, SBE., 1989.

- Koca Râgıb Paşa D.** : Koca Râgıb Paşa ve Dîvân-ı Râgıb, haz. Ömer Demirbağ, DT., Van: Yüzüncü Yıl Ü, SBE, 1999.
- Mekkî D.** : Mekkî Divanı ve Tahlili, haz. Gürcan Karapanlı, YLT. İstanbul: İstanbul Ü., SBE., 2005.
- ML.** : Mecmûa-yı Letâif fî Sandukati'l-Me'ârif (Metin ve Değerlendirme), Erdal Kılıç, DT, İstanbul: İstanbul Ü, SBE., 2013.
- MM.** : Mecmû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât, Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi, Mevlana Müzesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu Numara: 2193.
- Musullu Esad D.** : Musullu Es'ad Seyyid Mehmed: Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı, haz. Hüseyin Tay, YLT, Afyonkarahisar: Afyon Kocatepe Ü, SBE, 2011.
- Münif D.** : Münif Antaki Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi, Muharrem Kılıç, YLT, Erzurum: Atatürk Ü, SBE, 1995.
- Nâ'ilî D.** : Divan, Nâ'ilî-i Kadîm, haz. Haluk İpekten, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları e-kitap, Ankara, 2019.
- Nâbî D.** : Nâbî Divanı (2 cilt), haz. Ali Fuat Bilkan, Akçağ Yayınları, Ankara, 2011.
- Nâfiz D.** : Lâzıkîzâde Feyzullah Nâfiz ve Dîvânı, haz. Hiclal Demir, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, e-kitap, Ankara, 2017.
- Nahîfî D.** : Nahîfî Süleyman Efendi: Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, A. İrfan Aypay, DT., Konya: Selçuk Ü, SBE, 1992.
- Nakşî D.** : Nakşî-i Eyyûbî [Ö. 1764] Hayatı, Sanatı ve Divanı (İnceleme-Transkripsiyonlu Metin, Nesre Çeviri, Cenk Açıkgöz, DT., İstanbul: Marmara Ü, TAE, 2016.
- Nâşid D.** : Nâşid (1749-1791) Dîvân, Ömer Zülfe, YLT. İstanbul: Marmara Ü, 1998.
- Nedîm D.** : Nedîm Divanı, haz. Muhsin Macit, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı e-kitap, Ankara, 2017.

- Nef'î D.** : Nef'î Divanı, haz. Metin Akkuş, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, e-kitap, Ankara, 2018.
- Neşâtî D.** : Neşâtî Divanı, haz. Mahmut Kaplan, Akademi Kitabevi, İzmir, 1996.
- Rahmî D.** : Rahmî (Kırımlı, Mustafa) Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni, haz. Sevgi Elmas, YLT., Edirne: Trakya Ü, SBE, 1997.
- Râsih D.** : Râsih Dîvânı İnceleme- Tenkitli Metin- Özel Adlar Dizini, haz. Özge Öztekin, YLT, Ankara: Hacettepe Ü, SBE, 1997.
- Rûhî D.** : Bağdatlı Rûhî Divanı, haz. Coşkun Ak, Uludağ Üniversitesi Yay., Bursa, 2001.
- Rüşdî D.** : Edirneli Ahmed Rüşdî Divanı, haz. Melike Tunadurur, YLT, Edirne: Trakya Ü, SBE, 2012.
- Sâbit D.** : Bosnalı Alaeddin Sâbit: Divan, haz. Turgut Karacan, Cumhuriyet Üniversitesi Yay. Sivas, 1991.
- Sabrî D.** : Sabrî Mehmed Şerîf, Hayatı, Sanatı, Dîvânı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili, haz. Mehmet Korkut Çeçen, DT., Elâzığ: Fırat Ü, 2010.
- Sabrî Ş. D.** : Sabrî-i Şâkir Dîvânı, haz. Müslim Cahid Yılmaz, YLT., Kütahya: Dumlupınar Ü, SBE. 2010.
- Sâmî D.** : Arpaemini-zade Mustafa Sâmî Divanı, haz. Fatma Sabiha Kutlar, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, e-kitap., Ankara, 2017.
- Seyyid Vehbî D.** : Seyyid Vehbî ve Divanının Karşılaştırmalı Metni, haz. Hamit Dikmen, DT, Ankara: Ankara Ü, SBE, 1991.
- Sırrî D.** : Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği Divan'ı (Tenkitli Metin-İnceleme) ve Şerhu Medhi'n-Nebi, haz. Şevkiye Kazan, DT., Ankara: Gazi Ü, SBE, 2003.
- Ş. Esad D.** : Şeyhülislam Esad Efendi ve Divanının Tenkitli Metni, haz. Muhammed Nur Doğan, MEB, İstanbul, 1997.
- Ş. Yahyâ D.** : Şeyhülislam Yahya Divanı, haz. Hasan Kavruk, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, e-kitap, Ankara, ?.

- Şâkir D.** : Şâkir Mehmed Efendi Dîvânı (Metin-İnceleme), haz. Semra Yanbal, YLT, Sivas: Cumhuriyet Ü, 2009.
- Şehrî D.** : Şehrî Dîvânı, haz. Şener Demirel, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 2017.
- Şeyh Gâlib D.** : Şeyh Gâlib Dîvânı, haz. Muhsin Kalkışım, DT. İstanbul: İstanbul Ü, SBE, 1992.
- Tıflî D.** : Tıflî Ahmed Çelebi Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni, haz. Bekir Çınar, DT, Elazığ: Fırat Ü, 2000.
- VBM.** : XIX. Yüzyılda Yazılmış Olan Vâsıf Bey'in Güfte Mecmuasının İncelenmesi, Hilal Konya, YLT, İstanbul: Marmara Ü, 2013.
- Vecdî D.** : Vecdî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Karşılaştırmalı Metni), haz. Eşref Yanmaz, YLT, Erzurum: Atatürk Ü, 1995.
- Vecîhî D.** : Vecîhî Hayatı, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, Gazanfer Aslantaş, YLT. Konya: Selçuk Ü, 1994.
- Vehbî D.** : Sünbülzâde Vehbî Divanı, haz. Ahmet Yenikale, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, e-kitap, Ankara, 2017.
- Vesîm D.** : Abbas Vesîm Divanı, Abbas Vesîm Efendi; Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Divanı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi, İbrahim Halil Tuğluk, DT. Ankara: Gazi Ü, 2007.
- Veysî D.** : Veysî Dîvânı (Hayatı, Eserleri, Kişiliği), Zehra Toska, YLT, İstanbul: İstanbul Ü, 1985.
- Y. Nazîm D.** : Yahyâ Nazîm Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin), Mustafa Sefa Çakır, DT., Sivas: Cumhuriyet Ü, 2018.

Diğer Kısaltmalar

- b.** : Beyit
- B.** : Bent
- bas.** : Basım, baskı
- bkz.** : Bakınız
- Bşk.** : Başkanlık,-ğı
- c.** : Cilt
- D.** : Dîvân / Dîvânçe
- der.** : Derleyen

EBE	: Eğitim Bilimleri Enstitüsü
h.	: Hicrî
TDV DİA.	: Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi
DT.	: Doktora Tezi
DTCF	: Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi
G.	: Gazel
g.	: Güfte
haz.	: Hazırlayan
K.	: Kaside
Ktp.	: Kütüphane,-si
Müs.	: Müstezad
Müf.	: Müfred
nr./nu.	: Numara
ö.	: Ölüm tarihi
ör.	: Örnek
s.	: Sayfa
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
TAE	: Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
T.C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TEİS.	: Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü
Ü	: Üniversite
vb	: Ve benzeri
vd.	: Ve diğerleri
vr.	: Varak
Yay.	: Yayınevi / Yayınları
yk.	: Yaprak
YLT.	: Yüksek Lisans Tezi
yy.	: Yüzyıl

TABLO LİSTESİ

Tablo 1: Mecnuda Adı Geçen Şairler	41
Tablo 2: Aynı Şiiri Birden Fazla Kez Bestelenmiş Şairler ve Güfte Numaraları.....	42
Tablo 3: Mecnuada Adı Geçen Bestekârlar.....	47
Tablo 4: Mecnuada Adı Geçen Makamlar ve Güfte Sayıları	50
Tablo 5: Mecnuada Adı Geçen Usuller	52
Tablo 6: Mecnuada Adı Geçen Formlar	52
Tablo 7: Mecnuadağı Güftelerin Vezin Tablosu	57
Tablo 8: Muhteva Tablosu.....	375

ÖZET	
Başlık: Mecnû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât, Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu, Numara: 2193 (İnceleme- Mestap Tablosu Karşılaştırmalı Metin)	
Yazar: Nur Zeynep ÇATALBAŞ	
Danışman: Doç. Dr. Orhan KAPLAN	
Kabul Tarihi: 27/06/2024	Sayfa Sayısı: xi (ön kısım) + 644 (ana kısım)
Güfte mecmuaları, klasik Türk müziği için olduğu kadar Türk edebiyatı için de önemli yazılı kaynaklardır. Güfte mecmualarından hareketle mecmuanın derlendiği dönemde hangi eserlerin kaydedilecek kadar önemli olduğu tespit edilir. Bu eserlerin birçoğu müzikal açıdan olduğu kadar edebî değer de görmüş şiirler olmuştur. Bazı mecmualar, saray-devlet erkânına sunulmuş olması münasebetiyle ehemmiyet arz eder ve o ölçüde değerli bulunur. Bu çalışma Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu 2193 numarada kayıtlı “Mecnû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” adlı güfte mecmuasında yer alan güftelerin transkripsiyon harflerine aktarılmış metni ve eserin incelenmesinden oluşmaktadır. Çalışmanın konusunu oluşturan bu mecmuada hünkârın fasıllarına katıldığı bilinen bestekârların eserlerini ihtiva etmesi bakımından önemlidir. Dönemin padişahlarından “Mevlevî” olduğu bilinen III. Selim’in ve diğer pek çok Mevlevî şair ve bestekârın mecmuada eserinin bulunduğu tespit edilmiştir. Çalışmanın amacı, konusu ve yöntemine “Giriş” kısmında değinildikten sonra mecmua tanıtılmış, mecmuanın derlendiği dönemdeki musiki tarihinden, musikinin hangi mecralarda talim edildiğinden bahsedilmiştir. Derlenmiş diğer güfte mecmualarından örnekler verilmiştir. Yine giriş kısmında mecmuada bulunan güftelerle bunların bestekârları ve şairleri hakkında bilgi verilmiş, mecmuanın incelenmesi sonucu elde edilen sayısal veriler tablolarda gösterilmiştir. Ardından karşılaştırma yapılan eserler ve bilimsel çalışmalarla mecmuanın farkları dipnotlarla gösterilmiştir. Mecmuanın incelenmesi neticesinde elde edilen bulgular ve bilgiler “Sonuç” bölümünde belirtilmiştir. Mecmuada 68 farklı makamda 26 farklı usulle bestelenmiş 903 güfte bulunmaktadır. Bu güftelerin 829’u Türkçe, 62’si Farsça, 5’i Farsça-Türkçe, 1 tanesi Arapça-Türkçe ve 6 tanesi Arapçadır. İncelemeye yalnızca Türkçe güfteler ve karışık dilli güftelerin Türkçe kısımları dâhil edilmiş, istatistik bilgilerinin sunulduğu tablolar buna göre hazırlanmıştır. Mecmuadaki 302 güftenin şairi tespit edilebilmiştir. 104 güftenin bestekârı belirtilmemiştir.	
Anahtar Kelimeler: Musiki, Edebiyat, Güfte, Mecmua, Klasik Türk Musikisi	

ABSTRACT	
Title: Mecmûa-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât, Konya Mevlânâ Museum Library Turkish Manuscript Collection, Number: 2193 (Examination-Mestap Table - Comparative Text)	
Author: Nur Zeynep ÇATALBAŞ	
Supervisor: Assoc. Prof. Orhan KAPLAN	
Accepted Date: 27/06/2024	Number of Pages: xi (pre text) + 644 (main body)
Lyric collections are significant written sources not only for classical Turkish music but also for Turkish literature. Based on lyric collections, to be documented during the period when the collection was compiled. Many of these works have been valued not only musically but also literary perspective. Some collections are significant and considered valuable due to being to palace-state officials. This study consists of the text transcribed into Latin letters from the lyric collection titled “Mecmû’a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” registered of number 2193 in the Turkish Manuscripts Collection of Konya Mevlânâ Museum Library, and the analysis of the work. This collection, which forms the subject of the study, is significant because it contains the works of composers known to have participated in the sultan's music sessions. Additionally, it has been determined that the collection includes works by many Mevlevi poets and composers, including Sultan Selim III, who is known to have been a Mevlevi. After addressing the purpose, subject, and method of the study in the 'Introduction' section, the mentioned collection is introduced, and information is provided about the history of music and the platforms where music was practiced during the period when the collection was compiled. Examples from other compiled lyric collections are given. Besides, in the introduction, information is provided about the lyrics in the collection, as well as their composers and lyricists, with numerical data obtained from this information presented in graphs. Subsequently, the differences between the collection and the other studies used for comparison are shown through footnotes. The findings and information obtained from the examination of the collection are stated in the 'Conclusion' section. In the collection, there are 903 lyrics composed in 68 different maqams and 26 different rhythms. Among these lyrics, 829 are in Turkish, 62 in Persian, 5 in Persian-Turkish, 1 in Arabic - Turkish, and 6 in Arabic. Only the Turkish lyrics and only Turkish parts of mixed languaged lyrics were included in the analysis, and the statistical tables were prepared accordingly. The poet of 302 lyrics in the collection has been identified. The composer of 104 lyrics is not specified.	
Keywords: Music, Literature, Lyrics, Mecmua, Classical Turkish Music	

GİRİŞ

Araştırmanın Amacı

Bu tez çalışmasının amacı Konya Mevlânâ Müzesi, Mevlânâ Müzesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu'nda yer alan 2193 demirbaş numaralı “Mecmû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” adlı güfte mecmuasında yer alan güftelerin çeviriyazısını yapmak, bu güftelerin şairlerini tespit edebildiklerimizden divanına ulaşabildiğimiz şairlerin divanlarında bulunan şekilleriyle karşılaştırmak, notanın ve nota kaydının yaygın olmadığı bu dönemde musikişinasların meşk usulüyle öğrendiği eserlerin güftelerini kaydettikleri şekilleri tespit edip incelemektir.

Araştırmanın Yöntemi

Konya Mevlânâ Müzesi, Mevlana Müzesi Türkçe yazmalar koleksiyonunda 2193 demirbaş numarasıyla kayıtlı “Mecmû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” adlı mecmua'nın metni oluşturulurken yapılmış olan benzer tez çalışmaları incelenerek bu doğrultuda veriler ortaya konmaya çalışılmıştır. Çalışma giriş bölümü hariç üç bölümden oluşmaktadır.

Giriş bölümünde çalışmanın amacı, önemi, yöntemi, konusu ve çalışmamız süresince karşılaşılan zorluklar/problemler vb. hususlar incelenmiştir. Çalışmanın birinci bölümünde musiki hakkında yapılmış tanımlardan söz edilmiştir. 2193 demirbaş numarasıyla kayıtlı mecmua'nın dış ve içerik hususiyetleri, dil özellikleri açısından değerlendirmesi yapılmış, mecmuada bulunan şair ve bestekârlar ile bu şair ve bestekârların bestelerinin sayısını içeren tablolar hazırlanmıştır. Mecmua'nın içeriği muhteva tablosunda bestekâr, şair, vezin, usul, form açısından incelenmiştir. Mecmuadaki güfteleri karşılaştırmak için kullanılmış olan eserler, ilgili kısaltmalarla yazılıp bu kısaltmalar “Karşılaştırmada Kullanılan Eserlere Ait Kısaltmalar” başlığında belirtilmiştir. Atıf sistemi olarak paragraf içi atıf sistemi (APA) tercih edilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde metnin kuruluşu hakkında bilgi verilmiş, ardından transkripsiyon ve imlâsında izlenen yol belirtilip metnin işaretler sistemine yer verilmiştir. “Mecmû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” isimli mecmua'nın transkripsiyonlu metni yazılmış, burada yer alan güfteler başta divanlar olmak üzere diğer akademik çalışmalarla karşılaştırarak bunlar arasında tespit edilen farklılıklar dipnotta belirtilmiştir.

Mecmuadaki güftelerin başka güfte mecmuası konulu tezlerle karşılaştırması yapılarak tespit edilen farklar dipnotlarda belirtilmiştir. Mecmuadaki güfelerin pek çoğunun başka güfte mecmualarıyla ortak olduğu tespit edildiğinden tekrara kaçmamak adına aynı güfteler tez metnine dâhil edilmemiştir (362 güfte).¹ Bu güftelerin yalnızca numarası verilmiş, ilgili kaynağın künyesi dipnotta belirtilmiştir. Aralarında anlam farkı oluşturacak derecede fark bulunan güfteler, farklar dipnotta belirtilmekle birlikte tez metnine dâhil edilmiştir. Mecmuadaki Türkçe güfteler teze dâhil edilmiş, Farsça ve Arapça güftelerin fotoğrafları eklenmiştir. Mecmuada boş yapraklar bulunmaktadır. Bu boş sayfalar metin içinde “[boş]” ibaresiyle belirtilmiştir. Mecmuadaki güftelerin pek çoğunun şairi belirtilmemiştir. Tespit edilen şairler güftenin başlığında “[]” işaretleriyle yazılmıştır.

Farsça-Türkçe bir güftenin başlığında bestekâr Hâce olarak belirtildikten sonra güftenin Türkçe kısmında “burası Bekir Ağanındır” biçiminde bir ibare bulunduğundan bu güftenin bestekâr bilgisi verilirken her iki bestekâr dahil edilmiş olup bu durumda bu güfte için bestekârlar bölümünde ayrı bir satır açılmıştır ancak Bekir Ağa ve Hâce’nin güftelerine bu güfte dahil edilmemiştir: bkz. g. 634

“Sonuç” başlıklı son bölümde mecmuanın değerlendirmesi yapıldıktan sonra kaynakça ve öz geçmişe yer verilerek çalışma tamamlanmıştır.

Araştırmanın Konusu

Çalışmamızın konusunu Konya Mevlânâ Müzesi, Mevlânâ Müzesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu’nda yer alan 2193 demirbaş numaralı “Mecmû’a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” adlı eserin incelenmesi ve transkripsiyonlu metin çalışması oluşturmaktadır. Mecmualar birçok konuda tertip edilmiş olmakla birlikte musiki mecmuaları gerek edebiyat gerek musiki tarihi için önemli kaynaklardır. “Mecmû’a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” 18. yüzyılın sonlarında, güfte mecmualarının sayısının çok arttığı bir dönemde düzenlenmiş bir güfte mecmuasıdır.

Araştırmanın Önemi

Mecmualar derlendikleri dönemi yansıtmalarıyla dikkat çekmektedir. Şiir veya güfte mecmuası olması farketmeksizin bu mecmuaların içeriği sözlü edebiyatın ve musikinin tarihî vesikaları sayılabilecek derecede mühim olabilmektedir. Çalışmanın konusunu

¹ Betül Uysal, Hâfız Mustafâ Dûrbînî-zâde’nin Güfte Mecmuası (İAEK Şevket Rado Yazmaları, Sr 078), YLT, Düzce Ü, SBE, 2021.

teşkil eden Mecnû'a-ı Makâmât başlıklı mecmua, daha önce görülmemiş makam fasıllarını içermesi, sanatk r bir padişah olan III. Selim'in bestelediği güfteler başta olmak üzere çeşitli devlet kademelerinde, padişahın musahipliğiyle şereflendirilmiş çeşitli bes-tek r ve güfte şairlerini barındırması açısından dikkat çekicidir. Daha önce karşımıza çıkmayan makam ve usullerin i imde padişah III. Selim'in terkip ettiği, yine padişahın musahiplerinden Hızı Ağa'nın, Seyyid Ahmed Ağa'nın icat ettiği makam ve usullerde eserler -ve hatta- fasıllar barındırması açısından önemlidir. Yine mecmuada fasıl düzenine büyük  l de uyulduğu görülmektedir.

1. BÖLÜM: MUSİKİ VE GÜFTE MECMUALARI

Musiki Türk Dil Kurumu'nun Türkçe Sözlük'ünde "Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı" (TDK, Türkçe Sözlük, 2023); Kubbealtı Lügati'nde "İnsanın duygu ve düşüncelerinin seslerle ifade edildiği sanat, müzik." (lugatim.com/musiki). olarak tanımlanmıştır. Filozof ve matematikçi olan Pisagor ise musikiyi "Musiki, göklerin dönüşünden oluşan sestten ve bu sesin ahenginden meydana gelmiştir." şeklinde tanımlar (Çelebi, 2002:185).

Cinuçen Tanrıkorur musiki hakkında şunları söylemiştir:

"İnsanla yaşıt olan mûsikî terimi bütün dillere Yunancadan geçmiş ve bu dilin alfabesine göre m-o-u-s-a harfleriyle yazılan ve mûsa şeklinde okunan "peri" anlamındaki bir kelimedenden türemiştir. Yunancanın kaideleri gereği kelime sonlarına eklenen -ika yahut -ike takısı kelimeye "konuşulan dil" anlamını kazandırır. O halde mûsaya eklenen -ike takısı ile beraber kelime "ta musikhé" = "musa"ların "perilerin konuştuğu dil" anlamını vermektedir. "Mûsikî ve şiire daha sonraları İslâmî terimle 'meleklerin dili' denmiş olmasından da anlaşılacağı üzere müzik kelimesinin kökündeki bu 'perice' anlamı, bu sanatın sonradan yapılan bütün tariflerinin sadece en kısası değil, bizce en güzelidir de." (Tanrıkorur,1998:13-14).

İnsanlar farklı duygu ve düşünceleri paylaşarak sosyal bir varlık olmanın gereği ile bir arada yaşamaktadırlar. Kendilerini etrafa daha iyi ifade edebilmek, duygu-düşüncelerini aktarmak isteyen insanlar bunun için çeşitli sanat dallarını aracı kılarlar. Sanatın bir bütün olduğu şiir-musiki birlikteliğinin ayrılmazlığında görülür (Uysal, 2021:1).

Musikinin kökenine dair görüşler arasında en yaygını Latince "musica"dan geldiğidir (Özkan-Çetinkaya, 2006: 261). Hemen hemen tüm dillere Yunanca "musike"den dönüşerek giren "musiki", Yunancada "müz"lerin sanatı" anlamına gelmektedir. Türklerin X. yüzyılda İslamiyet'i kabulü ile Arapçadaki "mûsîkıy" sözcüğü dilimize geçtikten sonra ortadaki "î" sesi kısaltılmış olup "mûsikıy" olarak telaffuz edilmiştir (Öztuna,2000: 274). Musiki, Türklerin doğumundan ölümüne kadar yaşamlarının her aşamasında var olagelmıştır. Doğan çocuğun kulağına okunan ezandan, ölen kişinin selasına kadar, düğünlerde, bayramlarda, özel günlerde ve bununla birlikte savaşlarda orduya şevk ve güç vermek amacıyla ve hastalıkların tedavisi için de musiki icra edilmiştir.

Altı yüz yıllık tarihiyle çok geniş coğrafi alanlara yayılmış olan Osmanlı Devleti, farklı kültürlerle etkileşime girmiş, hem onları etkilemiş hem de onlardan etkilenmiştir. Uzun

zaman süren siyasi otoritenin yanı sıra ilim ve sanatın da zirvesini yaşamış, kültür başkenti durumuna gelmiştir. Bunda yönetimin dil, din, ırk gözetmeksizin sanatçıyı himaye etmesi etkili olmuştur. Padişahların ve yönetimdeki diğer önemli devlet adamlarının da sanatla ilgilenmiş olmasının sanata katkısı çoktur.

1.1. Osmanlı Devrinde Musikinın Tarihî Seyri

Bugün bir gelenek halini almış olan Osmanlı/Türk müziğinin izleri 16.. yüzyılın ikinci yarısına kadar sürülebilmektedir. 16. yüzyılda, İstanbul'un fethinden sonra Osmanlı musikisi bir kimlik kazanmaya başlamıştır. Günümüze ulaşan belge ve şahitlikler o dönemde başkentte müzik geleneğinde büyük bir değişim, kırılım ve kopuş yaşandığını göstermektedir. Geleneksel Osmanlı-Türk müziği bugünkü belgelerle en çok dört buçuk asır öncesine kadar tarihlenebilmektedir. Bugüne ulaşan gelenek de o zamanki anlayış ve bilgi çerçevesinde gelişerek günümüze gelmiştir (Behar, 2015: 13). Günümüz müzik geleneğinin yazılı ve sesli kaynaklarına ancak 17. yüzyıl başlarında ilk kez rastlanmaktadır. Daha önceki dönemlerden günümüze ulaşan bir kaynak mevcut değildir (Behar, 2015: 13).

On altıncı yüzyılın ikinci yarısından itibaren Osmanlı'nın kültür merkezleri İslam coğrafyasının diğer önemli kültür merkezleri olan Bağdat, Herat, Şam, Tebriz'in yerini almıştır. Bu dönemden sonra sanat erbabı Bursa'da, İstanbul'da, Edirne'de yetişmiştir. İstanbul'da yapılan müzik Acem tarzından uzaklaşır. Yavuz Sultan Selim tarafından Tebriz'den ve Kanuni Sultan Süleyman tarafından Bağdat'tan getirilmiş ve İstanbul'un müzik dünyasına çabuk uyum sağlayan müzisyenlerin tesiriyle meydana gelmiş "Acemâne" tarz yerini giderek daha yerel bir üsluba bırakır (Behar, 2015: 14).

On altıncı asırdan itibaren bugün bildiğimiz "beste, semâi, kâr, nakış" gibi formlara daha yakın olan yeni sözlü musiki formları ortaya çıkmıştır. Örneğin, on beşinci yüzyılda yazılmış müzik teorisi kitaplarında da rastlanan "nevbet-i mürettebe" 17. asırda görülmemektedir. Abdülkadir Meragî ve Lâdikli Mehmet Çelebi'nin bahsettiği "kavl, gazel, terane" gibi esasında nevbet-i mürettebenin birer kısmı olan beste formları da artık yoktur. Bu dönemde günümüzde de bilinen "beste, semai, kâr, nakış, şarkı, peşrev" formları ortaya çıkmıştır (Behar, 2015: 14). Yine aynı asırda usuller de içerik ve anlayış açısından yenilenmiştir. Bunun yanı sıra çalgılar da değişmiştir. Makamların nitelikleri

değişmeye başlamıştır. Tüm bu nazari değişimlerin haricinde güfte olarak Türkçe şiirlerin kullanılması yaygınlaşmıştır.

On altıncı yüzyıldan önce bestelenmiş eserlerin o zamanki halleriyle bugüne gelmiş olmaları mümkün görünmemektedir. Söz gelimi Abdülkadir Meragî'ye, Farabî, Gulam Şadi, Sultan Veled) atfedilen eserlerin ona ait olmadığı, daha sonraki dönemlerde -en azından 16. yüzyıldan sonra- hayalî bir besteciye yapılmış atıflardan (pseudographia) ileri gidememektedir (Behar, 2015: 15). Nitekim Osmanlı tarihinde bilinen ilk ve tek musikişnas tezkiresini yazan Şeyhülislam Esad Efendi de bu geleneğe dâhil ettiği musikişnasların biyografilerini 17. asır başlarından önceye götürememiştir. Kantemiroğlu da 1700'lü yılların başlarında yazdığı Edvâr'ında devrindeki musiki ile "eskimiş" musiki arasına net bir çizgi çekmiştir. Kantemiroğlu "eski" edvarların anlattığı musikinin onun döneminin pratiğine uymadığını belirtir. 1740'lı yıllarda bir "Edvâr" kaleme alan Hızır Ağa da kendinden önceki musiki kitaplarını anlaşılmasız bulmuştur. Buna istinaden "eskiler" ve "yeniler" ayrımı yapıp "eski" Edvar'larda açıklanmış olan musikinin on sekizinci yüzyıldakiyle uyuşmadığını belirtmiştir (Behar, 2015: 16).

Günümüzde geleneksel Osmanlı/Türk musikisi denen on altıncı asrın son zamanlarından beri süregelen bu gelenek yirminci asra kadar büyük bir kopukluk yaşamamıştır. Bunun yanında gelenek içine on yedinci yüzyıldan yirminci yüzyıla kadar olan süre zarfında gözlemlenebilen değişim on dördüncü yüzyıldan on yedinci yüzyıla kadarki zamanda yaşanan değişimden çok daha az bir derecede kalmaktadır (Behar, 2015: 17).

Osmanlı şehir musikisinin on altıncı asırdaki yönelimi hakkında kaynaklar yetersiz kaldığından bu hususta kesin bilgilerin bulunmamasıyla birlikte Osmanlı Devleti'nin askerî yükselişi ile kültür ve musiki üsluplarının ortaya çıkışı arasında kronolojik bir paralellik kurulamamaktadır. Nitekim Osmanlı'nın kendine has müzik anlayışı devlet kurulduktan iki buçuk asır sonra, Osmanlı'nın en parlak devirlerinin bitmesiyle şekillenmiştir. Bu gelişimin bu kadar geç olmasında sanat çevresinin İstanbul'da olması, sanatkârların yetiştikten sonra İstanbul'a –yani daha geç bir dönemde- gelmeleri ve birbirleriyle münasebet kurmaları, böylece payitahtın sanat çevreleri için cazibe merkezi olması için geçen zamanın etkisi vardır (Behar, 2010: 17-18).

18. yüzyıl, Osmanlı devrinde pek çok sanatın en geliştiği dönemdir. Bunda Lale Devri'nin etkisi bilinmektedir. Devlet yönetiminden halkın yaşayışına kadar pek çok şeye tesir eden Lale Devri, diğer sanatlar gibi musikin de geliştiği bir dönem olmuştur. Bu

devrin edebiyat ve musikisindeki gösteriş göze çarpar. Türk musikisi 17. yüzyıldaki gelişiminin ürünlerini 18. yüzyılda vermiştir.

Saray, askerî başarıların kutlamaları, resmî törenler, düğün dernekler, o zamanın ünlü helva geceleri, Çırağan eğlenceleri, ev meşkleri pek çok alanda kendine yer bulan musikin aktarımı, öğretimi asırlar boyu usta birinden (fem-i muhsin) eserlerin bizzat öğrenilmesiyle (meşk usulü) süregelmiştir (Ertürk, 2009: 1). Bu meşk musikinin toplum tarafından sevilmesini, çeşitli konserler, sunumlarla yaygınlaşmasını sağlayan temel eğitim ve icra müessesesi konumunda olan kurumlarda yapılmıştır.

1.1.1. Musiki Eğitimi Yapılan Kurumlar

1.1.1.1. Mehterhane

Mehter, Hunlar zamanından beri -o zamanki adı “tuğ” olup Fatih döneminden sonra “mehter” ismini alan kurum- Türk savaş tekniğinin önemli bir elemanı olan askerî müziğe verilen addır. Mehterin amacı yaklaştıkça gök gürültüsüne benzeyen seslerle düşmanın moralini bozmak, gelen ordunun ihtişamını göstermek ve böylece can kaybını en aza indirmeyi amaçlayarak mücadeleyi bir an önce kendi lehlerine çevirerek bitirmeyi sağlamaktır (Tanrıkorur, 2003: 22).

Mehterhane’ye Selçuklu zamanında “Tabılhane” veya “Nevbethane” denmekte idi. Burada ikisi nefesli, dördü vurmali olmak üzere altı adet çalgıyla savaş, oyun veya tören için çalınacak müzik özel olarak bestelenirdi (Tanrıkorur, 2003: 22).

Mehterhane’nin ne zaman kurulduğu kesin olarak bilinmemektedir. Bununla birlikte ciddi ilk gelişmeleri Fatih Sultan Mehmet devrinde olmuştur. İstanbul’un fethinden sonra Fatih bir nevbethane kurdurmuş, şehrin muhtelif yerlerinde de günde üç kez nevbet çalınmasını buyruk vermiştir (Özcan, TDV, DİA, “mehter”). Zaman içinde devlet zayıflamış, mehterhane de 1828 yılında II. Mahmud tarafından lağvedilmiş olup yerine III. Selim’in yakın dostu Napolyon’un emekli bando subayı olan Giuseppe Donizetti’ye Batı taklidi bir saray bandosu okulu mahiyetinde olan Mızıka-i Hümayun kurulması talimatı verilmiştir. Bugün mehter takımı üç kez tekrar kurulmuş olup 1952’den sonra yapısında batı sazları bulundurmaktadır ve mehter takımının işlevi sembolik konserler vermekten ileri gitmemektedir (Tanrıkorur, 2003: 26).

1.1.1.2. Mevlevihane

Mevlevihaneler, ham halde bulunan kişiyi muhtelif evrelerden geçirerek pişirmeyi ve sonunda insan-ı kâmil derecesine getirmeyi hedefleyen müesseselerdir. Mevlevihanelerin “asitane” olarak bilinen, büyük olanlarında bir tahsil kısmı olan “matbah-ı şerif”te yemek değil derviş, yani insan pişirilirdi. Musiki ve raksa tarikat yolunu açan Hacı Bektaş Velî’dir. Sultan Veled, Mevlânâ’nın tasavvufi düşüncesinin temelini oluşturduğu, ibadet şeklinin sistemleştirerek Mevleviliği tarikat haline getirmiştir. Mevlevi dergahlarında Arapça, Farsça, hat, tezhip gibi dil ve sanatların yanında musiki eğitimi de ciddiye alınmış, semahaneler konser salonu mahiyetinde kullanılmıştır. Anadolu’nun en küçük şehirlerinden Balkanlar’a kadar Osmanlı’da musikin gelişip yayılmasında etkili olmuştur (Tanrıkorur, 2003: 27).

Başta Mevleviliği ile bilinen III. Selim, Nutkî, İsmail Dede Efendi, Zekai Dede, İtrî gibi bu tarikata mensup olanlar hariç Mevlevi olmasa da bu anlayıştan beslenen bestekâr neredeyse yok gibidir. Mensupları arasında padişah, şeyhülislam, sadrazam, vezir gibi yüksek dereceli devlet adamlarının bulunması mevleviliğe bir tür resmî kimlik kazandırmış, bu itibardan güç almasından ötürü tasavvufa karşı bazı medrese ehlinin müziği susturmak istemesi sonuçsuz kalmıştır. Tekke musikisi genel itibarıyla halk edebiyatına paralel bir gelişme göstermişken Mevlevi musikisi, divan edebiyatında olduğu gibi “klasik” niteliğini korumuştur. Başlangıçta yalnız rebab ve neyin kullanıldığı Mevlevi musikisi icrasında daha sonraları Türk musikisinin diğer sazları da (bir ara Galata Mevlevihanesi’nde piyano dahi) kullanılmıştır (Tanrıkorur, 2003: 27).

Osmanlı musikisinin zirvede olduğu 18-19. asırlarda III. Selim ve II. Mahmud gibi mevlevi padişahların da desteğiyle Mevlevi musikisi de en parlak dönemlerine ulaşmıştır. O zamana kadar toplam 13 Mevlevi ayini bestelenmişken sadece 19. yüzyılda 42 Mevlevi ayini bestelenmiştir. Mevlevi ayinleri bestekârın tüm hünelerini gösterebileceği bir dehayı ispat ürünü olmasının yanında makam, usul, geçki, prozodi gibi konularda da öğretici nitelikte eserlerdir (Tanrıkorur, 2003: 30).

1.1.1.3. Enderun

Enderun I. Murad’ın Edirne’yi almasından sonra 1363’te kurulmuş, II. Murad, Fatih ve II. Bayezid tarafından geliştirilerek üniversite niteliği kazanmış ve 1833’te II. Mahmud tarafından kapatılmış bir eğitim kurumudur. I. Murad zamanındaki din derslerine II.

Murad devrinde şiir, musiki, hukuk, mantık, felsefe, geometri, coğrafya ve astronomi; Fatih devrinde hat, tezhib, kat'ı, II. Bayezid zamanında silahşorluk, okçuluk gibi askerî sporlar ilave edilmiştir. II. Bayezid Enderun'da eğitim alanların sadrazamlığa kadar yükselebilmemesinin yolunu açmıştır (Tanrıkorur, 2003: 30).

Enderun'da eğitim görebilmek İslam dünyasının pek çok yerinden gelen talebeler için o devirde çok ayrıcalıklı bir durumdu. Benli Hasan Ağa, Kantemir, Mustafa Çavuş, Delalzade, Tanburî Osman Bey, Şâkir Bey, Osmanlı sarayına alınıp yetiştirilmiş pek çok bestekârdan birkaçıdır.

Yetenekli Osmanlı musikişinaslarının eğitim görmelerinin yanı sıra ders de verdikleri Enderun II. Mahmud zamanındaki batılılaşma ile kurulan Mızıka-i Hümayun'dan önce Mehterhane ve Enderun-ı Hümayun ile birlikte kapatılmıştır (Tanrıkorur, 2003: 30).

1.1.1.4. Özel Meşkhaneler

Bu meşkhaneler, şahsi veya toplu şekilde hususi mahiyette musiki meşki yapılan hocaların evleri, cemiyetler yahut öğrenci korolarıdır. Osmanlı devrinde musiki hocalarının evde ders verme geleneği, saray cariyelerinin evlerine derse gönderilen hocalarla başlamıştır. Kız ve erkek çocukların eğitimi için Enderun'da musiki ve diğer derslerin öğretimi için saraydakiler hariç dışarıdan hocalar da görevlendirilmiştir. 17. yüzyıldan sonra öğrenmesi zor ve uzun sürecek sazlar ve sözlü eserler için talebeler hocaların evlerine gönderilmeye başlanmıştır. Mehterhane, Enderun ve devamında tekkelerin kapatılmasından sonra bu zorunlu hale gelmiştir. İlk defa Bolâhenk Nuri Bey'in (1834-1910) açtığı bu yolda Kanuni Hacı Ârif, Udî Fahri (Kopuz), Ali Salâhî Bey gibi devrinin tanınmış musikişinasları devam etmişlerdir. Hem tahsil hem konser verme gayesiyle kurulmuş derneklerin başında 1916-1931 yılları arasında çalışmış ve Osmanlı'nın ilk plaklarını doldurmuş olan Darü't-Talim-i Musiki Cemiyeti gelmektedir. 1926'da yasaklanana dek Türk musikisi eğitimi Darü's-Şafaka'da Zekâî Dede, Darü'l-Muallimat'ta Medeni Aziz Efendi gibi büyük bestekâr ve musikişinaslar tarafından devam ettirilmiştir (Tanrıkorur, 2003: 32).

1.1.2. 18. Yüzyılda Türk Musikisi

18. yüzyıl Osmanlı'nın siyasi açıdan pek parlak olmayan bir dönemi olsa da bu dönem edebiyat ve müzik alanlarında en parlak devrin yaşandığı bir dönemdir. Bu dönemde

askerî, dinî ve din dışı müzik alanlarında önemli bestekârlar yetişmiştir. Türk musiki repertuvarı genişlemiş, musiki nazariyatı alanında önemli eserler yazılmıştır. Yüzyılın başlarında etkili olan Lale Devri, musikimizde zevk değişikliklerine zemin hazırlamış, yeni formların denenmesi bu dönemde olmuştur. Bu dönem müziğin gelişmesinde padişahların sanata ilgisi ve zevk sahibi olmaları etkili olmuştur. (II. Mustafa, I. Mahmud, I. Abdülhamid, III. Selim) (Somakçı, 2018: 51).

Divan edebiyatı ve şiiri Türk musikisinin büyük beste formlarıyla bestelenmiş ve bu bestelenmiş şiirler kültürlü kesime hitap etmiştir. Kısa ve anlaşılır bir dile sahip şiirler daha çabuk ezberlendiğinden akılda kalıcı olmuştur. Devrin şairlerinin halk şiiri anlayışı çerçevesinde aruzun yanı sıra hece ölçüsünü de kullanarak şiirler yazmışlardır. Bu şiirlerin bestelenmesiyle yeni müzik türleri de ortaya çıkmıştır. takımlarına eşlik eden “köçekçe, tavşanca”lar da gelişmiştir. Mevlevi ayinleri de bu yüzyılda bestelenmiş, pek çok şair ilahi sözleri yazmıştır. Devrin padişahları da bu akıma katılmış, II. Murad ve II. Ahmed’in şiirleri bestekârlar tarafından bestelenmiştir (Somakçı, 2018: 48).

1.2. Dinî Musiki

Din musikisi formları cami musikisi ve tekke musikisi olmak üzere iki alt grupta ele alınır. Cami musikisinin icrası yalnızca ses ile yapılırken tekke musikisi icrası saz eşliğinde yapılır. Bu dönemde iki tarafta da önemli eserler ortaya konmuştur (Ertürk, 2009: 15).

Tarikatlarda “Âyin-i evliyaullah” denen tasavvufî ayin ve törenlerde yer alan, en geniş manada dans, en yüksek anlamında müzik ve edebiyat bir amaç değil, kişiyi Allah’a yakınlaştırmak için kullanılan bir araçtır. Asıl amaç müzik, raks, giyim, konuşma ve davranış şekillerinin her birinin kişinin dikkatini çekmek, böylece herkeste yaradılıştan gelen estetik duyguları harekete geçirerek “beşerî” zevki “ilahi” zevke dönüştürmektir (İnançer, 1999: 553).

18. yüzyılda bestekârlar her tarzda eser vermişlerdir. Tosunzade Abdullah, İtrî, Kenzi Hasan Ağa vd. hem tekke, hem cami, hem klasik musiki bestekârı olarak karşımıza çıkmaktadır (Özcan, 2000: 571). Bu yüzyılda İtrî dinî musiki bestekârlarının önemlilerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Türk musikisinde hem dinî hem lâ-dinî hemen bütün formlarda eser vermiş olan ender sanatkârlardandır (Ertürk, 2009:19). İtrî başta olmak üzere bu yüzyılda Nazîm, Tosun, Tomtom İmam, Bekir Çavuş (Ağa) gibi pek

çok bestekâr, divan şairlerinin manzumelerinden pek çok eser bestelemişlerdir. Bunlar arasında dinî, lâ-dinî eserlerin yanında tekke ve âşık tarzı musiki eserleri de bulunmaktadır (Ertürk, 2009: 19).

1.3. Lâ-Dinî Musiki

Cinuçen Tanrıkörur, din dışı musikiyi askerî musiki (mehter ve nevbet), klasik musiki ve halk musikisi olmak üzere üçe ayırmaktadır (Tanrıkörur, 2005: 49). Tanrıkörur bu sınıfları da sözlü ve sözsüz olmalarına göre alt kollara ayırmıştır (Tanrıkörur, 2005: 74).

1.4. Musiki Formları (Biçimleri) ve Fasıl

1.4.1. Fasıl ve Form

Ali Ufkî Bey'in (1610-1675) 1640-50'li yıllarda hazırladığı iki adet nota derlemesinde henüz o tarihte bile -şu anki manada olmasa da- “nakış, murabba, semai” gibi geleneksel Osmanlı-Türk musikisinin temel sözlü eser formlarını esas itibarıyla oluşmuş olduğunu gösterir. Bu nota derlemesinde ilahî, tevşih ve birçok başka dinî eser de bulunmakta olup bunun yanı sıra türkû, varsağı, koşma gibi halk musikisi formlarından da örnekler mevcuttur (Behar, 2015: 38).

Ali Ufki Bey fasıl tanımı yapmamış, bununla birlikte hangi tür eserin hangi sırada çalınması gerektiğiyle ilgili bilgi de vermemiştir. Fasıl, tanım olarak ilk kez 18. yüzyıl başlarında Kantemiroğlu (Dimitri Kantemir) (1673-1723) tarafından yapılmıştır. Kantemiroğlu'nun tanımına göre bir “hanende faslı”nda belli bir sıralamayla “kâr, beste, nakış ve semai” gibi eserler bulunur. O tarihe kadar söylenen anonim halk müziği eserleri olan “türkû” ve “varsağı”ya benzer tarzda olan “şarkı” on sekizinci asrın ortalarına doğru fasıl icrasında görülmektedir (Behar, 2015: 38).

Şekil de denmekte olan “form”, bir şiir ve musiki eserinde eserinn içine oturtulduğu kalıba verilen isimdir (Öztuna, 2000: 453). Doğu'da ya da Batı'da olması farketmeksizin şair ve yazarların kaidelerine uymakla yükümlü olduğu edebî kalıplar olduğu gibi, musikide de çeşitli kalıplar mevcuttur. Bu kalıplara genel olarak “form” denmektedir (Tanrıkörur, 2005: 47). Cinuçen Tanrıkörur Osmanlı musikisinde kullanılan formları şu şekilde sınıflandırmıştır:

- a) Genel türüne göre (dinî müzik, din dışı müzik)
- b) İcra organına göre (ses müziği, çalgı müziği)

- c) Kullanıldığı sahaya göre (askerî müzik, dinî müzik, klasik müzik, halk müziği, eğlence müziği)
- d) İcra edildiği mekâna göre (ordu müziği-saray müziği, cami müziği-tekke müziği, şehir müziği-köy müziği)
- e) İcra tarzına göre (usullü müzik, usulsüz müzik)

İsmail Hakkı Özkan, Türk Musikisi Nazariyatı ve Usulleri kitabında formları saz musiki (instrumental müzik) ve sözlü musiki (vokal müzik) olmak üzere ikiye ayırmıştır. Özkan, sözlü müziği de kendi içinde dinî ve lâ-dînî (din dışı) musiki olarak iki sınıfta toplamıştır (Özkan, 2017: 96).

Türk müziğinde kullanılmış dîni ve lâ-dînî tarzda pek çok form bulunmaktadır. Mecmuada yer alan musiki formları lâ-dînî formlar alt başlığında incelenen “beste ve semai” olduğundan yalnızca bu ikisinin açıklamasıyla yetinilecektir:

1.4.1.1. Beste

Farsça “bağlanmış, bağlı” manalarındaki beste, Türk musikisinde birkaç anlamda kullanılmıştır:

- a) Kompozisyon. Küçük veya büyük formdaki her türlü sözlü-sözsüz eser. Her musiki parçası bir bestedir.
- b) “Bestenigâr, beste-hisar, beste-ısfahan makamları gibi bazı birleşik makamların adlandırılmasında kullanılmıştır.
- c) Türk musikisindeki bir form adı olarak beste, din dışı sözlü musikideki büyük formlardan birinin özel ismidir.

Güfte olarak genellikle “gazel” biçimindeki şiirlerden seçilen iki beytin usulüne uygun olarak bestelenmesiyle oluşur. 1, 2 ve 4. mısralara “zemin”, 3. mısraya da “meyan” adı verilir. Bestenin her mısraının sonunda terennüm yer alır. Bestenin mısralarına ve terennümlerinin her birine “hane” adı verilir. Bir beste genelde dört haneden meydana gelir. Bestelerde daha ziyade büyük usuller kullanılmıştır. Usulleri nispeten ağır olanlara “birinci beste” birinci besteye göre daha yürük olanlara “ikinci beste” denir. Besteler yapı bakımından “murabba beste” ve “nakış beste” olarak ikiye ayrılır. Bu türlerin ikisi de dörder mısradan meydana gelir. Eğer terennüm her mısradan sonra tekrarlanıyorsa beste “murabba beste” adını alır. Murabba bestelerin yapısı şu şekilde şematize edilir:

1.	mısra	(zemin)	+	terennüm	=	1.	hane;
2.	mısra	(zemin)	+	terennüm	=	2.	hane;
3.	mısra	(meyan)	+	terennüm	=	3.	hane;
4.	mısra	(zemin)	+	terennüm	=	4.	hane.

1. haneye zeminhane, 2 ve 4. haneye nakarathane, 3. haneye meyanhane (miyanhane) adı verilir. Birinci, ikinci ve dördüncü mısralarda bestenin melodik yapısı aynıdır. Makam geçkileri sebebiyle farklı bir melodik yapıya sahip bulunan üçüncü mısra çok sanatlıdır. Üçüncü mısraı takip eden terennüm de umumiyetle diğer terennümlerden farklıdır. Bu arada az sayıda terennümsüz besteler de mevcuttur. Murabba bestelerde simetrik yapı çok önemlidir.

Beste iki haneli ise yani iki mısradan sonra terennüm geliyorsa bu çeşit bestelere “nakış beste” denir. Nakış bestelerde yapı genellikle, 1. mısra + 2. mısra + terennüm; 3. mısra + 4. mısra + terennüm şeklindedir. Ancak bazı nakış bestelerde yapı farklılıkları görülebilmektedir. (TDV DİA; Öztuna, 2000: 39).

1.4.1.2. Semai

Türk musikisi formlarından “semai” iki türe ayrılır: ağır semai ve yürük semai. Ağır semai klasik bir fasılda II. beste ile şarkıların arasında icra edilen sözlü eserdir. Çoklukla ağır aksak semai ve aksak semai usulleriyle bestelenirse de ağır sengin semai usulünde bestelendiği de görülür (TDV DİA; Öztuna, 2000: 6).

Yürük semai, Türk söz musikisindeki büyük formlardan biridir. Klasik fasıl düzeninde saz semaisinden önce okunan son sözlü eserdir. Büyük sözlü eserlerin en hareketlisidir. Eser iki haneli ise “nakış yürük semai”, 4 haneli ise (her mısra bir hane olacak biçimde) “yürük semai” adını alır. Yürük semailer sadece aynı adı alan usullerle bestelenir, başka usul kullanılmaz. Bunun yanında nadiren de olsa usul geçkisi olabilir Usul olarak daha çok 6/4 kullanılmıştır. Yürük semailerin de murabba ve nakış türleri vardır. Murabba biçiminde olanlarına murabba yürük semai yerine yalnızca “yürük semai” denilir. Ancak nakış biçiminde olanlara “nakış yürük semai” adı verilir. Az da olsa bazı nakışlarda 6/8’lik birleşik nim-sofyan usulünün kullanıldığı görülür. Nakışların bir kısmı meyanlıdır ve terennümleri de hem “îkâî” hem “lafzî” terennümdür. Ancak lafzî terennümler

uzunca yer alır. Bazı nakışlarda ise terennüm vezinli, kafiyeli şiirler halindedir. Nadir de olsa bestelenen bir meyanhane şeklinde olabilen terennümler de vardır.

Dört haneli murabba yürük semailerin biçim şeması şöyledir:

1. mısra	A	}	Zeminhane
Terennüm	B		
2. mısra	A	}	Nakarathane (Mülâzime)
Terennüm	B		
3. mısra	C	}	Meyanhane
Terennüm	B		
4. mısra	A	}	Nakarathane
Terennüm	B		

Bu biçimde meyanhane dışındaki mısra ve terennümlerin besteleri değişmemektedir ve eser dört hanelidir.

İki haneli nakış yürük semâilerin biçim şemaları (1-2):

a) Eser meyanlı ise

1.	mısra A	1.	mısra A
2.	mısra B } Zeminhane	2.	mısra B } Zeminhane
Terennüm	C	Terennüm	C
3.	mısra A	3. mısra	D Meyan
4.	mısra B } Nakarathane	4.	mısra B } Nakarat
Terennüm	C	Terennüm	C

b) Son terennüm değişik olursa:

1. mısra A
2. mısra B
- Terennüm C
3. mısra D
4. mısra B
- Terennüm E

şeklinde olabilir (Öztuna,2000: 569; TDV DİA).

1.5. Güfte Mecmuaları

“güfte” sözcüğü “söylemek, demek” anlamında Farsça “güften” fiil kökünden türemiş olup “söylenen söz” manasına gelmektedir. Türk musikisinde sözlü eserlerin sözlerine denir. Bunlar “kâr, beste, semai, şarkı, türkü, ilahi, nefes, şüğü” gibi dinî ve din dışı musiki form ve türleridir (Özkan, TDV, DİA/güfte).

Musikinin edebiyat ile ilişkisinin en önemli delillerinden olan güfte mecmuaları hem müzik hem de edebiyat tarihi yönünden önemli yazılı kaynaklardır. Güfte mecmuaları tertip edildiği dönemin musiki zevkini ve mirasını günümüze taşıyan önemli vesikalar-
dır. Güfte mecmuaları, tertip düzeni, içerdiği makam, usul, formların günümüze aktarılmasında önem arz eder. Böylece mecmuanın tertip ediliş zamanında hangi eserlerin, hangi bestekârların rağbette olduğu hakkında fikir sahibi olunabilir. Bunun yanında sehven, bilgisizlikten veya yeni bir bestenin yapılmış olması gibi farklı nedenlerle bir güftenin farklı bestekârlar tarafından, farklı makam, form ve usullerde bestelendiği, kayıtları ile ve bu kayıtlardaki farklar da gün yüzüne çıkmaktadır.

Bu gibi kaynakların, mecmuaların değerlendirilmesi, müzik tarihimize katkı sağlamasının yanı sıra kültür tarihimize de farklı bir perspektif kazandırmaktadır. Zira mecmua gibi toplama metinlerde asıl metnin yanında, sayfa kenarları, satır araları gibi boş bulunan herhangi bir yerdeki herhangi bir tarih, isim, mekân adı önem ihtiva eden bir belge veya ipucu olabilir (Kılıç, 2013: 1). Bu gibi muhtevadan farklı notların mecmualarda karşımıza çıkmasının sebeplerinden biri mecmuaların derlendiği dönemlerde kâğıdın çok değerli bir şey olması ve herhangi bir boşluğun dahi israf edilmemesidir.

Mecmualar şiir, güfte, fetva, kanun, inşa metinlerini, ilaç, tılsım, büyü tariflerini, bilmece, fıkra, hikâye gibi eğlendirici metinleri toplu bir biçimde bulabilmeyi sağlayan, baş-

vurucusunun okuryazar olmasının gerektiği, toplumun her kesiminden insanlar tarafından tertip edilmiş olan kaynaklardır (Korkmaz, 2021: 11).

Güfte mecmuaları eskiden bestelenip söylenmiş sözlü müzik eserlerinin sözlerinin günümüze kadar ulaşmasında önemli yazılı kaynaklardandır. Musiki sözlü gelenekle (irticalen) kuşaklar boyu aktarılmıştır. Böyle bir geleneğe sahip olan sanatın gelecek kuşaklara aktarılması açısından mecmualar –diğer yazılı kaynaklar gibi- önem arz etmektedir. Güfte mecmuaları, zaman zaman bir cübbenin yenine sığabilsin ve fasıl esnasında kullanışlı olsun diye dikey biçimde –cönk biçiminde- terip edilirdi. Mecmuayı kullanan kişi defterin sayfalarını aşağıdan yukarı dikey şekilde açardı. Meşk edilecek eser usta icracı (hoca) tarafından talebeye yazdırılırdı. Bu yazma güfteler icracının güfteyi hatırlamasına yardımcı olmaktaydı. Güfte mecmuaları çoklukla derleyenlerin kendi kullandıkları için tertip edilmiştir. Mecmualar incelendiğinde görülen öznellik, eserin çoklukla imza ve tarih taşımaması gibi hususiyetler bu mecmuaların genelde derleyenlerin kendileri için hazırladıkları eserler olduklarına dikkat çekmektedir. Güfte mecmualarının birçoğunun derleyicileri ve derlenme tarihleri -genelde şahsın kendi için derlemesi sebebiyle- belli değildir.

Güfte mecmuaları tertip edilirken makam fasıllarının son bir-iki sayfalarının boş bırakıldığı görülür. Bu, mecmualar derlenirken aynı makamdaki başka güftelerin mecmua derlendikten sonra mecmuanın mürettibi veya mecmuanın daha sonraki sahipleri tarafından eklenmesine olanak sağlamaktaydı.

Güfte mecmualarında şiir mecmualarından farklı olarak şiirin yalnızca güfte olarak okunan bölümleri yazılıdır. Yani şiirin tamamına güfte mecmualarında yer verilmez. Dolayısıyla bir güftenin nazım biçimine şairine ulaşamadığı sürece kesin olarak karar verilemez. Güfte mecmuaları divanlardaki gibi kafiye göre değil, güftelerin müzikal formuna (beste, kâr, semai, şarkı vb.) göre tertip edilir (Behar, 2019: 49-50).

Harun Korkmaz yaptığı tez çalışmasında güfte mecmualarını beş ana grupta sınıflandırmıştır:

- “1. Fasıl mecmuaları,
2. Şarkı mecmuaları,
3. İlâhî mecmuaları,
4. Âyîn-i Şerîf mecmuaları,
5. Mevlid ve Miraciye mecmuaları” (Korkmaz, 2014: 46).

Güfte mecmualarının ana malzemesi sözlü musiki eserine söz teşkil eden “güfte”dir. Güfte mecmuaları pek çok bakımdan şiir mecmualarına benzemektedir. Erken dönem güfte mecmualarının çoğunluğu esasında şiir mecmuası olmakla beraber içinde güfteler bulunan veya ayrıca güfteler için ayrılmış bölüme sahip mecmualardır. Güftelerin neredeyse hepsi şiirdir. Bu sebeple bilindik bir “güfte mecmuası” görünümünü kazanmamış bazı mecmuaların şiir mecmualarından ayırt edilemediği görülür. Şiir ve güftelerin beraber bulunduğu birçok mecmua vardır. Bunlardan biri meşhur bestekâr İtrî’nin mecmuasıdır. İtrî mecmuaya uzun sayılabilecek bir şiir ve risale bölümüyle başlamış olup mecmuanın ikinci kısmını sadece güftelere ayırmıştır (Korkmaz, 2021: 218).

Güfte mecmualarının edebiyat bilgisine kaynaklığı güfte mecmualarındaki güftelerin – özellikle beste ve semai gibi klasik formlar- bir kısmının mevcut divanlarda veya diğer şiir kaynaklarında bulunmayan şiirlerdir. Güfte mecmuaları edebiyat tarihine varsağı, şarkı, türkü/türkî, türkmânî gibi türlerin varlığıyla katkı sağlar. Bu nazım biçimleri ve türleri genelde divanlardan çok güfte mecmualarında karşımıza çıkmaktadır. Zira en çok bestelenen nazım biçimleri varsağı ve şarkılardır (Korkmaz, 2021: 218-219).

Tezimizin konusu olan Mecmû’a-ı Makâmât, bir fasıl mecmuasıdır. “Fasıl mecmuası” terimi “İçinde kâr, nakış, murabba beste, semai, şarkı gibi farklı birçok beste nevinde, fasıl tertibine uygun düşecek biçimde düzenlenmiş mecmualar” için kullanılmaktadır. Bu mecmualar kütüphanelerdeki kataloglarda “beste mecmuası, beste ve semai mecmuası, şarkı mecmuası, besteli şarkı mecmuası” gibi çeşitli isimlerle kayıtlıdır. (Korkmaz, 2014: 46).

Fasıl-güfte mecmualarında önemli olan müzik olduğundan güfte şairi genelde kaydedilmemiştir. Zira bu eserler söz üzerine kurulu olsalar dahi asıl amaç musikidir. Güfte şairlerinin eserlerin başlıklarında kaydedilmemesinin sebebi de şiirlerin edebî yönünden ziyade bestelenmiş hallerinin ön planda olmasındandır. Güfte mecmuaları müzik tarihine kaynaklık eden mühim eserler olmaları dolayısıyla müzikoloji kaynağı olsalar dahi edebiyatın araştırma alanı yazılı olan eserler olduğundan güftelerin her birinin de birer şiir olduğu da hesaba katılarak güftelerin divanlarda görülen şekillerine göre farklılık arz etmesi, divanlarda olmayan beyitlerin güfte mecmuasında yazılı olması –bu durum bestelenen eserde bu parçaların da okunduğunu gösterir-, divan tertip etmemiş yahut divanı kaybolmuş şairlerin tespiti ve keşfi, dolayısıyla hangi şairlerin eserlerinin

rağbet görüp bestelendiğinin tespit edilmesi gibi hususlar edebiyat tarihi için önem arz eden bilgilerdir (Akhan, 2021: 2-3).

Kütüphanelerde Osmanlı devrinden kalma çok sayıda güfte mecmuası bulunmaktadır. Bu mecmualar hakkında çok sayıda –tez, kitap, makale vb.- akademik çalışma yapılmıştır.

Önemli güfte mecmualarının bazıları ve bu mecmualar hakkında yapılan çalışmalar şunlardır:

1.5.1. Güfte Mecmuaları Hakkında Yapılmış Bazı Çalışmalar

1.5.1.1. Haşim Bey Mecmuası (Musiki Mecmuası) (h. 1269, 1280)

Mecmuanın h. 1269 (m. 1863) yılında Dersaadet'te basılmış olan nüshasının fihristi Fatma Nur Duran tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır.² Mecmua mukaddime ile başlar ve bu kısımdan sonra usullerin tarif edildiği bir bölüm bulunur. Mecmua-daki güfteler makamlarına göre düzenlenmiş, tezde de güftelerin yalnızca ilk mısraları, güftenin formu ve bestekârı başlık olarak verilerek yazılmıştır. Tezde mecmuanın tanıtımı, makam fihristi, alfabetik güfte fihristi güftelerin ilk mısralarının bulunduğu metin kısmından sonra yapılmıştır.

Mecmuada 92 makam adı, 10 adet form, 26 usul geçmektedir. 122 bestekârın adının geçtiği mecmuada en çok Dede Efendi'nin eseri bulunmaktadır. En az eseri bulunan 42 bestekârın birer güftesi vardır. Mecmuada birçok imla, dizgi, baskı hatası bulunduğu belirtilmiş bunun sebebi olarak da Arap harfleriyle basılan ilk güfte mecmuası olması gösterilmiştir.

Mecmuada güfteler iki sütun halinde yazılmıştır. Makam makam ayrılmış fasılların birinden ötekine geçerken boş sayfalar bırakılmıştır.

1.5.1.2. Hafız Post Mecmuası

Hafız Post Mecmuası'ndaki Türkçe güfteler Nilgün Doğrusöz tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (Doğrusöz, 1993). 18. yüzyılda Hafız Post tarafından tertip edilen mecmuada Hafız Post'a ait olan 139 eser vardır. Bu eserlerden 3'ü Farsça, geri kalanı Türkçedir (Doğrusöz, 1993: 12-13). Mecmuanın başındaki fihristte 30 makam yazılıdır. Fihristle mecmuanın içi yer yer birbirine uymamaktadır. Mecmuada 62 bestekâr

² Hâşim Bey'in Güfte Mecmû'ası, Fatma Nur Duran, 2019.

olduğu tespit edilmiştir. 708'i Türkçe, 266'sı Farsça, 3 tanesi de Arapça olmak üzere toplam 975 güfte bulunmaktadır. Çalışmada yalnızca Türkçe güfteler Latin harflerine aktarılmış, güftelerin vezinleri bahirleriyle birlikte yazılmıştır. Farsça ve Arapça güftelerin yalnızca bestekâr, usul ve formun belirtildiği başlıkları yazılmıştır. Metnin ardından mecmuadaki güftelerin sıra numaraları belirtilerek TRT İstanbul, Ankara, İzmir radyolarındaki repertuvar numaraları listelenmiştir.

1.5.1.3. Müstakimzade Mecmuası (Mecmua-i İlahiyyat)³

Şengül Sağman tarafından hazırlanan yüksek lisans tezinde “Müstakimzade Mecmuası”nın “Giriş” bölümünde musiki tarihi, güfte mecmualarının musiki tarihi açısından önemi hakkında bilgiler verilmiş olup birinci bölümünde mecmua içerik ve şekil bakımından incelemeye tâbi tutulmuştur. Ardından 18. yüzyıl Türk musikisi ve bu devirde yaşamış ünlü bestekârların hakkında bilgiler verilmiştir. Tezin birinci bölümünde mecmuanın muhteviyatına dair açıklamalarda bulunulmuş, besteciler, şairler, makamlar, dinî ve din dışı formlar, tekrar eden güfteler listelenmiştir. Bölümün sonunda mecmuanın mürettibi tanıtılmıştır. İkinci bölümde Mecmua-i İlahiyyat'ın başında bulunan makamlar fihristi, bununla birlikte usul cetveli ve güfteler yazılmıştır. Çalışmanın sonuç kısmında güftelerin ilk mısraları, bestekârları ve güfte şairlerine göre alfabetik listeleri verilmiştir. Sonuç kısmında mecmuanın değerlendirmesi yapılmış olup ardından çalışmada yararlanılan kaynakların yer aldığı bir bibliyografya bölümü hazırlanmıştır. Tez çalışmasının sonunda mecmuanın orijinal metnine yer verilmiştir (Sağman, 2001: IV).

1.5.1.4. Hanende Mecmuası (Ahmed Avni Konuk) (h. 1317) m.1899

Hanende Mecmuası güfte mecmualarının en kapsamlısı olarak kabul edilir (Toz,1999: 6). Mecmua bir mukaddime ile başlar. İlk 24 sayfasında nazari bilgiler mevcuttur. Burada musikinin tarifi, tarihi, nota, makam-usul bilgisi, bestekârlık ve Türk musikisi formları hakkında açıklamalar yer alır. Mecmuada 218 bestekârın 95 farklı makam faslında 2784 güftesi yer almaktadır (Toz, 1996: 6). Hanende Mecmuası hakkında üç tane yüksek lisans tezi yapılmıştır.⁴

³ Müstakimzade'nin “Mecmû'a-i İlâhiyyât” Adlı Güfte Mecmuası, haz. Şengül Sağman, 2001.

⁴ Mustafa Doğan Dikmen, Hanende Mecmuasının İlk Yedi Makamının Eserlerinin Güftelerinin Osmanlıcadan Türkçeye Çevirisi ve İncelenmesi, 1994; Ceyhan Toz, Ahmet Avni Konuk'un Hanende Mecmuası

Haşim Bey Mecmuası ve Hanende Mecmuası, kendilerinden sonraki dönemlerde yazılan güfte mecmualarına kaynaklık edecek derecede önemli mecmualardır.

1.5.1.5. Gülzar-ı Musiki (der. Hasan Tahsin)

Özata Ayan'ın yüksek lisans tezi olarak hazırladığı “Gülzar-ı Musiki” başlıklı güfte mecmuası h. 1323 yılına tarihlendirilmiş olup 352 sayfadır. Mecmuanın sayfaları içeriklerine göre sınıflandırılmıştır. İçindekiler olarak adlandırılabilen bu kısımdaki başlıklar şu şekildedir:

Sayfa nr. 1-2 İç Kapak, 3-4 Dua-İfade-i Mahsusa, 5-11 Musiki Usulleri Hakkında Birkaç Söz, 12-30 Tarif-i Makamat (Tarif-i Makam Rast diye başlamış), 31 Perdelerin Naksanı, 32-352 Güfteler (Ayan, 2001: 9). Makamlar mecmuada karar perdelerine göre ayrılmamış, çalışma hazırlanırken yazar tarafından tekrar düzenlenmiştir. Mecmuada köçekçe, divan, koşma, müstezat, kıtaat, gazeliyat, kesik kerem güfteleri de dâhil edildiğinde 1158 güftenin olduğu görülmektedir (Ayan, 2001:13). Mecmuada 35 usul sınıflandırılarak tarif edilmiştir (Ayan, 2001:14-20). Bu kısımdan sonra makamlar tarif edilmiş olup ardından makamın tarif edildiği ve nasıl oluştuğu ile ilgili bir başlık verilmiştir (Ayan, 2001: 62). Makamların Gülzar-ı Musiki'deki durumlarıyla günümüzdeki halleri karşılaştırılmıştır (Ayan, 2001: 65-79). Tezin altıncı bölümü güftelere ayrılmış olup mecmuada 1057 güftenin makamına göre fihristi yapılmıştır (Ayan, 88-110). Hemen ardından mecmuada güfteler TRT repertuarı ve Cüneyd Kosal'ın arşiviyle karşılaştırılmıştır. Bu inceleme on altı alt başlıkta yapılmıştır. Hasan Tahsin'in mecmuasında yer alan bazı usul, makam isimlerinin TRT repertuarında ya farklı biçimde yer aldığı yahut repertuvarı adı geçmeyen terimlerin mecmuada yer aldığı belirtilmiştir. Ek bölümünde mecmuada geçen güftelerin notalarına yer verilen tez çalışmasının sonuç bölümünde mecmuanın makamları, usulleri, perdeleri açıklamasının yirminci yüzyılın başındaki Türk musikisi anlayışına ışık tuttuğu belirtilmiştir (Ayan, 2001: 134).

1.5.1.6. Ebubekir Ağa Güfte Mecmuası

Kerem Kaan Akhan tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmış olan güfte mecmuası 18. yüzyılda derlenmiş en geniş güfte mecmualarından biridir. Klasik Türk müziğinin önde gelen bestekârlarından biri olan Ebubekir Ağa'nın tertip ettiği “Ebubekir Ağa

Osmanlıcadan Türkçeye Çevirisi (Mukaddime ve 84/217 sahifeleri), 1999; Beyhan Toz, Ahmet Avni Konuk'un Hanende Mecmuası'nda Basit Makam Fasılları 219-720 Sahifeleri, 2000.

Mecmuası” adıyla anılan bu güfte mecmuası, meşhur bir bestekârın derlemesi olmasının yanında hacimli bir eser olarak karşımıza çıkmaktadır. 18. yüzyıla ait olan mecmua, ulaştığı kişilerce yapılan eklemelerle genişletilmiştir. Mecmua İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu’nda 5568 numarada “Şarkı Mecmuası” olarak kayıtlıdır. 371 varaktan müteşekkil mecmuada 1086 Türkçe, 312 Farsça, 6 Arapça güfte mevcuttur (Akhan, 2021: v). Mecmuanın metni Kerem Kaan Akhan tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır. Çalışma beş ana bölümden müteşekkil olup “Giriş” bölümünde güfte mecmuaları genel olarak ele alınmıştır. İkinci bölümde mürettip hakkında bilgiler verilmiş, üçüncü kısımda çalışmanın konusunu oluşturan mecmua hakkında şekil ve içerik özellikleri kaleme alınmıştır. Dördüncü ve son bölümde metnin çeviriyazısı hazırlanırken izlenen yol hakkında bilgi verildikten sonra mecmua metninin transkripsiyonlu hali yazılmıştır. “Sonuç” bölümü çalışma neticesinde elde edilen bulguları içermesinin yanı sıra mecmuadaki güftelerin çeşitli kriterlere göre hazırlanan listeleri içermektedir (Akhan, 2021: v). Mecmuada bulunan eserlerin 507’sinin bestekârı belirtilmiş, 579 tanesinin ise kime ait olduğu kaydedilmemiştir. Mevcut güftelerin yarısından çoğunun bestekârının bilinmediği bir mecmuada en çok eseri kayıtlı olan bestekâr Ebubekir Ağa olmuştur. Mecmuadaki 430 güftenin şairi tespit edilmiş, en çok güfte sahibi şair Şeyhülislam Yahyâ olarak tespit edilmiştir. Mecmuada örneği olan 54 makam olup en çok eser örneği olan beş makam bayatî, hüseyinî, acem, nevâ ve sabâdır (Akhan, 2021: 1000-1002).

Çalışmada Türkçe güfteler bestekârları, güfte şairleri, formları/usulleri ve diğer bilgileriyle listelenmiştir. Tezde sonuç kısmından sonra kaynakça, onun ardından çeşitli yönlerden hazırlanmış listeler verilmiştir.

1.5.1.7. Mecmûa-yı Letâif

Tam adı “Mecmûa-yı Letâif fî Sandukati’l- Me’ârif” olan güfte mecmuası 18. asırda Hekimbaşı Subhizâde Abdülaziz Ârif Efendi tarafından tertip edilmiştir. Mecmua hakkında Erdal Kılıç’ın hazırladığı doktora tezinde mecmuanın 59 farklı makamda 3190 güftenin 2600’ünün Türkçe, 508 adedinin Farsça, 34’ünün Arapça, 29 tanesinin Türkçe-Farsça, 15 tanesinin Farsça-Arapça ve 4 tanesinin Arapça-Türkçe olduğu tespit edilmiştir (Kılıç, 2013).

Mecmuada Tab'î, Na'lî, Rıf'at, Nâbî, Es'ad Efendi gibi bestekârların kendi yazmış oldukları güfteleri besteledikleri görülmektedir. Mecmuanın sonunda makam ve usuller tarif edilmiştir. Burada makamların şedlerinden de ayrıntılı olarak bahsedilmiştir. Hangi makamın hangi burca etki ettiği, hangi yıldızın karakterinde olduğuyla ilgili bilgilerin de verildiği mecmuanın salt bir güfte mecmuası olmadığı görülmektedir.

Giriş bölümüyle birlikte beş kısımdan oluşan çalışmanın giriş bölümünde güfte mecmualarının kültür tarihi için önemi ve tarihteki yeri anlatılmıştır. Birinci bölüm dönemin bestekârlarının ve güfte mecmualarının tanıtımı ve önemi üzerinedir. İkinci bölümde Hekimbaşı Abdülaziz'in hayatı, hekimbaşılığı, musikişinaslığı, yaptığı çalışmalar ve diğer eserleri hakkında bilgiler verilmiştir. Mecmuanın tertip edildiği dönemin Osmanlı'sı edebî, müzikal, askerî yönlerden ele alınmıştır. Avrupalıların Osmanlı müziğine yaklaşımları bu bölümde değinilen bir başka husustur. Üçüncü bölüm, mecmuada adı geçen besktekârlar, makamlar, güfteler, usuller hakkında bilgi verilen bölümdür. Yine bu kısımda mecmuanın dili, imlâ özellikleri üslubu üzerinedir. Bölümün sonunda mecmuada bulunan güftelerin ilk mısraları mecmuadaki sırasına göre listelenmiştir. Dördüncü bölüm metnin transkripsiyonuna ayrılmıştır. Bu bölümden sonra beşinci ve son bölüm olan sözlük kısmı bulunmaktadır. Sonuç kısmında mecmuanın değerlendirilmesi yapılmış, bibliyografya listelendikten sonra TRT repertuarında notaları mevcut olan güftelerin notaları eklenmiş, ardından mecmuadaki güfteleri içeren çeşitli tablolar hazırlanmıştır (Kılıç, 2013).

1.5.1.8. Vâsıf Bey'in Güfte Mecmuası

19. yüzyıla tarihlendirilmiş olan ve Atatürk Kitaplığı Yazma Eserler Bölümü'nde bulunan Muallim Cevdet Yz_K.000584 numaralı Vâsıf Bey'in Güfte Mecmuası, Hilal Konya tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmıştır (2013). Tezin giriş bölümünde mecmuanın isimlendirilmesinin, mecmuanın başında yazılı olan "Vâsıf Bey" isminden dolayı, tarihlendirmesinin de mecmuada adı geçen bestekârların en geç dönemde yaşamış olanlarının 19. yüzyılda yaşadığı göz önünde bulundurularak yapıldığı belirtilmiştir (Konya, 2013: 3). Giriş kısmında tezin amacı, hipotezleri, sınırlılığı ve yöntemi üzerinde durulduktan sonra mecmua incelemesi yazılmıştır.

Mecmuanın genel özelliği başlığı altında dış özellikleri verilmiş, içerik özellikleri makamlar, bestekârların hayatları, formlar, usuller, TRT Nota arşivlerindeki kayıt durumla-

rına göre başlıklara ayrılmıştır. Ardından mecmuanın transkripsiyonlu metni hazırlanmıştır. Metnin ardından varak numarasına göre ve makam isimlerinin alfabetik sırasına göre olmak üzere iki ayrı tablo halinde güfteler sıralanmıştır. Bu sıralamadan sonra mecmuadaki güftelerin notaları eklenmiş ve bu notaların indeksi hazırlanmıştır. Son olarak mecmuanın asıl metni teze eklenmiştir. Tezin sonunda kaynakça hazırlanmıştır.

1.5.1.9. Hâfız Mustafâ Dürbînî-zâde'nin Güfte Mecmuası

İstanbul Araştırmaları Enstitüsü Şevket Rado Yazmaları'nda "SR 78" numara kayıtlı güfte mecmuası Betül Uysal tarafından yüksek lisans tezi olarak hazırlanmıştır (Uysal, 2021).

Çalışma ön söz ve sonuç hariç üç ana bölümden meydana gelmiştir. Giriş bölümünde ilk olarak Türk musikisinin kısa bir tarihi verilmiş, ardından mecmualar genel bir tasnife tâbi tutulduktan sonra güfte mecmuaları özelinde inceleme yapılmıştır. Güfte mecmuaları hakkında yapılan çalışmaların künye bilgilerinin verildiği bu bölümden sonra tezin konusunu oluşturan Dürbinizade Hafız Mustafa'nın hayatı ve güfte mecmuası incelenmiştir. Bu kısımda nüshanın tavsifi, mecmuanın içerdiği makamlar, usuller, güftelerin vezinleri ile birlikte usul-vezin ilişkisi üzerinde durulduktan sonra Türk müziği formlarının mecmuada bulunan örnekleri ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Bestekârların ve güfte şairlerinin hangi varakta ve kaç tane güftesinin bulunduğu ile ilgili tablolar hazırlanmıştır. Mecmuanın yazım özellikleri ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Ardından gelen üçüncü bölümde mecmuanın metni ana başlığı altında alfabetik olarak güfteler sıralanmıştır. Metnin çeviriyazısında takip edilen yöntem detaylıca açıklandıktan sonra mecmua metninin çeviriyazısına yer verilmiştir. Bu kısımda yalnızca Türkçe güfteler esas alınarak çeviriyazı yapılmıştır. Güfteler, birkaç diğer esas çalışma alınarak karşılaştırmalı olarak aktarılmıştır.

Mecmua mürettibinin kendine ait bestelerinin de bulunduğu mecmuadan çıkarılmış bir neticedir. Mürettibin hayatı hakkında detaylı bilgi bulunmamakla birlikte Evkaf Muhassebesi'nde başkâtiplik görevi bulunduğu tespit edilmiştir. Mecmuadaki güftelerin en çok hangi makamda bulunduğu bu kısımda belirtilmiştir (62 güfte ile hicaz). 952 güftenin vezni tespit edilmiş olup bunların 763 tanesi aruz, 189 tanesinin hece ölçüsüyle yazıldığı bilgisi verilmiştir. 423 güftenin usulü belirtilmiş, 28 farklı usul adı geçmiştir. Güfte şairi tespit edilen güfte sayısı 154'tür. Mecmua lâ-dinî içerikli bir fasıl mecmua-

sıdır. Mecmuanın tarihinin on dokuzuncu yüzyıla yakın olması sebebiyle imla bakımından farklı kullanımlar olduğu görülmektedir. Sonuç kısmından sonra kaynakça kısmı verilen çalışma “Ekler” kısmı ve mecmuanın orijinal metninden varak örnekleriyle son bulmuştur.

Tezin “Ekler” kısmında güfteler varak numarası esas alınarak sıra numarası da verilerek form, bestekâr, usul, güfte şairi ölçütlerine göre tablolaştırılmıştır. Bir sonraki ekte güfte mecmuasındaki güfteler mecmuadaki sırasına göre TRT repertuvarıyla karşılaştırılmış, bu tabloya notalar ve –varsa- ses kayıtları da eklenmiştir. İncelemede mecmuada 1052 güftenin 253 tanesinin notasına ulaşıldığı belirtilmiştir (Uysal: 2021).

1.5.1.10. Diğer Çalışmalar

Makam tasnifli güfte derlemeleri Cumhuriyet devrinde görülmektedir. Bu derlemeler arasında dinî musiki alanında çalışılmış en mühim eser, Sadettin Nüzhet Ergun tarafından yayınlanan “Türk Musikisi Antolojisi”dir (I-II, İstanbul, 1942-43). Güfteler bu eserde yüzyıllar içinde tespit edilen bestekârlara özel olarak ayrılmış başlıklar altında sıralanmıştır. Daha sonrasında yayınlanmış olup lâ-dinî içerikli güftelerin derlendiği önemli bazı eserler şunlardır:

- Seçilmiş Şarkı Güfteleri (I-II, İstanbul, 1948-49, Türk Musikisi Dergisi yayınlamıştır.)
 - Ahmet Şevket Tezel, Klâsik Türk Müziği Antolojisi (Şarkı Formu) (İstanbul,1975)
 - Etem Ruhi Üngör, Türk Musikisi Güfteler Antolojisi (I-II, İstanbul, 1981).
- Nuri Özcan, 18. yüzyıldaki dinî musiki güftelerinin metinleri üzerine bir edisyon kritik çalışması yaparak kapsamlı bir eser hazırlamıştır (TDV DİA Güfte Mecmuaları).

1.6. Mecmuanın Tarihlendirilmesi

Yazma eserlerde bulunan tarih genelde yazmanın tamamlandığı tarih olsa da, bazen mürettip herhangi bir sayfaya başından geçen önemli bir hadisenin tarihini de kenara köşeye not etmiş olabilmektedir. Kaldı ki mecmuanın baş tarafında bulunan tarih daha sağlıklı bir sonuç verebilecek durumda olsa dahi mecmuaların birer toplama eser olduğu göz önünde bulundurulacak olursa, mecmuanın tamamlandığını ifade eden bu tarihten sonra da mecmuaya mürettibi veya daha sonra sahibi olan kişi tarafından müdahaleler yapılmış olması muhtemeldir. Bu nedenlerden ötürü, mecmualar tam bir yıla tarihlendirmektense mecmuaların dönemi tespit edilmeye çalışılmaktadır (Akhan, 2021: 3).

2. BÖLÜM: MECMÛ'A-I MAKÂMÂT BE-KAVL-İ MÛSİKİYYÂT'IN TANITIMI VE İNCELENMESİ

2.1. Mecmuanın Dış Özellikleri

Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu'nda 2193 demirbaş numarasıyla kayıtlı ve mecmuadaki başlıktan hareketle “Mecmû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” olarak tarafımızca başlıklandırılan güfte mecmuası çalışmamızın konusunu teşkil etmektedir. Mecmuanın ebatı 230 x 170 mm'dir. Mecmuanın üzerine yazılı olan kayıta 151 varak, 300 sayfa olduğu yazmaktadır. Mecmua numaralandırılmamış sayfalar hariç toplamda 306 sayfadan oluşmaktadır. Numara verilmemiş bu sayfalar roma rakamlarıyla (Ia, Ib, IIa...) ile belirtilmiştir. Numaralandırılmamış bu sayfalar da dâhil edildiğinde mecmuanın 318 sayfadan oluştuğu görülmektedir. Mecmua “ne-sih” hattıyla yazılmıştır. IIa olarak adlandırılmış sayfada mavi mürekkeple yazılmış **Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât** başlığı bulunmaktadır. Başlığın altında mavi mürekkeple **C 6/37** yazılmış, iki kez kırmızı mürekkeple ve Arapça rakamlarla **816/922** yazılıdır. IIb, IIIa, IIIb, IVa ve IVb boştur. Va sayfasında latin harfleriyle ve mavi mürekkepli kalemle **M. Yusuf** imzası bulunmakta olup yine aynı kalemle **C 6/37** numarası yazılıdır. Sayfanın sol üst köşesinde kütüphaneye ait beyaz bir pul basılı olup bu pulun üzerinde yukarıdan aşağı sırasıyla **2206/13-10/ C/6/37** yazılıdır. Sayfanın altında üzeri mavi mürekkepli kalemle karalanmış olarak sağdan sola sırasıyla; **1693/3, C ?/48, Sahîfe 300, Varak 151** yazılı olup hemen altında yazmanın bulunduğu kütüphaneye ait olduğunu düşündüğümüz kırmızı mühür mevcuttur. Bu mührün üzerinde yine siyah mürekkeple **Konya Âsâr-ı Atîka Müzesi Müdiriyyeti** yazılı olup bu yazının sağ tarafında siyah mürekkeple **“(...) 967”** yazmaktadır. Yine aynı sayfada **“E's-seyyid Mehemed Emîn”**in bir mührü bulunmaktadır.

Mecmuanın güfte yazılı son sayfasında çiçek resmi çizilidir. Mecmuanın derleyeni ve derlenme tarihi hakkında bir bilgi bulunmamakla birlikte, mecmuanın ilk sayfasında kütüphaneye kaydı esnasında müze müdürü olan Yusuf Akyurt'un imzası vardır. Mecmuanın adı ve kayıtlı olduğu kütüphane Arap alfabesiyle yazılmıştır. Mecmuanın satır sayısı sayfada bulunan güfte sayısı değiştiğinden değişkenlik göstermektedir. Güfteler en çok iki sütunda yazılmış, sütunlar herhangi bir çizgi ile birbirlerinden ayrılmamıştır.

Mecmuadaki güfteler makamlarına göre fasıl düzeni çerçevesinde düzenlenmiştir. Büyük usullü güftelerden başlanarak daha küçük usullü güfteler daha sonra yazılmıştır. Her makamdan beste, nakış ve semai formlarındaki güfteler yazılmıştır. Güftelerin bestekârı, makamı ve usulünün –bazen güftenin şairinin de- belirtildiği başlıklar ve “îkâf terennümler” de kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Bununla birlikte bazı güftelerde vezne tâbi olmayan birtakım sözlü kısımlar da mevcut olup bunlar da kırmızı mürekkeple yazılmıştır. Mecmuanın güfte mecmuası olması münasebetiyle güftelerin başlık olarak nitelendirilebilecek kısımlarında genelde bestekârlarının isimleri kayıtlı olup güfte şairlerinin isimleri kaydedilmemiştir.

Varaklar herhangi bir çerçeve ile çevrelenmemiştir. Mecmuanın bazı sayfaları boş bırakılmıştır. Bu, şiir mecmuaları gibi güfte mecmualarında da görülen bir durumdur. Bunun sebeplerinden biri mecmuaların kişisel özellik taşıması ve zaman zaman öğrenilen veya yazılan yeni güftelerin/şiirlerin mecmuaya eklenmesi hususudur. Bu eklemelerin mecmuanın sonraki veya o zamanki sahibi tarafından rahatça yapılabilmesi için –özellikle- fasıl sonlarında birkaç sayfa boş bırakılması geleneği yerleşmiştir. Mecmû’a-ı Makâmât’ta da bazı sayfalar boş bırakılmış olup sayfa numaraları şunlardır: 0, 9, 10, 12, 14, 16, 22, 27, 28, 42, 52, 64, 78, 116, 138, 142, 156, 172, 176, 180, 210, 220, 228, 246, 258, 302, 304. Bu sayfalar metin içinde “[boş]” ibaresi ile belirtilmiştir.

Mecmua makamlar esas alınarak bölümlere ayrılmıştır. İlk makam adından bir sonraki makamın adına kadar makam isimleri güftelerin başında tekrar edilmez. Makam başlıklarında yalnızca makamın adı yazılıdır. Her makamda sırasıyla –bazen sıraya uyulmasa da sıra genelde korunur- nakış, beste ve semai formunda güfteler mevcuttur.

2.2. Mecmuanın İçerik ve Yapı Özellikleri

Mürettibini tespit edemediğimiz mecmuanın ihtiva ettiği güftelerin bestekârlarına dikkat çekilince bu bestekârların çoğunlukla 18. yüzyılda yaşamış kişiler olduğu sonucuna varılmıştır. Bu bestekârlar arasında en çok adı geçen kişinin Bekir Ağa (Musâhib/ Eubekir Ağa) olması ile birlikte güfte sayısı yönüyle onu takip eden bestekârların İtrî ve Zaharya gibi devrinin ünlü bestecileri olması bu ihtimali kuvvetlendirmektedir. Zira zamanında eserleri çokça okunduğu tespit edilen bu bestekârların yaşadıkları dönemde derlenmiş bir güfte mecmuasında bu denli yer alması ihtimali kuvvetlidir.

Mecmuada 68 farklı makamda, 26 farklı usulle bestelenmiş toplam 903 adet güfte bulunmaktadır. Fasıl mecmuaları her makamda icra edilmiş/edilen fasıllardaki eserlerin güftelerini içeren vesikalardır. Bu mecmualardan o devirde hangi güftenin hangi makamda ve kim tarafından bestelendiğine ulaşılır.

Mecmû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât'ın derlenmiş olduğu 18. yüzyıl "gerileme yüzyılı" olarak bilinse de sanattaki en göze çarpan ilerleyişin olduğu dönemdir. Zevk ve eğlence dönemin sosyal yaşamında önemli yer tutmuştur. Şiirde de söyleyiş, içerik zevki ve anlayışı değişmiştir. Sözlü musikinin kaynağı olan şiirler olduğundan güftelerde de sosyal hayata dair unsurlar görülmektedir:

Eğlence, devrin öne çıkan özelliği olduğundan meclisler, mey, saki, şarap güfte olarak seçilen şiirlerde sıkça karşımıza çıkmaktadır:

- Alsa **bezm-i Cemde mutrıb şevk** ile **sâzın** ele
Kılsa ol **şehnâz** yâ hû perde-i **mâhûr** olur (g. 111)

Musiki ile ilgili terimler (makam, usul, çalgı vb. isimleri) güftelerde kendine yer bulmuştur:

- O zülf o hatt o **meyân** o kemer o nâz o edâ
Bu **râst beste-i zencîr**veş muşanna'ıdır (g. 10)

Şairin bu beyitte bestekâra şiirini hangi makamda ve usulde bestelemesini istediğini belirttiği düşünülebilir. Nitekim bu güfte mecmuanın "Rast" faslında kayıtlı "zencîr" usulünde, "beste" formunda bir güftedir.

- Fâkat mi gelir sevdiğim ol **Öişve-i nâza**
Ruhsat mı verir gamzelerin **Öarz-ı niyâza**
Dâmen be-meyân Ka'be-i vaşlın hevesiyle
Düşdi yine cânâ yolumuz semt-i **Hicâza** (g. 587, Hicâz faslı)

Bu güftede görüldüğü gibi makam isimlerinin başka anlamlarıyla tevriyeli kullanıldığı da görülmektedir. Nitekim "Hicaz" kutsal topraklara verilen isimdir. Bu güfte bestekârların şiirin içeriğine göre makam ve usul seçtiğinin göstergesi olabilecek bir örnektir.

Bir başka örnekte de meclisteki çalgıcıların rahatü'l-ervâh makamında, devr-i revân usulünde bir eser geçtiklerini (çaldıklarını) söylemektedir. Bestekâr da bu güfteyi aynı makam ve usulde bestelemiştir:

- Yürüt peymāneyi cânlar bağışla sen de ey sâķı
Ki **mutrıb râhatü'l-ervâh** ile **devr-i revân** tutmuş (g. 728).

Güftelerin konusu da klasik şiirin en genel konusu olan güzellerdir. Güzelleri ile meşhur birkaç şehrin adı da güftelerde yer almaktadır:

- Seyr eyle o billür-beden taze **Firengi**
Benzer kızıl elmaya o gül ruhleri rengi
Mişliñ bulamazsın o büt-i Ŗişve-perestiñ
Gezseñ yüriseñ **İsveç ü Beçle Flemengi** (g. 9)

Hiçbir memleketin güzelleri elmaya benzeyen gül renkli yanaklara sahip sevgili kadar güzel değildir, İsveç, Beç, Flemeng diyarlarını baştan başa dolaşsa yine de işve sahibi put gibi güzel sevgilinin benzeri bulunamayacaktır.

Sevgilinin çeşitli uzuvları türlü çiçeklere benzetilir. Saçı karanfile, gözleri süzgün bakışı yönüyle nergise, yanakları rengi itibarıyla güle, teni de beyazlığı ve kokusundan ötürü yasemine benzetilir.

- **Karanfil**-zülf **nergis**-çeşm **gül**-ruh **yâsemendir** ten
Meyân bir mû-meyândır nâvek-i müşk-i Hotendir ten (g. 21)
- Çemen-ârâ-yı cihân olmak için zülfinden
Bir numûne kodılar nâmına **sünbül** dediler (g. 65)

Klasik musikinin güfte olarak seçtiğı şiirin geleneğinde sevgili âşığına karşı çok umur-samazdır. Âşık ne yaparsa yapsın âşığına merhamet etmez, onu görmezden gelir ve bahanesi asla tükenmez:

- “Hiç rahm edemez Ŗâşık-ı meftûnına ol meh
Hiç bitmez anıñ leyl ü nehârda bahânesi” (g. 34)

Âşık, sevgilisi için o kadar çok ağlamıştır ki artık kanlı göz yaşları akıtmaktadır ve bu kanlı göz yaşları âşığı boğmuştur. Âşık öldüğü için sevgili bu saatten sonra âşığı hiçbir yerde bulamayacaktır. Sevgilinin kirpikleri oktur ve baktığında âşığı yaralar. Âşık, sevgilisine onu seveceğine âdetâ yemin eder ve yemninden dönerse sevgilinin kirpiklerinin kan akıtan bakışıyla âşığını öldürmesini kabul eder.

- Ėarķ eyledi hûn-âb-ı sirişkim teni cânâ
Şimdengerü sen kıanda bulursun beni cânâ
Bî-cân olayım Ėamze-i hûn-rîz müjeñle
Cânım gibi sevmezsem eger ben seni cânâ (g. 48)

Âşık başından geçenleri ne kadar anlatsa da sevgili ona merhamet etmez, her ne kadar halini arz etse de sevgili bir kafır gibi acımasızdır. “kâfir” kelimesi sevgilinin saçının karalığıyla ilişkili kullanılmaktadır:

- Her ne deplü Óarz edersem hâlimi cānānıma

Merhamet kılmaz o kâfir mâcerā-yı bî-amān (g. 60)

Âşık her zaman dert sahibidir ve sevgili, âşığın derdinin dermanıdır ve dert sahibi birinin dermanını araması pek tabiidir. Âşık sevgilisini arar ancak sevgili eziyet edendir. Sevgili elini âşığın merhamet için vermez, âşığın göğsüne attığı gamze oklarını aramak için sunar:

- Kanda varsa Óâşık-ı bî-çāre cānānıñ arar

Derd ile bîmār olan elbetde dermānıñ arar

Şanma rahmından şunar destîñ dil-i mecrūhuma

Ol kemān-ebrū cigerde tîr-i müjgānıñ arar (g. 74, 501, 890).

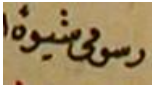
“Nerede bir çaresiz âşık varsa sevgilisini arar. Dert hastası elbette dermanını arar. Elini merhametinden dolayı yaralı gönlüme sunduğunu sanma, o keman kaş ciğerimde kirpiklerinin oklarını arar.”

Sosyal hayatın izlerini görmek açısından birkaç örneğin sunulduğu bu mecmuada toplam 903 tane güfte bulunmakta, bunların 829 tanesi Türkçe, 62 tanesi Farsça, 5 tanesi Farsça-Türkçe, 1 tanesi Arapça-Farsça-Türkçe ve 6 tanesi Arapçadır. Mecmuada Türkçe haricindeki dillerdeki güfteler tez metnine dâhil edilmemiş olup hazırlanan tabloda (bkz. Tablo Listesi) Farsça ve Arapça güftelerin sayfa ve sıra numaraları belirtilmiştir. Mecmuanın Hâfız Mustafa Dûrbînîzâde’nin Güfte Mecmuası (Uysal, 2021), Vâsıf Bey’in Güfte Mecmûası (Konya, 2013) ve Mecmû’a-i Letâyif (Kılıç, 2010) ile ortak güfteler barındırdığı tespit edilmiştir. Bu üç güfte mecmuasında bulunmayan 178 güftenin numaraları şu şekildedir: 10, 15, 37, 66, 85, 86, 102, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 132, 133, 134, 163, 173, 174, 179, 181, 203, 209, 213, 224, 239, 240, 248, 251, 256, 263, 271, 273, 280, 281, 282, 284, 288, 289, 294, 297, 303, 304, 305, 311, 312, 315, 316, 319, 321, 324, 325, 326, 328, 329, 330, 331, 333, 335, 338, 339, 340, 343, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 353, 358, 363, 369, 370, 372, 375, 380, 385, 386, 389, 390, 397, 401, 408, 435, 438, 440, 449, 450, 453, 472, 480, 481, 482, 483, 484, 504, 512, 538, 539, 544, 545, 549, 557, 570, 571, 572, 591, 592, 618, 619, 637, 638, 640, 652, 655, 665, 667, 668, 671, 678, 692, 704, 722, 723, 724, 740, 744, 746, 747, 748,

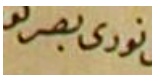
760, 771, 773, 792, 793, 795, 796, 800, 801, 803, 810, 816, 822, 824, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 841, 854, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 893, 899, 900, 902, 903.

2.2.1. Mecmuanın Dil ve İmlâ Özellikleri

1. Çeviriyazı yapılırken metnin 19. yüzyılda yazıldığı göz önünde tutularak günümüz imlasına uyulmuştur.
2. Çeviriyazı metin oluşturulurken İsmail Ünver'in "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler" başlıklı makalesinden faydalanılmıştır.
3. Zarf fiil eki olan "I₄p" "پ" harfîyle yazılmış olsa da okurken imla kalıplaşmasından ötürü "p" sesiyle okunmuştur. "uyup" (s. 103, g. 306); "bakıp", (s. 75, g. 212); "alıp" (s. 99, g. 293). vb.
4. Soru eki (mI₄), görülen geçmiş zaman eki (+DI₄) düz okunmuş, geri kalan eklerin çeviriyazısında büyük ünlü uyumuna uyulmuştur.
5. Mahallî söyleyiş hususiyeti barındıran sözcüklerin özgün biçimleri korunmuştur.
6. "gece, de-, et-, ver-" gibi ilk hecesinde kapalı e (è) bulunan kelimelerde kapalı e gösterilmemiştir.
7. Metinde geçen özel isimlerin ilk hafleri büyük yazılmış olsa da bu isimlere gelen ekler " ' " kesme işareti ile ayrılmamıştır.
8. "Allah" lafzıyla ve "Abd" kelimesiyle yapılan tamlamalarda izafet belirtilmemiştir: **Hamîdullah, ÓAbdullah** gibi.
9. Ön ekler ve tamlamalar **kısa çizgi (-)** ile belirtilmiştir: **bî-çäre, dil-pesend, derün-ı dil** gibi.
10. Kalıplaşmış kullanımları bulunan tamlamalarda **kısa çizgi (-)** kullanılmamıştır: **dil-ber, gülzâr** gibi.
11. Farsça tamlamalar yapılırken:
 - a) "ی" harfi kelimeye bitleştirilerek belirtilmiştir:

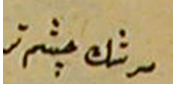

: **rüsüm-ı şîve** (s. 129, g. 401),

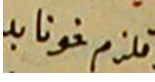

: **nūr-ı baśar** (s. 33, g. 71).

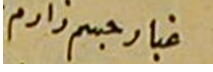
- b) Yapılan tamlamalarda "ی" harfinin kullanılmadığı örneklerle rastlanmaktadır:

: sirişk-i çeşm-i ter (s. 2, g. 4)

: qulzüm-i hūn-āb (s. 2, g. 4)

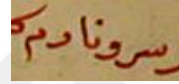
: ğubār-ı cism-i zārım (s. 2, g. 4)

c) Farsça tamlamalar yapılırken hem “ی” (ye) harfi hem “ء” (hemze) işaretinin kullanıldığı görülmektedir.

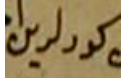
12. Eş anlamlı, yakın anlamlı, veya zıt anlamlı kelimeleri beraber yazarken kullanılan “atıf vavı (و)” genelde kullanılmamış, bunlar tez metninde [u]/[ü] biçiminde gösterilmiştir:

geşt [ü] güzārı, şayd [u] şikārı, (s. 5, g.15), zār [u] fiğān, (s. 45, g.115), rüz [u] şeb, (s. 45, g.116).

13. “ز” harfinin noktası zaman zaman konmamıştır:

: serv-i nāzım,

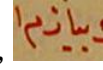

: gözlerin (s.197, g. 604).

14. “beyāz” kelimesi “ز” harfi ile yazılmıştır:

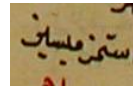
(s. 291, g. 880),

(s.293, g. 883).

15. “mısın/misin” soru edatlarında yuvarlaklaşma genelde korunmakla birlikte zaman zaman düz yazılmıştır. Burada bir imla birliği olmadığından metinde aynı güftede iki

farklı şekilde de görüldüğü vardır.

: istemez misin (s. 107, g. 322) Metinde

soru edatları büyük ünlü uyumuna uygun okunmuştur.

16. “bin (1000)” kelimesi genellikle “biñ” olarak yazılmış, bir yerde “miñ” kullanımı

karşımıza çıkmıştır.

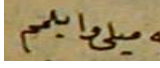
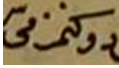
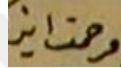
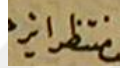
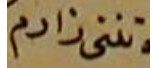
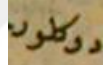
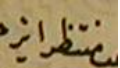

(s. 114, g. 347)

17. Farsçada yer ismi yapan “-istān” çekimi vezne göre “-sitān” olarak değişebilmektedir.

18. Metinde bulunmayan ancak vezin ve mana bakımından bulunması gereken eksiklikler “[]” işareti ile belirtilmiştir.

19. Metinde bulunan ancak vezin ve mana bakımından fazla gelen ibareler “< >” işaretleri ile belirtilmiştir.

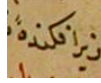
20. Harf eksikliği görülen kelimeler mevcuttur. : **meyli va[r] bilmem**, (s. 243, g. 765)
21. **“dahi”** yer yer “ا” harfi ile yazılmıştır (s. 132, g. 409).
22. Kelime başındaki “t”ler yer yer ötümlüleşerek “d”leşmiştir. **“dükenmez mi”** (s.159, g. 487)
23. Sıfat yapan Farsça ekler ile kelimeler arasına “-” işareti konmuştur.
24. İkinci şahıs iyelik eki olarak “ق” kullanılan kelimeler mevcuttur. (s.197, g. 605).
25. İyelik eklerinde zaman zaman “ی” harfi yazılmıştır. **“merhâmetiz”** (s.198, g. 608), **“muntazırız”** (s. 111, g. 338).
26. Farsça tamlamalar zaman zaman kelime ile birleşik olarak yazılmıştır. **ten-i nizârım** (s.208, g. 647).
27. Kelime başında ötümlüleşmiş olan “#d” sesleri zaman zaman “#t” olarak kalmıştır. **tır. tökme:** (s.271, g. 835); **dökülür:** (s.197, g. 602).
28. Zaman zaman bir imla kaidesinin aynı güfte içinde farklı şekillerle kullanıldığı görülmektedir: **“tökme”** ve **“durma”** kelimeleri gibi. (bkz. Mestap tablosu s. 271, g. 835.)
29. **“muntazırız”** (s.111, g. 338); **“merhâmetiz”** (s.198, g. 608) örneklerinde 3. çokluk şahıs iyelik ekinin kök kelimenin son harfinden sonra gelecek olan “ی” harfi ile arasına “ا” harfi eklenerek yazıldığı görülmektedir.
30. **“ağşam”** kelimesi mecmuada **“ahşam”**; **“yoksa”** kelimesi **“yohsa”** biçiminde geçmektedir. (s.124, g. 381)
31. Bilhassa terennüm kısımlarında **“ben”** sözcüğü Azerbaycan sahası özelliği göstermekte olup **“men”** biçiminde yazılıdır. **“bî-çâre benim”** (Birkaçı için bkz. (s.125, g. 385), (s. 125, g. 387), **“bî-çâre men”** (s.103, g. 305), (s.132, g. 409).

32. 19. asırda yazılan bir metin olmasına rağmen günümüz Türkçesinde " **kapalı é** " ile telaffuz edilen "**gece**", "**de-**", "**et-**", "**ver-**" gibi sözcüklerinin ilk hecesi çoğu zaman **ye (ع)** ünlüsü ile yazılmıştır. (s.45, g. 116); (s.65, g. 173), (s.70, g. 189). Metinde bu kelimelerin "**e**" li biçimleri tercih edilmiştir.
33. Zarf fiil eki olan "**İp**" "**ب**" harfiyle yazılmış olsa da okurken imla kalıplaşmasından ötürü "**p**" sesiyle okunmuştur. "**uyup**", (s.103, g. 305); "**bakıp**", (s.75, g. 212) gibi.
34. Farsça kelimelerde yer alan vâv-ı madûleler " **ˆ** " işareti ile belirtilmiştir: **hˆâb**, **hˆâce** vb.
35. **N'ola**, **k'anı** gibi kelimelerde meydana gelmiş olan büzülmeler kesme işareti " **'** " ile ayrılmıştır.
36. "**aşk/ışk**", "**ayş/ıyş**" gibi iki şekilde okunabilecek sözcükler için metinde "**aşk**" ve "**ayş**" biçimleri tercih edilmiştir.
37. "**hatt**", "**şerr**" vb. çift ünsüzle biten kelimeler vezne nasıl uygun düşüyorsa o şekilde tek veya çift ünsüzlü olarak okunmuştur.
38. Sert ünsüzle biten kelimelerdeki ekleşmede eklerin metindeki aslı şekli korunmuştur. "**düşdi**", "**delmekde**", "**büselikde**" vb.
39. Farsça keline tekrarlarını göstermek için "**-**" işareti kullanılmıştır: **dem-â-dem** , **ser-â-pâ**.
40. Farsça birleşik isim ile sıfatlar "**-**" işareti ile ayrılmıştır: **hem-dem**, **hem-nişin**, **şâh-süvâr**.
41. Metinde bulunan kapalı e seslerinin mecmuanın derlenme tarihinin günümüze yakın olması sebebiyle "**e**" li kullanımı tercih edilmiştir: **dedi**, **verdi**, **erdi** vb.
42. " **ء** " hemze ile yazılan sözcükler standardı sağlamak için "y"siz okunmuştur. "**dâ'im**"
43. Emir ekleri yuvarlak yazılmışsa da metinde düz okunmuştur: "**olmasın**".
44. 1. tekil şahıs eklerinin çeviriyazısında 19. yy. yazımı esas alınmış olup ünlü uyumuna uyulmuştur: cānım, āşıkım, murādım
45. Soru eki çoğunlukla kendinden önceki kelimeye bitişik ve "**mı**, **mi**" şeklinde ve (ع) harfi ile yazılmıştır. **gül mi**, **esmez mi**, **belli midir** vb.
46. Bazı sözcüklerin köklerinde ötümlüleşme olmuştur. "**ağladıldım**"

47. İkâ'î terennümlerin başında güftenin bir mısraının sonunu tekrar ederken kelimeleri bölerek kelimenin yalnızca hecesinin kullanıldığı görülmektedir: “**fi nigāra beḡzetdim**” (s. 72, g. 197).

48. Geniş zaman eklerinin “و” harfi ile yazılmış olmasına rağmen günümüz imlasına yaklaştırmak amacıyla bu gibi sözcükler düz okunmuştur. “**alır**”, “**alır mısın**”, “**delinir**” vb.

49. Türkçe kelimelerde uzatma gösterilmemiştir.

50. Yönelme ekinin “و” ile gösterildiği görülmektedir: : **zır-efgendeye** (s.293, g. 882).

51. Terennümlerdeki hece fazlalıkları parantez “()” ile belirtilmiş, vezne dâhil edilmemiştir: (s.131, g. 407)

52. Okunamayan kelimeler mecmuadan aynen kesilip tez metnine yapıştırılmıştır.

53. Mecmuada zaman zaman kelimelerin yanlış yazılmış olduğuna rastlanmaktadır. Bu birkaç imla hatası şöyle sıralanabilir:

- خ ve ح harflerinin karıştırılması ile yapılmış olan yazım hataları:

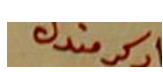

: **harāb**, (s. 23, g. 49).

- 2. teklik şahıs iyelik eki yazılırken “ك” yerine “ن” kullanılan kelimeler olmuştur.

: **hicābıḡdan** (s.133, g. 413), (s.124, g. 381)

: **keremiḡden** (s.136, g. 428),

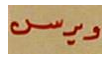

(s. 206, g. 639),

(s. 266, g. 826),

: **bendeḡ**”; “**verseḡ**”:

”; “**etseḡ**”:

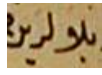

(s.268; g. 830) “**āteḡ**”:

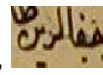

(s.305;

g. 899)

: “**belālarıḡ**”,

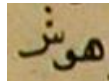
: “**cefālarıḡ**” (s.306, g. 902).

- س ve ث harflerinin karıştırılmasıyla yapılmış yazım hataları

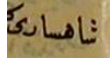

: **eṣer** (s. 47, g. 123)

- ه ve خ harflerinin karıştırılması ile yapılmış yazım hataları

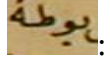

: “**hoṣ** (خوش)” kelimesinin “ه” harfiyle yazıldığı görülmüştür. (s. 278, g. 852).

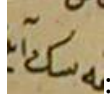
: **şāhsār** (s. 206, g. 639)

- harflerinin karıştırılmasıyla yapılmış yazım hataları

: **pūte** (s. 277, g. 848).

- harflerinin karıştırılmasıyla yapılmış yazım hataları

: **sen**, (s. 43, g. 103).

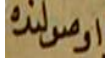
- -z -z karışıklıkları

“eẓā” harfi ile yazılmıştır. (s. 245, g. 773).

- Kelime sonunda “” harfinin unutulmasıyla yapılmış yazım hataları:

nāl[e]den, jāl[e]den, hāl[e]den (s. 206, g. 639).

- Harf fazlalığı ile yapılan yazım hataları

: **uṣūlinde**, (s.279, g. 855)

- Kelime başında “i” olarak okunacak “**elif**” harfine “**med**” konulduğu görülmüştür.

: **ihṣānına** (s. 294, g. 884).

54. Güftenin ilk mısralarındaki kelimelerden bazıları –genelde kafiye ya da redifle ahengi sağlayan sözcükler veya tamlamalar- terennüm kısmından sonra tekrarlamak-tadır:

lebine cüzôjce āb → lebine cüzôjce āb (s. 15, g. 35)

rüz-ı siyehidr naşîbimiz → Zısiyehdir naşîbimiz (s. 15, g. 36)

o çeşm-i mestimize (s. 17, g. 37)

cāmî güzeldir → āh cām güzeldir (s. 21, g. 46)

55. Terennümlerden sonra başka bir beyit daha okunuyorsa bu beyitten ya da bölümden sonra terennümün tamamı yazılmaktansa “terennüm-i ke’l-evvel”, (ilk söylenen terennüm) ibaresi ile yukarıda yazılı olan terennümün tekrar edileceği belirtilmiştir.

56. Güftenin mısraları veya bentleri sonunda güfte olarak seçilmiş şiire ve güftenin veznine dâhil olmayan “**vay, amān, hey, cānım**” gibi lafzî terennümler “*italik*” yazılmıştır.

Bezm-i tarabda sākiyā baña ne gül ne lāle ver **vay** (s. 25, g. 53)

Sāde levhîm baña başdan başa ān olsa güzel **amān** (s. 31, g. 64)

57. Güftelerin bestecileri, usulleri ve formlarını belirten başlıkların sıralamasına dâhil edilmeyip mecmuadaki sıralama metinde muhafaza edilmiştir. Genel anlamda başlıkta güftenin formu önce yazılmış olsa da bazı güftelerin başlıklarında önce güfte şairinin veya bestekârın adı kaydedilmiştir.

Beste Bekir Ağa Şağıl

Güfte-i Bâkî Çenber Beste Fomtom İmām

Nağış Semā'î Öltrî [Güfte-i Mahfî]

58. Güfte mecmualarında önemli olan musiki olduğundan güfte şairlerinin isimleri - genelde- kaydedilmemiş olur. Mecmû'a-ı Makâmât'ta güfte şairi tarafımızdan tespit edildiyse şairlerin mahlasları “[]” işaretleri içinde belirtilmiştir: **[Güfte-i Mahfî]**, **[Güfte-i Nedîm]**, **[Güfte-i Nâfîz]** örneklerinde olduğu gibi.

59. “meyân/miyân” kelimesi güftenin ortadaki mısırını kastediyorsa “**meyân**”, “bel, orta” anlamında kullanılıyorsa “**miyân**” biçimi tercih edilmiştir.

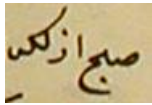
60. Güftenin içinde başlığında belirtilenden başka bir form veya tür güfteye dâhil olup mürettip tarafından da belirtildiyse bu kısımların başlıkları *italik* yazılmıştır.

61. Aynı güftenin içinde formla birlikte veya formdan ayrı güftenin vezni değişmişse bu vezinler “*italik*” yazılmıştır.

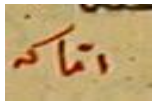
62. Mısranın vezne uymadığı durumlar “**Vezin aksamaktadır.**” biçiminde dipnotla belirtilmiştir.

63. Yanlış yazıldığı anlaşılan kimi kelimelerin üstü kırmızı mürekkeple çizilmiş olup doğrusu tekrar yazılmıştır. ben → sen bkz. s. 232, g. 727.

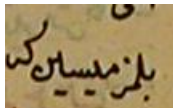
64. Kimi edat ve bağlaçlar kelimelere bitişik yazılmışken kimileri ayrı yazılmıştır.

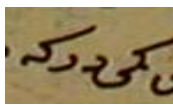
: şubh-ı ezel ki, (s. 15, g. 36)

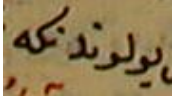
: ammā ki, (s. 31, g. 66)

: bilmez misin ki, (s. 40, g. 95)

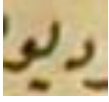

: kimi der ki, (s. 44, g. 109)

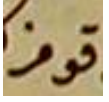

: yolundan ki, (s. 44, g. 109)

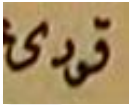
65. Bazı sözcüklerin yazımında mahallî söyleyiş özellikleri görülmekte olup bazı kelimelerdeki Eski Anadolu Türkçesinden kalma eklerin korunduğu görülmektedir.

: deyü (s. 19, g. 42)

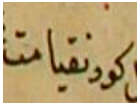

: komaz (s. 6, g. 19)

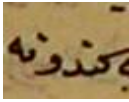
: kody (s. 36, g. 85)

66. Bazı kelimeler birbirine bitişik olacak biçimde yazılmıştır.

: gör ne kıyāmet (s. 265, g. 823)

67. “nazal n” kullanılması gereken yerlerde “nun” kullanıldığı görülmüştür:

: kendüñe, (s. 239, g. 751).

2.2.2. Mecmuada Adı Geçen Şairler

Mecmuadaki güftelerin 302 tanesinin şairi belirlenebilmiştir. En çok güfte sahibi şair 28 güfte ile Dâniş'tir. İkinci sırada 20 güfte ile Şâkir varken üçüncü sırada meşhur Mevlevî şairi Şeyh Gâlib (13 güfte) vardır. Bâkî'nin 12 şiirinin güfte olarak seçilmesine bakılırsa bu şairlerin şiirlerinin okunduğu, bilindiği ve müziğe söz olarak tercih edildiği kanısına varılabilir. Sevilen şairlerin şiirlerinin güfte olarak seçilmiş olması anlaşılır bir durumdur. Tabloda aynı kişi olup olmadıklarından şüphe duyulan şairler ayrı ayrı belirtilmiştir.

ŞAİR	GÜFTE NUMARASI	GÜFTE SAYISI	YAŞADIĞI DÖNEM (MİLADİ)
Adlî	737.	1	ö. 1743-44
Âgâh	392, 444.	2	1630/31- 1728

Ahdî	104.	1	?
Âhî	635.	1	1473-1517
Âlî (Gelibolulu)	198.	1	ö. 1600
Ârif	207, 304 ⁵ , 401, 740, 822, 896.	6	?
Ârif (Süleyman)	264, 297, 616, 648.	4	ö. 1769
Âsım	53, 112, 121, 234.	4	?
Bâkî	30,76, 89, 110, 184, 240, 383, 472, 536, 558, 630, 817.	12	1526/27-1600
Behcetî	16.	1	17. yy.'ın ilk çeyreği-1683
Cevrî	7, 214, 243.	3	1595/1600-1654
Dâniş (Süleyman)	28, 91, 117, 125, 133, 212, 235, 330, 333, 362, 373, 463 ⁶ , 471, 559, 569, 577 ⁷ , 593, 698, 699, 709, 744, 751, 763, 818 ⁸ , 843, 849, 854, 863.	28	1715?-1775
Emîn	418.	1	?
Esad Efendi (Şeyhülislam)	69, 157, 323, 356, 381.	5	1685-1753
Esad (Bağdatlı)	848, 852.	2	ö. 18. yy. sonları
Esad (Musullu)	859, 862.	2	18. yy.
Esad	824.	1	?
Fâiz	242, 681.	2	?
Fasîh (Dede)	505, 655, 856.	3	ö. 1699
Fâzıl (Enderunlu)	778, 779, 797, 798, 802, 865.	6	ö. 1810
Fâzıl	358 ⁹ , 568, 784, 785, 786, 787, 799, 804, 805, 899.	10	?
Fehîm-i Kadîm	64, 129, 247.	3	ö. 1647

⁵ 304. ve 822. güfteler aynı şiirdendir.

⁶ 463. ve 843. güfteler aynı şiirdendir.

⁷ Dâniş Divanı'nda bulunmamaktadır. 818 ile aynı şiirdendir.

⁸ Dâniş Divanı'nda bulunmamaktadır. 577 ile aynı şiirdendir.

⁹ 358. ve 899. güfteler aynı şiirdendir.

Fennî	307, 782 ¹⁰ , 891.	3	ö. 1745
Feyzî	462, 526	2	?
Fitnat ¹¹	553, 586, 721.	3	ö. 1780
Fuzûlî	73, 367 ¹² , 370, 599, 771, 831, 836, 837, 838.	9	ö. 1556
Gâlib (Şeyh)(Hazret-i)(Dede)	482, 483, 792, 793, 795, 796, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876.	13	ö. 1799
Hâletî (Azmîzâde)	715.	1	ö. 1631
Halîmî	204.	1	ö. 1759
Hamîd Mîr	209, 457, 459, 461.	4	1738-1778
Hamîdullah Efen- di	291.	1	?
Hâtem ¹³	155, 573.	2	ö. 1754/55
Hâtîf	853. ¹⁴	1	?
Hıfzî	80, 224, 296, 736.	4	?
Hüseyin Alî	386.	1	17. yy.
İsmetî	142, 509.	2	1611/13-1665
İzzet	106, 733, 773.	2	1692-1734
Kâmî	360, 415.	2	1649-1724
Kapdanzâde	11.	1	?
Mahfî	31.	1	?
Mekkî	860.	1	1704-1797
Murâdî	328.	1	?
Münîf	857.	1	ö. 1743
Münîr	195, 641.	2	?
Nâilî (Kadîm)	120, 306, 352, 359, 592, 747.	6	ö. 1666
Nâbî	72, 137, 147, 152, 327, 563, 598, 701, 738.	9	ö. 1712

¹⁰ 782 ve 891. güfteler aynı şiirdendir.

¹¹ 586 ve 721. güfteler aynı şiirdendir.

¹² 367 ve 599 numaralı güfteler aynı şiirdendir.

¹³ İki güfte için de aynı şiir seçilmiştir.

¹⁴ Şiir Hâtîf Divanı'nda bulunmamaktadır.

Nâfîz (Lâzîkîzâde)	75, 317, 422, 551.	4	ö. 1767
Nâfîz	5, 810.	1	?
Nahîfî	74 ¹⁵ , 445, 501, 890.	4	1665/66-1738
Nakşî	340.	1	ö. 1764
Nâşid	570, 732.	2	1749-1791
Nedîm	67, 107, 303, 375, 393, 435 ¹⁶ , 437, 486, 645 ¹⁷ , 728, 823.	11	ö. 1730
Nef'î	24, 686, 703.	3	ö. 1635
Neşâtî	290, 664.	2	ö. 1674
Peşkir Ağası	85.	1	?
Râ'îf	286, 293, 318, 504.	4	?
Râgıb Paşa (Ko- ca)	311, 579, 611, 615.	4	ö. 1763
Rahmî	820.	1	ö. 1752
Râkım	21, 654.	2	?
Râsih	162, 185, 305, 801 ¹⁸ .	4	18. yy.
Rezmî	714.	1	?
Rıf'at	23, 452, 716.	3	?
Rûhî (Bağdatlı)	65, 275.	2	ö. 1605-1606
Rüşdî	9, 232, 590, 612.	4	17. yy.
Sâbit	25, 105, 608, 851.	4	ö. 1712
Sabrî	562.	1	ö. 1813
Sabrî Şâkir	454.	1	ö. 1645
Sa'id	811.	1	?
Sâmî (Ar- paemînizâde)	287, 788.	2	ö. 1734
Sebkâtî (I.Mahmûd)	449.	1	1696-1754
Sultân Mahmûd	706.	1	?

¹⁵ 74, 501, 890 numaralı güfteler için aynı şiir seçilmiştir.

¹⁶ Nedîm Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

¹⁷ 645 ve 823 numaralı güfteler için aynı şiir seçilmiştir.

¹⁸ Râsih Dîvânı'nda bulunmamaktadır.

Selîm	789.	1	?
Sıdkî (Emetullah) Hanım	657.	1	ö. 1703
Sırrî (Şeyh)	19, 464.	2	ö. 1699
Şâkir	180, 221, 222, 225, 226, 438, 443, 833, 834, 835, 839, 864, 866, 867, 882, 883, 885, 886, 893, 898.	20	1762-1836
Şehrî	36.	1	ö. 1660
Şeydâ	119, 512, 533, 537, 660.	5	?
Tâhir	346, 347, 407, 491, 492.	5	?
Tayyib	884.	1	?
Tıflî	416.	1	ö. 1659-60
Vecdî	22, 313.	2	ö. 1661
Vecîhî	441.	1	1624-1660/1670
Vesîm	4.	1	ö. 1760
Vehbî ¹⁹	433.	1	?
Vehbî (Seyyid)	156, 750, 766.	3	1674?-1736
Vehbî (Sün- bülzâde)	458, 855.	2	1720/21-1809
Veysî	315, 614	2	1561/2-1627/8
Yahyâ (Şeyhü- lislâm)	144, 238, 546.	3	1561-1644
Yahyâ Nazîm	13, 49, 244, 250, 285, 368, 417 ²⁰ , 419, 878.	9	?- 1727
Yümnî	408.	1	?
Zahîr	81.	1	?
Zâtî	82.	1	1471-1547
Zîver	397.	1	?
Toplam	92 Şair	302	

Tablo 1: Mecmuda Adı Geçen Şairler

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

¹⁹ Şairin kim olduğu tespit edilememiştir.

²⁰ 417 ve 878 numaralı güfteler için aynı şiir seçilmiştir.

Kimi şairlerin kimi şiirlerinin birden fazla kişi tarafından farklı makamlarda bestelendiği görülmektedir. Mecmuada 14 şiirin farklı kişiler tarafından bestelendiği tespit edilmiştir. Aynı şiirden alınan güftelerden 74, 501, 890 numaralı olanların şairi Nahîfî'dir. 367 ve 599 numaralı güfteler Fuzûlî'nin gazelindendir. Mecmuada 367 numaralı güftenin yalnızca ilk beyti bulunmaktadır. 586 ve 721 numaralı aynı şiirden alınan güftelerin şairi Fitnat Hanım'dır. 155 ve 573 numaralı aynı şiirden seçilen güftelerin şairi Hâtem, 358 ve 899. güftelerin şairi Fâzıl'dır. 577 ile 818 ve 463 ile 843 numaralı güfteler Dâniş'in şiiriyken 304 ve 822 numaralı güftelerin şairi de Ârif mahlaslı bir şairdir. 645 ve 823 numaralı güfteler Nedîm'in bir gazelindendir. 417 ve 878 numaralı güfteler Yahyâ Nazîm'in şiiridir. 658 ve 901 numaralı aynı şiirden seçilen güftelerin şairi belirlenememiştir.

ŞAİR	AYNI ŞİİRDEN ALINAN GÜFTELERİN NUMARALARI
Ârif	304, 822.
Dâniş	577 ve 818, 463 ve 843.
Fâzıl	358, 899.
Fennî	782, 891.
Fitnat	586, 721.
Fuzûlî	367, 599.
Hâtem	155, 573.
Nedîm	645, 823
Nahîfî	74, 501, 890.
Yahyâ Nazîm	417, 878.
?	658, 901.
?	639, 826 ²¹
?	29, 531.
Toplam şiir sayısı	14

Tablo 2: Aynı Şiiri Birden Fazla Kez Bestelenmiş Şairler ve Güfte Numaraları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.3. Mecmuada Adı Geçen Bestekârlar

İncelemeye tâbi tutulan 835 güfte içerisinde 84 tane olmak üzere en çok eseri bulunan bestekârın Bekir Ağa²², 51 tane ile Tab'î, 30 tane ile İtrî, 22'ser adet ile İsmail Ağa ve Zaharya oldukları tespit edilmiştir. Mecmuada bestekârı belirtilmemiş 104 güfte bulun-

²¹ "Nakış Semai" formunda bestelenen bu iki güftenin şiiri 639 numaralı güftede güftenin "yürük" bölümünde bulunmaktadır.

²² Güftelerin biri Hâce ile ortak besteledikleri Farsça-Türkçe bir güftedir.

maktadır. Padişah bestekâr olan III. Selim'in beş güftesi mecmuada bulunmaktadır. Bu güftelerden birinin şairi Sünbülzâde Vehbî (g. 458), diğer ikisinin güfte şairi Bağdatlı Esad Efendi'dir (g. 848, 852). Bestekârların tam olarak kim olduklarından emin olunamadığı durumlarda isim benzerliği bulunan tüm bestekârlar ayrı ayrı belirtilmiştir. Farsça-Türkçe bir güftenin bestekârı olarak Hâce ve Bekir Ağa'nın ikisi de kaydedilmiştir. Bestekârların güfte sayılarının incelendiği kısımda her iki bestekârda da bu güfte dâhil edilmiştir toplam güfte sayısında bir güfte olarak sayılmıştır. Mecmuadaki siliklikten ötürü okunamayan iki bestekârın isimleri kesinlik arz etmediğinden tabloda ayrı ayrı zikredilmiştir.

Mecmuadaki bestekârlar içinde padişahın musâhiplerinin bulunması dikkat çekmektedir. Bizzat mecmuada "musâhib" olarak adı geçen bestekârlar vardır ve onlar şunlardır: Hacı Sadullah Ağa, Kemânî Sâdık Ağa, Ali Ağa, Küçük Mehmed Ağa, Halîm Ağa. Musahiplik haricinde bestekârların bazıları meslekleriyle anılmıştır: Abdullah Ağa Serheng-i Hazîne, Başçavuş Mehmed Ağa. Bestekârların bir kısmının din adamı/görevlisi olduğu görülmektedir: Cerrâh Müezzîn, İmâm, Küçük Müezzîn, Küçük İmâm, Tomtom İmâm, Müezzîn Mustafâ Ağa gibi.

BESTEKÂR ²³	GÜFTE SAYISI
<i>Belirtilmemiş</i>	104
Abdî	4
Abdullah Ağa (Serheng-i Hazîne, Çavuş-ı Hazîne-i Hümayûn)	4
Abdûlbâkî Ağa	2
Abdülhalîm Ağa	11
Acemler	2
Âhenî	1
Ahmed Ağa (Kemanî)	3
Ali Paşa	1
Amâ	1
<i>Arapça güfte</i>	6
Artin	1
Azîz Efendî (Hekimbaşı)	3
Baba Nevâyî	2

²³ Mecmuadaki Türkçe güftelerin bestekârları esas alınmıştır.

Başçavuş Mehmed Ağa	1
Bekir Ağa (Musâhib)	84 ²⁴
Burnaz Hasan Ağa	8
Bursevî İsmâîl Ağa	1
Cemâl	8
Cemâl Hüseyin Ağa	1
Cemâlî	2
Cemîl Bey	2
Cerrâh Müezzîn	6
Cevher Ağa	1
Corci (Kemânî)	10
Çavuş Mehmed Ağa	1
Çerâğ Müezzîn	2
Çiroz	1
Çorbacızâde	2
Çuhacızâde/Çukacızâde	3
Deli Mustafâ	2
Dervîş Hüseyin	1
Dervîş İbrâhîm Ağa	1
Dervîş Mehmed	1
Dilhayât	7
Emîr Yahyâ	1
Esad Efendi	13
<i>Farsça güfte</i>	62
Feyzullah Çelebi	1
Hâce	3 ²⁵
Hacı Sadullah Ağa (Musâhib-i Şehriyârî)	25
Hacı Sâlih Ağa	28
Hâfız	8
Hâfız Bekir	2
Hâfız Post	16
Hâfız Rıfat (Üsküdârî)	12

²⁴ Güftelerin biri Hâce ile ortak besteledikleri Farsça-Türkçe güftedir.

²⁵ Güftelerin biri Bekir Ağa ile ortak besteledikleri Farsça-Türkçe güftedir.

Hahâm	6
Hakkâk	1
Halîl Efendi	1
Halîm Ağa	13
Hamîd Mîr	1
Hânende Solom	1
Hânendebaşı	1
Hasan Ağa	8
Hasan Efendizâde	1
Hatîbzâde	10
Hüseyin Ağa	2
III. Selîm (Şevketlü Efendimiz)	5 ²⁶
İtrî	30
İtrî Ahmed Çelebi	2
İbrâhîm Ağa	6
İbrâhîm Ağa Kemânî	2
İbrâhîm Çavuş	1
İlyâ	5
İmâm	2
İmâm-ı Sâni Ahmed Ağa	1
İsmâîl Ağa	22
İsmâîl Efendizâde	2
İzâr Hasan Çelebi	1
Kadrî	5
Kapdanzâde	2
Kara İsmâîl Ağa	15
Kâsım Efendi	1
Kassâmzâde	4
Kemânî İshak Yahudi	2
Kemânî Mahmûd Çavuş	1
Kemânî Mehmed Ağa	1
Kemânî Sâdık Ağa (Musâhib-i Şehriyârî)	12

²⁶ 282 ve 284 numaralı güftelerin başlığındaki “Şevketlü Efendimiz” ifadesi padişah için kullanılan bir ifadedir. 458, 848, 852 numaralı güftelerin bestekar bilgisi için bkz. Koç, 2003.

Koca Osmân	1
Koyun Halîfesi	2
Kutucu Ahmed Ağa	2
Kutucuzâde	1
Küçük Çavuş Mehmed Ağa	16
Küçük İbrâhîm Ağa	3
Küçük İmâm	2
Küçük Müezzîn	5
Kürekçizade İbrâhîm Ağa	1
Kürkçü Zaharya	22
Kürküzade İsmâîl Ağa	1
Maktûl Alî Paşa	1
Mehmed Ağa	5
Memîş Ağa (Cihangirî)	4
Miskâlî	1
Miskâlî Mehmed Ağa	1
Monla Hâfız Rıfat	1
Musâhib Ali Ağa	1
Musâhib Küçük Mehmed Ağa	1
Musallî Efendi	2
Müezzîn Mustafâ Ağa	1
Müezzînbaşı İsmâîl Ağa	2
Müezzînbaşı Osmân Ağa	8
Na'î	2
Na'nâ	1
Nazîm	15
Nazîm Çelebi (Pazarbaşı)	9
Nazîm Sünbüle	1
Nîzân	1
Osmân Ağa	9
Petrâki	2
Portakal Ahmed Ağa	1
Portakal Çavuş	1
Receb	9

Rıf'at	9
Said Ağa	1
Serçe Ahmed Ağa	1
Serhânende Mustafâ Ağa	1
Sermusâhib Halîm Ağa	2
Seyyid Ahmed Ağa (Vardakosta)	8
Seyyid Hâfız A'mâ	1
Seyyid Mehmed Ağa	4
Seyyid Nûh	6
Silahşor İbrâhîm Ağa/Çavuş	2
Südcizâde	2
Şebnigâr	1
Şehlâ Mustafâ	3
Şeydâ (Efendi)	7
Şeyh Osmân	1
Tabî (Mustafa Efendi, Çelebi, Efendi)	51
Tâhir Efendi	7
Tanbûrî Hâcî Ömer Çelebi	1
Tanbûrî Mehmed Ağa/Çavuş	4
Taşçı Receb	4
Telci Ali	1
Telcioğlu	1
Tesbîh Çelebi	1
Tesbihî	1
Tomtom İmâm	2
Tosun	2
Tosunzâde	3
Tosunzâde Abdî Çelebi	1
Tulum Abdî	3
Uncuzâde	1
Yahudi Yâsef	2
Yûsuf Çelebi	2
TOPLAM GÜFTE	903

Tablo 3: Mecmuada Adı Geçen Bestekârlar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.4. Mecmuada Adı Geçen Makamlar

Mecmuada adı geçen 68 farklı makam mevcuttur. Bu makamlardan en çok güfte bayâtî makamındadır (58 güfte). İkinci sırada 48 güfte ile hicâz makamı varken bunu 47 güfte ile hüseyinî makamı takip etmektedir.

Mecmuada faslı bulunan makamlardan Sûz-ı Dilârâ, Hûzzâm-ı Cedîd, Evcârâ, Hicâzeyn, Şevk-i Dil ve Muhayyer-Sünbûle makamları musikişinas bir padişah olan III. Selim'in terkip ettiği makamlardandır (Tura, 2006: 49, 51, 76). Sûz-ı Dilârâ makamındaki 5 güfteden 2 tanesinin bestekârı III. Selim'dir (Koç, 2003). Mecmuada 4 güfte bulunan Sûz-dil makamı Halîm Ağa tarafından icat edilmiştir ve bu makamdaki güftelerden biri Halim Ağa adına kayıtlıdır (Tura, 2006: 51). Ferâhfezâ makamı Vardakosta (Seyyid, Musahip) Ahmed Ağa tarafından terkip edilmiştir (Tura, 2006: 19-20, 50). Mecmuadaki ferâhfezâ makamındaki güftelerin hiçbirinin bestecisi kayıtlı değildir. Vech-i Arazbar makamı padişah musâhibi Hızır Ağa'nın bulduğu bir makamdır (Tura, 2006: 50).

SIRA	MAKAMIN ADI	TOPLAM GÜFTE SAYISI	Türkçe	Farsça	Arapça	Farsça- Türkçe	Farsça- Arapça- Türkçe
1	Acem	15	13	2	-	-	-
2	Acem Aşîrân	13	11	1	1	-	-
3	Acem Bûselik ²⁷	5	4	1	-	-	-
4	Acem Hûzî	4	4	-	-	-	-
5	Arazbâr	13	13	-	-	-	-
6	Baba Tâhir	11	11	-	-	-	-
7	Beyâtî	58	51	5	1	1	-
8	Bestenigâr	14	12	2	-	-	-
9	Bûselik	17	17	-	-	-	-
10	Bûselik-Aşîrân	27	26	-	-	1	-
11	Bûselik-Muhayyer	8	8	-	-	-	-
12	Büzürg	5	5	-	-	-	-
13	Dil-güşâ	4	4	-	-	-	-
14	Dügâh	10	9	1	-	-	-

²⁷ Mecmuada “bûselik” makamlarının hepsi “pûselik” biçiminde yazılmış olmasına rağmen çeviriyazıda genel kullanım olan “bûselik/bûselik” tercih edilmiştir.

15	Evc-ârâ	5	5	-	-	-	-
16	Evç	25	22	2	-	1	-
17	Evç Bûselik	9	9	-	-	-	-
18	Ferahfezâ	4	4	-	-	-	-
19	Gerdâniye	14	14	-	-	-	-
20	Gerdâniye Bûselik	4	2	2	-	-	-
21	Hicâz	48	44	1	3	-	-
22	Hicâz Zemzeme	2	2	-	-	-	-
23	Hicâzeyn	5	5	-	-	-	-
24	Hisâr	8	8	-	-	-	-
25	Hisâr Bûselik	8	7	1	-	-	-
26	Hûzî Zemzeme	6	6	-	-	-	-
27	Hüseyinî	47	42	5	-	-	-
28	Hüzzâm	19	19	-	-	-	-
29	Hüzzâm-ı Cedîd	5	5	-	-	-	-
30	Irâk	39	33	5	-	1	-
31	İsfahân	34	33	1	-	-	-
32	İsfahân Zemzeme	3	3	-	-	-	-
33	Kûçek	4	3	1	-	-	-
34	Kürdî	21	19	2	-	-	-
35	Kürdî-i Tâhir	4	4	-	-	-	-
36	Mâhûr	32	32	-	-	-	-
37	Mâye	4	4	-	-	-	-
38	Muhâlifek	5	5	-	-	-	-
39	Muhayyer	11	10	1	-	-	-
40	Muhayyer Sünbûle	5	5	-	-	-	-
41	Müste'âr	11	11	-	-	-	-
42	Nevâ	20	17	3	-	-	-
43	Nihâvend	4	3	1	-	-	-
44	Nihâvend-i Cedîd	4	4	-	-	-	-
45	Nikrîz	13	9	4	-	-	-
46	Nişâbûr	5	5	-	-	-	-
47	Nişâbûrek	4	4	-	-	-	-
48	Nühüft	18	18	-	-	-	-

49	Pençgâh	6	3	3	-	-	-
50	Râhatü'l-Ervâh	21	21	-	-	-	-
51	Râst	26	20	3	-	2	1
52	Rehâvî	6	5	1	-	-	-
53	Sabâ	43	38	5	-	-	-
54	Sâzkâr	8	6	2	-	-	-
55	Segâh	39	35	3	1	-	-
56	Sultân-ı Irak	6	6	-	-	-	-
57	Sûz-Dil	4	4	-	-	-	-
58	Sûz-ı Dil-ârâ	5	5	-	-	-	-
59	Sûznâk	9	9	-	-	-	-
60	Sünbüle Bûselik	4	4	-	-	-	-
61	Şedarabân	5	5	-	-	-	-
62	Şehnâz Bûselik	4	3	1	-	-	-
63	Şevk-i Dil	5	5	-	-	-	-
64	Uşşâk	39	36	3	-	-	-
65	Vech-i Arazbar	4	4	-	-	-	-
66	Yegâh	5	5	-	-	-	-
67	Zâvil	6	6	-	-	-	-
68	Zîrefgend	4	4	-	-	-	-
		903	828	62	6	6	1

Tablo 4: Mecmuada Adı Geçen Makamlar ve Güfte Sayıları

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.5. Mecmuada Adı Geçen Usuller

25 farklı usulün kullanıldığı mecmuada usulleri belirtilmiş Türkçe güftelerde en çok kullanılmış usul –farklı usullerin kullanıldığı güfteler de dâhil edilince- 370 güfte ile “semai”olup 94 ile ikinci sırada “hafif” usulü yer almakta iken üçüncü en çok kullanılan usul 88 güfte sayısı ile “çenber”dir. Mecmuada bir güftenin usulü olan Darb-ı hüner usulü Seyyid Ahmed Ağa tarafından yapılmış olup mecmuadaki güftenin bestekârı da Seyyid Ahmed Ağa olarak kayıtlıdır (g. 831) (Tura, 2006: 19).

Semai formundaki güfteler yalnızca semai, ağır semai veya yürük semai usulü ile bestelenir ve form usule göre isim alır.

Lenk fahte/Aksak fahte usulü yalnızca “mef’ûlû fâ’îlâtün mef’ûlû fâ’îlâtün” aruz kalıbıyla yazılan güfteler bestelenirken kullanılır.

Mecmuada bir güftenin üç farklı usulle bestelendiği görülmektedir. Bu güftenin usulü ayrı bir satırda belirtilmiştir.

USUL	GÜFTE SAYISI
Belirsiz	8
ARAPÇA GÜFTE	6
Ağır Semai	1
Aksak Fahte-Fahte-lenk	2
Berefşan	9
Çenber	88
Darbeyn	21
Darb-ı Feth	9
Darb-ı Hüner	1
Devr-i Kebir	19
Devr-i Revan	7
Düyek	1
Evfer	4
Fahte	1
Fer'	2
Frenkçin	2
Hafif	93
Hafif-Devr-i Revan-Semai	1
Havi	4
Muhammes	48
Nim Devr	9
Nim Fahte	1
Nim Sakil	2
Remel	47
Sakil	13
Semai	368
Yürük Semai	17
Zencir	56
FARŞA GÜFTE	62

Zencir- Aksak Fahte- Semai	1
TOPLAM	903

Tablo 5: Mecmuada Adı Geçen Usuller

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.6. Mecmuada Adı Geçen Formlar

Mecmuada incelenmiş olan Türkçe güfteler içinde en çok “beste” formunda eser bulunmaktadır.

FORM	GÜFTE SAYISI ²⁸
Beste	445
Nakış Beste	3
Nakış	1
Semai	309
Ağır Semai	1
Nakış Yürük Semai	1
Nakış Semai	70 ²⁹
Yürük Semai	4
Belirsiz	1
Farsça	62
Arapça	6
TOPLAM	903

Tablo 6: Mecmuada Adı Geçen Formlar

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.7. Mecmuadaki Güftelerin Vezin Tablosu

Mecmuadaki Türkçe güfteler ahreb vezinleri ve hece ölçüleri bir sayılmış olmakla birlikte geriye kalan güfteler 21 farklı aruz vezninde yazılmıştır. 19 güftenin vezni tespit edilememiştir.

VEZİN	GÜFTE NUMARALARI ³⁰	TOPLAM GÜFTE SAYISI
Farsça güfte	1, 2, 3, 32, 39, 40, 43, 44, 45, 47, 56, 57, 59,	62

²⁸ İki dilli güfteler (Farsça-Türkçe) formlara dâhil edilmiştir.

²⁹ Güftelerin biri Arapça-Türkçedir. bkz. MM. g. 18.

³⁰ İki dilli güftelerin (Farsça-Türkçe) Türkçe kısımlarının vezinleri tabloya dâhil edilmiştir.

	61, 83, 135, 136, 153, 200, 211, 220, 229, 253, 266, 272, 278, 309, 310, 332, 334, 344, 361, 365, 366, 391, 395, 396, 406, 468, 493, 494, 510, 513, 514, 548, 585, 600, 621, 624, 625, 631, 632, 672, 685, 687, 720, 727, 761, 767, 868, 888, 889.	
Arapça güfte	260, 503, 566, 567, 588, 688.	6
faʕilatün faʕilatün faʕilatün faʕilün	5, 7, 14, 17, 60, 62, 73, 74, 75, 79, 80, 81, 82, 85, 103, 107, 111, 112, 115, 116, 121, 142, 160, 161, 175, 176, 177, 184, 186, 188, 191, 193, 199, 202, 207, 219, 224, 230, 236, 238, 240, 241, 246, 250, 257, 274, 275, 284, 289, 296, 303, 304, 317, 320, 323, 328, 339, 340, 343, 346, 349, 357, 363, 373, 376, 377, 381, 386, 389, 413, 414, 418, 434, 435, 438, 439, 441, 460, 462, 467, 475, 482, 483, 492, 501, 504, 505, 519, 520, 523, 524, 536, 544, 551, 553, 558, 559, 560, 562, 563, 564, 570, 571, 606, 611, 639, 646, 654, 655, 657, 658, 661, 662, 671, 678, 691, 696, 697, 702, 703, 704, 716, 718, 724, 731, 732, 736, 740, 745, 746, 753, 756, 758, 760, 777, 784, 794, 798, 799, 804, 817, 822, 831, 832, 833, 835, 837, 839, 840, 845, 846, 855, 869, 870, 873, 877, 879, 882, 886, 890, 894, 897, 900, 901.	164
faʕilatün faʕilatün faʕi- lün	277, 280, 578, 790.	4
feʕilatün feʕilatün feʕilatün feʕilün	15, 28, 30, 35, 38, 64, 65, 76, 88, 120, 128, 133, 134, 152, 163, 169, 178, 189, 261, 265, 301, 325, 330, 336, 351, 355, 359, 370, 375, 382, 383, 392, 393, 417, 421, 423, 430, 443, 449, 457, 461, 497, 511, 517, 526, 527, 533, 545, 554, 557, 572, 574, 583, 589, 592, 607, 613, 614, 620, 622, 635, 638, 651, 656, 659,	109

	663, 670, 683, 686, 689, 695, 707, 708, 709, 711, 715, 717, 725, 726, 734, 739, 743, 762, 768, 774, 776, 785, 786, 788, 792, 793, 795, 797, 802, 803, 819, 824, 834, 836, 848, 851, 852, 853, 860, 861, 878, 887, 895, 903.	
feÖilātün feÖilātün feÖilün	345, 405, 780, 781, 884	5
mefäÖilün mefaÖilün mefäÖilün mefaÖilün	4, 6, 21, 25, 52, 54, 71, 89, 96, 108, 114, 117, 119, 137, 141, 159, 166, 173, 174, 185, 192, 205, 228, 237, 244, 262, 283, 292, 299, 329, 331, 335, 352, 353, 358, 368, 371, 372, 400, 401, 442, 446, 456, 476, 480, 481, 491, 534, 535, 538, 540, 542, 565, 576, 581, 582, 586, 590, 593, 605, 610, 612, 641, 660, 673, 706, 728, 755, 759, 771, 789, 807, 849, 850, 856, 858, 862, 865, 871, 875, 899.	81
mefÖülü mefaÖilü mefäÖilü feÖülün	8, 9, 12, 20, 23, 24, 26, 34, 42, 46, 48, 51, 55, 58, 63, 67, 68, 69, 70, 77, 84, 87, 90, 91, 92, 93, 98, 122, 126, 131, 132, 147, 150, 151, 157, 158, 164, 168, 170, 171, 172, 180, 181, 194, 203, 204, 206, 208, 209, 212, 214, 215, 216, 217, 218, 223, 226, 239, 247, 249, 252, 255, 259, 263, 269, 279, 281, 286, 287, 291, 294, 297, 300, 305, 307, 314, 315, 338, 348, 374, 384, 385, 397, 403, 404, 409, 420, 422, 425, 427, 428, 429, 437, 444, 447, 448, 453, 454, 455, 466, 469, 470, 472, 477, 479, 495, 496, 498, 499, 507, 508, 512, 525, 530, 532, 537, 541, 543, 546, 547, 550, 569, 575, 579, 580, 587, 594, 595, 598, 601, 602, 604, 618, 628, 633, 636, 677, 679, 680, 681, 682, 684, 692, 694, 698, 699, 700, 705, 710, 713, 714, 721, 722, 723, 735, 738, 742, 747, 749, 752, 763, 766, 769, 775, 778, 782, 783, 787, 791, 805, 808, 811, 812, 814, 815, 816, 826, 842,	192

	844, 847, 857, 864, 866, 867, 874, 881, 883, 885, 892, 893, 896, 898.	
meföölü faöilatü mefaöilü feöilün	10, 11, 36, 50, 78, 95, 100, 110, 113, 118, 124, 125, 129, 140, 143, 145, 149, 162, 195, 196, 201, 232, 233, 235, 243, 248, 254, 258, 264, 276, 293, 298, 313, 318, 319, 321, 322, 327, 337, 354, 360, 362, 364, 379, 380, 398, 416, 431, 436, 440, 445, 459, 488, 489, 500, 502, 521, 522, 615, 616, 619, 640, 642, 643, 644, 664, 674, 741, 750, 751, 773, 779, 801, 810, 813, 859, 863.	77
mefaöilün feöilatün mefaöilün feöilün	13, 33, 37, 41, 49, 72, 105, 127, 138, 139, 148, 156, 165, 167, 179, 183, 187, 190, 197, 221, 222, 231, 234, 242, 245, 267, 268, 270, 271, 285, 288, 290, 295, 302, 306, 311, 312, 316, 326, 333, 342, 347, 350, 356, 369, 378, 390, 394, 399, 402, 408, 410, 412, 415, 419, 424, 432, 433, 450, 451, 452, 464, 471, 474, 478, 486, 487, 490, 509, 515, 516, 518, 528, 552, 555, 561, 568, 577, 597, 603, 608, 617, 626, 645, 648, 649, 652, 653, 665, 701, 733, 737, 744, 754, 757, 765, 800, 806, 818, 820, 823, 854, 902.	103
müfteöilün mefaöilün müfteöilün mefaöilün	16, 53, 99, 154, 676, 729, 770.	7
mütefaőilün feöülün mütefaőilün feöülün	19, 109, 308, 411, 629, 669, 764, 796, 809.	9
meföölü mefaöilün feöülün	22, 630, 634, 693.	4
meföölü mefaöilün meföölü mefaöilün	31, 198, 458, 667, 880.	5
meföölü mefaöilü mefaöilü feöülün (meföölü feöülün) Müste-zad	66, 102, 104, 106, 155, 463, 484, 506, 573, 584, 825, 843, 891.	13

müstefÖilün müstefÖilün müstefÖilün müstefÖilün	144.	1
mefÖülü faÖilatü mefaÖilü faÖilün (mefÖülü faÖilün) Müste- zad	182.	1
mefaÖilün mefaÖilün feÖülün	210, 650, 712.	3
müfteÖilün müfteÖilün faÖilün	273.	1
müfteÖilün müfteÖilün faÖ	549. ³¹	1
mefÖülü faÖilatün mefÖülü faÖilatün	367, 485, 599.	3
faÖilatün faÖilatün faÖilatün faÖilün/ müf- teÖilün faÖilün müfteÖi- lün faÖilün/ feÖilatün feÖilatün feÖilatün feÖi- lün	730.	1
feÖilatün mefaÖilün feÖi- lün	388, 465.	2
mefÖülü mefaÖilün feÖülün	529, 748.	2
feÖilatün feÖilatün feÖi- lün/ mefaÖilün feÖilatün mefaÖilün feÖilün	130.	1
mefaÖilün feÖilatün mefaÖilün feÖilün/ mefÖülü mefaÖilü mefaÖilü feÖülün	225.	1
mefaÖilün feÖilatün mefaÖilün feÖilün/ mü-	539.	1

³¹ Güftenin arasındaki şiirin veznidir, güftedeki ilk şiirin vezni tespit edilememiştir.

tefa'ülün fe'ülün mü- tefa'ülün fe'ülün/ mef'ülü mefa'ülü mefa'ülü fe'ülün		
mef'ülü fa'ülätü mefa'ülü fa'ülün/ mef'ülü mefa'ülü mefa'ülü fe'ülün	407.	1
Ahreb	18, 29, 101, 146, 256, 341, 387, 473, 531, 556, 591, 609, 627, 637, 666, 719, 872, 876.	18
Hece ölçüsü	97, 213, 426, 596, 675, 772	6
Vezni tespit edilemeyen	27, 86, 94, 123, 227, 251, 282, 324, 623, 647, 668, 690, 821, 827, 828, 829, 830, 838, 841.	19
TOPLAM GÜFTE SAYI- SI		903

Tablo 7: Mecmuadaki Güftelerin Vezin Tablosu

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

2.2.8. İşaretler Sistemi

أ, إ, ا	A, a, Ā, ā, E, e	س	S, s
ء	ó	ش	Ş, ş
ب	B, b	ص	Ś, ś
پ	P, p	ض	Đ, đ, Ž, ž
ت	T, t	ط	Ŧ, ŧ
ث	Ŝ, ŝ	ظ	Ž, ž
ج	C, c	ع	Ó
چ	Ç, ç	غ	Ġ, ġ
ح	Ĥ, ĥ	ف	F, f
خ	H, h	ق	K, k
د	D, d	ك	G, g, K, k, ŋ
ذ	Ž, ž	ل	L, l
ر	R, r	م	M, m
ز	Z, z	ن	N, n
ژ	J, j	و	Ū, ū, Ŭ, ŭ, V, v

•

H, h, e

س

l, i, l, ı, İ, i, Y,

2.2.9. Mecmuanın MESTAP'a Göre Muhteva Tablosu

Yer Nu.: Mecmû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât, Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Koleksiyonu Numara: 2193										
Sıra	Varak numarası	Makam	Form/Tür	Usl	Bestekâr	Güfte Şâiri	Vezin	İlk beyit/bent	Son beyit/bent	Açıklamalar
1	1	Râst	Nağış	Hafif	H'âce			Bu güfte Farsçadır.		
2	1	Râst	Nağış	Düyek		Câmî		Bu güfte Farsçadır.		
3	1	Râst	Nağış	Muhammes	H'âce			Bu güfte Farsçadır.		
4	2	Râst	Beste	Đarb-ı feth	Seyyid Mehemmed Ağa	Vesim	mefâ'ülün	Sirişk-i çeşm-i ter kuzüm-i hün-âbdır sensiz	Mey-i gülgün hün-ı mürdedir bezm-i nigâhında	Vesim D. G: 119 (5 beyit)(2/2. ve 5/2.)

							mefā'ölü n mefā'ölü n mefā'ölü n	Ġubār-ı cism-i zārım perde-i seylābdır sen- siz	Gül-i peymāne elde ahker-i pūr- tābdır sensiz	beyit). Güftenin ikinci beytine Vesīm Dîvânı'nda rast- lanmamıştır.
5	2	Rāst	Beste	Çenber	Žaharya	Nāfiz	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Reng-i mevc-i āb-ı zümründen boyanmış cāmesi Serv-i sebz-endāma dāğ [oldı] çemen hengāmesi	Çāk-i şinem gibi pāre pāre kılsa nāmesi Nāfiziñ tahrişden ķatōā kesilmez hāmesi	Nāfiz Dîvânı'nda bu şiiire rastlanma- mıştır.

6	2	Rāst	Beste	Çenber	Óltri	?	mefāóilü n mefāóilü n mefāóilü n mefāóilü n	Atar elmās-ı peykānı müjeñ her dem nihān- ebrū Beni mecrūh-ı fırkat etme lutf et ey kemān- ebrū	N'ıçün ey āfıtāb- ı evc-i Óismet pençe-i nāza Şunar deşne nigāh-ı tır-i müj- gānıñ sinān-ebrū	Güfte için bkz. HMD. 105/g.45.
7	2	Rāst	Beste	Hafif	Derviş Meĥemmed	Cevri	fāóilātün fāóilātün fāóilātün fāóilün	Jāleveş bir ġonca-i raónāya düşdi göñlü- müz Sāyeāsā bir ġad-i bālāya düşdi göñlümüz	Bir nigeħle Óālemi ĥem mest ü ĥem ĥayrān eder Şimdi bir şūh-ı cihān-ārāya düş- di göñlümüz	Şiirin tamamı için bkz. Cevrî D. G.98 (6 be- yit)(1-4); Güfte için bkz. HMD. 87/g.5.

8	3	Rāst	Beste	Hafif	Tab'ij	?	mef'ülü mef'ülü mef'ülü fe'ülün	Seyr eyle o billür- beden taze Firengi Benzer kıvılmaya o gül ruhleri rengi	Mişliñ bulamaz- sın o büt-i Öişve- perestiñ Gezseñ yüriseñ İsveç ü Beçle Flemengi	Güfte için bkz. HMD. 108/g.55.
9	3	Rāst	Beste	Frengifer'Ö	Çapdanzāde	Rüşdi	mef'ülü mef'ülü mef'ülü fe'ülün	ÖArz etmedigim yāra meger yara mı kaldı Ya derd-i dile kılmā- dığım çāre mi kaldı	Bülbül ne Öaceb terk-i vatan ey- ledi şimdi İklim-i çemen yohsa gine hāra mı kaldı	Rüşdi D. G. 182 (5 beyit)(1-2). Güfte için bkz. HMD. 105/g.44.

10	3	Rāst	-	Zencîr	Fāhir Efendi	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Naķışdır ol ĥat-ı la'îlîñ begim dü mısra'ôdır Dehânîñ andan nihân şu'ôbedir muraķķa'ôdır	O zûlf o ĥatt o miyân o kemer o nâz o edâ Bu rāst beste-i zencîrveş muşanna'ôdır	
11	3	Rāst	Naķış Beste	Remel	?	Ķap- danzāde	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Seyr et Öizâr-ı yârı ĥat-ı müşk-bâr ile Ĥoşdur çemende mev- sim-i gül nev-bahâr ile	Dildāra būs-ı la'îli içün etdim Őarz-ı ĥâl Ķaydım sa'îd<dir> şim- di benim der- kenâr ile	

12	4	Rāst	Beste	Remel	Bekir Ağa	?	mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn	Žann etme benim gibi sağa bende bulursuñ Ammā ki ĥaķķat ara- sañ bende bulursuñ	Bil ķadriñi ũftādeleriñ ĥāliñe raĥm et Ey şũh-ı si- temķār şaķın sen de bulursuñ	Güfte için bkz. HMD. 103/g.38.
13	5	Rāst	Semā'î	Semā'î	Ôltri	Yahyā Nażım	mefā'î- lûn fe'ôilātûn mefā'î- lûn fe'ôilûn	Ne bûlbûlüz ne gi- riftār-ı reng [û] bû oluruz Yine bu bāğda gülçin-i ārzû oluruz	Nigāh-ı ĥışmla mir'ôāt-ı ķalbim etme şikest Seniñle ey yüzi gül rû-be-rû oluruz	Güfte için bkz. HMD. 112/g.62.; Y. Nazım D. G. 284 (5 beyit)(1- 2.).
14	5	Rāst	Semā'î	Semā'î	Ôltri	?	fā'ôilātûn fā'ôilātûn fā'ôilātûn fā'ôilûn	Etmezim iķrār Ôaşķıñ şaķlarım cānım gibi Çāk ederse şinemi a'ôdā giribānım gibi	Hāne-i Ôaşķıñ derûn-ı dilde ābād olmada Ben ĥarāb ol- maķdayım bu ķalb-i vırānım gibi	Güfte için bkz. HMD. 99/g. 29.

15	5	Rāst	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Receb	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Nev-bahār oldı yine geşt [ü] güzārı severim Gözi āhūlar ile şayd [u] şikārı severim	Getirir bağa haber bŷy-ı ser-i zŷlfünden Ol sebebden şanemā bād-ı bahārı severim	
16	5	Rāst	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥāfiż	Behcetĭ	mŷfte'Ōilün mefā'Ōilün mŷfte'Ōilün mefā'Ōilün	Gelse o şŷh mec- lise nāz u tegāfŷl eylese Reng-i ĥicāb-ı gŷlşen vuşlata bŷlbŷl eylese	Ta'Ōn-ger-i* riyāz-ı ĥuld olur idi vŷcŷhla ŌĀşık-ı zāra gŷlşen-i ĥŷsnŷni gŷlgŷl eylese	Gŷfte için bkz.; HMD. 113/g.66. Behcetĭ D. G. 412 (5 beyit)(1- 2). *ta'Ōn-gŷr, MM.
17	6	Rāst	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥ'āce	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün (T)	Bu beyit Farsça- dır.	Sevdiğim mek- tebdedir ben yollar ŷzre muntażır Ey ĥ'ācesi o şŷhı bir dem āzād eyle gel	Gŷftenin ikinci beyti ilk beytin Farsçadan Tŷrk- şeye çevirisidir.

18	6	Rāst	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	H'āce	?	Ahreb	Bu beyit Farsça- dır.	Öz başın için bu bendeğe rahm eyle Peymāne elinde ķana döndi sen- siz	(F-A-T). Güftenin Türkçe kısmı ahreb vezniyle yazıl- mıştır.
19	6	Rāst	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Hāfız	Sırrı	mütefā'Ōilün fe'Ōülün mütefā'Ōilün fe'Ōülün	Dile māye-i şafādır hat-ı rüy-ı yār derler Kişinin ķomaz [göñülde] ğamını bahār derler	O nihāl-i bāğ-ı Ōişve saña da eder temāyül A göñül ne āh edersin buña rūzgār derler	Sırrı D. G. 34 (6 beyit) (1-4).
20	6	Rāst	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ben vaşlıña etdik- ce temennāyı efendim Sen etmedesin va'Ōde-i ferdāya efendim	Meh-rüyun ile rūşen olur bezm- i raķībān Senden bu umulmazdı a hercāyı efendim	Güfte şairi mecmuadaki tahriften dolayı okunanamakta- dır.

21	7	Rāst	Semā'Ūj	Semā'Ūj	Bekir Ağa	Rāqım	mefā'Ūlün mefā'Ūlün mefā'Ūlün mefā'Ūlün	Qaranfıl-zülf ner- gis-çeşm gül-ruh yāsemendir ten Miyān bir mū- miyāndır nāvek-i müşk-i Hotendir ten	Nigāhım Rāqımā pālūdeāsā ditre- dir dir Anıñ-çün cism-i nāzenine hemān gül-pırehendir ten	Güfte için bkz. HMD. 100/g.32. Rākım Diva- nı'na ulaşıl- mamıştır.
22	7	Rāst	Semā'Ūj	Semā'Ūj	Receb	Vecdî	mef'Ūlū mefā'Ūlün fe'Ūlün	Çekmiş yüzine niqāb-ı Ōişve Ey mażhar-ı āfitāb-ı Ōişve	Kim karşı durur nigāh-ı meste Gelmiş gözine şarāb-ı Ōişve	Güfte için bkz. HMD. 100/g.32. iir için bkz. Vecdî D. G. 57 (7 beyit)(1-5).

23	7	Rāst	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Tab'Ōi	Rıf'Ōat	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Tutsam şarılıp ol güzeli bî-haber öpsem Öpdükce şeker- lense ben ol la'Ōl-i ter öpsem	Sāyeñde seniñ Rıf'Ōata minnet ne felekde Hırşid gibi ben de hūzūruñda yer öpsem	Güfte için bkz. HMD. 102/g.37.
24	8	Rāst	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Hātibzāde	Nef'Ōi	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Bir yüzden idi yār ile üslūb-ı muḥab- bet Ḥatt ile erişdi hele mektūb-ı muḥab- bet	Mecnūn ne bilir ķā'Ōide-i nāz [u] niyāzı ŌĀşık mı sanır kendiñ o meczūb-ı muḥabbet	Güfte için bkz. HMD. 100/g.34. Şiir için bkz. Nef'Ōi D. G. 20 (7 beyit (1-5).

25	8	Rāst	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Corci	Ŝābit	mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün	Gel ey hırşid- tal'Ōat bezm-gāh māh-ı dāğ olsun Kızarsın tāb-ı meyden gül- Ōizārın reşk-i bāğ olsun	Tırāş et hattın cānā seriñde kākülün tursun Kırılrsa leşker-i hat gam degil serdār sağ olsun	Bosnalı Sabit Divanı'nda bu şiire rastlanma- mıştır.
26	8	Rāst	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Mişkalî	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Küyunda fiğānım- la Ōaceb gulğule yoğ mı Ey gonca-i şefkat	Sende dil-i mecnūnuma bir silsile yoğ mı Leylāya ne hācet	Güfte için bkz. HMD. 102/g. 36.
27	11	Rehāvî	Beste	Devr-i kebîr	Dilhayāt	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Hatt-ı nūr-ı berrāk cānāna hoş ya- raşmış Bir siyeh semmürdür gūyā beyāz atlāsa kap- lanmış	Sezādır medhe cānā ol güzel bi- bedeldir Nev-terāş ile hākķā başķa letāfet bağlanmış	Güfte için bkz. HMD. 107/g. 51.

28	11	Rehāvî	Beste	Muham- mes	Corci	Dâniş	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Ne kadar dūr ise de ol meh-i beh- cet-zādım Rūyına nažre-i ḥayret mi degil mi mu'Ötādım	Göricek cilve-i yāri giderim kendimden Vardı bu vādīle- re rütbe-i is- ti'Ödādım	Güfte için bkz. HMD. 107/g.51., Dâniş D. G. 407 (8 beyit)(1-6).
29	11	Rehāvî	Beste	Şaḫîl	Bekir Ağa	?	Ahreb	Sāyeḡ gibi ben ḥak ile yeksān oldum Ma'Önide hemān şüret-i bî-cān ol- dum	Naḫş olduḡı dem dilde cemāliḡ Öaḫsi Āyiḡe gibi ḥüs- nine ḥayrān ol- dum	Güfte için bkz. HMD. 340/ g. 617. Aynı güfte için bkz. MM. g. 531.
30	11	Rehāvî	Beste	Çenber	Fomtom İmām	Bāḫî	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Berg-i gülden ruḥı ol lāle-Öizārıḡ terdir Nükte fehmi eyle begim ḥayliçe rengin yerdir	Mıve-i vaşlıḡa bir ḫāmeti Fūbā güzeliḡ Zāhidā her kim erişirse yetişmiş erdir	Bākî D. G. 107 (5 beyit) (1-4).

31	13	Rehāvî	Naķış SemāŖî	SemāŖî	Ŗİtrî	Mahfî	mefŖŭlŭ mefāŖîlŭn mefŖŭlŭ mefāŖîlŭn	Ŗpsem seni do- yınca doynca seni Ŗpsem Ŗpsem demesem Ŗpsem	Mahfî ķuluķum ķāhım ķāhım ķuluķum Mahfî ŖĀlem dŖķeli buldı buldı dŖķe- li Ŗālem	Mahfi Divanı'na ulaşılamamşıtır.
32	13	Rehāvî	Naķış SemāŖî	SemāŖî	Diyārbekrî Maĥmŭd			Bu ğŭfte Farsķa- dır.		
33	15	Sāzkār	Beste	Zencîr	TabŖî	?	mefāŖîlŭn feŖîlātŭn mefāŖîlŭn feŖîlŭn	Hemiķe dilde sŭhan elde sāz karımdır Terāne-senc nev- āĝāza ĝam- ĝŭsārımdır		

34	15	Sāzkār	Beste	Remel	İlyā	?	mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn	Bir dil olıcaķ ol şeh-i hûsnüj dîvānesi Her dem toludur hûn-ı cigerden peymānesi	Hıç rahm ede- mez Őāşık-ı meftûnına ol meh Hıç bitmez anıj leyl ü nehārda bahānesi	
35	15	Sāzkār	Beste	Ėarbeyn	Tab'î	?	fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlûn	Düşdi eşkimden öperken lebine cüz'öjce āb Oldı dildār ile mābeynim o yüz- den şeker-āb	Hele girdāb-ı dü çeşmimden aķan giryemidir Kim kıyās eyle- mesin bu göri- nen bağr-i serāb	

36	15	Sāzkār	Beste	Hafīf	İlyā	Şehrî	mef'ûlū fā'îlātū mefā'îlū fā'îlūn	Şubh-ı ezel ki rûz- ı siyehdir naşibi- miz Yüz döndürürse vechi var ey dil hâbjimiz	Bir âfîtab ta'îna urur yâra Ôaşıķız Olsa Ôaceb mi zerreden artık rakjimiz	Şehrî D. G. 57 (5 beyit) (1-3).
37	17	Sāzkār	Semā'î	Semā'î	Bekir Ağa	?	mefā'îlūn fe'îlātūn mefā'îlūn fe'îlūn	Ne sürmeler çeki- lirdi o çeşm-i mestimize Mişāl-i sāgar-ı şahbā gireydi destimize	Bu bezme baıdı sāķı ayağını denk al Toķunma gel güzelim hātır-ı şikestemize	
38	17	Sāzkār	Semā'î	Semā'î	İlyā	?	fe'îlātūn fe'îlātūn fe'îlātūn fe'îlūn	Niçe bir bûlbûl-i nālān gibi feryād edelim Niçe pervāne gibi şem'î-i ruhuñ yād edelim	Sen baņa etme- yicek rahm te- rahhümler edip Senden ey şüh-ı cefā-pişe kime dād edeyim	

39	17	Sāzkār	SemāŖi	SemāŖi	Bekir Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		
40	17	Sāzkār	SemāŖi	SemāŖi	İlyā			Bu güfte Farsça- dır.		
41	19	Pençgāh	Beste	Muham- mes	Ŗadri	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Ne dem mülāhaža-i rūy-ı yār eder çeşmim Çemen çemen gül-i hasret nişār eder çeşmim	Nice nühüfte olur mācerā-yı hālet-i Ŗaşş Dil eyledikce nihān aşikār eder çeşmim	Güfte için bkz. HMD. 117/g.75.
42	19	Pençgāh	Beste	Muham- mes	Ŗİtri	?	mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün	Hem-söhbet-i dildār ile mesrūr idik evvel Bir baht-ı müsāŖid deyi meşhūr idik evvel	İşkeste sifāl ile mey içsek n'ola şimdi Ėayret-fiken-i kāse-i fağfūr idik evvel	

43	20	Pençgāh	Naķış SemāŖi	SemāŖi	ŖAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
44	20	Pençgāh	Naķış SemāŖi	SemāŖi	H̄āce			Bu güfte Farsça- dır.		
45	20	Pençgāh	Naķış SemāŖi	SemāŖi	H̄āce			Bu güfte Farsça- dır.		
46	21	Pençgāh	SemāŖi	SemāŖi	Śālīh Ağa	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Sāķiniŭ Ŗaceb neşŭe verir cām[1] gŭzeldir Nuķl-ı lebiŭi ver- mede inŖām[1] gŭzeldir	Śundŭca ķadeĥ vermez eliŭ Ŗp- mege ruĥsāt Ammā ķadeĥ Ŗpdŭrmede aķdām[1] gŭzel- dir	
47	23	Nikriż	Naķış	Muĥam- mes	H̄āce			Bu güfte Farsça- dır.		

48	23	Nikrîz	Beste	Remel	Nażım	?	mef'ûlû mef'â'ilû mef'â'ilû fe'ûlün	Ġarķ eyledi hûn- âb-ı sirişkim teni cânâ Şimdengerü sen ķanda bulursuķ beni cânâ	Bî-cân olayım ġamze-i hûn-rîz mûjeñle Cânım gibi sev- mezsem eger ben seni cânâ	
49	23	Nikrîz	Beste	Zencîr	Yûsuf Çelebi	Yahyâ Nażım	mef'â'ilün fe'ûilâtün mef'â'ilün fe'ûilün	Gelince çeşmiñe cânâ şarâb-ı nâb seniñ Nîġâh-ı nâziñ eder Ôâlemi harâb seniñ	O rûy-ı al[1] Ôaraķ-rîz edip Ĥarâret-i mey Gül-i cemâliñi açmış bu âb-ı nâb seniñ	Güftenin ilk beyti: Y. Nazım D. G. 428/1.; ikinci beyti: G. 427/2.
50	24	Nikrîz	Beste	Ĥafîf	Ĥâfîz Rıf'at	?	mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilû fâ'ilün	Erbâb-ı sûz eylese de ĥande bir zamân Mânend-i şem'û olur yine nâlende bir zamân	Ôâlem-nümâlık eyleye derse çün âyine Fursun elinde şâġar-ı rahşende bir zamân	Güfte için bkz. ML. 279; HMD. 121/g.82.

51	24	Nikrîz	Beste	Muhammes	Cevher Ağa	?	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Gönlüm heves-i zülf-i perîşâna düşürdüm Şad-pâre dili şâhn-ı gülistâna düşürdüm	Gel şevkine bî- pâk bugün nâle- ler etdim Murg-ı dilimi şâhn-ı çemen- zâra düşürdüm	Güfte için bkz. ML. 276; HMD. 121/g.83.
52	24	Nikrîz	Beste	Çenber	Mü'ezzin Muştafâ Ağa	?	mef'â'îlûn mef'â'îlûn mef'â'îlûn mef'â'îlûn	Melûl olmak ne- den ey dil şarâb-ı erguvân yok mı Seni yohsa şafâya sevğ eder bir mih- ribân yok mı	Helâk etdi seni tut dâmenin inkârına bakma Nice inkâr eder şimşir türâbında kan yok mı	Güfte için bkz. ML. 275; HMD. 121/g.84.
53	25	Nikrîz	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Ḳassâmzâde	ÔĀsım	müfte'îlûn mef'â'îlûn müfte'îlûn mef'â'îlûn	Bezm-i tarabda sâķiyâ baņa ne gül ne lâle ver Def'î-gâma devâ içün nîmce bir piyâle ver	Sebze vü pây- mâliyim ben de bu gülşeniğ felek De[g]mez isem şu vermeye bir iki katre jâle ver	Āsım'ın divanı- na ulaşılammış- tır.

54	25	Nikrîz	Semâ'î	Semâ'î	ÔOsmân Ağa	?	mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Merâmım şanma bilmez bilir ol mâh neden sonra Bedî'ü's-şân olur bes pây-e-i cāhım neden sonra	Bedîd olunca hattı hāleveş mehtāb-ı rüyında Olur āgūş-ı zîb ammā o dil- hāhım neden sonra	Güfte için bkz. HMD. 122/g.86.
55	25	Nikrîz	Semâ'î	Semâ'î	Memîş Ağa	?	mef'ûlū mefâ'îlū mefâ'îlū fe'ûlūn	ÔAyş eyleyelim bu gece cānāne bizimdir Sākî vü şūrāhî mey [û] peymāne bizimdir	Bir hūy-ı riyyā ile demek zāhidiñ olsun Şıdķ ile seher nāle-i mestāne bizimdir	Güfte için bkz. ML. 288; HMD. 122/g.87. Güfte HMD'de başlık- sız olarak kay- dedilmiştir. "bi- zimdir" redifleri ML'de "bezm- dir" olarak okunmuştur.
56	25	Nikrîz	Naķış Semâ'î	Semâ'î	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		

57	26	Nikrîz	Naķış SemāŖî	SemāŖî	EsŖad Efendi			Bu gŭfte Farsça- dır.		
58	26	Nikrîz	SemāŖî	SemāŖî	Receb	?	mefŖŭlŭ mefāŖîlŭ mefāŖîlŭ feŖŭlŭn	Nŭş eyledigim Ŗaşķ ile hŭn-ı ciger olsun Āşŭfte gŭnjŭl derd ile dahı beter ol- sun	Siz de buņa şāhid olun ey Ŗaķl [u] dil ŭ cān Hercāyî gŭzel sevmeyeyim tevbeler olsun	Gŭfte iķn bkz. HMD. 124/g.90.
59	26	Nikrîz	Naķış SemāŖî	SemāŖî	H'āce			Bu gŭfte Farsça- dır.		
60	29	Nihāvend	Beste	Çenber	Receb	?	fāŖîlātŭn fāŖîlātŭn fāŖîlātŭn fāŖîlŭn	Bāġ-ı hŭsnŭj ġoncasından Ŗan- delîb nātŭvān Derd-i dilden hicriŭ-ile rŭz [u] şeb eyler fiġān	Her ne deŭlŭ Ŗarz edersem hālîmi cānānıma Merhāmet ķıl- maz o kāfir mācerā-yı bî- amān	Gŭfte iķn bkz. HMD. 126/g. 94.

61	29	Nihāvend	Naķış	Devr-i Revān	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		
62	30	Nihāvend	Semā'Ōj	Semā'Ōj	?	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Zülf dā'Ōim Ōāşıka Ōaķlı perişān etdirir Gerden-i şimjini<n> de çāk- i girjban etdirir	Olalar mehcūr-ı rūy-ı nāleler etsem n'ola Ĥasret-i gül būlbūle āh ile efgān etdirir	Güfte için bkz. HMD. 129/g.100.
63	30	Nihāvend	Semā'Ōj	Semā'Ōj	?	?	mef'Ōülü mefā'Ōjilü mefā'Ōjilü fe'Ōülün	Sūz-ı dil ile hār yaķıp gül bize ķaldı Agyār gidip nāliş- i būlbūl bize ķaldı	Şarıldı kākūle sevdā Sen gülleri der- diņ yine sūnbūl bize ķaldı	Güfte için bkz. HMD. 129/g.101.

64	31	Nişābūr	Beste	Evfer	Ḳadri	Fehim	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Rind-i Ōaşkı baña bir rind-i cihān olsa güzel Ġamze-i mesti gibi nādide-dān olsa güzel	Šāfım āyine-şifat naḳş [u] nigārı sevemem Sāde levḥım baña başdan başa ān olsa güzel amān	Fehim D. G. 184 (5 beyit)(1-4).
65	31	Nişābūr	Beste	Hafif	Receb	Rūhı	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Ağlasam ben ya- raşır kim baña būlbūl dediler Sen gel ey gonca-i ra'Ōnā saña gül gül dediler	Çemen-ārā-yı cihān olmağ için zūlfinden Bir numūne ḳodılar nāmıña sūnbūl dediler	Güfte için bkz. HMD. 130/g.103. Şiir için bkz. Rūhı D. G. 285 (8 beyit)(1-6).
66	31	Nişābūr	Beste	Zencir	Şadık Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün/ mef'Ōülü fe'Ōülün	Düşdük seni ayağıña sākı bize şuñ mey Ammā ki pey-ā- pey	Erişdi çemen bāğsa sen dahı yeşil gey Gel dinleyelim ney	

67	32	Nişabür	Semā'î	Semā'î	Dervîş Hüseyn	Nedîm	mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn	Dil fikr-i lebiñ cānda nihān eyle- mek ister Cānım darılır āh [u] figān eylemek ister	ÔAşk odı yakıp şinede bir şem'î- i fûrûzān Esrār-ı dili hālka Ôayān eylemek ister	Nedîm D. Nazm 7.
68	32	Nişabür	Semā'î	Semā'î	Hâfîz Post	?	mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn	Sākî bir iki cām ile gel def'î-i ğam eyle Bezm ehlini hem- hāl-i Ferîdûn [u] Cem eyle	Üftādelerin ey- leme lutf ile ferāmûş Añ Ôāşık-ı mehcûruñ gāh kerem eyle	Güfte için bkz. HMD. 132/g. 107.

69	33	İsfahān	Beste	Remel	Ḥahām	Es'ād Efendi	mef'ūlū mefā'īlū mefā'īlū fe'ūlūn	Dād almağičün çerhden āh etmege degmez Āyine-i hurşid siyāh etmege degmez	Bu merhalede ermegiçün şubh- ı merāma Āh dili hem- şu'le-i māh etmege degmez	Ş. Esad D. G. 85 (5 beyit)(1-2). Güfte için bkz. HMD. 132/g. 108.
70	33	İsfahān	Beste	Ḍarbeyn	Serhānende Muştafā Ağa	?	mef'ūlū mefā'īlū mefā'īlū fe'ūlūn	Feryād ederim zūlf-i siyehkārıñ elinden Alsam seni ol düşmen-i ğaddārıñ elinden	Bu hāl-i perişānıma bir kez nażar eyle Mecnūn-şıfat oldum yine dil- dārıñ elinden	Güfte için bkz. HMD. 133/g.110.

71	33	İsfahān	Beste	Nīm-devr	Žaharya	?	mefāʾīlün mefāʾīlün mefāʾīlün mefāʾīlün	Ġubār-ı maḳde- miñ çeşm-i dile kühl-i Sıfāhāndır Gel ey nūr-ı başar göz sürmem ʾŌaynīlere ihsāndır	Gelince duhter-i rez bezme tevbe bozdurur sen de ʾŌArūsāne lebiñ ey ʾŌişve-zen emdir bizi ḳandır	
72	33	İsfahān	Beste	Zencir	ʾŌİtrī	Nābī	mefāʾīlün feʾīlātün mefāʾīlün feʾīlün	Gel ey neşim-i şabā hatt-ı yārdan ne haber Gelir mi ḳāfile-i müşkbārdan ne haber	Şemīm-i zülfünge āmādedir meşām-ı ümīd Ne gūne cünbüşi var rüzgārdan ne haber	Güfte için bkz. ML.319; HMD. 135/g.116. Şiir için bkz. Nābī D. G. 182 (5 beyit)(1-3).
73	33	İsfahān	Beste	Ḥafīf	Corci	Fuzūlī	fāʾīlātün fāʾīlātün fāʾīlātün fāʾīlün	Aşiyān-ı murğ-ı dil zülf-i perişānıḳdadır Ḳanda varsañ ey perī göñlüm seniñ yanıḳdadır	Çekme dāmen nāz edip üftāde- lerden fehm ḳıl Göklere açılma- sın eller ki dāmānıḳdadır	Fuzûlî D. G. 90 (7 beyit)(1-3).

74	33	İsfahān	Beste	Çenber	Corci	Nahîfî	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Çanda varsa Ôâşık-ı bî-çâre cânânın arar Derd ile bîmâr olan elbetde dermânın arar	Şanma rahmın- dan şunar destin dil-i mecrûhuma Ol kemân-ebrû cigerde tîr-i müjgânın arar	Nahifi D. G. 121 (7 beyit)(1-2). Aynı güfte için bkz. MM. g. 501, 890.
75	34	İsfahān	Beste	Çenber	Žaharya	Nâfiz	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Leyle-i zülfün dil- i mecnûn olur dîvânesi Murğ-ı Ôâşıkın mû-be-mû zencîr-i pâdır lânesi	Ėonca-i şad- berg-i bâğ-ı vuşlat ol bârî amân Ey hezâr-ı Ôâşıkâ yüz ver- meyen bir dânesi	Nâfiz D. G. 629 (5 beyit)(1-2).
76	34	İsfahān	Beste	Ėarbeyn	Cerrâh Mü'ezzin	Bâkî	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Şöhret-i hüsnuğe erbâb-ı sühandır bâ'îs Revnağ-ı bezm-i güle murğ-ı çe- mendir bâ'îs	Perde-i nâleleri çıkşa hüseyinĖe nóola Dil[i] zâr eyle- mege şavt-ı Ėasendir bâ'îs	Güfte için bkz. ML.325; HMD. 137/g.121. Bâkî D. G. 28 (5 be- yit)(1-4).

77	34	İsfahān	Beste	Remel	Memiş Ağa	?	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Çeşm-i siyehin sevmede yâriñ hażer etdiñ Bilmezlik ile ken- diñe ey dil zarar etdiñ	Derdiñle helāk olduğuma ağla- mam ammā Qurbānıñ olam hâq bu ki andan beter etdiñ	Güfte için bkz. HMD. 133/g. 109. HMD'de redifler “etdik” biçiminde okunmuştur.
78	34	İsfahān	Beste	Devr-i Revān	Şālîh Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mef'â'îlû fâ'îlûn	Dest-i şabā o zülf- i girih-giri çözme- sin Söyle<yi>ñ ki rişte-i dil-i nālān üzmesin	Ey peyk-i nażra söyle āsān öldü- rür beni Çeşm-i siyāh-ı mesti tegāfûl[I]e süzmesin	Güfte için bkz. HMD. 137/g. 122. nażra: nażar; āsān: amān, HMD.

79	35	İsfahān	Beste	Çenber	Haṭībzāde	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Ġamzeler kim rehzen-i peyke nigehdir her biri N'eylesin dil tāb'Ö-ı çeşm-i siyehdir her biri	Ĥükm-i ülfet gösterip ruhsārın üzre hāller Zabt eder iqlīm-i ĥüsni pādīşehdir her biri	Güfte için bkz. HMD. 134/g. 113.
80	35	İsfahān	Beste	Hafif	Haṭībzāde	Ĥıfzî	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Rūşen olsun dide- ler gördük bugün meh-pāreyi Nāz ile egniçe giymiş kumru gögsi hāreyi	Ayķırıegmiş fesi dökmüş ruhına perçemi İşte budur artıran bil şinede āh yāreyi	Güfte için bkz. HMD. 136/g. 118. Ĥıfzî'nin diva- nına ulaşılama- mıştır.
81	35	İsfahān	Beste	Çenber	Musāhib ÖAlî Ağa	Žahır	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Sîne dögsün def edip tanbūrını faşlıñ tamām Çengi-i nev- resteler rakş eyle- yip kılsın kıyām	Eylesin tahriķ neşe-i bād feyz-i hürremi Ey şeh-i ĥübān Beşiktaş bağçe- sin eyle maķām	Güfte için bkz. HMD. 134/g. 114.

82	35	İsfahān	Beste	Çenber	Naẓım	Ẓātī	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	N'olduñ iñlersin felek hercāyī cānānıñ mı var Her maḳāmı seyr eder bir mäh-ı tābānıñ mı var	Beñziñi ey büstān<ı> bād-ı* hazān mı etdi zerd Yoḥsa başı taşra bir serv-i ḥırāmānıñ mı var	Zâtî D. G. 406 (5 beyit)(1-2) *bād-ı: fa'sl-ı, Zâtî D. G. 406/2. Güfte için bkz. HMD. 135/g.115.
83	35	İsfahān	Beste	Muham- mes	Corci			Bu güfte Farsça- dır.		
84	36	İsfahān	Beste	Ḥafīf	Ḥāfiẓ Post	?	mef'ölü mefā'ölü mefā'ölü fe'ölün	Men Ŗāşık-ı maḥzūn-ı perişānı unutma Men haste vü miḥnet-keş-i hicrānı unutma	Her dem der idiñ ben seniñim ğayra ne minnet Ol demleri yād eyle o devrān[ı] unutma	Güfte için bkz. ML.320; HMD. 136/g.119.

85	36	İsfahān	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Šādık Ağa	Peşkir Ağası	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Tab'Ō-ı bīmārımı sormış şüh-ı nev- restem benim Bir nüvāzişle dü- zeldi bu dil-i has- tem benim	Sāzkār etdi o yāriñ rāḥatü'l- ervāḥ mıdır Kim toķındı bām teline қаşı pey- vestem benim	
86	37	İsfahān	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥalīm Ağa	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Fütī midir şu gör- dügüm yohsa yeşil mi ḥāresi Güler iken cüz'ŏi gördüm incü midir dürdānesi	Güş eylegil hele bir kez te'ŏşir eder bu derūna Görünüşde tütī şandım bülbul imiş āvāzesi	
87	37	İsfahān	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Çiroz	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Reng-i gül-i hoş- bū ruh-ı cānānda bulundı Her dürlü letāfet ki olur anda bu- lundı	Eglenmedi geçdi müjeñ oķları cigerde Peykān anıñ қаşları yayında bulundı	Güfte için bkz. HMD. 148/g.146.

88	37	İsfahān	Semā'Ūi	Semā'Ūi	ŌAbdülhālīm Ağa	?	fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilün	Gün yüzi verse ziyā külbe-i ahzānımıza Māh pervāne olur šem'Ū-i şebistānı- mıza	N'ola gelmez- sem eger gönline yārın ki ğubār Ne revādır ki gele hātır cānānımıza	Güfte için bkz. HMD. 142/g.133.
89	38	İsfahān	Naķış	?	İbrāhim Ağa	Bāķi	mefā'Ūilün mefā'Ūilün mefā'Ūilün mefā'Ūilün	Qarār etmez gönül murg[1] bu bāġın degme şāhında Nihāl-i qadd-i dilber gibi bir serv-i bülend ister	Murādı şineye ol serv-i şim- endām[1] çek- mekdir Semend-i tab'Ū-ı Bāķi bir gümüş- den şine-bend ister	Güfte için bkz. HMD. 143/g. 134. Şiirin tamamı için bkz.

90	38	İsfahān	Semā'Ūj	Semā'Ūj	ŌŌsmān Ağa	?	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn	Ser-tā-be-ḳadem Ōiṣve- pesendimsin efen- dim Mümtāz-ı cihān serv-i bülendimsin efendim	Ben dergeh-i ḥüsnünde saḡa bende-i fermān Sen tahtıḡa dil- dāde efendimsin efendim	
91	38	İsfahān	Semā'Ūj	Semā'Ūj	Bekir Ağa	Dāniṣ	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn	Bir nīm-nigehle Ōaḡlımı her ḡāh alır mısın Ey ḡūn[i] böyle ḡünde hezār āh alır mısın	Ceyb-i dilimde ḡalmadı bir pāre ih̡iyār Nūr-ı nigāh-ı d̡ıdemi ey māh alır mısın	Dāniṣ D. G. 438 (9 beyit)(1-2).

92	39	İsfahān	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Žaharya	?	mefŖŭlŭ mefāŖiŭ mefāŖiŭ feŖŭlŭn	Āh eyle göñŭl yāriñiñ aġyārı bulundı Çek dāmenini gŭlden eliñ hārı bulundı	Aġyār ile çŭn bād-ı hevā bir raśad ŭzre Gencine-i vaślıñ dolaşır mārı bulundı	Gŭfte için bkz. HMD. 144/g. 137.
93	39	İsfahān	SemāŖi	SemāŖi	İbrāhım Aġa	?	mefŖŭlŭ mefāŖiŭ mefāŖiŭ feŖŭlŭn	Bend oldı ser-i zŭlfŭñe çŭn pāy-ı melāmet Bālın-i belādır hele sevdā-yı selāmet	Mestāne gözŭñ kim siyeh[i] bı- Ŗillet-i cāndır Mŭmkin mi şifā- sāz ola saŖy-i selāmet	
94	39	İsfahān	SemāŖi	SemāŖi	İsmāŖıl Aġa	?	Gŭftenin vezni tespit edile- memiştir.	ŖaŖr-rāmız muĥabbetde dil-i rām Mā-ĥusul bŭse- kenār etmededir elbet ibrām	Lafż-ı şirine degil naķdedir ancaķ raġbet Vech-i muĥarrire getir yok yere etme ibrām	

95	40	İsfahān	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Corci	?	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Gel kaçma bu kuluḡda[n] a ḡayrānıḡ olduḡum Ey men esir-i zülf-i perişānıḡ olduḡum	Ey şāh-ı mülk-i dil ne bu bigāne- liklerinḡ Bilmez misin ki bende-i fermānıḡ olduḡum	
96	40	İsfahān	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥācī Šālīḡ	?	mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün	Nażar pejmürde- dir ol naḡl-i nāzıḡ piç [ü] tabıḡdan Gören ḡayrettedir ruḡsārıḡı fart-ı ḡicābıḡdan	Gelir ḡurşid māḡa inḡisāf-ı bı-şübeh o şūḡıḡ Sipih-r-i rūyuḡa kemter şu'Ōā-ı āfītābıḡdan	
97	40	İsfahān	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	İsmā'Ōil Aḡa	?	13'lü hece ölçüsü	O güzel gözlerine ḡayrānıḡ olam yār O şırın sözlerine nālānıḡ olam yār	Ne yaman āfet imiş āḡū nigeḡıḡ yār O şeker leblerine ķurbānıḡ olam yār	Güfte için bkz. HMD. 145/ g. 139.

98	40	İsfahān	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥācī Šālīh	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Rāḥat bulamam ney gibi zār eyle- meyince Ol gözleri āhūy şikār eylemeyince	Bir laḥza göñül eglenemez sen- siz efendim Tā zūlf-i šemīminde karar eylemeyince	Güfte için bkz. HMD. 147/g. 143.
99	41	İsfahān	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ṭāb'Ōi	?	müfte'Ōilün mefā'Ōilün müfte'Ōilün mefā'Ōilün	Revnaḳ-ı bezm ola n'edem dā'Ōire vü çeḡānemiz Çıkṣa sipihre vec- hi var velvele-i terānemiz	Şīveleri yerinde- dir ḥüsn-ḥırām-ı dil-keşīṅ Doğrısı ey perī bu nev-cünbüşe yok bahānemiz	
100	41	İsfahān	Semā'Ōi	Semā'Ōi	İsmā'Ōil Efendizāde	?	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Qalmadı hiç Ōaşkıṅ-ıla sabra ṭāḳatim ŌArz-ı niyāz et- mege yok liyāḳatim	Ey şīm-ten yazık dökülen eşk-i çeşmime Bir pula dahı geçmedi ḥayfā sādāḳatim	Güfte için bkz. HMD. 147/g. 144.

101	41	İsfahān	Semā'Ūi	Semā'Ūi	?	?	Ahreb	Tā ki buña tāḳat mi var ey āfet-i cān Kem-ter şererin- den nice dūzah pinhān	Bir āh edeyim āteş-i Ōaşḳıñla güle Kār etdi dile nāvek-i tır-i müjgān	Güfte için bkz. HMD. 147/g. 145. nice dūzah: ni- cedir ruh-ı, HMD.
102	41	İsfahān	Semā'Ūi	Semā'Ūi	?	?	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn/ mef'Ūlū fe'Ūlūn	Kāşānemize toğmadı ol māh-ı şeb-ārā Hercāyılıḳ etdi Vaśl olmağa va'Ūd etmiş iken eyledi ferdā Geldi yine gitdi	Şimdengerü sen zār-ı Ōilāc etme tabīb Derdim baña yetdi Şimdengerü sen zār-ı Ōilāc etme tabībā Derdim baña yetdi	

103	43	Māhūr	Beste	Ďarbeyn	Dilhāyāt	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Tā-be-key* şinemde cā etmek cefā vü kıneye Ėādir iseñ Ŗāşık-ı bı-kıneyi çek şineye	Kendiñ etmezsin taĥammül hic- riñe Ŗāşık degil Gör nice bı-tāb olursun bakma sen āyineye	Güfte için bkz. HMD. 156/g. 167. *tā-be-key: tābıñı, HMD.
104	43	Māhūr	Beste	Ďarbeyn	Bekir Ağa	ŖAhdı	mefŖölü mefāŖılı mefāŖılı feŖölün/ mefŖölü feŖölün	Bir āfet-i meh- peyker ile nüktele- rim var Fehm etmesi müşkil	Ŗİdiyye nihāñı keremiñden haberim var Müjde saña ey dil	Güfte için bkz. HMD. 153/g. 160.
105	43	Māhūr	Beste	Zencır	Fosun	Şābit	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Dañı ĥumār-ı şebāneyle der- ferāş yatur Yatağda avlaya- lım ol ġazāl taş yatur	MetāŖ-ı ĥüsn [ü] behā denk denge yaşdanmış Bu şehr-i mülk-i melāĥatde çok ķumāş yatur	Sābit D. G. 71 (8 beyit)(1-5).

106	43	Māhūr	Beste	Ďarbeyn	Ĥüseyn Aĝa	Ŗİzzet	mefŖŖlŖ mefāŖİlŖ mefāŖİlŖ feŖŖlŖn/ mefŖŖlŖ feŖŖlŖn	Açıldı hevā seyr-i çemenzār gerekdir Bu Ŗahd-i šafāda Meclisde bu dem tāze ķadeĥķār gerekdir Ammā ola sāde		GŖfte için bkz. HMD. 150/ g. 152. İzzet D. G. 144 (2B)(1).
107	44	Māhūr	Beste	Çenber	Monlā Ĥāfiż RıfŖat	Nedİm	fāŖİlātŖn fāŖİlātŖn fāŖİlātŖn fāŖİlŖn	Ĥaddeden geçmiş nezāket yāl bāl olmuş saĝa Mey sŖzŖlmiş şİşeden ruĥsār-ı al olmuş saĝa	BŖy-ı gŖl taķtİr olunmuş nāzıı İşlenmiş ucı Biri olmuş hoy birisi dest-māl olmuş saĝa	Nedİm D. G. 2 (8 beyit)(1-2).

108	44	Māhūr	Beste	Çenber	Bekir Ağa	?	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Humār-ı guśşadan ey rind-i mey-keş derd-i ser çekme Hemān şām [u] seher çek cām-ı Öayş hiç keder çekme	Dañı tığ-i siyeh- tāb-ı nigāhın [kılma] zehr- ālūd O kudretten mükehhāl çeşme žālim sürmeler çekme	Güfte için bkz. HMD. 150/g. 153.
109	44	Māhūr	Beste	Berefşān	Ĥāfiż Rıf'at	?	mütefā'ölün fe'ölün mütefā'ölün fe'ölün	Bu ne leb dür[ür] ne ağız ne güzel gülüş dürür bu Düri ter dürür dizilmiş kimi der ki diş dürür bu	Gelir ol cefā-cū kanlı kılıc elinde serhoş Şavul ey göñül yolından ki ya- man geliş dürür bu	

110	44	Māhūr	Beste	Hāvī	Receb	Bākī	mef'ūlū fā'īlātū mefā'īlū fā'īlūn	Dil derd-i Ōaşk-ı yār ile bezm-i cefādadır Çad çeng [ü] nāle- i ciger-hūn bāde- dir	Çuçmak naşib olur mı miyānıñ kemer gibi Cānā niteki han- çer-i hicrān ara- dadır	Bākī D. G. 87 (5 beyit)(1-3). Güfet için bkz. HMD. 151/g. 154.
111	44	Māhūr	Beste	Devr-i Kebīr	Tab'ī	?	fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn	Eyleyen bezm-i ümīd-i vuślatın rencūr olur ŌĀşık-ı bī-çāreler bilmem kaçan mesrūr olur	Alsa bezm-i Cemde mutrıb şevķ ile sāzıñ ele Kılsa ol şehnāz yā hū perde-i māhūr olur	Güfte için bkz. HMD. 151/g. 155.

112	44	Māhūr	Beste	Çenber	Bekir Ağa	ÔĀsım	fāÔilātün fāÔilātün fāÔilātün fāÔilün	Dil mi var kim anda yokdur dāg-ı sūzānıñ seniñ Herkesiñ göñlünde vardır derd-i pinhānıñ seniñ	Nār-ı Ôaşķa yanmağa pervāneveş mūmum veli Nūr-ı maḥzım ķandadır ey meh şebistānıñ seniñ	Güfte için bkz. HMD. 151/g. 156.; Āsım'ın divanına ulaşı- lamamıştır.
113	45	Māhūr	Beste	Hafif	Ôİzār Ḥasan Çelebi	?	mefÔülü fāÔilātü mefāÔilü fāÔilün	Bezm-i çemende şiveler eyler yürür müsün Cānā cemāliñ āyinede hiç görür müsün	ÔUşşāk-ı zāra būse-i vaşlıñ diriğ edip Her bî-mezāķa laÔl-i lebiñ em- dirir misin	Güfte için bkz. HMD. 152/g. 157.

114	45	Māhūr	Beste	Nīm-devr	Žaharya	?	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Šabā Óarz et niyāzım ol gül-i ruhsāra düşdükce Viśāliñle sevin sin bu dil-i bî-çāre düşdükce	Ferāmūş etdirir efsāne-i Qays[1] benim kanım Firāk-ı zülf-i Leylādan gönül kühsāra düşdük- ce	
115	45	Māhūr	Beste	Çenber	Silāhşor İbrāhım Çavuş	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Eylesem ol şüh içün zār [u] fiğān bülbul gibi Mübtelāya hāde- ler eyler açılmış gül gibi	O kadar la'öl-i lebiñ teşnesidir cān u dil Ayağı şuyun bulaydım nūş ederdim mül gibi	

116	45	Māhūr	Beste	Muham- mes	İlyā	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Ey perî ruhsârîna ger gül de dersem el verir Ol siyeh gisûlara sünbül de dersem el verir	Rûz [u] şeb feryād-ı Ŗaşkıñ etmede hâlim yaman Bu dil-i nālânı- ma bûlbûl de dersem el verir	
117	45	Māhūr	Beste	Muham- mes	Fanbūrî Meĥemmed Aġa	Dāniş	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Ümîd-i bûs-ı ger- den şahñ-ı efkâra düşer düşmez Ber-i vuslat dehân-ı Ŗâşık-ı zâra düşer düşmez	Hümā-pervāz iken göñlüm esîr-i dām-ı zülf oldı Kebûterveş de- me bu dāma āvāre düşer düşmez	Dāniş D. G. 282 (7 beyit)(1-2).

118	46	Māhūr	Beste	Fer'Ō	Şeydā	?	mef'Ōlū fā'Ōlātū mefā'Ōlū fā'Ōlūn	Pek de gūşāde olma o dildāra bir zamān Şūrīdelenme ol ruḥ-ı gūlzāra bir zamān	Ol kaşı yāy ile şu kadar hem- nişin iken Şabr eyle şimdi çille-i ağıyāra bir zamān	
119	46	Māhūr	Beste	Ďarb-ı feth	Şeydā	Şeydā	mefā'Ōlūn mefā'Ōlūn mefā'Ōlūn mefā'Ōlūn	Siyeh kāküllerin Ōuşşāk[1] kıldı ey şehā bende Benim ey mū- miyānım sen gibi hiç var mı nāzen- de	Hayāliñe yeler Şeydā senin ey āfet-i dil-cū Bize bād-ı hevā bir būse esmez mi hoş-āyende	
120	47	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ėfāfiż Post	Nā'Ōilī	fe'Ōlātūn fe'Ōlātūn fe'Ōlātūn fe'Ōlūn	Söylen ol āfete dünyāyı ḥarāb eylemesin Sell-i seyfi nigh-i çeşmi Ōitāb eyle- mesin	Geceler hem- dem-i ağıyār idügin hep biliriz Bizden ol āfet-i göl-çehre ḥicāb eylemesin	Güfte için bkz. HMD. 156/ g. 167. Şiirin ta- mamı için bkz. Nāilī D. G. 262 (5 beyit)(1-2).

121	47	Mahūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	ŌĀsım	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Küh'l-i Ōişve hāk-i pāy-ı çeşm-i fettānıñ seniñ Nāz [u] şıve büse- çin taraf-ı dāmānıñ seniñ	Fikr-i pā-būsunla kūhı deşt [ü] geşt etmekdeyim Āh bilsem kan- dadır ol serv-i büstānıñ seniñ	Güfte için bkz. HMD. 153/g. 160.; Āsım'ın divanına ulaşıl- mamıştır.
122	47	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	ŌOsmān Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Pür olsa da ger güş-ı cihān şıve- nimizden Bir lutf görünmez o cefā düşmeni- mizden	Cānān bizi bir büseye şāyeste mi eyler Mesrūr olıcağ gül mi kıpar gülşenimizden	
123	47	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Nażım	?	Vezni tespit edilememiştir.	Lutf-ı şabā merhāmet kıl ben derd-mende Lutf eyle kerem kıl	Gel yanıma em kııl yāriñi hürrem kııl Diñle kıal kııl sultānım yāriñi hürrem kııl	

124	48	Mahūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥāfız Rıf'Ōat Üsküdārī	?	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Yağdı o lāle ruḥ beni ḥüsnüñ çerāğına Pervāneveş Ōaceb mi düşersem ayağıña	Gūş eyleyince oldı hemān nağme-sāz-ı şevk Bilmem neyin ne söyledi muṭrıb kulağıña	Güfte için bkz. HMD. 154/g. 161. ruh: rūḥ, HMD.
125	48	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	ŌŌsmān Ağa	Dāniş	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Şarsam miyānıñı ey gül-i ter yāse- men gibi Sürsem hemişe pāyıña rüyum çemen gibi	Yaqsın mişāl-i Ōanber edip cānımı telef Dil-dāde varsa ḥal-i ruḥ-ı yāre ben gibi	Dāniş D. G. 544 (6 beyit) (1-5)., Güfte için bkz. HMD. 154/g. 162.
126	48	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	ŌŌsmān Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Bir kerre o gül- çehreyi āğūşa alaydım Bu devlete ken- dim daḥı ḥayretde kalaydım	Düzdide nigāḥ eyleyerek rüyına yāriñ Gül-zār-ı şafādan gül-i nev-reste çalay- dım	Güfte için bkz. HMD. 156/g.165.

127	48	Mahūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Zihî şafā ki ya- nımda o fitne-cū biledir Mişāl-i āyine-i şāf-ı rû-be-rû bi- ledir	O bezm kim ola kânün-ı sūz- nağme-i 'aşk Kemān o dā'irede def-i şîne-gū biledir	Güfte için bkz. HMD. 156/g.166.
128	49	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Beni çün gözine ol serv-i revān bende bile Sāyeveş 'azm ederim kıanda ise bende bile	Ne belādır hele bir kerre göñül zihnine ur Seni ol şūh-ı cihān 'aşık-ı şermende bile	Güfte için bkz. HMD. 157/g. 168.
129	49	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Fanbūrî Meḥemmed Ağa	Fehîm	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Güş etdi nāy nāle- lerim nāza başladı Dilber semā'Ō-ı nāza dahı tāze başladı	Āğāze-i fiğānım[1] diñletmedi nesîm Kāfir raqîb nağme-i nā-sāza başladı	Fehîm D. G. 275 (6 beyit)(1-5).

130	49	Mahūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Žaharya	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün/ mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Leb-i ğaddārını öpür amān amān beri gel Dile bugün şeker emdir inan inan beri gel	Remide olma nigāhımdan ey gözi āhū Hulūs-ı Qays-ı derūnum cihān cihān beri gel	Güfte için bkz. HMD. 158/g.169.
131	49	Māhūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Aḥmed Ağa Kemāni	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ben gibi saḡa Ōāşıq-ı āzāde bulunmaz Verd-i tere bülbul gibi dildāde bu- lunmaz	Devr eyleseler külbe-i aḥzān-ı cihānı Bir gūşe[de] benveş hele gamzādı bulun- maz	Güfte için bkz. HMD. 158/g.170.
132	50	Māhūr	Naqış Semā'Ōi	Semā'Ōi	İlyā	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	ŌAqlım gider ol cāzibe-i ānı gö- rünce Şebnem duramaz mihr-i dıraḡşanı görünce	Erbāb-ı tab'Ōiat-ı zürefā Ōarz-ı niyāza Şabr eyleyemez şive-i ḡubānı görünce	

133	50	Mahūr	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	Dāniş	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Servveş gülşene ol şüh-ı hırāmān geliyor Bu gelişle ten-i şevk u taraba cān geliyor	Hañcer-i zıb-i meyān tığ-i cefāsı der-dest Özge reftār-ı kıyāmetle o fettān geliyor	Dāniş D. G. 117 (10 beyit)(1-9).
134	51	Māhūr	Naķış	-	?	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Bu edā ile reviş hep güzelim sende midir Dil-i āşufteye revnaķ o beyāz tende midir	Dil-i şūrīde āvārerelerin ŌĀşık-ı bî- çārelerin maķsad[ı] hep sende midir	
135	53	Nevā	Naķış	Hafif	ŌAntābî	Figānî		Bu güfte Farsça- dır.		
136	53	Nevā	Naķış	Hafif	Qoca ŌOsmān			Bu güfte Farsça- dır.		

137	53	Nevā	Beste	Ďarb-1 feth	Fosunzāde	Nābī Meĥem- med Paşa	mefāʕilün mefāʕilün mefāʕilün mefāʕilün	Seni tebriĥde ben- den olsa aġyār ittifāk üzre Ne bākım var ĥulūs elbetde ġālibdir nifāk üzre	Ġubār-1 vaĥşet olmaz dāmen-i şāĥrā-yı vaĥdet- de Selām eyler bu deştin kebk[i] bāza iştıyāk üzre	Nābī D. G.755 (6 beyit) (1-4).
138	54	Nevā	Beste	Zencir	Fosunzāde	?	mefāʕilün feʕilātün mefāʕilün feʕilün	Piyāleler ki o ruĥsār-1 ala ter getirir Diyār-1 ĥüsne gelir yār cem-i ġüher getirir	Ĥatāyā tevbe o rakķās-1 iş- veperdāzın Ĥırām-1 cilveleri ĥāṭıra neler geti- rir	Ġüfte için bkz. HMD. 162/g.179

139	54	Nevā	Beste	Zencir	İsmā'îl Efendizāde	?	mefā'îlün fe'îlātün mefā'îlün fe'îlün	Ne dem ki kâşd-ı dile tığ-i hün- feşân çekilir Taraf taraf o şeh-i gerden amân çeki- lir	Zamān[1] gelir yed-i kudretle ol sitemkârın Berāt-ı hüsni dil-ārāsına nişân çekilir	Güfte için bkz. HMD. 162/g. 180.
140	54	Nevā	Beste	Şaḡil	Ḥāfiẓ Post	?	mef'ûlū fā'îlātū mefā'îlū fā'îlün	Dil verdim o perîye nihân gör- düğüm gibi Oldum esîr-i 'Öaşkı tamām gör- düğüm gibi	Sen āfitāba şeb- nem idiñ hüsniñ 'Öaşkı mı Bendiñ o demde gitdi nişân gör- düğüm gibi	Güfte için bkz. HMD. 162/g.181.
141	54	Nevā	Beste	Nîm-devr	'Öltri	?	mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün	Göñül bir āfet-i şüh-ı cihāna müb- telā oldı Rebāb-ı cān tār-ı çengāsā figāna mübtelā oldı	Görünce ğamze-i ser-i tır ile ebrūsını yāriñ Hedefveş şinem ol tır ü kemāna mübtelā oldı	Güfte için bkz. HMD. 163/g.182.

142	54	Nevā	Beste	Çenber	İmām	Ôİsmetî	fāÔilātün fāÔilātün fāÔilātün fāÔilün	Gönlümi vîrân edip aÔdâyı dil- şād eyleme Ey şeh-i hûsn [ü] behā dād eyle bî- dād eyleme	Pençe-i şāhın-i ğamzen bî- amandır dostum Dām-ı zülfünden göñül murğını āzād eyleme	İsmetî D. G.88 (5 beyit)(1-2). Güfte için bkz. HMD. 171/g.177.
143	55	Nevā	Beste	Şaķıl	NaÔlî	?	mefÔölü fāÔilātü mefāÔîlü fāÔilün	Dildār olunca sencileyin dilrübā gerek ÔĀşık olunca bencileyin mübte- lā gerek	ÔUşşāka buse- likden edip mutrıbā nevā Şehnāza başla kim bize özge hevā gerek	Güfte için bkz. HMD. 163/g.183.
144	55	Nevā	Beste	-	Ĥāfız Post	Şeyhü'l- islām Yahyā	müstefÔilün müstefÔilün müstefÔilün müstefÔilün	Faśl-ı bahār erdi güle bûlbûl mülākîdir yine Mesclis o meclis mey o mey sāķı o sāķidir yine	Sāķî şarābın telhini nādān içer dānā içer Zevķin bilen bu neşöenin ehl-i mezākîdir yine	Güfte için bkz. HMD. 163/g.184. Ş. Yahyā D. G. 336 (5 beyit)(1- 4).

145	56	Nevā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	?	?	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Ol kec-külāh dayı levendiñ melekse de Şarf et hevāyı vuślatıña mā- melekse de	Ey dil duyurma Ōaşkıñı ol şūha cevr eder Yalvarıgör ki lutf ede ğāyet tülekse de	
146	56	Nevā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ōİtrİ	?	Ahreb	Sevdi bu göñül seni yaman eyle- medi Çekdi sitemiñ āh u fiğān eylemedi	Bilmedi tamām Ōālem ben derd- mend-i Ōaşkıñ Yā Rab henüz hālimi bilmez mi ola yār benim	
147	56	Nevā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ōİtrİ	Nābj	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Hün-ı dilimi ğon- ca-i cām eyledi bülbul Bezm-i güli nāley- le tamām eyledi bülbul	Her nālede bir nahl-i güle kındı şafādan Her nağmede tebdıl-i maķām eyledi bülbul	Nābî D. G. 493 (6 beyit)(1-2). Güfte için bkz. HMD. 164/g.187.

148	56	Nevā	Semā'Ōj	Semā'Ōj	Bekir Ağa	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Nereye gitse gönül hep hayāl-i yār biledir Ne mümkün anı bırakmağ o yādigār biledir	Ḥırām-ı nāz ile bāğa gider ise seyre Ya nice gonca- femiñ bu dil-i hezār biledir	Güfte için bkz. HMD. 164/g.188.
149	57	Nevā	Semā'Ōj	Semā'Ōj	Ĥāfiż Post	?	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Bezm-i meyiñ şafāları hep ḥātırmadır Ol bezm-i meyiñ āşināları hep ḥātırmadır	Mest-i şadā-yı būlbūl[i] bağ-ı elest edeyim Ol būlbūlün nevāları hep ḥātırmadır	Güfte için bkz. HMD. 164/g.189.
150	57	Nevā	Semā'Ōj	Semā'Ōj	ŌŌsmān Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Cān buse-i la'Ōliñle şafā buldı ne buldı Dil-haste Ōaceb derde devā buldı ne buldı	Giryān ederek bendesin ol şūh-ı cefā-cū Şad-nāz ile bir başka edā buldı ne buldı	Güfte için bkz. HMD. 165/g.190. buldı ne buldı: buldu ne boldu, HMD.

151	57	Nevā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Fanbūri Meḥmed Çavuş	?	mef'Ōlū mefā'Ōilū mefā'Ōilū fe'Ōlūn	Sinem o nihāl-i gül ile gülşenim oldı Berg-i semen ol gülşene pīrāhenim oldı	Māḥi bugün ol pādişāh-ı 'āleme ḥüsnüm Teşrif edicek cānıma dünyā benim oldu	Güfte için bkz. HMD. 165/g.191.
152	57	Nevā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḥatibzāde	Nābi	fe'Ōilātūn fe'Ōilātūn fe'Ōilātūn fe'Ōilūn	Bir zamān neydi hem-āgūş-ı ḥayāl olduğumuz Yār bilmez mi talebkār-ı vişāl olduğumuz	Ḥattıñ ümmid edicek dā'Ōiye-i vuşlar ile Duydı* dil- beste-i sevdā-yı muḥāl ol- duğumuz	Nabı D. G. 317 (5 beyit)(1-4). Güfte için bkz. HMD. 166/g. 192 *duydı: dedi, HMD.
153	58	Nevā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	ŌAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
154	58	Nevā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Naẓım Sün- büle	Yahyā Naẓım	müfte'Ōilūn mefā'Ōilūn müfte'Ōilūn mefā'Ōilūn	Def gibi şine germ edem nāle-i dil rebāb iken Ḥün-ı dilim şarāb idi laḥm-ı ciger kebāb iken	Bir dil-i tīre kim bula pertev-i Ōaşkla gümān Zerresi āfitāb olur zerre-i āfitāb iken	Y. Nazım D. G. 516 (7 beyit)(1- 3).

155	59	Nühüft	Beste	Ďarbeyn	Bekir Aĝa	Hâtem	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn/ mef'ûlû fe'ûlûn	Mest etdi beni müşk otı bir kākûl-i hoş-bû Sünbül mi nedir bu Akıtdı gözüüm yaşını mânende-i incü Hûb-kerde o dil- cû	Hurşîd midir tâbiş-i ruhsâra el ermez Erse ele ermez Mâh-ı neve bir vechle yüz verse o meh-rû Hançer çeker ebrû	Güfte için bkz. HMD. 167/g. 194; Hâtem D. Müstezad (5 B.)(1-3).
156	59	Nühüft	Beste	Zencîr	Bekîr Aĝa	Vehbî	mefâ'îlûn fe'îlâtûn mefâ'îlûn fe'îlûn	O şûh olursa baĝa mihribân murâdımca Müsâ'id olmuş olurdi zamân murâdımca	O tarz u tavrı tabî'atca şîve gönlümce Hırâm-ı cılve 'acâ'ib meyân murâdımca	Güfte için bkz. HMD. 167/g. 195; Seyyid Vehbî D. G. 201 (5 beyit)(1-3).

157	59	Nühüft	Beste	Fähte	Es'ad Efendi	Es'ad	mef'ülü mef'ülü mef'ülü fe'ülün	Bir kerre kemer gibi şarılısam o miyāna Bel bağlar idim yāra fedā-yı dil [ü] cāna	Bah̄s eyler iseñ h̄usn-i hatt-ı yārdan eyle Ammā lebini şorma şaķın alma lisāna	Güfte için bkz. HMD. 168/g. 197. Es'ad D. G. 169 (5 beyit)(1-2).
158	59	Nühüft	Beste	Remel	Āhenj	?	mef'ülü mef'ülü mef'ülü fe'ülün	Her geh ki güle ĥasret ola bülbüle maḥsūs Gülşende olur nāle-i bülbül güle maḥsūs	Kāküllerine b̄y- ı laṭifinden eṣer yoķ Etmiş arı var ise şabā güle maḥsūs	Güfte için bkz. HMD. 168/g.198.
159	60	Nühüft	Beste	Nīm-devr	Tab'ij	?	mef'ülün mef'ülün mef'ülün mef'ülün	Giyinmiş çeşm-i bülbül den o serv-i ğonca-fem cāme Giribān çāk olup güller gelir tebrik- i bayrama	İki vechinden aldık b̄sesin ol şūh-ı nādanıñ Mūsādif oldu rūz-ı Ōıydımız hatt-ı siyeh-fāma	Güfte için bkz. HMD. 168/g.199.

160	60	Nühüft	Beste	Hafif	Salih Ağa	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Çeşm-i nem- nâkim o nahl-i tâzeyi her dem şular Âh ama gül yüzi kerem-i nigâhım- dan şular	Va'de-i ferdâya duysa cân verir dil-hastesi Müşteri kızgın olunca akçeyi peşin şular	Güfte için bkz. HMD. 169/g.200.
161	60	Nühüft	Beste	Devr-i Kebir	Yūsuf Çelebi	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Mevsim-i gül faşl- ı bülbül nev-bahār eyyāmıdır Devr-i sāgar nūş-ı mey seyr-i kenār eyyāmıdır	Cūylar oldu revān esdi neşim-i şubh- dem Durmasın ehl-i şafā geşt [ü] güzār eyyāmıdır	Güfte için bkz. HMD. 168/g.196.

162	60	Nühüft	Beste	Hafîf	Hüseyin Ağa	Râsih	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Bizden* o şûha Ôarz-ı hulus et cihân cihân Çekdiklerimi söy- le şabâ hep yegân yegân	Añdırdı bize** bîm-i şırât [u] kıyâmeti Ol mû-miyân [u] kâmet-i bâlâ amân amân	Güfte için bkz. HMD. 169/g.201. Râsih D. G. 71 (5 beyit)(1-4). *bizden: benden, Râsih D. G.71/1. **bize: başa, Râsih D. G.71/4.
163	61	Nühüft	Semâ'î	Semâ'î	Fâb'î	?	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Seyr edip Ôaks-i ruhuñ cām-ı şafâ- memlûda Zevk-i mehtâb edelim biz de kenâr-ı cûda	Ey dil-efrûz-ı nihâl-i çemen-i fîkr-i hânîf Olalım biz dañı sâyeñde seniñ âsûde	
164	61	Nühüft	Naķış Semâ'î	Semâ'î	İsmâ'îl Ağa	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'îlün	Kimlerle meyân- beste-i âgûş-ı merâmdır Bilsek 'aceb ol gözleri âhû kime râmdır	Çün şem'-i şe- bistân-ı safâ bezm-i ümîde Gel ey meh-i nev-reste bu şeb saña ricâmdır	Güfte için bkz. HMD. 170/g.205.

165	61	Nühüft	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥāfiż Rıf'Ōat Üsküdārĭ	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Ġubār-ı pāyınā çeşm-i cihāniyān müştāk Ĥırām-ı nāzınā Ōālem yegān yegān müştāk	Bu intizār çe- kilmezdi bir içim suya Cemāl-i Yūsufa olsa kārban müştāk	
166	61	Nühüft	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥasan Ağa	?	mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün	Sözi cānlar bağış- lar cāna bir cānānımız vardır Yüzi hurşide beñzer bir meh-i tābānımız vardır	Eliñ қо şine-i billūra raĥm et Ōāşık-ı zāra Beyāż üzre bi- zim de pençe-i fermānımız var- dır	Güfte için bkz. HMD. 170/g. 204. cānānımız: cānānemiz, HMD. pençe-i: nice bir, HMD.
167	62	Nühüft	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Şitāb-ı bād-ı şabā sū-be-sū çemen- be-çemen Nüküş-ı mevc ķılar cū-be-cū çemen-be-çemen	O serv-i dilkeşe ġāyetle iş- tiyākından Dizildi cām [u] sürāĥi sebū çe- men-be-çemen	Güfte için bkz. HMD. 172/g.208.

168	62	Nühüft	Semā'Ōj	Semā'Ōj	ŌŌsmān Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōjilü mefā'Ōjilü fe'Ōülün	Bir kerre seni ey māhlikā şineye çeksem Emsem lebiği şubh u mesā şine- ye çeksem	Teklif [ü] tekel- luf aradan ber- taraf olsa Sen rāğıb olup ben de şehā şineye çeksem	Güfte için bkz. HMD. 171/g. 206.
169	62	Nühüft	Semā'Ōj	Semā'Ōj	Fāb'Ōj	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	O şehiñ cism-i şimniñde kemer belli midir Söyler ammā ki dehānıñdan eşer belli midir	Lebiği sorma baña almayıcak ağzımıza Nicedir çāşni-i gül-be-şeker belli midir	
170	63	Nühüft	Semā'Ōj	Semā'Ōj	Şālih Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōjilü mefā'Ōjilü fe'Ōülün	Gülşende ne dem gelse o gül-ğonca dehānım Bülbül gibi eflāka çıkar āh u figānım	Bakmam ne kadar olsa da hübān-ı müs- lem Sen dilberi gör- dükce gelir ağzıma cānım	Güfte için bkz. HMD. 172/g. 209.

171	63	Nühüft	SemāŖi	SemāŖi	Ĥasan Aĝa	?	mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün	Düşdükce şafā eyleyelim sizde vü bizde Ammā ki ĥilāf eylemegiz va‘deye sizde	Şöyle başalım ayaĝımız rüy-ı zemine Düşmen nazar etdikde eşer bulmaya izde	Güfte için bkz. HMD. 173/g.210
172	63	Nühüft	SemāŖi	SemāŖi	Bekir Aĝa	?	mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün	Yetmez mi temāşā-yı cemāl elde şunarsın Ey ‘aşık-ı miĥnet- zede buldukca bunarsın	Beyhüde çeker- sin felegiñ germ ile ĥahrın Gāh āteş olursuñ ĝam-ıla gāhice sönersin	Güfte için bkz. HMD. 1773/g. 211.
173	65	Evc- Büselik	Beste	Remel	İsmāŖil Aĝa	?	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Şafā-<ne> bahş-ı fiĝān olmaz dil-i şürıdemiz gülsüz ŖAcebdir revnağ- ı gülşende olmaz şevĥ bülbülsüz	Letāfet ver ruhuñ üzre perişān eyleyip zülfün Temāşā-yı gü- listān istemem ey gonca sünbül- süz	

174	65	Evc- Büselik	Beste	Zencir	Şâlih Ağa	?	mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Vişâliñle dil-i nâ- kâm[1] lutf et ber- murâd eyle Derinde cân u dilden bir ķuluñdur i'Ötimâd eyle	Behâ etmezse kâlâ-yı ħulûsum alma sultânım Hele bir kerre bâzâr-ı muĥab- betde mezâd eyle	
175	65	Evc- Büselik	Beste	Çenber	Meĥammed Ağa	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Mest iken şahbâ- yı ser-şâr-ı lebiñ bûs eyledim Çün ĥum-ı bâde o neş'oeyle hemân cûş eyledim	Çekdigim âlâmdan olmaķdı fıkrım şekve-sâz Yârı gördükde bütün derdim ferâmûş eyledim	

176	65	Evc- Büselik	Beste	Hafif	Şadık Ağa	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Şu'le-tāb olmuş ruh-ı alı nefes almış bu dem Dem evinde bir kızıl dīvāneden ol gonca-fem	Çeşm-i ebrūsı şaşırttı zühd ü fıskı Ōāşıkā Kim işāret-sāz olur meyhāneye mihrāba hem	
177	66	Evc- Büselik	Beste	Devr-i kebīr	Sa'ūdullah Ağa	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Qadd-i mevzūnu görenler dediler serv-i sehi Nāzenjnim ehl-i 'aşkıñ sözleri şanma tehī	ŌAzm-i agyār eylemiş reftār eder gördüm yine Bir levendāne edā[lı] kanlı zālīm eşbehi	Güfte için bkz. HMD. 174/g.215.

178	67	Evc- Büselik	Semā'Ōi	Semā'Ōi	ŌAbdullah Ağa Serheng-i Ĥazîne	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Oldum üftāde o şūḥuñ reviş-i 'işvesine Qaldı ḥayretde gönjül cāzibe-i şivesine	Mest olup nāz ile meclisde edince güftār Şabr olur mı o mehin göz süze- rek cilvesine	Güfte için bkz. HMD. 175/g. 217.
179	67	Evc- Büse- lik	Semā'Ōi	Semā'Ōi	İsmā'Ōil Ağa	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Üzüldi rişte-i cān zūlf-i pür-şiken diyerek Bozuldı çehre-i zerd berg-i yāse- men diyerek	Nesim-i reh- güzerinde vü- cüdum [etdim] ḥāk ŌAceb hevālara düşdüm çemen çemen diyerek	
180	67	Evc- Büselik	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Şeb-nigār	[Şâkir]	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Bir dilbere dil ver ki saḡa rām ola her dem Her meclise gül gibi varıp olmaya maḥrem	'Uşşākı birer nev'Ōile düş oldı bu 'aşka Şâkir ne tarîḡ ile Ōaceb uğradı bilmem	Güfte için bkz. HMD. 175/g. 218. Şâkir D. G. 181 (5 beyit)(1-5).

181	68	Evc- Büselik	SemāŖi	SemāŖi	Ḳassāmzāde	?	mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün	Cüyān-ı sirişkim o meñ bezmine aḳsın Pervāne-şıfat şemŖ-i ruḥı cis- mimi yaḳsın	Nezzāre eden rüyına bir kez o perñiñ Çarḥıñ nice hurşid-i dı- rahşāñıña baḳsın	
182	69	ŖUşşāḳ	Beste	Ḍarbeyn	Şeydā	?	mefŖölü fāŖilātü mefāŖilü fāŖilün/ mefŖölü fāŖilün	Ḥāl-i ruḥunda murg-ı ḥümāñıñ ğıdāsıdır Hiç şübhemiz olmaz Ḥatt sāye-i kākül aḡa devlet yuvası- dır Bu sırra erilmez	Matlab serāce-i süḥanıñ şeh- nişindir Ḳabil mi baḳıl- maḳ Ḥākım baḳılsa maḳtaŖ-ı taḥtū's-semāsıdır Mümkin mi çıkılmaḳ	Güfte için bkz. HMD. 341/g.619
183	69	ŖUşşāḳ	Beste	Zencir	Ḥāfiẓ Post	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Bahār geldi dahı seyr-i gülşen ey- lemedik Yanınca bir gül-i efrüz şiven eyle- medik	Yeter yeter site- miñ baḥtımızdan etmedeyiz Bu āḥ [u] şekve- yi ey şūḥ senden eylemedik	Güfte için bkz. HMD. 342/g.622

184	69	ÓUşşāk	Beste	Çenber	RıfÓat	[Bākî]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Zülfüñi görsem Óizārın üzre ey hūr-ı cemîl Şanarım zencîr-i zülfün bağlamış- dır selsebîl	Muntażır olsa n'ola nergis ğubār-ı kūyuğa Tūtîyāya Bākîyā muhtāc olur çeşm-i Óalîl	Güfte için bkz. HMD. 341/g.620. Bākî D. G. 285(6 beyit)(1- 6).
185	69	ÓUşşāk	Beste	Muham- mes	EsÓad Efendi	[Rāsîh]	mefāÓîlün mefāÓîlün mefāÓîlün mefāÓîlün	Sen ey ruh-ı muşavver sûretā cismimde cânım- sın Çağan reftāra gelse nāz ile rūh-ı revānımsın	Siperdir tîr-i müjgān-ı cefāğa şîne-i Rāsîh Ki bir kez ey kemān-ebrū desen hātır- nişānımsın	HMD. 342/g.621. Rāsîh D.

186	69	ÓUşşāk	Beste	Devr-i Kebır	Bekir Ağa	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Var mı bir gül Óandeljb nāle muÓtād istemez Pādişāh olmazsa da kūyuñda feryād istemez	Kayd-ı zül- füñden halās olmağ ne müm- kindir dile Bende-i dırıñe ey mehpāre āzād istemez	Güfte için bkz. HMD. 342/g.623.
187	70	ÓUşşāk	Beste	Zencır	Bekir Ağa	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Ne dem ki hūsni- ne ol mehveşıñ nażar ederiz Felekde kevkeb-i ıķbāl-i cilveger ederiz	Güli vişāli hele zıñb-i ser edip cānā Seniñle biz dañı şimdengerü neler ederiz	Güfte için bkz. HMD. 343/g.624

188	70	ÓUşşāk	Beste	Hafif	Çorbacızāde	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Ney nevā eyler kemān inler döger def şinesin Diñle tanbūruñ enñiniñ müsikārıñ giryessin	Şabra tākat mi kalır Óāşıkda inşāf edelim ÓArz eder dil- berde gāhı şinesi āyñessin	Güfte için bkz. HMD. 344/g.627
189	70	ÓUşşāk	Beste	Hafif	Bekir Ağa	?	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Şemmedir matla- bımız zülf-i se- men-büyundan Geçmeyiz ser veririz hāsılı bir müyundan	QāniÓ olmazdı göñül ise der- āgūşa seni Büse-çin olmağı çek şevk ile her süyundan	
190	70	ÓUşşāk	Beste	Muham- mes	Ĥafız Post	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	O çārsūdaki naqd- i niyāza baqmaz- lar MetāÓ-ı kāle- fürüşān-ı nāza baqmazlar	Siyeh kalem yaraşır şah- nāme-i hūsne Ĥat-āver olmasa meclisde tāze baqmazlar	Güfte için bkz. HMD. 344/g.628.

191	71	ÓUşşāk	Beste	Çenber	Žaharya	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Cām-ı la'liñ şun pey-ā-pey hātır-ı mestāne yap Bir kadehle sākiyā gel biñ yıkık vırāne yap	Eylesin vaşlın harābāt eyleyen maŖmūr-ı şevk Gel kenār-ı şine- ye 'uşşāka 'işret- hāne yap	Güfte için bkz. HMD. 345/g. 630.
192	71	ÓUşşāk	Beste	Nım-devr	ÓAbdī	?	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Bağılmaz Ŗārız-ı pür-tābına ol mäh- ı tābānıñ Fürüg-ı māniŖ-i nežžāredir hurşid- i rahşānıñ	Uşandım hākīmā rū-mālden her sāde-rüyāna Hat-āver olma- dıķca bulmadıķ zevķini hūbānıñ	Güfte için bkz. HMD. 345/g. 631.

193	71	ÓUşşāk	Beste	Devr-i Revān	Baba Nevāyi	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Fitne tarz-ı ğamze ki meftün-ı ħayrān sen nesin Óİşve tarz-ı naqşına şad-çāk qurbān sen nesin	ÓAks-i rüyundur nażarın var ise āyinede Sen nesin bildiñ mi ey mümtāz-ı devrān sen nesin	Güfte için bkz. HMD. 345/g.632.
194	71	ÓUşşāk	Beste	Ĥafif	ÓItrı	?	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Bir rāyiĥa duy- dum ĥam-ı zülf-i siyehinde Sünbüllerini şaklama taraf-ı küleğinde	Cām-ı lebiñi her zamān aġyāra şunarsıñ Biz bir toluya degme miyiz bezm-geğinde	
195	71	ÓUşşāk	Beste	Ĥafif	İbrāĥim Aġa	[Münir]	mefÓülü fāÓilātü mefāÓılı fāÓilün	Bezm-i ümide gelse o meh bir dem eylesek Dāġ-ı derün[ı] neşve-i cām-ı Cem eylesek	Qucsam meyān-ı nāzını tā şubĥa dek Münir Geh rüyuy oşsa- yıp geñi fem- der-fem eylesek	

196	72	ÓUşşāk	Beste	Şaķil	Küçük İmām	?	mef'Ūlū fā'Ūlātū mefā'Ūlū fā'Ūlūn	Tāb-ı mül-ile aç- mış o meh-pāre şinesin Ben şandım öpdü- rür dil-i ğam-h'āra şinesin	Başsın қо bağırı- na seni bir kerre sevdiğim ÓUşşākın etme zahm-ile şad- pāre şinesin	
197	72	ÓUşşāk	Beste	Zencir	Қadri	?	mefā'Ūlūn fe'Ūlātūn mefā'Ūlūn fe'Ūlūn	Çemende sün- bül[i] zülf-i nigāra beñzetdim Nesim-i şubh[1] dil-i bî-ķarāra beñzetdim	Ruĥ-ı civān[1] ĥat-ı müşk-bār ile gördüm Benefşe-zāra aķan cūy-bāra beñzetdim	
198	72	ÓUşşāk	Beste	Bereřşān	?	ÓĀlī	mef'Ūlū mefā'Ūlūn mef'Ūlū mefā'Ūlūn	Қon açılایım bilsin her rāzımı cānānım Қon çāk edeyim insin dāmāna girībānım	Ey bād-ı şabā bizden ol yāra peyām eyle Sünbül saçına söyle aĥvāl-i perişānım	Güfte için bkz. HMD. 343/g. 625. Gelibolulu Ālī D. G. 942 (7 beyit)(1-3).

199	72	ÓUşşāk	Beste	Devr-i Kebır	Cerrāh Mü'ezzini	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Qabza-i Óaşkıñda bir qavs-i cefā- keşdir göñül Tır-i cevrine he- defdir şıne terkeş- dir göñül	ÓArz-ı naqd etmek ne hācet naqş-ı cāna vaşl içün Cān dirığ olmaz seniñ pāyında peşkeşdir göñül	
200	72	ÓUşşāk	Beste	Hafıf	ÓAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
201	72	ÓUşşāk	Beste	Bereşşān	Žaharya	?	mefÓülü fāÓilātü mefāÓilü fāÓilün	Kāküldeki bu müşk Hata vü Hotende yok Bu nāz [u] Óişve serv [ü] gül [ü] yāsemende yok	Vird-i zebān şādık-ı rencide- niñ ? Endām [u] hūs- i qāmetiñ naħl-i čemende yok	Güfte için bkz. HMD. 346/g.635.

202	73	ÓUşşāk	Naķış SemāŎi	SemāŎi	Fāhir Efendi	?	fāŎilātün fāŎilātün fāŎilātün fāŎilün/ mefŎülü mefāŎilü mefāŎilü feŎülün	Pādişāh-ı Ŏişvesiñ iķlīm-i hūsn ü ān seniñ Her ne geh emr eyler isen bendeñe fermān seniñ	Etdim dil-i dīvānemi bī- tāķat-ı ārām Lutf eyle buyur hāne-i Óuşşāķa bu aķşam	
203	73	ÓUşşāk	SemāŎi	SemāŎi	?	?	mefŎülü mefāŎilü mefāŎilü feŎülün	ŎAķlīm dağılır zūlf-i perişānına baķsam Bağrım delinir laŎl-i güher- bārına baķsam	Duymaz gözüm olmaz yine göñlüm müte- sellī Ben her ne ķadar şevķle dīdārına baķsam	
204	73	ÓUşşāk	SemāŎi	SemāŎi	ŎAbdi	Ĥalimi	mefŎülü mefāŎilü mefāŎilü feŎülün	ŎĀlem ne ķeker ol boyı şimşādıñ elinden Taşviri ne müm- kin gele Behzādıñ elinden	Naķşın göriceķ şinede derlerdi Ĥalimi Çıķmıř mütefen- nin bu bir üstādıñ elinden	Halimî D. G. 182(5 beyit)(1- 5).

205	74	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	ÓAbdülhālīm Ağa	?	mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün	Hezārān şıve ile şabrım ol meh- pāre almışdır Beni bımār-ı hicrān eyleyip ferdāya şalmışdır	Göñül olmuş keder-gır-i muḥabbet ic- tinābından Zamān-ı ruḥşat-ı gül-būs rüy-ı Óıde qalmışdır	
206	74	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	ÓAbdı	?	mefÓülü mefāÓılü mefāÓılü feÓülün	Bildim ki seni ḥüsn ile yektāsıñ efendim Üftādeñe sen bir gül-i raÓnāsın efendim	Rūyuña nażar olabilir mi meh-i tābān Her vech ile sen şüh-ı dil-ārāsıñ efendim	Güfte için bkz. HMD. 349/g.641.

207	74	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	[ÓĀrif]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Ĥaylıden zencır-i Óaşkıñ zülfiniñ mecnūnuyum Bir şacı leyli gü- neş ruhsārınıñ meftūnuyum	Çekdigim hep derd-i dildendir benim ÓĀrif dahı Söyleyin bilsin bilen bir āfetiñ mahzūnuyum	Güftenin şairi Ārif tespit edi- lememiştir.
208	74	ÓUşşāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	EsÓad Efendi	?	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Geh cebhe geh ebrūsını ey dıde ĥayāl et Geh bedre nigāh eyle gehı seyr-i hilāl et	Āğüşına al meh gibi ol mihr-i cihāmı ZaÓfiyla hilāl olmış iken kesb-i kemāl et	
209	75	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	Şādık Ağa	Ĥamıd Mır	mefÓülü fāÓilātü mefāÓılı fāÓilün	Biñ buse ahz edip dil o şāk-ı sefid- den Almış naşibini hele nahı-i ümıd- den	Yok rüze-i Óaşır-i firāķa taĥammülüm Ebrüların hilālını göster baÓıdden	E. Hamıd D. G. 107 (5 beyit)(1- 2).

210	75	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	Kürekçizāde İbrāhım Ağa	?	mefāÓılün mefāÓılün feÓülün	Cemālin gülşe- ninde bu saÓādet Hezār ‘uşşāka olsa bu saÓādet	Vefā vü rüy-ı dil nükte-şināslık Gerekdir her güzelde bu sa‘ādet	Güfte için bkz. HMD. 349/g.642.
211	75	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	ÓAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
212	75	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	Fanbūrı Meĥemmed Ağa	[Dāniş]	mefÓülü mefāÓılü mefāÓılü feÓülün	Ārām edemem yāra nigāh eyle- medikce Ĥayretle bakıp rūya āh eyleme- dikce	Bir yerde qarār eyleyimez cān-ı ĥazınım Ėūyın o şehin cāy-ı penāh ey- lemedikce	Dāniş D. G. 477 (6 beyit)(1-2).
213	76	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	?	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Men Óāşıkım ol nev-civān beni harāb eder misin Gece gündüz ĥas- retiñim bakıp inşāf eder misin	Raķıb ile şāfā eder bizi temāşā eyleyip Ĥāsretiñle ciger- cigim yakıp kebāb eder misin	Güfte için bkz. HMD. 350/g.644.

214	76	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	İsmāÓıl Ağa	[Cevrı]	mefÓölü mefāÓılü mefāÓılü feÓölün	Gāhı ki eder turre- si dāmānııı çıde Biñ dil şarılır her ham-ı kullāb-ı ümıde	Söyletdi dili ğamzesi rāzıñ ışidildi Oldı iki mestāne sebeb güft ü şinıde	Güfte için bkz. HMD. 350/g.645. Cevrı D. G. 231 (5 beyit)(1-3).
215	76	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	ÓAbdı	?	mefÓölü mefāÓılü mefāÓılü feÓölün	Cānā bu kadar cevr-i firāvān saña düşmez Etmek beni āzur- de-i hicrān saña düşmez	Ben nāle-künān olmış idim gūşe- i ğamda Olmağ hele ağyār ile ħandān saña düşmez	Güfte için bkz. HMD. 351/g.646.
216	76	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	TabÓı	?	mefÓölü mefāÓılü mefāÓılü feÓölün	Ol şım-beden cāme deĝışmek- den uşanmaz Gün mi geçer Óāşıqları biñ ren- ge boyanmaz	Gögsün geđerip geçme yanından hażer eyle Nev-restedir ol tāze-fidān* āha dayanmaz	Güfte için bkz. HMD. 351/g.647. *fidān: cevān, HMD.
217	77	ÓUşşāk	SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	?	mefÓölü mefāÓılü feÓölün	Ey ĝonca-i gülzār- ı leťāfet Vey serv-i ser- efrāz-ı kıyāmet	Ėurbānıñ olam eyle tekellüm Ey tūtı-i miróāt-ı melāhat	Güfte için bkz. HMD. 352/g.648.

218	77	ÓUşşāk	SemāÓi	SemāÓi	Žaharya	?	mefÓülü mefāÓilü mefāÓilü feÓülün	Hüsnüñ ki seniñ bı-bedel-i ğāliye- dir Üftādeligim mer- tebe-i Óāliyedir	Tasviriñi yazsam yeridir ey büt-i Çin Derd ile ki hāliyyet-i hāliy- yedir*	*Vezin aksa- maktadır.
219	77	ÓUşşāk	SemāÓi	SemāÓi	Çuķacızāde	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Bāġ-ı Óālemde o gül-i ruhsāra şeb- nem olmadık Bir nefes hiç şohbetiñle cāna mahrem olmadık	Terk-i h`āb [u] āfiyet etdi cihān- sa āh seni N`eyley[ey]im lutf-ı cān-baħş- ıla hürrem olma- dık	Güfte için bkz. HMD. 352/g.649.
220	77	ÓUşşāk	Naķış SemāÓi	SemāÓi	Қoca ÓOşmān			Bu güfte Farsça- dır.		
221	79	Hüzi- Zemzeme	Beste	Zencir	SaÓdullah Aġa	[Şākir]	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün	Nedir bu ġonca- dehen sende ey gül-i ahmer	Mübārek ola ķudümün deyip çemen yer yer	Güfte için bkz. HMD. 191/g.255.

							fe'ölün	Hezār nāz ile gül-zāra gel kıadd-i 'Öar'Öar	Düşer ayağıña Şâkir gibi bütün cûlar	Şiir için bkz. Şâkir D. Kıt'a 31.
222	79	Hüzî-Zemzeme	Beste	Muhammes	Sa'Ödullah Ağa	[Şâkir]	mef'ölün fe'ölâtün mef'ölün fe'ölün	Ne dem ki kıaşr-ı* dil-ārāya ol şeh-i devrân Buyursa şâf şâf olur servler hemân ol ân	Maķâm-ı zem- zemedede beste- h'ân olup Şâkir Eder kudümünü tebrik bütünce halk-ı cihân	Şâkir D. Kıt'a 32. *kıaşr-ı: kıasd-ı, HMD, kıaşr-ı, Şâkir D. Güfte için bkz. HMD. 192/g.256.
223	79	Hüzî-Zemzeme	Beste	Remel	Başçavuş Mehemmed Ağa	?	mef'ölü mef'ölü mef'ölü fe'ölün	Ebrūsına vesme ruhına gāze mi çekmiş Çeşm-i siyehin sürmelenip nāza mı çekmiş	Nev-hat görünür şafha-i ruhsāra ser-ā-pā Mecmū'a-i hūsne yeni şirāze mı çekmiş	

224	79	Hüzi- Zemzeme	Beste	Devr-i Revân	Şâlih Ağa	[Hıfzî]	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Cevrine tâkât yetişmez bir cefâ- mu'ôtâd mı bu Perçem-i semmûr ber-düş eylemiş mı u	Çeşm-i hûn-rîz gamze dil-düz ebruvân ser-tîz mi Óaceb Hıfzî bî-dâd yohsa üstâd kan tökmez mı bu	Hıfzî Divanı'na ulaşılamamıştır.
225	80	Hüzi- Zemzeme	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Küçük Meĥmed Ağa	[Şâkir]	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün/ mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'îlün	Yetiş ki ey dil-i şûrîde cāna cān katalım O şehsüvâra piyâdeyle biz daĥı çatalım	Neden işitdi Óaceb kim büseye geldiğini Raķib-i bed ge- liyor top-ı āhı gel atalım	Güfte için bkz. HMD. 193/g.259(5 beyit)(1-2). Şâkir D. Kıt'a 77(2 beyit)(1-2); G.115(1-2-3-5)

226	80	Hüzi- Zemzeme	Yürük Semâ'î	Yürük Semâ'î	Sa'âdullah Ağa	[Şâkir]	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Gel şâh-ı cihānım gidelim gülşene biz de Mehtâb edelim mâ-ḥaşalî işte deñizde	Luṭf eyle ḳadem rence ḳılıp Şâkir-i zâra Hem-bezm ola- lım bir gece gel zemzememize	Güfte için bkz. HMD. 193/g.258; Şâkir D. Kıt'a 33 (2 beyit)(1- 2).
227	81	Beyâtî	Naḳış Beste	Şaḳîl	Bekir Ağa	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Ḥatt-ı ruh-ı yâra- dır diḳḳat-i i'omānımız Ḥayret-i neẓẓâre- den ḳılca ḳalır cānımız	ÔArz-ı merām etmede ḥâḥiş-i dil var iken Nice dirîğ eyleye luṭfı sultānımız	Güfte için bkz. HMD. 360/g.672.
228	81	Beyâtî	Beste	Ḥafîf	Aḥmed Ağa	?	mef'â'îlûn mef'â'îlûn mef'â'îlûn mef'â'îlûn	O tavr ol edā kim vardır ol māh-ı dil-ārāda Degildir eksik Ôālemde muḥâssal aḡa dil- dāde	Dem-ā-dem rem- kerede olmada Merāmım anla- dırdım ol meh[e] tavr-ı mu'ammāda	

229	81	Beyâtî	Naķış	Muham- mes	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		
230	81	Beyâtî	Beste	Hafîf	Śaliĥ Aġa	?	fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün	'Aqlımı yaġma eden ol āfet-i devrāndır Döndüren kendine göġlüm ol meh-i tābāndır	Nġm-nigāh ile eder 'uŝŝāk-ı meftün u ġarāb Ĥāŝılı ol dilber-i pür-şive pek fettāndır	Güfte için bkz. HMD. 356/g.662.
231	82	Beyâtî	Beste	Zencîr	Naġım	?	mefā'Öilün fe'Öilātün mefā'Öilün fe'Öilün	Bezimde cām-ı mey-i hoş-güvār lāzımdır Ne şübhe Öāŝıķa bir gam-güsār lāzımdır	O nahl-i nāzımı meyle fezā-yı ümmide İ'Öānet-i kerem-i rūzgār lāzımdır	Güfte için bkz. HMD. 357/g. 664.

232	82	Beyâtî	Beste	Şaķıl	Nażım	[Rüşdî]	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Ĥat geldi bûse-i leb-i cânân alın- madı Maĥsûl-i Őömr kâm-ı dil [ü] cân alınmadı	Çāk etdi ĥâr-ı fırķati dāmân-ı şabrımı Dest-i sitemde ķaldı girĭbân alınmadı	Rüşdî D. G. 178 (7 beyit)(1-6).
233	82	Beyâtî	Beste	Ĥafĭf	Bekir Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Baķ o nihāl-i ĥüs- nüĭe ān söylerim saņa Tāķat-güzār-ı naĥl-i devrân söy- lerim saņa	Bulma metâ'î- ĥüsnine ol āfetin ķusûr Çıķmazsa alma kāle-i cân söyle- rim saņa	Güfte için bkz. HMD. 357/g.663.
234	82	Beyâtî	Beste	Zencir	Fāĥir	ŐĀsım	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Göñülde dāĭ-ı ĭam-ı Őaşķın[ı] nihān buldum Ben ol ĥarābda bir genc-i şāygān buldum	Görince cām-ı mey[i] tende ķaynadı ķanım Henüz kendime meşrebce yār-i cân buldum	Güfte için bkz. HMD. 357/g.665.; Āsım'ın divanı- na ulaşılamamış- tır.
3	82	Beyâtî	Beste	Remel	Dilhayāt	Dāniş	mef'ûlû	Meyl-i derünüm	Dāniş yolunda	Dāniş D. G. 172

							fā'ölātü mefā'ölü fā'ölün	ol meh-i evc-i şafâyadır Şevkim žuhūr-ı cılve-i mihr [ü] vefâyadır	cevrini Ŗadā eylerim vefā Āzurde olduğum reviş-i nābe- câyadır	(6 beyit)(1-6). Güfte için bkz. HMD. 358/g. 666.
236	83	Beyātî	Beste	Devr-i Kebîr	Bekir Ağa	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Dil-rübâlar sen gibi hep böyle müstešnâ mıdır Ya meger ebrûla- rın âlâ-yı müs- tešnâ mıdır	Öyle nâzik per- veriş-yâb eyle- miş ey meh seni Mâderin bād-ı şabâ dāyeñ gül-i ra'Ŗnâ mıdır	
237	83	Beyātî	Beste	Çenber	ŖŖsmân Ağa	?	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Dil-i âvârenin ĥâli diger-gün oldu gitdikce O vaḥşînin tekâpüsında mecnûn oldu git- dikce	Qarâr etmez muḥâssal var- mayınca kûyine bir dem Dil ol hercâyi-i bî-mihre meftûn oldı gitdikce	Güfte için bkz. HMD. 353/g.652.

238	83	Beyâtî	Beste	Đarbeyn	Nažim	Yahyâ Efendi	fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilün	Ėoncaya řol neřoe kim çāk-i giriĖbān etdirir Būlbūl-i řūrĖdeye feryād u efgān etdirir	Dil hevāyĖ ol- mada esdikce bād-ı nev-bahār Bu hevālar āde- me ‘azm-i gū- listān etdirir	Gūfte için bkz. HMD. 359/g.670. ř. Yahyā D. G. 62 (7 beyit)(1- 2).
239	83	Beyâtî	Beste	Remel	Bekir AĞa	?	mefÖölü mefāÖĖlü mefāÖĖlü feÖölün	ĖūsñüĖ gibi bir mıhr-i đıraĖřān Ėöremem Ėı ZūlfüĖ gibi bir mūřk-i periřān Ėöremem Ėı	Ben sağa nice olmayayım sıdķla bende eřminĖ gibi bir cāzĖbe-efřān Ėöremem Ėı	

240	84	Beyâtî	Beste	Devr-i Kebîr	Óltri	[Bâkî]	fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilün	Lâleler bezm-i çemende cām-ı Óişret gösterir Devletinde hüsrev-i gül Óay- şa ruhşat gösterir	Bî-sütün-ı ğam- da Bâkî seng-i miĥnet kesmede Şöyle üstâd oldu kim Frehâda sanÓat gösterir	Güfte için bkz. HMD. 358/g.668.; Şiir için bkz. Bâkî D. G. 51 (6 be- yit)(1-6).
241	84	Beyâtî	Beste	Çenber	Žaharya	?	fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilün	Āşikâr eyle şikârı semt-i vuşlat-sāza çık Al ele bāz-ı niyāzı şayd-ı kebk-i nāza çık	Bir hümā-yı ĥüsn ile çift oldu dil tek durmadı Sen de bülbülveş çıkar nakş-ı gül-i pervāza çık	Güfte için bkz. HMD. 353/g.651.
242	84	Beyâtî	Beste	Frenkçin	Musallî Efen- di	[Fâóiz]	mefâÓilün feÓilâtün mefâÓilün feÓilün	Ĥat-ı Óizāriĥı gördi seniĥ bu ĥâletle Benefşe ser-be- zemini oldu yüz ĥacāletle	Yanaşsa ĥançer-i ĥün-riziĥe amān diyerek Meyān-ı yāra sarıl Fâóizā nezāketle	Şiir için bkz. Faiz D. G.41 (5 beyit)(1-5).

243	84	Beyâtî	Beste	Hafîf	ÖAzîz Efendi	[Cevrî]	mef'ûlû fâ'îlâtü mef'ûlû fâ'îlün	Ey ğamze söyle zahm-ı dilimden lisânım ol O çâk-i şîne- nüsha-i şerh-i beyânım ol	Ey hûn-dîde ben diyemem yâra derdimi Sen rûy-ı zerdim üzre gelip ter- cümânım ol	Güfte için bkz. HMD. 356/g. 660. Cevrî D. G. ? (5 beyit)(1-3).
244	84	Beyâtî	Beste	Nîm-devr	Nażîm	[Yahyâ Nażîm]	mef'ûlû mef'ûlû mef'ûlû mef'ûlû	Degil cām-ı mey açıldı gül-i bāğ-ı tarab şimdi N'ola gelseñ açıl- sağ biz dahı ey ğonca-leb şimdi	Seni hercâyî bir âfet kıpar der- lerdi tıfl iken Benim âşüb-ı devrânım o söz- ler çıktı hep şimdi	Güfte için bkz. HMD. 359/g. 671. Y. Nazîm D. G. 692(7 beyit)(1- 6).
245	85	Beyâtî	Beste	Çenber	Öİtrî	?	mef'ûlû fe'îlâtün mef'ûlû fe'îlün	Muhabbetiñ dilimi dāğdār eder bir gün Bu nev-bahār beni lālezār eder bir gün	Felek vücūdumı hāk eyler ise ğam çekmem Beni o dāmene lāyık ğubār eder bir gün	Güfte için bkz. HMD. 354/ g. 656.

246	85	Beyâtî	Beste	Çenber	Âfîz Post	?	fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilün	Rüşen olmaz şâm- ı bahtım mihr-i vuşlat n'eylesin TâliÖim tâliÖ degil ol mäh-ı talÖat n'eylesin	Gülsitân-ı devle- tiñ dıvâne eyler âdemi Bülbül-i bağ-ı dili şüh-ı letâfet n'eylesin	
247	85	Beyâtî	Beste	Remel	RıfÖat	[Fehîm-i Kadîm]	mefÖülü mefâÖîlü mefâÖîlü feÖülün	Dilber olıcağ ol meh-i tâbân gibi olsa Tâb-ı ruh[ı kim] mihr-i dıraşşân gibi olsa	Teşbih edemez cüşişini eşkime Öummân Kim ağlar idi dıde-i giryân gibi olsa	Şiir için bkz. Fehîm D. G. 255. (7 beyit)(1- 4).
248	85	Beyâtî	Beste	?	Mü'ezzinbaş ÖÖsmân Ağa	?	mefÖülü fâÖilâtü mefâÖîlü fâÖilün	Añdıķca ķoķlayıp göl-i ĥandānıñ öpdüğüm Eyler füzün şevķimi gerdānıñ öpdüğüm	Cāndan ziyāde sevmez isem sevdiğim seni Dursun lehimde şine-i Öuryānıñ öpdüğüm	

249	85	Beyâtî	Beste	Remel	İsmâ'îl Ağa	?	mef'ûlû mefâ'ilû mefâ'ilû fe'ûlûn	Dil zevk [ü] ğam-ı Ôaşkı tamâm ey- lemek ister Câm-ı mey-i gül- fâm müdâm eyle- mek ister	Dil böyle gi- riftâr-ı cefâ ol- duğu dâ'im Ol şûh-ı sitem- pişe merâm ey- lemek ister	Güfte için bkz. HMD. 358/g. 667.
250	86	Beyâtî	Beste	Çenber	?	[Yahyâ Nazîm]	fâ'îlâtûn fâ'îlâtûn fâ'îlâtûn fâ'îlûn	Nâle etmezdim mey-i Ôaşkıyla pür-cûş olmasam Keşf-i esrâr eyle- mezdim mest-i medhûş olmasam	Zülfüne dil-beste old[um] seyr edip ruhsârı Cezbe-i dîdârı bilmezdim saña düş olmasam	Güfte için bkz. HMD. 354/g. 657. Y. Nazîm D. G. 461 (7 beyit)(1-2).
251	86	Beyâtî	Beste	Hafîf	?	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Bîmâr etmiş felek gül yüzli meh- tâbımı Bu şeb dîdeme fırkat hârâm etdi câmımı	Müdâm<â> ağlar diyesin dâmânına yüz sürüp Kerem et ey bād- ı şabâ degir yâra selâmımı	

252	86	Beyâtî	Beste	Hafîf	?	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn	Âşüfte dil[i] 'arız- ı cānāna açılmış Şol gül gibi kim bûlbûl-i nālāna açılmış	Maḥcûb idi ammā o bût-i perde nişinim Nûş eyleyicek bir iki peymāne açılmış	Güfte için bkz. HMD. 355/g. 658.
253	87	Beyâtî	Naķış Semā'î	Semā'î	ÔAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
254	87	Beyâtî	Naķış Semā'î	Semā'î	Fab'î	?	mef'ûlû fā'îlātû mefâ'îlû fā'îlûn	Çıkmaz derûn-ı dilden efendim muḥabbetî Ḳurbānı ol- duğum bize yok mı mürüvvetî	Ey dil nedir bu mertebe ḥ'āhişleriñ seniñ Cāy-ı merāmıñ üzre iḳāmet mi niyyetî	Güfte için bkz. HMD. 361/g.674

255	87	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Çuğacızâde	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn	Âşâr-ı ğažab var yine çeşm-i si- yehinde Bu râdde-i nahvet nedir âyâ ni- gehinde	Olmazdı esîr-i ham-ı turreñ dil-i şâdım Şad şûr-ı fiten olmasa zîr-i küleğinde	
256	88	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	ÓAcemler	?	Ahreb	Bir bût meni sâkin-i harâbât etdi Rûşen göñlümi tîre vü žulemât etdi Zâd-ı felek bir Óamel-i mühre ile Bu şeşdir ğurbetde beni mât etdi	Beñzim şararıp hazâna döndi sensiz Kaddim ham olup kemâna döndi sensiz Óz başıñ içün bu bendeñe rahm eyle Peymâne elimde ķana döndi sen- siz	Güftenin ilk bendinin vezni tespit edileme- miştir.

257	88	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Tâb'î	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Sâķiyâ Óaķs-i ruħuñla kâse-i mül güllenir Neş'oe-i cām-ı lebiñle bâğda gül mülленir	Peyk-i tab'ım sāye-i mażmūn Óazm etse şehā Bāhirā esb-i hayālim şevķ ile düldülленir	
258	88	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Deli Muştafā	?	mef'ûlū fâ'îlâtū mefâ'îlū fâ'îlün	Her dem ki nāz ile o melek-rū kelām eder Qand-i lebiyle cānıma şırın meşām eder	Āğūş edince ķāmet-i dil- cūyını göñül Şabr edemez şarāb ile taħşil-i kām eder	Güfte için bkz. HMD. 362/g.678
259	89	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	ÓOsmān Ağa	?	mef'ûlū mefâ'îlū mefâ'îlū fe'ûlün	Baħt olsa mūsā'îd leb-i ħandānıñı öpsem Sürsem yüzümi yüzüñe gerdānıñı öpsem	Biñ dürlü niyāz ile seni rām edip ey şūħ Geh şineñi geh Óarız [u] ruhsārıñı öpsem	Güfte için bkz. HMD. 363/g. 679.

260	89	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Qassâmzâde			Bu güfte Arapça- dır.		
261	89	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa	?	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Bağmasam rûy-ı 'Orağnâkine dil tîrenir Bağsam ol şem'î-i ruha dîdelerim hîrenir	Çok da ümmîde şebât etme gönül zûlfünden Hat gelir şafha-i ruhsârına yer pirenir	
262	89	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Âcî Sâlih Ağa	?	mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Dil-i 'Oaşıkların bend etmede bir pehlevânsın sen Süvâr-ı esb-i nâz olmuş begim kaşı kemânsın sen	Nice zâr [u] zebûn olmuş senin 'Oaşıkların cânâ Bilir misin ne âfet dilber-i şüh- ı cihânsın sen	Güfte için bkz. HMD. 364/g. 681
263	89	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Nağim	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Kim lezzet-i güftârın olur ğand-i mükerrer Ey lebleri gonca yüzi gül serv-i bülendim	Âyretle bağan rûyına bu mısra' söyler Qurbân olayım Yaradana cânım efendim	

264	90	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa	[Ârif]	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Öldürdi ğamzeler beni kurbânı olduğum Ey men helâk-i hançer-i bürrânı olduğum	Güş eylediñ mi ey gül-i bâğ-ı bahâ 'Oaceb Men gülşeniñde bûlbûl-i nâlânı olduğum	Ârif D. G. 101 (5 beyit)(1-2).
265	90	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	İsmâ'îl Ağa	?	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Bilmedim kadr-i visâl-i yâri N'ola bûlbûl gibi kılsam zârî	Dermedim gül- şen-i hûsnün gülünü N'ola bûlbûl gibi kılsam zârî	Güfte için bkz. HMD. 366/g. 688.
266	90	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Ĥâfız Post			Bu güfte Farsça- dır.		
267	90	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Tab'î	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Mişâl-i jâle gül-i şevke feyz-i ter veririz Dehân-ı ĥâhişe tûti gibi şeker veririz	Bizim de nakli- miz ol fûlful-i şebbûdandır Şafâ-yı cām-ı Cemi biz size haber veririz	Güfte için bkz. HMD. 366/g. 689.

268	91	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Ruħuñ ki şerm ile eyler niķāb-ı āb- zede Bir āfītābdır eyler sehāb-ı āb-zede	ÔAraķ-feşāne-i la'îl-i lebiñ eder sāķî Ĥat-ı piyāle vü mevc-i şarāb-ı āb-zede	Güfte için bkz. HMD. 367/g. 690.
269	91	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	İsmâ'îl Ağa	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Cānā ruh-ı alıñdan neẓẓāre güle dön- di Dil cām-ı lebiñ şevķ ile bûlbûle döndi	Ser-geşte dil ol sāķî-i devrāna şarıldı Sāğar gibi dest ile meyanı bile döndü	Güfte için bkz. HMD. 367/g. 691.
270	91	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Ķutucı Aĥmed Ağa	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Baķılmaz ol perî- zādıñ sitem- menişligine Ki tıfl iken baķar erbāb-ı dil gülüş- ligine*	Sözüm yok ol büt-i hıñdil- āşūbuñ Farîr hey hey nāz mı ciğer dişligine	Güfte için bkz. HMD. 367/g. 692. *gülşenligine, HMD.

271	91	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	İsmâ'îl Ağa	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Şarâb-ı la'î- neşâtı sebûya sıgmaz imiş Hayâl-i neş'oe-i fikri kedûya sıgmaz imiş	Nihâl ile niyâzı vişâl-i dildâra Şafâ-yı hâtırımız hâyhûya sıgmaz emiş	
272	92	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	H'âce			Bu güfte Farsça- dır.		
273	92	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	ÖAziz Efendi	?	müfte'îlün müfte'îlün fâ'îlün	Söyle güzel rûh-ı muşavver misin Tâbiş-i mey <I> reng-i gül-i ter misin Câm-ı lebiñde bu hâlâvet nedir Cân-ı Öazizim gibi sükker misin	Goncacığım dahı küçükdür başıñ Hande eder mihir-i ruh-ı mehveşin Çok aradım yokdur efendim eşin Reşk-i melek bir perî-peyker mi- sin	

274	92	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Şehlâ	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Mâ'îl olmaz gönlümüz ol bî- vefâdan ğayrıya Ol dañı cevır ey- lemez ben mübte- lâdan ğayrıya	Bir keremkârı güzeldir kim ne derse kı desin Destimiz ermez bizim bir merhâbâdan ğayrıya	
275	93	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	?	Rûhî-i Bağdâdî	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Nüktedânsın nev- civânsın hûbsın merğûbsın Her ne deñlü cevır edersen eyle kim mahbûbsın	Gösterirsın mes- kenet Ŗuşşâķa bilmezler ki sen ŖĖlemin fettânı bir şûh-ı cihân- âşûbsın	Güfte için bkz. HMD. 364/ g. 684. Rûhî D. G. 873 (5 beyit)(1-2).

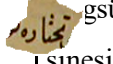
276	93	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Âyırân iken le'tâfet-i hüsni edâsına Oldum rübûde la'âl-i leb-i cân- fezâsına	Âh ol meyân [u] kâmet[i] gördüm de dostum Bilmem ne geldi hâtıra tevbe hâtasına	Güfte için bkz. HMD. 365/g.685.
277	93	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Muśallî Efen- di	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Meclisimiz gûşe-i meyhânedir Şoĥbetimiz* yâr ile rindânedir	Baĥlanalı silsile- i zülfine Dâm-ı dile bes- te-i dîvân[e]dir	Güfte için bkz. HMD. 365/g.686. *şoĥbetimiz: muĥabbetimiz, HMD.
278	94	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		

279	94	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	İbrâhîm Ağa Kemânî	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn	Bir muğbeçeniñ şîve-i reftârına düşdüm Bend oldı göñül zülf-i siyehkârına düşdüm	Bir bûse te- mennâsın edip gonce-feminden Mestâne idim gamze-i hûn- h'ârına düşdüm	Güfte için bkz. HMD. 366/g.687.
280	94	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	ÔAcemler	?	fâ'îlâtûn fâ'îlâtûn fâ'îlûn (T)	Bu beyit Farsça- dır.	Hâk-i derinden seniñ gerd iste- rim dîdeme ki Dîdeme kühl isterim derde dermân arayıp Dermân ister şimdi dermân istemem yâr isterim	

281	95	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Küçük İbrâhîm Ağa	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn	Gül gibi kıoķar şînesi nâzîk ten efendim Bir müyüñü dünyâya deĝiş- mem ben efendim	Rahm eyler idi[ñ] bu dil-i nâlendeme her kez Derdinle neler çekdigimi bilseñ efendim	
282	95	Beyâtî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Şevketlû Efendimiz	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	ÔAceb ol tâze fidânım hiç bu diyâra gelir mi Bir söz desem zebânı güftâra gelir mi	Yaķdı firâķ-ı Ôaşķıñ baña rahm eyle a żâlim Seni cândan severim inkâra gelir mi	“Şevketlû Efen- dimiz” ifadesi padişah için kullanılmakta olup III. Selim kastedilmekte- dir.
283	95	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	ÔAbdülhalîm Ağa	?	mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn	Şarâb-ı la'î-i nâbıñdan şehâ bir cür'âlîķ verseñ Ĝıdâ-yı ruh-ı ‘uşşâķa lebiñden büselik verseñ	Şolarsa gülşen-i hüsnüñ çekersin bî-nevâ hasret Efendim gül- Ôizârıñdan geñi bir şemmelik verseñ	Güfte için bkz. HMD. 368/g.694.

284	96	Beyâtî	Semâ'î	Semâ'î	Şevketlû Efendimiz	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Gönlüm alıp Ôaqlımı yağmaya veren sen misin ÔĀşıkı şevkin ile şafâya veren sen misin	Şubha dek tâb-ı ĥarâret yaķar cismimi ey perî Bu nâr-ı sūzânı ben gedâya ve- ren sen misin	“Şevketlû Efen- dimiz” ifadesi padişah için kullanılmakta olup III. Selim kastedilmekte- dir.
285	97	ÔArazbâr	Beste	Zencîr	Nażîm	[Yahyâ Nażîm]	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Göñül ki şinede sensiz ġarîb imiş cânâ Vatanda Ôāşıkâ kūy-ı ĥabîb imiş cânâ	Ġamıñla ġurbete şalmış idi rūzgār beni Yine cemâliñi görmek naşîb imiş cânâ	Y. Nazîm D. G. 9 (7 beyit)(1-5). Ġüfte için bkz. HMD. 369/g. 695.
286	97	ÔArazbâr	Beste	Remel	Žaharya	[Rā'îf]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Serĥoş olurum la'îl-i leb-i yâr añılsa Keyfim gelir ol sāġar-ı ser-şâr añılsa	Hep ĥastalarıñ derd dūrılmış o tabîbe Bir de ne ola Rā'îf-i bîmâr añılsa	Râ'if Dîvânı'na ulaşılammıştır.

287	97	ÓArazbār	Beste	Remel	Nažım	[Sāmı]	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Şemşirini taķınca ne hoşdur o bel ince Şemşirini taķınca nitāk ince bel ince	Nažmı hele Sāmıniñ olur rağbete şāyān Olmazsa da ey hāme Nažımın ğazelince	Sāmî D. G.111 (6 beyit)(1-6).
288	97	ÓArazbār	Beste	Zencır	Žaharya	?	mefāÓılün feÓılātün mefāÓılün feÓılün	Nişān-i tır-i nigāhıñ amān amān güzelim Harāb-ı çeşm-i siyāhıñ inan inan güzelim	Muħabbetim sağa bir rütbe yoķ edāsı anıñ Hulūs-ı kalb şorarsağ cihān cihān güzelim	
289	97	ÓArazbār	Beste	Muħam- mes	İsmāÓıl Ağa	?	fāÓılātün fāÓılātün fāÓılātün fāÓılün	Çün seher seyrāna tenhā ol ķad-i dil- cū çıkar Şanki burc-ı āfitābdan gül gibi meh-rū çıkar	Dürli hāletler verir Óuşşāķa māh-ı talÓatıñ Anıñ-içün her tarafdan nağme-i dil-cū çıkar	

290	98	ÓArazbār	Beste	Muham- mes	Ĥāfiż	Neşâtî	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Mişāl-i çeşm-i bütān nergis-i çemen maḥmūr İçen bu bādeyi maḥmūr içmeyen maḥmūr	ÓAceb mi milk-i dile śalsa ġamze- ler āşūb Ĥarāb-ı Óişve- nigeh çeşm-i pür-fiten maḥmūr	Neşâtî D. G. 37 (5 beyit)(1-2).
291	98	ÓArazbār	Naķış SemāÓî	SemāÓî	Śālîḥ Aġa	Ĥamîdullah Efendi	mefÓülü mefāÓîlü mefāÓîlü feÓülün	Óldürdi beni gsün raķîbā ķuzı ķoyınca Çekdiklerimi śorma o şehbāza śoyınca	 şînesini hem çü Aldım bu gece būse-i cān-baḥş toynca	
292	98	ÓArazbār	SemāÓî	SemāÓî	Portaķal Çavuş	?	mefāÓîlün mefāÓîlün mefāÓîlün mefāÓîlün	Nice āḥ etme kim ol nāzenînimden yasāġ oldum Ki sönmez ḥaşre dek bir āteş-i Óaşķa çerāġ ol- dum	Beni ol ķaşı yā bir laḥza dūr etmez iken göz- den Atıldım ķabrveş şimdi ıraġ oldum ıraġ oldum	Ģüfte için bkz. HMD. 373/g.707.

293	99	ÓArazbār	Naķış SemāÓı	SemāÓı	Žaharya	[Rāóıf]	mefÓülü fāÓılātü mefāÓılü fāÓılün	ÓAķlım alıp bu bendeñi mecnün eder misin Hāl-i dil[i] ğamınla diger-gün eder misin	Geldi ķapıña luţfuñ umar Rāóıf ey perı Redd eyleyip faķırını maħzün eder misin	Güfte için bkz. HMD. 372/g.704
294	99	ÓArazbār	SemāÓı	SemāÓı	Cemāl	?	mefÓülü mefāÓılü mefāÓılü feÓülün	Ben Óāşıķ-ı ĥas- ret-keşi sultānım unutma Gāhıce getir ĥātıra cānānım unutma	Peyğüle-i firķat- de esır-i ġam-ı hicri Şād eyle selāmınla bu ğam-ĥār[ı] unutma	
295	99	ÓArazbār	SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	?	mefāÓılün feÓılātün mefāÓılün feÓılün	O şūĥa Óarż-ı niyāz etmege şitāb ederim Helāk ederse de ger nāzın irtikāb ederim	Gören bu sürĥa-i rūyum şanır ki meydendir Ben ise cürmümi fıkr eyleyip ĥicāb ederim	

296	99	ÓArazbār	SemāÓı	SemāÓı	Ĥalım Aġa	[Ĥıfżı]	fāÓılātün fāÓılātün fāÓılātün fāÓılün	Zülfıne pā-bend olan üftādenıñ vay ĥāline Mā'il olan bül- bülāsā öyle gülün dalına	Mū-meyāna dikķat ile eyle- yen bir kez naż ar Ĥıç baķar mı ĥurde-bıñıñ Ĥıfżı kıł ü kālne	Güffte için bkz. HMD. 372/g.706.
297	100	ÓArazbār	SemāÓı	SemāÓı	Telcioglı	[ÓĀrif]	mefÓülü mefāÓıılü mefāÓıılü feÓülün	Bir mişli bulun- maz büt-i şımın- bedensin Āyınede var-ısa nażırın yine sensin Bir reng ile bu Óāleme gül ü lāle şalmış Ey şım-beden berg-i semen ġon- ca-dehensin		Ārif D. s. 60, Rubāi 19.

298	101	Baba Fāhir	Beste	Ḍarb-ı feth̃	Ĥāfiż Post	?	mefʕūlü fāʕilātü mefāʕilü fāʕilün	Merdümlük eyle- yip baña kılsañ vefā eger Çeşmin ucıyla iki gözüm bir nażar yeter	Gerçek mi ola bir söz işitdim benim begim Bir kerre buseñ alana derler ki biñ yaşar	
299	101	Baba Fāhir	Beste	Çenber	Şehlā	?	mefāʕilün mefāʕilün mefāʕilün mefāʕilün	Nesim-i bü'l- heves gisü-yı cānānımdan el çeksin Çeker bir gün nedāmet āh [u] efğānımdan el çeksin	İşitdim der imiş bād-ı şabāya söyle Perişān eylerim zülf-i perişānım- dan el çeksin	

300	101	Baba Fāhir	Beste	Remel	İsmā'îl Ağa	?	mef'ûlû mef'â'ilû mef'â'ilû fe'ûlûn	Meyl etdi gönül bir meh-i hırşid- tırāza Şimdengerü min- net mi çeker sūz [u] güdāza	Mestāne-i nāz olsa eger hūn-ı nigāhım 'Uşşākına ruḥsāt mı verir 'Arz-ı niyāza	
301	101	Baba Fāhir	Beste	Hafif	Küçük Müezzim	?	fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlûn	Bāgbān sūnbül oḡur biz dahı gisū diyelim Nāfe āhūya gerek- se bize de bû diye- lim	Gerçi hercāyılık etdi bize de meh- rûlar Geliñiz biz de vefāsızlara yā Hū diyelim	
302	101	Baba Fāhir	Beste	Çenber	Küçük Müezzim	?	mef'â'ilûn fe'îlâtûn mef'â'ilûn fe'îlûn	Nihāl-i tāze[dir] ḡaddiñ dehāniñ ḡonca rūyuñ gül Bir iken iki olsun ruḡların gördükde rūyuñ gül	Olur ḡayrı mü- kerrer ḡūsn peydā bāḡ-ı rūyuñda Bir iki cām içip olduḡca cānā ruḡlarıñ gül gül	

303	102	Baba Fâhir	Beste	Devr-i Kebîr	Bekir Ağa	[Nedîm]	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Nâz olur dem- beste çeşm-i nîm- h'âbından seniñ Şerm eder reng-i tebessüm la'îl-i nâbından seniñ	Bezme bir dahı dönüp gelmek degildi niyye- ti[η] Gitdigin vaqt aıladım Ööm- rüm şitâbından seniñ	Şiir için bkz. Nedîm D. G. 65 (6 beyit)(1-4).
304	102	Baba Fâhir	Beste	Hafîf	ÖAbdülhalîm Ağa	[ÖĀrif]	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Bâğ-ı hüsnüñ serveri bir âfet-i devr-i zamân Āteşâsâ bir melek- rû öyle bir kaşı kemân	Bilmedi bu ben- desin ol nâzenînim ÖĀrifâ Dâd elinden bı- teraĥĥüm yâd elinden el-amân	

305	103	Baba Fāhir	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Cemālī	[Rāsih]	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Gördükce tehī sāğar-ı çeşmim toladüşdi Yād eyledi eski demi dil-hün ola- düşdi	Ben kūyuğa Ōazm etdim o meh hāneme gelmiş Dil gökde arar- ken anı yerde buladüşdi	Rāsih D. G. 109 (5 beyit)(1-4).
306	103	Baba Fāhir	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Cemālī	[Nā'Ōilī]	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Hevā-yı Ōaşka uyup kūy-ı yāra dek gideriz Neşim-i şubhā refīkiz bahāra dek gideriz	Ederse kand-i lebiğ hātır-ı mezāka hutūr Diyār-ı Mısra degil Qandehāra dek gideriz	Şiir için bkz. Nā'ilī D. G.166 (6 beyit)(1-5).

307	103	Baba Fāhir	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Hakkāk	[Fenni]	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün/ mef'Ōülü fe'Ōülün	Şahbā-yı lebiñ bāde-i hamrāya değişmem Ey ruhları gülgün Reftārınñ biñ serv- i dil-ārāya değiş- mem Ey kāmety mevzūn	Sende bu siyeh çeşm ile bu zülf ki vardır ŌĀlem saña bende Leylā[ya] degil ben seni dünyāya değiş- mem Olsam dañı Mecnūn	Şiir için bkz. Fennî D. Müst. 2. (4 bend)(1-2).
308	104	Baba Fāhir	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Seyyid Nūh	?	mütefā'Ōilün fe'Ōülün mütefā'Ōilün fe'Ōülün	Ne hevā-yı hatt-ı ruhsār ne eşir-i zülf-i yārım Nice olayım hevā- dār ne eşir-i zülf-i yārım	Ne nigeñ ne çeşm ebrū zerre- i mihr-i sühan- gū Bedenimde her ser-i mū men eşir-i zülf-i yārım	

309	105	Şabā	Naķış		H̄āce			Bu güfte Farsça- dır.		
310	105	Şabā	Naķış	Şofyān	H̄āce			Bu güfte Farsça- dır.		
311	105	Şabā	Beste	Zencır	Çerāğ Müóezzin	Rāğıb Paşa	mefāóilün feóilātün mefāóilün feóilün	Ğudūm-i şevķle tevbih-i baht-ı şūm edelim Ayağ-ı mül ile kesr-i ser-i ğumūm edelim	Nizām-ı heyóet-i rezmi tamām bezme verip Şaf-ı sipāh-ı ğama sıdķ-ıla hücūm edelim	Şiir için bkz. Koca Rāğıb Paşa D. G.112 (5 beyit)(1-2).
312	105	Şabā	Beste	Zencır	Çerāğ Müóezzin	?	mefāóilün feóilātün mefāóilün feóilün	Bu şeb görüp dedim [ey] māh süróatiñ kimedir Kimi müşerref edersiñ Óazımetiñ kimedir	Şitāb edip taraf-ı kūy-ı yāra pūyānsın Yine şabā o perī- rūy daóvetiñ kimedir	

313	106	Şabā	Beste	Ďarbeyn	Memiş Aĝa	[Vecdî]	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Lutf-ı felek ki illere âb[1] şarâb eder Dil-teşne-i muĥabbete baĥr[i] serâb eder	Vecdî taĥammül eyle sipihriñ cefâsına Bir gün olur ki eylediginden ĥicâb eder	Vecdî D. G. 11 (5 beyit)(1-5).
314	106	Şabā	Beste	Remel	Meĥammed Aĝa	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Ĥat gelse leb<in> emdirir idiñ şimdi ne dersin Bu va'îd-i muĥaddem der idiñ şimdi ne der- sin	Ey şüh-ı ĥat-âver baĥalım var mı şafâsı Âyine-i Ôâlem der idiñ şimdi ne dersin	
315	106	Şabā	Beste	Remel	Fulum ÔAbdî	[Veysi]	mef'ûlû ;mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Meyl eylese aĝyâra anı şanma vefâdır Aĝyâra vefâdan ĝaraşı baĝa cefâdır	Şûret vereyim derse eger şi'îri- ne Veysi Ruĥsârına âyine desin pâk-edâdır	Veysi D. G. 9 (5 beyit)(1-5).

316	106	Şabā	Beste	Hafīf	Ḳassāmzāde	?	mefāʾilün feʾilātün mefāʾilün feʾilün	Sipend-i şūʾle-i Rūmî iken semen derler O âteş-i güle bil- mem nice semen derler	Görünce rüy-ı ʾOraḳnākini bu gülşende Ĥicāb ile gül-i ter ter düşer semen derler	
317	106	Şabā	Beste	Devr-i Kebîr	Žaharya	[Nāfız]	fāʾilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün	Gülsitān-ı ĥüsn ü naḳş eden bahāristān yazar Sünbül-i zülfin siyāḳat ĥattını reyĥān yazar	Ĥātem-i laʾlî çıḳardıḳ naḳşını bir bûseden Nāfızā aldıḳ deĥānıñdan ĥa- ber iĥsān yazar	Nāfız Dîvânı'nda bu şiire rastlanma- mıştır.
318	107	Şabā	Beste	Hafīf	Corci	[Rāʾîf]	mefʾülü fāʾilātü mefāʾilü fāʾilün	Meclisde āfitāb gibi bir nev-civān gerek Nūr-ı cemāl-i ʾOāleme pertev- feşān gerek	Bî-dāde-i firāḳı- na esmā-i Rāʾîfā Ol şāh-ı ĥüsne velvele-i el- amān gerek	

319	107	Şabā	Beste	Hafif	Bekir Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Ey gül-Öizâr hâlime bakmaz mısın dañı Semt-i ümîde şu gibi akmaz mısın dañı	Etdiñ tamām cânım şabrım gibi harâb Cânâ bu nâz u cevri bırakmaz mısın dañı	
320	107	Şabā	Beste	Devr-i Kebîr	Küçük İmâm	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Câm-ı gam nûş etmege bir yâr-ı hem-dem bulma- dık Biz bu dehrîñ sâgar-ı mihrinde Öâlem bulmadık	Muttaşıl eksil- mede cām-ı şarâbıñ neş'esi Lîk cām-ı mih- netiñ keyfiyyetiñ kem bulmadık	
321	107	Şabā	Beste	Şaķîl	?	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Dil-beste-i dām-ı zûlf-i siyeh- kârıñım seniñ Ey âhû-yı remîde giriiftârıñım seniñ	Gâhî fedâ-yı gamze-i hûn- hârıñım geñi Fâķat-rübâ-yı şîve-i reftârıñım seniñ	

322	107	Şabā	Beste	Muham- mes	ÓAlı Paşa	?	mefÓülü fāÓilātü mefāÓilü fāÓilün	Bir nım nigāh etse o māh istemez misin ÓĀşık bu lutf[1] gāh-be-gāh iste- mez misin	Sevmek günāh ise o perç- çehreyi gönül Sen irtikāba böyle günāh istemez misin	
323	108	Şabā	Beste	Çenber	EsÓad Efendi	[EsÓad]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Şevk-i ruhsārınla yaqsam şinem üzre n'ola dāğ Āteş-i pür- şuÓle[de]n sūzān olur zırā çerāğ	Çekme el sāķı meded dāmān-ı bezm-i Óayşdan Kesme gel sāğar-gūsārān -ı muḥabbetden ayağ	Şiir için bkz. Ş. Esad D. G. 112 (5 beyit)(1-3).

324	108	Şabā	Beste	Muham- mes	Ĥāfiẓ RıfĖat	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Beni derd [ü] ġam-ı Ŗaşķla bīmār eden Ŗöm- rüm Çeşm[i] nemde dil[i] ġamda ķoyup zār eden Ŗömrüm	Nāvek-i ġamla pārenip bī- sebeb Lutf ile aġyārı- nıñ derdine dermān eden Ŗömrüm	
325	108	Şabā	Beste	Ĥafīf	Fulum ŖAbdī	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	O levendāne ke- simle ġörüp ol şīm-teni Nice olsun dil emīn revīşī yok teni	Reng-i rūyı dü- şer idi ayaġa bāde-sīfat Āh o billūr topuķ ile Ŗaķīķ-i Ye- menī	
326	108	Şabā	Beste	Zencīr	FabŖī Efendi	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Ne meylimiz ġüli- ne ġülşeniñ ne ġoncasına Taĥammül olsa dahı ĥārını şiken- cesine	Naẓar ķılınca o maĥmūr çeşm mūjġāna Kebūteri dil-i şehbāzım aldı pençesine	

327	108	Şabā	Beste	Ďarb-1 feth̃	ÓItr̃i	[Nāb̃i]	mef̃Óülũ fāÓilātũ mef̃āÓilũ fāÓilũ	Bir kerre iltifātũ ile hürrem olma- dık Bıgāne deŋlũ şoh̃beteŋe mah̃rem olmadık	Etvārımız müs- lem-i erbāb-ı tab̃Ó iken Cānā seniŋ ya- nıŋda hemān Ādem olmadık	Nāb̃i D. G.393 (5 beyit) (1-4).
328	109	Şabā	Beste	Çenber	?	[Murād̃i]	fāÓilātũ fāÓilātũ fāÓilātũ fāÓilũ	Mağdem-i feyz-i bahār ile gelip nev-rūzumuz Gül gibi geldi açıldı t̃āl̃iÓ-i f̃irūzumuz	Ey Murād̃i her seher biz diŋleriz būlbūlleri Nāle-i murgān olupdur şimdi sāz u sūzumuz	
329	109	Şabā	Beste	Haf̃if	Fāhir Efendi	?	mef̃āÓilũ mef̃āÓilũ mef̃āÓilũ mef̃āÓilũ	O şūhuŋ ey göŋül düşnām-ı laÓl[i] telh-bār olmaz Meyiŋ taÓmında olmazsa h̃arāret neş̃oe-dār olmaz	Dedim yāra ni- çün kesdiŋ o şim-i sāÓide naÓli Dedi olsa şime çendān iÓtibār olmaz	

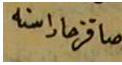
330	109	Şabā	Beste	Hafîf	Dilhāyāt	[Dāniş]	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Yek-be-yek gerçi murād-ı dili taqrîr etdim N'eyleyim āh o meh-peykeri dil- gîr etdim	Eyleyip h'ābda taqbîl o nūr-ı başarı Uyanıp h'āhiş [ile] Öaynını ta'Öbîr etdim	Dāniş D. G. 416 (7 beyit)(1-2).
331	110	Şabā	Semā'Öî	Semā'Öî	Mü'ezzinbaşî ÖOsmān Ağa	?	mefā'Öîlün mefā'Öîlün mefā'Öîlün mefā'Öîlün	Beni leb-rîz-i sevdā eyleyen şüh-ı cihānsın sen Vücūdum nāl eden firqatde bir müy-miyānsın sen	Firākına taham- mül güç vişāle erme de müşkil Çekilmez çille-i Öaşkıñ sen ol kaşı kemānsın sen	
332	110	Şabā	Naķış Semā'Öî	Semā'Öî	Bekir Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		

333	110	Şabā	SemāŖi	SemāŖi	MüŖezzinbaşı ŖŖsmān Aĝa	[Dāniş]	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Gel ey şabā o gül- i hoş-nümāyı söy- leşelim Ümîd-i lutf ile ĥarf-i vefāyı söy- leşelim	Amān amān göñül o[l] tıfl-ı Ŗişve-perdāzıñ Yaķında başla- dığı nev-edāyı söyleşelim	Dāniş D. G. 417 (9 beyit)(1-8).
334	110	Şabā	Naķış SemāŖi	SemāŖi	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		
335	111	Şabā	SemāŖi	SemāŖi	Şālîĥ Aĝa	?	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Dirîĝ etmez mi cevrini sunar her lahza sultānım Leb-i laŖliñle mest olsaķ n'ola ey şūĥ-ı ĥübānım	Bize bu nāz u istignā raķibe lutf-ı gün-ā-gün Taĥammül ħal- madı dilde be- nim devletlū sultānım	

336	111	Şabā	SemāŎi	SemāŎi	Bekir Ağa	?	feŎilātün feŎilātün feŎilātün feŎilün	Lebini ağzıma ol āfet-i devrān verir İyüce Ŏāşıķ-ı dildār dañı cān verir	Ėayrılarla görü- şür şine-be-şine dildār Dil-i bî-çāreye geldikde hemān yan verir	
337	111	Şabā	SemāŎi	SemāŎi	Ėāfiż RıfŎat Üsküdārı	?	mefŎülü fāŎilātü mefāŎilü fāŎilün	Olsun tırāş hatt-ı ruñuñ sāye şalma- sın Etdiklerin bu ĥüsne yanıña ķalmasın	Budur niyāz[ı] Ŏāşıķ-ı ĥasret- keşin müdām Bir büseñ alma- yınca Ėudā cānım almasın	
338	111	Şabā	Naķış SemāŎi	SemāŎi	TabŎi	?	mefŎülü mefāŎilü mefāŎilü feŎülün	Hep muntażırız ĥasret ile bezm-i şafāya Yok mı haberi tāze gönül söyle şabāya	Biñ nāz ile bir nīm-nigāh içün efendim Tāķat mi gelir cevr ile ammā bu cefāya	

339	112	Şabā	SemāŌi	SemāŌi	ŌArtın	?	fāŌilātün fāŌilātün fāŌilātün fāŌilün	Nutķ ederse hāl ile bir ter-zebāndır gözleriñ Kāfir-i ğam- zeñden ey meh tercemāndır göz- leriñ	Ebruvānıñ gerçi rahm eyler gehi imān ile Öldürür Ōuşşāķı ammā bî- amāndır gözleriñ	
340	112	Şabā	SemāŌi	SemāŌi	Kemāñi İbrāhîm Aġa	[Nakşî]	fāŌilātün fāŌilātün fāŌilātün fāŌilün	Nāz ile gördüm bugün ol dil- pesendimdir gelen Ĥüsn ile mümtāz-ı hübān şeh- levendimdir gelen	Ėumrı gögsi bir ķabā-yı cānfes Ōıydiyye giyip ŌŌmrümün sermāyesi cānım efendimdir gelen	Nakşî D. G. 415 (5 beyit)(1-4).
341	112	Şabā	SemāŌi	SemāŌi	Bekir Aġa	?	mefŌülü mefāŌilün mefāŌilün faŌ	Şabr eyleyemem yek deme cānānsız ben Bir lahza dil ārām edemez cānsız ten	Ādāb-ı nükāt ol leb-i esrārıdır ammā Ey şūh-ı cihān ġamzeñ usūli bir fen	

342	112	Şabā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	İmām	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Dilim o nādide-gū āşinā-yı dilberdir Sözüm latife-i hâtır-güşā-yı dil- berdir	Güşāde hâtır eden gonca-i dil ü zârı Neşim-i gülşen-i vaşl-ı hevā-yı dilberdir	
343	112	Şabā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Sen gibi mümtāz yār-ı dil-pesendim var iken Kime kul olam seniñ gibi efendim var iken	Çanda varam sāye-i zūlf-i kemendim var iken Kime kul olam seniñ gibi efen- dim var iken	
344	113	Şabā	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		

345	113	Şabā	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Qara İsmāŖil Ağa	?	feŖilātün feŖilātün feŖilün	Cān fedā laḥza-i neẓẓāresine gülüm MāŖilim çāresine çāresine gülüm	Bilse aḥvālîmi ol māh-ı münîr gülüm Belki raḥm eyle- ye āvāresine gülüm	
346	114	Şabā	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Fāhir Efendi	[Fāhir]	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Geldi ol büt zülfi- ni dökmiş ruḥ-ı ḥamrāsına Qaplamış semmūrını gülgün ḥārāsı- na	Naql eyleye dendāna gehi būse-i laŖliḡ Fāhir de ola vaŖd-i vişālîni recāda	

347	114	Şabā	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Fāhir Efendi	[Fāhir]	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Bilindi bŭseye yoķ yārın izni gül memeden Ėaraż ne Ŗāşıķa cevr etmeden o öpŭlmemeden	Bu Fāhir aķa giriftār iken ne bağlandı Tereddŭd eyle- me ey dŭĖme sen çözŭl me- meden	
348	115	Şabā	SemāŖi	SemāŖi	Kŭrkçizāde İsmāŖil AĞa	?	mefŖŭlŭ fāŖilātŭ mefāŖilŭ fāŖilün	Etsem Ŗaceb mi nāleler ol gül- Ŗizār içŭn Sevdā-ħurŭşa başladı dil de bahār içŭn	Şatdıķ o Ėod- pesende ki şad imtinān eder ŖArż etse gül cemālini bir kez hezār içŭn	
349	115	Şabā	SemāŖi	SemāŖi	Kŭrkçizāde	?	fāŖilātŭn fāŖilātŭn fāŖilātŭn fāŖilün	Pāyına yŭzler sŭrŭp dāmānıı bŭs eyledim Derdimi ol āfitāb-ı ħŭsne bir bir söy- ledim	Ėālimi bildiğ efendim merĥamet eyle dedim Dedi çok lutf eylerim ben Ŗāşıķ-ı nālānıma	

350	115	Şabā	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Küçük İbrāhîm Ağa	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Cefāya ey büt-i nev-reste tākātım var yok Nigāh-ı rüy-ı nigāra kanāŖatım var yok	Meger ki eyleye kendi beni sezā- yı vişāl Niyāz-ı vuşlata zırā liyākatım var yok	
351	115	Şabā	SemāŖi	SemāŖi	Küçük İbrāhîm Ağa	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Çuğdığı çün güze- liğ şevķ-ile şimîn- bedeniğ Bir yere gelmesin iki yaķası pîrehe- niğ	Böyle ser-dāde-i tığ-i sitem<den> olmaķdan ise Bārı ķurbānıđ olam şayd-ı vişālindel seniğ	
352	117	Dügāh	Beste	Çenber	EsŖad Efendi	[NāŖilî]	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Ŗİzārıđ gül gül olmış buseden dil rāğ-ı dāğındır Ĥased ol bāğbān- ı Ŗaşķa kim gül- çin-i bāğındır	Nümāyān olma- dıķca şubĥ-ı vuşlat sönmesin yansın Fitîl-i dāğ-ı firķat şinede ey dil çerāğındır	Şiir için bkz. Nâ'ilî D. G. 75 (5 beyit)(1-4).

353	117	Dügāh	Beste	Çenber	TabŖi	?	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Bizi ĥasret eden ol būy-ı gışūya şabādır hep Anıñ-çün fīkr-i devr-ā-devrimiz maĥz-ı ĥatādır hep	ŖAceb kimden ümīd-i vuşlat eylersiñ göñül bilmem Zamāne tāzesi hercāyī-meşreb bī-vefādır hep	
354	117	Dügāh	Beste	Şaķıl	Bekir Ağa	?	mefŖölü fāŖilātü mefāŖilü fāŖilün	Şinemde tāze şerĥalarıñ reşk-i bāğ olur Ol lālezār-ı ĥasre- te dāğım çerāğ olur	Gel gel ki tā vişāliñ ile kām- yāb olam Ey meh sevip sevilmege bil kim yaşāğ olur	
355	117	Dügāh	Beste	Evfer	?	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Bu қadar lerze nedendir dil-i sūzānımda Yine āşār-ı gāzab var gibi sultānım- da	Dil-i sūzānımı tesķiñ edemez baĥr-i muĥiţ Bu ĥarāret nedir āteş mi yanar cānımda	

356	117	Dügāh	Beste	Hafîf	Es'âd Efendi	[Es'âd]	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Nigāh[a] hîrelenir çeşm-i âfitâb saña Meger ki sâye-i zûlfün ola niķâb saña	Sirişk-i dîde-i hâsretle sūziş-i Ôaşkı Verir ne deñlü füzün olsa âb u tâb saña	Şiir için bkz. Ş. Esad D. G. 6 (5 beyit)(1-2).
357	117	Dügāh	Beste	Devr-i Kebîr	Tab'î	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Berg-i gül ey gon- ca-fem sen gibi ter-dâmen midir Yâsemen endâmı- na boyınca pîrâhen midir	Güşına girmez ne hîkmetdir figân-ı Ôâşıkân Âh te'ôşîr eyle- mez ķalbiñ Ôaceb âhen mi- dir	
358	118	Dügāh	Beste	Zencîr	Seyyid Ahmed Ağa	[Fâzıl]	mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	N'îçün pinhân edersin rüyın ey şüh-ı nâzende Efendim toğrı söyle hüsnuñe Ôâşık mısın sen de	Ne yapsın Fâzıl-ı bî-çâre żalim sen de inşâf et Hayâlîñ şinede Ôaşkıñ göñülde âteşin tende	

359	118	Dügāh	SemāŖi	SemāŖi	EsŖad Efendi	[NāŖil]	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Ŗayd eder biŖ dili bir dāmla zülf-i siyehiŖ Düşürür biŖ dili bir dāma Ŗikenc-i külehiŖ	Ŗad ĥased mer- dümek-i çeŖmi- me kim mahre- midir ŖaŖr-ı dıdemde ĥayāliŖ gibi bir pādiŖhiŖ	Nā'ili D. G. 197 (5 beyit)(1-2).
360	118	Dügāh	SemāŖi	SemāŖi	İsnāŖıl Ağa	[Kāmi]	mefŖülü fāŖilātü mefāŖılı fāŖilün	Ĥāl-i siyeh ki gerden-i nāzik terindedir Bir bŖsesine cānımı versem yerindedir	Perçem Ŗanır o nŖr-ı siyāhı gö- ren veli Ŗıll-i hŖmā-yı evc-i melāĥat serindedir	Kāmî D. G. 53 (7 beyit)(1-2).
361	118	Dügāh	NaŖıŖ SemāŖi	SemāŖi	Bekir Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		

362	119	Küçek	Beste	Hafif	Bekir Ağa	[Dâniş]	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Aldanma Ŗaşkıñ ey dil-i zâr ib- tidâsına Bu kâr-ı sa'ûbıñ eyle nażar in- tihâsına	Biñ kez cefâ da eylese vardır taħammül[üm] Tenhâ o şüh-ı tünd-diliñ bir vefâsına	Dâniş D. G. 515 (8 beyit)(1-7).
363	119	Küçek	Beste	Hafif	?	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Ƙaddiñe kılsıñ nażar serv-i ħırâmân isteyen Ĥüsnüñi seyr ey- lesin bâğ-ı gü- listân isteyen	Senden özge Ŗâşkı-ı dil- ħastaya olmaz devâ Şineye şarsın seni derdine dermân isteyen	
364	120	Küçek	Semâ'ûi	Semâ'ûi	Bekir Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Meyl edeli o ğon- ca-femiñ dil- ârâsına Uyduğ ne çäre bâd-ı şabâveş hevâsına	Āşüb-sâz-ı Ŗâlem iken şim- di ol perî Raħm etdi âde- miyyet edip mübtelâsına	

365	120	Küçek	Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		
366	121	Âüseynî	Naķış		Qoca ÔÔsmân			Bu güfte Farsça- dır.		
367	121	Âüseynî	Naķış	Nîm Fâhte	Seyyid Nûh	[Fuzûlî]	mef'ûlû fâ'îlâtün mef'ûlû fâ'îlâtün	Muśhaf demek hatâdır ser-şafha-i cemâle Bu bir kitâbî söz- dür fehmi eden ehl-i hâle	Ruhsâra nokta koymak resm-i hat olmaydı Yetmezdi menzil etmek ruhsâr içinde hâle	Şiir için bkz. Fuzûlî D. G. 243 (6 beyit)(1-2). ML'de güfte şairi Ahmedî olarak kayde- dirmiştir. bkz. ML. 1010.
368	121	Âüseynî	Beste	Hâvî	Pazarbaşı Nażim	[Yahyâ Nażim]	mef'ûlün mef'ûlün mef'ûlün mef'ûlün	Şarâb içsem gelen gözden o demde eşki hasretidir Benim mestâne kârım eşki gâmda bezm-i hasretidir	Çemende katre-i şebnem letâfet - bahş-ı sünbüldür O zülf-i çin çin ü ham-be-hamda eşki hasretidir	Y. Nazîm D. G. 205 (7 beyit)(1- 4).

369	122	Ĥüseyni	Beste	Zencir	TabŖi	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Hezār ŧerĥa ile ŧinem özge bāğımdır Göñülde tābiŧ-i ĥasret yanar çerāğımdır	Telātum etmede ser-tā-<be- >ķadem yem-i Ŗaŧķım Dü çeŧmime bāğ-ı çeŧmim aķar ayağımdır*	*Vezin aksa- maktadır.
370	122	Ĥüseyni	Beste	Bereŧŧān	Žaharya	[Fužülŧ]	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Yār rahm etdi gelip nāle vü efğānımıza Ki ķadem baŧdı bugün külbe-i aĥzānımıza	Dökdi bārān-ı siriŧkim ser-i kūyına o ŧūĥ Ĥāŧılı neŧve- nümā verdi gü- listānımıza	ŧair bilgisi için bkz. Kesik, 2017: 105. Çalıŧmada güf- tenin ikinci beyti bulunmamakta- dır.

371	122	Ĥüseyñi	Beste	Zencir	Bekir Ağa	?	mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün	Seniñ çün ĥâb-ı râhat çeşm-i giryânımla düş- mendir Bisât-ı istirâhat cism-i sūzânımla düşmendir	Gidelden sūzen-i müjgân tār-ı kākūlin elden Rufū-yı Őāfiyet çāk-i giribānımla düşmendir	
372	122	Ĥüseyñi	Beste	Çenber	Taböi	?	mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün	Nigāha ruĥsat olmış n'eyleyim ol āfitābımdan Temāřā-yı cemāl etmek degil müm- kin ĥicābımdan	Ne deñlü setr-i mıhr-i Őaşķ-ı cānān eylesem ĥālim Cihāna keřf olur rāz-ı derūnum ıztırābımdan	
373	122	Ĥüseyñi	Beste	Ĥafif	Dilhayāt	[Dāniř]	fāŐilātün fāŐilātün fāŐilātün fāŐilün	Šabr [u] sāmānım ĥarāb etdikce istiğnāları Aldı Őaķlım ol mehiñ etvār-ı müstešnāları	Tāķatim taķ etdi ol nev-res-nihāl-i tāzeniñ řivesi reftār-ı nāzı cūnbūř-i vālāları	Dāniř D. G. 569 (10 beyit)(1-2). Dīvānda ilk beytin mısraları birbirlerinin yerindedir.

374	123	Ĥüseyni	Beste	Remel	Bekir Ağa	?	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Cânım yerine geldi ki cânânımı gördüm Toğdı günüm ol mihr-i dıraşşânımı gördüm	Ĝurbetde helâk olmuş idim hicr-i ğamıñla Geldim yeñiden Ôâleme sultânı- mı gördüm	
375	123	Ĥüseyni	Beste	Ĥafîf	Bekir Ağa	[Nedîm]	fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlûn	Dil[i] raşs-âver eder şabr edemem mâ-âsâlı Yüregim oynadı gördükde o çengi güzeli	Ol perî eylemedi çâre dil-i nâ-çâra Mutrıbıñ çâk çâk-i çâr- pâresine çarpılalı	Nedîm D. G. 160 (5 beyit)(1- 4).
376	123	Ĥüseyni	Beste	Çenber	Çerâğ Mü'ezzin	?	fâ'ûlâtûn fâ'ûlâtûn fâ'ûlâtûn fâ'ûlûn	Hem esîr-i dâm-ı zûlf ü hâl ü hattıñdır gönül Hem yoluñda pây- mâl-i serv kad- dıñdır gönül	Pâ-bürehne bir gedâ-yı bî-ser ü sâmân iken Ôâşık olmağ ol şeh-i ĥüsne ne ĥaddıñdır gönül	

377	123	Hüseyinî	Beste	Muhammes	Rıf'at	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Derd-i hicrâna tabîbim bir devâ bilmez misin Göz ucıyla bir nigâh-ı âşinâ bil- mez misin	Hep cefâ dersi mi ta'îlîm etdi üstâdın saña Ey cefâ-cû neydügin semt-i Vefâ bilmez misin	
378	123	Hüseyinî	Beste	Zencîr	Fosun	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Bu gülşen içre ki bir gonca-i nihân açılır Hezâr perdeden âgâze-i figân açılır	Hilâl bedr olur elbetde deryâ giderek Gelir güzellenür ol tıfl-ı dilsitân açılır	
379	124	Hüseyinî	Beste	Şaķil	Bekir Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Gülgün görünce rûyuñı tâb-ı şarâb ile Gülgüne zîr-i haclet olur meh şarâb ile	Mihr-i şabâh-ı nâz u meh-i şâm- ı Ŗişvesi Burc-ı cemâlin ey meh-i nev âfitâb ile	

380	124	Hüseyinî	Beste	Şakîl	Şa'îd Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Ebrû-yı yâr[1] gör ki kemân söylerim sağa Tîr-i nigâhı fitne- nişân söylerim sağa	Her tavr[1] dil- pesend o mehin her edâsı hoş Zâhid murâdım üzre civân söyle- rim sağa	
381	124	Hüseyinî	Beste	Çenber	Es'âd Efendi	[Es'âd]	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Mâha nok'sân erdi hüsünü şü'le- tâbından seni Âfitâb ahşama cân atdı hicâbından seni	Revnağ-ı bezm-i ümîd olmak mı yohsa niyyeti Ey cefâ-cû böyle fehm etdim şitâbından seni	Ş. Esad D. G. 125 (5 beyit)(1- 2).
382	124	Hüseyinî	Beste	Çenber	Hâfız Post	?	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Ö'âşıkın derdine durmaz nigehin çâre bulur Zahmına merhem olur merhemine yara bulur	Giryekârân-ı heves sanmağ o mest-i nâzı Câm-ı h'âbında dahı ruhsat-ı nezzâre bulur	

383	124	Ĥüseynî	Beste	Muĥam- mes	Óİtrî	[Bâķî]	feÓilâtün feÓilâtün feÓilâtün feÓilün	Elim ermez n'ideyim āh o boyı şimşāda Edeyim minneti yerden göge dek feryāda	Yazmada ĥüsn-i Óizārîĥ müje-i ĥün-ālūd Başķa bir renge geçipdir ķalem-i Behzāda	Bâķî D. G. 423 (7 beyit)(1-2).
384	124	Ĥüseynî	Beste	Muĥam- mes	Óİtrî	?	mefÓülü mefāÓîlü mefāÓîlü feÓülün	Bezm ehline sāķî bugün āmāde mi geldiĥ Ya bî-ķadeĥ-i bāde hemān sāde mi geldiĥ	Keyfiyyeti mi sende żuhūr <mı> eyledi bilmem Óİşveyle meyiĥ neşóesin içāda mı geldiĥ	
385	125	Ĥüseynî	Beste	Remel	EsÓad Efendi	?	mefÓülü mefāÓîlü mefāÓîlü feÓülün	Bülbül gibi her demde edersem n'ola nālān Bir tāze gül-i ter- den ayırdı beni devrān	ÓAyş etmededir ĥür-ıla ol tıfl-ı melek-ĥū Ben olmadayım āteş-i hicrān-ıla büryān	

386	125	Hüseyni	Beste	Hafif	Hâfız Post	[Hüseyn ÓĀli]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Çekdim el ümîd-i vaśl-ı yardan şimdengerü Vazgeldim bı-vefā dildārdan şimden- gerü	Kākülün den biz taÓalluķ riştesin ķatÓ eyledik Ķaydımız yok turra-i tarrārdan şimdengerü	Āli D. G. 80 (5 beyit)(1-4).
387	125	Hüseyni	Beste	Remel	ÓAbdūlbāķi Aĝa	?	Ahreb	Dildār işidip vel- vele-i efĝānım Çün gördi benim zaÓf-ı dil-i nālānım Aĥvālimi biĝ nāz ile sorduķda de- dim ÓAşķıĝ beni bu ĥāle ķodı sultānım		

388	125	Hüseyni	Beste	Berefşân	Hasan Efen- dizâde	?	fe'Öilâtün mefâ'Öilün fe'Öilün	Eyleyip çide taraf-ı dāmānı Yüri ey serv-i hoş-ıırām yüri Pāy-māl etdi yine dil <ü> cānı	Eyleyip ğayrılar- la Őazm-i çemen Şimdi kesdiñ muĥabbeti biz- den Bı-vefālıklar eylediñ yine sen Yüri ey serv-i hoş-ıırām yüri	
389	126	Hüseyni	Beste	Çenber	Halım Ağa	?	fā'Öilâtün fā'Öilâtün fā'Öilâtün fā'Öilün	Teng qaśśın cāme- i ser-tārıñ açsın şınesin ŐĀşıķ-ı ĥayrāna göstersiz gümüş āyınesin	Rahm eder bir gün görüp sūz-ı derūnum ser- medā Ol şeh-i ĥūbān unutmaz bende-i dīrīnesin	

390	126	Ĥüseyni	Beste	Ĥafif	Ķara İsmā'īl Ağa	?	mefā'īlün fe'īlātün mefā'īlün fe'īlün	Yağar muĥab- bet[i] cāna zebāna gelmeſe de Tebāĥkārī-i zārı nihāna gelmeſe de	Meyān-ı ĥātıra āğūſ-ı ſevĥini getirir Belī o ĥālet o demde meyān gelmeſe de	
391	127	Ĥüseyni	Nağış Semā'ī	Semā'ī	ŌAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
392	127	Ĥüseyni	Nağış Semā'ī	Semā'ī	Seyyid Nūĥ	[Āgāh]	fe'īlātün fe'īlātün fe'īlātün fe'īlün	Sūziſim etme füzün ĥüsnüğe zinet verme Āteſim baña yeter ſen de ĥarāret verme	Zühdüñi alana ſat istemeſiz āyīneſin Ni'Ōmetin ĥad- riñi bilmeſlere ni'Ōmet verme	Āgāh D. G. 319 (5 beyit)(1, 3/1, 2/2).

393	127	Ĥüseynî	Naķış SemāŖî	SemāŖî	Ĥahām	[Nedîm]	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Tîr-i ebrū-yı si- yehkārına ķurbān olayım Ben seniĥ ĥaņcer-i bürrānına ķurbān olayım	Biricik söyle amān nāz ile öldürme beni Ben seniĥ ŗıve-i reftārına ķurbān olayım	Güfte için bkz. HMD. 377/ g.716. Nedîm D. G. 80 (5 beyit)(1-2).
394	128	Ĥüseynî	SemāŖî	SemāŖî	Bekir Aĥa	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Bilir murādımı dilber lisāna gel- mese de Nigāhım etmede îmā zebāna gel- mese de	Göñül ĥayāl-i hevā-yı vişāl[i] ķayd eyler O ŗāĥbāz-ı ĥüsn āŗiyāna gelmese de	Güfte için bkz. HMD. 377/g.717.
395	128	Ĥüseynî	Naķış SemāŖî	SemāŖî	Ĥāce			Bu güfte Farsça- dır.		
396	128	Ĥüseynî	SemāŖî	SemāŖî	Ŗāĥ Fāĥir			Bu güfte Farsça- dır.		

397	128	Hüseynî	Semâ'î	Semâ'î	Kutucu Aḥmed Ağa	[Zîver]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün/ mef'ûlû fe'ûlün	Ebrûḡa hilâl ey- lemesin Óarż-ı keş-â-keş Zîrâ ki çekilmez Ey gözleri âhû saḡa benzer dil-i dil-keş Bu Óâleme gel- mez	İtfâ edemez ḡusn-i cihân- sûzını Óâlem Mevc urşa ser-â- pâ Oldı şerer-i ḡas- ret-ile şine pür- âteş Zîver anı bilmez	
398	129	Hüseynî	Semâ'î	Semâ'î	İsmâ'îl Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Tûl-ı emelde kaldı gönül zülf-i yâr ile Ḥamyâze-i ümîde düşüp âh u zâr ile	Germ olmuş idi revnaḡ-ı bezm-i ümîdimiz Dâmân-ı şabrı yakdı o meh pür- şerâr ile	Güfte için bkz. HMD. 377/g.718.
399	129	Hüseynî	Semâ'î	Semâ'î	İbrâḡim Çavuş	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Hezâr şevḡ [ü] sürür ile o yâra varmalıyım O serv-i kâmet [ü] nâzik-miyân sar- malıyım	Ne deḡli ol güze- lim ḡâb-ı nâza meyl etse Yüzün gözün öperek lutf ile uyarmalıyım	

400	129	Ĥüseynî	SemāŎî	SemāŎî	Bekir Ağa	?	mefāŎîlün mefāŎîlün mefāŎîlün mefāŎîlün	Ĥat-āver olsa da yārın yine ĥüsn-i müsellemdir Şafası köhne- bahārın dahı başka bir Őālemdir	Çekip ferdā ğamın düşme şakın ālām-ı dünyāya Ayağın al ele sākî dem-i Öayş- ı dem-ā-demdir	Güfte için bkz. HMD. 378/g. 720.
401	129	Ĥüseynî	SemāŎî	SemāŎî	Bekir Ağa	[ŐĀrif]	mefāŎîlün mefāŎîlün mefāŎîlün mefāŎîlün	Nigāhın táb-ı mey ol çeşm-i mestin nım göstermiş O ĥāletle sürāĥiye gelū-yı şım gös- termiş	Daĥı nev-reste ammā hep edāsı dil-pesend ŐĀrif Rüsūm-ı şiveyi ol şūha āyā kim göstermiş	
402	130	Ĥüseynî	SemāŎî	SemāŎî	İsmāŎîl Ağa	?	mefāŎîlün feŐilātün mefāŎîlün feöilün	Göñüller uğrusı bir yār-ı bî- amānım var Güzeller içre gü- zel şūh-ı dil- sitānım var	Ĥaĥķa ki sābr edemem cevriye taĥammül güç Teraĥĥum eyle a żālim benim de yārim var	Güfte için bkz. HMD. 378/ g. 721.

403	130	Âüseyni	Naķış SemâÖi	SemâÖi	İsmâÖil Ağa	?	mefÖülü mefâÖilü mefâÖilü feÖülün	Çün nahl-i semen dâmen-i yâra el uzatsam Ol serv-ķadiñ gerdenine âh ķol atsam	Şirine-i būs-ı leb-i laÖl ile o şūhuñ Şib-i zeķan u ġabġabını birbi- rine ķatsam	Güfte için bkz. HMD. 379/g. 722.
404	130	Âüseyni	SemâÖi	SemâÖi	TabÖi	?	mefÖülü mefâÖilü mefâÖilü feÖülün	Dök dıdeden eşk-i teri sermâyesiz olmaz İķbâl-i şehi şevķ-i dile pâyesiz olmaz	Eksik değil el- betde bir aġyâr peşinde Servim nereye gitse benim sâyesiz olmaz	Güfte için bkz. HMD. 379/g. 723.
405	131	Âüseyni	Naķış SemâÖi	SemâÖi	EsÖad Efendi	?	feÖilâtün feÖilâtün feÖilün	Ey şeh-i ķişver-i nâz u nahvet Vey meh-i enver-i evc-i behçet ÖĀşık-ı zârıma lutf eyle meded Eyle şâyeste-i bezm-i vuşlat	Gel seniñle mey- i gülgün içelim Jeng-i mirôât-ı derünü açalım Ey nihâl-i çe- men-i hûsn ü behâ Biz de sâyeñde seniñ hoş geçe- lim	

406	131	Ĥüseynî	Semâ'î	Semâ'î	Deli Muştafâ			Bu güfte Farsça- dır.		
407	131	Ĥüseynî	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Fâhir Efendi	[Fâhir]	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün /mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Ey dil sev ol perîveş[i] bu ĥüsn [ü ân]la Bu idi dil-rübâsı desinler zamânla	Kâfir bu şeb firâşıma geldi uyutmadı Fâhir sarıldı şubĥa dek ol nev-civânla	
408	131	Ĥüseynî	Semâ'î	Semâ'î	Ĥaĥâm	[Yümnî]	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	N'edem miyânıña kim yâr ĥançer[i] şoķınur Göñül tehî mi şanursın ucı saña toķınur	Hevâ-yı nâzı o serv-i bülendiñ ey Yümnî Semâ'î beste yapıldı ĥüseynîde oķınur	

409	132	Ĥüseyni	SemāŖi	SemāŖi	TabŖi	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Ben gibi saña Ŗāşık-ı ŭftāde bulunmaz Sen gibi güzel dahı bu dŭnyāda bulunmaz	
410	132	Ĥüseyni	SemāŖi	SemāŖi	Burnaz Ĥasan Ağa	?	mefāŖilŭn feŖilātŭn mefāŖilŭn feŖilŭn	Girişme ile nigāh- ı teġāfŭlāne nedir Pŭr eyle cām-ı meyi sākıyā bahāne nedir	Ĥarif-i meykede iseñ edeble gel zāhid Bilir misin hele hiç [sen] bu āsitāne nedir
411	132	Ĥüseyni	SemāŖi	SemāŖi	Receb	?	mŭtefāŖilŭn feŖŭlŭn mŭtefāŖilŭn feŖŭlŭn	Çıkageldi bezm-i Ŗayşa o bŭt-i siyāh-kākŭl Bir elinde deste-i gŭl bir elinde sāġar-ı mŭl	Yine seyr-i gŭl- şen etmiş o ni- hāl-i bāġ-ı Ŗişve Ki kenār-ı āştıni tolu yāsemın [ŭ] sŭnbŭl

412	132	Ĥüseyni	SemāŖi	SemāŖi	Bekir Ağa	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Güzel odur nażar-ı lutf-ı Ŗarifāna bile Ādābla reviş-i nāz u nāzükāna bile	Ŗzin ne der o periniñ hayāl-i ruhsāra Girer derūna degil tā ĥarim-i cān[a] bile	
413	132	Büselik	Beste	Muham- mes	Corci	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Gelse dendāniñ ne dem ol laŖl-i ĥandān üstine Dür olup bir ĥoĥka-i cān-baĥş-ı mercān üstine	Ey büt-i raĥķās yansın şemŖ zere pervāneler Būs edip altun yapışdırdıķca mercān üstüne	Güfte için bkz. HMD. 381/g. 727.
414	133	Büselik	Beste	Hafif	TabŖi	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Gül gül olmış büselerle yine ol gül-ruĥlarıñ Nev-nihālim söyle kim düşürdi şeftālularıñ	Ėılca taķşirāt etmezdim miyāniñ kuçma- da Olmasa māniŖ arada āh bu ĥisūlarıñ	

415	133	Büselik	Beste	Zencir	İsmâ'îl Ağa	[Kâmi]	mefâ'ilün fe'îlâtün mefâ'ilün fe'îlün	Ne var bu mertebe ey şüh bi-amân olacak Harâb-kerde-i mülk-i şekib-i cân olacak	Elinde tığ-i ni- geh kaşdı bir müselmâna O gamze kâfirini şanma müs- lümân olacak	Kâmî D. G.119 (5 beyit)(1-2).
416	133	Büselik	Beste	Hafif	Ölri	[Tıflı]	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Her gördüğü periye göñül müb- telâ olur Ammâ demez ki şoñra bilinmez belâ olur	Düş sâye gibi pâyına ol nañl-i tâzeniñ Bir gün olur ki mıve-i mihr ü vefâ olur	Tıflî D. G.44 (5 beyit)(1-4).
417	133	Büselik	Beste	Çenber	Nażim	[Yahya Nażim]	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Bir haber gelmedi ârâm-ı dil ü cânımdan Cânımıñ cânı olan sevgili cânânım- dan	Beni ferdâya şalıp şimdi ki- miñle şalınır Haberiñ var mı ola serv-i hırâmânımdan	Güfte için bkz. HMD. 382/g. 729 Şiir için bkz. Y. Nazim D. G. 554 (7 beyit)(1- 2).

418	134	Büselik	Beste	Hafif	Salih Ağa	[Emin]	fa'ölātün fa'ölātün fa'ölātün fa'ölün	Ol mehiñ seyr et hilāl-ebürsü bir semmürdur Nürdur pişānesi ol gerdeni kāfurdur	Gel temāşā kıl Emīnā şāf- endāmıñ tamām Şim-i şinedir yāhūd āyine-i billürdur*	Güfte için bkz. HMD. 383/g. 732. * Vezin aksa- maktadır.
419	134	Büselik	Beste	Zencir	Naẓım	[Yahyā Naẓım]	mefā'ölün fe'ölātün mefā'ölün fe'ölün	Göñül o< > turra-i müşkün -kemende düşmişdir Ġarīb dāma Ōaceb ķayd [u] bende düşmişdir	ŌAceb mi ber- zede dāmān-ı nāz olup yürise Ķabā-yı Ōişve o serv-i bülende düşmişdir	Şiir için bkz. Y.Nazım D. G.194 (7 be- yit)(1-3).
420	134	Büselik	Beste	Muham- mes	Hāfiẓ	?	mef'ölü mefā'ölü mefā'ölü fe'ölün	Oldı bu göñül dolaşalı zülfüne şeydā Ārām ede mi diliñ ola anda bu sevdā	Ermezse elim dāmen-i vaşlına o şūhuñ İşār ederim cānımı ben bî- ser ü bî-pā	Güfte için bkz. HMD. 383/g.731

421	135	Büselik	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Ŗİtrİ	?	feŖİlātūn feŖİlātūn feŖİlātūn feŖİlūn	Henūz ey ğonca- dehen reng-i ruħuĝ tāze midir Ėaraĝıĝ ĥüsn ile āfāķa bir āvāze* midir	Ne bu cemŖiy- yet-i Ŗuĝĝāķ ne ĝavĝādır bu Yine bu maŖre- ke ol dilber-i tannāze midir	Güfte için bkz. HMD. 383/g.734. *bir āvāze: pervāze, HMD.
422	135	Büselik	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Ŗālİħ Aĝa	[Nāfız]	mefŖŖlū mefāŖİlū mefāŖİlū feŖŖlūn	SŖz ĝamzeye ge- di mŭje -i yāra ķarıĝmam Minnet nİgeħ[e] nāvek-i mŭĝāna ķarıĝmam	Pŭr-mekr [ŭ] fŭsŭn ĝamzeleri Nāfız o yāriĝ Ben ĥāb-geħ-i fitne-i bİ-dāra ķarıĝmam	Ŗiir için bkz. Nāfız D. G.503 (6 beyit)(1-6).
423	135	Büselik	SemāŖi	SemāŖi	Ėara İsmāŖİl Aĝa	?	feŖİlātūn feŖİlātūn feŖİlātūn feŖİlūn	Meded öldŭrdi beni derd [ŭ] ĝam- ı cānāne ĖāŖİl olmaz dil-i dİvāne ise dermāna	Ėaldım ayaķda ser-i zŭlf-i perİĝāne gibi Dil veren böyle m'olur dilber-i Ŗālİ-ĝāne	Güfte için bkz. HMD. 384/ g. 736.

424	135	Büselik	Semā'Ōi	Semā'Ōi	İsmā'Ōil Ağa	[Nedim]	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Cefā-yı tāli'Ō-i nā- sāzkārı benden sor Amān amān si- tem-i rūzgārı ben- den sor	Düşüp ümmide neler çekdiğimi ben bilirim Belā-yı keş-me- keş-i intizārı benden sor	Şiir için bkz. Nedim D. G. 33 (5 beyit)(1-2).
425	136	Büselik	Semā'Ōi	Semā'Ōi	?	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ey dil heves-i zülfi dilārā mı edersin Ol āfet-i hūn-rīze müdārā mı edersin	Āgūş-güşāde eylemeden vaślına her bār Kāfir beni sen şekl-i celipā mı edersin	Güfte için bkz. HMD. 385/ g. 737.
426	136	Büselik	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Qara İsmā'Ōil Ağa	?	15'li hece ölçüsü	N'içün ol şūh-ı cihānım göricek bilmez beni Ağladır ki men gülem o žālim güldürmez beni	Baķışın yaķar yürek eylesin kimse dilek Efendim ol nesl- i melek baķışlar öldürmez beni*	Güfte için bkz. HMD. 385/ g. 739. *Vezin aksamaktadır.

427	136	Büselik	SemāŌi	SemāŌi	Ĥāfız	?	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Geh şişeye geh cām-ı ziyā-güstere şunma Şūfı çek* elin göz göre âteşlere şun- ma	Maķşūduñ eger bir gül ise al bu** bizden Ammā kefi sāķide olan sāğa- ra şunma	Güfte için bkz. HMD. 386/ g. 740. *şūfı çek: şunıcaķ, HMD., **bu:büy, HMD.
428	136	Büselik	SemāŌi	SemāŌi	Kara İsmāŌil Ağa	?	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Aç şine-i nesriniñi cānā keremiñden Gül-çin olalım Ōaşķla bāğ-ı İre- miñden	Sen mehveşe çok Ōarz-ı niyāz eyledik am mā Bir ĥarf żuhūr etmedi [ol] lāl femiñden	
429	137	Büselik	SemāŌi	SemāŌi	Ōİtrı	?	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Her dıdede bir şüret ile cılve- nümāsıñ Biñ ren- ge girer buķalemün-naķş-ı cefāsıñ	Ėamzeñ gibi hem nūkte-i rāz-ı dile mahrem Neżżāre-i Ōāşık gibi hem-dād- güşāsıñ	

430	139	Büselik- ÓAşırān	Beste	Çenber	Óİtrî	?	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	O şehin ğamze-i hün-pāşına kurbān olayım Ĥat-ı sebzine kalem kaşına kurbān olayım	Bî-tekellüf koy- nına girdi çü rahm etdi baña Kuzunun ben dahı қоç başına kurbān olayım	
431	139	Büselik- ÓAşırān	Beste	Zencîr	Ĥalîm Ağa	?	mefÓülü fāÓilātü mefāÓîlü fāÓilün	Güftār-ı nāz u şîve-i cānāna rāġıbiz Cān-pāresi ol āfet- i devrāna rāġıbiz	ÓUşşāk- büselikle muḥayyer ederse yār Lutf eyle mutrıbā ki Óaşırāna rāġıbiz	Güfte için bkz. HMD. 390/g. 744.
432	139	Büselik- ÓAşırān	Beste	Hafîf	Südcizāde	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Niyāz edip gele ey dil o yāra yalvara- lım Bu cevri[i] terk ede ġāyet nigāra yalvaralım	Ayaġı tozını Óuşşāk[a] kühl-i dîde için Getire bir gün ola rûzgāra yal- varalım	

433	139	Büselik- ÓAşırân	Beste	Zencir	Burnaz Hâsan Ağa	[Vehbî]	mefâilün fe'îlâtün mefâilün fe'îlün	Egerçi her büt-i hoş-lehçe dil- pesendimdir Velî muhâbbete şâlih benim efen- dimdir	O dil-güşâyâ sezâ germ olup dese Vehbî Benim gazâle-i hurşid der- kemendimdir	Güfte için bkz. HMD. 390/g. 745
434	139	Büselik- ÓAşırân	Beste	Muham- mes	Burnaz Hâsan Ağa	?	fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün	Hâsret-i hamyâze- rîz etmiş hilâl kaşına Ol meh-i nâ- mihribânım girmiş on dört yaşına	Kendiden geç- miş gelir kandil olup ol mest-i nâz Müjdeler küy-ı harâbatın yine evbâşına	
435	140	Büselik- ÓAşırân	Beste	Muham- mes	Cemâl Hüse- yin Ağa	Nedim	fâilâtün fâilâtün fâilâtün fâilün	Ol meh-i nev-resle ey dil keşf-i râz etdik bu şeb Şubhâ dek ammâ ki zevk-i câme- h'âb etdik bu şeb	Bir tılsım iken anın gencine-i vaşlı hele Dest-i himmetle Nedimâ feth-i bâb etdik bu şeb	Şiir Nedim Di- vanı'nda bulun- mamaktadır.

436	140	Büselik- ÓAşırān	Beste	Hafif	TabÓi	?	mefÓülü fāÓilātü mefāÓilü fāÓilün	ÓArz-ı niyāzımız sağa gerçi cemile- dir Maşsüd hāk-i pāya hemān bir vesiledir	Sāz-āşinā-yı bezm-i tarabdır hüner-veri Bu mūsiki terāne-künān bir kabiledir	Güfte için bkz. HMD. 391/g. 748.
437	140	Büselik- ÓAşırān	Beste	Hafif	Bekir Ağa	[Nedim]	mefÓülü mefāÓilü mefāÓilü feÓülün	Rakķās bu hālet seniñ oynuñda mıdır ÓĀşıklarının günāhı boynuñda mıdır Doymam şeb-i vuşlata şeb-i rüze gibi Ey şim-beden şabā[h] koyu- nuñda mıdır		Şiir için bkz. Nedim D. Rubâi 3.

438	140	Büselik- ÓAşırān	Beste	Berefşān	Seyyid Aḥmed Ağa	[Şākir]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Ḥançer-i cevriñle cānā oldı şinem şerḥa-dār Merhem-i vaşlıñla tımār eyle şüh-ı dil-fikār	Dil-rübālık tav- rını öğrenmiş ammā Şākirā Etmemiş tarz-ı vefā taÓlīm o māh-ı gül-Óizār	Şiir için bkz. Şākir D. Kıt'a 79 (2 beyit)(1- 2).
439	140	Büselik- ÓAşırān	Beste	Çenber	Žaharya	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	LaÓliñ emdir ḥikmetin sóрма dil-i şeydā bilir Çekdiği cevır ü cefā-yı Óaşkı bir Mevlā bilir	Ėamzeñ inkār eylese daÓvāma şāhiddir müjeñ Ol kemān-ebrü bize etdikleriñ Mevlā bilir	
440	141	Büselik- ÓAşırān	Beste	Şaķıl	?	?	mefÓölü fāÓilātü mefāÓılı fāÓilün	Etmiş helāk Ėam- ze-i ser-mest vāfi- riñ Çokdur hatāları hele ol zülf-i kāfi- riñ	Fikr-i hatıñla biz dahı aḥşama ķalmışız Ey māh-pāre bu şeb olalım misāfiriñ	

441	141	Büselik- ÓAşırān	Beste	Zencir	NaÓlı	Vecih	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Zülf-i dilber sün- bül-i bāğ-ı cinānımdır benim Hatt-ı laÓlı nüsha- ı taÓvız-i cānım- dır benim	Anda dil bir nağme-pirā Óandelib-i şüm- dur Dāğlarla şah-ı şinem gül- sitānımdır benim	Şiir için bkz. Vecih D. G.135 (9 beyit)(1-2).
442	141	Büselik- ÓAşırān	Beste	Çenber	Küçük Müóezzın	?	mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün	Göñül bir āfet-i devrānı oldu şim- di meftūnı Ki Leyli düşde görse cān-ıla olur- dı Mecnūnı	Fakat bir vechle memnūnıyız çarh-ı sitemkārın Ki bı-minnet gelir tıfl-ı dile dāğ-ı ciger hūnı	
443	141	Büselik- ÓAşırān	Naķış Beste	Hafif	Küçük Meħmed Ağa	[Şakir]	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Çeşm-i pür-şurı fitendir baķışın- dan belli Rüy-ı tennūrı miħendir ya ķaşından belli	Şakir olmuş yine ol şah-ı dil- ārādan dūr Didenin eški nedendir aķışın- dan belli	Şiir için bkz. Şakir D. Kıt'a 73.

444	143	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Seyyid Nūh	[Āgāh]	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Memnūnı idim rağbetim olsaydı benim de Agyār kadar* Óizzetim olsaydı benim de	Qordum felegiñ şinesine hāle gibi dāğ Bir şūh-ı kamer- talÓatım** ol- saydı benim de	Şiir için bkz. Āgāh D. G. 310 (6 beyit)(1-2). Güfte için bkz. HMD.393/ g. 753. *agyār kadar: agyār-ı kadr, HMD; **şūh-ı kamer-talÓatım: şūh kamer-i talÓatım, HMD.
445	143	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Ĥasan Ağa	[Nahıfı]	mefÓülü fāÓilātü mefāÓılı fāÓilün	Sensiz cihānda Óāşıka Óişret revā mıdır Sensiz şafā-yı ehl- i muħabbet şafā mıdır	Ölsün mi n'eylesin olan āşüfte hūsñüñe Qurbānıñ ol- duğum seni sevmek ĥatā mıdır	Güfte için bkz. HMD. 393/g. 754. Nahıfı D. G. 117 (1-2).

446	143	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Óİtrı	?	mefāÓılūn mefāÓılūn mefāÓılūn mefāÓılūn	Göñül ol şūh-ı [meh]-ruhsārı gördüm dıdeler rūşen Peyām ister [i]ken dıdār[ı] gördüm dıdeler rūşen	Tekellüm nāgmeye mahşūs idi ruhsār[ı] ruóyāda ÓAyān ol dev- let-i bı-dārı gör- düm dıdeler rūşen	Güfte için bkz. HMD. 394/ g. 755.
447	143	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	ÓAmā	?	mefÓülū mefāÓılū mefāÓılū feÓülün/ mefÓülū feÓülün	Ey bü'l-heves-i Óaşkıñ-ıla bıgāne oldı Mestāneligıñ var Kim bāl [ü] peri şemÓ-i dil-efrüz ile yandı Pervāneligıñ var	Yok yok yine sen çerh-i si- temkār[ı] unut- duñ Ey Óāşık-ı pür- derd Üftādeligıñ hep eşeri sende bu- lundı Dıvāneligıñ var	

448	144	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	?	mefÓülü mefāÓılün mefÓülü mefāÓılün (F-T)	Mestāne birün āmed hurşid-i men ez-hāne* Yüz sürdüm ayağına bağıdı baña bigāne	Güfem ki ser-i zülfeş h'āhı me- ni rüsvā şod Dedi gülerək Óāşık degme tel- i cānāne	*Vezin aksa- maktadır. Güfte- nin Türkçe kısmı Farsça kısmının çevirisidir.
449	144	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	?	[Sebkātı]	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Varalım bāğ-ı dil- ārāya gönül hü diyerek Koşalım güllerini gonca-i hoş-bū diyerek	Şerbet-i laÓl-i hayāliñ bizi yan- dırdı meded Düşelim pāyına yāriñ bir içim şu diyerek	
450	144	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	TabÓı Çelebi	?	mefāÓılün feÓilātün mefāÓılün feÓilün	Nişān-ı buse-i şimjın-berin arar buluruz Niyāz edip öperiz her yerin arar buluruz	Degil Óizār [u] leb [ü] şim- gerdene maşsūs Ne yerde zāhir ise beñlerin arar buluruz	

451	144	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	İsmāÓıl Ağa	?	mefāÓılün feÓılātün mefāÓılün feÓılün	Deme güzeller içre resm-i nāz[1] bilmezler Fütâdelerde tarıķ-i niyāz[1] bilmezler	Derün-ı şine iken <o> cil- vegāhı hūblarıñ Yine göñüldeki süz u güdāzı bilmezler	
452	145	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Cemil Beg	[RıfÓat]	mefāÓılün feÓılātün mefāÓılün feÓılün	Açıl ey gönca- dehānım saña gül gül dediler Şad-hezār nālele- rimden baña bül- bül dediler	Nice mümkün idi RıfÓat edeyim sırrımı fāş Mey-i nāb-ıla şürāhı baña kulkul dediler	
453	145	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	?	mefÓülü mefāÓıılü mefāÓıılü feÓülün	Nāz ile ne dem ki şalınır bāğa efen- dim Ėayretde durur serviler ayağa efendim	Ėamzeñ yapışıp büse lebiñ etse ricā dil Geh hançere geh hışmla buçağa efendim	

454	145	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	H̄ānendebaşı	Şabrı	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn	Meyhāne benim şāhn-ı gülistān seniñ olsun Sāgar benim olsun gül-i handān seniñ olsun	Esbāb-ı cefā üzre nizā' ey- leme ey dil Ol gamze benim zülf-i perişān seniñ olsun	Sabrı Ş. D. s. 172, 7 beyit (1- 3).
455	145	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Deli Muştafā	?	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn	Cānım diyerek ol periyi şineye çek- dim Bir güher-i nādiđeyi gencine- ye çekdim	Şimn-berine gösterip ol rūh-ı revānım Fütı gibi tıfl-ı dili āyineye çek- dim	Güfte için bkz. HMD. 396/g. 760.
456	146	Büselik- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	?	?	mefā'Ūlūn mefā'Ūlūn mefā'Ūlūn mefā'Ūlūn	Göñüller meşre- bince bir büt-i devr-i zamānsın sen ÓAkıllar pāymāl edici bir şūh-ı cihānsın sen	ÓAşırān sanma yārıñ büselikdir gül gibi rüyı Güzellik tahtına Óömrüm Sü- leymān-ı zamānsın sen	Güfte için bkz. HMD. 395/g. 759.
457	147	Büzürg	Beste	Zencır	Kemānj Šādık Ağa	Ĥamıd Mır	fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn	Göñül endişe-i gışū-yı dilārādan geç	Etmeden abhıre-i Óaşk dimāğın muhtel	Güfte için bkz. HMD. 397/g. 762.

							fe'ölün	Şeb-i deycür-nişin olma o sevdâdan geç	O cefâ-pişeden ol zülf-i semen- sâdan geç	Şiir için bkz. E. Hamîd D. G. 12 (9 beyit)(1-2).
458	147	Büzürg	-	-	[III. Selîm] ³²	Vehbî	mef'ölü mefâ'ölün mef'ölü mefâ'ölün	Ôaşkıyla hevâlandım bî- lâneligim gel gör Yanmağda firâkıyla pervâne- ligim gel gör	Peymâne-be-kef sâkı bu bezme ayağı baş Câm-ı mey-i Ôaşkıyla mestâneligim gel gör	Vehbî D. G. 75 (1-4).
459	147	Büzürg	Beste	Berefşân	Kemânî Şadık Ağa	Âamîd Mîr	mef'ölü fâ'ölâtü mefâ'ölü fâ'ölün	Hübân seninle leyl [ü] nehâr istînâs eder Hurşidden kamer bile nûr ıktibâs eder	Şahn-ı ruhuñda hâl-i siyâhıñ gören begim Âteş içinde pâre- i Ôanber kıyâs eder	E. Hamîd D. G. 30 (5 beyit)(1- 2).

³² Bestekâr bilgisi için bkz. Koç, 2003.

460	148	Büzürg	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Kemānī Šādık Ağa	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Ĥüsnüñe ser-tā- ser Ōālem gerçi Ōāşıkdır begim Cümle senden diline mümtāz u fāyıkdır begim	Tāb-ı maḥşer yād olunsaḳ Ōaşḳ-ıla biz de n'ola Ḳıśsamız çün ḳıśśā-i ŌAẓrā vü Vāmıkdır begim	Güfte için bkz. HMD. 398/ g. 765.
461	148	Büzürg	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Kemānī Šādık Ağa	[Ĥamîd Mır]	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Tevbeler etdim ise cürm ü ḥaṭā bir iki üç Yeter ey şūḥ yeter cevr ü cefā bir iki üç	Fırḳat-i cevr-i destim cānıma geçdi sāḳı Cām sun baḳa be-ḳavl-i ḥükemā bir iki üç	Güfte için bkz. HMD. 398/ g. 766. E. Hamîd D. G. 14 (7 beyit)(1- 4).

462	149	Muḥayyer	Beste	Çenber	Ĥāfız	Feyzî	fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilün	Vaqt şubḥ oldı pür olsun güşe-i meyhāneler Āfitābāsā tulū'Ö etsin yine peymāneler	Sāḳiyā hem-çün nihāl-i gül hırāma başlasın Bülbül-i şūrīde etsin na'Öre-i mestāneler	Güfte için bkz. HMD. 398/ g. 767.
463	149	Muḥayyer	Beste	Ḍarbeyn	Corcî	[Dāniş]	mef'Öülü mefā'Öilü mefā'Öilü fe'Öülün/ mef'Öülü fe'Öülün	ÖAqlım alalı nāz ile ol şūh-ı cefā-cū Ol āfet-i dil-cū Şemşir zen-i fitne olur cānıma ebrū Mānend-i Hülāgū	Te'ósşir-i muḥab- betle edip şınemi bî-pāk Şabrım gibi sad- çāk Etdim ğam-ı Öaşq-ıla* dil ü cānıma yā Hū Bağ ḥālīme yā Hū	Güfte için bkz. HMD. 201/g. 278; 399/ g. 768.; Şiir için bkz. Dāniş D. Müst. 5 B. (1-2). *Öaşq-ıla, Öaşkıyla, Dāniş D. Müst. B.2

464	149	Muḥayyer	Beste	Zencır	Naẓım	[Sırrı]	mefāʾilün feʾilātün mefāʾilün feʾilün	Göñül düşüp ham- 1 gışū-yı yāra qalmışdır Netice ḥatırım ol yādigāra qalmışdır	ʾAcebdır ol büte cān vermek isterim Sırrı Benim işim hele Perverdigāra qalmışdır	Güfte için bkz. HMD. 399/g. 770. Sırrı D. G. 13 (5 beyit)(1-5).
465	149	Muḥayyer	Beste	Şaḫıl Nım	Küçük Müʾezzin	?	feʾilātün mefāʾilün feʾilün	Nice bir güşede ḥāmūş olalım Beri gel sāḫı bāde-nūş olalım	Ḥaylī demdir zebūn-ı hicrānız Lebiḡi şun bize kim hoş olalım	
466	150	Muḥayyer	Beste	Remel	Saʾdullah Ağa	?	mefʾülü mefāʾilü mefāʾilü feʾülün	Bir ḥüsni gibi ḥulḫı güzel yāra toyulmaz Bildim anı ʾālemdeki dıdāra toyulmaz	Bir yere gelip söyleşicek ʾāşık [u] maʾşūk Hiç anda olan lezzet-i güftāra toyulmaz	

467	150	Muḥayyer	Beste	-	Ĥācī Saʿūd- lah Ağa	?	fāʾilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün	Ġamzeler kim reh-zen-i peyk-i nigehdir her biri N'eylesin dil ṭābiʾ-i çeşm-i siyehdir her biri	Ĥükm-i ülfet gösterip ruḥsārın üzre ḥāller Zabt eder iqlīm-i ḥüsni pādişehdir her biri	
468	151	Muḥayyer	Naķış Semāʾi	Semāʾi	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		
469	151	Muḥayyer	Semāʾi	Semāʾi	Bekir Ağa	?	mefʾülü mefāʾilü mefāʾilü feʾülün	Sākī mey ü ney gerçi şafā-yı ezelidir Revnaķ verecek bezme terellā tere lidir	Tıngırdamaz Ŗuşşāk pes-i perdeden ammā Ol müy-miyān ṭanbūreniñ orta telidir	Güfte için bkz. HMD. 400/ g. 772.
470	151	Muḥayyer	Naķış Semāʾi	Semāʾi	Baba Nevāyi	?	mefʾülü mefāʾilü mefāʾilü feʾülün	Yār baśsa ḳadem dide-i giryānıma minnet Ol dide nedir bil ki benim* cānıma minnet	Ben varsam anıñ küyına yüz bin şerefim var O gelse benim külbe-i aḥzānıma minnet	Güfte için bkz. HMD. 401/ g. 773. *benim: ki ki, MM.

471	152	Muḥayyer	Semā'Ūj	Semā'Ūj	Ḳara İsmā'Ūl Ağa	[Dāniş]	mefā'Ūlün fe'Ūlātün mefā'Ūlün fe'Ūlün	O verd-i tāzeye vaşf-ı femiñ be- gendiremem Şafā-yı gerdenine yāsemin begendi- remem	Hulūs-ı mihrimi taşdıķ için o fettāna Ḳasem be-Ōaşķ- ı ḥaķıķat yemiñ begendiremem	Dāniş D. G. 397 (6 beyit)(1-3).
472	152	Muḥayyer	Semā'Ūj	Semā'Ūj	?	Bāķi	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn	Cānāne cefā kılsa n'ola cāna şafādır Ağyār elemin çek- digimiz ya ne belādır	Ōaşķ ehline şol cāmı şunar sāķi-i hicriñ Kim Ōaķla cilā ķalbe şafā rūḥa ğıdādır	Şiir için bkz. Bāķi D. G.306 (7 beyit)(1-4).
473	153	Būselik- Muḥayyer	Beste	Ḍarb-ı feth	?	?	Ahreb	Mestāne nigeḥ ki gāḥ gāḥ eylersin Her ğamzede biñ dürli nigāḥ eyler- sin	Bu ğamze-i dilrübā ki vardır sende Çoķ şāḥı gedā gedāyı şāḥ eyler- sin	Ğufte için bkz. HMD. 403/ g. 779.

474	153	Büselik- Muḥayyer	Beste	Zencır	Na'Ōnā	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Göñül esır-i ser-i zülf-i yârdır şimdi Henüz dāma tu- tulmuş şikârdır şimdi	Gelir ḥayāl deyü yollara dü dide- lerim Dem-â-dem eşkle gevher- nişârdır şimdi	
475	153	Büselik- Muḥayyer	Beste	Ḥafif	Faşçı Receb	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Bir taraftan baht durmaz dā'imā yüz döndürür Bir taraftan rāst gelsem dilrübā yüz döndürür	Devr-i girdāb-ı cefâdır çenber-i gerdün-ı dün Bunda ey dil âşinâdan âşinā yüz döndürür	Güfte için bkz. HMD. 404/g. 780.
476	154	Büselik- Muḥayyer	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḥahām	?	mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün mefā'Ōilün	Ḥayāl-i Ōārızın çıkamaz dü çeşm-i hün-feşânımdan Lebiñ yâdı muḥaâssal bir nefes gitmez zebânım- dan	O bî-kes Ōāşıkım ki ğam- zeñ öldürse beni cânā Şorar izler bu- lunmaz ey peri- nām [u] nişânımdan	

477	154	Büselik- Muḥayyer	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḳadri	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ol şāh-ı kerem bendelere kıldı 'atālar Şād oldu yine dev- let-i ḥüsnüğe gedālar	Zāhid nice dil- beste-i zevḳ olmaya 'uşşāk Bā-şavt-ı ḥüsn dinle ḥüseynide nevālar	Güfte için bkz. HMD 405/g. 783.
478	154	Büselik- Muḥayyer	Naḳış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḳassāmzāde	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Hayāl-i Ōaşıḳa būs-ı kenāra gel- mez imiş Metā'Ō-ı zevḳ-ı şafā bu diyāra gelmez imiş	Geçirme Ōārif iseñ ğamla vaḳtini çün kim Kişi bu Ōāleme Ōömrüm dü-bāre gelmez imiş	Güfte için bkz. HMD. 405/g. 784.
479	154	Büselik- Muḥayyer	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḥatibzāde	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Çeşminle seniñ böyle siyeh meyl-i füsündür Her bir nigeḥiñ Ōāşıḳa bir cām-ı cünündür	Bî-çāre dile Ōarz-ı tecelliyi ḳo ey dil İsrāf-ı devā ey- leme kim devr-i füzündür	

480	155	Büselik- Muḥayyer	Semā'Ūī	Semā'Ūī	?	?	mefā'Ūilün mefā'Ūilün mefā'Ūilün mefā'Ūilün	Sözüm geçmedi dildāra deġişdi beni aġyāra ŪAceb ḥāldir o meh-pāre cüdā oldum cüdā oldum	Derūnumdan aķan ķandır iřim āḥ ile efgāndır Yoluņa verdigim cāndır cüdā ol- dum cüdā oldum	
481	157	Sünbüle- Büselik	Beste	Zencir	?	?	mefā'Ūilün mefā'Ūilün mefā'Ūilün mefā'Ūilün	O bālā-ķad Ūaceb serv-i ḥırāmān oldı gitdikce Ķıyāmet ķopdı pek āřüb-ı devrān oldı gitdikce	Gel ey biġāne- meşreb gitme semt-i cevre inřāf et Fırāķıņla benim ḥālim perişān oldı gitdikce	
482	157	Sünbüle- Büselik	Beste	Hafif	?	[Ġālib]	fā'Ūilātün fā'Ūilātün fā'Ūilātün fā'Ūilün	Sünbül-i zülfı dökülmiř nergis-i cādūsına Ejder-i siḥr ile zencir eylemiř āḥūsına	Mařraf-ı mevzün-ı āḥıņ gül gibi mazmūnları Nev-nihāl-i ḥūs- nünün degmez mi řeftālūsına	řeyḥ Ġālib D. G. 289 (7 be- yit)(1-4).

483	158	Sünbüle- Büselik	Semā'Ōi	Semā'Ōi	?	Ġālib	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	ŌAşk eger bāzārı- nı germ etmese bülbul gibi Ĥüsn olur vaqt-i şitā içre açılmış gül gibi	Girye-i mestāne hem-dem sūz-ı şevk[e] sāz-gır Bir šadā gūş etmedim āvāze-i kulkul gibi	Şeyh Ġālib D. G. 319 (5 be- yit)(1-4).
484	158	Sünbüle- Büselik	Semā'Ōi Yürük	Semā'Ōi Yürük	?	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün/ mef'Ōülü fe'Ōülün	Çeşmim acı yaşıy- la ağularla kıanıp- dır Cism ise yanıpdır Ol zülf-i siyeh n'eyleyim efsāne şanıpdır Gönlüm uşanıpdır	La'Ōl-i lebiñ ey dilber-i kıattāl-i pür-āşüb V'ey fitneli maħbüb Ĥün-ı dil-i Ōuşşāka ne cüröetle banıpdır Kana boyanıpdır	

485	159	ÓAcem	Naķış	Fāhte Lenk	Burnaz Ħasan Ağa	?	mefÓölü fāÓilātün mefÓölü fāÓilātün	Bir şeh ki tāk- dārān olmaķda ĥāk-i rāhı Ben gibi bir gedāya müşkil anıñ nigāhı	ÓĀşıķlarıñ gözi- ne çarĥ-ı siyāh edersin Gāĥı ki sen gi- yersin bu atlas-ı siyāhı	
486	159	ÓAcem	Beste	Ħafıf	Ħasan Ağa	[Nedim]	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Şabā ki dest ura ol zülf müşk-i nāb ķoķar Açarsa Óuķde-i pırāheniñ gül-āb ķoķar	Ne berg-i güldür o leb çignesem şeker şanırim Ne gıncadır o dehen ķoķlasam şarāb ķoķar	Güfte için bkz. HMD.407/g. 789. Nedim D. G. 16 (7 beyit)(1-2).
487	159	ÓAcem	Beste	Zencir	Ħasan Ağa	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Alıp yine eline mutrıbā çeğānele- riñ Cigerde oynasa hey heyleriñ terāneleriñ	Daĥı şu düğmeñi çözme misiñ be hey zālim Şabāĥ erişdi dükenmez mi seniñ bahānele- riñ	Güfte için bkz. HMD. 408/g.790.

488	159	ÓAcem	Beste	Hafíf	RıfÓat	?	mefÓölü fāÓilātü mefāÓilü fāÓilün	Bir şūha Óāşıkım ki baña biñ mekr [ü] āl eder Bir serve māóilim ki ħam-ı kıaddi dal* eder	Būs-ı lebiñ diler göñül ammā o seng-dil Vermez şifāyı şadra ne mūm [u] ne bāl eder	Güfte için bkz. HMD. 489/g. 791. *ħam-ı kıaddi dal: ħam-ı kıadri āl, HMD.
489	160	ÓAcem	Beste	Hafíf	Pazarbaşı Nażım	?	mefÓölü fāÓilātü mefāÓilü fāÓilün	Neżżāre kıl göñül o büt-i māh- talÓata Bağ bağ beni bu ĥāle kıoyan bı- mürüvvete	Ĥayfā bu gülşen içre ki mānend-i fāhte Feryādım etmedi eşer ol serv-i kıāmete	
490	160	ÓAcem	Beste	Hafíf	Şeyh ÓOşmān	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Gözüm ki kıana boyandı şarāb[ı] n'eyle[ye]yim Ciger ki odlara yandı kebāb[ı] n'eyle[ye]yim	Ne yāra yaradı cismim ne baña bilmem hiç İlāhı ben bu bir avuç türāb[ı] n'eyle[ye]yim	

491	160	ÓAcem	Beste	Çenber	Taşçı Receb	[Fâhir]	mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün	O şüh-ı mülk-i nâz Óuşşâkını dil- haste eyler hep Zücâc-ı dilleriñ seniñ cefâ-şikeste eyler hep	Tebessüm-rîz olup olsa güşâ-yı gonca-i laÖli Nice muÖçiz- demi Fâhir gibi dem-beste eyler hep	
492	160	ÓAcem	Beste	Çenber	Neyzen Derviş Meĥammed Dede	[Fâhir]	fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilün	Ârzü etsem Óaceb mi zülf-i yâra şâneveş Yandı dil tâb-ı cemâl-i hüsnüñe pervâneveş	Nâza âgâz ile gâhî eyl[e] niyâz etdikce sen Öldi gitdi âşinâsından o meh bîgâneveş	Güfte için bkz. HMD. 409/g. 795.
493	161	ÓAcem	Naķış SemâÖi	SemâÖi	Ḥâce			Bu güfte Farsça- dır.		
494	161	ÓAcem	SemâÖi	SemâÖi	ÓArtın			Bu güfte Farsça- dır.		

495	161	ÓAcem	SemāÓı	SemāÓı	Ĥāfız RıfÓat	?	mefÓölü mefāÓılı mefāÓılı feÓölün	Meclisde gece ķāmet-i dildāra şarılsam Mestāne düşürsem de o fettāna şarıl- sam	Pür-tāb-ı ruh-ı Óaşkıñım ey şūh desem ben Hem-çün kemer ol serv-i hırāmāna şarıl- sam	
496	162	ÓAcem	SemāÓı	SemāÓı	RıfÓat	?	mefÓölü mefāÓılı mefāÓılı feÓölün	Mestāne-hırām eylese ol serv-i hırāmān Çāk kūşe-i dāmāna varır çāk-ı girībān	Sen Óazm-i gülistān edicek reh-güzeriñde Sāyeñ gibi üftāde göñül hāk ile yeksān	Güfte için bkz. HMD. 411/ g. 800.
497	162	ÓAcem	SemāÓı	SemāÓı	Óİtrı	?	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Ruħlarıñ seyr ede[lim] berg-i gül-i ter yerine Cām-ı laÓlıñ çe- kelim bāde-i ahmer yerine	Çekelim şine-i bı-kıneye zer- duħterini Sevelim dā'im o gül-çehreyi dil- ber yerine	Güfte için bkz. HMD.412/ g. 801.

498	162	ÓAcem	SemāÓı	SemāÓı	Ĥâfız Post	?	mefÓölü mefāÓılu mefāÓılu feÓölün	Hep nāle-i šad- nüktem o tannāza degil mi Dil gülşen-i hüs- nünđe nev-āğāze degil mi	Dürri-i ruhuñda beni bı-süz şanırsın Bağ ister iseñ dāğ-ı dile tāze degil mi	Güfte için bkz. HMD. 412/g. 802.
499	162	ÓAcem	SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	?	mefÓölü mefāÓılu mefāÓılu feÓölün	Ey gonca-dehen āh-ı seherden hāzer eyle Āyine-i mihr-i ruhuñı bı-keder eyle	Ey bülbül-i hoş- lehçe gezip nağme sarāyın Bir güşede šad- Óişve-nümā cilverler eyle	Güfte için bkz. HMD. 412/g. 803.
500	163	ÓAcem- ÓAşırān	Beste	Remel	Ĥasan Ağa	?	mefÓölü fāÓilātü mefāÓılu fāÓilün	Fikr-i hat ile Óazm-i çemendir murādımız Gel anmadan ol gonca-dehendir murādımız	Güş et nevā-yı bülbüle dil-beste olmadan YaÓnı* hemān şavt-ı ĥasendir murādımız	Güfte için bkz. HMD. 413/g. 804. *yaÓnı: NaÓtı, HMD.

501	163	ÓAcem- ÓAşırān	Beste	Hafif	Pazarbaşı Nażım	[Nahif]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Çanda varsa Óāşık-ı bî-çāre cānānıñ arar Derd ile bīmār olan elbetde dermānıñ arar	Şanma rahmın- dan şunar destin dil-i mecrūhuma Ol kemān-ebrū cigerde tır-i müjgānıñ arar	Nahif D. G.121 (7 beyit) (1-2). Aynı güfte için bkz. MM. g. 74, g. 890.
502	163	ÓAcem- ÓAşırān	Beste	Muham- mes	Hahām	?	mefÓülü fāÓilātü mefāÓilü fāÓilün	Geldi peyām-ı vaşlı o şūhuñ muḥāl iken Fāḫat-güdāz- fırḫat-i maḥz-ı melāl iken	Gördüm felekde gurre-i Óıd-i cemāliñi Rūz-ı fırāḫ-ı yār ile ḫaddim hilāl iken	Güfte için bkz. HMD. 413/g. 806.
503	163	ÓAcem- ÓAşırān	Naķış	Đarbeyn	AÓmā Hüse- yin Efendi			Bu güfte Arapça- dır.		

504	164	ÓAcem- ÓAşırān	Beste	Çenber	Çorbacızāde	Rāóif	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Ebruvānıñ dāóimā ey saht-dil ser-keş midir Şıneler delmekde ğamzeñ tır mi terkeş midir	Rāóifıñ yağmağda hergiz hırmıñ-i şabr-ı diliğ Tābiş-i ruhsārıñ ey mihr-i cihān āteş midir	
505	164	ÓAcem- ÓAşırān	Beste	Đarbeyn	Küçük Müóezzim	[Faşih]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Cāy edinsem et- meñ istibÓād deyr-i miñneti ÓĀşıkım bir kāfir- i hüsne Muham- med ümmeti	Geceler Óazm etdigim ol māha sāyem havfıdır Bir tarıķ ile ķabül etmez muħabbet şirketi	Fasih D. G. 453 (6 beyit)(1-3). Gazel Nazım'ın bir şiirine nazi- redir.

506	164	ÓAcem- ÓAşırān	Beste	Đarbeyn	Ĥazret-i Nažım	?	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün/ mefÓülü feÓülün	Meclisde şarāb-ı lebini yāra getir- dim Etsem ne Óaceb hoş Bezm-i ġama bir neşoesi çok bāde getirdim Olsam gene medhüş	ÓUşşāka edip süz-ı dilim rāz[ın] ifāde Bülbülveş olup zār Üftādeleri ney gibi feryāda getirdim Etmez mi o gül güş	
507	165	ÓAcem- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Óİtrı	?	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Ser vermek olur sırrı beyān eyle- mek olmaz Müşkil bunu her yerde Óayān ey- lemek olmaz	Sevdim seni terk eyle[ye]mem sen gerek öldür Güldi dedi nā- ĥaķ yere ķan eylemek olmaz	
508	165	ÓAcem- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Қара İsmāÓıl Aġa	?	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Ey Óaķlım alan dilber-i mümtāz-ı cihānım Üftādeñe şefķat demidir rūh-ı revānım	Ĥaķķā ki güzel ġamzelerin var senin ammā Bir nım- nigāhıñ* da- yanmaz dil ü	Güfte için bkz. HMD. 415/g. 810. nigāhıñ: nigāh- la, MM.

									cānım	
509	165	ÓAcem- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	Qara İsmāÓıl Ağa	[Óİsmetı]	mefāÓılün feÓılātün mefāÓılün feÓılün	Bileydi dil gibi dilber gamı cihān nicedir Bileydi cāşnı-i şıve-i bütān nice- dir	Şikāyetın şakın ey nāle duyma- sın dildār Zamān ola diye şāyed o dāstān nicedir	İsmetı D. G. 26 (5 beyit)(1-4).
510	165	ÓAcem- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	?			Bu güfte Farsça- dır.		
511	166	ÓAcem- ÓAşırān	SemāÓı	SemāÓı	?	?	feÓılātün feÓılātün feÓılātün feÓılün	Neşoe vü nāz ile ol gonca-i handān geliyor ÓAraş Óaraş olmuş Naşd-i Óömrüm güzelim āfet-i devrān geliyor Ruhsāresi şolmuş	ÓAceb etmiş kimiñ āgūşını maÓmür bu şeb Dıdeleri pür- h'āb Ki harāb kendisi destār-ı perişān geliyor MaÓlüm ki n'olmuş	Güfte için bkz. HMD. 416/g. 812.

512	166	ÓAcem- ÓAşırān	SemāÓı Yürük	SemāÓı Yürük	Şeydā Efendi	[Şeydā]	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Durmaz mısın ey şırın-edā Óahd-i vefāda Bilmem ne bulur- sun güzelim cevri [ü] cefāda	Şeydā gibi bımārına rahm etmez iseñ hiç Hicrān ile kıalsın mı gönül vaqt-i şafāda	
513	167	Kürdi	Naķış	Hafıf	Mü'min Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		
514	167	Kürdi	Naķış	Nım Şaķıl	Baba Nevāyi			Bu güfte Farsça- dır.		
515	167	Kürdi	Beste	Zencır	Burnaz Hāsan Ağa	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Hāyāl-i rüyı yeter dil-rübā görünme- se de SaÓādetine ne māniÓ hümā gö- rünmese de	Qarār eder mi dil-i nā-şekıb gibi Óuşşāķın Ne deñlü būsına yāriñ rızā gö- rünmese de	

516	168	Kürdî	Beste	Remel	Burnaz Hâsan Ağa	?	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Mestâne-hîrâm nîm-nîgeh-i mest yerinde Hânçer ne gezer bilmem o şûhuş kemerinde	Üftâdelerin züm- re-i nisbeti bisyâr Ta'ôdâd edemem ben hele şubhûş eşerinde	
517	168	Kürdî	Beste	Muham- mes	İbrâhîm Ağa	?	fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlûn	Meded ol gâmze-i hûn-hâr u? lebiş câna kıyar O cefâ-cû nice bir çeşm-i bed-endişe uyar	Âh feryâdımı beyhûde mi zann eyler hep Mâcerâyı hele ben şimdi de- mem sonra du- yar	Güfte için bkz. HMD. 336/g. 606.
518	168	Kürdî	Beste	Hafîf	Tesbîhî	?	mef'â'îlûn fe'ûlâtûn mef'â'îlûn fe'ûlûn	Esîr-i zülfûşe kaşdın cefâ imiş bildik Hâkîkat ey gül-i ra'ônâ hatâ imiş bildik	İşâret-i müjen ey [çeşm-i] fitne gördük biz Raķibe va'ode-i vaşlûş edâ imiş bildik	

519	168	Kürdî	Beste	Çenber	Es'âd Efendi	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Hun-feşân- ruhsârın üzre dök siyeh-kâküllerin Çeşme-i hurşide de şîr-âb olur sünbüllerin	ÔĀşıkâ derd-i derûnuş söyledir bî-ihtiyâr Ey şurâhî mec- lis-i Ôişretdeki kulkullerin	Güfte için bkz. HMD. 332/g. 596.
520	168	Kürdî	Beste	Devr-i Kebîr	Halîl Efendi	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	ÔĀşıkâ lutf etme- gi ol serv-i kâmet bilmedi Gitdi hayfâ neydi- gin tarz-ı muhab- bet bilmedi	Şöyle mest olmuş şarâb-ı nâzdan ol bî-vefâ Yolda gördi bendesin bir iki sâ'ât bilmedi	Güfte için bkz. HMD. 333/g. 598.
521	169	Kürdî	Beste	Zencîr	Ĥâfîz Post	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Açdı bahâr yine gelip verd-i lâleyi Sâkıye söyle bâğa getirsin piyâleyi	Elbet ruhuñda Ôaşk-ı dilim bî- karâr eder Hurşid kor mı hâline hiç gülde jâleyi	

522	169	Kürdî	Beste	Muham- mes	Pazarbaşı Nażım	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Etdim ruhuñ hayâl hat-ı müşk-bâr ile Sevdâya uğradım yine keyf-i ğubâr ile	Bî-dâr olurdu dîde-i baht-ı selîm eger Bir kerre câme- h'âba gireydim o yâr ile	
523	169	Kürdî	Beste	Evfer	Ķadri	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Yolda gördüm yâri ser-mest-i çemân olmuş gelir Tâb-ı meyle hânumân-sûz-ı cihân olmuş gelir	Şalınıp nâz ile ol ser-mest-i şahbâ- yı cemâl Âteşin-bâd ile nahl-i erguvân olmuş gelir	Güfte için bkz. HMD. 333/g. 600.
524	169	Kürdî	Beste	Muham- mes	Ĥâfîz Rıf'ât Üsküdâri	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Ķâmetiñ serv-i sehîdir Őârızıñ berg-i Ĥoten Gözleriñdir ner- gis-i şehlâ saçıñ müşk-i Ĥoten	Lebleriñ yâķût-ı aķmer dişleriñ dürr-i 'Aden Ĥüsne bir tâze gülsin gerçi ey nâzik-beden	Güfte için bkz. HMD. 334/ g. 601.

525	169	Kürdî	Beste	Remel	Portakal Aḥmed Ağa	?	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Mehtâba düşüp žulmet-i şebden hâzer etdim Esmer güzeli sevmege ben tev- beler etdim	Kālâ-yı visâl almağa ol Ŗişve- fûrûşdan Nağd-i dil ile hûn-ı cigerden zarar etdim	
526	170	Kürdî	Semâ'î	Semâ'î	ŖAbdülhâlîm Ağa	Feyzî	fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlûn	Saḡa ey ḡonca- dehen bir gül-i hoş-bû mı desem Zülfüḡe müşk-i Ḥoten çeşmiḡe âhû mı desem	Midḡat-i la'âl-i lebiḡle dile düşdi Feyzî Aḡa bûlbûl mı desem yoḡsa sûḡan-gû mı desem	Güfte için bkz. HMD. 338/ g. 611.
527	170	Kürdî	Semâ'î	Semâ'î	Ḥâfîž Rıf'ât	?	fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlûn	Geceler şubḡa degin çeşmime girmez uyḡu Ḥ'âbımı baḡladı var ise o çeşm-i câdü	Meclis-i meyde gece giryeler etdi peydâ Verdi gülzâr-ı cemâliḡdeki nergislere şû	

528	170	Kürdî	Semâ'î	Semâ'î	Ĥâfız Rıf'at	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Fezâ-yı meclis-i pür-mey dönen piyâle midir Gül-i şükufe-i bâğ-ı tarab mı lâle midir	Ĥamîde ĥalka-i destâr-ı cebhe-i pâkiñ Biri kamer midir âyâ birisi hâle midir	
529	170	Kürdî	Semâ'î	Semâ'î	Tab'î	?	mef'ûlû mefâ'îlû fe'ûlün	Söyle nice bir ey ruh-ı gülgün Lâleveş edersin yüregim ĥün	Ô'Âlem o siyeh beñlere ĥayrân Bir ben miyim ol ĥüsnüñe meftûn	
530	171	Kürdî	Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Şâf eyle kederden dil-i vîrâne-yi boş ķo Ol mâh-liķâ tâ gele kâşâne-yi boş ķo	Şâyed dönerek ol külehiñ geç gele bezme Etdikse ķudümünle semâ'î-ĥâne-yi boş ķo	Güfte için bkz. HMD. 339/ g. 615.

531	171	Kürdî	Naķış SemāŖî	SemāŖî	Serçe Aĥmed Aġa	?	Ahreb	Sāyeŋ gibi ben hāk ile yeksān oldum MaŖñide hemān şuret-i bî-cān ol- dum	Naķş olduġı dem dilde cemāl-i Ŗaksi Āyine gibi rūyuŋa ĥayrān oldum	Güfte için bkz. HMD. 340/ g. 617. Aynı güfte için bkz. MM. g. 29.
532	171	Kürdî	SemāŖî	SemāŖî	Ŧaşçı Receb	?	mefŖŭlŭ mefāŖîlŭ mefāŖîlŭ feŖŭlŭn	Feryād-ı dil-i zārıma dem-sāz mı kaldı Yā keşf edecek rāzımı hem-rāz mı kaldı	Etdi nigeĥiŋ Ŗālemi esrārıma vāķıf Şinemde nihān eyleyecek rāz mı kaldı	,
533	171	Kürdî	SemāŖî	SemāŖî	Ĥāfiż	?	feŖîlātŭn feŖîlātŭn feŖîlātŭn feŖîlŭn	Nice bir eşk-i fiirāķıŋla pŭr ol- sun gözümüz Nice bir hāk-i temennāda sürŭn- sŭn yüzümüz	Kākŭlŭŋ aç ruh-ı pŭr-tābıŋı göster cānā Bilelim biz de cihānda gecemiz gündüzümüz	Güfte için bkz. HMD. 340/ g. 616.

534	173	Ĥisār	Beste	Zencir	Seyyid Meĥmed	?	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Ĝubār-ı ĥāk-i pāy-ı çeşmime kühl-i cevāhirdir Bu keyfiyyet efendim dide-i Ŗuşşāka zāhirdir	Der-āĝuş eyleyeydim hāleveş ol mäh[ı] ben bir kez Ĥasūdān қо desinler saht-rū olmağda mähirdir	Güfte için bkz. HMD. 326/g. 585.
535	173	Ĥisār	Beste	Çenber	Şeydā	[Şeydā]	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	O mäh-ı Ŗālem-ārā ile bir yerde karar etsek Felek meşrebce dönse biz dahı şayd [u] şikār etsek	N'ola ol goncayı der-çenber etsek biz de bir demde ŖAceb mi yār ile Şeydā yine zevķ-i ĥisār etsek	
536	173	Ĥisār	Beste	Devr-i Kebir	Ŗİtrı	[Bākı]	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Cām la'ölindir seniñ āyine rūy-ı enveriñ Adı var cām-ı Cem ü āyine-i İskenderiñ	Nüş eden cām-ı lebiñ ölmekden aslā ĝam yemez Kim ĥumārı olmaz ey sākı şarāb-ı Kevşeriñ	Güfte için bkz. HMD. 326/ g. 586. Bākı D. G. 258 (5 beyit)(1-3).

537	173	Ĥisār	Beste	Remel	?	[Şeydā]	mefʿŪlū mefāʾīlū mefāʾīlū feʾŪlūn	Ey murg-ı seher Ōaşkıñı cānana duyurma Nālišleriñi ol gül-i handāna duyurma	Hem-bezm-i vişāl oldıgını yār ile Şeydā Ketm eyle me- ded zümre-i nādāna duyurma	
538	173	Ĥisār	Beste	Devr-i Kebir	?	?	mefāʾīlūn mefāʾīlūn mefāʾīlūn mefāʾīlūn	Meh-i nev gibi bir kaşı kemān mihr-i münirrim var Yüzi gül yüzleri hurşidveş şāhib- nazirrim var	Murādımca dañı rengin olurdu kāmīl-i nazmım Ĥisārda bir civānıñ saydına şuğl-ı keşirrim var	

539	174	Ĥisār	Beste	Zencîr	?	?	mefâÖilün feÖilātün mefâÖilün feÖilün/ mü- tefâÖilün feÖülün mü- tefâÖilün feÖülün/ mefÖülü mefâÖilü mefâÖilü feÖülün	Göñülde şimdi yer etmiş bir Öişve- bâzım var O mäh-ı envere vuşlat içün niyâzım var	Ĥüsnün gören Öâlemde düşer âteş-i Öaşka Elbetde eder bûlbûl-i şeydâ gibi nālân	Güftede zencîrden sonra sırasıyla “aksak fâhte, zencîr, semâî” usulle- riyle bestelenen kısımlardan sonra tekrar zencîr usulüyle bestelenmiş nakarat mısrası yer almaktadır.
540	175	Ĥisār	SemâÖi	SemâÖi	?	?	mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün	Dil-i pür-ıztırâbım mevce-i seylâbdır sensiz Dü çeşm-i ĥün- feşânım ĥalka-i girdâbdır sensiz	MetâÖ-ı zindeğî bâr oldu düş-ı câna hicriñle Dil-i şürîde- ĥâlim şöyle kim bî-tâbdır sensiz	

541	175	Ĥisār	SemāŖi	SemāŖi	?	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Nev-reste sehŭ serv-ķadim pek kŭĉŭcŭkdŭr Maĥmŭr nigāhı nice ķanlar iĉe- cekdır	Kimisi ŗaķāyık kimi der lāle-i NuŖmān Ol ĝonca-resā ben bilirim āh ne ĉiĉekdır	
542	177	Ĥisār- Bŭselik	Beste	Ďarb-ı Fethŭ	Śālilh Aĝa	?	mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn	Nem-i eşkim dŭ- kŭp Ŗazm-i ĉe- men-zār-ı niŝār etdim Ki seyr-i mergzār- ı nev-bahār-ı kŭy-ı yār etdim	Hevā-yı Ŗaŝķ-ı zŭlf ile dŭner Ŗuŝŝāķ-ı ser- gerdān Ĥisār-ı bŭselikte Ďarb-ı fethŭ ile ķarār etdim	
543	177	Ĥisār- Bŭselik	Beste	Remel	İsmāŖil Aĝa	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Ol māh-liķā etme- de aĝyār ile ŭlfet Ey āh-ı seĥer-ĥiz ķanı sende mŭ- rŭvvet	Etdiĝ hele aĝyār- ı şerif ŭzere taķdım Yanıĝa ķalursa saĝa baŝķa Ŗināyet	

544	177	Ĥisār- Büselik	Beste	Çenber	?	?	fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilün	Bir nihāl-i nev- resin meftūnıyım hālīm yaman Mū-meyān qad fidān hem āfet-i devr-i zamān	Vaśl-ı sevdā-yı muḥāl qā'öl muḥib pā-būsına Bāb-ı redd olsun güşād lutf eyle ey qaşı kemān	
545	177	Ĥisār- Büselik	Beste	Ĥafıf	Sa'Ödullah Ağa	?	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Ĥün-ı Ŗuşşāka güzel dıdelerin mā'öl iki Bu Ŗaceb lutf-ı Ŗaceb söz bir olur qā'öl iki	Māni'Ö-i seyr-i nażar göz göre zūlf ile ḥicāb Gerçi maḥbūb bir ammā meli- kim hā'öl iki	
546	178	Ĥisār- Büselik	Semā'Öi	Semā'Öi	Emır Yahyā	[Şeyhü'l- islām Yahyā]	mef'Öülü mefā'Öilü mefā'Öilü fe'Öülün	Şebnem gibi dil gonca-i handānıña düşdi Yūsuf gibi cān çāh-ı zenaḥdānıña düşdi	Her qanda kim Ŗazm eylesen ey serv-i revānım Sāyen gibi üftāde gönül pāyına düşdi	Ş. Yahyā D. G. 425 (5 beyit)(1- 3).

547	178	Ĥisār-Büselik	SemāŖi	SemāŖi	Bekir Ağa	?	mefŖlũ mefāŖlũ mefāŖlũ feŖlũn	Nežžāre kılar şanmanız ol māh ķafesden Mānend-i sebķe gŖrinũr kākũli fesden	Şemm-i ruhını bād-ı hevā verdi hazāna Biz de biliriz geçmeyiz ey gŖñũl bu heves- den	
548	178	Ĥisār-Büselik	Naķış SemāŖi	SemāŖi	SaŖdullah Ağa			Bu gũfte Farsça- dır.		
549	179	Ĥisār-Büselik	Naķış SemāŖi	SemāŖi	SaŖdullah Ağa	?	[mũfteŖilũn mũfteŖilũn faŖ]*	Ey gŖzi āhũ beçe rām ol baņa Cānım a cānānım a sultānım efen- dim	Bezmime gel sāķi-i cām ol baņa Cānım a cānım a sultānım efen- dim	*Gũfte şiirinin arasındaki beyit- lerin veznidir.
550	181	Ĥicāz	Beste	Bereřşān	Kũrkçi Ža- harya	?	mefŖlũ mefāŖlũ mefāŖlũ feŖlũn	Tāb-ı ruh[1] şanma dil-i sũzānıma dũřdi Ol āteř-i pũr-şıve benim cānıma dũřdi	Bũlbũl gibi seyr- i ruhına fırsat ararken Meclisde o gũl goncası tā yanı- ma dũřdi	Gũfte iķin bkz. HMD. 294/g.523.

551	181	Ĥicāz	Beste	Çenber	Žaharya Kürkçi	[Nâfız]	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Düşmesin müşkîn gönüller zülf-i Ŗanber-būlara Başına teller tağınsın düş olan gisūlara	Ġāzeyeye ĥācet mi ey meşşāta semmūr-ı siyeh Vesmeler çekme ĥatā eylersin ol ebrūlara	Şiir için bkz. Nâfız D. G. 552 (5 beyit)(1-2).
552	181	Ĥicāz	Beste	Çenber	Fomtom İmām	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Egerçi hırmən-i Ŗuşşāka nāz-ı āteşdir MetāŖ-ı nāz da ammā niyāz-ı āteşdir	Bürehne cismle kūy-ı nigāra Ŗazm etme Şağın şağınki hevā-yı ĥicāz āteşdir	Güfte için bkz. HMD. 292/ g. 517.
553	181	Ĥicāz	Beste	Hafıf	Ĥalım Ağa	[Fitnat]	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Olmada diller rübūde ġamze-i cādūsına Deşt-i ĥüsnün şayd olurlar şirler āhūsına	Çille-i sahtın çeker her dem kemān-ebrūların Āferin erbāb-ı Ŗaşkın kuvvet-i bāzūsına	Güfte için bkz. HMD. 293/g. 521. Şiir için bkz. Fitnat D. G. 55 (5 beyit)(1-4).

554	182	Ĥicāz	Beste	Muham- mes	Tosunzāde	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Olsa biñ yıl vaṭan ey dil der-i meyḥāne saña Bir nigāh eylemez ol gözleri mestāne saña	Mest edip öpdi lebiñ āl ile mec- lisde yine İyü renk* eyledi cānā hele peymāne saña	Güfte için bkz. HMD. 295/ g. 525.; *iyü reng: buyurun?, HMD.
555	182	Ĥicāz	Beste	Frenkçin	Nażım Pazar- başı	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Fürüg-ı meyden o rengin-Ōizārı seyr eyle Farāvet-i gül her- dem bahārı seyr eyle	Ĥatı Ōizārına düşmiş o turre-i müşkîn Benefşe-zārda zūlf-i nigār[1] seyr eyle	Güfte için bkz. HMD. 294/g. 524.
556	182	Ĥicāz	Beste	Haḫîf	Yahūdî Yāsef	?	Ahreb	İḳbālimi sāye-i hümādan bilmem İdbārımı cānib-i semādan bilmem	Rabt-ı dil edip müsebbibü'l- esbāba Ben cezbeyi kāh-ı keh- rübādan bilmem	Güfte için bkz. HMD. 294/g. 522.

557	182	Ĥicāz	Beste	Çenber	Ĥāfız	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Ŗorma ehl-i ġamıı ārām-ı dil [ü] cānııdan Bil hemān ol šanemiı ħadd-i hıramānııdan	Üstüh'ān-ı teniı ey şekker olur feyziıden Kim ki būs eyler o şūhuı leb-i handānııdan	
558	182	Ĥicāz	Beste	Muham- mes	Cerrāh Mü'ezzin	[Bākı]	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Düşse zülfünden Ŗaraĥ ruhsār-ı cānān üstine Güyiyā şebnem düşer gül-berg-i handān üstine	Zır-i zülfünden görenler hattıı ebr-i bahār Sāye şalmış şandılar şāh-nı gülüstān üstine	Güfte için bkz. HMD. 295/g. 526; .Bākı D. G. 438 (6 beyit)(1- 5).
559	183	Ĥicāz	Beste	Çenber	Šalıh Aġa	[Dāniř]	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Sen unutulsa beni pā-māl-i nāz etdikleriı Ben unutmam cānımı vaşf-ı niyāz etdikleriı	Serde zaħm-ı seng-i fırkatden* ederdi iħtirāz Geldi Dāniř başııa hep iħtirāz etdikleriı	Güfte için bkz. HMD. 293/ g. 520. Dāniř D. G. 367 (1-5). *Ĥasretten ederdiı ictināb, Dāniř D. G. 367/5.

560	183	Ĥicāz	Beste	Çenber	RıfŖat	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Āhım ile mihr olup pür-tāb[a] döndürdi yüzün Cūşış-i eşkim görüp girdāb[a] döndürdi yüzün	Şeb gibi giysem kara donum hilāle ġam degil Benden ol hurşid-i Ŗālem- tāb[a] döndürdi yüzün	
561	183	Ĥicāz	Beste	Zencir	TabŖı	?	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Dağıtma gül yüzi- ne zülf-i ĥam-ı necmlerini Eseriçe bülbul-i şeydā-yı pür- naġmelerini	Ķapıda bu dil-i āvāre bir ġaribindir Diriġ etme efen- dim düşün ke- remlerini	Güfte için bkz. HMD. 296/ g. 527.
562	183	Ĥicāz	Beste	Hafif	Tesbîh Çelebi	[Şabri]	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	ŞemŖ giryān lāle süzān gonca ĥün- ālūdedir Var mı bir dil kim każā-yı dehr[den] āsūdedir	Çıkmaz oldu naķş-ı ümmidim murād üzre be- nim Ĥātem-i baĥt-ı siyāhım var ise fersūdedir	Güfte için bkz. Sabrî D. G. 75 (5 beyit) (1-3.)

563	184	Ĥicāz	Beste	Hafif	Uncızāde	[Nābī]	fā'ōilātūn fā'ōilātūn fā'ōilātūn fā'ōilūn	Yāra varsın peyk-i nālem āh u zārım söylesin Āb-ı çeşmim gir- ye-i bî-ihtiyārım söylesin	Çāk çāk-i şine versin mevce-i ğamdan haber Zahm-ı hūn-pāş- ı derūnum in- kisārım söylesin	Güfte için bkz. Nābī D. G. 596 (5 beyit)(1-2); HMD. 296/ g. 529.
564	184	Ĥicāz	Beste	Muham- mes	Rıf'ōat	?	fā'ōilātūn fā'ōilātūn fā'ōilātūn fā'ōilūn	Zülfine dil verme- yen hātır perişān olmadı Pâyıña yüz sür- meyen hāk-ile yeksān olmadı	Toğmadı hurşid- i Ōālem-tāb-ı devlet Ōāşıka Dil-rübā kim Ōālem-i vuşlatda Ōuryān olmadı	
565	184	Ĥicāz	Beste	Devr-i Revān	Ḳutucizāde	?	mefā'ōilūn mefā'ōilūn mefā'ōilūn mefā'ōilūn	O müşkīn-hāllerin kim gerden-i billūra düşmüşdir Hemān çeşm-i ümīdim gūyiyā bir nūra düşmüşdir	Dağılmış gör- düm iki zülfün mehtāb-ı rūyuḡda Meger var ise sipihr-i semā bir hurşide düşmüş- dir	Güfte için bkz. ; HMD. 297/ g. 532. HMD'de güfte- nin formu “şar- kı” olarak kayıt- lıdır.

566	184	Ĥicāz	Beste	Devr-i Revān	Muśāĥib Sālīĥ Aġa			Bu ġufte Arapça- dır.		
567	184	Ĥicāz	Beste	Düyek	AŖmā			Bu ġufte Arapça- dır.		
568	185	Ĥicāz	Beste	Remel	Seyyid Aĥmed Aġa	Fāzıl	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Bugün çemende o şūĥ-ı cihānı gör- düm tek Uşul ile çekilip ben daĥı oturdum tek	Meger ki bende- si çokmış o şāĥ-ı ĥübānıġ Seni o dāŖirede Fāzılā şanırdım tek	Ģufte için bkz. HMD. 298/g. 534.
569	185	Ĥicāz	Beste	Zencır	Ĥāfız Post	?	mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü feŖülün	Bir laĥza seni ķuluġa sādık gö- remem ĥıç VazŖıġ şanemā semte muvāfık göremem ĥıç	Ĥaķķā ki o şımāya düşen sıdķ [u] vefādır Ben saġa vefāsızlıġı lāyık göremem ĥıç	Ģufte için bkz. HMD. 299/g. 533.

570	185	Ĥicāz	Beste	Devr-i Kebīr	Sa'ūdullah Ağa	[Nâşid]	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Cām-ı Ŗaşkıñla hemān şūrīde-ser bir ben miyim Dāne-i ĥālīñ hevāsıyla gezer bir ben miyim Gülşen-i kūyında her şeb şubĥa dek feryād olur Nâşidāsā ağlayan ey verd-i ter bir ben miyim		Şiir için bkz. Nâşid D. Rubâ'î 9.
571	185	Ĥicāz	Beste	Hafīf	Seyyid Meĥammed Ağa	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Dīde-i ĥūn[1] si- yeh-ebrū-kemānı seyr eden ĶatŖ-ı ümmīd eylesin tıĝ-i nihānı seyr eden	Naĝme-i şehnāz ile eyler figānı Ŗandelīb ŖArz-ı gülzār eylesin ĝonca- dehānı seyr eden	

572	185	Ĥicāz	Beste	Remel	TabŌĭ	?	feŌilātün feŌilātün feŌilātün feŌilün	Bāġ-ı ĥüsnünde kemāliġ bula her mıve-i zıġ TamaŌ-ı ĥāma düşürseġ n'ola bı- şabr [u] şekıġ	Būs ederlerse leb-i dāmen-i pākiġ eyler Pāyıġa yüz süre- riz biz daĥı olur- sa naşıġ	Şiir için bkz. Ĥātem D. Müst. (5 bent)(1-3).
573	186	Ĥicāz	Beste	SemāŌĭ	TabŌĭ	[Ĥātem]	mefŌülü mefāŌĭlü mefāŌĭlü feŌülün/ mefŌülü feŌülün	Mest etdi beni müşk odı bir kākül-i ĥoş-bū Sünbül mi nedir bu Aķıtdı gözüüm yaşını mānende-i incü Ĥüy-kerde-i dil-cū	Ĥurşıd midir tābiş-i ruĥsāra el ermez Erse ele girmez Māh-ı neve bir vechle yüz verse o meh-rū Ĥançer çeker ebrū	Güfte için bkz. HMD. 167/g. 194; Ĥātem D. Müstezad (5 B.)(1-3).

574	186	Ĥicāz	Naķış SemāŖi	SemāŖi	İsmāŖıl Ağa	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Tolanam ŧemŖine pervāne gibi men seniŧ Olurum yoluŧa dīvāne gibi men seniŧ	N'edeyim zūlf-i dilārāya dolaŧdı göŧül Hicriŧ ile çāk olurum ŧāne gibi men seniŧ	Güfte için bkz. HMD. 314/g. 559.
575	187	Ĥicāz	Naķış SemāŖi	SemāŖi	TabŖi	?	mefŖŖlŖ mefāŖılŖ mefāŖılŖ feŖŖlŖn	Ser-dāħ-ı göŧül tāze açılmış gü- lŖmŖzdŖr DŖd-ı siyeh-i āh derŖn-ı sŖnbŖlŖ- mŖzdŖr	Bāħ-ı hŖner-i mŖsiķide bu dil-i ŧeydā EnvāŖ-ı naħam- la n'ola feryād ederse	
576	187	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	ĤāfiŖ Bekir	?	mefāŖılŖn mefāŖılŖn mefāŖılŖn mefāŖılŖn	O gül-ruh nev- ŧŖkuftem gibi bir gül var mıdır yoķdur Dil-i zār-ı Ŗlfe- timveŧ aŧa bŖlbŖl var mıdır yoķdur	Siyeh-mest-i harāb etmekde- dir Ŗākılların efzŖn Bu keyf-i laŖl-i perişānım gibi mŖl var mıdır yoķdur	Güfte için bkz. HMD. 314/g. 558.

577	188	Ĥicāz	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Bekir Aĝa	[Dāniş]	mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün	Ne dem ki şinesi ol gül-ruĥuĥ güşāde olur Göñülde şevķ-i muĥabbet daĥı ziyāde olur	O māh-rüyā dedim mihre gösterip Dāniş Murādım üzre güzel işde bu edāda olur	Güfte için bkz. HMD. 314/g. 560. Dāniş Diva- nı'nda bu şiire rastlanmamıştır.
578	188	Ĥicāz	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Ėara İsmāŖil Aĝa	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Görmeyeli şūh-ı şive-kārımı Ėamla geçirir bu rūzgārımı	Eyle beni lutfuĝa şāyeste gel Alma benim āhım ile zārımı	HMD. 315/g. 562'de güftenin vezni hece ölçü- sü olarak belir- tilmiştir.
579	188	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Bekir Aĝa	[Rāĝıb]	mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü feŖülün	Erbāb[ı] ile sūz [u] güdāza alı- şıķdır Al şem'i kola tekyede bir eski Ŗışıķdır	Düşında perişān görelı zūlf-i siyāhı[n] Hep gördüĝi düş Ŗāşıķ-ı zārıĥ ķarışıķdır	Güfte için bkz. HMD. 315/g. 561. K. Rāĝıb D. G. 56 (5 be- yit)(1-2).

580	189	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Silāḥşor İbrāḥim Ağa	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Men Ŗāşıkım ol yāra ne derlerse desinler Men Ŗāşık-ı dil- dāra ne derlerse desinler	Bir lahza temāşāsını dünyāya deĝiş- mem Ĥayrānım o ruḥsāra ne der- lerse desinler	
581	189	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	İbrāḥim Ağa	?	mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn	Ŗul oldum bir cefākāra cihān bāĝında gül- femdir Mecālim yokdur inkāra firāķı baĝa mātemdir	Gŭñŭl sevdi o şehbāzı dŭken- mez şive-i nāzı Güzelleriñ ser- efrāzı gören vaşlına ersem der	

582	189	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Šālih Āĝa	?	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Çekip zor ile aldın şāhneveş dil saĝa Ŗāşıkdır Muĥāśsal tabŖı- ma her tavrın el- ĥaĝ pek muvāfıkdır	Dilā şabr eyle teklif eyler-ise vuşlatın ĥaşre Ki ol şāh-ı ĥasen kiżb eylemez ķavlinde şādıkdır	
583	189	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	ŖAbdülĥalim Āĝa	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Ben de bilmem nedir ol şine-i bî- hem-tāsı Şimdîr yāsemindir yohsa gümüş şāĥrāsı	Çözsene tügme- lerin uçuşsa bend-i kemerin Çıkşa meydāna n'ola ĥüsn-i beden tamĝası	Güfte için bkz. HMD. 317/g. 567.

584	190	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Bekir Aĝa	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn/ mefŖŭlŭ feŖŭlŭn	Seyr et o hezār ŖiŖve-nŭmā Ŗŭh- edāyı Mevlāyı seversen GiymiŖ geliyor nāz ile biŭ dallı sevāyı Ŗİydiyye mŭzey- yen	Ŗanma gŖrinen iki bŖlŭk turradır ey dil Mehtāb ruĥuŭda Derc etdi meh-i zİb dŭŖe per-i hŭmāyı Her vech ile aĥsen	Gŭfte için bkz. HMD. 318/g. 568.
585	190	Ĥicāz	NaķıŖ SemāŖi	SemāŖi	Seyyid Nŭĥ			Bu gŭfte Farsça- dır.		
586	190	Ĥicāz	NaķıŖ SemāŖi	SemāŖi	İbrāĥim Aĝa	[Fitnat]	mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn	Gŭller kızarır Ŗerm ile ol ĝonca gŭlŭnce Sŭnbŭl ĥam olur reŖk ile kākŭl bŭkŭlŭnce	Cān vermek ise ķaŖdıŭ eger ŖaŖķla Fitnat Ĥāk-i der-i dil- dārdan ayrılma Ŗlŭnce	Fitnat D. G. 51 (5 beyit) (1-2-3- 5). Aynı gŭfte mecmunain Bestenigar fas- lında Halim Aĝa'nın NaķıŖ Semai'si olarak kayıtlıdır. (bkz.

										MM. g. 721)
587	191	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	FābŖi	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Fākat mi gelir sevdigim ol ŖiŖ- ve-i nāza Ruĥsat mı verir ġamzelerin Ŗarż-ı niyāza	Dāmen be- meyān KaŖbe-i vaŖlıġ hevesiyle Düşdi yine cānā yolumuz semt-i Ĥicāza	Gŭfte için bkz. HMD. 320/g. 573.
588	191	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	AŖmā Ĥüse- yin Efendi			Bu gŭfte Arapça- dır.		
589	191	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Ŗālīĥ Aġa	?	feŖilātŭn feŖilātŭn feŖilātŭn feŖilŭn	Bizi lutf-ıla o meh Ŗād edecektir biliriz Gŭl[i] taŖriŖe ne ĥācet ne çiçekdir biliriz	Ŗaġın aldanma ġŭnjŭl o ġüzeliġ cŭnbüşine Bu edālar bu tebessŭm bize dekdir biliriz	Rüşdī D. G. 108 (7 beyit)(1-2).

590	191	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	 Žaharya	[Rüşdi]	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Cihān[1] ĥüsnüğe meftün eden şüh-ı cihānsın sen Muĥaśsal ehl-i Ŗaşka fitne-i āhir zamānsın sen	Eger Rüstem de olsa<m> kırtu- luş yok tır-i ġamzen den Çekilmez derd-i Ŗaşkıñ böyle bir kaşı kemānsın sen	
591	192	Ĥicāz	Beste	Ĥafif	?	?	Ahreb	Cānā beni dīdārına maĥrūm etdiñ Hercāyiligiñ Ŗāleme maŖlūm etdiñ	Yandırdıñ eritdiñ beni bildim şim- di Bezm-i ĥarem-i vuślatına mūm etdiñ	

592	192	Ĥicāz	Beste	SemāŖi	EsŖad Efendi	[NāŖili]	feŖilātün feŖilātün feŖilün feŖilün	Dilde yok ĥarf-i temennā de- hen[in]den ġayrı Cānda yok zāŖiķa lutf-ı sūhan[in]dan ġayrı	Şart-ı Ŗişmet bu mıdır kim ola benden sonra Seni pehlūya ķeker pırehenin- den ġayrı	Nāilî D. G. 384 (5 beyit)(1-3).
593	193	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	MüŖezzinbaşı ŖŖsmān Aġa	[Dāniş]	mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün	Bulunmaz bir dahı mānendi tavr-ı bı- bahāsında O āfet müstaķildir ĥāsılı kendi edāsında	Ėeker miydi bu rütbe cevri ni ol şūh-ı bı-dādın Kerem melĥūż-ı Ŗāşık olmasaydı intihāsında	Dāniş D. G. 517 (8 beyit)(1). Ėüftenin ikinci beyti divanda bulunmamakta- dır.
594	193	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Muşāĥib Be- kir Aġa	?	mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü feŖülün	Yāriņ biliriz bez- mimize raġbeti vardır Ammā ki zamāniņ gözedir sāŖati vardır	Bımar ise de her ne ķadar ķeşm-i siyāhıņ ŖUşşāk[ı] perişān edecek ķudreti vardır	

595	193	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Muśāhib Śāliĥ Aġa	?	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Bir şim-beden dilber-i mŭmtāza ķapıldım Murġ-ı dil[i] şayd etdi o ŝehbāza ķapıldım	ŖUŝŝāķa nezāketle eder bŭselik ammā Dil-beste olup naġme-i ŝehnāza ķapıldım	
596	193	Ĥicāz	SemāŖi	SemāŖi	Śāliĥ Aġa	?	18'li hece ŭlķŭsŭ	Ey māh-ı tābānım fedā bu cānım gel derdimiġ dermānı Sen ŝāh-ı hŭbānım tŭtġ zebānım aldıġ dil-i nālānı	Cānā hayāliġle hilāle dŭndŭm gŭrdŭm meh-i tābānı Ey serv-i sāmānım rŭĥ-ı revānım oldum ķulı ķurbānı	
597	194	Ĥicāz	SemāŖi	Remel	İsmāŖil Aġa	?	mefāŖilŭn feŖilātŭn mefāŖilŭn feŖilŭn	Dem-i viśāl o ŝŭĥa Ŗitāb n'eylersin Nuķŭd-ı eŝk[i] niśār et ĥisāb n'eylersin	Felekde bir ġŭn ise gŭrmek ey gŭġŭl ķaśdıġ O māh-pāreyi gŭr āfitāb n'eylersin	Gŭfte iķin bkz. HMD. 277/g. 477.

598	195	Şehnâz- Büselik	Beste	Akşak Fâhte	Telci ÓAli	[Nâbi]	mef'ûlü mef'â'ilü mef'â'ilü fe'ûlün	Bir devlet için çarha temennâdan uşandık Bir vuşlar için ağyâra müdâradan uşandık	Hicriñ çekerek zevk-i mülâkât[1] unutduğ Maḥmûr olarak lezzet-i şâhbâdan uşandık	Güfte için bkz. HMD. 220/g. 327. Nâbi D. G. 395 (5 beyit)(1-2).
599	195	Şehnâz- Büselik	Beste	Akşak Fâhte	?	[Fuzûlî]	mef'ûlü fâ'îlâtün mef'ûlü fâ'îlâtün	Muşhaf demek ḥatâdır ser-safḥa-i cemâle Bu bir kitâb söz- dür fehmi eden ehl-i hâle		Fuzûlî D. G. 251 (6 beyit)(1).
600	196	Şehnâz- Büselik	Semâ'î	Semâ'î	H'âce			Bu güfte Farsça- dır.		
601	196	Şehnâz- Büselik	Semâ'î	Zencir	Fab'î	?	mef'ûlü mef'â'ilü mef'â'ilü fe'ûlün	Nâz ile ḥurâm eylese ditrer o şimjîn<ü>-ten Tathîr -i dimâğ etmede ol müşke Ḥoten<ü>-ten	Dîdârına âdem doyamaz ḥurî misin sen Aldı bizi gitdik- ce o taşvîr-i ḥa- sen-ten	

602	197	ÓIrāk	Beste	Zencır	Pazarbaşı Nażım	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	O serv-i nāz kaçan çıksa bāğa nāz ederek Ayağına dökülür cūylar niyāz ede- rek	Šadā-yı bülbul eder şevķimi benim efzūn Mey içmegi severim gūş söz ü sāz ederek	
603	197	ÓIrāk	Beste	Remel	Óİtrī Aĥmed Çelebi	?	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	O mehveşin yine yād-ı ruĥıyla āĥ etdim O āĥ ile felek āyinesin siyāĥ etdim	Ümīd-i tūl u dırāza visāl-i dilberle Dirġğ Óömr-i Óazizim hemān tebāĥ etdim	Güfte için bkz. HMD. 261/g. 433.
604	197	ÓIrāk	Beste	Çenber	Pazarbaşı Nażım	?	mefāÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Dildāra gönül derd-i derūnum defterin açdı Destār-ı ġamın giryelerin birbirin açdı	Sende nażarı tıfl- ı diliñ žāĥir ü bātın Gūyā ki seni gördi hemān gözleriñ açdı	Güfte için bkz. HMD. 262/g. 435.

605	197	ÓIrāk	Beste	Devr-i Kebîr	Óİtrî Aĥmed Çelebi	?	mefâÓîlün mefâÓîlün mefâÓîlün mefâÓîlün	Dağıdıp Óaqlımın varın benim ey māh n'eylersin Daĥı nev- restelikde sen alıp biñ āh n'eylersin	Tutuşdurmak mıdır başdan başa Óālem nūruñ kaşdıñ Çerāğ-ı ĥüsnine şemÓ[a] yaqıp her gāh n'eylersin	
606	198	ÓIrāk	Beste	Muĥam- mes	ÓAbdülĥalîm Ağa	?	fâÓîlātün fâÓîlātün fâÓîlātün fâÓîlün	Niyyeti kayd ey- lemekmiş bu dil-i gisūlarıñ Ruhlarında dāne dāne ĥāl-i Óanber- būlarıñ	Bir nigeħle Óaqlımı yagma- ya verdi el-amān Ebruvān-ı çeşm-i āhū ġamze-i cādūlarıñ	Güfte için bkz. HMD. 262/g. 437.
607	198	ÓIrāk	Beste	Zencîr	Burnaz Ĥasan Ağa	?	feÓîlātün feÓîlātün feÓîlātün feÓîlün	Murg-ı cānı ede- yim āteş-i Óaşķ<ıñ>la bür- yān Bezm-i ĥüsnünde anıñla mezelensin yārān	Ĥarem-i meyke- dede KaÓbe-i maķşūd bulup ÓAzm eden Óaşķ-ı şūrîdeye cānım ķurbān	

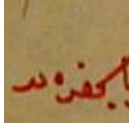
608	198	ÓIrāk	Beste	Hafif	ÓItrī	[Ŝābit]	mefāÓilün feÓilātün tmefāÓilün feÓilün	Efendi faşl-ı bahār oldı lālezāra buyur Nigāh-ı lutf ile nergislere nežāre buyur	Saņa recā-yı der- āgūşa Óarz-ı hāl etdik Maĥall-i merĥametiz gel şu der-kenāra buyur	Sābit D. G.77 (5 beyit)(1-2).
609	198	ÓIrāk	Beste	Çenber	Fulum ÓAbdī	?	Ahreb	Manzūruñ olam bir nigh-i ĥasret- den Ref' et kuluñı ĥāk -i reh-i şefkatden	Ağyār-ı lebiñ emdi meyanıñ kuçdı Ey kân-ı kerem geçmeyiz ol himmetden	
610	198	ÓIrāk	Beste	Çenber	Nažim Çelebi	?	mefāÓilün mefāÓilün mefāÓilün mefāÓilün	Dil-i maĥzūnum ey ĥuñı benim şād olmadan kaldı ÓAceb gayretde- dir bî-çāre kim yār olmadan kaldı	Hemān tek dūr- mesin seng-i cefādan dest-i bî-dādıñ Benim vırāne göñlüm yoĥsa ābād olmadan kaldı	Güfte için bkz. HMD. 264/g. 441.

611	199	ÓIrāk	Beste	Nim-devr	Petrākı	[Râgıb]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Mest olup etmiş girıbānıñ güşāde tā-be-nāf Vaqtidir ol mäh ile olmağ dilerse şıne-şāf	Revnağ-ı şūr-ı kıyāmet kām-et-i bālāsıdır Qāfdan neşr eyledi āsar-ı hüsñüñ tā-be- Qāf	Güfte için bkz. HMD. 264/g. 442., K. Râgıb D. G. 98 (7 be- yit)(1-2).
612	199	ÓIrāk	Beste	Muham- mes	Dervış İbrāhım Ağa	[Rüşdi]	mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün	Ne meyl-i nahl-i gül eyler ne seyr-i gülsitān ister Göñül bir nev- nihāl [ü] serv-i kad* şüh-ı cihān ister	ÓUlüvv-i şān-ı Óaşkı Rüşdiyā bundan kıyās et kim Muḥabbet şāhbāzı dil gibi bir āşiyān ister	Güfte için bkz. HMD. 265/g. 446. Rüşdi D. G. 23 (7 beyit)(1-7). *nev-nihāl [ü] serv-kad: serv- kām-et gonca leb, Rüşdi D. G. 23/1.

613	199	ÓIrāk	Beste	Hafíf	TabÓı	?	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Dahı sunmaz mı- sın ol cām-ı leb-i yākūtı Nice bir teşne edersin bu dil-i mebhūtı	Tāb-ı ruhsāra şalındırma fitıl-i zülfün Aldırırsın şağın ol hāl-i siyeh bārūtı	Güfte için bkz. HMD. 266/g. 448.
614	199	ÓIrāk	Beste	Hafíf	Óltrı	[Veysı]	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	ÓĀlemi açdı şafā verdi yine revnağ- ı gül Bāğda ğoncalar açıldı açılmadı göñül	Bağa geldikce olur māye-i endüh [u] elem Elleri pādişeh-i Óālem eder kāse-i mül	Güfte için bkz. HMD. 265/g. 445. Veysî D. G. 33 (5 beyit)(1- 3).
615	199	ÓIrāk	Beste	Hafíf	Haťibzāde	[Rāğıb]	mefÓülü fāÓilātü mefāÓilü fāÓilün	Ey çeşm-i girye- hız eşeriñ yok mıdır seniñ Āteş içindeyim haberiñ yok mıdır seniñ	Dāmān-ı vaşla bü'l-hevesān oldı dest-res Rāğıb elinde bir hüneriñ yok mıdır seniñ	Koca Rāğıb Paşa D. G.106 (7 beyit)(1-7).

616	200	ÓIrāk	Beste	Zencır	Bekir Ağa	[ÓĀrif]	mefĖölü fāĖilātü mefāĖilü fāĖilün	Sen böyle naqd-i Óaqlımı her gāh alır mısın Dilde karar kal- madı bir āh alır mısın Mestāne geç gele yine meclisde ÓĀrifā Bir buse verse nāz ile ol māh alır mısın		Ārif D. Rubāi 25.
617	200	ÓIrāk	Beste	Remel	Petrāki	?	mefāĖilün feĖilātün mefāĖilün feğilün	Bakıp cemālie Óāşıķ nice kararı kalır Seni bu hūsnle kim görse ihtiyārı kalır	N'ola hadeng-i nigehile çāk çāk olsa Dil-i fikārıma gelince iftirākı kalır	

618	200	ÓIrāk	Beste	Hafif	Qasım Efendi	?	mef'ülü mef'ölü mef'ölü fe'ülün	Mestâne o meh- rüyı görüp ayıla- yazdım Gördüm o kaşı yâyı hemân bayı- layazdım	Zahm ursa n'ola şinede seyri nice biş kez Naşş oldu elif kaddi<m> hemân yây-ıla düşdüm	
619	200	ÓIrāk	Beste	Çenber	Qoyun Hâlifesi	?	mef'ülü fâ'îlâtü mef'ölü fâ'îlün	Râz-ı derûnumı nigeh-i pür-fiten bilir Esrâr-ı nażmı vâkıf-ı sırr-ı sühan bilir	Şîrîn-i sergüzeşt- i muhabbet degil midir Ferhâdveş bu Óarsada serden geçen bilir	
620	200	ÓIrāk	Beste	Çenber	Burnaz Hâsan Ağa	?	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün fe'îlün	Dil ki şem'î ruh- ı cānāna ola pervāne Āteş-i Óaşkla yanmağda ağa pervā ne	Öldürür Óaşıkı bağrında olan yaraları Girip ol seng- diliñ hançeri n'eyler kana	

621	201	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	H̄āce			Bu güfte Farsça- dır.		
622	201	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	Žaharya		feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Çeşm-i merdüm kişi hūnhāre de- gildir de nedir Mest-i hūn-ı dil-i bı-çāre degildir de nedir	Dāne-i hālını Óarz eylemeden yāra maķśūduñ Şayd-ı murğ-ı dil-i āvāre degil- dir de nedir	Güfte için bkz. HMD. 268/ g. 455.
623	201	ÓIrāk	SemāÓı	SemāÓı	Ĥamıd Mır	?	11'li hece ölçüsü	Ey ruhları gül serv-i hırāmānım Çokdan ġam-ı zūlfünle perişānım	Tūtı gibi āyıne-i ruhsārıña mā'il Būlbül gibi gül- rūyuña nālānım	Güfte için bkz. HMD. 270/ g. 458. *14 hece, vezin aksamaktadır.
624	202	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	ÓAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
625	202	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	H̄āce			Bu güfte Farsça- dır.		

626	202	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	?	mefāÓılün feÓılātün mefāÓılün feÓılün	Felekde bezm-i şafāya el mi deger Ĥesāb-ı nakd-i ġam-ı dılrübāya el mi deger	Ümıd-i māye-i Óayş etme cām-ı mihr görüp Ĥıç ol piyāle-i āteş-nümāya el mi deger	Güfte için bkz. HMD. 269/g. 457
627	203	ÓIrāk	SemāÓı	SemāÓı	Bekir Ağa	?	Ahreb	Olursa baņa sen gibi cānān olsun Erbāb-ı nazār ĥüsnüġe kırbān olsun	Bir kerre ne var Óāşık-ı miskıne nazār kıl* Sen Óāşık[a] āşık saņa ĥayrān olsun	Güfte için bkz HMD. 270/g. 460. *mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün
628	203	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	TabÓı	?	mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün	Çeksen de ĥumārı mey-i la'lıñle firākı Alma bizi luţf eyle ayaġ altına sākı	Revnaķ bulıcaķ demde tamām bezm-i der-āġuş Ol rûĥ-ı revānım dedi şoĥbet yine bāāķı	Güfte için bkz HMD. 271/g. 461.

629	203	ÓIrāk	SemāÓİ	SemāÓİ	Bekir Ağa	?	mütefā'ilün fe'ülün mütefā'ilün fe'ülün	O nühüfte- gânzelerden bunu kim ricā ederdi Bu nigāh-ı āşināyı neden iktizā eder- di	Gece gördüm encümendin ben o naḥl-i nā- revende Ki raqīb ile çe- mende çelebim şafā ederdi	Güfte için bkz HMD. 271/ g. 462
630	203	ÓIrāk	SemāÓİ	SemāÓİ	Seyyid Nūh	Bāḳi	mef'ölü mefā'ölün fe'ölün	Ruḥsārına hatt-ı Óanber-efşān ÓAbd-i Ḥabeşidir adı Reyhān	Ol ḥāl-i siyeh be-laÓl*-i lebler Yāḳūt biri birisi mercān	Güfte için bkz HMD. 268/ g. 454. Bâkî D. G. 375 (5 beyit)(1- 2). *be-laÓl-i leb- ler: Bilāl ü leb- ler, Bâkî D. G. 375/2
631	204	ÓIrāk	Naqış SemāÓİ	SemāÓİ	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		
632	204	ÓIrāk	Naqış SemāÓİ	SemāÓİ	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		

633	204	ÓIrāk	SemāÓı	SemāÓı	ÓItrı	?	mefÓölü mefāÓılü mefāÓılü feÓölün	Nev-rüz erişdi bāğa şarāb iste- mez misin Sāķı bu cām-ı mest ü harāb is- temez misin	Şad-pāre eyle şınemi hūn eyle bağrımı Bezm-i şarāba kanlı kebāb is- temez misin	Güfte için bkz. HMD. 271/ g. 463.
634	205	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	H̄āce/ Bekir Ağa	?	mefÓölü mefāÓılün feÓölün (T)	Bu beyit Farsça- dır.	Gışūya dedimse müşk-i çini ÓAfv eyle ki kul hatāsız olmaz	Türkçe güfteye “Burası Bekir Ağanındır” bi- çiminde bir ibare düşölmüştür.
635	205	ÓIrāk	SemāÓı	SemāÓı	ÓItrı	[Āhı]	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Bir elif çekdi yine şıneme cānān bu gece Pek şarıldı baņa bir serv-i hırāmān bu gece	Ayın on dördü gibi dün gece meclisde idi[η] Kanda aķşamla- yasın ey meh-i tābān bu gece	Āhı D. G. 100 (5 beyit)(1-2).

636	205	ÓIrāk	SemāÓı	SemāÓı	TabÓı Efendi	?	mefÓülü mefāÓılü mefāÓılü feÓülün	Āh etdim o şüh[ı] görüp āh etdigim olsa ÓÖmrümde dahı böyle günāh etdi- gim olsa	Birden bire ĥat geldi ruh-ı dilbe- re bilmem TaÓn-ı sitem[i] baht-ı siyāh et- digim olsa	
637	205	ÓIrāk	SemāÓı	SemāÓı	Cemāl	?	Ahreb	Cevr eylemeden lutfā zamān bil- mez misin Ėurbānıı olam rāz-ı nihān bilmez misin	Fāş eyleme<diı> üftādeligim ağyāra Cānım ne Óaceb böyle amān bil- mez misin	
638	206	ÓIrāk	SemāÓı	SemāÓı	?	?	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Severim gerçi seni baıa vefā-dār olasın Ėorıarım gönlüm alıp sonra cefākār olasın	BedduÓā etme- zim ammā ki Ėudādan dilerim Sen dahı benci- leyin Óaşıa giriftār olasın	

639	206	ÓIrāk	Naķış SemāÓı	SemāÓı	Cemıl Beg	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Şāhsār-ı gülde bülbul oldı medhüş nāl[e]den Katre-i ĥün-āb-ı çeşmim dökdi ol meh jāl[e]den	Ĥalka-i zül- fünnden olduķca nümāyān Óarızı Žāhir oldı sandı- lar mäh-ı derūnum hāl[e]den	
640	206	ÓIrāk	SemāÓı	Çenber	TabÓı	?	mefÓülü fāÓilātü mefāÓılü fāÓilün	Dehriñ ĥemışe ĥilķat-ile zāt[ı] böyledir Bir nım iltifāta mükāfāt[ı] böyle- dir	Herkes bir in- tiżār ile pā-māl olup gider Bezm-i ümıdiñ ehl-i ĥarābāt[ı] böyledir	
641	207	MüsteÓār	Beste	Ĥafıf	Qoyun Ĥalıfesi	[Münır]	mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün	Göñül ey mäh-rū Óaşkıñla ārām etmeden ķaldı O zülf-i kākülün endişesiyle dil şıken ķaldı	Ne bāğ-ı dil-keş- ı verdin ser- efrāzı[sı]ñ āyā kim Derūnında Münırñ lezzet-i būs-ı dehen ķaldı	

642	207	Müste'âr	Beste	Hafîf	Ĥalîm Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Mânend-i hâle köl dolasam âfitâbıma Ol mâh-ı Ŗişve gelse benim cām-ı h'âbıma	Yıkma bezimde ol büt-i nâzik olaydım Seng-i sitem doğunsa cām-ı şarâbıma	Güfte için bkz. HMD. 254/g. 416.
643	207	Müste'âr	Beste	Remel	Bekir Ağa	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Ol tıfl-ı nâz bezm- i visâle yürürse de Büs-ı kenâra gel- mez o kâfir gelirse de	Eyler nigâh-ı nâz [u] tegâfûl şu rütbe kim Bilmezlenir niyâzım o zîbâ bilirse de	
644	207	Müste'âr	Beste	Hafîf	Corci Kemânî	?	mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün	Olsun fedâ yolın- da dil [ü] cân efendimin ŖĀlem eşri ol- mağa şâyân efen- dimin	Sen pâdişâh-ı ĥüsne kul oldu Emîn-i zâr Emrin nedir buyur başa fermân efendi- min	

645	207	Müste'âr	Beste	Muham- mes	Küçük Meḥmed Ağa	[Nedim]	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	O tıfl[ı] gör ne kıyâmet nigâr olur giderek Ḥıram[ı] düşmen-i şabr [u] karar olur giderek	Hayâl-i serv-i kadiñ<i>le qalır giderse bu eşk Fezâ-yı şinede bir cûybâr olur giderek	Güfte için bkz. HMD. 255/g. 419; Nedim D. G. 59 (6 be- yit)(1-4). Aynı güfte için bkz. MM. g. 823.
646	208	Müste'âr	Beste	Hafif	?	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Gönlümi aldı bu gün bir şüh-ı reftâr mâ'îli Ol ruh-ı gül leble- ri mül kad-i 'âr'âr mâ'îli	Qıyma lutf eyle amân Ŗuşşâkıñı cânâ yazık Tig belde hançer elde cânâ kıyar mâ'îli	Güfte için bkz. HMD. 256/g. 420.
647	208	Müste'âr	Beste	Semâ'î	Kemânî İshaq Yahûdî	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Hicr-i dildâr ile dîdelerim pür- âbdır şimdi Cevr-i firâvân ile hâlim harâbdır şimdi	Sûziş-i ḥasret-i 'aşkla egerçi o mâhın Ḥaḳîkatde ten-i nizârım kebâbdır şimdi	Güfte için bkz. HMD. 256/g. 421.

648	208	Müste'âar	Semâ'î	Semâ'î	Bekir Ağa	[ÔĀrif]	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	O nev-resîde ni- hâlim ne serv- kâmet olur Benim hayâl-i dilim meşrebimce olur Rüsûm-ı nâz[1] tamâm ezber ey- lemiş ÔĀrif O fitne-cûyî gö- rürsünj katı kıyâmet olur		Ârif D. s. 60/ Rubâî 23.
649	208	Müste'âar	Semâ'î	Semâ'î	Sermusâhib Hâlîm Ağa	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Güşâde oldı gönül bezme yâr gel- mekle Açıldı gonca-i gülşen bahâr gel- mekle	Güşâyiş-i dil içün ey nişâr âh eyle Der-i ümîd açılır rûzgâr gelmekle	Güfte için bkz. HMD. 257/g. 424.
650	209	Müste'âar	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Qara İsmâ'îl Ağa	?	mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün	Saĵa dil mâh-ı tâbânım yaķışdı Gönüldür bu a sultânım yaķışdı	Bu nâz bu edâlarla efendim Sözün saĵı saĵa cânım yaķışdı	Güfte için bkz. HMD. 258/g. 426.

651	209	Müste'âr	Semâ'î	Zencîr	Kemânî Şâdık Ağa Muşâhib- i Şehriyârî	?	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün fe'îlün	Nice bir vermeye al vu'slat-ı cānān nice bir Nice bir yana firāk āteşine cān nice bir	Nice bir kan döke derd ile firākında gönül Nice bir yaş döke bu dîde-i giryān nice bir	Güfte için bkz. HMD. 257/g. 425.
652	211	Segāh	Beste	Zencîr	Fanbūrî Hâcî ÖÖmer Çele- bi	?	mefā'îlün fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün	Tebessüm ile nigārım ki katl-i merdüm eder Eger beni dahı öldür desem te- bessüm eder	Raķīb hālîme n'îçün terahhüm eylemeye Ki görse hālîmi kāfir dahı te- rahhüm eder	
653	211	Segāh	Beste	Çenber	Fosunzāde ÖAbdî Çelebi	?	mefā'îlün fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün	Tebessüm eylese meclisde dil-rübā gül olur Tekellüm eylese hârf-i vefāyı bül- bül olur	Açılsa Ŗuķdeleri kākül-i perişānı Meşāmm-ı hātır- ı Ŗuşşāk-ı zār sünbül olur	

654	211	Segāh	Beste	Muham- mes	Žaharya	Rāqım	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Çeşm-i meygūnuŖ ki bezm-i meyde cānān döndürür Sāķi-i gül-çehre gūyā cām-ı rahşān döndürür	Berg-i ruhsārı Ŗaraķ-rız gül- āb[1] şerm olur Ol gül-endāmı ki āgūşında cānān döndürür	Güfte için bkz. HMD. 278/g. 478. HMD’de güfte şairi “Rāğıb” olarak kayde- dirmiştir.
655	211	Segāh	Beste	Hafif	Ĥāfiż RıfŖat	[Faşih]	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Bezm-i meyde mutrıbā bir nağme-i dil-cū ķopar Şevķ-baħş ol mec- lise gir bir şadā-yı <yā> Hū ķopar	Zülfün oħşā laŖliŖ öp bāğ-ı cemālinden Faşih Gāh sūnbül-çin-i şevķ ol gāh şeftālū ķopar	Fasih D. , G.125 (5 beyit)(1-5).
656	212	Segāh	Beste	Muham- mes	Şehlā Muştafā	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Añmaz oldu[Ŗ] beni mihr ile muħabbet bu mı- dır Yılda bir kez gö- rebilmem seni ülfet bu mıdır	Bir benim gibi eşire n’ola rahm etmeyesin Ey şehin-şāh-ı kerem şart-ı mürüvvet bu mıdır	Güfte için bkz. HMD. 279/g. 482.

657	212	Segāh	Beste	Hafīf	Südcizāde	[Sıdkı] ³³	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Hefte geçmez kūyuña mihmān eden sensin beni Bil ki her şeb şubhā dek nālān eden sensin beni	Dest-i tedbiriñle çāk olsun mı dāmān-ı firāk Āfitāb-ı hūsnüñe hāyrān eden sensin beni	Güfte için bkz. HMD. 280/g. 484.
658	212	Segāh	Beste	Muham- mes	Ĥalīm Ağa	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Çekdigim cevır [ü] cefālar hep se- niñçün sevdigim Pāymāl oldum yolında bilmediñ āh çekdigim	Gūşına girmez mi eyā bu Őazi- ziñ zārı hiç Varsa nā- hemvāra kārım gel bağışla etdi- gim	Güfte için bkz. HMD. 280/g. 483. Aynı güfte için bkz. MM. g. 901.

³³ Şair bilgisine Adem Ceyhan'ın "Ahmed Muhtar Bey'in "Şâir Hanımlarımız" İsimli Eseri" başlıklı makalesinden ulaşılmış olup Sıdkî Divanı neşrinde bu şiire rastlanmamıştır. bkz. Ceyhan, (2000: 312), Mübeccel Kızıltan, Divan Edebiyatı Özelliklerine Uyarak Şiir Yazan Kadın Şairler (1994: 216).

659	212	Segāh	Beste	Çenber	Kapdanzāde	?	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Eyleye yār sezāvār-ı visāl ağyārı Giryeden gayrı n'ola Öāşıq-ı zārıñ kārı	Beni maḥrūm-ı mey-i bezm-i visāl eylediñ āh Seniñ ey baḥt-ı siyeh qanıñı içsem bārı	Güfte için bkz. HMD. 280/g. 485.
660	212	Segāh	Beste	Çenber	Faşçı Receb	[Şeydā]	mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün	Helāk etdi[ñ] beni hicr-i gāmıñla şine-çākim ben Hücüm-ı tır-i gāmzeñden hele bı-havf u pākim ben	Devā-yı derd-i Öuşşākı tabīb añlar dil-i Şeydā Meded Öömrüm Öilāc eyle fırāqıñla helākim ben	Güfte için bkz. HMD. 281/g. 486
661	213	Segāh	Beste	Đarbeyn	Ĥāfız Bekir	?	fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün	Ruḥlarıñ cānā hemān gülzāra şeklin gösterir Ĥalka halka ol zülüfler māra şeklin gösterir	Şinem üzre ḥas- ret-i qaddiñle olan şerḥalar Her biri bir serv- i qad dildāra şeklin gösterir	Güfte için bkz. HMD. 281/g. 487.

662	213	Segāh	Beste	Muhammes	Receb	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Meyl edenler çeşmine ol dilbe- riñ bîmār olur Şanma ey dil bu cihān içre aña tîmār olur	Tıfl iken hüsñüñ görüp havf eyle- yip demişdim āh Ġamzesi cellād olur bu bir Ŗaceb dildār olur	Güfte için bkz. HMD.281/g. 488.
663	213	Segāh	Beste	Hafîf	Rıf'Ŗat	?	fe'ölātün fe'ölātün fe'ölātün fe'ölün	Tiğine hançerine ġamze-i mestāne- sine ŖĀşık oldum o şehiñ tarz-ı le- vendānesine	Neş'Ŗe yokdur bu toķuz kāsedden erbāb-ı dile ŖĀşık ola mey- kedeniñ bāde-i peymānesine	
664	213	Segāh	Beste	Hafîf	Tab'Ŗi	[Neş'ātî]	mef'Ŗölü fā'ölātü mefā'Ŗilü fā'ölün	Bezm-i çemende zevķe sebep mey mi cū mıdır Hünñin terānelerle sebū-yı gelü mıdır	Ĥayretle etdigim bilemem hün-ı giryeden Mihrāb-ı eb- ruvā[nı]ña karşı vuzū mıdır	Neş'âtî D. G. 23 (5 beyit)(1-4).

665	213	Segāh	Beste	Fer'Ō	?	?	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	ŌAdū nūvāziş-i dest-i keremle şād olsun Hemān yanında şikeste dilim murād olsun	Zamān-ı kısmet-i mihrinde ol şeh-i hübān Baņa da etdi Ōināyet ğamıñ ziyād olsun	
666	213	Segāh	Beste	Bereşşān	?	?	Ahreb	Cānā o siyeh göz- lerine h'āb teşne- dir Būs-ı lebiñe sāġar-ı pūr-āb teşnedir	Çık gülşene zıbālıġla Ōarz-ı cemāl et Mihr-i ruħuñā Ōāşık-ı bî-tāb teşnedir	
667	214	Segāh	Beste	Çenber	Tab'Ōi	?	mef'Ōülü mefā'Ōilün mef'Ōülü mefā'Ōilün	Bir gonca-i şır-āb- ı gülzār-ı melāḥat- sin Ammā ne deyim cānā hercāyi- tab'Ōiatsın	Āyineye bakdıķca ġāhice sultānım Bilmem ne se- beb böyle ālūde- i hayretsin	

668	214	Segāh	Beste	Çenber	?	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Letāfetden eşer çokdur n'ışleyim şu civānımda Anıñ-çün zār ederdim her şeb beyt-i hazānımda	Dedim ey şirîn esmer hoş düş- miş bu cānfes ķabā Dedi ulaşma baña tığ-i āmāde meyānımda	
669	214	Segāh	Beste	Zencir	?	?	mütefā'ilün fe'ülün mütefā'ilün fe'ülün	Bağışın deler ci- gerler bu ne ğam- zeli bağışdır	Çekilip gider civānlar ayağına ol perîniñ	Güfte için bkz. HMD. 279/g. 480.
								Revişin alır göñül- ler bu ne şiveli reviştir	Pâyına çekmiş cihānı bu ne cezbeli çekiştir*	*Vezin aksa- maktadır.
670	214	Segāh	Beste	Remel	?	?	fe'ilātün fe'ilātün fe'ilātün fe'ülün	Böyle ruhsat-dih iken ğamze-i fettānesine 'Aşıkın var mı teselli dil-i dīvānesine	Heves-i vu'slat-ı dildār ile yanar tutuşur Bezm-i 'Aşıkın naẓar et şem'oi- ne pervānesine	Güfte için bkz. HMD. 282/g. 491.

671	214	Segāh	Beste	Remel	?	?	fā'ōilātūn fā'ōilātūn fā'ōilātūn fā'ōilūn	Gönlümi bend etdi cānā serv-i reftārıñ seniñ Vech-i billūra dökülmiş zülf-i zer-tārıñ seniñ	Etme bu cevır [ü] cefāyı ey yüzi māhım benim Yoğdur Óālemde efendim ben gibi yārıñ seniñ	
672	215	Segāh	Semā'ōı	Semā'ōı	Óİtrı			Bu güfte Farsça- dır.		
673	215	Segāh	Semā'ōı	Semā'ōı	Qara İsmā'ōıl Ağa	?	mefā'ōılūn mefā'ōılūn mefā'ōılūn mefā'ōılūn	Süzer çeşmin kaçan Óuşşāq[a] nāz etmek murād etse Göñül hāmūş olur yāra niyāz etmek murād etse	Ya pür -dil- haste-i hicrānıñı elbetde dermānı Dem-i vuslata bārı ser-firāz etmek murād etse	

674	215	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Dilhāyāt	?	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Şahbā-yı la'Ōli neş'oe-i cāndır ol āfetiñ Hāl-i Ōizārı rūh-ı revāndır ol āfetiñ	Ĥüsünüñ žuhūr-ı fitne-i āhir zamānına Müşķin-demide hattı nişāndır ol āfetiñ	Güfte için bkz. HMD. 286/g. 500.
675	215	Segāh	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	?	?	15li hece öl- çüsü (T-A)	Ĥabīb-i tal'Ōat firķati hergiz vefā ķılmaz mısın Sāde-eniş ğurbetiñ ziyārete gelmez mısın	Bu beyit Arap- çadır.	Güfte için bkz. HMD. 286/g. 501.
676	216	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa Muşāhib	?	müfte'Ōilün mefā'Ōilün müfte'Ōilün mefā'Ōilün	Ġonca-i la'Ōl-i dilber-i ma'Ōnı-i tāze söylerim Rāz-ı nihān-ı Ōaşķımı nükte tırāza söylerim	Māh-cemāl-i bedr olup buldı kemāl Ōişvede Ol perı mübte- lālara başladı nāza söylerim	Güfte için bkz. HMD. 286/g. 502.

677	216	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Naẓīm Pazar- başı	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ağyāra öpüldüñ mi lebiñ dillediler mi Nādāna kuçulduñ mı belin ellediler mi	Ey gonca-dehen söyle n'icün söylemez olduñ Düşmen haberin yohsa saña söy- lediler mi	Güfte için bkz. HMD. 287/g. 503.
678	216	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Tab'Ōi Muştafā Efendi	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	 üzre ruhların dedi görüp müştāka mül Bir piyāle içre koymışlar iki şad- berg-i gül	Böyle her dem tāze gitdikce güzellenmekde- sin Müşkil ancak senden ey meh- pāre geçmezse göñül	
679	216	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Memiş Ağa Cihāngiri	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ey dil ruh-ı cānān[1] der-āgüş hayāl et Andan ser-i endişe mi var dehre su'āl et	Ümmid-i mey-i nābla sāķi ger ölürsem Hāk-i serimi meykede-cüyāna sifāl et	

680	216	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Seyyid Nūh	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Raqqās-ı şafā kāmēt-i mevzūn ile oynar Bir serv-i kıyāmetdir o efsūn ile oynar	Nahl-i gül-i taşvire döner şişe elinde Sākī-i pür-efsūn mey-i gülgün ile oynar	Güfte için bkz. HMD. 287/g. 504.
681	217	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Rıf'Ōat	[Fā'iz]	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Doyunca şarılısam sağa pīrāheniñ olsam Yanınca sürünsem yürisem dāmeniñ olsam	ŌArz eyler idim pāyına naqd-i dil ü cānı Ol meh dese Fā'iz ne verirdiñ seniñ olsam	Fâiz D. Kıt'a 8. Güfte için bkz. HMD. 267/g. 505.
682	217	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Feyzullah Çelebi	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Üftāde-i dām-ı ğam-ı zencir-i belâyız Bir zülf-i siyeh- kāra kul olmağa sezâyız	Bir pula şatarsa bizi ağıyar Ōaceb mi Ol āfet-i gül- çehre-i nev-bād-ı hevâyız	Güfte için bkz. HMD. 288/g. 506.

683	217	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Qara İsmā'Ōil Ağa	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Mā'Ōil oldı yine dil bir gül-i nev- restecige Raḥm ederse yeri- dir bülbul-i dem- bestecige	Tır-i müjgānı ki nāz eyleyerek şineye dil Ne nezāketle bağar Ōāşık-ı dil-ḥastecige	
684	217	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Maqtül ŌAli Paşa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Etdi o güzel Ōah- de vefā müjdeler olsun Ey Ōāşık-ı şürde sağa müjdeler olsun	Va'Ōd eyledi bir gece nihān gele- cekdir Ben kuluğa ol māh-likā müjde- ler olsun	Güfte için bkz. HMD. 288/g. 508.
685	2118	Segāh	Naqış Semā'Ōi	Semā'Ōi	ŌAcemler			Bu güfte Farsça- dır.		
686	218	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Qoca ŌŌsmān	[Nef'Ōi]	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Füt-i mu'Ōcize- güyem ne desem lāf degil Çarḥla söyleşe- mem āyinesi şāf degil	Ehl-i dildir di- yemem şinesi şāf olmayana Ehl-i dil birbirini bilmemek inşāf degil	Nef'î D. G. 81 (5 beyit)(1-2).

687	218	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		
688	219	Segāh	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥatibzāde			Bu güfte Arapça- dır.		
689	219	Segāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Beni beyhūde sezāvār-ı 'itāb eylersiñ Eşkimi dāğ-ı derün [u] mey[i] nāb eylersiñ	Nāz ile sāye-i zülfün ruhına etme niķāb Yoķdur aķrānıñ efendim ne ĥicāb eylersiñ	Güfte için bkz. HMD. 289/g. 510.
690	219	Segāh	Semā'Ōi	Çenber	?	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Açılıp güşād oldı ol gonca-i gül gül Görince fiğān eylemesin nice bu būlbūl	Ĥamd ola gör- düm bugün nigār-ı dilsitānı- mı Anıñ için kopa- yor göñülден gülğul	

691	221	Māye	Beste	Remel	Cerrāh Mü'ezzin	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölilün	Bulmadık her giz dilin yār-i perī- zādıñ bilir Şorsañ ammā biz de meftūnuz diyen adın bilir	Kākūli kaydında olma her ser- āmed dilberiñ Çumrı-i dil āşiyān-ı murğ-ı āzādıñ bilir	Güfte için bkz. HMD. 259/g. 429.
692	221	Māye	Beste	Semā'öl	Cerrāh Mü'ezzin	?	mef'ölülü fā'ölilātü mefā'ölilü fā'ölilün	Mihr-i ruñunda dāne-i hūy nağd-i didedir Ya қатредir ki Öayn-ı қamerden çekidedir	Ebrūlar ile kıt'oladır ol hatt-ı pūşt-i leb Ammā dü la'öli sūrhle beytū'l- қasidedir	
693	222	Māye	Semā'öl	Semā'öl	Cerrāh Mü'ezzin	?	mefā'ölilün mefā'ölilün fe'ölülün	Yine bend oldı dil bir nev-civāna Naziri gelmemiş devr-i zamāna	Ne eylerse baña ol meh sezādır Çul oldum öyle bir şāh-ı cihāna	Güfte için bkz. HMD. 260/g. 431.

694	222	Māye	Naķış SemāŌi	SemāŌi	Bekir Ağa	?	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Bir āh ile üftāde- ligim yāra duyur- dum Rāz-ı dil açdım hele bir pāre du- yurdum	Sınem şereri şuŌelenip tāb-ı ruh-ıla Sūz-ı dili hemvāre o dil- dāra duyurdum	Güfte için bkz. HMD. 260/g. 432.
695	223	Hüzzām	Beste	Çenber	MüŌezzinbaşı İsmāŌil Ağa	?	feŌilātün feŌilātün feŌilātün feŌilün	Dem-i vaşlıñ dü- şürüp Ōayş-ı dem- ā-demcesine Lebiñ emdim o perī çehreniñ ādemcesine	Keşret-i Ōaşkı olup māniŌ-i güftār-ı niyāz Söyledim hālimi imā ile ebkem- cesine	Güfte için bkz. HMD. 245/g. 391.
696	223	Hüzzām	Beste	Çenber	Ħalīm Ağa	?	fāŌilātün fāŌilātün fāŌilātün fāŌilün	Her kaçan kim gülşeniñden ol kad-i dil-cū kıpar Ħānķāh-ı Ōaşķ içinde sū-be-sū yā Hū kıpar	Lutf edip ey şāne Ōuşşāk-ı dil- āzārıñ içün Furrasından ol mehiñ bir mūy-ı Ōanber-bū kıpar	

697	223	Hüzzām	Beste	Devr-i Kebîr	Tab'î Efendi	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Biz bu reftârı dañı bir dilrübâda gör- medik Belki biñ var ar- dına düşmiş fütâde görmedik	Cām-ı serde ñaşre dek bâķı yine keyfiyyeti Kim mey-i Óaşķa bedel pür- neş'e bâde gör- medik	Güfte için bkz. HMD. 246/g. 393.
698	223	Hüzzām	Beste	Muham- mes	Musâhib Be- kir Ağa	[Dâniş]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Ol lâle-ruñuñ tarh- ı gülistânı güzeldir Bir* gonca-i zîbâ gül-i handânı gü- zeldir	Endām-ı tamām zîver-i âgûş murādāt** Şimjîn-teni nâzik-i pür- Óuryânı güzeldir	Güfte için bkz. HMD. 246/g. 394. Dâniş D. G. 210 (8 beyit)(1-6). *bir: gül, Dâniş D. G. 210/1., **murādāt: murādân, Dâniş D. G. 210/6.

699	223	Hüzzām	Beste	Remel	Bekir Ağa	[Dāniş]	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Ol gonca-femin cümle-endām[1] güzeldir Nežžāresi [hoş] dide-i bādāmı güzeldir	Her cünbüş[i] nādide* her etvār[1] müs- lem Reftārı güzel şive-i ārām[1] güzeldir	Güfte için bkz. HMD. 247/g. 395. Dāniş D. G. 120 (6 beyit)(1-2). *nādide: matbu'û, Dāniş D. G. 120/2.
700	224	Hüzzām	Beste	Hafif	Tab'î	?	mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn	Rahm eyler idiñ şefkat edip hālîmi bilsen Bir kerre baña nāz eden ol žālîmi bilsen	Almazdın ayağ altına bu merte- be belkim Yoluñda benim bu dil-i pā- mālîmi bilsen	Güfte için bkz. HMD. 247/g. 396.
701	224	Hüzzām	Beste	Hafif	Yahūdî Yāsef	?	mef'â'îlûn fe'ûlātûn mef'â'îlûn fe'ûlûn	Seniñ<i>çün etdi- gimiz āh u zārı biz biliriz Firāk içinde geçen rūzgār[1] biz bili- riz	Bizimle yek şebe hem-dem-i il- tifātıñ içün Raķibe eyledigin i'ûtizār[1] biz biliriz	Güfte için bkz. HMD. 247/g. 397.

702	224	Hüzzām	Beste	Muham- mes	Mü'ezzinbaşı İsmā'îl Ağa	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Herkese mihr [ü] vefā ōuşşāka nāz etmek neden Ġayra ihsān ehl-i dilden ihtirāz et- mek neden	Fāş edersin sırr-ı Ōaşkı şaklamaz- sıñ goncaveş Açılıp her hāra ey gül keşf-i rāz etmek neden	Güfte için bkz. HMD. 248/g. 399.
703	224	Hüzzām	Beste	Çenber	ŌAziz Efendi Ĥekimbaşı	[Nef'Ōi]	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	ŌĀşıkā taŌn et- mek olmaz mübte- lādır n'eylesin Ādeme mihr ü muḥabbet bir belādır n'eylesin	Zülfine kalsa perişān eyle- mezdi dilleri Anı da tahrik eden bād-ı şabādır n'eylesin	Güfte için bkz. HMD. 248/g. 398. Nef'î D. G. 104 (6 beyit)(1-4).
704	224	Hüzzām	Beste	Muham- mes	Küçük Meḥmed Ağa Muşāhib	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Olma gāfil bāde-i mihr-i muḥabbet- dir nigāh Mücib-i Ōaşk-ı ciger-süz-ı Ĥarāretidir nigāh	MaŌrifet takrır ile nā-kābil-i idrākdir BāŌiş-i taḥşil-i gün-ā-gün-ı şanŌatdır nigāh	

705	225	Hüzzām	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Mü'ezzinbaşı ŌŌsmān Ağa	?	mef'Ōülū mefā'Ōilū mefā'Ōilū fe'Ōülün/ mef'Ōülū fe'Ōülün	ŌĀşıklıđım eŖŌār edip ol āfet-i cāna Sūz-ı cigerimle Bir Ŗevĕ-ı cedīd eyledim izhār-ı cihāna Kendi Ŗererimle	Yansam dahı āteŖlere pervāne Ōadūdan Ser-beste neŖātım Dil-bend olalı riŖte-i cān mūy- miyāna Sevdā-yı serimle	Güfte için bkz. HMD. 251/g. 406.
706	225	Hüzzām	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	[Sultān Mahmūd]	mefā'Ōilūn mefā'Ōilūn mefā'Ōilūn mefā'Ōilūn	Bırakmam ĩayd-ı zūlfūĖ lāyık-ı zencīr olursam da Gine geçmem begim ol Ėamze- den dil-Ėir olur- sam da	Sağa hercāyi derler bendeğe bir ŌĀşıĖ-ı Ŗādık Medār-ı if- tiĖārimdir eger teŖĖir olursam da	Güfte için bkz. HMD. 252/g. 409.
707	225	Hüzzām	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Kemānı Corci	?	fe'Ōilātūn fe'Ōilātūn fe'Ōilātūn fe'Ōilūn	Bizde Ėasretle bu feryād Ėalır mı bilmem O sitem-Ėūda bu mu'Ōtād Ėalır mı bilmem	GerdeniĖde bu Ėadar āĖ ile ey Ėonca-dehen Ārzū-yı dil-i nāŖād Ėalır mı bilmem	Güfte için bkz. HMD.250/g. 405.

708	225	Hüzzām	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥalīm Ağa	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Gönlümüz şād olalı oldu meserret kāt kāt Oldı meclis tarab u şevkle ülfet kāt kāt	Minnet-i Ōarz-ı cemālîyle cihānı şād et Tā ki mesrūr ola ol ehl-i meved- det kāt kāt	Güfte için bkz. HMD. 251/g. 407.
709	226	Hüzzām	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Muśāhib Be- kir Ağa	[Dāniş]	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Žālim āşūb-ı si- temkār degilsin de nesin Āfet-i şabr u dil- āzār degilsin de nesin	Beni ey şūh-ı dil-ārām* dü- şürme ğalata Sen bu Ōişve ile cefākār degilsin de nesin	Güfte için bkz. HMD. 251/g. 408. Dāniş D. G. 449 (10 beyit)(1-8). *dil-ārām: dil-i āzār, Dāniş D. G. 449/8.
710	226	Hüzzām	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Nāz ile buyur meclise ey dilber-i fettān Mecnūn gibi Ōuşşākıñ ola vālih ü ĥayrān	Sen tūtı gibi cāme-i sebz ile efendim Karşımda benim serv gibi eyle hıramān	Güfte için bkz. HMD. 252/g. 410.

711	226	Hüzzām	Naķış SemāŖi	SemāŖi	Seyyid Hāfız AŖmā	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Dile revnaķ getirir şimdi begim seyr-i çemen Demidir zevķ edelim açıl ey gonca-dehen	Ne görürsün hele bir meclise gel eyle nażar Çağırır bezm-i şafāya seni el- betde seven	Güfte için bkz. HMD. 252/g. 411.
712	227	Hüzzām	SemāŖi	SemāŖi	Kemāņi Meĥammed Ağa	?	mefāŖilün mefāŖilün feŖülün	Nażiriņ gelmemiş bir dilrübāsın Efendim n'eyleyim pek pür-cefāsın	Mişāl-i cünbüş-i reftār-ı kıaddiņ Görülmemiş cihānda ĥoş edāsıņ	Güfte için bkz. HMD.253/g. 412.
713	227	Hüzzām	Naķış SemāŖi	Ėarb-ı fetĥ	TabŖi Efendi	?	mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü feŖülün	Kim sevmez idi cāna yakın bir güzel olsa Ammā ki güzel ğāyet ile bî-bedel olsa	Sürmek ne idi pāyına cūlar gibi yüzler Ol serv-i nihāl düşürüp bir muĥāl olsa	Güfte için bkz. HMD.253/g. 413.

714	229	Bestenigār	Beste	Çenber	Óİtri	[Rezmî]	mefÓülü mefāÓİlü mefāÓİlü feÓülün	Ėamzen ki ola sākİ-i çeşm-i si- yeh-i mest Mest etmege Óuşşāk[1] yeter bir nigeh-i mest	Rezmî ĥazer et ol şacı Leylî nigehinden Mecnûn eder insânı o çeşm-i siyeh-i mest	
715	229	Bestenigār	Beste	Muĥam- mes	Nażım	[Ĥâletî]	feÓilâtün feÓilâtün feÓilâtün feÓilün	Her kaçan cām-ı mey alsam elime rindâne Şınemin çāk iner lāle-sıfat dāmāna	Nice ĥayretde ķomaz adımı şol gözleri kim Sürmesiz ola siyeh meysiz ola mestâne	Güfte için bkz. HMD. 242/g. 382. Şiir için bkz. Hâletî D. G. 719 (7 beyit)(2- 5).
716	229	Bestenigār	Beste	Şaķıl	Ĥāfız RıfÓat	[RıfÓat]	fāÓilâtün fāÓilâtün fāÓilâtün fāÓilün	Görse pür-tābe -i rüy-ı āteşiniĭ āfitāb Jāle zır-i ĥaclet eylerdi cebiniĭ āfitāb	Bu ġazel bir gülbün-i nāzik- ruĥuĭ vaşfinda- dır RıfÓatā etsem yeridir ger zeminiĭ āfitāb	

717	229	Bestenigār	Beste	Hafīf	Qara İsmā'īl Ağa	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Ne kadar nāzik-i ter dahı olursa bedeniñ Qıçar elbetde nezāketle seni pıreheniñ	Gül-i şad-berg-i hezār açdı hezār gülşende Seniñ ey gonca-i fem ya ne açıl- maz deheniñ	Güfte için bkz. HMD. 243/g. 384.
718	230	Bestenigār	Beste	Çenber	Şālîh Ağa	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Şeh-süvārım nāzeninim Ōāle- miñ cān-pāresi Qıblegāh-ı Ōāşıqān ebrularıñ āvāresi	Nīm-nigāh etse dü-nīm eyler derün-ı Ōāşıqı Gamze-i ser- tiriñ yoğdur Ōilāca çāresi	Güfte için bkz. HMD. 243/g. 385.
719	230	Bestenigār	Beste	Çenber	Ĥasan Ağa	?	Ahreb	Murg-ı dil[i]dir çenber-i hicrān eyler Āğāze-i şūriş- fiken-i bestenigār	Tutmaqla serā- perde-i hāśsada mağām İç mehteridir şāh-ı gülün bül- bül-i zār	
720	230	Bestenigār	Naqış	Diyārbekri Maĥmūd				Bu güfte Farsça- dır.		

721	231	Bestenigār	Naķış SemāŌi	SemāŌi	Ĥalīm Ağa	[Fitnat]	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Güller kızarır şerm ile ol ğonca gülünce Sünbül ham olur reşk ile kākül bükülünce	ŌAnķā daħı olursa düşer pençe-i Ōaşķa Şayd-ı dile şehbāz-ı nigāhım süzülünce	Aynı ğüfte mecmuadaki Hicaz faslında 586 numaralı ğüftede kayıtlı- dır. Bkz. MM. g. 586. Fitnat D. G. 51 (5 beyit)(Fitnat D. G. 51 (5 be- yit) (1-2.).
722	231	Bestenigār	SemāŌi	SemāŌi	Şālîĥ Ağa	?	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Ey dil saņa ol āfetiņ ikrāmı ğü- zeldir Şabr eyle dem-i vuşlatın encāmı ğüzeldir	Meclisde o cānım ola sāķı şuna bir cām Biņ neşŏe verir bāde-i ğülfāmı ğüzeldir	

723	231	Bestenigār	SemāŌi	SemāŌi	Kemānī Maḥmūd Ça- vuş	?	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Bir lutf-ı nigāh ile dil[i] şen mi eder- siñ Ol şüreyi sen feyz ile gülşen mi edersin	Yek-dil misin ol ğamze ile yohsa efendim Bu Ōişveyi baña yalınız sen mi edersin	
724	231	Bestenigār	SemāŌi	SemāŌi	İmām-ı Şānī Aḥmed Efen- di	?	fāŌilātün fāŌilātün fāŌilātün fāŌilün	ŌĀrızınñ sāye- sinde hoş geçer- ken kāmķār Meyl-i al-ı ruhla- rıyla olmış ol dem dil-fikār	Gāh dolaşdı táb-ı zülfe hem ulaşdı gerdene Oldı āhir dil eşir- i kākül-i beste- nigār	
725	232	Bestenigār	SemāŌi	SemāŌi	Şālīh Ağa	?	feŌilātün feŌilātün feŌilātün feŌilün	Sevdigim tāze civānım dedigim işte budur Gül-beden gonca- dehānım dedigim işte budur	Vaşf[ı] mümkün degil o dilberin ey dil seyr et ŌÖmrümün ḥāsılı dedigim işte budur	Güfte için bkz. HMD. 245/g. 389.

726	232	Bestenigār	SemāŌi	SemāŌi	Haṭibzāde	?	feŌilātün feŌilātün feŌilātün feŌilün	Ne bu bigāne- nigeh germi-i šoḥbet bu mıdır Söyle ḳurbānı olam ğāyet-i ülfet bu mıdır	Yüz çevirdik ser-i kūyuḡda bir āḥ etmege* Hemān ey şūḥ-ı cefā-piṣe ḳabāḥat bu mıdır	Güfte için bkz. HMD. 245/g. 390. *etmege: etmek- le, HMD.
727	232	Bestenigār	Naḳış SemāŌi	SemāŌi	Burnaz Ḥasan Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		
728	233	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Naḳış	Devr-i Revān	Haṭibzāde	[Nedim]	mefāŌilün mefāŌilün mefāŌilün mefāŌilün	Bu şeb Ōuşşāḳdan ol meh yine rüyüḡ nihān tutmuş Ki kūyuḡ ser-be- ser hengāme-i şāḥıḡ* amān tut- muş	Yürüt peymāne- yi cānlar bağışla sen de ey sāḳı Ki mutrıb rāḥa- tü'l-ervāḥ ile devr-i revān tutmuş	Güfte için bkz. HMD. 238/g. 369. Nedim D.: G. 52 (8 beyit)(1-3). şāḥıḡ: şāḥım, Nedim D. G. 52/1.

729	233	Rāḥatü'l-Ervāḥ	Beste	Hafif	Ḥasan Ağa	?	müfteÖilün mefāÖilün müfteÖilün mefāÖilün	Sen bu cemāl-i ḥüsn-ile mihr-i felek misin nesin NevÖ-i beşerde yoğ eşin yoğsa melek misin nesin	Şūr bırağdı Öāleme şiÖr-i melih-i dilkeşin Söyle nağmla Öizzet-i kân-ı nemek misin nesin	Güfte için bkz. HMD. 238/g. 370.
730	233	Rāḥatü'l-Ervāḥ	Beste	Çenber	Haṭibzāde	?	fāÖilātün fāÖilātün fāÖilātün fāÖi- lün/[müfteÖil ün fāÖilün müfteÖilün fāÖilün]/ [feÖilātün feÖilātün feÖilātün feÖilün]	Fitneden gerçi anıñ hāl[i] dañı hālî degil Lîk cān-ı dil elān gözleridir hālî degil	ÖArza ḥācet mi ğor [ol] kesret-i ağyār beyim Hāne-i vuşlatı ol pādişehin hālî degil	Bestede üç farklı aruz kalıbı kul- lanılmıştır. Hafif, Devr-i Revan, Semai olmak üzere üç farklı usul kulla- nılmıştır.

731	234	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Ḍarbeyn	Tab'Ōi	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Aldırıp kendüni ḥüsnüñ seyr eden seyyāḥ olur Şanma derdine düşenler bir daḥı iflāḥ olur	Öyle ḥālet var kelām-ı rūḥ- bahşında seniñ Her bir āğāzıñ maḳām-ı rāḥa- tü'l-ervāḥ olur	Güfte için bkz. HMD. 237/g. 368.
732	234	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Zencir	Ḥalim Ağa	[Nāşid]	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Tābiş-i meyden gelip ol gözleri iehbāza şevḳ Şevk-i ruḥsār-ıla ehl-i bezme geldi tāze şevḳ	Nāşidā ki rāḥa- tü'l-ervāḥda etdi ḳarār Mutrıba mey verdi gāḥi nağme-i şehnāza şevḳ	Güfte için bkz. HMD. 240/g. 374.
733	234	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Ḍarbeyn	Bursevi İsmā'Ōil Ağa	[Ōİzzet]	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Çekip kemānını tā tarf-ı ebruvānıña dek Geçirdi tırini Ōuşşāḳın üs- tüh'ānıña dek	Bu şeb nigār gelip cāme- ḥ'ābıma Ōİzzet Uyutmadı beni kāfir şabāḥ ezānıña dek	İzzet D. G.82 (5 beyit)(1-5).

734	234	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Remel	Tab'Öi	?	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Şalınıp nāz ile ol serv-i revānım geliyor Cāna cān katmağa ol rūḥ-ı revānım geliyor	İştıyākım şu kadar kim eme- gim diye hemān Göricek la'Öl-i lebiñ ağızıma cānım geliyor	Güfte için bkz. HMD. 239/g. 372.
735	234	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Çenber	Receb	?	mef'Öülü mefā'Öilü mefā'Öilü fe'Öülün	Gül [gül] yüzine Öāşık olan gül- şen[i] n'eyler Āvāre olan Öāşkıñla meskeni n'eyler	Bir kerre gören gül yüzüñi gayra bakar mı Bir cān ki seniñ bendeñ ola ol teni n'eyler	Güfte için bkz. HMD. 240/g. 375.
736	235	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Zencir	Küçük Meḥemmed Ağa	[Ĥıfẓi]	fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün	Göñlümi aldı yine bir şāh-ı hūbān-ı zamān Lebleri ya'Öküt-ı aḥmer қаşları tır-i kemān	Ĥıfẓiye eyler cefālar gayra la'Öliñ emdirir El-amān ol göz- leri seḥḥār elin- den el-amān	Güfte için bkz. HMD. 240/g. 376. Hıfzi Divanı'na ulaşılammıştır.

737	235	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Şaḫil	Óİtrî	[ÓAdlî]	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	Unutdurur ğamıñ eñ kāmıranı söylet- señ Zebün-ı keş-me- keş-i ğam cihānı söyletseñ	Olurdu ÓAdlî-i zārıñ meşakḫatı maÓlüm Şehā felekde dil- i nā-tüvānı söy- letseñ	Adlî D. G.73 (5 beyit)(1-5).
738	235	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	Muḥam- mes	Óİtrî	[Nābî]	mefÓülü mefāÓılü mefāÓılü feÓülün	Gül gülşeni terk eyledi şöhet saña kaldı Bülbül yine meydān-ı muḥab- bet saña kaldı	Biz dāÓıye-i vuşlat ile ḥāk-i reh olduḡ Ey bād-ı şabā luṭf u mürüvvet saña kaldı	Nābî D. G. 880 (5 beyit)(1-3).
739	235	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Beste	SemāÓı	Çūḥācızāde	?	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Her ser-i zülfe deger el tene ten nādirdir Büy ise elde degil müşk-i Hoten nādirdir	Ḥāsılı mişli bu- lunmaz dür-i yektā tendir Şım beden gonca dehen gül gibi ten nādirdir	

740	235	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Naķış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Mişkālî Meḥemmed Ağa	[ŌĀrif]	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Düşdi āḥ ile bir āteş dil-i nālān üstine Derd-i ḥasretle derūnum yandı cānān üstine	ŌĀrif ol maḥmūr çeşmim serv-ḳad ḳaşı kemān Şimdi ḥūbān ile hem-meclisdir eyvān üstine	
741	236	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ṭab'Ōi	?	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Aldanma sen o şib-i zenahdānı ālına Alma dehāna la'Ōlini girme vebāline	Sevdā-yı ḥāma düşme kim ol mıve-i vişāl Şabr eyle ey gönül hele ersin kemāline	Güfte için bkz. HMD. 241/g. 377.
742	236	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Şālîḥ Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ol dilber-i nev- reste nihālim kü- çücekdir Düzdide nigāḥ ile dil almaḳda tülek- dir	Fehm eylemedi fenn-i vefāyı dahı ol meh Hercāyılıḳ Ōil- minde sebaḳdaş- ı felekdir	

743	236	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḥatibzāde	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Yanmağa āteş-i Ōaşkıñla ezelden mūmuz Ġayra ma'Ōlüm degil isek sağa ḥod ma'Ōlūmuz	Soḥbetiñle xanı bir dem ki olur- duḡ mesrūr O şafādan nice demdir güzelim maḥrūmuz	
744	236	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Naqış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Mü'ezzinbaşı ŌOsmān Ağa	[Dāniş]	mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün	Niyāzım ol büt-i mekkāra söylesem mi Ōaceb Tamām murādımı dildāra söylesem mi Ōaceb	Görünce cilve-i tāḡat-rübā-yı āfetini Ne geldi Ōaḡla o ḥūn-ḥāra söyle- sem mi Ōaceb	Dāniş D. G. 39 (7 beyit)(1-6).
745	237	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḥāfiż Post	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Ġamm-ı hicriñle bilinmez nice dürlü ḥāletim var Ne melāliñle melūlum ne şafāya raġbetim var	Ne dediñse ey dil etdiñ beni mest [ü] ḡanzil etdiñ Hele durma geç yolumdan sağa özge niyyetim var	

746	237	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Nizān	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Bir şafâdır düşdi gönlüm sen gibi meh-pāreye Söylemez hāmūş gibi insāf edip āvāreye	Bunca demdir acımazsın derviş-i üftādeye Gel kerem kıl nāzlı yārim Ōāşık-ı bî-çāreye	
747	237	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Cemāl	[Nā'Ōilî]	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Tā cilvegeh-i berķ-i belā hırme- nimizdir Ḥākister-i dūzah çemen-i gülşeni- mizdir	Ol Ōāşık-ı pākiz ki serā-perde-i Ōismet Ālūde-i hūn-ı dil olan dāmenimiz- dir	Nâilî D. G. 113 (5 beyit)(1-3).
748	238	Rāḥatü'l- Ervāḥ	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Tab'Ōi	?	mef'Ōülü mefā'Ōilün fe'Ōülün	Āyā ne ola hilāl- ebrū ŌAnber mi Ōaceb nedir bu gışū	Ditrer seni her gören efendim Pālūde-i ter mi- dir o pehlū	

749	239	Evc	Beste	Đarbeyn	Bekir AĞa	?	mef'ŰlŰ mef'ŰlŰ mef'ŰlŰ fe'ŰlŰn/ mef'ŰlŰ fe'ŰlŰn	Çeřm-i siyehiĐ mest mi ya Đamze mi bilsem Etdi beni sersem La'Űl-i lebi<ŋ> mi Đonca mı ya noĐta mı bilsem Āyā nice řorsam	Hicr [Ű] elem-i yār seni eylerse de bīmār Eyler yine tīmār BŰs-ı lelim em- dir deyŰ ammā deme epsem Ey dil otur ep- sem	
750	239	Evc	Beste	Muğam- mes	Bekir AĞa	[Vehbi]	mef'ŰlŰ f'ŰlŰtŰ mef'ŰlŰ f'ŰlŰn	řeydāter eyledi beni hŰy-kerde gerdeniĐ İki yaĐamı Đor- meye bir yerde gerdeniĐ	Olsun ĐŰnāh[1] boynuĐa bir daĐı sŰylemem ÇŰz dŰĐmeĐi ki āzŰrde gerdeniĐ	Seyyid VehbŰ D. G. 142 (8 be- yit)(1.) GŰftenin ikinci beyti Sey- yid VehbŰ'nin divanında bu- lunmamaktadır.

751	239	Evc	Beste	Remel	Dilh��y��t	[D��niŐ�]	mef����l�� f����l��t�� mef�����l�� f����l��n	��ok mı fiġ��n��m ol g��l-i z��b��-h��r��m i����n Elbetde sa��y eder kiŐ�i ����lemd�� k��m i����n	Ma��s��d cev��r ise ba��a besdir tec��h��l��n�� Ey Ő��h verme kendiġ�� z��hmet cef��m i����n	G��fte i����n bkz. HMD. 420/g. 818.; D��niŐ� D. G. 434 (8 be- yit)(1-7).
752	239	Evc	Beste	Remel	Bekir Aġ��	?	mef����l�� mef�����l�� mef�����l�� fe����l��n	K��y��n�� ki seniġ p��diŐ�ehim k��ble-i c��nd��r R��-m��l tevecc��h- de g��n��l ni��e zam��nd��r	S��rr-�� dehen[i] cevher -i c��n gibi der��ndan Yok ��ı��d��ġ�� aġ��y��ra nih��n ��a��k��a ��ay��nd��r	
753	240	Evc	Beste	Mu��ham- mes	Bekir Aġ��	?	f�����l��t��n f�����l��t��n f�����l��t��n f�����l��n	Nergis-i mahm��ru��n a��m��Ő� Ő��ve-i mest��neden Bilmem ol ��fet ne g��rm��Ő� bu dil-i d��v��neden	��Ő�Ő�ve-b��z��m Ő�ekve-i ��asret- keŐ��n��m d��n��le- mez B��-haberdir mest olanlar le��zzet-i efs��neden	G��fte i����n bkz. HMD. 421/g. 820.

754	240	Evc	Beste	Hafif	Tab'î	?	mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün	Gelirse meclise ol âfet-i cihânı görün Ne hüs-n-i Yüsufa mâlikdir ol civânı görün	Çekerse nâvek-i müjgânıñ Ŗâşıkâ bir kez Ne tozlar kıparır ol kışı kemânı görün	Güfte için bkz. HMD. 420/g. 817.
755	240	Evc	Beste	Nîm-devr	Hahâm	?	mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün	Teğâfûl dide-i cevrin o şüh-ı nâz u perverden Muhaldir eşk-i hün-âlüd ağıtsam dide-i terden	Edelden ol cefâ- cû va'ode-i kemmün teşrifin Çü halka dide-i hün-bârimız ayrılmazı derden	Güfte için bkz. HMD. 420/g. 816.
756	240	Evc	Beste	Çenber	?	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Şorma gel hâlim benim kim yârdan ayrılmışım Bir leb-i gül gön- ca-fem dildârdan ayrılmışım	Nice nâlân ol- mayım bülbül gibi zârî kılıp Çeşm-i âhû bir şeker-güftârdan ayrılmışım	Güfte için bkz. HMD. 421/g. 821.

757	240	Evc	Beste	Zencir	Bekir Ağa	?	mefā'ölün fe'ölātün mefā'ölün fe'ölün	Žiyā-yı mihr edip neşve-i şarāb saña Tutar elinde kadeh māh [u] āfitāb saña	Toğuz tołansa n'ola çarhı Züh- re-i Nāhid Girince bezmiñe edince intisāb saña	
758	241	Evc	Beste	Düyek	Cemāl	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	ŖĀşıkım ŖĀşık saña ey āfet-i cān bilmiş ol Tā-be-key Ŗāşıkıñ idim şinemde pinhān bilmiş ol	Bilmediñ gitdiñ hulūs-ı çāker-i dijriñi Çok arar bul- mazsın ey āfet-i devrān bilmiş ol	
759	241	Evc	Beste	Çenber	?	?	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Der-i dilber Ŗibādehānedir meyhāneden sonra Ser-ā-pā secdedir Ŗāşık iki peymāneden sonra	Sen ol zāhid-i hasedle mey nüş eder Ġavşı Çarın-i mağfiretdir vaz'ı-ı küstāhāneden sonra	

760	241	Evc	Beste	Çenber	?	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Sâğar-ı şahbâ-yı zâhid gûşede tenhâ çeker Rind-i mey kayd-ı tekellüf anı bî- pervâ çeker	Sûret-i hâl-i riyâkârına olmaz i'îtimâd Şayd içün hûbân zâhid her gece esmâ çeker	
761	242	Evc	Naķış Semâ'î	Semâ'î	Ėulâm			Bu Ėüfte Farsça- dır.		
762	242	Evc	Semâ'î	Semâ'î	?	?	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Nedir ol nîm- tebessüm utanıp Ėülmemeler Nedir ol şîne-i şîm üzre olan Ėül me- meler	Ėatı körpedir o<l> yavru dağı bilmez ey dil Nedir ol Ŗâşık-ı bî-çâreleri bil- memeler	
763	242	Evc	Semâ'î	Semâ'î	Mü'ezzinbaşı ŖŖsmân AĞa	[Dâniş]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'îlün	Şabr eyleyemem ol Ėüle cânım demedikce Ârâm-ı dilim Ėon- ca-dehânım de- medikce	Cânım gibi şînemde yer etsem de o mâh[a] MaĖżż olamam rûĖ-ı revânım demedikce	Ėüfte için bkz. HMD. 425/g. 829; Dâniş D. G. 507 (7 beyit)(1- 2).

764	242	Evc	Semā'Ūj	Semā'Ūj	Mü'ezzinbaşı Ōsmān Ağa	?	mütefā'Ūlün fe'Ūlün mütefā'Ūlün fe'Ūlün	Bize sūz-ı dilden ol meh yanarağ şikāyet etdi Benim āteş-i derūnum aña da* sirāyet etdi	Edeli niyāz-ı būse beter eyledi cefāyı Demedi o bî- mürüvvet baña Ōarz-ı hācet etdi	Güfte için bkz. HMD. 425/g. 830. *aña da , elde, MM. HMD'de vezin belirtilmemiştir.
765	243	Evc	Semā'Ūj	Semā'Ūj	Qara İsmā'Ūl Ağa	?	mefā'Ūlün fe'Ūlātün mefā'Ūlün fe'Ūlün	N'ichün remidedir ol şūh cāna yaklaşmaz O şahbāz nazar-ı āşiyāna yaklaşmaz	Ne da'Ūvetimize rāğıb ne meyli var bilmem Hezār-nāz ile eyler bahāne yaklaşmaz	Güfte için bkz. HMD. 425/g. 831.
766	243	Evc	Semā'Ūj	Semā'Ūj	Bekir Ağa	[Vehbî]	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlün	Mest etdi beni dā'Ūire sāgar mı nedir bu Deldi cigerim nağme-i hançer mi nedir bu	Destindeki taqvīm mi mecnū'Ūa mı yoħsa Ūşşāka hīsāb etmege defter mi nedir bu	Şiir için bkz. Seyyid Vehbî D. G.189 (11 be- yit)(1). Güftenin ikinci beyti Sey- yid Vehbî Diva- nı'nda yoktur.

767	243	Evc	SemāŖi	SemāŖi	H'āce			Bu güfte Farsça- dır.		
768	244	Evc	SemāŖi	SemāŖi	Cemāl	?	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Her ser-i zülfe deger el tene tennā dir dir Bu ise elde degil müşk-i Hoten nādirdir	Hāsılı mişli bu- lunmaz dür-i yektā ten dir Şim-beden gön- ca-dehen gül gibi ten nā dir dir	
769	244	Evc	Naķış SemāŖi	SemāŖi	TabŖi	?	mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün	Būs eyler iken dāmenini pāyına düşdüm Tirin gözedirken o kaşın yayına düş- düm	İksir-i bahādır dediler başa gubārın Dergāh-ı muŖallāda şeref- cāyına düşdüm	Güfte için bkz. HMD. 427/g. 836.
770	244	Evc	SemāŖi	SemāŖi	Cemāl	?	müfteŖilün mefāŖilün müfteŖilün mefāŖilün	Güşe-i çeşm-i yarada gamzeşe der-kemın olur Rüstem-i Ŗaşķ olursa da şanma gönjöl emın olur	Dest-i niyāz ile yapış dāmen-i yāra sen hemān Hūs-n-i kabüle ey gönjöl bir gün olur karın olur	Güfte için bkz. HMD. 428/g. 837. HMD'de güfte- nin vezni tespit edilememiştir.

771	245	Evc	SemāŖi	SemāŖi	?	[Fužŭlŭ]	mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn	Gel ey rāhat šanan esbāb-ı cemŖin kılma nādānlıĝ Farŭk-i faķr tut kim faķr imiř Ŗālemde sultānlıĝ	Baķa ŝulm-i řarŭh ol kāfir eyler kimse menŖ etmez Fužŭl[ŭ] küfr olur mı ger de- sem yokdur mü- selmānlıĝ	Fuzŭlŭ D. G. 140 (5 beyit)(1-5).
772	245	Evc	Naķıř SemāŖi	SemāŖi	Bekir Aĝa	?	14'lŭ hece Ŗlķŭsŭ (T)	Bu beyit Farsķa- dır.	Her dem dili meyālim a cānım ey 'Ŗmrŭm hey Be-nŭmā-yı ruķ- ı ŭlfet amān amān amān Ey mihr ŭ ķamer-ķal'at men tālib-i didārem	Gŭfte iķin bkz. HMD. 428/g. 839.

773	245	Evc	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Cemāl	[Ōİzzet]	mef'Ōülü fā'Ōilātü mefā'Ōilü fā'Ōilün	Ol dem ki rüy-ı yāra hat-ı müşk-sā çıkar Güyā kenāra mev- ce-i Ōanber-nümā çıkar	Vaśf ederim bu çin-i ser-i zülf-i dilberi Ağzımdan ihtirāz ederim bir hatā çıkar	İzzet D. G. 25 (6 beyit)(1-2).
774	247	Gerdāniyye	Beste	Çenber	Tab'Ōi	?	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Bakılır mı o şeh-i kişver-i hūsn- ābāda Etse mir'Ōāt nażar Ōaks[i] gelir feryāda	İzdiḥām-ı nıgeh etmişdi cemāliñ pā-māl Ne güzel geldi maḥallende hat[ıñ] imdāda	
775	247	Gerdāniyye	Beste	Remel	Cemāl	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Ey şir-i terim feyz-i Hüdādan mı gelirsin Nażm-ı güher [ü] genc-i Ōatādan mı gelirsin	ŌĀşıkların öl- dürmede miydiñ yine cānā El kanlı kılıc kanlı ğazādan mı gelirsin	Güfte için bkz. HMD. 230/g. 351.

776	247	Gerdāniyye	Beste	Çenber	?	?	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Benzedirler ise hilāl n'ola 'ālem kaşına Girmiş ol mäh-i münîrim henüz on dört yaşına	Tişe-i ğamzele- riñ Óarz eder Óuşşāka müdām Leb-i Şirînine Ferhād olanıñ vay başına	Güfte için bkz. HMD. 230/g. 352.
777	247	Gerdāniyye	Beste	Muham- mes	Bekir Ağa	?	fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün	Qaşların ebrū kemān ey çeşm-i fettānım meded Ruħlarıñ Óaqlım alıpdır lebleriñden bir meded	Çāre yok bir gece mihmānım olursuñ dilberā Cānıma kār ey- ledi āh baña bir dermān meded	Güfte için bkz. HMD. 230/g. 353.
778	247	Gerdāniyye	Beste	Hafif	Küçük Meĥmed Ağa	[Fāzıl]	mef'Öülü mefā'Öilü mefā'Öilü fe'Öülün	Çöz dügmeleriñ şine қо hemvāra görünsün Pek örtme gümüş gerdeni bir pāre görünsün	Çāk eyle giribānıñı dök kanıñı Fāzıl Bağrıñdaki zahmıñ hemān ol yāra görünsün	Güfte için bkz. HMD. 231/g. 354., E. Fāzıl D. G. 128 (5 beyit)(1- 5).
779	248	Gerdāniyye	Beste	Đarb-ı feth	Seyyid Aĥmed Ağa	[Fāzıl]	mef'Öülü fā'Öilātü mefā'Öilü fā'Öilün	Žālim benim bu ĥaqqımı dād ey- lemez misin Hiç etdigiñ sitem-	Lāyık mı böyle qalması qurbānıñ olduğum Bayram geldi	Güfte için bkz. HMD. 231/g. 355. E. Fāzıl D. G.

								leri yād eylemez misin	Fāzılı şād eyle- mez misin	119 (7 beyit)(1- 7).
780	248	Gerdāniyye	SemāŌi	SemāŌi	EsŌad Efendi	?	feŌilātün feŌilātün feŌilün	Ten ten dir ten dir teni tā nā tene dir ni Cānım cānım belj yārim	Etse gerdāniye- den yār āgāz Şalınır boynuğa bāzū-yı niyāz	Güfte için bkz. HMD. 232/g. 358.
781	248	Gerdāniyye	SemāŌi	SemāŌi	Bekir Ağa	?	feŌilātün feŌilātün feŌilün	Muntazam kāmēti bı-mişl [ü] bedel Güzel ammā ki ne āfet ne güzel	Beli diğkat yeri- dir halk-ı cihān N’ola baksa o meyāna bel bel	Güfte için bkz. HMD. 232/g. 359.
782	249	Gerdāniyye	SemāŌi	SemāŌi	ŌAbdūlbāki Ağa	[Fenni]	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün/ mefŌülü feŌülün	Çaddiñdeki hālet hele Fübāda bu- lunmaz Ey serv-i bülen- dim Keyfiyyet-i laŌliñ dahı şahbāda bu- lunmaz Ey lebleri çandim	Mihr ile mehāsā gece gündüz tolanırsın Dünyāyı ser-ā-pā Fenni gibi bir Ōāşık-ı üftāde bulunmaz Cevr etme efen- dim	Fennî D. Müst. 1. (4 bend). Ay- nı güfte için bkz. MM. g. 891.

783	249	Gerdāniyye	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ḳara İsmā'Ōil Ağā	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Bir bülbül olur mı dil-i nālānıma beñzer Bir gonca mı var ol gül-i handānı- ma beñzer	Cān vermek umar la'Ōl-i revān -bahşına Ōāşık Bir dilber-i ra'Ōnā kanı cānānıma beñzer	
784	249	Gerdāniyye	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Ĥalīm Ağa	[Fāzıl]	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	ŌĀrızından belli- dir öpdükleri her bār seniñ Nāzeninim zire* pek nāzik vü- cūduñ var seniñ	Şırma perçemli gümüş gerdenli altun cāmeli Fāzılınñ fıkriñde ismiñ böyle yazmışlar seniñ	Güfte için bkz. HMD. 235/g. 363. *zire: zırā, HMD.
785	250	Gerdāniyye	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Küçük Çavuş Meĥmed Ağa	[Fāzıl]	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Dil-i Ōāşık ne Ōaceb tiz yıkılır tiz yapılır İnanır şiveler[e] ĥandeleriñ pek ķapılır	Şakın ol bî- bedelim ġayra su'āl eylesin Ķadriñi ancak anıñ* Fāzıl-ı āşüfte bilir	Güfte için bkz. HMD. 236/g. 365. *anıñ:-, HMD.

786	250	Gerdāniyye	Semā'Ōj	Semā'Ōj	Küçük Meḥmed Çavuş	[Fāzıl]	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Yakışan Ōāşıka feryād ederek zār olmağ Cām[e]- h'āb içre o nāzik-tenime zār olmağ	Ġālibā bilmiyor insāf o şūhuñ Fāzıl Ne belā böyle sitemkāra giriftār olmağ	Güfte için bkz. HMD. 235/g. 364.
787	250	Gerdāniyye	Yürük Semā'Ōj	Yürük Semā'Ōj	Mušāḥib Şādık Ağa	[Fāzıl]	mef'Ōülü mefā'Ōjilü mefā'Ōjilü fe'Ōülün	Çan ağıdı begim ḥaste diliñ yarala- rından Gizletme şağın merhemini biçäre- leriñden	Hep mahrūmuz aç şineñi meclis- de utanma Fāzıl da seniñ Ōāşıq-ı āvārele- riñden	Güfte için bkz. HMD. 236/g. 366.
788	251	Nişābürek	Beste	Ḥafif	Şālih Ağa	[Sāmī]	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Dil-i tābende şoşulduğca miyān-ı yāra Beline dek kızarır ḥançer-i āteş-pāre	Edemez Ōişret ile ref'Ō-i ḥicāb ey Sāmī Mey-i gül-būs ḥayā Ōarz olur dildāra	Güfte için bkz. HMD. 228/g. 346.

789	251	Nişābürek	?	Devr-i Revān	Šālîh Ağa	[Selîm]	mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün	Sirişkim sū-be-sū Ôaşkıñla bir bañr- i Ôamîķ oldı Meyān-ı lüccede ğavvās-ı endişem ğariķ oldı	Selîmā meşye ķudret ķalmadı rāh-ı muħabbet- de Baņa her mużtar-ı nażm-ı sitāyiş bir tariķ oldı	
790	252	Nişābürek	Semā'î	Semā'î	Šālîh Ağa	?	fā'îlātün fā'îlātün fā'îlün	Her ne dem bir büse etsem iltimās İctināb üzre eder Ôarz-ı hırās	Pāymāl olmış iken ol şūha ben Sā'îre bilmem n'îçün eyler ķıyās	Güfte için bkz. HMD. 229/g. 348.
791	252	Nişābürek	Semā'î	Semā'î	Šālîh Ağa	?	mef'ûlū mefā'îlū mefā'îlū fe'ûlün	ÔArz etmez idik şabra dili rām edebilsek Şabr eyler idik firķate ārām ede- bilsek	Āyînemiziñ zer- rece ķalmazdı ğubārı Bir kerre mey-i Ôaşķa dili cām edebilsek	Güfte için bkz. HMD. 229/g. 349.

792	253	Muhayyer-Sünbüle	Beste	Çenber	?	Ĥazret-i Ėalıb Efendi	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Ey felek maķśadıñ ülfet mi Ŗadāvet mi nedir Yohsa ol māh ile ŖuŖŖāķa felāket mi nedir	Ermeden vuŖlata hicrāna eriŖdik ammā Añlasa[ķ] bārī bidāyet mi ni- hāyet mi nedir	Şeyh Ėalıb D. Kıt'a 26.
793	253	Muhayyer-Sünbüle	Beste	Remel	?	Ĥazret-i Ėalıb Efendi	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Ben demem mec- lis-i bigānede mey nūŖ etme Ey perī ŖāŖıķ-ı maħmūrı ferāmūŖ etme	Ėaraźıñ ķünki hemān Ŗūret-i istiĖnādır Bārī āyīne-i mūŖtāk[1] der- āĖūŖ etme	Şeyh Ėalıb D. Kıt'a 27.
794	253	Muhayyer-Sünbüle	Beste	Ĥafīf	Śadıķ AĖa	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	Āfitāb-ı ĥüsnüĖe gözler baķıp nem- nāk olur Sīne-i billūruña diller Ėirībān ķāk olur	DāĖ-dār olmaz da n'eyler Ŗafĥa- i Ŗīnem benim Bir Ėüzel kim ķaŖı yā vü Ėam- zesi ķālāk olur	Ėüfte için bkz. HMD. 180/g. 228.

795	254	Muhayyer-Sünbüle	Semā'Ūi	Semā'Ūi	?	Ġālib Efendi	fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilün	Al giy[in]miş yine ol nahl-i revān n'olsun bu Almış etrāfını gülbāng-keşān n'olsun bu	Māh-ı gül-cāme midir k̄āfile-i neş'oe midir Foldı hū hū ile gülzār-ı cihān n'olsun bu	Şeyh Ġālib D. G.269 (10 be- yit)(1-2).
796	254	Muhayyer-Sünbüle	Semā'Ūi	Semā'Ūi	?	Ġālib Efendi	mütefā'Ūilün fe'Ūülün mütefā'Ūilün fe'Ūülün	Yine zevrak-ı derūnum kırlıp kenāra düşdi Fayanır mı şişedir bu reh-i seng-sāra düşdi	Süzülüp o çeşm- i āhū dedi zevk-i vaşla yā Hū Bu degildi niy- yetim bu yolum intiżāra düşdi	Şeyh Ġālib D. G.311 (7 be- yit)(1-4-5-2-6).
797	255	Sūznāk	Beste	Çenber	Seyyid Aḥmed Ağa	[Fāzıl]	fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilün	Bezm-i aḡyāra varır zevk [u] şafā niyyetine Bize geldiğinde gelir cevır [ü] cefā niyyetine	Tiğ-i āhı çekelim şaff-ı raqībāna gönjöl Gidelim leşker-i küffāra ḡazā niyyetine	Güfte için bkz. HMD. 224/g. 336, E. Fāzıl D. G. 144 (5 be- yit)(1-3).

798	255	Sūznāk	Beste	Muham- mes	Küçük Meḥemmed Ağa	[Fāzıl]	fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün	Rūz [u] şeb āh eylemekden çāk çāk oldum yeter Ġayrı inşāf eyle zālīm ben helāk oldum yeter	El-amān Fāzıl o şūha söyle rahm etsin baņa Āteş-i Őaşkıyla yandım sūznāk oldum yeter	Güfte için bkz. HMD. 224/g. 337., E. Fāzıl D. Kıt'a 20.
799	255	Sūznāk	Beste	Hafif	Şālīh Ağa	[Fāzıl]	fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün	ŐĀşık[ı] ḥayrān eden ol nev- civānıñ şivesi N'eyleyim cāna kıyar ammā o nāzik* Őişvesi	Nāz ile cevır [ü] cefā etmekdedir her dem saņa Yalnız ağıāra mı Fāzıl o şūhuñ civesi	Güfte için bkz. HMD. 224/g. 338. *nāzik: nāzıñ, HMD.
800	255	Sūznāk	Beste	Zencir	?	?	mefā'Öilün fe'Öilātün mefā'Öilün fe'Öilün	O şūh-ı dil-keşe bir gizli Őarz-ı ḥālīm var N'olur bizi de sezā kı [o] vaşlı- na her bār	Niyāz-ı Őāşık-ı şeydāyı atma yabana Mey-i vişālini ister bir Őāşık-ı bīmār	

801	255	Sūznāk	Beste	Hafīf	Şeydā	[Rāsih]	mef'Ūlū fā'Ūlātū mefā'Ūlū fā'Ūlūn	Uymış o kanlı ğamzelerin eb- ruvânına Bir deste tır giz- lemiş âhir kemânına	Urdı geçirdi hançer-i hûn-rîz cânına Rāsih kişinin etdiği kalır mı yanına	Rasih Diva- nı'nda bu şiire rastlanmamıştır.
802	256	Sūznāk	Semā'Ūi	Semā'Ūi	Sermuşāhib Ĥalīm Ağa	[Fāzıl]	fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn fe'Ūlūn	Çapılır <mı> her gören ol şüh-ı cihân-âşubı Nāz ile şiveler etdikçe o çeşm-i hūbı	Çāk kıl perde-i nāmūsunı Fāzıl gibi ol Nā'ıl olmaz o mehin vuslatına ma'hcūbı	Güfte için bkz. HMD. 225/g. 340. E. Fāzıl D. G. 155 (5 beyit)(1). 2. beyit divanda bulunmamakta- dır.
803	256	Sūznāk	Naķış Semā'Ūi	Semā'Ūi	Şeydā	?	fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn fe'Ūlūn	Beni bend etdi bugün kendine bir gonca-i gül Yine bülbul gibi zār etmege başladı göñül	Ėam [u] derdi dil-i şeydāya devā kılmak için Meded ey sākı-i gül-çehre yetiş- dir bize mül	

804	256	Sūznāk	SemāŌi	SemāŌi	Šālīh Ağa	[Fāzıl]	fāŌilātün fāŌilātün fāŌilātün fāŌilün	Göñlini her kim ararsa tār-ı zül- fün̄de bulur ŌĀşıkın cemŌiy- yetin zülf-i perişānıñ alur	Toğrusı bir merhāmetli şūh ammā n'eyleyim Fāzıl-ı bî-çāreye geldikde pek ğaddār olur	
805	257	Sūznāk	SemāŌi	SemāŌi	Küçük Meḥmed Ağa	[Fāzıl]	mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün	Ey dil heves-i vuślat-ı cānān saña düşmez Üftādesin ol sāye- i ḥübān saña düş- mez	Gerçi o güzel cevr [ü] cefā- pışedir ammā Fāzıl bu kadar nāliş [ü] efgān saña düşmez	Güfte için bkz. HMD. 225/g. 341.
806	259	Sultān-ı ŌIrāk	Beste	Zencir	ŌAbdülḥalīm Ağa	?	mefāŌilün feŌilātün mefāŌilün feŌilün	Bu ḥüsn-i behçet ile saña nāz lāzımdır Bu sūz-ı 'aşk-ıla baña niyāz lāzım- dır	Şabāya etme şakın ser-fürü bu ḥüsn ile sen Nihāl-i Ōişve biraz ser-firāz lāzımdır	Güfte için bkz. HMD. 223/g. 333.

807	259	Sultān-ı ÓIrāk	Beste	Nım-devr	Küçük Meĥammed Ağa	?	mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün mefāÓılün	Cüdāyım gülşen-i kūyından ol gül ķanda ben ķanda Baķa hem derd-i Óaşķ olsun mı būlbūl ķanda ben ķanda	Yoğ-iken tāķatim tāb-ı nigāh-ı lutf-ı dildāra Cefā-yı taÓn-ı ağyāra taĥammūl ķanda ben ķanda	Güfte için bkz. HMD. 222/g. 331.
808	259	Sultān-ı ÓIrāk	Beste	Remel	SaÓdullah Ağa	?	mefÓölü mefāÓıllü mefāÓıllü feÓölün	Ağlatdı beni sil- medi çeşmimdeki yaşı Bilmem neme māóildir ter-i dāmen[i] yaşı	Bedr-i felege nāz eder ol ķaşı hilālim Girmiş bi-ĥisāb-ı ķamer on dördi- ne yaşı	Güfte için bkz. HMD. 222/g. 332.
809	259	Sultān-ı ÓIrāk	Beste	Devr-i Kebır	Seyyid Meĥammed Ağa	?	mütefāÓılün feÓölün mütefāÓılün feÓölün	Nedir ol nigāh-ı pür-ķın nedir ol nühüfte ĥande Bu reviş bu tarz-ı āyın eder ehl-i ĥüsni bende	Kerem et teÓal- lül etme ķuluķum tecāhül etme Ya ne var teğāfül etme bu ģarīb derd-mende	

810	260	Sultān-ı Øİrāk	SemāØi	SemāØi	Žaharya	[Nāfız]	mefØülü fāØilātü mefāØilü fāØilün	Gerdāna naqş-ı būse-i gülgün yapışdırır Raqqās nağmekāra şan altun yapışdırır	Meşşāta gül gül etdi Øarūs-ı ruhuñ degil Nāfız öpüp kuçup zer-i mevzün yapışdı- rır	L. Nāfız Diva- nı'nda bu şiire rastlanmamıştır.
811	260	Sultān-ı Øİrāk	SemāØi	SemāØi	Küçük Meħemmed Ağa	?	mefØülü mefāØilü mefāØilü feØülün	Görse edemez dil seni ārāma taħammül Mümkün mi ya ol rüy-ı dil-ārāma taħammül	Qurbān edeyim Øıyd-i vişālimde demiş yār Yoğ bende ise vaØde-i bayrama taħammül	

812	261	Yegāh	Beste	Ďārbeyn	Bekir Aĝa	?	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn	Zūlfūñ hevesi göñlūmi sevdāya düşürdi Şahrālara düşdüm Bu Őuĝde beni sūziş-i ferdāya düşürdi Ĝavĝālara düş- düm	Tā ki bu tegāfūl nice bir böyle tecāhül Ey gülbün-i Őişve Nāzın beni gūlzār-ı te- mennāya düşürdi Ĥūlyālara düş- düm	
813	261	Yegāh	Beste	Ĥafīf	Tab'Ū	?	mef'Ūlū fā'Ūlātū mefā'Ūlū fā'Ūlūn	Buldum peyām-ı lutf ile yārın nişānesin Almam netice gūşuma ĝayrı bahānesin	Va'Ūde-i Őaşĝa ĝamda ĝalırsa semend-i dil Çeksin o şūh-ı zūlf-i siyeh tāziyānesin	

814	262	Yegāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Tab'Ōi	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Günden güne bir serv-i hırāmān olacağsın Cān bülbüline bir leb-i handān ola- cağsın	Bu mülk-i melāḥatde bu- lunmaz saña hem-tā Var ise meger sen şeh-i hūbān olacağsın	
815	262	Yegāh	Naqış Semā'Ōi	Semā'Ōi	Tab'Ōi	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	La'Ōliḡden o şūḡı ki her esrār sorulmaz Ol şāh-süvārım reh-i ma'Ōnāda yorulmaz	ŌAyb etme gö- rüp cūşı-ı tab'Ō- ı dil-i zārıḡ Ammā şu bu- lanmayınca el- betde durulmaz	
816	262	Yegāh	Semā'Ōi	Semā'Ōi	Bekir Ağa	?	mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün	Zār etme dil-i Ōaşkı-ıla kārı tamāmdır Lutf eyle yazık emriḡe her vech ile rāmdır	Birdir o bütün gelmemiş aqrānı cihāna Ol şūḡ meh-i burc-ı melāḥatde benāmdır	

817	263	Şedd- ÓArabān	Beste	Hafif	Kemānī Ishāk Yahūdī	[Bâkî]	fâÓilātün fâÓilātün fâÓilātün fâÓilün	Ey şafā-yı Óārızından çeş- me-i hurşid[e] āb ŞuÓle-i şemÓ-i cemālīñ nūr-bağş- ı āfītāb	Şanma şebnem- dir düşen hicr-i ruhuñdan şubh- dem Kubbe-i gerdün çıkdım táb-ı āhıñla* gül-āb	Güfte için bkz.HMD. 207/g. 295; Şiir için bkz. Bâkî D. G. 18 (6 beyit) (1-3). *çıkdı táb-ı āhumla, Bâkî D. G. 18/3.
818	263	Şedd- ÓArabān	Beste	Zencir	SaÓdullah Ağa	[Dāniş]	mefâÓilün feÓilātün mefâÓilün feÓilün	Ne dem ki şinesi ol gül-ruhuñ güşāde olur Göñülde şevk-i muhabbet dahı ziyāde olur	O mäh-rüya dedim mihre gösterip Dāniş Murādım üzre güzel işte bu edāda olur	Güfte için bkz. HMD. 207/g. 294. Dāniş Diva- nı'nda bu şiire rastlanmamıştır.
819	263	Şedd- ÓArabān	Beste	Muham- mes	?	?	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	Bāğda mey içilip nāleler eyler n'eyler Sesi çıkmaz Óacabā bülbul uyur mı n'eyler	Güle güş etdire- mez yok yere bülbul inler Varak-ı Mihr ü Vefāyı kim oğur kim dinler	Güfte için bkz. HMD. 126/g. 95.

820	264	Şedd- ÓArabān	SemāÓı	SemāÓı	Hānende Óo- lom	[Raĥmı]	mefāÓılün feÓılātün mefāÓılün feÓılün	Nedir murād-ı dil- i kūy-ı yāri biz biliriz Seniñ felek dedi- gin yādigārı biz biliriz	Hep öyle dilde olur tır-i nāzı mürde-i ĥün* Vişāl içün dola- şır rūzgārı biz biliriz	Güfte için bkz. HMD. 207/g. 296. Rahmî D. G. 66 (6 beyit)(1-2). öyle dilde olur tır-i nāzı mürde-i ĥün: ehl-i dilde eder tığın azmüde-i ĥün, Rahmî D. G. 66/2. Dîvân'da 2. mısra ile 4. mıs- ra birbirlerinin yerindedir. Ga- zelin Râşid Efendi'ye nazîre olduğu bilgisi gazelin başlığın- da kaydedilmiş- tir.

821	264	Şedd- ÓArabān	Naķış Yürük SemāÓi	Yürük Semāi	?	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Pır olmada gerçi gönül ammā civān ister Nev-reste-nihāl-i tıfl begim nev- civān ister	Dem-be-dem çün Óaşķ-ı derūnum olmada efzūn Cām-ı ĥāba Óazm eylemegi ol nihān ister	Güfte için bkz. HMD. 209/g. 298.
822	265	Muhālifek	Beste	Çenber	SaÓdullah Ağa	[ÓĀrif]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Bāġ-ı ĥüsnüñ serveri bir āfet-i devr-i zamān Āteş[-efşān] bir melek-rū öyle bir ķaşı kemān	Bilmedi bu ben- desin ol nāzenñnim ÓĀrifā Dād elinden bı- terahĥūm yār elinden el-amān	
823	265	Muhālifek	Beste	Zencir	Seyyid Aĥmed Ağa	[Nedim]	mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün	O tıfl[ı] gör ne ķiyāmet nigār olur giderek Ĥırām[ı] düşmen-i şabr [u] karar olur giderek	Ĥayāl-i serv-i ķadiñle ķalır giderse bu eşķ Fezā-yı şinede bir cūybār olur giderek	Güfte için bkz. HMD. 255/g. 419. Nedim D. G. 59 (6 beyit)(1-4). Aynı güfte için bkz. MM. g. 645.

824	265	Muhālifek	Beste	Muham- mes	ÖAbdülhālim Ağa	[EsÖad]	feÖilātün feÖilātün feÖilātün feÖilün	Dilde yok şabr [u] taħammül elem-i firķatine ÖĀşıkım çāresi ne ol güzeliñ talÖatı- na	EsÖadā Öāşıkı bir nutķ ile ihyā eyler Nice cān verme- yeyim nāz ede- rek şöħbetine	
825	266	Muhālifek	SemāÖi	SemāÖi	SaÖdullah Ağa	?	mefÖülü mefāÖilü mefāÖilü feÖülün / mefÖülü feÖülün	Ey serv-i sehı sen geleli nāzla bāğa Ser çekmedi ÖarÖar Çok Öālî-nesebler özini şaldı ayağa Kul oldu şanavber	Bir buse ricā eyledim ol laÖl-i lebiñden Serhoş mı<dır> bilmem Ėamzeñ beni öldürmege ya- pışdı buçağa Çekdi baña han- çer	
826	266	Muhālifek	Naķış SemāÖi	SemāÖi	ÖAbdülhālim Ağa	?	mefÖülü mefāÖilü mefāÖilü feÖülün	Ėayretde kor Öāşıkıları bir nım- nigāhı Seyr eyle o billür- beden ol yüzi māhı	Şeb-tā-be-seħer nāleler etsem de Öaceb mi Dıvāneye dön- düirdi beni çeşm- i siyāhı	

827	267	Süz-dil	Beste	Çenber	Çavuş Meĥammed Ağa	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Sevdā-yı Óaşkıñı düşen pāyız pervāne gibi Var mıdır saña Óāşık bu ben dīvāne gibi	Ĥayālīñle gezdi- gim iÓtimād etmezsen eger Geçeyim nār-ı Óaşkıñdan Siyāvūs-ı merdāne gibi	
828	267	Süz-dil	Beste Müs- tezād	?	Aĥmed Ağa	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Düşmüşüm āteş-i Óaşka söyle dilber ırağ olsun Āteş-i nārım aña etmesin eşer Sezādır yansın bedende bilinmez- se de sağ olsun Verir āhım tütüni belki haber	Verdilerse bu bāğın lutf edip şeftālīsinden Olur mişli bize keremi Óatā Bir dudağ şeftālī ile bu Óāşık çerāğ olsun TamāÓım yoğdur baña bir dāne yeter	

829	268	Süz-dil	Semā'î	Semā'î	Ĥâcî Sa'âdul-lah Ağa	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Ol nigârın zülf-i zencîri beni bend etmekdedir Ceẓbe-i Ŗaşķla müdâmâ kendiye serd çekmekdedir	Bende yok şabra taħammül anda yok hiç merħamet Gâhî cev-r-i bî- dâd ile göñlüme sed çekmekdedir	
830	268	Süz-dil	Semā'î	Semā'î	Ĥâlim Ağa	?	Güftenin vezni tespit edile- memiştir.	Derd-i Ŗaşķla esîrîmîm ġamım- dan eyle âzâd Ėayrılarla ülfetin efzûn kıpar bun- dan o fesâd	Gel Ĥisâr nağmesin eyle bu göñle Ŗaşîrâna Böyle zevķ-i mıẓrâb ile bu nev faşl ola içâd	
831	269	ŖAcem- Ĥüzî	Beste	Ėarb-1 Ĥüner	Seyyid Aħmed Ağa	[Fuzûlî]	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Mürde cismim iltifâtından bulur her dem ĥayât Ölürüm ger kıl- masağ her dem baña bir iltifât	Cevher-i ẓâtındadır mecnû'î evşâf-ı kemâl Bu şıfat-ile ki sensin kıandadır bir pâk ẓât	Fuzûlî D. G. 43 (7 beyit)(1-6).

832	269	ÓAcem- Hüzî	Beste	Hafîf	Seyyid Aĥmed Aġa	?	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Tıfl iken yaġdı dile hicriñ begim dāġ uşbu bāġ Merhem-i luţfuñla tımār et ola dāġ uşbu bāġ	Var ise geġmiş- ler ey şāĥım saña efgendeni Ĥaylî demdir oldı dil dergāĥ-ı luţfuñdan ıraġ	
833	270	ÓAcem- Hüzî	SemāÓî	SemāÓî	?	[Şâkir]	fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün	Sūziş-i nālemden Óālem cümle dil- gır oldı āĥ Ġamzeniñ her pāresi şınemde bir tır oldı āĥ	Reng-i ruĥsārıñ ĥayāl-i dıdede cāy eyleyip Nār-ı ĥasretle efendim şimdi taġtır oldı āĥ	Şâkir D. G. 217 (5 beyit)(1-3).
834	270	ÓAcem- Hüzî	Yürük SemāÓî	Yürük	?	[Şâkir]	feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün	ÓAceb ol serv-i revān nāz ile gel- mez mi bize Ġoncaveş ĥande- kūnān nāz ile gelmez mi bize	Naġd-i cānım yolına nuġre gibi şarf etsem Şâkir ol taÓne- zenān nāz ile gelmez mi bize	Şâkir Diva- nı'nda bu şiire rastlanmamıştır.

835	271	Vech-i ÓArazbār	Beste	Çenber	?	[Fuzûlî]	fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilün	Yağma cânım nâle-i bî- ihtiyârimdan şağın Dökme kanım âb-ı çeşmim eşk- bârimdan şağın	Cevr odı yağıdı beni yanımda durma ey göñül Bir tutuşmuş âteşim kurb-ı civârimdan şağın	Güfte için bkz. HMD. 195/g. 261. Fuzûlî D. G. 213 (8 beyit)(1-3).
836	271	Vech-i ÓArazbār	Beste	Hafîf	?	[Fuzûlî]	feÓilâtün feÓilâtün feÓilâtün feÓilün	Ne bulur ehl-i cefâ bende vefâdan gayrı Ne görür şemÓi yağan kimse ziyâdan gayrı	Ey olan sâkin-i mescid ne bulur- sun bilmem Büriyâsında iken büy-ı riyâdan gayrı	Güfte için bkz. HMD. 195/g. 262. Fuzûlî D. G. 304 (7 beyit)(1-2).
837	272	Vech-i ÓArazbār	SemâÓi	SemâÓi	?	[Fuzûlî]	fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilâtün fâÓilün	Qıldı zülfün tek perişân hâlimi hâliñ seniñ Bir gün ey bî-derd sormazsın nedir hâliñ seniñ	Tiz çekmezsın cefâ tığın beni öldürmege Öldürür bir gün beni âhir bu ihmâliñ seniñ	Güte için bkz. HMD. 195/g. 263; Fuzûlî D. G. 156 (7 be- yit)(1-4).

838	272	Vech-i ÔArazbār	SemāÔî Yürük	SemāÔî Yürük	?	[Fuzûlî]	Ahreb	Yandırdı beni şevk-i* cemālî ey māh Her laḥẓa Ôaceb degil yetirsem göge āh Zülfün girihi çıkdı elimden nā-gāh Gör kim ne cefā kıldı baḡa baht-ı siyāh		Güfte için bkz. HMD. 196/g. 265. Fuzûlî D. Rubâî 78. *şevk-i: şemÔî, Fuzûlî D. Rubâî 78/1.
839	273	Hüzzām-ı Cedîd	Beste	Hafîf	?	[Şâkir]	fāÔilātün fāÔilātün fāÔilātün fāÔilün	Sende ey meh zerre inşāf olsa biz görmez miyiz ÔĀşıķıḡ şāyān-ı eltāf olsa biz gör- mez miyiz	Sâkin-i meyḥāneyim derler sızar mey- hār olan Şadr-ı humdan bāde isrāf olsa biz görmez mi- yiz	Şâkir D. G. 99 (5 beyit)(1-3).

840	273	Hüzzām-1 Cedîd	Beste	Çenber	?	?	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	ÔAks-i ruhsârınla çeşmim bir gül-i terdir baña Eşk-i dîdem hem gül-âb-ı kâm- perverdir baña	Etse düşnām gonca-i la'îl-i leb-i şîrîn ile Çāşnî-i gül- şekker [ü] kıand-i mükerrerdır baña	
841	274	Hüzzām-1 Cedîd	Semā'î	Semā'î	?	?	15li hece öl- çüsü	Yine bend oldı نمکنه bir sitemkār mihribāna ? ki kıadem başam riyāna	Yār elinden feryād ile şînemi çāk ederek Belki terk-i diyār olup kās-ı şîrîn vech-i Ōuryāna	*4. mısra 16 hece
842	274	Hüzzām-1 Cedîd	Semā'î	Semā'î	?	?	mef'ûlū mefā'îlū mefā'îlū fe'ûlūn	Şanmañ beni her şūh-ı cefā-pişeye bende Şebnem gibi her bir gül-i ra'Ōnāya figende	Ben Ōāşık-ı üftādeyim ammā ki cenābım Ol rütbede kim nāz ederim serve çemende	

843	274	Hüzzām-ı Cedîd	Semâ'î Müs- tezâd	Semâ'î	?	[Dâniş]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün/ mef'ûlû fe'ûlün	ÓAqlım alalı nâz ile ol şüh-ı cefâ-cû Ol âfet-i dil-cû Şemşir-i zenî fitne olur cânıma ebrû Mânend-i Hülâgû	Ruhsârıña bağdıķca gözüm yaş ile toldı Bilmem başa ne oldı Mîzân-ı sirişk oldı dü çeşm Óayn-ı terâzû Hûn-âb ile memlû	Güfte için bkz. HMD. 201/g. 278, 399/g. 768. Dâniş D. Müst. (5 B.)(1-3).
844	275	Nihâvend-i Cedîd	Beste	Remel	?	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	O şühı gönül görmeyeli hayli zamandır Qaddim dahı çekmekle ğam-ı hicr-i kemandır	Bâd-ı sehere sordum o yâri dedi Hâķķâ Şimdi büyüdi şüh-ı cihân tâze civandır	Güfte için bkz. HMD. 198/g. 270.

845	275	Nihāvend-i Cedjd	Beste	Hafif	?	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Kendimi cānā bilelden sırr-ı la'ölîj bendedir Hiç derūnumdan çıkmam nitekim cān tendedir	Bezm-i Ōālemde kim olmuş bir melāhat- hātemim Edicek cānā tebessüm bildiler ki sendedir	Güfte için bkz. HMD. 198/g. 271.
846	276	Nihāvend-i Cedjd	Semā'Ōj	Semā'Ōj	?	?	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	İsterim bir şüh ile olmak cihānda şine-şāf N'eyleyim yokdur murādımca velj bir yine-şāf	Va'Ōde-i kemmüne eyler- ler karjib- üftādeyi Dilberān-ı Ōālemiñ kārı hemān lāf [u] güzāf	Güfte için bkz. HMD. 198/g. 272.
847	276	Nihāvend-i Cedjd	Semā'Ōj Yürük	Semā'Ōj Yürük	?	?	mef'Ōülü mefā'Ōjlü mefā'Ōjlü fe'Ōülün	Sākij kerem et meclis-i mestāna ayağ baş Varma bu gece şohbet-i rindāna ayağ baş	Çekmem elimi dāmen -i lutfuñdan ölünce Hātır ile al hāne- i vjāna ayağ baş	
4	7	Süz-ı Dil-	Beste	Ėarbeyn	[III. Selim] ³⁴	[Es'Ōad]	fe'Ōilātün	Çin-i gjsūsına	Gonca-i la'Ōli	Güfte için bkz.

		ārā					fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	zencir-i teselsül dediler Döndiler sonra hatadır deyü kākül dediler	şeker-handesine gül der iken Yaşılıp o zā'ika-sencān-ı heves mül dedi- ler	HMD. 215/g. 313. Bağdatlı Esad D. G. 40 (7 be- yit)(1-2).
849	277	Süz-ı Dil- ārā	Beste		?	Dāniş	mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün	Kemān-ı Őaşkını çekmek o şūhuş haylı müşkilmiş Ki evvel menzil-i tīr-i cefası pūte-i dilmiş	Niżām üzre fusūlūñ āmed ü reftinden ağılandı Kişi matlūba ermek şabr ile her gāh kābilmiş	Dāniş D. G. 382 (7 beyit)(1-5).
850	277	Süz-ı Dil- ārā	Beste	?	Küçük Meḥemmed Ağa	?	mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün	Ḥumār-ı şu'Öle-i şahbāya nev-reng- i nezāket verir Dü-çeşm-i āhuvāna sürme nakş-ı leṭāfet verir	Kesilsin rişte-i tār-ı hayālim çeşm-i hūniden Gelip ruhsār-ı tīge mevce zāğ-ı nihāyet verir	Güfte için bkz. HMD. 214/g. 312.

851	278	Süz-ı Dil- ārā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	?	Şābit	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	A gönül cur'Ōa mıyız ka'Ōr-ı tebāh eyleyelim Yüze çık şunda ĥabābāne şināh eyleyelim	Şıneye yār-i hayālîñ çekelim dildārîñ Ėur's-ı āyinemizi hāle-i māh eyle- yelim	Güfte için bkz. HMD. 216/g. 318. Sabit D. Mus.12/1.2.
852	278	Süz-ı Dil- ārā	Semā'Ōi	Muĥam- mes	?	Es'Ōad Efendi Şeyĥü'l- islām	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Āb u tāb ile bu şeb hāneme cānān geliyor Ėālvet-i ūlfete bir şem'Ō-i şebistān geliyor	Perçemi zıver-i düş [u] nigeĥi āfet-i hūş Dil-i sevdā- zedeye silsile-i cānān geliyor	Güfte için bkz. HMD. 217/g. 319. Bağdatlı Esad D. G. 89 (7 beyit)(1-3).
853	279	Evcārā	Beste	Hāvî	?	Hātîf	fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün	Mevc-i atlās-ı felekden de hevādan geçdim Fıkr-i māh-ı ruh ile mihr [ü] vefādan geçdim	Kāfir-i zülfünğ esîri ĥam-ı hicr etdi beni Baĥa rahm et güzelim tāze edādan geçdim	Güfte için bkz. HMD. 212/g. 306.

854	279	Evcārā	Beste	Hafīf	?	Dāniş	mefā'ölün fe'ölātün mefā'ölün fe'ölün	Füsürde-cān-ı neşāt<s>ız bahāra müştākız Hezār şevķle ol gül-Ōizāra müştākız	Dağı ne şaklaya- lım dūd-ı şu'Ōle-i āhı O āfītāb-ı ruħa āşikāre müştākız	Dāniş D. G. 284 (9 beyit)(1-2).
855	279	Evcārā	Beste	Semā'Ōi	?	[Vehbi]	fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün	Ėāmet-i mevzūn kim bir mısra'Ō-ı bercestdir Evc ya şehnāz uşūlinde meyān-ı bestedir	Biz hemān ol- mayıcaķ endişe- yi hām eyleriz Mıve-i nārenc-i bostānı henüz nā-restedir	Vehbî D. G. 89 (5 beyit)(1-2).
856	280	Evcārā	Semā'Ōi	Semā'Ōi	?	Ėāzret-i Faşih	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Kimiñ meftūnı olduğ ey per- rūyum nihān söyle Nedir bā'Ōiş sūkūta söyle ey şūh-ı cihān söyle	Kimiñ āyinesin- de Ōaks-i rūyuğ gördüğ ey meh- rū Kime dil verdiğ ey tūt-i-zebān sūkker-dehān söyle	Güfte için bkz. HMD. 214/g. 310. Fasih D. G. 378 (5 beyit)(1- 2).

857	280	Evcārā	SemāŖi	Muham- mes	?	Münîf	mefŖŭlŭ mefāŖilŭ mefāŖilŭ feŖŭlŭn	Sākŭ çekemem vazŖ-ı žariŖāneyi boş ŭo Teklîf-i tehŭ sâğar u peymāneyi boş ŭo	Çok da<n> o perŭ-rŭ ile ŭnsiy- yete gelmez Ol ŭayda dŭşŭr- me dil-i dŭvāneyi boş ŭo	Gŭfte için bkz. HMD. 214/g. 311. Mŭnîf D. G. 61 (7 beyit)(1-4).
858	281	Zāvîl	Beste	Ĥafîf	?	Vehbî	mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn	O gŭlden nāzik endāmım ŭayan- maz nāle vŭ āha Anıŭ-ŭn başla- mam bŭlbŭl gibi āh-ı seĥergāha	Hilāl-ebrŭlārında ŭaldı çeşm-i* ārzŭ-yı dil Nigāh etmem felekde ĝurre-i Ŗŭd olsa da māha	Gŭfte için bkz. HMD. 210/g. 302. *eşm-i: işim, HMD.
859	281	Zāvîl	Beste	enber	?	EsŖad	mefŖŭlŭ fāŖilātŭ mefāŖilŭ fāŖilŭn	Mihr-i mŭnŭr e- re-i dildāra beŭzemez ŞemŖiŭ fŭrŭğ-ı şuŖle-i dŭdāra beŭzemez	Āyŭne bu letāfet bu āb u tāb ile Bu vech-ile şafā- yı ruĥ-ı yāra beŭzemez	Gŭfte için bkz. HMD. 210/g. 301. Musullu Esad D. G. 92 (6 be- yit)(1). Gŭftenin ikinci beyti di- vanda bulun- mamaktadır.

860	281	Zāvıl	Beste	Hāvı	?	[Mekkî]	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Bezm-i Öālemdede meserret başa cānān iledir İnbisāt-ı ezelî vāsıta-i cān iledir	Kāfir-i ğamzesi çok kimseleri etdi eşir Yürüyüş mülk-i derūna şaf-ı müjgān iledir	Mekkî D. G: 15 (5 beyit)(1-2).
861	281	Zāvıl	Beste	Semā'Öi	?	?	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Mutribā zemze- me-i nāy ile ol nağme-serā Olmaya tā ki göñül hūzn ile bî- berg-i nevā	Bezm-i hāşında anıñ perde-i zāvıl oku kim Tā şafā-yāb ola sultān-ı nezāket- pîrā	Güfte için bkz. HMD: 210/g. 300.
862	282	Zāvıl	Semā'Öi	Semā'Öi	?	Es'Öad	mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün	Bulunmaz nev- civānsın hem- dem-i aġyārsın hayfā Gül-i rengiñsin ammā hem-nişin-i hārsın hayfā	Güzelsin bî- bedelsin söz getirmez hūsnüñ ammā kim Pek āhen-dil katı hūn-rız çok ġaddārsın hāyfā	Güfte için bkz. HMD. 210/g. 303. Musullu Esad D. G. 9 (5 beyit)(1). İkinci beyit Mu- sullu Esad Diva- nı'nda bulun- mamaktadır.
6	8	Zāvıl	Semā'Öi	Remel	?	Dāniş	mef'Öülü	Olmış nişān-ı tîr-i	Āhıñ tamām	Güfte için bkz.

							fā'ölātü mefā'ölü fā'ölün	muḥabbet civān iken Kaşı kemān u çeşmi cihān peh- levān iken	etmiş eşer Dāniş ol mehe Olmış hilāl-i ḥüsne mihr-i cihān iken	HMD. 211/g. 304. Dāniş D. G. 436 (8 beyit)(1-8).
864	283	ÓAcem- Büselik	Beste	Hafıf	Meḥammed Ağa	[Şâkir]	mef'ölü mefā'ölü mefā'ölü fe'ölün	Ol gonca-dehen gül gibi güldükce dem-â-dem Ümîd-i visāle nice şabr eylesin âdem	Bir büselicek yer taleb etdim ÓAcemâne Ol meh dedi Şâkir be tû cānist ki dîdem	Güfte için bkz. HMD. 189/g. 249. Şâkir D. Kıt'a 53.
865	283	ÓAcem- Büselik	Beste	Hafıf	?	[Fâzıl]	mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün	Dü Óâlem şâhı olsam ḥâtırım nâ- şâddır sensiz Baḡa kevn ü mekân ma'ônâsı yoğ bir addır sen- siz	Ġamıḡla ey hevāyî- meşrebim hep âhdır kâрім Efendim Fâzılıḡ ḥâl-i dili berbâd- dır sensiz	Güfte için bkz. HMD. 189/g. 251., E. Fâzıl D. G. 63 (5 beyit)(1-5).
866	283	ÓAcem- Büselik	Beste	?	?	[Şâkir]	mef'ölü mefā'ölü mefā'ölü fe'ölün	Lutf eyle buyur meclise eyyâm-ı vefâdır ÓIyd oldı bahâr	Biğdirmege Şâkir aña kâlâ-yı nev ister Berg-i gül o	Güfte için bkz. HMD. 189/g. 250. Şâkir D. G. 58

								erdi bu dem vaqt-i şafâdır	nâzik tene Ŗıy- diyye kıabâdır	(5 beyit)(1-5).
867	284	ŖAcem- Büselik	Naķış	?	Meĥammed Aĝa	[Şâkir]	mefŖŖlŖ mefâŖlŖ mefâŖlŖ feŖŖlŖn	Dâĝ-ı elem-i Ŗaşķımız âfâķa nihândır Erbâbına ammâ ki güneş gibi Ŗayândır	Āh-ı dil-i pŖr- sŖz u şererden mi nedendir Dil zır-i sehâb-ı ĝamıdır ĥaylŖ zamândır	GŖfte iķin bkz. HMD. 190/g. 252. Şâkir D. Kıt'a 54. "YŖrŖk" başlıklı beyitler iķin bkz. Şâkir D. G. 257 (5 beyit)(1-2-3-5).
868	284	ŖAcem- Büselik	SemâŖŖ	SemâŖŖ	Meĥammed Aĝa			Bu ĝŖfte Farsķa- dır.		
869	285	Ferâĥ-fezâ	Beste	Ėarbeyn	?	Gâlib Efendi	fâŖilâtŖn fâŖilâtŖn fâŖilâtŖn fâŖilŖn	Āfitâb-ı Ŗaşķı mestŖr olmasın bir kimseniĝ SâŖat-i nev-rŖzı deycŖr olmasın bir kimseniĝ	Çarĥa feryâdı tanŖn-endâz olur- sa ĝam degil BâŖiŖ-i feryâdı meşhŖr olmasın bir kimseniĝ	Şey Gâlib D. Kıt'a 39.

870	285	Ferāh-fezā	Beste	Semā'ij	?	Ġālib Efendi	fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn	Görmedinse baħr- i Ŗaşķın lü'ölü'ö-i menşürını Mutrıbnı seyr eyle mevc-i nağme-i tanbürını	Öyle pey-der- pey terennüm-rız olur āğüş[ı] kim Selsebıl etmiş şanursın şıne-i billürını	Şeyh Ġālib D. Kıt'a 38.
871	286	Ferāh-fezā	Semā'ij	Semā'ij Yürük	?	Ġālib Efendi	mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn mefā'īlūn	Açıl ey ġonca-leb nūr eylesin bezmi tekellümler Şafādan ħande deryāsında mevc ursun tebessümler	Ŗızārın ġül ġül etsin tāb-ı şahbā- yı neşāt olsun Bu āteş-ġüfte rengın-besteler ħunın- terennümler	Şeyh Ġālib D. Kıt'oa 33.

872	286	Ferāh-fezā	Semā'ī Yürük	Çenber	?	Ġālib Efendi	Ahreb	Kān ağlayıp izhār-ı telāş eyleyemem Çeşmim leb-i dāğa rāzdaş eyleyemem Bir yār bilir o daħı ġāyet pinhān Ben sırrımı bilmezlere fāş eyleyemem		Şeyh Ġālib D. Ruba'î 47.
873	287	Dil-ġüşā	Beste	Remel	?	Ġālib Efendi	fā'īlātün fā'īlātün fā'īlātün fā'īlün	Bādeniñ te'şşirini meclisde yār olsun da gör Gülsitāniñ rev-naķıñ şubh-ı bahār olsun da gör	Baķ ne çenberlerden eylermiş ġūzer cān-bāz-ı Ŗaşķ Ĥalka ĥalka bend-i zūlfī tārmār olsun da gör	Şeyh Ġālib D. Kıt'a 12.

874	287	Dil-güşā	Beste	Semā'Ūj	?	Ġālib Efendi	mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn	Bezm-i taraba şu'le verip berķ-i muḥabbet Pervāneveş ol- maķda gönjūl ġarķ-ı muḥabbet	Būlbūldeki ḥālī göremez dīde-i nergis Her dilber-i ra'Ūnā edemez farķ-ı muḥabbet	Şeyh Ġālib D. Kıt'a 31.
875	288	Dil-güşā	Semā'Ūj	Semā'Ūj Yürük	?	Ġālib Efendi	mefā'Ūlūn mefā'Ūlūn mefā'Ūlūn mefā'Ūlūn	Biraz meclisde ol raķķās-ı fettān oynasın gülsün Edip bezm-i neşāti gül gülistān oyna- sın gülsün	Uyup mevc-i neşime zır ü bālā eylesin pervāz Hevāsın alsın ol gül-berg-i ḥandān oynasın gülsün	Şeyh Ġālib D. Kıt'a 11.

876	288	Dil-güşā	Semā'Ōi Yürük	Çenber	?	Ġālib Efendi	Ahreb	Bir rütbede aldı beni Ōaşk-ı dîdār Maĥv oldu ĥayāl ü naẓarımdan aġyār Bir yerde bu efkār ile kendim bula- mam Āyineye baķsam görürüm şüret-i yār		Şeyh Ġālib D. Ruba'ı 45.
877	289	Ĥicāz- Zemzeme	Beste	Semā'Ōi	Sa'Ōdullah Aġa	?	fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün	Görmesem bir laĥẓa ey serv-i ĥırāmānım seni Ārzü eyler dil-i āşufte-sāmānım seni	Hep güzellerden güzelsin şūĥsın meh-pāresin Cümleden a'Ōlā begendim şāĥ-ı ĥübānım seni	Bu güfte Vāsıf Bey Mecmua- sı'nda Uşşak makamında kayıtlıdır ve fazladan dört mısra daha var- dır,VBM. 63.

878	290	Ĥicāz- Zemzeme	Naķış SemāŖi	Çenber	SaŖdullah Ağa	[Yaĥyā Naķim]	feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün	Bir haber gelmedi ārām-ı dil ü cānımdan Cānımıĥ cānı olan sevgili cānānım- dan	Beni ferdāya şalıp şimdi ki- miĥle şalınır Ĥaberiĥ var mı ola serv-i hırāmānımdan	Y. Nazım D. G. 554 (7 beyit)(1- 2);; Güfte için bkz. HMD. 382/g. 729.
879	291	İsfahān- Zemzeme	Beste	Ĥafif	?	?	fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün	ŞuŖle-i ruhsār[1] gör şim-āb gelsin çeşmine Gül-Ŗaraķ nūş eyle kim tiz-āb gelsin çeşmine	ŖĀlemi kendin- de gör vaĥşetde ülfet seyrin et Şaff-ı müjgān ĥalka-i aĥbāb gelsin çeşmine	
880	291	İsfahān- Zemzeme	Beste	SemāŖi Yürük	?	?	mefŖölü mefāŖilün mefŖölü mefāŖilün	Deşt-i ĥamı geşt etdim her yana ya Ŗaşķ olsun Mecnūna söz ol- maz hiç dīvāneye Ŗaşķ olsun	Çāk eyleyip endāmın abdāl- şifat lāle Bu gülşeni ver- miş bir peymāneye Ŗaşķ olsun	

881	292	İsfahān- Zemzeme	Semā'ī Yürük	Çenber	?	?	mef'ūlū mefā'ilū mefā'ilū fe'ūlūn	Şahbā-yı lebiñ çeşm-i füsünkāra mı mahsūs Feyz-i dem-i Ŗişi iki bīmāra mı mahsūs	Söndürme çerāğ- ı dilim ey zāhid-i bed-kış Vuşlat seniñ Ŗindinde şeb-i tāra mı mahsūs	
882	293	Zırefgend	Beste	Remel	Sa'ūdullah Ağa	[Şâkir]	fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlātūn fā'īlūn	Serv-kāmet dil- ber-i mümtāz imişsin bilmedim ŖĖşık-ı Ŗftādeñe dem-sāz imişsin bilmedim	Şâkirāsā eyler idim vuşlatı çokdan heves Sen şeh-i zıref- gende ne hem- rāz imişsin bil- medim	Şâkir D. Kıt'a 67.
883	293	Zırefgend	Beste	Semā'ī	Sa'ūdullah Ağa	[Şâkir]	mef'ūlū mefā'ilū mefā'ilū fe'ūlūn	Meclis bu şeb ol māh ile tenhā baña qaldı Baht oldu müsā'īd yine dünyā baña qaldı	Ėaylī dem idi da'vet ederdim o periyi Çekdim bu gece dā'ire Ėaqqā baña qaldı	Şâkir D. Kıt'a 65.

884	294	Zîrefgend	Semâ'î	Semâ'î	Sa'ûdullah Ağa	Fayyib	fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün	Nice bir Ŗaşk ile nālân olayım Nice bir derd ile giryân olayım	Merhamet eyle bu Fayyib kuluğa Lutf u ihsânına kurbân olayım	
885	294	Zîrefgend	Naķış Semâ'î	Çenber	Ĥâcî Sa'ûdul- lah Ağa	[Şâkir]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün	Ŗaşk-ı ruhuñ oldı yine şinemde nü- mâyân Bir nîm-nigâh ile amân ey meh-i tâbân	Şâkir gibi efgen- de saña hiç bulı- nur mı Bezm-i kereme eyle anı lutf ile şâyân	Şâkir D. Kıt'a 66.
886	295	Gerdâniy- ye-Bûselik	Beste	Muham- mes	Küçük Meĥmed Ağa	[Şâkir]	fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün	Dilde var fikr-i vişâliñle hezârân ârzû Oldı iķlîm-i vü- cûdumda nü- mâyân ârzû	Ceyş-i Ŗaşkıñ eyledi şâhrâ-yı şinemde mekân Ey perî âşufte- dilde oldı pinhân ârzû	

887	295	Gerdānīy-ye-Būselik	Beste	Muhammes	Küçük Mehemmed Ağa	?	fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün	Perçem-i muğbeçe kim gerdeni kâfūr kaplar Penbe kevn atlasa şan nāfe-i şammūr kaplar	Dem-i vuşlatda ne hîkmet ola çeşmim giryān Ne zamān Őıyd gelir Őālemi yağmur kaplar	Güfte için bkz. HMD. 187/g. 246.
888	296	Gerdānīy-ye-Būselik	Naķış SemāŐi	SemāŐi	Küçük Mehemmed Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		
889	297	Gerdānīy-ye-Būselik	Naķış SemāŐi	SemāŐi	Küçük Mehemmed Ağa			Bu güfte Farsça- dır.		
890	299	Kürdj-i Fāhir	Beste	Ďarbeyn	Saödullah Ağa	[Nahīfi]	fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün	Ėanda varsa Őāşık-ı bī-çāre cānānıı arar ŐAşķ ile bīmār olan elbetde dermānıı arar	Şanma rahmın- dan şunar destıı dil-i mecrūhuma Ol kemān-ebrū cigerde tır-i müjgānıı arar	Nahīfi D. . G.121 (7 beyit) (1-2). Aynı güfte için bkz. MM. g. 74, g. 501.

891	299	Kürdj-i Fâhir	Beste	Ağır Semâ'î	Sa'ûdullah Ağa	[Fennî]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn/ mef'ûlû fe'ûlûn	Çaddiñdeki hâlet hele Fübâda bu- lunmaz Ey serv-i bülen- dim Keyfiyyet-i la'îlîñ dahı şahbâda bu- lunmaz Ey lebleri kıandım	Bu sende olan hûsnle cānā yed- i beyzā Yok kimsede aslā Çün gördüm anıñ mişli ki dünyāda bulun- maz Ġāyetle beğen- dim	Fennî D. Müst. 1 (4 bend) (1-2). Aynı güfte için bkz. MM. g. 782.
892	300	Kürdj-i Fâhir	Ağır Semâ'î	Yürük Semâ'î	Sa'ûdullah Ağa	?	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn	Zülf-i siyehiñ dāmen-i ruhsārda gördüm Ben mihr-i dı- raḥşānı şeb-i târda gördüm	Rüyunla dehānıñda olan hâlet[i] cānā Ne gülde ne bir gonca-i gülzārda gördüm	

893	300	Kürdj-i Fâhir	Yürük Semâ'î	Çenber	Sa'ûdullah Ağa	[Şâkir]	mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn	Güller gibi ol gonca-i neşkûfte açılsa Güftâra gelip ol dür-i nâ-süfte açılsa	Dünyâyı esir eyler idi Şâkir o mümtâz Nîm-hande olup ol dehen-i beste açılsa	Şâkir D. Kıt'a 21.
894	301	Îicâzeyn	Beste	Hafîf	Musâhib-i Şehriyârî Şâdık Ağa	?	fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlûn	O bütün kıddini vaşf etmiş [i]di râst güle Dedi bak toğrıca bir söz henüz ağyâr hele	İnce sâz ile efendim severim nûş-ı meyi Lebiñ öpdükce niyâz ile şarıl- sam o bele	Güfte için bkz. HMD. 202/g. 280.
895	301	Îicâzeyn	Beste	Remel	?	?	fâ'ûlâtûn fâ'ûlâtûn fâ'ûlâtûn fâ'ûlûn	Nâzenînim sük- ker-i la'îlîle ihyâ kıl beni Şîne-i şâfîñ açıp tûti-i gûya kıl beni	Ruhların Öarz eyle gülşende açıl bir kez başa Bülbül âsâ şevk- i hâtırlarla şeydâ kıl beni	Güfte için bkz. HMD. 203/g. 283.

896	301	Ĥicāzeyn	Beste	SemāŖi	Muṣāḥib Kü- çük Meḥem- med Ağa	[ŖĀrif]	mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün	Āḥir dedigin etdi o meh gör hele derdi Fayy eyledi ḥayfā varaḡ-ı ũlfet-i verdi	Bir bŭse mi bir gŭl mi verirsin dedim ol šŭḥ Bir nŭm tebes- sŭm edip ŖĀrif gŭliverdi	
897	303	Ĥicāzeyn	SemāŖi	SemāŖi	ŖAbdullah Ağa Çavuş-ı Ḥazŭne-i Ḥümāyŭn	?	fāŖilātŭn fāŖilātŭn fāŖilātŭn fāŖilŭn	ŖAşḡ elinden Ŗāşŭḡı bir cām-ı şahbā söyledir Fŭtŭ-i sŭkker-femi ol laŖl-i zŭbā söy- ledir	Söylemezdim sırr-ı Ŗaşḡı kâbil olsa Ŗāleme Ādemi Ŗaşḡ [u] muḥabbet bŭl- bŭlāsā söyledir	
898	303	Ĥicāzeyn	SemāŖi	SemāŖi	Ĥācı SaŖdul- lah Ağa Muṣāḥib-i Şehriyāri	[Şākir]	mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün	Nevbet bize dŭşdi yine peymāne dönerken Aldı ayaḡım elden o dŭvāne dönerken	Gördükde reh-i işvede Şākir bu semāŖı Uydı yine ol naḡme-i devrāna dönerken	Şākir D. G. 201 (5 beyit)(1-5).

899	305	Şevk-i Dil	Beste	Çenber	ÖAbdullah Ağa	[Fâzıl]	mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün	N'îçün pinhân edersin rüyın ey şüh-ı nâzende Efendim toğrı söyle hüsnuğe Öaşık mısın sen de	Ne yapsın Öaşık-ı bî-çâre zâlim sen de insâf et Hayâlin şinede Öaşkın göñülde âteşin tende	
900	305	Şevk-i Dil	Beste	Đarbeyn	Meĥammed Ağa	?	fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilün	Gülsitânın bezm-i Öayş [u] cām [da] güldür baĥa Meclis-ārā ney [ü] mutrıb şavt-ı bül- büldür baĥa	Teşne-i Öaşkın lebin şun ağzıma ey mest-i nâz LaÖl-i nâb-ı âteşinin gül gibi müldür baĥa	
901	305	Şevk-i Dil	Beste	Hafîf	ÖAbdullah Ağa	?	fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilün	Çekdigim cevır [ü] cefâlar hep se- niñçün sevdigim Pâyım oldum yoluĥda bilmediğ âĥ çekdigim	Güşına girmez mi eyâ bu Öazığın zârı hiç Varsa nâ- hemvâra kârım gel bağışla etdi- ğim	Güfte için bkz. HMD. 280/g. 483. Aynı güfte için bkz. MM. g. 658.

902	306	Şevk-i Dil	Semā'î	Semā'î	?	?	mefā'îlün fe'îlātün mefā'îlün fe'îlün	Amān amān yeti- şir bu edālarıñ žālim Derūna işledi tır-i belālarıñ žālim	Yeter yeter dahı insāf yok mıdır sende Figān figān baña besdir cefālarıñ žālim	
903	306	Şevk-i Dil	Semā'î	Semā'î	ÖAbdülhālīm Ağa	?	fe'îlātün fe'îlātün fe'îlātün fe'îlün	Nice bir yağılayım tāb-ı ruhuñ meh- veşine Nice bir tağılayım sāye mişālî şebine	Siz bilirsiz hele sermāye-i hūsñ elde iken Demidir eyle kerem Öaşığ-ı hasret-keşine	

Tablo 8: Muhteva Tablosu

Kaynak: Yazar tarafından oluşturulmuştur.

3. BÖLÜM: KARŞILAŞTIRMALI METİN

[IA]

816/922

Maḳāmāt Be-Ḳavl-i Mūsīqiyyāt

13/10 2206/10

C. 6/37

Mevlânâ Müzesi İhtisas Kütüphanesi Kitap No. 2193

1692

2

[IB]

1692

2

[IIA]

Maḳāmāt Be-Ḳavl-i Mūsīqiyyāt

Maḳāmāt-ı Mūsīqiyye ve Şarkı Mecnû'ası

Satr-ı Muhtelif Muḳavvâ Üzerine Bez

Ḳābil ve Şan'atḳārâne Mücellid

Fül: 62, ÓArz: 17

1692/2

Yeni no: 2193³⁵

[IIB][boş]

[IIIA][boş]

[IIIB][boş]

[IVA][boş]

[IVB] [boş]

[VA]

13/10

2206/10

³⁵ Latin harfleriyle yazılmıştır.

[V-B] Fihrist-i Maḳāmāt Be-Ḳavl-i Mūsīqiyyāt

Rāst 1	Rehāvī 11	Sāzkār 15	Pençgāh 19	Nikrīz 23
Nihāvend 29	Niṣābūr 31	İsfahān 33	Māhūr 43	Nevā 53
Nühüft ³⁷ 59	Yegāh ³⁸ 61	Evc-Büselik 65	ÓUşşāk 69	Hūzī-Zemzeme 79
Beyātī 81	ÓArazbār 97	Baba Fāhir 101	Şabā 105	Dügāh 117

[VI-A]

Kūçek 119	Ĥüseynī 121	Büselik 132	Büselik-ÓAşırān 139	Büzürg 147
Muḥayyer 149	Büselik- Muḥayyer 153	Muḥayyer-Sünbüle ³⁹ 253	Büselik-Sünbüle 157	ÓAcem 159
ÓAcem- ÓAşırān 163	Kürdī 167	Ĥiśār 173	Ĥicāz 181	ÓUzzāl ⁴⁰ 97
Hümāyūn ⁴¹ 98	Şehnāz ⁴² 99	Şehnāz-Büselik ⁴³ 195	ÓIrāk 197	MüsteÓār 207

³⁷ Nühüftle Evc-Büselik arasında başka fasıl bulunmamaktadır.

³⁸ Fihristte 61 yazmasına rağmen Yegāh faslı mecmuanın 261. sayfasında başlamaktadır.

³⁹ Fihristin sayfa sayısını takip etmesi beklendiğinden makamın sehven yazıldığını düşündürmektedir. Makamın sayfa sayısı doğrudur ve Niṣābürek faslından sonra yer almaktadır.

⁴⁰ Fihristteki kaydın aksine mecmuada Uzzāl faslı bulunmamaktadır.

⁴¹ Fihristteki kaydın aksine mecmuada Hümāyūn faslı bulunmamaktadır.

⁴² Fihristteki kaydın aksine mecmuada Şehnāz faslı bulunmamaktadır.

⁴³ Mecmuada Ĥicāz faslından hemen sonra bulunmaktadır.

Segāh 211	Māye 221	Hüzzām 223	Bestenigār 229	Rāhatü'l Ervāh 233
Evc 239	Gerdāniyye 247	Nişābürek 251	Ĥisār-Büselik ⁴⁴ 177	ÓIrāk-ı Sultānı ⁴⁵ 259

[VI-B]

Şedd-ÓArabān 263	Muhālifek 265	Süz-nāk ⁴⁶ 255	Süz-dil 267	ÓAcem-Hüzi 269
Vech-i ÓArazbār 271	Hüzzām-ı Cedid 273	Nihāvend-i Cedid 275	Süz-ı Dil-ārā 277	Evcārā 279
Zāvıl 281	Ferah-fezā 285	Dil-güşā 287	Ĥicāz- Zemzeme 289	İsfahān- Zemzeme 291
Zır-efgend 151	Gerdāniyye- Büselik 156	ÓAcem- Büselik ⁴⁷ 286	Ĥicāzeyn ⁴⁸ 155	Kürdi-i Fāhir ⁴⁹ 154
Şevk-i Dil ⁵⁰ 157				

⁴⁴ Mecmuada -burada da varak numarasının yazdığı gibi- hisar makamından hemen sonra yer almaktadır.

⁴⁵ Mecmuada “Sultān-ı Irāk” biçiminde yazmaktadır. İnceleme kısmındaki tasnif de buna göre yapılmıştır.

⁴⁶ Sayfa numarası doğrudur ancak yeri Muhayyer-sünbüle faslından sonradır. Muhālifek ve Süz-dil fasılları peş peşedir.

⁴⁷ Mecmuanın 283-284. numaralı sayfalarındadır.

⁴⁸ Mecmuanın 301-303. numaralı sayfalarındadır. Buradaki karışıklığa benzer bir karışıklık mecmuanın tasnifinde de yapılmıştır. bkz.: Mecmuanın Dış Özellikleri

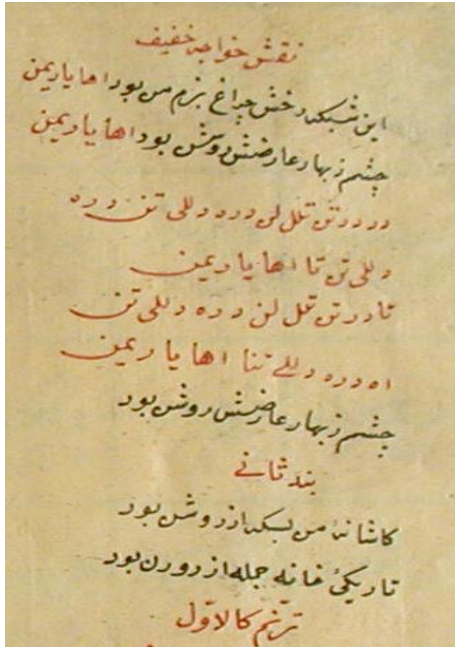
⁴⁹ Mecmuanın 299. sayfasında başlamaktadır.

⁵⁰ Mecmuanın 305-306. numaralı sayfalarındadır. Buradaki karışıklığa benzer bir karışıklık mecmuanın tasnifinde de yapılmıştır. bkz.: Mecmuanın Dış Özellikleri

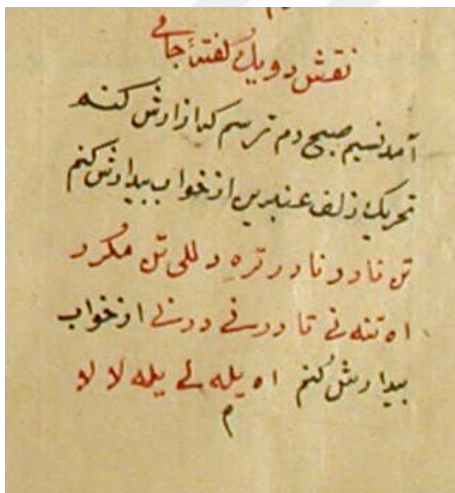
[1]

RĀST

1⁵¹

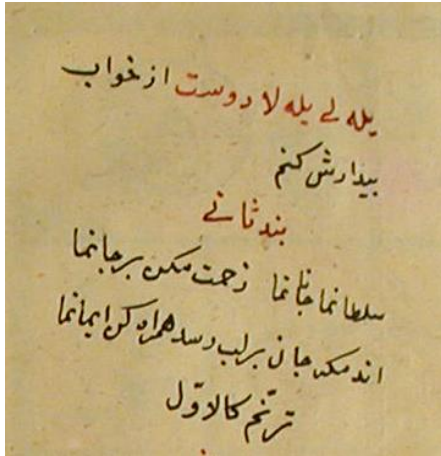

2⁵²

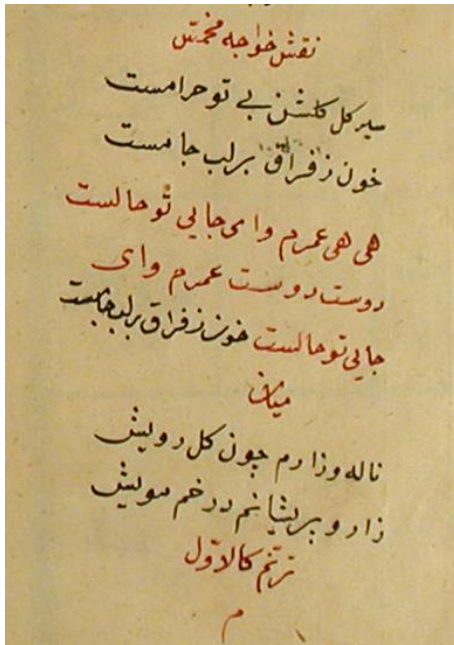

⁵¹ “Naqış Hāfif” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁵² “Naqış Düyek Güfte-i Cāmi” başlıklı bu güfte Farsçadır.

3⁵³

[2]

4⁵⁴

Ḍarb-ı feth Güfte-i Vesîm Beste Seyyid Meḥammed Aḡa⁵⁵

mefāʾîlün mefāʾîlün mefāʾîlün mefāʾîlün

Sirişk-i çeşm-i ter bir kûlzüm-i ḥûn-âbdır sensiz⁵⁶

Ġubâr-ı cism-i zârım⁵⁷ perde-i⁵⁸ seylâbdır sensiz⁵⁹

⁵³ “Nakış Hâce Muhammes” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁵⁴ HMD. 87/g.4

⁵⁵ Vesîm D. G.119 (5 beyit).

⁵⁶ Vesîm D. G.119/2.

⁵⁷ cism-i zârım:çeşm-i zârım, HMD. ; Vesim D.

⁵⁸ perde-i:pere-i, HMD.

⁵⁹ Vesîm D. G.119 5.b./2

Mey-i gülgün h n-ı m rdedir⁶⁰ bezm-i nig hında⁶¹
G l-i peym ne elde a ker-i p r-t bdır⁶² sensiz

Gel efendim mihrib nım n zen nim
 ulz m-i h n- bdır sensiz

5⁶³

6⁶⁴

7⁶⁵

[3]

8⁶⁶

9⁶⁷

10

Zenc r T hir Efendi

mef  il n fe  il t n mef  il n fe  il n

Na ı dır ol hat-ı la li  begim d  m sra dır
Deh n  andan nih n    bedir mura   dır

O z lf o hatt o miy n o kemer o n z o ed 
Bu r st beste-i zenc rve  m sanna dır

C nım yel le li yel le le le le le li tere le le le
Le le le le le le le le le li y r begim y r
D  m sra dır

11⁶⁸

Na ı  Beste Remel G fte-i  apdanz de

mef   l  fa  il t  mef   l  fa  il n

⁶⁰ m rdedir:m jedir; HMD.

⁶¹ G ftenin bu beyti Ves m D v n 'nda yoktur.

⁶² a ker-i p r-t bdır sensiz: a cig r p r-t bdır sensiz, HMD.

⁶³ HMD. 90/g.14.

⁶⁴ ML. 212; HMD. 105/g.45.

⁶⁵ ML. 186; HMD. 87/g.5. Cevr  D. G. 98 (6 beyit)(1-4).

⁶⁶ ML. 227; HMD. 108/g.55.

⁶⁷ ML. 209; HMD. 105/g.44., R     D. G. 182 (5 beyit)(1-2.

⁶⁸ VBM. 34.; ML. 219.

Seyr et Ŗizâr-ı yârı⁶⁹ hat-ı müşk-bâr ile
Hoşdur çemende mevsim-i gül nev-bahâr⁷⁰ ile

Dildâra bûs-ı laŖli⁷¹ içün etdim Ŗarz-ı hâl
Kaydım saŖîd<dir>⁷² şimdi benim der-kenâr ile

Hey cânım ter ter lel le le lel le le lel le
Lel le le lel li tere le le le le le le le le
Lel lel li ye le lā yel lel lā tî tere lel le le le
Le le le li

[4]

12⁷³

[5]

13⁷⁴

14⁷⁵

15⁷⁶

SemâŖî Receb

feŖîlâtün feŖîlâtün feŖîlâtün feŖîlün

Nev-bahâr oldı yine geşt [ü] güzârı severim
Gözi âhûlar ile sayd [u] şikârı severim

Getirir baña haber bûy-ı ser-i zülfünden
Ol sebebden şanemâ bād-ı bahârı⁷⁷ severim

Yel lel li ye le lā lā lā lā
Geşt [ü] güzârı severim

⁶⁹ Ŗizâr-ı yârı : garâr-bâr-ı, VBM; izâr-ı yâri, ML.

⁷⁰ gül nev-bahâr: gül-i nev-bahâr, VBM.; gül nev-bahâr, ML.

⁷¹ bûs-ı laŖli: bûs-ta'l, VBM; bûs-ı laŖli, ML.

⁷² saŖîddir: saîd, VBM, ML.

⁷³ ML.213; HMD. 103/g.38.

⁷⁴ HMD. 112/g.62.

⁷⁵ HMD. 99/g.29.

⁷⁶ HMD. 98/g.28.

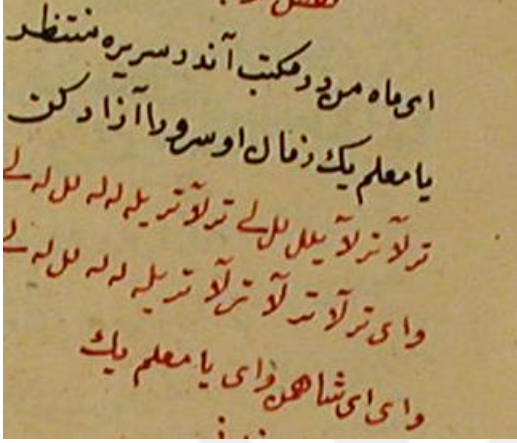
⁷⁷ bād-ı bahârı : bād-ı hevâyı, HMD.

[6]

17

Naķış Semā'î H'āce [F-T]⁷⁹

fā'îlātün fā'îlātün fā'îlātün fā'îlün

Bend-i šānî

Sevdiğim⁸⁰ mektebde dir ben yollar üzre⁸¹ muntażırEy h'ācesi o şūhı bir dem āzād eyle gel⁸²

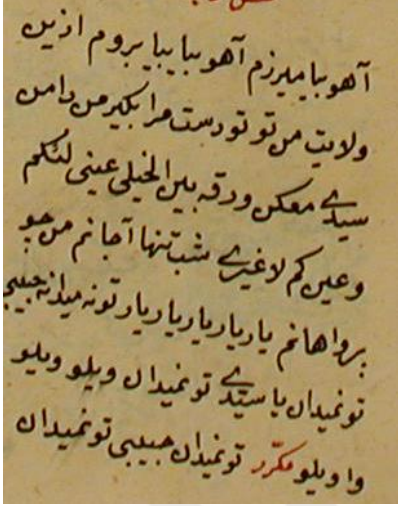
Terennüm-i ke'l-evvel

⁷⁸ ML.239; HMD. 113/g.66.⁷⁹ ML.203; HMD. 97/g.24.⁸⁰ sevdiğim: maḥbūbum, ML; HMD.⁸¹ yollar üzre: yollarda, HMD.⁸² Vezin aksamaktadır. Ey mu'allim-i yek zamān ol yervî āzād eyle gel, ML; Ey mu'allim yek zamān ol serv-rā azād eyle, HMD.

18⁸³

Naķış SemāŖi Ĥāce (F-A-T)

mefŖŭlŭ mefāŖilŭn mefāŖilŭn faŖ

Beḡzim śararıp ḥazāna dŏndi sensiz

Ḳaddim ḥam olup kemāna dŏndi sensiz

Ŗz başıñ iĉŭn bu bendeye raḥm eyle

Peymāne elinde ḳana dŏndi sensiz

Şeb-i tenhā a cānım

19

SemāŖi Ĥāfiḡ [Gŭfte-i Sırrı]⁸⁴

mŭtefāŖilŭn feŖŭlŭn mŭtefāŖilŭn feŖŭlŭn

Dile⁸⁵ māye-i śafādır ḥat-ı rŭy-ı yār derler

Kişiniḡ ḳomaz [gŏḡŭlde]⁸⁶ ġamını bahār derler

O nihāl-i bāḡ-ı Ŗişve saña da eder temāyŭl⁸⁷

A gŏḡŭl ne āḥ edersin⁸⁸ buña rŭzgār derler

⁸³ HMD. 101/g.35.

⁸⁴ Sırrı D. G. 34 (6 beyit) (1-4); ML. 239; HMD. 112/g. 63

⁸⁵ dile :dil, ML.

⁸⁶ Mecmuada “gŏḡlŭnde” biçiminde yazılmıştır; gŏnŭlde, Sırrı D. G.34/1; ML.;HMD.

⁸⁷ temāyŭl:temsıl, ML.

⁸⁸ āḥ edersin: eder isen, HMD.

Ten dere dıderelli ten ten ten dir dir ten ten ten te ten ten ten tā hey hey hey hey ħat-ı
rūy-ı yār derler

20

Semā'î Bekir Ağa Güfte-i ...⁸⁹

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

Ben vaşlınā etdikce temennāyı efendim
Sen etmedesin va'ode-i ferdāya⁹⁰ efendim

Meh-rūyūñ ile rūşen olur⁹¹ bezm-i raqībān
Senden⁹² bu umulmazdı a hercāyî efendim

Cānım yele lel lel li Öömrüm tere lel lel lel li āh aha yār-ı men vay
[7]

21⁹³

22⁹⁴

23⁹⁵

[8]

24⁹⁶

25⁹⁷

26⁹⁸

[9] [boş]

[10] [boş]

[11]

REHĀVÎ

27⁹⁹

⁸⁹ HMD. 113/g.65.

⁹⁰ ferdāya:ferdāyî, HMD.

⁹¹ olur:ola, HMD.

⁹² senden:sizden, HMD.

⁹³ ML.243; HMD. 112/g.61.

⁹⁴ HMD. 100/g.32.

⁹⁵ ML. 202; HMD. 102/g.37.

⁹⁶ HMD. 100/g.34.

⁹⁷ HMD. 100/g.33, HMD. 'de hatalı olarak gösterilen mısranın kelime eksikliğinden kaynaklandığı anlaşılmakta olup mısradaki eksiklik şöyle tamamlanır: dāğ: mäh-ı dāğ (MM.)

⁹⁸ HMD. 102/g.36.

⁹⁹ HMD. 107/g.51.

28¹⁰⁰

29¹⁰¹

30¹⁰²

Güfte-i Bâkî Çenber Beste Tomtom İmām¹⁰³

feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün

Berg-i gülden ruḥı ol¹⁰⁴ lāle-Ŗizārıñ terdir

Nükte fehm eyle¹⁰⁵ begim ḥaylıçe rengin¹⁰⁶ yerdir

Mıve-i vaşlıḡa bir ḡāmeti Tūbā güzeliñ

Zāhidā her kim erişirse¹⁰⁷ yetişmiş erdir

Yā lā yā lā yele lel le le lel lel lel lā yele lā li Ŗizārıñ terdir

[12] [boş]

[13]

31¹⁰⁸

Naḡış SemāŖi Ŗİtrî [Güfte-i Mahfî]

mefŖülü mefāŖılün mefŖülü mefāŖılün

Ŗpsem seni doynca doynca seni Ŗpsem

Ŗpsem demesem Ŗpsem

Ŗpsem Ŗpsem

Cānım cānım cānım

Ten tere le lel le le le le lā cānım yele lel li tere le li yele lel lel lel lel lel li cānım

yel lel li Ŗömrüm yel lel li yel lā yel yelee lel le le le le le le lā

¹⁰⁰ HMD. 108/g.53; Dāniş D. G. 407 (8 beyit)(1-6).

¹⁰¹ HMD. 340/g.617.

¹⁰² Bâkî D. G.107 (5 beyit)(1-4).

¹⁰³ HMD. 108/g.54

¹⁰⁴ ruḥı ol: ruḥ o, HMD.

¹⁰⁵ eyle:ile, HMD.

¹⁰⁶ rengin:zengin, HMD.

¹⁰⁷ erişirse:irişdiyse, Bâkî D. G.107/5.

¹⁰⁸ ML. 233

ML. 233.

Bend-i šānî

KaŖbe yüzine Ŗāşık Ŗāşık yüzine KaŖbe
Zemzem lebiŋe teşne teşne lebiŋe zemzem

Meyān

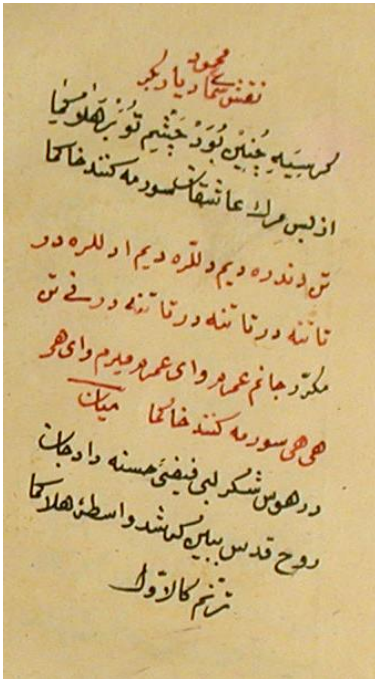
Demdir šanemā gel kim gel kim šanemā demdir
Bir dem kılalım šohbet šohbet kılalım bir dem

Cānım cenānım sultānım tere le le le le lā vay
Ŗlsün ğam-ıla hāsīd amān amān amān amān hāsīd ğam-ıla Ŗlsün
Hürrem olalım sen ben ben sen olalım hürrem

Hāne-i āhir

Maḥfî kuluŋum şāhım cānım cānım cānım be-rūyi şāhım kuluŋum Maḥfî
ŖĀlem dōŋeli buldı buldı dōŋeli Ŗālem ten

32¹⁰⁹

¹⁰⁹ “Naķş SemāŖî Diyārbekrî Maḥmūd” başlıklı bu ğüfte Farsçadır.

[14] [boş]

[15]

SÂZKÂR

33¹¹⁰

34¹¹¹

35¹¹²

Beste Tabûî Darbeyn fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Düşdi eşkimden öperken lebine cüzôîce âb
Oldı dildâr¹¹³ ile mâbeynim o yüzden şeker-âb

Hele girdâb-ı dü çeşmimden akan girye midir¹¹⁴
Kim kıyâs eylemesin bu görinen baîr-i serâb

Âh yâ le le le le le li tere le le le le le li
Lebine cüzôîce âb

36¹¹⁵

[16] [boş]

[17]

37

Semâ'î Bekir Ağa mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

Ne sürmeler çekilirdi o çeşm-i mestimize
Mişâl-i sâğar-ı şahbâ gireydi destimize

Bu bezme başdı sâķî ayağını denk al
Foķunma gel güzelim hâtır-ı şikestemize

¹¹⁰ VBM.76; HMD. 114/g. 67.

¹¹¹ VBM.76; HMD. 115/g.69.

¹¹² HMD. 114/g. 68.

¹¹³ dildâr:dilber, HMD.

¹¹⁴ girye midir:giryeme baķ, HMD.

¹¹⁵ ML.208,854; VBM:77; HMD. 115/g.70.

Tā nā tā nā dir dir ten tene dir ni amān
Ey o çeşm-i mestimize vay

38¹¹⁶

Semā'Ōi İlyā

fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün

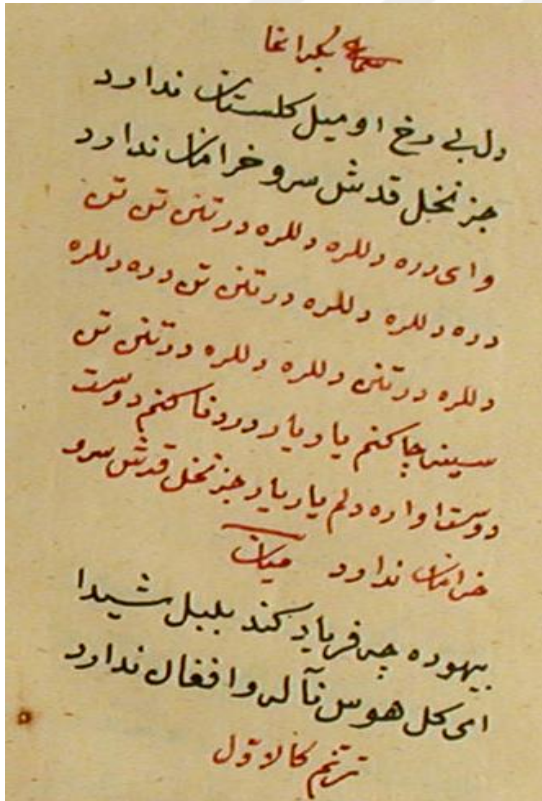
Niçe bir bülbül-i nālān gibi feryād edelim¹¹⁷

Niçe pervāne gibi şem'Ō-i ruḥuṅ yād edelim¹¹⁸

Sen baṅa etmeyicek rahm terahhümder edip
Senden ey şūh-ı cefā-pişe kime dād edeyim

Cānım yel le le lel le le le le le li Ōömrüm
Tere le lel le le le le le lel li yā lā yel lel lā li
Hey yār gibi feryād edeyim

39¹¹⁹

¹¹⁶ ML. 1655.

¹¹⁷ edelim:edeyim, ML.

¹¹⁸ edelim:edeyim, ML.

¹¹⁹ "Semā'Ōi Bekir Ağa" başlıklı bu güfte Farsçadır.

سما الیا
بیاضه قد تو در باغ چمن نهان منست
مه جمال تو خورشید بی ذوال منست
تردلی تردلی تردلی تن تن تا در نه
تردلی تردلی تردلی تردلی تردلی
تن تن تا در نه مکرر قربانک اولم یار
وله

نقش عجمی سما
بیتو نفسی خوش نردم خوش نه نشستم
بیل لایل لایل لا ترلا ها دوست ترلا تا میل لے
جایی نه نشستم که بر آتش نه نشستم
بیل لایل لایل لا ترلا ها دوست ترلا تا میل لے
اغی سما عجمی
ای بادشاهه خوب داد از غم تنهایی
دل بیتو بخت آمد با غم وقت از که بازایی
بیل لایل لایل لایل لا ترلا ها دوست ترلا تا میل لے
بیل لایل لایل لایل لا ترلا ها دوست ترلا تا میل لے
دوست همی صمیم بیل لایل لایل لا ترلا ها دوست ترلا تا میل لے
ها میل لے

میکان
مرد بطاعت رندانه کان مشو حافظ
ولی معاشر رندان پارسامی باش
نرخم کالا قول

نقش صبا
 بدور لاله قدح کیری ریامی باش
 به بوی گل نفسی هم دمی صبا می باش
 در در تنزل لال تن تا دره دلی تن تا دره
 دیم دیم عشوه باز یار تا دره دلی تن
 تا دره دیم دیم عشوه باز یار یار
 به بوی گل نفسی هم دمی صبا می باش

میک
 مرید طاعت رندانه کان مشو حافظ
 ولی معاش رندان پارسامی باش
 زدم کالاقول

45¹²⁵

نقش صبا
 مشتاق لب شکر فروشان
 سر عاشق رند باده نوشان مکرر
 بوده فی توره فی توره فی بوده فی
 حالی زارم اگر نیارم یارم من
 اگر تو زنده باشم مکرر
 میک
 باد سحر شره ماشی مکرر
 سر عاشق رند باده نوشم
 نقرات کالاقول

¹²⁵ “Naqış Semā’i Hāce” başlıklı bu güfe Farsçadır.

[21]

46

Semā'Ōi Šālīh Ağa

mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn

Sāķiniŋ Ōaceb neş'ŏe verir cām[1] güzeldir

Nuķl-ı lebiŋi vermede in'Ōām[1] güzeldir

Şundukça ķadeh vermez elin öpmege ruhsat

Ammā ķadeh öpdürmede aķdām[1] güzeldir

Amān amān āh şeh-levendim şin-bedenim

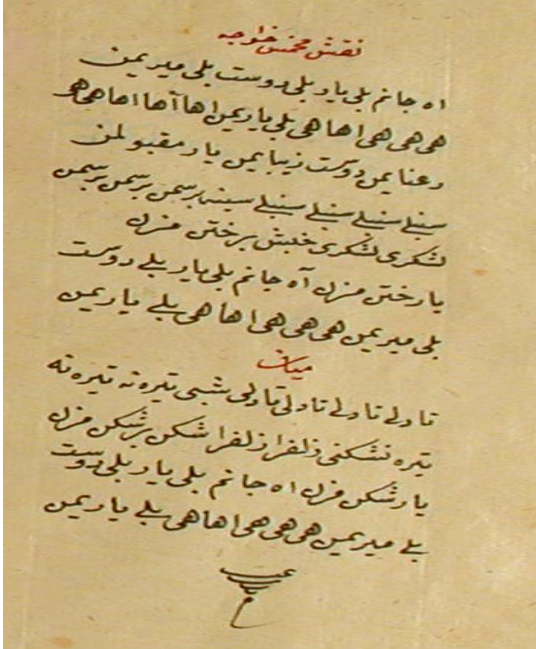
Āh āh cām güzeldir

[22] [boş]

[23]

NİKRİZ

47¹²⁶

¹²⁶ “Naķış Muhammes H̄āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

48¹²⁷

Beste Remel Nażım

mef'Öülü mefā'Öilü mefā'Öilü fe'Öülün

Ėarķ¹²⁸ eyledi ĥün-āb-ı sirişkim teni¹²⁹ cānā
Şimdengerü sen¹³⁰ ķanda bulursuñ beni cānā

Bı-cān olayım ġamze-i ĥün-rız müjeñle
Cānım gibi sevmezsem eger ben seni cānā

Āh yel lel lel lel le le le li tere li yel li yel li
Yel lel le le le le le le li yār yār tenni cānā

49¹³¹

Beste Zencır Yūsuf Çelebi [Ėüfte-i Yahyā Nażım]¹³²

mefā'Öilün fe'Öilātün mefā'Öilün fe'Öilün

Gelince çeşmiñe¹³³ cānā şarāb-ı nāb¹³⁴ seniñ¹³⁵
Niġāh-ı nāzıñ eder Öālemi ĥarāb seniñ

O rüy-ı al[ı] Öaraķ-rız edip ĥarāret-i mey¹³⁶¹³⁷
Ėül-i¹³⁸ cemāliñi açmış bu āb-ı nāb¹³⁹ seniñ

Yā le lel lel lel le li yā le le le li yār yār şarāb-ı nāb seniñ

[24]

50¹⁴⁰

51¹⁴¹

¹²⁷ ML. 275, HMD. 120/g. 81.

¹²⁸ ġarķ: Öaraķ, HMD.

¹²⁹ teni: beni, HMD.

¹³⁰ şimdengerü sen: şimden gerüsin, HMD.

¹³¹ ML.279.

¹³² Y. Nażım D. G. 427-428 (7 beyit)(1. beyit).

¹³³ çeşmiñe:çeşmene, ML.

¹³⁴ şarāb-ı nāb:şarāb-ı bān, ML.

¹³⁵ Y. Nażım D. G.428 (7 beyit)(1. beyit)

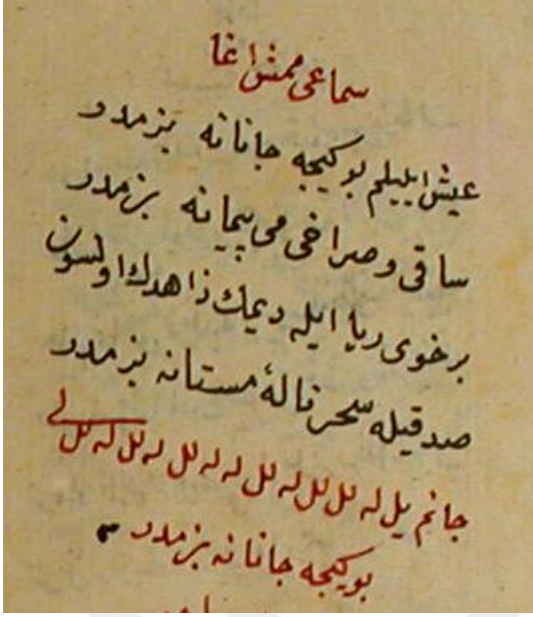
¹³⁶ Y. Nażım D. G. 427 (8 beyit)(2. beyit).

¹³⁷ ĥarāret-i mey: harāret mi, ML.

¹³⁸ ġül-i : ġül, ML.

¹³⁹ āb-ı nāb: āb u tāb, Y. Nażım D.; ML.

¹⁴⁰ ML. 279; HMD. 121/g.82.

52¹⁴²

[25]

53

Naķış Semā'ī Qassāmzāde Gūfte-i ŌĀsım¹⁴³

mūfte'ölün mefā'ölün mūfte'ölün mefā'ölün

Bezm-i tarabda¹⁴⁴ sāķiyā baņa ne gül ne lāle ver vay

Def'Ō-i ğama devā için nīmce¹⁴⁵ bir piyāle ver vay

Belī belī belī cenānım belī belī belī sultānım yār yār yār

Yār dost dost dost dost muntaẓır-ı cemāliñim

Yoluña pāy-māliñim baņa terahhüm eyle kim

ŌĀşıķ-ı bī-mecāliñim

Gel gel gel gel gel

Nīmce bir piyāle ver vay

Meyān

¹⁴¹ ML. 276; HMD. 121/g.83.

¹⁴² ML. 275; HMD. 121/g.84.

¹⁴³ HMD. 122/g. 85.

¹⁴⁴ bezm-i tarabda: meclis-i meyde, HMD.

¹⁴⁵ nīmce: nice, HMD.

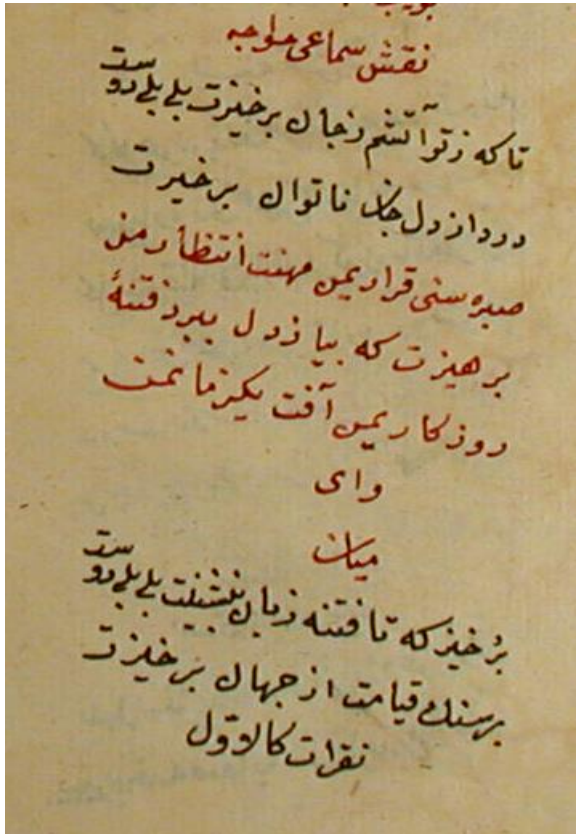
Sebze vü pāy-māliyim ben de bu gülşeniñ felek yār
De[g]mez isem šu vermeye bir iki katre jāle ver vay

Terennüm-i ke'l-evvel

54¹⁴⁶

55¹⁴⁷

56¹⁴⁸

¹⁴⁶ HMD. 122/g.86

¹⁴⁷ ML. 288; HMD. 122/g.87

¹⁴⁸ “Naqış Semā’i Hāce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

[27] [boş]

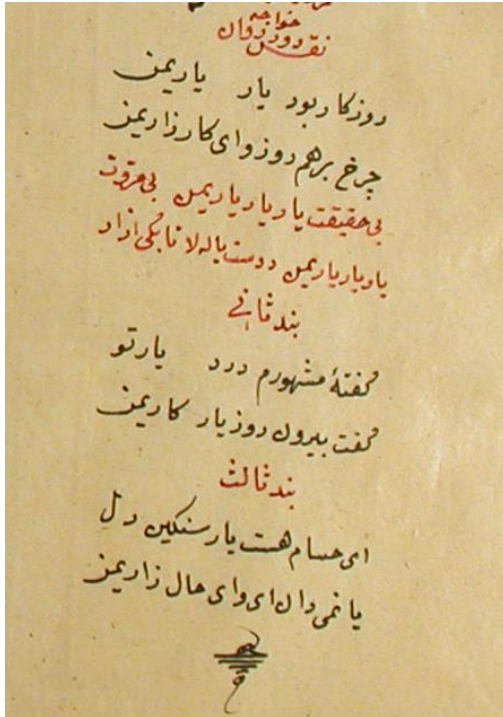
[28] [boş]

[29]

NİHĀVEND

60¹⁵²

61¹⁵³

[30]

62¹⁵⁴

63¹⁵⁵

¹⁵² HMD. 126/g.94.

¹⁵³ “Naḳış Devr-i Revān H̄āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

¹⁵⁴ HMD. 129/g.100.

¹⁵⁵ HMD. 129/g.101.

[31]

NIŞĀBŪR

64¹⁵⁶

**Beste Evfer Kādri Güfte-i Fehîm
feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün**

Rind-i Ŗaşķım baķa bir rind-i cihān olsa güzel

Ėamze-i mesti gibi nādide-dān olsa güzel

Ŝafım āyine-şifat naķş [u] nigāri¹⁵⁷ sevemem¹⁵⁸

Sāde levhîm baķa başdan başa ān olsa güzel *amān*

65¹⁵⁹

66

**Beste Zencir Šādık Aķa
mefŖlū mefāŖlū mefāŖlū feŖlün
mefŖlū feŖlün**

Düşdük seniñ ayaķıñ sākı bize şuñ mey

Ammā ki pey-ā-pey

Döndükce piyāle diyelim biz daķı hey hey

Kākül ola her şey

Bu demdeki güller giyinip cāme-i zibā

Feryād ide bülbul

Erişdi çemen bāğda sen daķı yeşil gey

Gel diñleyelim ney

Yel le lel lel le le le le li tere lel lel lel le le le le li vay yār ammā ki pey-ā-pey

[32]

67¹⁶⁰

68¹⁶¹

¹⁵⁶ Fehîm D. G.184. (5 beyit)(1-4); ML.298; HMD. 130/g.102.

¹⁵⁷ āyine-şifat naķş u nigāri: āyine sıfat-ı naķş-ı ne kārî, ML.

¹⁵⁸ Šafım āyine-şifat nefis-i nigārım sevmem, HMD.

¹⁵⁹ HMD. 130/g.103.

¹⁶⁰ HMD. 131/g. 106.

[33]

İSFAHÂN

69¹⁶²

70¹⁶³

71¹⁶⁴

Beste Nîm-devr Žaharya

mefāŖîlün mefāŖîlün mefāŖîlün mefāŖîlün

Ğubār-ı mağdemiñ¹⁶⁵ çeşm-i dile kühl-i Şıfāhāndır

Gel ey nūr-ı başar göz sürmem¹⁶⁶ Ŗaynîlere¹⁶⁷ ihsāndır

Gelince duhter-i rez¹⁶⁸ bezme tevbe bozdurur sen de¹⁶⁹

ŖArūsāne lebiñ ey Ŗişve-zen emdir bizi kandır

Cānım cānım yār dile kühl-i

Şıfāhāndır

72¹⁷⁰

73¹⁷¹

Beste Hafîf Corci Ğufte-i Fuzûlî¹⁷²

faŖîlatün faŖîlatün faŖîlatün faŖîlün

Āşiyān-ı murğ-ı dil zülf-i perişānıñdadır

Ğanda varsañ¹⁷³ ey perî göñlüm seniñ yanıñdadır

Çekme dāmen nāz edip üftādelerden fehm¹⁷⁴ kıl¹⁷⁵

Göklere açılmasın eller ki¹⁷⁶ dāmānıñdadır

¹⁶¹ HMD. 132/g. 107.

¹⁶² ML.322; HMD. 132/g.108.

¹⁶³ ML. 319; HMD. 133/g.110.

¹⁶⁴ ML. 324; VBM.40; HMD. 133/g.111.

¹⁶⁵ mağdemiñ:mukaddemin, ML. 324.

¹⁶⁶ sürmem: sürmemiz, ML.; süzmen, HMD.

¹⁶⁷ Ŗaynîlere:ayniyle, ML.; ayn ile, HMD.

¹⁶⁸ duhter-i rez: duhterim rez-i bezme, ML.; duhter, HMD.

¹⁶⁹ bozdurur sen de : bozdurursa da, HMD.

¹⁷⁰ ML.319; HMD. 135/g.116. Nâbî D. G. 182 (5 beyit)(1-3).

¹⁷¹ ML.1550; HMD. 135/g.117.

¹⁷² Fuzûlî D. G. 90 (7 beyit) (1-3).

¹⁷³ varsañ : varsan, ML; varsam,VBM; HMD.; olsam, Fuzûlî D. G.90/1.

¹⁷⁴ fehm:vehm, Fuzûlî D. G.90/3; kıl hazer, ML.

Âh yele le le le le le le le le le le le le le le li belî yârim a cenânım Ŗişve-bâz-ı men

74¹⁷⁷

Beste Çenber Corci [Güfte-i Nahîfî]¹⁷⁸

fâŖilâtün fâŖilâtün fâŖilâtün fâŖilün

Şanda varsa Ŗâşık-ı bî-çâre cânânın arar

Derd¹⁷⁹ ile bîmâr¹⁸⁰ olan¹⁸¹ elbetde dermânın arar

[34]

Şanma rahmından¹⁸² şunar¹⁸³ destîş dil-i mecrûhuma¹⁸⁴

Ol kemân-ebrû¹⁸⁵ cigerde¹⁸⁶ tîr-i müjgânın¹⁸⁷ arar

ŖŖmrüm amân amân çâre cânânın arar

75¹⁸⁸

Beste Çenber Žaharya [Güfte-i Nâfiz]

fâŖilâtün fâŖilâtün fâŖilâtün fâŖilün

Leyle-i¹⁸⁹ zülfün dil-i mecnûn olur dîvânesi

Murg-ı Ŗaşıkın¹⁹⁰ mû-be-mû zencîr-i pâdir lânesi¹⁹¹

Gonca-i şad-berg-i bâğ-ı vuşlat ol bârî amân

Ey hezâr-ı Ŗâşıkâ¹⁹² yüz vermeyen bir dânesi¹⁹³

76¹⁹⁴

¹⁷⁵ Mecmuada biçiminde yazılmıştır.

¹⁷⁶ eller ki:ellerle, ML.

¹⁷⁷ ML. 758, 855, 1121;VBM.117; HMD. 136/g.120; 413/g.805.

¹⁷⁸ Nahîfî D. G.121 (7 beyit) (1-2). Aynı güfte için bkz. MM. g. 501, 890.

¹⁷⁹ derd : Ŗaşık, HMD. 136.

¹⁸⁰ bîmâr: pîmâr, ML.1121.

¹⁸¹ olan:-, ML.1121.

¹⁸² rahmından: rahmetten, VBM.

¹⁸³ şunar: sanır, ML. 758,855,1121.

¹⁸⁴ dil-i mecrûhuma: dili mecrûhuma,VBM.

¹⁸⁵ kemân-ebrû: kemân-ı ebrû, ML. 758,855,1121.

¹⁸⁶ cigerde:çeker de, ML.855.

¹⁸⁷ tîr-i müjgânın: tîri müjgânın,VBM.

¹⁸⁸ Nâfiz D. G.629 (5 beyit)(1-2), ML.325, HMD. 134/g.112.

¹⁸⁹ leyile-i:leyli-i, ML.

¹⁹⁰ Ŗaşıkın: Ŗaşıkın, Nâfiz D.; aşka, ML.

¹⁹¹ zencîr-i pâdir lânesi:zincir pâdir lânesi, ML.

¹⁹² âşıkâ: hezârın, Nâfiz D.; hezârî hasrete, ML.; hezâr-ı âsretin, HMD.

¹⁹³ bir dânesi: bir dânesi, Nâfiz D.; pervânesi, ML, HMD.

77¹⁹⁵

78¹⁹⁶

[35]

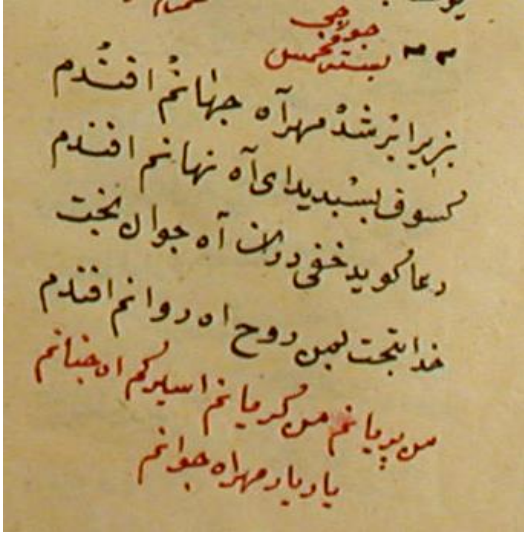
79¹⁹⁷

80¹⁹⁸

81¹⁹⁹

82²⁰⁰

83²⁰¹

[36]

84²⁰²

85

Semā'Ūi Šādīk Ağa Güfte-i Peşkir Ağası

fā'Ūilātün fā'Ūilātün fā'Ūilātün fā'Ūilün

Tab'Ū-ı bīmārımı şormış şūh-ı nev-restem benim

Bir nūvāzişle düzeldi bu dil-i ĥastem benim

¹⁹⁴ ML.325; HMD. 137/g.121.

¹⁹⁵ HMD. 133/g.109.

¹⁹⁶ HMD. 137/g.122.

¹⁹⁷ HMD. 134/g.113.

¹⁹⁸ HMD. 136/g.118.

¹⁹⁹ HMD. 134/g.114.

²⁰⁰ ML.321; HMD. 135/g.115., Zâtî D. G. 406 (5 beyit)(1-2)

²⁰¹ “Beste Muhammes Corci” başlıklı bu güfte Farsçadır.

²⁰² ML.320; HMD. 136/g.119.

Yele lel li yele lel li raŖnā-yı men yele lel li yele lel li
Zîbā-yı men kırbān kırbān kırbān-ı tū-em
ĥayrān ĥayrān ĥayrān-ı tūyem men Ŗāşıķ-ı zārem ĉe künem be-Ŗaşķ-ı ĉerām ĉe künem

Ŗodı Ŗuşşāķı maķāmına derūnum sāzını
Hoş-sādā bir nev-civāndır göĥlüme bestem benim

Terennüm-i ke'l-evvel

Meyān

Sāzkār etdi o yāriĥ rāĥatū'l-ervāĥ mıdır
Kim toķındı bām teline ķaşı peyvestem benim

Terennüm-i ke'l-evvel

[37]

86

Naķış SemāŖı Ĥalīm Aĥa²⁰³

Tūtı midir ŗu gördüğüm yoĥsa yeşil mi ĥāresi
Güler iken cüzŖi gördüm incü midir dūrdānesi
Amān amān dānesi vay

Aĥır semāŖı

Ėaşlarınını arası
Gözlerininı ķarası
Sĥinededir yāresi
Gel cigerim pāresi
Nedir bununı ĉāresi

SemāŖı Amān amān ĉāresi

Meyān

²⁰³ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

Güş eylegil hele bir kez teóşir eder bu derûna
Görünüşde tütî şandım bülbül imiş āvāzesi

Terennüm-i ke'l-evvel

87²⁰⁴

88²⁰⁵

[38]

89²⁰⁶

90²⁰⁷

Semā'Ōi ŌOsmān Ağa

mef'Ōlū mefā'Ōlū mefā'Ōlū fe'Ōlūn

Ser-tā be-ķadem Ōişve-pesendimsiñ efendim

Mümtāz-ı cihān serv-i bülendimsiñ²⁰⁸ efendim

Ben dergeh-i hüsünüde saña bende-i fermān

Sen tahtıña dil-dāde efendimsiñ efendim

ķurbān-ı tūyem yār ey yār ey

Yār ey ħayrān-ı tūyem dād ey dād ey dād ey dād ey āh āh āh āh gel efendim

91²⁰⁹

Semā'Ōi Bekir Ağa [Güfte-i Dāniş]²¹⁰

mef'Ōlū fā'Ōilātū mefā'Ōlū fā'Ōilūn

Bir nīm-nigehle²¹¹ Ōaķlımı²¹² her gāh alır mısın

Ey hūn[i] böyle günde hezār āh alır mısın

Ceyb-i dilimde²¹³ ķalmadı bir pāre ihtiyār²¹⁴

Nūr-ı nigāh-ı dıdemi ey māh alır mısın

²⁰⁴ ML. 280; HMD. 148/g.146.

²⁰⁵ HMD. 142/g.133.

²⁰⁶ HMD. 143/g.134.

²⁰⁷ ML.337; HMD. 144/g.135.

²⁰⁸ serv-i bülendimsiñ : seyr ü nümîdemsin, ML, HMD.

²⁰⁹ ML.338.

²¹⁰ Dāniş D. G. 438 (9 beyit)(1-2).

²¹¹ bir nīm-nigehle: cevri-i sitemle, Dāniş D. G. 438/1.

²¹² Ōaķlımı:sabrımı, ML., Dāniş D. G. 438/1.

²¹³ ceyb-i dilimde:ceyb-i dāniş-i dilimde, ML., cıb-i dilimde, Dāniş D. G. 438/2.

Yār ey gel gel serv-i nāzım gel gel Öişve-bāzım

Dil-nüvāzım verd-i alım amān amān

Böyle bî-vefā alır mısın alır mısın

[39]

92²¹⁵

93

SemāŐi İbrāhım Aa

meföölü mefāŐilü mefāŐilü feöölün

Bend oldu ser-i zülfüne ün pāy-ı melāmet

Bālın-i belādır hele sevdā-yı selāmet

Mestāne gözüñ kim siyeh[i] bî-Őillet-i cāndır

Mümkin mi ŝifā-sāz ola saŐy-i selāmet

Tā nā dir dir tenen dir tenen ni ten ten

Tene dir ni yār Öömrüm ey āh uzum

Ey hey hey vay yār yār melāmet

94

SemāŐi İsmāŐil Aa²¹⁶

aŐr-rāmız muabbetde dil-i rām

Mā-uŝul buse-kenār etmededir elbet ibrām

Lafz-ı şirine degil nadedir ancak rağbet

Vech-i muarrire getir yok yere etme ibrām

Cānım cānım yār ey āh ŝirīn-zebānım āh urbān olayım gel gel gel ayrān olayım gel

gel gel amān amān amān bî-çāreñim ey yār

[40]

²¹⁴ iħtiyār:ıstıbār, ML; iħtiyār, Dāniŝ D. G. 438/2.

²¹⁵ ML. 336; VBM. 42; HMD. 144/g.137.

²¹⁶ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

95²¹⁷

Semā'î Corci

mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

Gel kaçma bu kuluñda[n] a hâyranıñ olduğum

Ey men esîr-i zülf-i perîşanıñ olduğum

Ey şâh-ı mülk-i dil ne bu bîgâneliklerîñ

Bilmez misin ki bende-i fermânıñ olduğum

Serv-i nâzım Ŗişve-bâzım dil-nüvâzım

Yâr ey gel cānânım gel sultānım

Müy-miyānım dādî gel gel gel a hâyranıñ olduğum

96²¹⁸

Semā'î Hâcî Šālîh

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Nażar pejmürdedir ol naħl-i nâzıñ pîç [ü] tâbıñdan

Gören²¹⁹ hâyrettedir ruhsârıñı²²⁰ fart-ı hîcâbıñdan

Gelir ħurşîd mâha inhîsâf-ı²²¹ bî-şübeh o şühuñ

Sipîhr-i²²² rûyuña kemter şu'â'ı-ı âfîtabıñdan

Amān cānım yel le li tere li yele lel le li

Yellel li li amān el amān pîç [ü] tâbıñdan

97²²³

98²²⁴

[41]

²¹⁷ ML. 340.

²¹⁸ HMD. 139/g.126; HMD. 144/g.136.

²¹⁹ gören:gözü, HMD. 139/g.126.

²²⁰ ruhsârını:hisârıñı, HMD.

²²¹ inhîsâf:-, HMD.

²²² sipîhr:şübhe, HMD.

²²³ HMD. 145/ g. 139.

²²⁴ HMD. 147/g. 143.

99²²⁵

Semā'î Tab'î

müfte'îlün mefā'îlün müfte'îlün mefā'îlün

Revnağ-ı bezm ola n'edem dā'îre vü çeğānemiz

Çıkşa sipihre vechi var velvele-i terānemiz

Şi'veleri yerindedir²²⁶ hüsñ-hırām-ı dil-keşîş

Doğrısı ey perî bu nev-cünbüşe yok bahānemiz

Yelevli yelevli yelevli yel le li yel le li

Yele lellā lellā āh dā'îre vü çeğānemiz

100²²⁷

101²²⁸

102

Semā'î

mef'ûlü mefā'îlü mefā'îlü fe'ûlün

mef'ûlü fe'ûlün

Kāşānemize toğmadı ol māh-ı şeb-ārā

Hercāyılık etdi

Vaśl olmağa va'ød etmiş iken eyledi ferdā

Geldi yine gitdi

Bîmār-ı ğam-ı yār olana çāre bulunmaz

Şunmaz dile şerbet

Şimdengerü sen zār-ı Ŗîlāc etme tabîbā

Derdim baña yetdi

[42] [boş]

[43]

MĀHŪR

²²⁵ ML. 340.

²²⁶ yerindedir:zidedir, ML.

²²⁷ ML.340; HMD. 147/g.144.

²²⁸ ML. 641; HMD. 147/g.145.

103²²⁹

104²³⁰

105²³¹

Beste Zencir Tosun Güfte-i Şâbit²³²

mefâÖilün feÖilâtün mefâÖilün feÖilün

Dağı humâr-ı şebâneyle der-ferâş yatur

Yatağda avlayalım ol ğazâl taş yatur

MetâÖ-ı hüsn [ü] behâ ²³³ denk denge yaşdanmış²³⁴

Bu şehr-i mülk-i²³⁵ melâhatde²³⁶ çok kumâş²³⁷ yatur

Amân yâr yele lel lel li Öömrüm yâr yele lel lel li yâr yâr der-ferâş yatur

106²³⁸

[44]

107²³⁹

Beste Çenber Monlâ Hâfız RıfÖat Güfte-i Nedîm²⁴⁰

faÖilâtün faÖilâtün faÖilâtün faÖilün

Ĥaddeden²⁴¹ geçmiş nezâket yâl²⁴² bâl olmuş sağa

Mey süzölmüş²⁴³ şişeden²⁴⁴ ruhsâr-ı²⁴⁵ al olmuş sağa

Büy-ı gül taķtır olunmuş nâzın²⁴⁶ işlenmiş uci

Biri olmuş hoy birisi dest-mâl olmuş sağa²⁴⁷

²²⁹ HMD. 149/g.148.

²³⁰ HMD. 149/g.149.

²³¹ ML.359; HMD. 149/g.150.

²³² Sâbit D. G.71 (8 beyit)(1-5).

²³³ hüsn ü behâ : fitneye bak, Sâbit D. G.71/5.

²³⁴ yasdanmış:yaslanmış, HMD.

²³⁵ mülk-i :bend-i, SâSâbit Dbit D. G. 71/5.

²³⁶ şehr-i mülk-i melâhat: şehr-i bend-i muhabbet, ML., şehr-bend-i mahabbetde, Sâbit D. G. 71/5.

²³⁷ kumâş: kamaş[ık], ML; kamaş, HMD, kumâş, Sâbit D. G. 71/5.

²³⁸ ML. 360; HMD. 150/g.152., İzzet D. G. 144 (2B)(1).

²³⁹ ML.160; HMD. 150/g.151.

²⁴⁰ Nedîm D. G.2 (8 beyit)(1-2).

²⁴¹ ĥaddeden:hiddeden, ML.

²⁴² yâl:bal, ML.

²⁴³ süzölmüş:yüzölmüş, ML.

²⁴⁴ şişeden:şişede, ML.

²⁴⁵ ruhsâr-ı: ruhsâr, ML.

ÖÖmrüm amān amān yāl bāl olmuş saña

108²⁴⁸

109²⁴⁹

Beste Berefşān Ĥāfız RıfŌat

mütefāŌilün feŌülün mütefāŌilün feŌülün

Bu ne leb dūr[ūr] ne ağız ne güzel gülüş dūrūr²⁵⁰ bu

Dūri ter dūrūr²⁵¹ dizilmiş kimi der ki diş dūrūr²⁵² bu

Gelir ol cefā-cū kanlı²⁵³ kılıc elinde serhoş²⁵⁴

Şavul ey göñül yolından ki yaman geliş dūrūr²⁵⁵ bu

ÖÖmrüm cānım amān yār güzel āh gülüşdür bu

110²⁵⁶

111²⁵⁷

Beste Devr-i Kebir TabŌi

fāŌilātün fāŌilātün fāŌilātün fāŌilün

Eyleyen bezm-i ümīd-i vuşlatın rencūr olur

ŌĀşık-ı bî-çāreler bilmem kaçan mesrūr olur

Alsa bezm-i Cemde mutrıb şevk ile sāzın ele

Kılsa ol şehnāz yā hū perde-i māhūr olur

112²⁵⁸

[45]

113²⁵⁹

²⁴⁶ nāzın:nāzik, ML.

²⁴⁷ Beri olmuş cūy-ı berisi dest-i māl olmuş sana, ML; Biri olmuş hūy biri destmāl sana, HMD.

²⁴⁸ ML.376; HMD. 150/g.153.

²⁴⁹ ML.1520.

²⁵⁰ güzel gülüş dūrūr: belā gülüşdür, ML.

²⁵¹ dūri ter dūrūr: dūr ter-i dūrur, ML.

²⁵² diş dūrūr: dişdir, ML.

²⁵³ kanlı:serhoş, ML.

²⁵⁴ serhoş:kanlı, ML.

²⁵⁵ geliş dūrūr: gelişdir, ML.

²⁵⁶ ML.358; HMD. 151/g.154.

²⁵⁷ HMD. 151/g.155.

²⁵⁸ HMD. 151/g.156.

²⁵⁹ ML.364; HMD. 152/g.157.

114

Beste Žaharya Nım Devr

mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün

Šabā Ŗarz et niyāzım ol gül-i ruhsāra düşdükce

Višālinle sevinsin bu dil-i bî-çāre düşdükce

Ferāmūş etdirir efsāne-i Kays[1] benim kanım

Firāk-ı zülf-i Leylādan gönül kühsāra düşdükce

ŖŖmrüm amān yār gül-i ruhsāra düşdükce

115

Beste Çenber Silāhşor İbrāhım Çavuş

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Eylesem ol şüh için zār [u] figān bülbül gibi

Mübtelāya handeler eyler açılmış gül gibi

O kadar laŖl-i lebiñ teşnesidir cān u dil

Ayağı suyuñ bulaydım nūş ederdim mül gibi

Vay yār figān bülbül gibi vay

116

Beste Muhammes İlyā

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Ey perî ruhsārınā ger gül de dersem el verir

Ol siyeh gışülara sünbül de dersem el verir

Rüz [u] şeb feryād-ı Ŗaşkıñ etmede hālim yaman

Bu dil-i nālānıma bülbül de dersem el verir

Demdir lā de lā dir dir ten tenen tendir

Tene na dirni amān gül de dersem el verir

117²⁶⁰

Beste Muhammes Tanbūrî Mehemmed Ağa
mefā'Ölün mefā'Ölün mefā'Ölün mefā'Ölün

Ümîd-i būs-ı gerden şâhn-ı efkâra düşer düşmez
Ber-i vuşlat dehân-ı Ŗâşık-ı zâra düşer düşmez

Hüma-pervâz iken gönjlüm esîr-i dâm-ı²⁶¹ zülf oldı
Kebüterveş deme bu dâma âvâre düşer düşmez

Yâ le le le lel li tere lel lel le le lel li yele
Lel le lel le lel le le le lel li vay
Şâhn-ı efkâra düşer [düşmez]

[46]

118

Beste FerŖ Şeydâ
mefŖölü fâ'Ölâtü mefâ'Ölü fâ'Ölün

Pek de güşâde olma o dildâra bir zamân
Şürîdelenme ol ruh-ı gülzâra bir zamân

Ol kaşı yâ y ile şu kadar hem-nişîn iken
Şabr eyle şimdi çille-i ağıâra bir zamân

Cânım cânım yâr yâr yele lel lel le le lel li
Terli yel le le le le lel le le le li
Yâr yâr hey dost yâr-ı men hey hey aha hey
Emr edemez

119

Beste Darb-ı feth Şeydâ [Güfte-i Şeydâ]
mefâ'Ölün mefâ'Ölün mefâ'Ölün mefâ'Ölün

Siyeh kâküllerin Ŗuşşâk[1] kıldı ey şehâ bende
Benim ey mû-miyânım sen gibi hiç var mı nâzende

²⁶⁰ Dâniş D. G. 282 (7 beyit)(1-2).

²⁶¹ esîr-i dâm-ı: esîr-i bend-i , Dâniş D. G. 282/2.

Hayālîñe yeler Şeydâ seniñ ey âfet-i dil-cû
Bize bād-ı hevâ bir bûse esmez mi hoş-âyende

Cânım yâr Ömrüm amân tir yele lel lel le le lel li
Tere li lel lel li amân yâr şehâ bende
[47]

120²⁶²

121²⁶³

122

Semâ'î Ösmân Ağa
mef'ûlû mef'ûlû mef'ûlû fe'ûlûn

Pür olsa da ger gûş-ı cihân şivenimizden
Bir lutf görünmez o cefâ düşmenimizden

Yâ lâ yel lel –yürük- lel lel lel lel lel le le lel li

Ağır

Mûy-miyânsın qaşı kemânsın
Âfet-i cânsın cânım âh cefâ düşmenimizden
Âh cefâ düşmenimizden

Meyân

Cânân bizi bir bûseye şâyeste mi eyler
Mesrûr olıcağ gül mi kıpar gülşenimizden

Terennüm-i ke'l-evvel

123²⁶⁴

Semâ'î Nażım²⁶⁵

²⁶² ML. 402; HMD. 156/g.167

²⁶³ HMD. 153/g.160.

²⁶⁴ ML.397

Lutf-ı şabâ²⁶⁶ merhâmet kı1 ben derd-mende
Lutf eyle kerem kı1
Gör kalmadı hicriñle cân eñeri tende
Gel derdime²⁶⁷ em kı1

Bilirsem²⁶⁸ Óaceb söz geçer mi sen leb-i kanda
Sen şâh-levende Yûsuf-mânende -mükerrer-
Gel yanıma em kı1 yâriñi hürrem kı1
Diñle kal kı1 sultânım yâriñi hürrem kı1

[48]

124²⁶⁹

125²⁷⁰

126²⁷¹

127²⁷²

[49]

128²⁷³

129²⁷⁴

SemâÓi Tanbüri Mehemmed Ağa [Güfte-i Fehîm-i Qadîm]²⁷⁵

mefÓülü fâÓilâtü mefâÓilü fâÓilün

Güş etdi nây nâlelerim nâza başladı
Dilber semâÓ-ı nâza dañı tâze başladı

²⁶⁵ Vezni tespit edilememiştir.

²⁶⁶ lutf-ı şabâ: lutf eyle sabâ, ML.

²⁶⁷ gel derdime: derdime gel, ML.

²⁶⁸ bilirsem: yalvarsam, ML.

²⁶⁹ ML.399; HMD. 154/g.161.

²⁷⁰ ML.405; HMD. 154/g.162.; Dâniş D. G. 544 (6 beyit)(1-5).

²⁷¹ ML.398; HMD. 156/g.165.

²⁷² ML.404; HMD. 156/g.166.

²⁷³ ML.406; HMD. 157/g.168.

²⁷⁴ ML. 377.

²⁷⁵ Fehîm D. G. 275 (6 beyit)(1-5).

Āgāze-i²⁷⁶ fiğānım[1] diñletmedi neşim
Kāfir rakīb nağme-i nā-sāza başladı

Cānım yele lel le le lel le lel le lā li

130²⁷⁷

131²⁷⁸

[50]

132

Naķış SemāŌi İlyā

mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün

ŌAķlīm gider ol cāzibe-i ānı görünce
Şebnem duramaz mihr-i dıraḥşānı görünce

Amān amān ey ānı görünce
Şiñe-çākinim yār yār yār yār-ı men derd-nākinim
Yār yār yār yār-ı men hey hey yār-ı men
Dost dost mīr-i men ter dilli ter dilli ter dilli
Tenen tenen tā dirni ķurbānıñ olam
Yār ḥayrānıñ olam dost
Şebnem duramaz mihr-i dıraḥşānı görünce

Meyān

Erbāb-ı tabŌiat-ı žürefā Ōarz-ı niyāza
Şabr eyleyemez şive-i ḥübānı görünce

Naķarāt-ı ke'l-evvel

133

SemāŌi Bekir Ağa [Güfte-i Dāniş]²⁷⁹

feŌilātün feŌilātün feŌilātün feŌilün

²⁷⁶ āgāze-i: āvāze-i, Fehîm D. G. 275/5.

²⁷⁷ HMD. 157/g.169.

²⁷⁸ HMD. 158/g.170.

²⁷⁹ Dāniş D. G. 117 (10 beyit)(1-9).

Servveş gülşene ol şūh-ı hırāmān geliyor
Bu gelişle ten-i şevķ u taraba cān geliyor

Hañçer-i zıb-i miyān tıĝ-i cefāsı der-dest
Özge reftār-ı kıyāmetle o fettān geliyor

Serv-i nāzım geliyor dil-nüvāzım geliyor
Kaşı kemānım geliyor gel gel gel gel gel gel
Gel gel efendim amān servveş
Gülşene ol şūh-ı hırāmān geliyor

[51]

134

Naķış

feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün

Bu edā ile reviş hep güzelim sende midir

Tenenen tenenen tenenen tenenen nā tenedir ni hey yār
Hey dost amān amān sende midir

Dil-i āşufteye revnaķ o beyāz tende midir

Tenenen tenenen tenenen tenenen tenenen nā tenedir ni
Hey yār hey dost amān amān dādı dādı tende midir vay

Seni ey kaşı kemān görmeyeli haylî zamān
Bu göñül <ey> şūh-ı cihān bülbul-i nālende midir

Tene ni tenen tene ni tenen tā tenedir ni
-mükerrer- belî yār belî dost belî belî cenān hey

Dil-i āşufteye revnaķ o beyāz tende midir

Tene nen tene nen tene nen tene nen tene nen ilā āhirihi

Meyān

Bize bu deñli cefālar nedir ey ğonca-i ter tenenen ilā āhirihi

Bu žariḫāne geliř sende midir bende midir

Dil-i řūřidelerin āvārelerin

ŖĀřık-ı bī-čārelerin maḳśad[ı] hep sende midir²⁸⁰

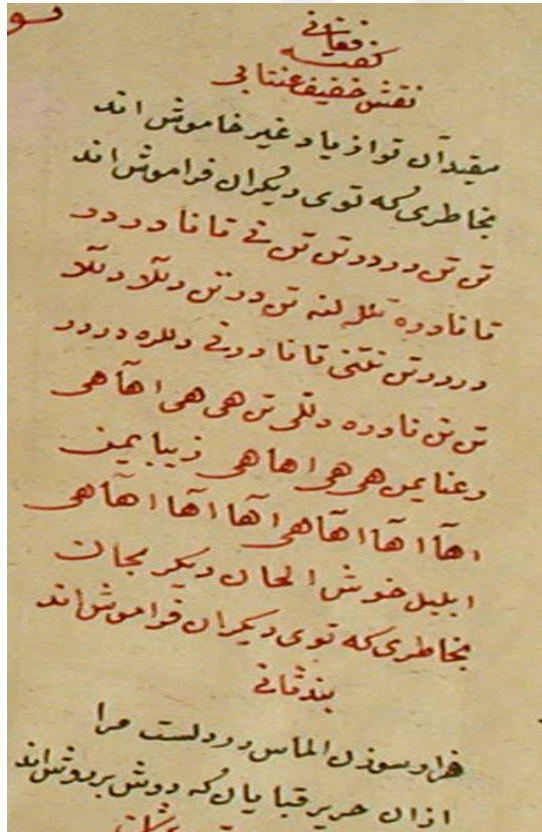
Tene ni tenen tene ni tenen nen ilā āhirihi

[52] [boş]

[53]

NEVĀ

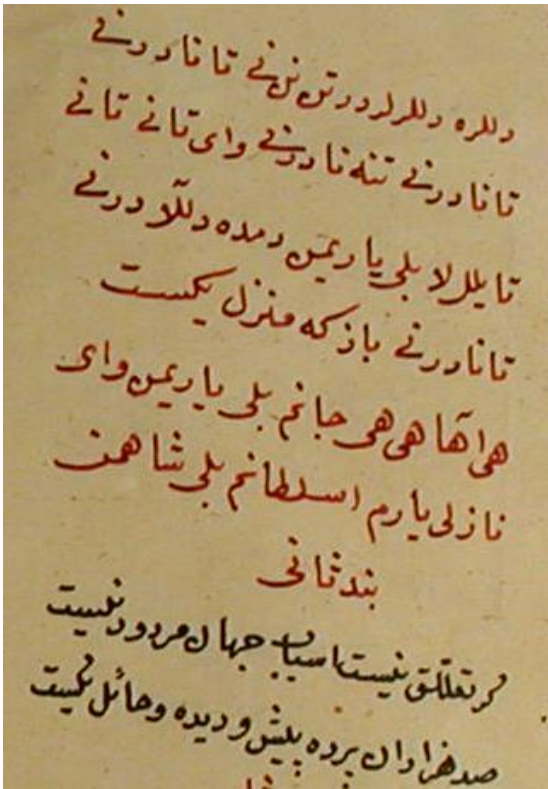
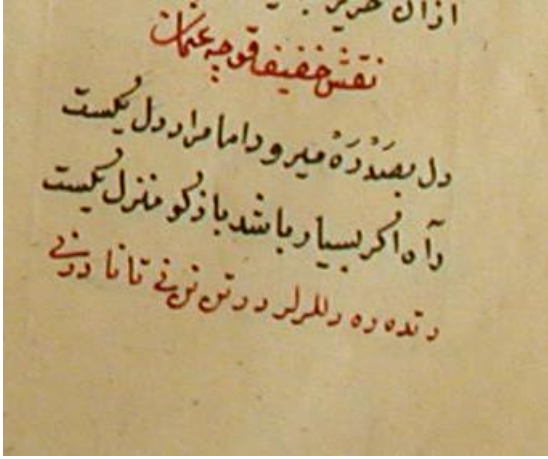
135²⁸¹

136²⁸²

²⁸⁰ Vezin aksamaktadır.

²⁸¹ “Naḳř Hafiş ŖAntābī Güfte-i Fiğāņī” başlıklı bu güfte Farsçadır.

137²⁸³

Beste Darb-ı feth Fosunzāde Güfte-i Nâbî Meḥammed Paşa ²⁸⁴

mefāʾîlün mefāʾîlün mefāʾîlün mefāʾîlün

Seni tebriḍe benden olsa aġyār ittifaḳ üzre

Ne bākīm²⁸⁵ var ḥulūs elbetde ġālibdir²⁸⁶ nifaḳ üzre

²⁸² “Naqış Ḥaffīf Koca ʾOsmān” başlıklı bu güfte Farsçadır.

²⁸³ ML.442; HMD. 161/g.178.

²⁸⁴ Nâbî D. G.755 (6 beyit) (1-4).

²⁸⁵ bākīm: bākīm, Nâbî D, bā kim, ML.

²⁸⁶ ġālibdir: ġālibdir, Nâbî D, bāḳīdir, ML.

Ġubār-ı vahşet olmaz dāmen-i šahrā-yı vahdetde
Selām eyler bu deştin kebk[i]²⁸⁷ bāza²⁸⁸ iştiyāk üzre

Şeh-süvārim melek-nāzım nāzeninim olsa aġyār ittifāk üzre
[54]

138²⁸⁹

139²⁹⁰

140²⁹¹

141²⁹²

142²⁹³

[55]

143²⁹⁴

144²⁹⁵

[56]

145

SemāŌi

mefŌülü faŌilätü mefaŌilü faŌilün

Ol kec-külāh dayı levendiñ melekse de
Şarf et hevāyı vuşlatıña mā-melekse de

Ey dil duyurma Ōaşkıñı ol şūha cevır eder
Yalvarıñgör ki lutf ede ġāyet tülekse de

Serv-i nāzım Ōişve-bāzım gel efendim
Gel amān amān yār melekse de

²⁸⁷ kebk[i]: kebki, Nâbî D.; köpeği, ML.

²⁸⁸ bāza: bāza, Nâbî D, yāre, HMD.

²⁸⁹ ML.421; HMD. 162/g.179; VBM. 53.

²⁹⁰ HMD. 162/g. 180.

²⁹¹ ML. 418; HMD. 162/g.181.

²⁹² ML. 423; HMD. 163/g.182.

²⁹³ VBM. 53; ML. 424; HMD. 171/g.177.

²⁹⁴ ML. 438; HMD. 163/g.183.

²⁹⁵ HMD. 163/g.184.

Sevdi bu gönül seni yaman eylemedi

Belî belî belî dost behey cânım

Çekdi sitemiñ âh u fiğân eylemedi

Belî belî belî dost behey cânım

Bî-çâre za'îf[i] imtiḥân etmek için

Hey cânım hey hey cânım hey nâzenin yâr

İzhâr-ı muḥabbetiñ Ŗayân eylemedi

Belî belî belî dost behey cânım

Bilmedi tamâm Ŗâlem ben derd-mend-i Ŗaşkıım

Yâ Rab henûz ḥâlimi bilmez mi ola yâr benim

147²⁹⁶

148²⁹⁷

[57]

149²⁹⁸

150²⁹⁹

151³⁰⁰

152³⁰¹

[58]

153³⁰²

²⁹⁶ ML. 464; HMD. 164/g.187.

²⁹⁷ ML.438; HMD. 164/g.188.

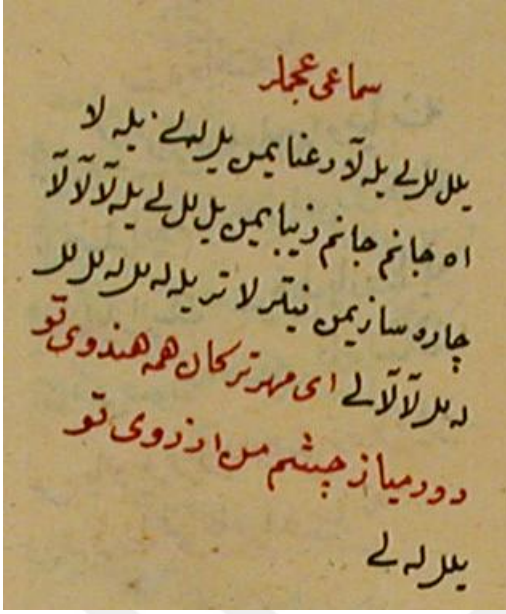
²⁹⁸ ML.462; HMD. 165/g.189.

²⁹⁹ HMD. 165/g.190.

³⁰⁰ ML.468; HMD. 165/g.191.

³⁰¹ HMD. 166/g.192.

³⁰² “Semā'î ŖAcemler” başlıklı bu güfte Farsçadır.

154³⁰³

Semā'î Naẓîm Sünbüle [Güfte-i Naẓîm]³⁰⁴

müfte'îlün mefā'îlün müfte'îlün mefā'îlün

Def gibi şîne³⁰⁵ germ edem nâle-i dil rebâb iken

Hûn-ı dilim³⁰⁶ şarâb idi lahm-ı³⁰⁷ ciger³⁰⁸ kebâb iken

Bir dil-i tîre³⁰⁹ kim bula pertev-i³¹⁰ Ŗaşķla gümân

Żerresi âfitâb olur źerre-i âfitâb iken

Yâ lel le le lel li lel le lel lel lel

Le le lel li Ŗömrüm nâle-i dil rebâb iken

[59]

NÜHÜFT

155³¹¹

156³¹²

³⁰³ ML.1526.

³⁰⁴ Y. Naẓîm D. G. 516 (7 beyit)(1-3. beyit.)

³⁰⁵ şîne:şîneme, ML.

³⁰⁶ dilim: derûn-ı, ML.

³⁰⁷ Kelime mecmuada "lahd" olarak yazılmıştır.

³⁰⁸ lahm-ı ciger: laht-ı ciger, ML.

³⁰⁹ dil-i tîre: dil-i bende, Naẓîm D.

³¹⁰ pertev:perte VBM.;pür tû, ML.

³¹¹ HMD. 167/g.194; Hâtem D. Müstezad (5 B.)(1-3).

157³¹³

158³¹⁴

Beste Remel Āhenj

mef'Öülü mefā'Öilü mefā'Öilü fe'Öülün

Her geh³¹⁵ ki güle³¹⁶ ĥasret ola bülbüle maĥsūs

Gülşende olur nāle-i bülbul güle maĥsūs

Kākülleriñe³¹⁷ bŭy-ı laṭıfıñden eşer yok

Etmiş³¹⁸ anı var ise śabā güle³¹⁹ maĥsūs

Āh yele le lel lel le le le li vay tere

Lel le lel le le li bülbüle maĥsūs

[60]

159³²⁰

160³²¹

161³²²

162³²³

[61]

163³²⁴

Semā'Öi Tab'Öi

fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün

Seyr edip Öaks-i ruĥuñ cām-ı śafā-memlūda

Ževķ-i mehtāb edelim biz de kenār-ı cūda

Ey dil-efrŭz-ı nihāl-i çemen-i fikr-i ĥanīf³²⁵

Olalım biz daĥı sāyeñde seniñ āsūde

³¹² ML.659; HMD. 167/g.195

³¹³ HMD. 168/g.197

³¹⁴ ML. 653; HMD. 168/g.198.

³¹⁵ geh ki: gül ki, HMD.

³¹⁶ güle:gül, ML.

³¹⁷ kākülleriñe:kāküllerinin, ML; kāküller, HMD.

³¹⁸ etmiş:eyitmiş, HMD.

³¹⁹ güle: sünbüle, ML.

³²⁰ HMD. 168/g.199.

³²¹ HMD. 169/g. 200.

³²² ML. 655; HMD. 168/g.196.

³²³ HMD. 169/g.201.

³²⁴ HMD. 169/g.202.

Amān gel gel cānım gel gel gel gel Óömrüm gel gel gel gel
Nāzenīnim seyr edip Óaks-i ruḥuṣ cām-ı šafā-memlūda

164³²⁶

165³²⁷

166³²⁸

[62]

167³²⁹

168³³⁰

169³³¹

SemāÓi TabÓi

feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün

O ūehiṣ cism-i ūimīniṣde kemer belli midir
Söyler ammā ki dehāniṣdan eūer³³² belli midir

Lebiṣi ūorma baṣa almayıcaḳ aḡzımıza
Nicedir çāūni-i gül-be-ūeker belli midir³³³

Cānım yelee lel lel lel le le li teree lel li yelee lel li yelee lelee li yelee lā lā lā lā lā lā āh
o ūuḥuṣ cism-i ūimīniṣde kemer belli midir

[63]

170³³⁴

171³³⁵

172³³⁶

[64] [boū]

[65]

³²⁵ fikr-i ḥanīf : fikr-i ḥafīf, HMD.

³²⁶ ML.674;HMD. 170/g.205.

³²⁷ ML.677; HMD. 170/g.203.

³²⁸ ML.676; HMD. 170/g.204.

³²⁹ ML.674; HMD. 172/g.208.

³³⁰ ML.680; HMD. 171/g.206.

³³¹ HMD. 171/g.207.

³³² eūer:sükker aḡar, HMD.

³³³ gül-be-ūeker belli midir: külbe ūeker ü bāl midir, HMD.

³³⁴ HMD. 172/g.209.

³³⁵ ML.905; HMD. 173/g.210.

³³⁶ HMD. 173/g.211.

EVC-BÜSELİK

173³³⁷

Beste Remel İsmâ'îl Ağa

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Şafâ-<ne>³³⁸ bahş-ı fiğân³³⁹ olmaz dil-i şürîdemiz gülsüz
ÔAcebdir revnağ-ı gülşende olmaz şevk³⁴⁰ bülbülsüz

Letâfet ver ruhuñ üzre perişân eyleyip zülfün
Temâşâ-yı gülistân istemem ey gonca sünbülsüz³⁴¹

Cânım yâ lâ yel lel lel lel li tereli yevel lel
Lel lel li yâr yâr yâr a murâd-ı men

174

Beste Zencîr Şâlih Ağa

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Vişâliñle dil-i nâ-kâm[ı] lutf et ber-murâd eyle
Derinde cân u dilden bir kuluñdur i'Ötimâd eyle

Behâ etmezse kâlâ-yı hülûsum alma sultânım
Hele bir kerre bâzâr-ı muhabbetde mezâd eyle

Cânım yel lâ yâ le le le lel li Öömrüm yâ lâ yevel le le le lel li yâr

175

Beste Çenber Mehemmed Ağa

fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Mest iken şahbâ-yı ser-şâr-ı lebiñ bûs eyledim
Çün hum-ı bâde o neş'oeyle hemân cûş eyledim

³³⁷ HMD.173/g.212.

³³⁸ safâ ne: safâna, HMD.

³³⁹ bahş-ı fiğân: bahş fiğân, HMD.

³⁴⁰ şevk: zevk, HMD.

³⁴¹ gonca sünbülsüz: gonce-nev sensüz, HMD.

Çekdiğim âlâmdan olmağdı fikrim şekve-sâz
Yârı gördükde bütün derdim ferâmûş eyledim

ÖÖmrüm cânım efendim amân yâr lebiñ nûş eyledim

176³⁴²

Beste Hafîf Şâdık Ağa

fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilün

ŞuÖle-tâb olmuş ruĥ-ı alı nefes almış bu dem
Dem evinde bir kıızıl dîvânenen ol ğonca-fem

Çeşm-i ebrûsı şaşırttı zühed ü fışkı Öâşıka
Kim işâret-sâz³⁴³ olur meyhâneye mihrâba hem

Keremkârım dilşikârım pek severim
Yok inkârım yâr yâr amân amân
[66]

177³⁴⁴

[67]

178³⁴⁵

179

SemâÖî İsmâÖîl Ağa

mefâÖilün feÖilâtün mefâÖilün feÖilün

Üzüldi rişte-i cân zülf-i pür-şiken diyerek
Bozuldu çehre-i zerd berg-i yâsemen diyerek

Nesîm-i reh-güzerinde vücûdum [etdim]³⁴⁶ hâk
ÖAceb hevâlara düşdüm çemen çemen diyerek

Amân amân amân amân el-amân ey kaşı kemân

³⁴² HMD. 175/g. 216.

³⁴³ işâret-sâz:aşartısar, HMD.

³⁴⁴ HMD. 174/g.215.

³⁴⁵ ML.638; HMD. 175/g.217.

³⁴⁶ Mecmuada “eyledim” biçiminde yazılmıştır.

180³⁴⁷

[68]

181

Semā'î Kassāmzāde

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

Cüyân-ı sirîşkim o mehiñ bezmîne aqsın

Pervâne-şîfat şem'î-î ruḥî cismîmî yaqsın

Neẓẓāre eden rûyına bir kez o perîniñ

Çarḥıñ nice ḥurşîd-i dıraḥşāniña baqsın

Det dere lel lâ dir nâ dir dir ten tenni tâ dir ni ten ten ten yâr maqbûl-i men

[69]

ÖUŞŞÂK

182³⁴⁸

183³⁴⁹

184³⁵⁰

185³⁵¹

186³⁵²

[70]

187³⁵³

188³⁵⁴

189³⁵⁵

Beste Hafîf Bekir Ağa

fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlâtûn fe'ûlûn

³⁴⁷ HMD. 175/g.218.

³⁴⁸ HMD. 341/g.619.

³⁴⁹ ML. 474; HMD. 342/g.622.

³⁵⁰ HMD. 341/g.620.

³⁵¹ HMD. 342/g.621.

³⁵² HMD. 342/g.623.

³⁵³ HMD. 343/g.624.

³⁵⁴ ML.475; HMD. 344/g.627.

³⁵⁵ HMD. 343/g.626.

Şemmedir matlabımız zülf-i semen-būyuḡdan
Geçmeyiz ser veririz ḥāśılı bir mūyuḡdan

ḲāniŌ olmazdı göḡül ise der-āḡūşa seni
Būse-çin olmaḡı çek şevḳ ile her sūyuḡdan³⁵⁶

Belḡ belḡ tir yele lel li āḥ belḡ yārim yel le le lel li yār yār belḡ şāḥ-ı men
190³⁵⁷

[71]

191³⁵⁸

192³⁵⁹

Beste Nīm Devr ŌAbdḡ

mefāŌlün mefāŌlün mefāŌlün mefāŌlün

Baḡılmaz Ōārız-ı pūr-tābına ol māḥ-ı tābānıḡ
Fūrūḡ-ı māniŌ-i neẓẓāredir ḥurşid-i rahşānıḡ

Uşandım cā-be-cā? rū-mālden³⁶⁰ her sāde rüyāna
Ḥat-āver olmadıkça bulmadık zevḳini ḥūbānıḡ

193³⁶¹

194³⁶²

Beste Hafḡ Ōltri

mefŌülü mefāŌlū mefāŌlū feŌülün

Bir rāyiḥa duydum ḥam-ı zülf-i siyehiḡde
Sünbülleriḡni şaḡlama tarf-ı³⁶³ külehiḡde

Cām-ı lebiḡi her zamān³⁶⁴ aḡyāra şunarsıḡ
Biz bir toluya degme miyiz bezm-gehiḡde³⁶⁵

³⁵⁶ Būse-çin olmayıcak şevḳ her su yekden, HMD.

³⁵⁷ ML. 479; HMD. 344/g.628.

³⁵⁸ HMD. 345/g.630.

³⁵⁹ HMD. 345/g.631.

³⁶⁰ rū-mālden:rū-mālinden, HMD.

³⁶¹ ML. 485; HMD. 345/g.632.

³⁶² ML. 299

³⁶³ tarf-ı: taraf-ı, ML.

Cānım yā lā yel le lel lel le le li vay ham-ı zülf-i siyehinde

195³⁶⁶

Beste Hafif İbrāhīm Ağa [Güfte-i Münir]

mef'ûlü fa'îlâtü mefâ'îlü fa'îlün

Bezm-i ümîde gelse o meh bir dem eylesek

Dâğ-ı derûn[1] neşve-i cām-ı Cem eylesek

Kucsam³⁶⁷ miyân-ı nâzını tā şubhâ dek Münir

Geh rüyuy ohsayıp gehi fem-der-fem³⁶⁸ eylesek

Yel lel li yelet le li yelet le le le lel li yâr yâr ey belî şâh-ı men

[72]

196³⁶⁹

Beste Şakıl Küçük İmām

mef'ûlü fa'îlâtü mefâ'îlü fa'îlün

Tâb-ı mül-ile³⁷⁰ açmış o meh-pâre şînesin

Ben şandım öpdürür dil-i ğam-h'âra³⁷¹ şînesin

Başsın³⁷² ko bağrına seni bir kerre³⁷³ sevdiğim

Öüşşâkıñ etme zahm-ile şad pâre şînesin

197³⁷⁴

Beste Zencir Kadri

mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

Çemende sünbül[i] zülf-i nigâra beñzetdim

Neşim-i şubh[1] dil-i bî-ķarâra beñzetdim

³⁶⁴ her zamân: dem-be-dem, ML.

³⁶⁵ bir toluya degme miyiz bezm-gehiñde: bir tâlû ki dönmeyiz bir nigeħinde, ML.

³⁶⁶ HMD.346/ g.633.

³⁶⁷ kucsam:ko cism-i, HMD.

³⁶⁸ fem-der-fem:fem dü fem, HMD.

³⁶⁹ ML. 478

³⁷⁰ tâb-ı mül-ile:tâb-ı mey ile, ML.

³⁷¹ ğam-h'âra: gamhıvâra, ML.

³⁷² başsın: basun, ML.

³⁷³ seni bir kerre: beni bir pâre, ML.

³⁷⁴ ML. 481

Ruḥ-ı civān[1] ḥat-ı müşk-bār³⁷⁵ ile gördüm
Benefşe-zāra aḳan cūy-bāra beñzetdim³⁷⁶

Yār cānım belî yār- ı men vay fi nigāra beñzetdim

198³⁷⁷

199

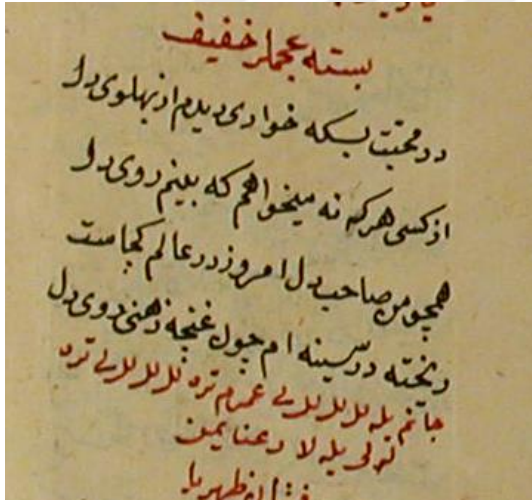
Beste Devr-i Kebîr Cerrāḥ Mü'ezẓin
fa'Öilatün fa'Öilatün fa'Öilatün fa'Öilün

Ḳabza-i Őaşḳıñda bir ḳavs-i cefā-keşdir göñül
Tîr-i cevrine hedefdir şîne terkeşdir göñül

ÖArz-ı naḳd etmek ne ḥācet naḳş-ı cāna vaşl içün
Cān dirîğ olmaz seniñ pāyıñda peşkeşdir göñül

Yār yār cefā-keşdir göñül

200³⁷⁸

201³⁷⁹

³⁷⁵ ruḥ-ı civān[1] ḥat-ı müşk-bār ile: bu murg-ı cānı hatt-ı şekbârile, ML.

³⁷⁶ beñzetdim: nekrettim, ML.

³⁷⁷ ML.494; HMD. 343/g.625., Gelibolulu Âlî D. G. 943 (7 beyit)(1-3).

³⁷⁸ “Beste Ḥafîf ŐAcemler” başlıklı bu güfte Farsçadır.

³⁷⁹ HMD. 346/g.635.

[73]

202

Naķış SemāŖi Fāhir Efendi
fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün
mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü feŖülün

Pādişāh-ı Ŗiŗvesiŗ iķlīm-i hūsn ü ān seniŗ
Her ne geh emr eyler iseŗ bendeŗe fermān seniŗ

[mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü feŖülün]

Ey gözleri āhū baķıŗıŗ Ŗaynı letāfet
Vey cünbüş-i reftāri nezāketden Ŗibāret

Bilmem o ŗeker leble kelāmında bu lezzet
Etdim seni ben ey perī Mevlāya emānet

Her ne geh emr eyler iseŗ bendeŗe fermān seniŗ

Meyān

[fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün]

Żerreden çok dilberā hasret-keşān-ı vuşlatıŗ
Āfitāb-ı Ŗālem-ārāsıŗ bugün devrān seniŗ

Bu sende olan hūsn-i tenāsüble bu endām
Bu gerden [ü] bu perçem [ü] bu zülf-i siyeh-fām

Etdim dil-i diŗvānemi bi-tāķat-ı ārām
Lutf eyle buyur hāne-i Ŗuşşāķa bu ahşam

Āfitāb-ı Ŗālem-ārāsıŗ bugün devrān seniŗ

203

SemāŖi
mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü feŖülün

ÔAqlım dağılır zülf-i perişânına baqsam
Bağrım delinir la'Ôl-i güher-bārına baqsam

Duymaz gözüm olmaz yine gönlüm mütesellî
Ben her ne kadar şevkle dîdārına baqsam

A cānım zülf-i perişânına baqsam

204³⁸⁰

Semā'Ôî ÔAbdî [Güfte-i Hâlimî]³⁸¹

mef'ûlû mefā'ûlû mefā'ûlû fe'ûlûn

ÔĀlem ne çeker ol boyı şimşādın elinden
Taşviri ne mümkün gele Behzādın elinden

Cānıma kār eyledi cevriñ cefākār
Merhāmet etsen n'olur ey sitemkār
Sağa hāyrān olayım olayım men -mükerrer- āh
Gel efendim gel Ôömrüm gel amān belî yārim

Meyān

Nağşın göricek³⁸² şinede derlerdi Hâlimî³⁸³
Çıkmış mütefennin bu bir üstādın elinden

Nağarāt-ı ke'l-evvel

³⁸⁰ HMD. 352/g.650.

³⁸¹ Halîmî D. G.182 (5 beyit)(1-5).

³⁸² nağşın göricek: nağşın göricek, Halîmî D.; nağşın göreli, HMD.

³⁸³ Hâlimî: Hâlimā, Halîmî D. G.182/5., HMD.

[74]

205³⁸⁴

Semā'î Abdülhalîm Ağa
mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

Hezārān şîve ile şabrım ol meh-pāre almışdır
Beni bîmār-ı hicrān eyleyip ferdāya şalmışdır

Göñül olmuş keder-gîr-i muhabbet ictinābından
Zamān-ı ruḥsāt-ı gül-būs rûy-ı Ŗide kalmışdır

Hey hey hey hey hey gel amān amān sultānım
Dād ey dād ey dād ey dād ey dād ey āh amān belî yārim

206³⁸⁵

207

Semā'î Bekir Ağa [Güfte-i ŖĀrif]
fā'îlātün fā'îlātün fā'îlātün fā'îlün

Ḥayliden zencîr-i Ŗaşkıñ zülfiniñ mecnūnuyum
Bir şacı leylî güneş ruḥsārınıñ meftūnuyum

Çekdiğim hep derd-i dildendir benim ŖĀrif daḥı
Söyleyin bilsin bilen bir āfetiñ maḥzūnuyum

Ḳurbānıñ olam ḥayranıñ olam ser-gerdānıñım amān bî-çāreñim ey yār

208³⁸⁶

Naḳış Semā'î Es'ād Efendi
mef'ūlū mefā'îlū mefā'îlū fe'ūlün

Geh cebhe geh³⁸⁷ ebrūsını ey dîde ḥayāl et
Geh bedre nigāḥ eyle gehî seyr-i hilāl³⁸⁸ et

³⁸⁴ HMD. 349/g.640.

³⁸⁵ HMD. 349/g.641.

³⁸⁶ ML.529.

³⁸⁷ geh: ki, ML.

³⁸⁸ hilāl: helāl, ML.

Āgūşına al meh gibi ol mihr-i cihānı
ZaŖfiyla hilāl olmuş iken kesb-i kemāl et

Gel gel serv-i nāzım gel gel Ŗişve-bāzım qurbānıñ olam
Yār yār ĥayrānıñ olam dost –yürük- yār yār yār yār dost
Dost dost dost tā dere dilli ten tene ni tenen nā tene dirni
Çık seyr-i kenār eyle Ŗazm-i lālezār eyle āh yine sıfat-ı qalbiñi ki raŖnā eyle cānım
yele lel le le le lel le le le li -mükerrer-

ZaŖfiyla hilāl olmuş iken kesb-i kemāl et
[75]

209

SemāŖi Šādık Ağa Güfte-i Ĥamīd Mīr³⁸⁹

mefŖlū fāŖilātū mefāŖlū fāŖilūn

Yek bŭse ahz edip dil o šāk-ı sefıdden
Almış naşibini hele naħl-i ŭmıdden

Yok rŭze-i Ŗasır-i firāqa taħammŭlŭm
Ebrŭların hilālını göster baŖıdden

Tā dir ten dir ten tā dir ten dir ten dir tā dir dir tā ney vay āh āh āh āh āh āh dil o sāk-ı
sefıdden

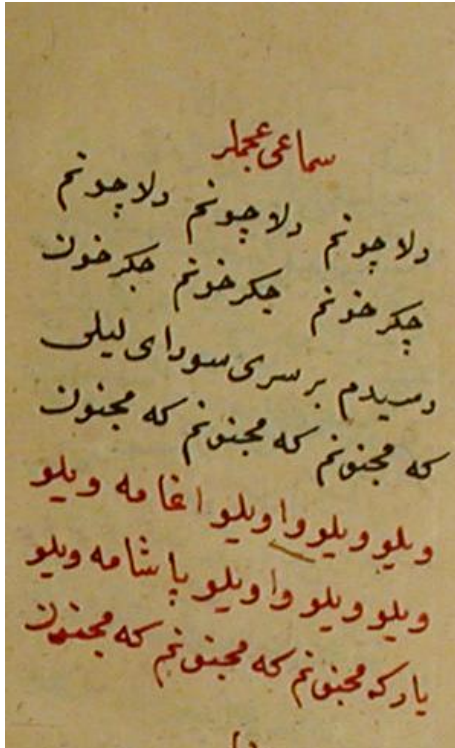
210³⁹⁰

211³⁹¹

³⁸⁹ E. Mehmed Ĥamid D. G.107 (5 beyit)(1-2).

³⁹⁰ ML. 530; HMD. 349/g. 642.

³⁹¹ “SemāŖi ŖAcemler” başlıklı bu gŭfte Farsçadır.

215³⁹⁸

Semā'Ūi ŌAbdī

mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn

Cānā bu kadar cevri-i firāvān saña düşmez

Etmek beni āzurde-i hicrān saña düşmez

Ben nāle-künān olmuş idim gūşe-i ğamda

Olmağ hele aġyār ile ħandān saña düşmez

Ķurbānıñ olam yār yār ħayrānıñ olam dost yār dost yār saña düşmez

216³⁹⁹

[77]

217⁴⁰⁰

218

Semā'Ūi Źaharya

mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūl

Ĥüsnüñ ki seniñ bî-bedel-i ġāliyyedir

Ūftādeligim mertebe-i Ōāliyyedir

Ten teni ten mertebe-i Ōāliyyedir belî belî belî mîrim belî nāzenînim hey dost hey yār
amān mertebe-i Ōāliyyedir hem vay

Meyān

Taśviriñi yazsam yeridir ey büt-i Çîn

Derd ile ki ħāliyyet-i ħāliyyedir⁴⁰¹

219⁴⁰²

220⁴⁰³

³⁹⁸ HMD. 351/g.646.

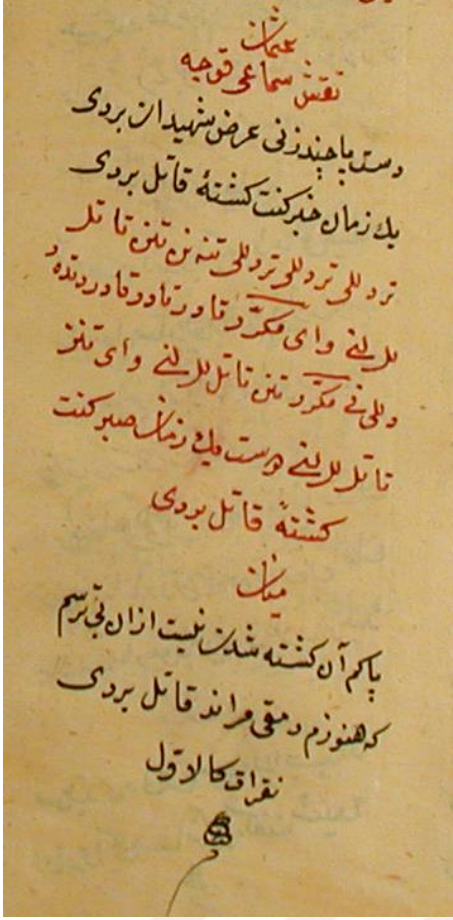
³⁹⁹ HMD. 351/g.647.

⁴⁰⁰ HMD. 352/g.648.

⁴⁰¹ Vezin aksamaktadır.

⁴⁰² HMD. 352/g.649.

⁴⁰³ “Nağış Semā'Ūi Ķoca ŌŌsmān” başlıklı bu güfte Farsçadır.

[78] [boş]

[79]

HŪZİ-ZEMZEME

221⁴⁰⁴

222⁴⁰⁵

223⁴⁰⁶

Beste Remel Başçavuş Mehemmed Ağa

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Ebrûsına vesme⁴⁰⁷ ruḥına gâze⁴⁰⁸ mi çekmiş

Çeşm-i siyehin sürmelenip nâza mı çekmiş

⁴⁰⁴ HMD. 191/g.255.

⁴⁰⁵ HMD. 192/g.256.

⁴⁰⁶ HMD. 191/g. 254.

⁴⁰⁷ ebrûsına vesme: ebrû-yı şine vü semen, HMD.

⁴⁰⁸ gâze: gâje, HMD.

Nev-ḥat görünür şafḥa-i ruḥsāra ser-ā-pā⁴⁰⁹
Mecmūʿa-i ḥūsne yeṇi şırāze mi çekmiş

224

Beste Devr-i Revān Šālīḥ Aḡa [Güfte-i Ḥıfẓı]
fāʿīlātün fāʿīlātün fāʿīlātün fāʿīlün

Cevrine tāḡat yetişmez bir cefā-muʿtād mı bu

Perçem-i semmūrı ber-düş eylemiş mı bu

Çeşm-i ḥūn-rız ḡamze dil-düz ebruvān ser-tız mı ʿāceb

Ḥıfẓı bî-dād yoḥsa üstād ḡan tökmez mı bu

Yā lel yā lel yā lel semāʾı gel gel a cānım gel gel sultānım amān bir cefā-muʿtād mı bu
[80]

225⁴¹⁰

226⁴¹¹

[81]

BEYĀTİ

227⁴¹²

228⁴¹³

Beste Hafız Aḡmed Aḡa

mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün mefāʿīlün

O tavr ol edā kim⁴¹⁴ vardır ol māḥ-ı dil-ārāda

Degildir eksik ʿālemde muḥaśśal aḡa dil-dāde

Dem-ā-dem olmada rem-gerde⁴¹⁵ dursa vaʿde-i vaśla⁴¹⁶

Merāmım aḡladırdım⁴¹⁷ ol meh[e] tavr-ı muʿammāda

⁴⁰⁹ ruḥsāra ser-ā-pā: ruḥsāresi eyā, HMD.

⁴¹⁰ HMD. 193/g.259.

⁴¹¹ HMD. 193/g.258.ikk

⁴¹² HMD. 360/g.672.

⁴¹³ ML. 573. VBM. 68, HMD. 356/g. 661.

⁴¹⁴ o tavr ol edā kim: o tavrı o edālar, HMD.

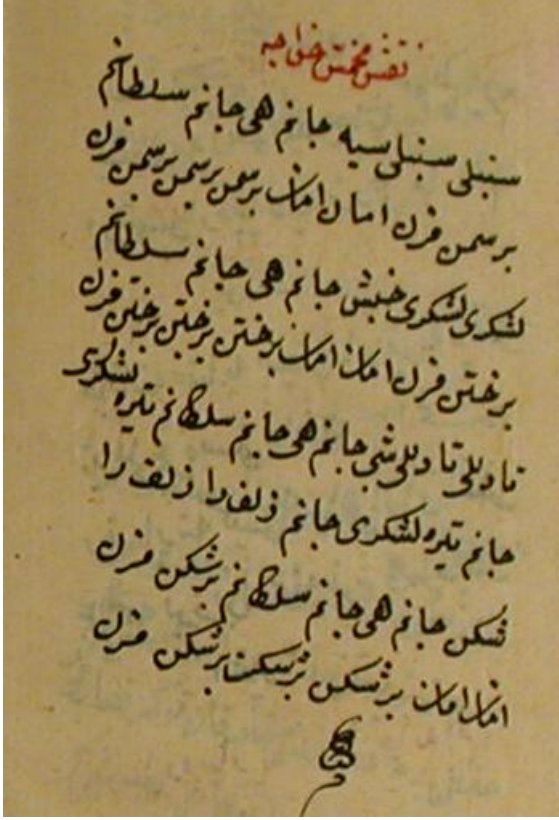
⁴¹⁵ remgerde: bezminde(?), ML; olmasa dem-gerde, VBM, rem-kerde, HMD.

⁴¹⁶ vaʿde-i vaślak: vaʿze-i vasla, ML.

⁴¹⁷ aḡladırdım: eḡlendirdim, ML.

Yā le lel li yel le le lel li tere li yele le le le lel le le lel li vay cānım cānım a cenānım
beli şāh-ı men

229⁴¹⁸

230⁴¹⁹

[82]

231⁴²⁰

232⁴²¹

Beste Şaḡıl Naẓım [Güfte-i Rüşdî]⁴²²

mefʿŪlū faʿŪlātū mefāʿŪlū faʿŪlūn

Hat geldi buse-i leb-i cānān alınmadı

Maḥsŭl-i ʾÖmr kām-ı⁴²³ dil [ü] cān alınmadı

⁴¹⁸ “Naḡış Muḡammes H̄āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁴¹⁹ HMD. 356/g.662.

⁴²⁰ HMD. 357/g.664

⁴²¹ ML.551

⁴²² Rüşdî D. G. 178 (7 beyit)(1-6).

⁴²³ ʾÖmr kām-ı : ömr ve kām-ı, ML.

Çāk⁴²⁴ etdi hār-ı fırqatı dāmān-ı şabrımı

Dest-i sitemde ƙaldı girībān alınmadı

233⁴²⁵

234⁴²⁶

235⁴²⁷

[83]

236⁴²⁸

Beste Devr-i Kebîr Bekir Ağa

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Dil-rübālar sen gibi hep böyle müstešnā mıdır

Ya meger ebrûların ālā-yı müstešnā⁴²⁹ mıdır

Öyle nāzik perveriş-yāb⁴³⁰ eylemiş ey meh seni

Māderiñ bād-ı şabā dāyeñ gül-i raŖnā mıdır

Gel efendim dil-dādenim gel Ŗömrüm üftādeñim böyle müstešnā mıdır

237⁴³¹

238⁴³²

239

Beste Remel Bekir Ağa

mefŖlū mefāŖilū mefāŖilū feŖlūn

Ĥüsñüñ gibi bir mihr-i dıraĥşān göremem hiç

Zülfüñ gibi bir müşk-i perişān göremem hiç

Ben saña nice olmayayım sıdƙla bende

Çeşmiñ gibi bir cāzibe-efşān göremem hiç

⁴²⁴ çāk: hāk, Rüşdî D. G.178/6.

⁴²⁵ ML.569; HMD. 357/g.663.

⁴²⁶ HMD. 357/g.665.

⁴²⁷ ML.571, HMD. 358/g.666.; Dâniş D. G. 172 (6 beyit)(1-6).

⁴²⁸ ML.573.; HMD. 359. g.669

⁴²⁹ müstešnā: istišnā, ML; HMD.

⁴³⁰ perveriş-yāb: perver-i şebāb ML.; perveriş-yāb HMD.

⁴³¹ ML.569; HMD. 353/g.652.

⁴³² HMD. 359/g.670.

Yār yel lel lel lel lel le le lel lel lel li tereli yel lel lel lel lel le le le le li yār yār
göremem hiç

[84]

240⁴³³

241⁴³⁴

242⁴³⁵

Beste Frenkçin Muṣalli Efendi [Güfte-i Fā'iz]⁴³⁶

mefā'īlün fe'ōilātün mefā'īlün fe'ōilün

Hat-ı Ōizārını gördi seniñ bu hāletle

Benefşe ser-be-zemīn oldı yüz hācāletle

Yanaşsa⁴³⁷ hançer-i hūn-riziñe⁴³⁸ amān diyerek

Miyān-ı yāra şarıl Fā'izā nezāketle

Yel le yā lā āh yele lel lel lel lel lel li seniñ bu hāletle

243⁴³⁹

244⁴⁴⁰

[85]

245⁴⁴¹

246⁴⁴²

Beste Çenber Hāfiż Post

fā'ōilātün fā'ōilātün fā'ōilātün fā'ōilün

Rūşen olmaz şām-ı bahtım mihr-i vuşlat n'eylesin

Tāli'ōim tāli'ō degil ol māh-ı tal'ōat n'eylesin

⁴³³ ML.556; HMD. 358/g.668; Bākī D. G. 51 (6 beyit)(1-6).

⁴³⁴ ML.571; HMD. 353/g.651.

⁴³⁵ ML. 553

⁴³⁶ Fāiz D. G.41 (5 beyit)(1-5).

⁴³⁷ yanaşsa: yapışsa, ML., Fāiz D. G.41/5.

⁴³⁸ hūn-riziñe: hūn-rizine ki, ML.; hançere mestāne, Fāiz D. G. 41/5.

⁴³⁹ ML. 570; HMD. 356/g. 660.

⁴⁴⁰ HMD. 359/g. 671.

⁴⁴¹ HMD. 354/ g. 656.

⁴⁴² ML. 556; HMD. 353/g. 653.

Gülsitân-ı devletin⁴⁴³ dîvâne eyler âdemi
Bülbül-i bâğ-ı dili şüh-ı⁴⁴⁴ letâfet n'eylesin

247⁴⁴⁵

Beste Remel Rıf'at [Güfte-i Fehîm-i Kâdim]⁴⁴⁶

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Dilber olıcağ ol meh-i tâbân gibi olsa
Tâb-ı ruh[ı kim] mihr-i⁴⁴⁷ dıraşşân gibi olsa

Teşbîh edemez⁴⁴⁸ cûşîşini eşkime Öummân
Kim ağlar idi dîde-i giryân gibi olsa

Cânım yâ lel li yel le le le lel li tereli yele le lel le le lel li vay amân belî yâr-ı men

248

Beste Mü'ezzinbaşı ÖÖsmân Ağa

mef'ûlû fa'ôîlâtü mef'â'îlû fa'ôîlûn

Anđıkca koğlayıp gül-i handânın öpdüğüm
Eyler füzûn şevkimi gerdânın öpdüğüm

Cândan ziyâde sevmez isem sevdigim seni
Dursun lehimde şîne-i Öuryânın öpdüğüm

Amân yel lel li yelet lel li yele lel lel lel li meh meh gül-i handânın öpdüğüm

249⁴⁴⁹

[86]

250⁴⁵⁰

251

Beste Hafîf⁴⁵¹

⁴⁴³ devletin; behcetin, ML; HMD.

⁴⁴⁴ bülbül-i bâğ-ı dili şüh-ı : bülbül-i bâğ-ı dili sürh-i, ML.; bülbülü gül içredir bâğ-ı, HMD.

⁴⁴⁵ ML. 561.

⁴⁴⁶ Fehîm D. G. 255. (7 beyit)(1-4)

⁴⁴⁷ tâb-ı ruhı kim mihr-i: reng-i güli hurşid-i, Fehîm D. G.255/1; tâb-ı ruhı hurşid-i, ML.

⁴⁴⁸ edemez: ider, Fehîm D. G.255/6.; eder, ML. 561.

⁴⁴⁹ ML. 569; HMD. 358/g. 667.

⁴⁵⁰ ML. 568; HMD. 354/g. 657

Bîmār etmiş felek gül yüzli mehtābımı
Bu şeb dîdeme fırkāt hārām etdi cāmımı

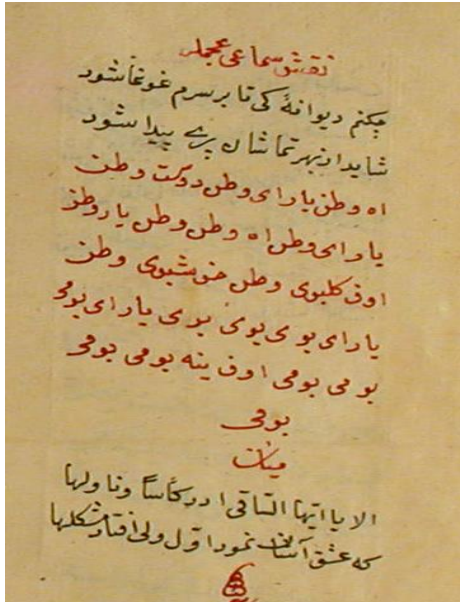
Müdām<ā> ağlar diyesin dāmānına yüz sürüp
Kerem et ey bād-ı şabā degir yāra selāmımı

Gel a cānım gel ey Ŗömrüm şîvekārım bî-menendim āh āh āh belî şāh-ı men

252⁴⁵²

[87]

253⁴⁵³

254⁴⁵⁴

255⁴⁵⁵

SemāŖî Çukacızāde

mefŖŭlŭ mefāŖŭlŭ mefāŖŭlŭ feŖŭlŭn

Āsār-ı gāżab var yine çeşm-i siyehiñde

Bu rādde-i nahvet nedir āyā nigeñde

⁴⁵¹ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

⁴⁵² HMD. 355/g. 658.

⁴⁵³ “Naķış SemāŖî ŖAcemler” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁴⁵⁴ HMD. 361/g.674.

⁴⁵⁵ HMD. 362/g.676.

Olmazdı eşir-i ham-ı turreñ dil-i şādım
Şad şūr-ı fiten olmasa zır-i külehiñde

Amān amān ey baña nāz ile gel kerem eyle amān amān siyehiñde
[88]

256

Naķış SemāŖi ŖAcemler⁴⁵⁶

Bir büt meni sākin-i harābāt etdi
Rūşen göñlümi tñre vü žulemāt etdi

Zād-ı felek bir Ŗamel-i mūhre ile
Bu şeşdir ğurbetde beni māt etdi

Yārim ey mehveşān yār ey yār Ŗāşık-keşān dādī dād ħurbān-ı tūyem yār hey cān hey
feryād elinden

Bend-i Şāñi
mefŖölü mefāŖilün mefāŖilün faŖ

Beñzim şararıp ħazāna döndi sensiz
Ķaddim ħam olup kemāna döndi sensiz

Ŗz başıñ içün bu bendeñe raĥm eyle
Peymāne elimde Ķana döndi sensiz

257⁴⁵⁷

Naķış SemāŖi TabŖi

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Sāķiyā Ŗāķs-i ruĥuñla kāse-i mül ğüllenir
NeşŖe-i cām-ı lebiñle bāğda ğül mülленir

Amān amān cānım ey serv-i nāzım Ķaşı hilālim

⁴⁵⁶ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

⁴⁵⁷ HMD. 361/g.675

Çalmaz seni gördükde benim tende mecālīm -mükerrer-
-ağır- Ey rūh-ı revān gel gel lutf eyle amān gel –yürük-
Gündüz gelmezseñ güzelim gece nihān gel -mükerrer-

Meyān

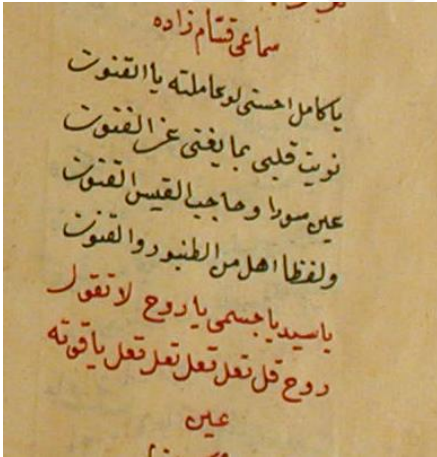
Peyk-i tabŖīm sāye-i⁴⁵⁸ maẓmūn Ŗazm etse şehā
Bāhirā esb-i hayālīm şevk ile düldüllenir

258⁴⁵⁹

[89]

259⁴⁶⁰

260⁴⁶¹

261⁴⁶²

SemāŖi Bekir Ağa

feŖilātūn feŖilātūn feŖilātūn feŖilūn

Bakmasam rūy-ı Ŗaraqnākine dil tñrenir

Bakşam ol şemŖ-i ruħa dñdelerim ħñrenir⁴⁶³

⁴⁵⁸ sāye-i: sāħa-i, HMD.

⁴⁵⁹ HMD. 362/g.678

⁴⁶⁰ ML. 639; HMD. 363/g. 679.

⁴⁶¹ "SemāŖi Qassāmzāde" başlıklı bu güfte Arapçadır.

⁴⁶² ML. 634; HMD. 363/g. 679

⁴⁶³ ħñrenir:hayralanur, ML.

Çok da ümmîde⁴⁶⁴ şebât etme göñül zülfünden⁴⁶⁵

Haţ gelir şafha-i ruhsârına yer pirenir

Cânım cânım serv-i nâzım Ŗişve-bâzım kaşı kemânım çeşm-i siyâhım sevdiğim gel gel
gel gel gel amân nâkine dil tîrenir

262⁴⁶⁶

263

SemâŖî Nażım

mefŖölü mefâŖilü mefâŖilü feŖölün

Kim lezzet-i güftârın olur kand-i mükerrer

Ey lebleri gonca yüzi gül serv-i bülendim

Ėayretle baķan rûyına bu mısraŖ söyler

Ėurbân olayım Yaradana cânım efendim

[90]

264⁴⁶⁷

SemâŖî Bekir Ağa [Güfte-i Ėarif]⁴⁶⁸

mefŖölü faŖilatü mefâŖilü faŖilün

Öldürdi Ėamzeler⁴⁶⁹ beni Ėurbânın olduğum

Ey men helâk⁴⁷⁰-i hançer-i bürrânın olduğum

Güş eylediñ mi ey gül-i bâğ-ı bahâ Ŗaceb

Men gülşeniñde bülbül-i nâlânın olduğum

Cânım yele le le le lel le li âh Ŗömrüm tere lel le li hey yâr yâr yâr Ėurbânın olduğum

265⁴⁷¹

⁴⁶⁴ ümmîde, ümîd-i, ML; ümmîd-i, HMD.

⁴⁶⁵ zülfünden: zülfüne, ML

⁴⁶⁶ HMD. 364/g. 681.

⁴⁶⁷ HMD. 364/g. 682.

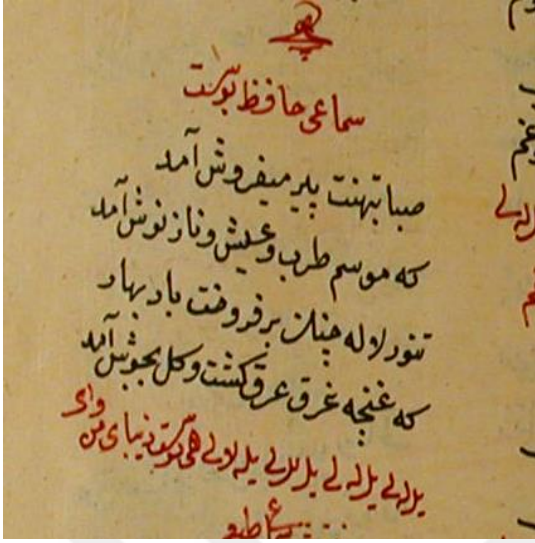
⁴⁶⁸ Ėarif D. G. 101 (5 beyit)(1-2).

⁴⁶⁹ Ėamzeler: Ėamzen, HMD. 364.

⁴⁷⁰ helâk:hilâl, HMD. 364.

⁴⁷¹ HMD. 366/ g. 688.

266⁴⁷²

267⁴⁷³

[91]

268⁴⁷⁴

269⁴⁷⁵

270⁴⁷⁶

271

Semā'Ōi İsmā'Ōil Ağa

mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün

Şarāb-ı la'Ōl-i neşātı sebūya şıgmaz imiş

Hayāl-i neş'oe-i fikri kedūya şıgmaz imiş

Nihāl ile niyāzı vişāl-i dildāra

Şafā-yı hātırımız hāyhūya şıgmaz imiş

Men ki sevmişim seni Ōişveñ öldürdi cānım cānım cānım belj cenānım yel le li

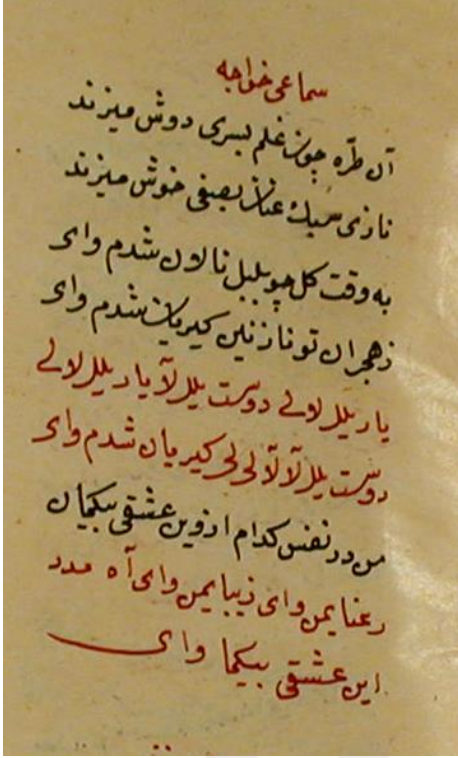
⁴⁷² “Semā'Ōi Hāfız Post” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁴⁷³ HMD. 366/ g. 689.

⁴⁷⁴ HMD. 367/g. 690.

⁴⁷⁵ HMD. 367/g. 691.

⁴⁷⁶ ML. 648; HMD. 367/g. 692

Naqış Semā'î ÖAzîz Efendi
müfteÖilün müfteÖilün faÖilün

Söyle güzel rūh-ı muşavver misin

Tābiş-i mey⁴⁷⁹<l> reng-i gül-i ter misin

Cām-ı lebiñde bu hālāvet nedir

Cān-ı Öazîzim gibi sükker misin

Āfet-i devrān fitne-i āhir-zamān

Gel gel gel gel çeşm-i füsünkārdır

Ġamzesi ġidādır böylece bir yārdır yār yār

Dost dost belî belî cenānım belî belî efendim

Cān-ı Öazîzim gibi sükker misin

⁴⁷⁷ “Semā'î H'āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁴⁷⁸ ML. 635

⁴⁷⁹ mey:mel, ML.

ĖoncacıĖım dağı küçükdür başın
Ėande eder mihr-i ruğ-ı mehveşin
Çok aradım yokdur efendim eşin
Reşk-i melek bir perı-peyker misin

274⁴⁸⁰

SemāŖi řhlā

faŖilātün faŖilātün faŖilātün faŖilün

MāŖil olmaz gönlümüz ol bı-vefādan Ėayrıya
Ol dağı cevır eylemez ben mbtelādan Ėayrıya

Bir keremkārı⁴⁸¹ güzeldir kim⁴⁸² ne derse o⁴⁸³ desin⁴⁸⁴
Destimiz ermez bizim bir merĖabādan Ėayrıya

Yel lel li yele lā Ŗiřve-bāz pek beyāz ŖāřıkıĖıa ol eder nāz gel gel gel gel āh ol bı-
vefādan Ėayrıya

[93]

275⁴⁸⁵

276⁴⁸⁶

277⁴⁸⁷

⁴⁸⁰ ML. 637; HMD. 364/g.683

⁴⁸¹ keremkārı: kerem-kānı, ML, HMD.

⁴⁸² kim: hem kim, ML; -, HMD.

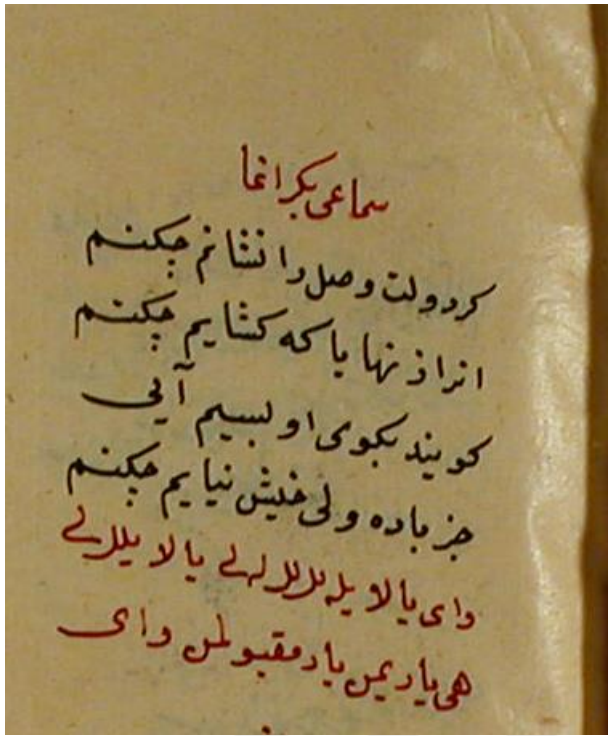
⁴⁸³ o : -, HMD.

⁴⁸⁴ o desin, kovulsun, ML.

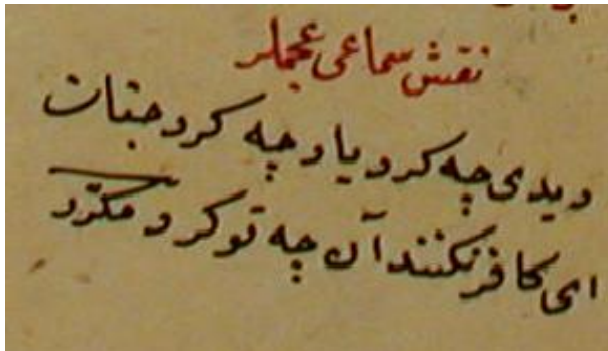
⁴⁸⁵ HMD. 364/ g. 684

⁴⁸⁶ ML.646; HMD. 365/g.685.

⁴⁸⁷ HMD. 365/g.686.

Naqış Semā'î ĖAcemler [F-T]
fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Dādī yār cenānım dost

Ėam-nākim Ėam-nākim şıne-ćākim mükerrer

⁴⁸⁸ “Semā'î Bekir Ağa” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁴⁸⁹ HMD. 366/g.687.

Yürük

Pes bu ğamda ben sebük-bār olmadım
Hem-nişîn-i bezm-i dildār olmadım mükerrer
Bu cefālar bu sitekler tā-be-key mükerrer
ÔĀşık oldumsa nighkār olmadım

Ağır

Dādî yār cenān ey dost
Ġam-nākim ğam-nākim şine-çākim

Bend-i Šānî

Zülf-i siyeh piç piç çist cenān miyān ey rahmın şanma
Cihān tehî çist dādî yār cenān ey dost

Ġam-nākim ğam-nākim şine-çākim -mükerrer- -yürük-
Hāk-i derin den senin gerd isterim dıdeme ki
Dıdeme kühl isterim -mükerrer- derde dermān arayıp
Dermān ister şimdi dermān istemem yār isterim ağır
Dādî yār cenān ey dost ğam-nākim ğam nākim şine-çākim

[95]

281

Naķış SemāŖi Kūçük İbrāhīm Ağa
mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün

Gül gibi қоқар sınesi nāzik ten efendim

Bir mūyūnı dūnyāya değışmem ben efendim

Gel a cānım gel ey Ŗömrüm amān āh gel efendim śabra qarār kılmadı ğayrı insāfa gel
etme bu edāyı -mükerrer- āh ben seniğ ĥayrānığım kırbānığım ser-gerdānığım vay

Meyān-hāne

Raĥm eyler idi[η] bu dil-i nālendeme her kez

Derdiñle neler çekdigimi bilseñ efendim

282

Naķış SemāŖi Şevketlü Efendimiziñ⁴⁹⁰⁴⁹¹

ŖAceb ol tāze fidānım hiç bu diyāra gelir mi

Bir söz desem zebānı ğüftāra gelir mi

Āh gelir mi ey vah gelir mi gelir mi bilsem o yāra men Ŗāşık-ı zārım men ey perı nāle
vü zārım āh āh āh gelir mi bilsem

Meyān

Yakdı firāk-ı Ŗaşkıñ baña raĥm eyle a žālim

Seni cāndan severim inkāra gelir mi

Naķarāt-ı ke'l-evvel

283⁴⁹²

[96]

⁴⁹⁰ Bu ifadeyle ğüftenin bestekārı III. Selim kastedilmektedir.

⁴⁹¹ Ēüftenin vezni tespit edilememiştir.

⁴⁹² HMD. 368/g.694.

Semā'î Şevketlü Efendimizin⁴⁹³**fā'îlātün fā'îlātün fā'îlātün fā'îlün**

Gönlüm alıp Ŗaqlımı yağmaya veren sen misin

ŖĀşıkı şevkin ile şafāya veren sen misin

Şubĥa dek tĀb-ı ĥarĀret yaĥar cismimi ey perĭ

Bu nār-ı sūzānı ben gedāya veren sen misin

Ķalbim şikest ĥatır pür-melāl gel āh etme nāz žālim el-amān ĥālim pek yaman gel gel
gel efendim

[97]

ŖARAŻBĀR

285⁴⁹⁴

286⁴⁹⁵

Beste Remel Žaharya [Güfte-i Rā'îf]**mef'ŖlŖ mefā'ŖlŖ mefā'ŖlŖ fe'ŖlŖn**

Serĥoş olurum la'Ŗl-i leb-i yār aŖılsa

Keyfim gelir ol sāġar-ı ser-şār aŖılsa

Hep ĥastaların derd dŖrilmiş⁴⁹⁶ o tabĭbe

Bir de ne ola Rā'Ŗf-i bĭmār aŖılsa⁴⁹⁷

Āh cānım yā lā yel lel lel li a tir yel lel lel lel le le le lel li yār yār aŖılsa

287⁴⁹⁸

Beste Remel Nažĭm [Güfte-i Sāmĭ]⁴⁹⁹**mef'ŖlŖ mefā'ŖlŖ mefā'ŖlŖ fe'ŖlŖn**

⁴⁹³ Bu ifadeyle güftenin bestekârı III. Selim kastedilmektedir.

⁴⁹⁴ ML. 817; HMD. 369/g. 695.

⁴⁹⁵ HMD. 369/g.696.

⁴⁹⁶ derd derd olmuş, HMD.

⁴⁹⁷ Derdine ölü Rā'Ŗf-i bĭmār aŖılsa, HMD.

⁴⁹⁸ VBM. 65; ML. 818; HMD. 369/ g. 697

⁴⁹⁹ Sāmĭ D. G.111 (6 beyit)(1-6).

Şemşirini taķınca ne hoşdur o bel ince
Şemşirini taķınca⁵⁰⁰ nitāk ince bel ince

Nażmı hele⁵⁰¹ Sāmīniñ olur rağbete⁵⁰² şāyān
Olmazsa da ey hāme Nażīmiñ gāzelince

Tā dere dilli dilli ten dillere dillerler ler dir ten dir tenen nā dir dir ten āh āh o bel ince

288

Beste Zencır Žaharya

mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün

Nişān-i tır-i nigāhıñ amān amān güzelim
Harāb-ı çeşm-i siyāhıñ inan inan güzelim

Muhabbetim saña bir rütbe yok edāsı anıñ
Hulūs-ı kalb sorarsañ cihān cihān güzelim

Cānım yā lā yel lel li tere li yel lel lel lel li yār yār amān dost amān güzelim

289

Beste Muhammes İsmāŖil Ağa

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Çün seher seyrāna tenhā ol kad-i dil-cū çıkar
Şanki burc-ı āfitābdan gül gibi meh-rū çıkar

Dürlü hāletler verir Ŗuşşāķa māh-ı talŖatıñ
Anıñ-içün her taraıdan nağme-i dil-cū çıkar

Cānım yele le le lel li Ŗömrüm tere le le lel li mırım yel le lel lel li amān āh ol kad-i dil-
cū çıkar

[98]

⁵⁰⁰ şemşirini taķınca: şimşiri nitākınca, ML; HMD.

⁵⁰¹ hele: yine, VBM; hele, ML; HMD.

⁵⁰² rağbete: gurbete, ML.; rağbete, VBM, HMD.

290⁵⁰³

Beste Muhammes Hâfız Güfte-i Neşâtî Dede⁵⁰⁴

mefâÖilün feÖilâtün mefâÖilün feÖilün

Mişâl-i çeşm-i bütân⁵⁰⁵ nergis-i çemen⁵⁰⁶ maḥmūr

İçen⁵⁰⁷ bu bâdeyi maḥmūr içmeyen⁵⁰⁸ maḥmūr

ÖAceb mi milk-i⁵⁰⁹ dile şalsa ğamzeler âşüb

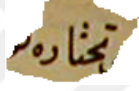
Harâb-ı Öişve-nigeh çeşm-i pür-fiten maḥmūr

Âh yel le lel lel lel le lel lel le lel lel li ter kes çemen maḥmūr

291⁵¹⁰

Naķış SemâÖi Şalîh Aġa Güfte-i Hâmidullah Efendi

mefÖülü mefâÖilü mefâÖilü feÖülün

Öldürdi beni ol kuzı koyınca

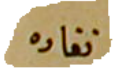
Çekdiklerimi sorma o şehbâza soyınca

Ey âfitâb-ı nâzım senden budur niyâzım rahm eyle çäre-sâzım -mükerrer- yele le li yele

le li yele le li lel le lel le lel le le li Öömrüm yâ lâ yâ lâ yel lel lel lel le lel li

çekdiklerimi sorma o şehbâza soyınca

Meyân

Dögsün rakîbâ şînesini hem çü

Aldım bu gece bûse-i cân-baḥş toyınca

292⁵¹¹

⁵⁰³ ML. 810.

⁵⁰⁴ Neşâtî D. G. 37 (5 beyit)(1-2).

⁵⁰⁵ bütân: tebân, ML.

⁵⁰⁶ çemen: çemen-i, ML.

⁵⁰⁷ içen: için, ML.

⁵⁰⁸ içmeyen: içmeyin, ML.

⁵⁰⁹ milk-i: milk-i, Neşâtî D.; melek, ML.

⁵¹⁰ HMD. 371/g. 703.

⁵¹¹ ML. 844; HMD. 373/g. 707.

[99]

293⁵¹²

294

Semâ'î Cemâlî

mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn

Ben Ôâşık-ı hasret-keşi sultânım unutma

Gâhıce getir hâtıra cânânım unutma

Peygüle-i fırkatde esîr-i gam-ı hicri

Şād eyle selāmınla bu gam-h'ār[1] unutma

Cânım yel lel lel le li sultânım unutma

295⁵¹³

Semâ'î Bekir Ağa

mefâ'îlûn fe'ûlâtûn mefâ'îlûn fe'ûlûn

O şūha 'arz-ı niyāz etmege şitāb ederim

Helāk ederse de ger nāzın irtikāb ederim

Gören bu sūrha-i rüyum şanır ki⁵¹⁴ meydendir

Ben ise cürmümi fikr eyleyip hicāb ederim

Tā dir dilli ten tā dir ni diller dir tenen tā dirni vay cânım a cânım iki gözüm şitāb ederim

296⁵¹⁵

[100]

297

Semâ'î Telcioğlu [Güfte-i ÔĀrif]⁵¹⁶

mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn

⁵¹² HMD. 372/g.704

⁵¹³ HMD. 372/g.705

⁵¹⁴ ki: - , HMD.

⁵¹⁵ HMD. 372/g.706

⁵¹⁶ Ārif D. s. 60/ Rubâi 19.

Bir mişli bulunmaz büt-i şimîn-bedensin
Âyinede var-ısa naẓırın yine sensin
Bir reng ile bu Ôâleme gül ü lāle⁵¹⁷ şalmış
Ey şim-beden berg-i semen gonca-dehensin⁵¹⁸

Cānım Ôömrüm mîrim yel le li vay vay amān şimîn-bedensin

[101]

BABA TĀHİR

298

Beste Ėarb-ı Fetĥ Ĥāfız Post

mefĖölü fāĖilātü mefāĖölü fāĖilün

Merdümlük eyleyip baĥa kılsaĥ vefā eger
Çeşmin ucıyla iki gözüm bir naẓar yeter

Gerçek mi ola bir söz işitdim benim begim
Bir kerre bûseĥ alana derler ki biĥ yaşar

Yele le le le le le le le le le le li vay tirli yevel lel lel li āĥ baĥa kılsaĥ vefā eger āĥ
yevel le le le le lel li tere lel le li

299⁵¹⁹

Beste Çenber Şehlā

mefāĖilün mefāĖilün mefāĖilün mefāĖilün

Nesim-i bü'l-heves⁵²⁰ ĥisû-yı⁵²¹ cānānımdan el çeksin
Çeker bir ĥün nedāmet āĥ [u] eĥĥanımdan el çeksin

İşitdim der imiş bād-ı şabāya söyle

Perişān eylerim zülf-i perişānımdan el çeksin

⁵¹⁷ Mecmuada “lûle” biçiminde yazılmıştır.

⁵¹⁸ Sen berg-i semen gonca dehen serv-i çemensin, Ârif D.

⁵¹⁹ ML. 848.

⁵²⁰ bü'l-heves:beve'l-heves, ML.

⁵²¹ ĥisû-yı: ĥisû, ML.

Cenānım cānım Ŗömrüm gışū-yı cānānımdan el çeksin

300⁵²²

Beste Remel İsmāŖıl Ağa

mefŖölü mefāŖölü mefāŖölü feŖölün

Meyl etdi gönül bir meh-i hurşid-tırāza⁵²³

Şimdengerü minnet mi⁵²⁴ çeker sūz [u] güdāza

Mestāne-i nāz olsa eger hūn-ı nigāhım⁵²⁵

ŖUşşākına ruḥşat mı verir⁵²⁶ Ŗarż-ı niyāza

Yentir lā tir yel le le lā yā lā yā lā yele lel le li vay hurşid-tırāza

301⁵²⁷

Beste Hafif Küçük Müezzın

feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün

Bāgbān sūnbül okur biz daḥı gışū diyelim

Nāfe āhūya gerekse bize de bū diyelim

Gerçi⁵²⁸ hercāyılık etdi bize de⁵²⁹ meh-rūlar

Geliñiz biz de vefāsızlara yā Hū diyelim

Āh cānım meh-cebñim gışū diyelim

302⁵³⁰

Beste Çenber Küçük Müezzın

mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün

⁵²² ML. 848.

⁵²³ hurşid-tırāza: hurşid-i tarrāza, ML.

⁵²⁴ minnet mi: -, ML.

⁵²⁵ hūn-ı nigāhım: hūnî nigāhî, ML.

⁵²⁶ ruḥşat mı verir: bir hasîmet deger, ML.

⁵²⁷ ML. 847.

⁵²⁸ gerçi: çünkü, ML.

⁵²⁹ de: bu, ML.

⁵³⁰ ML. 852

Nihāl-i tāze[dir] addi dehan onca ryuu l
Bir iken iki olsun ruhların gördükde ryuu l⁵³¹

Olur ğayrı mükerrer hsn peyd b-ı ryuuda
Bir iki cm iip⁵³² olduca cn ruhların l l⁵³³

[102]

303

Beste Devr-i Kebr Bekir Aa [Güfte-i Nedm]⁵³⁴

filtn filtn filtn filn

Nz olur dem-beste çeşm-i nm-hbndan⁵³⁵ seni
erm eder reng-i tebessüm lal-i nbndan seni

Bezme bir dağı dönüp gelmek degildi niyyeti[]
Gitdigin vat anladım mrm itbndan seni

304

Beste Haff Abdlalm Aa [Güfte-i rf]

filtn filtn filtn filn

B-ı hsn serveri bir fet-i devr-i zamn
tess bir melek-r öyle bir aı kemn

Bilmedi bu bendesin ol nzennim rf
Dd elinden b-terahm yd elinden el-amn

Bu dil-i b-reye rahm et amn amn
An ile yanımda hlim yaman amn
fet-i devr-i zamn

[103]

⁵³¹ ruhların gördükde ryuu l: gel aıl onca dehanın gel, ML.

⁵³² içip: için, ML.

⁵³³ l l: gel gel, ML.

⁵³⁴ Nedm D. G. 65 (6 beyit)(1-4).

⁵³⁵ Mecmuada “nm-nighndan” biçiminde yazılmıştır.

305

Semā'î Cemālî [Güfte-i Râsih]⁵³⁶

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

Gördükce tehî sāgar-ı çeşmim toladüşdi

Yād eyledi eski demi dil-hûn öledüşdi

Ben kūyuña Ŗazm etdim o meh hāneme gelmiş

Dil gökde ararken anı yerde buladüşdi

Belî belî belî belî belî dost doladüşdi amān yār amān dost amān amān yār bî-çāre men
seniñ āvāreñim hālime merhāmet etdi benim āgam doladüşdi yār doladüşdi

306

Semā'î Cemālî [Güfte-i Nā'îlî]⁵³⁷

mefā'îlûn fe'ûlâtûn mefā'îlûn fe'ûlûn

Hevā-yı Ŗaşka uyup kūy-ı yāra dek gideriz

Nesîm-i şubhā refîkiz bahāra dek gideriz

Ederse kıand-i lebiñ hātır-ı mezāka hutūr

Diyār-ı Mısra degil Kıandehāra dek gideriz

Amān amān ey amān amān ey āh cenān amān belî yārim

307⁵³⁸

Semā'î Hakkāk [Güfte-i Fennî]⁵³⁹

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

mef'ûlû fe'ûlûn

Şahbā-yı lebiñ bāde-i hamrāya degişmem

Ey ruhları gülgün

⁵³⁶ Râsih D. G. 109 (5 beyit)(1-4).

⁵³⁷ Nā'îlî D. G. 166 (6 beyit)(1-5).

⁵³⁸ VBM. 70.

⁵³⁹ Fennî D. Müst. 2. (4 bend)(1-2).

Reftārın bñ serv-i dil-ārāya degışmem
Ey kıāmeti mehzūn

Send e bu sıyeh çeřm ile bu zūlf ki vardır
Ŗālem saņa bende
Leylā[ya] degil ben seni dūnyāya degışmem
Olsam dađı Mecnūn

[104]

308⁵⁴⁰

Naķış SemāŖı Seyyid Nūh

mūtefāŖölün feŖölün mūtefāŖölün feŖölün

Ne hevā-yı hatt-ı ruhsār ne⁵⁴¹ esır-i zūlf-i yārım
Nice olayım⁵⁴² hevā-dār ne esır-i zūlf-i yārım

Tā dir ten ni ten ni ten ni tā nā dir dir dir dir ten ni ten ni ten ni tā nā dir dir dir dir ten ni
ten ni ten ni tā nā dir ni āh āh āh āh cānım āh a gülüm hey nice olayım hevā-dār ne esır-i
zūlf-i yārım

Bend-i Ŗānı

Ne çemen ne sāye-i gül ne śabā ne būy-ı sūnbül
Ne mekr eyler baņa eyler bülbul⁵⁴³ ben esır-i zūlf-i yārım⁵⁴⁴

Bend-i Ŗālîş

Ne nıgeh ne çeřm ebrū źerre-i mihr-i sūhan-gū
Bedenimde her ser-i mū men esır-i zūlf-i yārım

[105]

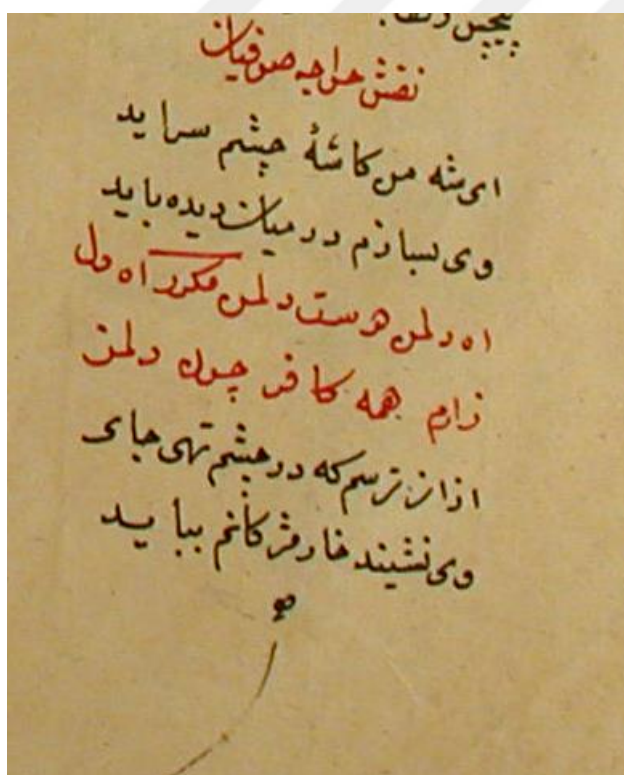
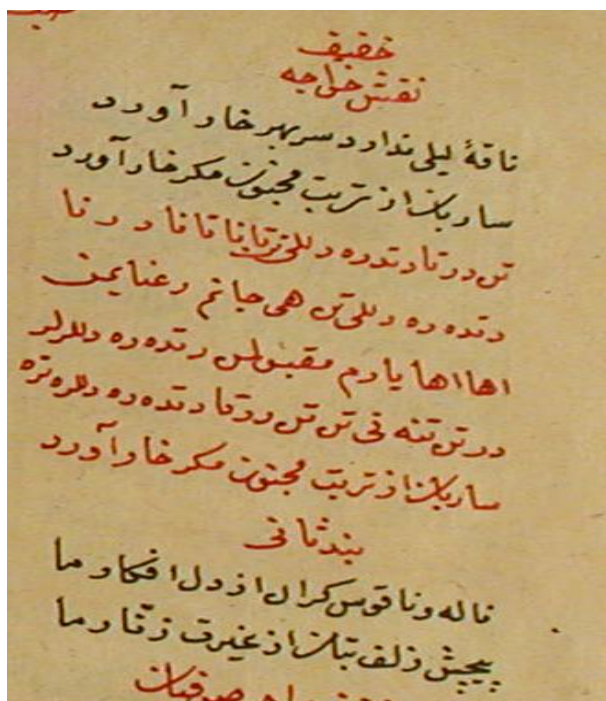
⁵⁴⁰ ML.1424.

⁵⁴¹ ne: ben, ML.

⁵⁴² olayım: olmayım, ML.

⁵⁴³ ne mekr eyler baņa eyler bülbul: bana mekrin etme bülbul, ML.

⁵⁴⁴ Vezin aksamaktadır.

⁵⁴⁵ “Naqış H’āce Hāfīf” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁵⁴⁶ “Naqış H’āce Šofyān” başlıklı bu güfte Farsçadır.

311

Beste Zencir Çerāğ Mü'ezzin Güfte-i Rāgıb Paşa⁵⁴⁷

mefā'ölün fe'ölātün mefā'ölün fe'ölün

Ḳudūm-i şevḳle tevbiḥ-i baḥt-ı şūm edelim

Ayağ-ı mül ile kesr-i ser-i gumūm edelim

Niżām-ı hey'et-i rezmi tamām bezme verip

Şaf-ı sipāh-ı gama şıdḳ-ıla hücūm edelim

Cānım yevel le lel le lel le li Öömrüm yā lā yevel lā li yār baḥt-ı şūm edelim

312

Beste Zencir Çerāğ Mü'ezzin

mefā'ölün fe'ölātün mefā'ölün fe'ölün

Bu şeb görüp dedim [ey] māḥ sür'atın kimedir

Kimi müşerref edersin Öazimetin kimedir

Şitāb edip taraf-ı kūy-ı yāra pūyānsın

Yine şabā o per-i rūy da'vetin kimedir

Cānım yā lā yevel le lel le lel le li Öömrüm yā lā yevel le lel le lel le li yār sür'atın kimedir

[106]

313

Beste Darbeyn Memiş Ağa [Güfte-i Vecdî]⁵⁴⁸

mef'ölü fā'ölātü mef'ölü fā'ölün

Luṭf-ı felek ki illere āb[ı] şarāb eder

Dil-teşne-i muḥabbete baḥr[i] serāb eder

Vecdî taḥammül eyle sipihriñ cefāsına

Bir gün olur ki eylediginden ḥicāb eder

⁵⁴⁷ Koca Rāgıb Paşa D. G.112 (5 beyit)(1-2).

⁵⁴⁸ Vecdî D. G.11 (5 beyit)(1-5).

Yā le lel le lel li tere lel le le lel lel lel li illere āb[1] şarāb eder

314

Beste Remel Meḥemmed Ağa

mefʿūlū mefāʿīlū mefāʿīlū feʿūlūn

Ḥat gelse leb<in> emdirir idiñ şimdi ne dersin

Bu vaʿd-i muḥaddem der idiñ şimdi ne dersin

Ey şūh-ı ḥat-āver baḳalım var mı şafāsı

Āyine-i Őālem der idiñ şimdi ne dersin

315

Beste Remel Tulum ŐAbdī [Güfte-i Veysi]⁵⁴⁹

mefʿūlū mefāʿīlū mefāʿīlū feʿūlūn

Meyl eylese aḡyāra aṅı şanma vefādır

Aḡyāra vefādan ḡaraḡı baṅa cefādır

Şüret vereyim derse eger şiʿrine Veysi

Ruḡsārına⁵⁵⁰ āyine desin pāk-edādır

Efendim āh yel le lel le lel le lel le lel li tere li yelet le lel le le li şanma vefādır

316

Beste Hafīf Ḳassāmzāde

mefāʿīlūn feʿīlātūn mefāʿīlūn feʿīlūn

Sipend-i şuʿle-i Rūmī iken semen derler

O āteş-i güle bilmem nice semen derler

Görünce rūy-ı Őaraḡnākini bu gülşende

Ḥicāb ile gül-i ter ter düşer semen derler

Cenān ey belī belī āh yele lel lel le le lel li yār yār amān amān yār belī şāh-ı men

⁵⁴⁹ Veysi D. G. 9 (5 beyit)(1-5).

⁵⁵⁰ ruḡsārına: ruḡsāruṅa, Veysi D. G. 9/5.

317

Beste Devr-i Kebîr Žaharya [Güfte-i Nâfiz]

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Gülsitân-ı hüsni ü naķş eden bahâristân yazar

Sünbül-i zülfin siyâķat hattını reyhân yazar

Hâtem-i laŖliņ çıkardıķ naķşını bir buseden

Nâfizâ aldık dehânından haber ihsân yazar

Cenân ey belî belî âh yele lel lel le le lel li yâr yâr amân amân yâr belî şâh-ı men

[107]

318⁵⁵¹

Beste Hafîf Corci [Güfte-i RâŖîf]

mefŖülü fāŖilātü mefāŖilü fāŖilün

Meclisde âfitâb gibi bir nev-civân gerek

Nûr-ı cemâl-i Ŗâleme pertev-feşân gerek

Bî-dâde-i firâķına esmâ-i⁵⁵² RâŖîfâ

Ol şâh-ı hüsne velvele-i el-amân gerek

Gelse şâhım gelse mâhım gelse benim nâzlı yârim yâr yâra bir nev-civân gerek

319

Beste Hafîf Bekir Ağa

mefŖülü fāŖilātü mefāŖilü fāŖilün

Ey gül-Ŗizâr hâlîme baķmaz mısın daķı

Semt-i ümîde şu gibi aķmaz mısın daķı

Etdiņ tamâm cânım sabrım gibi harâb

Cânâ bu nâz u cevri biraķmaz mısın daķı

⁵⁵¹ VBM. 70

⁵⁵² esmâ-i : isman, VBM.

Tene nen dir tā nā tene nen dir nā tā tene ne ni āh tene tendir yā leyli

320

Beste Devr-i Kebîr Küçük İmām
fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün

Cām-ı ğam nüş etmege bir yār-i hem-dem bulmadık

Biz bu dehrin sāġar-ı mihrinde Öālem bulmadık

Muttaśıl eksilmede cām-ı şarābın neşöesi

Lık cām-ı mihnetin keyfiyyetin kem bulmadık

321

Beste Şaķıl
mef'Öülü fā'Öilātü mefā'Öilü fā'Öilün

Dil-beste-i dām-ı zülf-i siyehkārın senin

Ey āhū-yı remide giriftārın senin

Gāhı fedā-yı ğamze-i hūn-hārın senin

Tāķat-rübā-yı şive-i reftārın senin

322⁵⁵³

Beste Muhammes ÖAlı Paşa
mef'Öülü fā'Öilātü mefā'Öilü fā'Öilün

Bir nım nigāh etse o māh istemez misin

ÖĀşık bu lutf[1] gāh-be-gāh istemez misin

Sevmek günāh ise o perı-çehreyi gönül

Sen irtikāba böyle günāh istemez misin

Belı cānım belı mırım a cānım yüzi māhım āh āh āh etmez misin

[108]

⁵⁵³ ML. 938.

323⁵⁵⁴

Beste Çenber Es'ad Efendi [Güfte-i Es'ad]⁵⁵⁵

fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Şevk-i ruhsârınla⁵⁵⁶ yaqsam şinem üzre n'ola⁵⁵⁷ dâğ

Āteş-i pür-şu'öle[de]n⁵⁵⁸ süzân olur zîrâ çerâğ

Çekme el sâķi meded dāmân-ı⁵⁵⁹ bezm-i Ŗayşdan

Kesme gel sâğar-güsârân⁵⁶⁰-ı muhâbbetden ayâğ

324⁵⁶¹

Beste Muhammes Ĥâfız Rıf'at⁵⁶²

Beni derd [ü] ġam-ı Ŗaşķla bîmâr eden Ŗömrüm

Çeşm[i] nemde⁵⁶³ dil[i] ġamda kıoyup zâr eden Ŗömrüm

Nâvek-i ġamla pârelenip⁵⁶⁴ bî-sebeb

Lutf ile âğyârının⁵⁶⁵ derdine dermân eden⁵⁶⁶ Ŗömrüm

325

Beste Ĥâfîf Tulum ŖAbdî

fe'ölātün fe'ölātün fe'ölātün fe'ölün

O levendâne kesimle ġörüp ol şîm-teni

Nice olsun dil emîn revîşî yok teni

Reng-i rûyî düşer idi ayağâ bâde-şîfat

Āh o billûr topuķ ile Ŗaķîķ-i Yemenî

⁵⁵⁴ ML. 938; VBM. 70.

⁵⁵⁵ Ş. Esad D. G. 112 (5 beyit)(1-3).

⁵⁵⁶ ruhsârınla: ruhsârınla, Ş. Esad D.; ruhsâr-ı ġüle, VBM.

⁵⁵⁷ n'ola: n'ola, Ş. Esad D.; tâze, ML.

⁵⁵⁸ şu'öle[de]n: şu'öleden, Ş. Esad D.; şuğleden, ML.

⁵⁵⁹ dāmân-ı : dāmân-ı, Ş. Esad D.; ve amân, ML.

⁵⁶⁰ sâğar-güsârân: sâğâr-küsârân, Ş. Esad D.; sâğar-ı ġüsârân, ML; sâğar-güsârânı, VBM.

⁵⁶¹ VBM. 71

⁵⁶² Güftenin vezni tespit edilememiştir.

⁵⁶³ çeşm[i] nemde: çeşmim gamda, VBM.

⁵⁶⁴ pârelenip: yaralayıp, VBM.

⁵⁶⁵ âğyârının: âğyârı, VBM.

⁵⁶⁶ dermân eden: tımar eder, VBM.

Belî belî belî lel lel li tereli yevel lel lel li yâr görüp ol şim-teni

326

Beste Zencîr Tabûî Efendi

mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

Ne meylimiz güline gülşeniñ ne goncasına

Taḥammül olsa daḥı ḥārını şikencesine

Naẓar kılinca o maḥmūr çeşm müjgāna

Kebūteri dil-i şehbāzım aldı pençesine

Yentir lâ tir yel le le lel li cānım yevel le le lel lel li vay gülşeniñ ne goncasına

327

Beste Darb-ı feth' Ŗİtrî [Güfte-i Nâbî]⁵⁶⁷

mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

Bir kerre iltifâtın ile ḥürrem olmadık

Bîḡāne deñli şohbetiñe mahrem olmadık

Etvārımız müselleḡ-i erbāb-ı tab' iken

Cānā seniñ yanınḡa hemān Ādem olmadık

Āḡ cānım yevel le le le le le le le le le le li Ŗömrüm tere le le le le le le le le li

tere lel lel lel le li dādî dādî dādî belî şāḡ-ı men

[109]

328⁵⁶⁸

Beste Çenber [Güfte-i Murādî]

fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Maḡdem-i feyz-i⁵⁶⁹ bahār ile gelip nev-rūzumuz

Gül gibi geldi açıldı tāli'î-î fîrūzumuz

⁵⁶⁷ Nâbî D. G.393 (5 beyit) (1-4).

⁵⁶⁸ ML 856.

⁵⁶⁹ maḡdem-i feyz-i: hamd li'llāḡ nev-, ML.

Ey Murādî her seher biz diğleriz bülbülli
Nāle-i murgān olupdur şimdi sâz u sūzumuz⁵⁷⁰

Dādî dād yār yār gelip nev-rūzumuz Őömrüm vay

329

Beste Hafîf Tâhir Efendi
mefâöilün mefâöilün mefâöilün mefâöilün

O şūhuş ey göñül düşünām-ı laŐl[i] telh-bār olmaz
Meyiñ taŐmında olmazsa hārāret neşŐe-dār olmaz

Dedim yāra niçün kesdiñ o şim-i sâŐide naŐli

Dedi olsa şime çendān iŐtibār olmaz

Āh serv-i nāzım yār Öişve-bāzım hālīm bildi niçün etmezsin Őināyet söyleyemem
Őāşıkıñım deyü hıcābım var amān eyle mürüvvet keremiñden a cānım

330

Beste Hafîf Dilhayāt [Güfte-i Dāniş]⁵⁷¹
feŐilātün feŐilātün feŐilātün feöilün

Yek-be-yek gerçi murād-ı dili taķrîr etdim
N'eyleyim āh o meh-peykeri dil-gîr etdim

Eyleyip h'ābda taķbîl o nūr-ı başarı
Uyanıp h'āhiş ile Öaynını taŐbîr etdim

Āh serv-i nāzım Öişve-bāzım gel efendim belî şāh-ı men
[110]

331

SemāŐî MüŐezzinbaşı ŐŐşmān Ağa

⁵⁷⁰ sūzumuz: sözüümüz, ML.

⁵⁷¹ Dāniş D. G. 416 (7 beyit)(1-2).

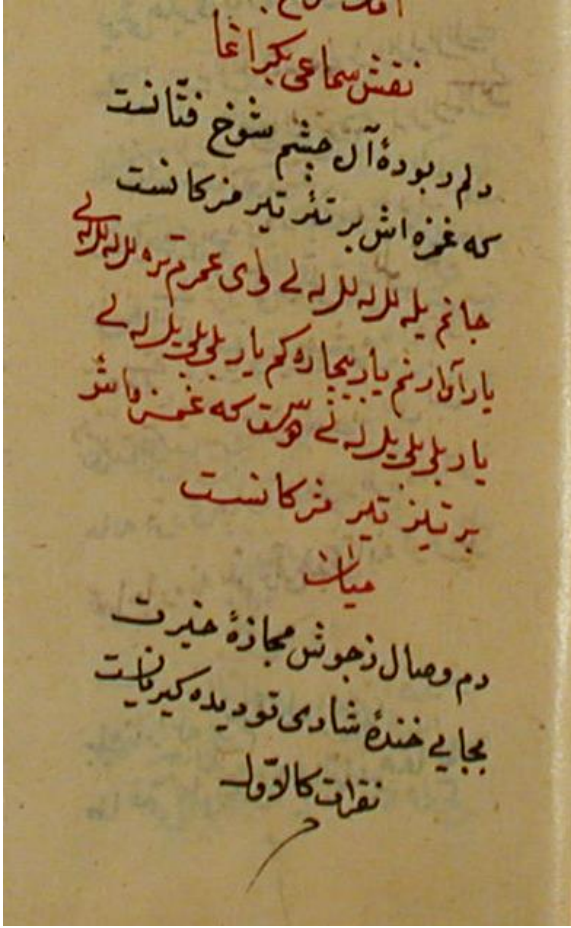
mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün

Beni leb-rız-i sevdā eyleyen şūh-ı cihānsın sen
Vücūdum nāl eden fırkatde bir mūy-miyānsın sen

Firāķına taḥammül güç viśāle erme de müşkil
Çekilmez çille-i Ōaşķın sen ol ķaşı kemānsın sen

Āh cānım yele le lel lel le lel lel le lel le le lā li amān şūh-ı cihānsın sen

332⁵⁷²

333

Semā'Ōi Mü'ezzinbaşı ŌŌsmān Āğa [Güfte-i Dāniş]⁵⁷³

mefā'ölün fe'ölātün mefā'ölün fe'ölün

⁵⁷² “Naķış Semā'Ōi Bekir Āğa” başlıklı bu güfte Farsçadır.

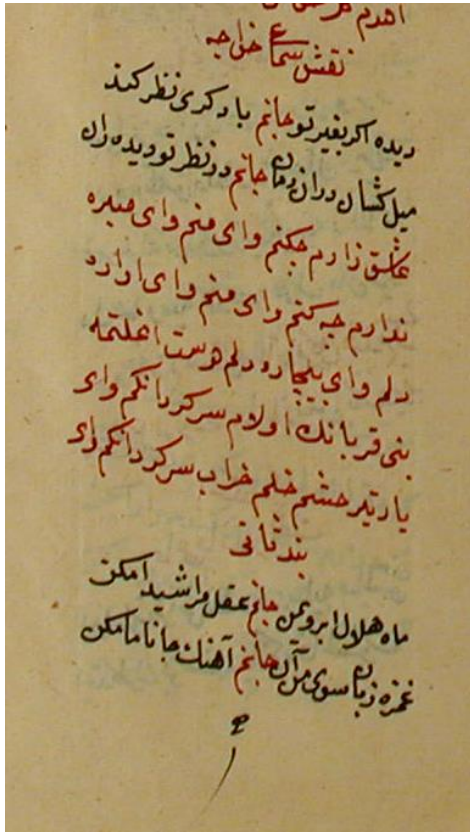
⁵⁷³ Dāniş D. G. 417 (9 beyit)(1-8).

Gel ey şabā o gül-i hoş⁵⁷⁴-nümāyı söyleşelim
Ümîd-i lutf ile hârf-i vefâyı söyleşelim

Amān amān göñül o[l] tıfl-ı Ŗişve-perdāzın
Yakında başladığı nev-edāyı söyleşelim

Amān cilvekārım şivekārım şeh-levendim gel gel gel efendim gel hoş-nümāyı söyleşelim

334⁵⁷⁵

[111]

335

SemāŖi Šālîh Ağa

mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün

⁵⁷⁴ hoş: hod, Dâniş D. G. 417/1.

⁵⁷⁵ “Naķış SemāŖi H`āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

Diriğ etmez mi cevriñi şunar her laḥẓa sultānım
Leb-i laʕliḡle mest olsaḡ n'ola ey şūḥ-ı ḥūbānım

Bize bu nāz u istiḡnā raḡibe lutf-ı gūn-ā-gūn
Taḥammül ḡalmadı dilde benim devletlü sultānım

Vay yār yār yār dādı ḡurbānıḡ olayım ḡayrān olayım feryād eliḡden yār ey yār ey

336⁵⁷⁶

Semāʕi Bekir Aḡa⁵⁷⁷

feʕilātün feʕilātün feʕilātün feʕilün

Lebini aḡzıma ol āfet-i devrān verir
İyüce⁵⁷⁸ ʕāşık-ı dildār⁵⁷⁹ daḡı cān verir

ḡayrılarla ḡörüşür⁵⁸⁰ şine-be-sine dildār
Dil-i bî-çāreye geldikde hemān yan verir⁵⁸¹

Serv-i nāzım ʕişve-bāzım gel efendim yel li yel li yele le lā li āḡ nāzenin amān verir

337⁵⁸²

Semāʕi Ḥāfiẓ Rıfʕat Üsküdāri

mefʕülü fāʕilātü mefāʕilü fāʕilün

Olsun tırāş ḡatt-ı ruḡuḡ sāye⁵⁸³ şalmasın
Etdiklerin bu ḡüsle yanına ḡalmasın

Budur niyāz[ı] ʕāşık-ı ḡasret-keşin⁵⁸⁴ müdām
Bir büseḡ⁵⁸⁵ almayınca Ḥudā cānım almasın

⁵⁷⁶ ML. 977

⁵⁷⁷ Güfte VBM'de Müezzınbaşı Ali Aḡa'ya, ML'de Ali Aḡa'ya kayıtlıdır. VBM.76.

⁵⁷⁸ iyüce: [o] yüce, ML.; eiyce, VBM.

⁵⁷⁹ ʕāşık-ı dildār: aşık dil-dār, ML.

⁵⁸⁰ ḡörüşür: ḡüreşür, ML.

⁵⁸¹ dil-i bî-çāreyi ḡördük de nümāyān verir, ML.; dil-i bî-çāreyi ḡördükte hemān yan virür, VBM.76.

⁵⁸² ML. 979; VBM. 75.

⁵⁸³ sāye: sāy, VBM.

⁵⁸⁴ ḡasret-keşin : hasretinin, ML.

⁵⁸⁵ büseḡ: büse, VBM.

Āh cenān⁵⁸⁶ ey sāye śalmasın

338

Naķış SemāŌi TabŌi

mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün

Hep muntażırız ĥasret ile bezm-i śafāya

Yok mı ĥaberi tāze gönül söyle śabāya

Cānım yele lel lel le lel lel li tere li yele lel lel le lel lel li Ōömrüm tere lel lel le lel lel li
tere li yele lel lel le lel lel li

Yürük

Dıdere dıdere dıdere dir ten nā tene dirni ter dilli ter dilli ter dilli tene nā tene dirni yār
yār Ōişve-bāzım dost dost dost serv-i nāzım sevdā beni bu ĥāle qodı çāre ne bilmem
dillerde o gelmez Ōacabā çāre ne bilmem yok mı ĥaberi tāze gönül söyle

Meyān

Biñ nāz ile bir nım-nigāh içün efendim

Tāqat mi gelir cevır ile ammā bu cefāya

[112]

339

SemāŌi ŌArtın

fāŌilātün fāŌilātün fāŌilātün fāŌilün

Nutķ ederse ĥāl ile bir ter-zebāndır gözleriñ

Kāfir-i ġamzeñden ey meh tercemāndır gözleriñ

Ebruvānıñ gerçi rahm eyler gehi imān ile

Öldürür Ōuşşāķı ammā bı-amāndır gözleriñ

⁵⁸⁶ cenān: cinan, VBM.

Belî belî yentir yel lel lel li âh âh âh amân amân amân ter-zebândır gözlerin

340

Semâ'î Kemânî İbrâhîm Ağa [Güfte-i Nakşî]⁵⁸⁷

fa'ôilâtün fa'ôilâtün fa'ôilâtün fa'ôilün

Nâz ile gördüm bugün ol dil-pesendimdir gelen

Âh ile mümtâz-ı hûbân şeh-levendimdir gelen

Qumrı gögsi bir kabâ-yı cânfes ôıydiyye giyip

Ôömrümün sermâyesi cânım efendimdir gelen

Ôömrüm ey vay cânım derdime dermân eyle el-amân hâlim pek yaman gel gel gel
efendim amân âh efendim

341⁵⁸⁸

Semâ'î Bekir Ağa

mef'ôülü mef'ôülün mef'ôülün fa'ô

Şabr eyleyemem yek deme⁵⁸⁹ cânânsız ben

Bir lahza dil ârâm edemez⁵⁹⁰ cânsız⁵⁹¹ ten

Âdâb-ı nûkât⁵⁹² ol leb-i esrâridır ammâ⁵⁹³⁵⁹⁴

Ey şüh-ı cihân gamzeş usûli bir fen

Gel gel a cânım gel gel gel sultânım gel âh âh şabr edemem ben

342⁵⁹⁵

Semâ'î İmâm

mef'ôülün fe'ôilâtün mef'ôülün fe'ôilün

Dilim o nâdîde-gû âşinâ-yı dilberdir⁵⁹⁶

Sözüm latîfe-i hâtır-güşâ-yı dilberdir⁵⁹⁷

⁵⁸⁷ Nakşî D. G. 415 (5 beyit)(1-4).

⁵⁸⁸ ML. 977

⁵⁸⁹ yek deme: yek-dem, ML.

⁵⁹⁰ edemez: edemem ben, ML.

⁵⁹¹ cânsız: cânânsız, ML.

⁵⁹² âdâb-ı nûkât: âdâb-ı nekât, ML.

⁵⁹³ o lebi esrâridır ammâ: ol lebsiz rey, ML.

⁵⁹⁴ Vezin aksamaktadır.

⁵⁹⁵ ML. 905.

⁵⁹⁶ nâdîde-gû âşinâ-yı dilberdir : nâdire kûy-ı sezâ-yı diledir, ML.

Güşāde hâtır eden⁵⁹⁸ ğonca-i dil ü zārī⁵⁹⁹
Nesīm-i gülşen-i vaśl-ı⁶⁰⁰ hevā-yı dilberdir

Āh dir dir tenen ni ten tenen ni tā nā dirni

343

Semā'Ōi Bekir Ağa

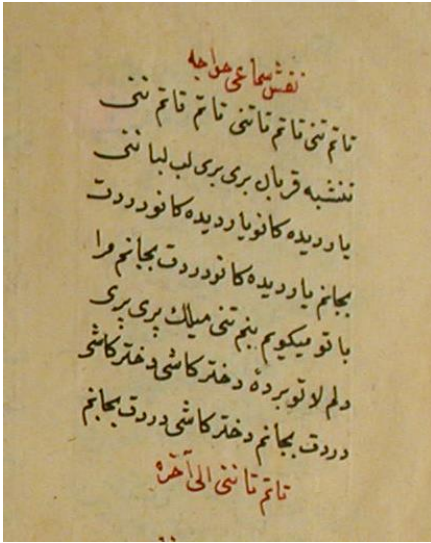
fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün

Sen gibi mümtāz yār-ı dil-pesendim var iken
Kime kıl olam seniñ gibi efendim var iken

Ķanda varam sāye-i zūlf-i kemendim var iken
Kime kıl olam seniñ gibi efendim var iken

[113]

344⁶⁰¹

345

Naķış Semā'Ōi Ķara İsmā'Ōil Ağa

fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün

⁵⁹⁷ hâtır-güşā-yı dilberdir: hâtır-ı güşā diledir, ML.

⁵⁹⁸ eden: eder, ML.

⁵⁹⁹ dil ü zārī, dil-zārī, ML.

⁶⁰⁰ gülşen-i vaśl : dil-keş-i vaslın, ML.

⁶⁰¹ “Naķış Semā'Ōi H'āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

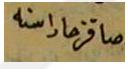
Cān fedā lahẓa-i neẓẓāresine gülüm yār
Māʾilim çāresine çāresine gülüm yār

Āh ey gül-i raʾnā-yı men bülbül-i şeydā -mükerrer-
ÔĀşıkım ey āh saña vay saña cānım
Merhamet eyle gül baña hey Ôömrüm hey

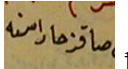
Bilse ahvālimi ol māh-ı münîr gülüm yār
Belki rahm eyleye āvāresine gülüm yār
[114]

346

Naķış Semāʾi Fāhir Efendi [Güfte-i Fāhir]
fāʾilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün

Geldi ol büt zülfini dökmiş ruḥ-ı hamrāsına
Kıplamış semmūrını gülgün hārāsına
Yürük
[mefʾülü mefāʾilü mefāʾilü feʾülün]

Ey dilber-i rakḳās seniñ ḥüsnüñe bendim
Bağdıķca o āyine-i ruhsārı begendim
Ben mest-i mey-i laʾl ile çok ḥāl göründüm
Ol vechle hiç düşüremem Ôaşķla kendim

Kıplamış semmūrını gülgün hārāsına
Meyān
[fāʾilātün fāʾilātün fāʾilātün fāʾilün]
Ehl-i sevdā eyler eftimün ile dāʾim devā
Bağ o şūḥuñ perçem dökmiş ruḥ-ı zıḃāsına
Yürük
[mefʾülü mefāʾilü mefāʾilü feʾülün]
Sāķı hele mümtāz gerek bezm-i şafāda
Elmās ḳadeḥ ile suna tavşan ḳanı bāde

Naql eyleye dendāna gehi bŭse-i la'Ŗliŋ
Fāhir de ola va'Ŗd-i viŝālini recāda
Bağ o ŝŭhuŋ perçem dökmiş ruħ-ı zîbāsına

347

**Naķıŝ Semā'Ŗi Fāhir Efendi [Gŭfte-i Fāhir]
mefā'Ŗilŭn fe'Ŗilātŭn mefā'Ŗilŭn fe'Ŗilŭn**

Bilind[i] bŭseye yok yārın izni gŭl memeden
Ėarağ ne Ŗāŝıķa cevri etmeden Ŗpŭlmemeden
Yŭrŭk

[mefā'Ŗilŭ mefā'Ŗilŭ mefā'Ŗilŭ fe'Ŗilŭn]

Al cāmdan aħŝam beri cānāne ačılmıŝ
Ŗubhŭ olmiŝ ačılmıŝ ŝafaķ ammā ne ačılmıŝ
Ėoynında anıŋ şine ķomiŝ ŝāķ-ı mŭcellā
Ŗehr-i dil-i Ŗuŝŝāķda çok hāne ačılmıŝ
Ėarağ ne Ŗāŝıķa cevri etmeden Ŗpŭlmemeden
Meyān

[mefā'Ŗilŭn fe'Ŗilātŭn mefā'Ŗilŭn fe'Ŗilŭn]

Bu Fāhir aķa giriftār iken ne bağlandı
Tereddŭd eyleme ey dŭgme sen çözŭl memeden
Yŭrŭk

[mefā'Ŗilŭ mefā'Ŗilŭ mefā'Ŗilŭ fe'Ŗilŭn]

Dillerde meyiŋ zevķi hemiŋ cāmına maħŝŭŝ
Gördŭm mey-i la'Ŗliŋle be-gŭlfāmına maħŝŭŝ
Dŭzd-i nigehiŋ haŋçeri ile belde gezermiŝ
Var bir gŭmŭŝ āyiŋesi endāmına maħŝŭŝ
Tereddŭd eyleme ey dŭgme sen çözŭl memeden
[115]

348

**Semā'Ŗi Kŭrkçizāde İsmā'Ŗil AĞa
mefā'Ŗilŭ fā'Ŗilātŭ mefā'Ŗilŭ fā'Ŗilŭn**

Etsem Ŗaceb mi nāleler ol gŭl-Ŗizār içŭn
Sevdā-ħurŭŝa başladı dil de bahār içŭn

Şatdık o hod-pesende ki şad imtinān eder
ÔArz etse gül cemālini bir kez hezār için

Belî yārim a cenānım nev-civānım gel gel amān yel lel lel lel lel li tere lel le le lel lel
li yel lel lel lel lel lel li amān amān hezār için

349

Semā'î Kürkçizāde

fā'îlātün fā'îlātün fā'îlātün fā'îlün

Pāyına yüzler sürüp dāmānı būs eyledim
Derdimi ol āfitāb-ı hūsne bir bir söyledim

Ĥālimi bildiñ efendim merĥamet eyle dedim
Dedi çok lutf eylerim ben Ôāşık-ı nālānıma

Amān olurken derd ile nālān
Edip ikrām ile şāyān
Beni iĥsān ile şādān sen
Etdiñ ey şeh-i zî-şān

350

Naķış Semā'î Küçük İbrāhīm Ağa

mefā'îlün fe'îlātün mefā'îlün fe'îlün

Cefāya ey büt-i nev-reste tākātım var yok Ôömrüm cānım hey
Nigāh-ı rüy-ı nigāra ķanā'atım var yok Ôömrüm cānım hey

Yār yār yele li yelā cānım yār hey dost dost tereli yelā mīrim yār hey hey hey cānım yār
yār gel amān ķurbān ĥayrān ser-gerdānım men men gel efendim amān hey

Meyān

Meger ki eyleye kendi beni sezā-yı viśāl Ôömrüm cānım hey
Niyāz-ı vuślata zīrā liyāķātım var yok Ôömrüm cānım hey

351

Semā'î Küçük İbrāhîm Ağa
fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün

Keçdiği çün güzelin şevk-ile şimîn-bedenin
Bir yere gelmesin iki yakası pîrehenin

Böyle ser-dāde-i tiğ-i sitem<den> olmağdan ise
Bārî kurbānı olam şayd-ı vîsālînde senin

Dādî yār ey āh belî yārim cānım gül-fidānım gel gel Öömrüm nev-civānım gel gel gel
ey amān ey Öömrüm cümleden güzeldir amān güzeldir

[116] [boş]

[117]

DŪGĀH

352⁶⁰²

Beste Çenber Es'ād Efendi [Nā'îlî-i Kādîm]⁶⁰³

mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün

Ölzarın gül gül olmuş büseden⁶⁰⁴ dil rāğ-ı dāğındır⁶⁰⁵
Hased ol⁶⁰⁶ bāğbān-ı⁶⁰⁷ Ŗaşka kim gül-çin-i bāğındır

Nümāyān olmadıkça şubh-ı vuşlat sönmesin yansın
Fitil-i⁶⁰⁸ dāğ-ı firķat şinede ey dil⁶⁰⁹ çerāğındır

Büsedden dil rāğ-ı dāğındır

353

Beste Çenber Tab'î
mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün

⁶⁰² VBM. 77; ML. 937.

⁶⁰³ Nā'îlî D. G. 75 (5 beyit)(1-4).

⁶⁰⁴ büseden: bu sene de, ML.

⁶⁰⁵ rāğ-ı dāğındır: dāğ dāğundur, Nā'îlî D. G. 75/1; dāğ-ı dāğındır, VBM, ML.

⁶⁰⁶ ol: ola, VBM; ol, ML.

⁶⁰⁷ bāğbān-ı: bāğ-bān, VBM.; bāğbān-ı, ML.

⁶⁰⁸ fitil-i : fitil-i, VBM; kıt, ML.

⁶⁰⁹ dil: ğam, Nā'îlî D. G. 75/4.

Bizi ĥasret eden ol bŭy-ı gışŭya şabâdır hep
Anı-çŭn fık-r-i devr-â-devrimiz mahż-ı ĥatâdır hep

ŖAceb kimden ŭmîd-i vuşlat eylersiŭ gŭŭl bilmem
Zamâne tâzesi hercâyı-meşreb bı-vefâdır hep

Bŭy-ı gışŭya şabâdır hep

354⁶¹⁰

Beste řaķıl Bekir Aġa

mefŖŭlŭ faŖilâtŭ mefaŖilŭ faŖilŭn

şinemde tâze řerĥalarıŭ reşk-i bâġ olur⁶¹¹

Ol lâlezâr-ı ĥasrete dâġım⁶¹² çerâġ olur

Gel gel ki tâ viřâliŭ ile kâ-m-yâb olam

Ey meh sevip sevilmeġe bil kim⁶¹³ yařaġ olur

355⁶¹⁴

Beste Evfer

feŖilâtŭn feŖilâtŭn feŖilâtŭn feŖilŭn

Bu ġadar lerze nedendir dil-i sŭzânımda⁶¹⁵

Yine âşâr-ı ġazab var gibi sultânımda

Dil-i sŭzânımı tesķiŭ⁶¹⁶ edemez baĥr-i muĥîť

Bu ĥarâret nedir âteş mi yanar cânımda

356⁶¹⁷

Beste Ĥafîf EsŖad Efendi [Ĥŭfte-i EsŖad]⁶¹⁸

mefaŖilŭn feŖilâtŭn mefaŖilŭn feŖilŭn

⁶¹⁰ VBM. 77; ML. 901.

⁶¹¹ řerĥalarıŭ reşk-i bâġ olur: řŭĥa gerek destin bâġ olur, VBM; řerĥaların reşk-i bâġ olur, ML.

⁶¹² lâlezâr-ı ĥasrete dâġım: lale-zâr-ı ĥasrete dâġım çerâġ, VBM; lâle-zâr hasata dâim çerâġ, ML.

⁶¹³ meh sevip sevilmeġe bil kim: meh sevip söylemeġe belkim, VBM; meh-i sŭb sevilmeġe bil-kim, ML.

⁶¹⁴ ML. 898

⁶¹⁵ sŭzânımda: nâlânımda, ML.

⁶¹⁶ tesķiŭ: iskâ, ML.

⁶¹⁷ ML. 902, VBM. 78.

⁶¹⁸ ř. Esad D. G. 6 (5 beyit)(1-2).

Nigāh[a] hîrelenir⁶¹⁹ çeşm-i âfitâb⁶²⁰ saña
Meger ki⁶²¹ sāye-i zülfün ola niķāb saña

Sirişk-i⁶²² dîde-i hâsretle sūziş-i Őaşķım
Verir ne deñli⁶²³ füzün⁶²⁴ olsa⁶²⁵ āb u tāb⁶²⁶ saña

Āh yel le lel lel le lel le lel le lel le lel li āfitāb saña

357⁶²⁷

Beste Devr-i Kebîr Taböi
fāŐilātün fāŐilātün fāŐilātün fāŐilün

Berg-i gül⁶²⁸ ey ğonca-fem sen gibi ter-dāmen⁶²⁹ midir
Yāsemen endāmına boyınca pîrāhen midir⁶³⁰

Gūşına girmez ne hîkmetdir fiġān-ı Őāşķān
Āh teŐşîr eylemez ķalbiñ Öaceb āhen midir
[118]

358

Beste Zencîr Seyyid Aĥmed Aġa [Ġufte-i Fāzıl]⁶³¹
mefāŐilün mefāŐilün mefāŐilün mefāŐilün

N'îçün pinhān edersin rūyın ey şūh-ı nāzende
Efendim toġrı söyle hūsnüñe Őāşķ mısın sen de

Ne yapsın Fāzıl-ı bî-çāre žālim sen de insāf et
Ĥayālîñ şînde Őaşķın ġönülde āteşin tende
Yele lel li tere li yele li yele lā yā lā yele le le le yelet li rūyın ey şūh-ı nāzende

⁶¹⁹ nigāh hîrelenir: nigāhı hayrlanır, ML.; nigahı hîrelenir, VBM.; hîrelenür, Ş. Esad D. G. 6/1.

⁶²⁰ çeşm-i âfitāb: çeşm âfitāb, VBM.; çeşm-i âfitāb, Ş. Esad D. G. 6/1.

⁶²¹ meger ki: güne, VBM; meger ki, Ş. Esad D. G. 6/1.

⁶²² sirişk-i: sevişin, VBM; sirişk-i, Ş. Esad. D. G. 6/2.

⁶²³ ne deñlü: nedenli, ML; ne denlü, VBM; ne deñlü, Ş. Esad D. G. 6/2.

⁶²⁴ füzün: ferzan, VBM, füzün, Ş. Esad D. G. 6/2.

⁶²⁵ olsa: ola, ML.; olsa, Ş. Esad D. G. 6/2.

⁶²⁶ āb u tāb: āb-ı tāb, VBM, āb ü tāb, Ş. Esad D. G. 6/2.

⁶²⁷ ML. 901; VBM. 78

⁶²⁸ berg-i gül: berin gel, ML; berg-igül, VBM.

⁶²⁹ ter-dāmen: ter-i dāmen, ML; ter-dāmen, VBM.

⁶³⁰ boyınca pîrāhen midir: büyükçe perāhin midir, ML. ;boyunca pîrāhen midir, VBM.

⁶³¹ Aynı ġufte için bkz.: MM. g. 899.

359⁶³²

Semā'Ūi Es'Ūad Efendi [Güfte-i Nā'Ūilī]⁶³³

fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilün

Şayd eder biñ dili bir dāmla⁶³⁴ zülf-i siyehiñ⁶³⁵

Düşürür biñ dili bir dāma⁶³⁶ şikenc-i külehiñ

Şad ḥased merdümek-i çeşmime⁶³⁷ kim mahremidir⁶³⁸

Kaşr-ı dīdemde ḥayālīñ gibi bir⁶³⁹ pādīşehiñ

Cānım yele le le lel li lel le le lel lel le le lel li dāmla zülf-i siyehiñ

360⁶⁴⁰

Semā'Ūi İsmā'Ūil Ağa [Güfte-i Kāmī]⁶⁴¹

mef'Ūlū fa'Ūilātū mefā'Ūilū fa'Ūilün

Hāl-i siyeh ki gerden-i nāzik terindedir

Bir bñsesine cānımı versem yerindedir

Perçem şanır o nūr-ı siyāhı gören velī⁶⁴²

Žıll-ı⁶⁴³ hümā-yı evc-i melāḥat serindedir

Yār belī yār belī dost hey hey hey hey

361⁶⁴⁴

⁶³² ML. 906; VBM. 80

⁶³³ Nā'Ūilī D. G. 197 (5 beyit)(1-2).

⁶³⁴ biñ dili bir dāmla: bin dili bir dām ile, Nā'Ūilī D. G.197/1; bin dili bir damla, ML; bin dil bu dām ile, VBM.

⁶³⁵ ML'de bu mısra üçüncü mısra olarak tekrar etmektedir (Sad eder bin dilli bir damla zülf-i siyehin).

⁶³⁶ biñ dili bir dāma: bir dili bir dāme, Nā'Ūilī D.; ML.;bin dil bir dām,VBM.

⁶³⁷ şad ḥased merdümek-i çeşmime: sad hased merdümün çeşmime, ML.; sad hased merdume çeşmine, VBM.

⁶³⁸ mahremidir: mahremidür, Nailī D. G.197/2.; mahremdir ML; mahremdir, VBM

⁶³⁹ bir: bir, Nā'Ūilī D. G. 197/2, ML; bu, VBM.

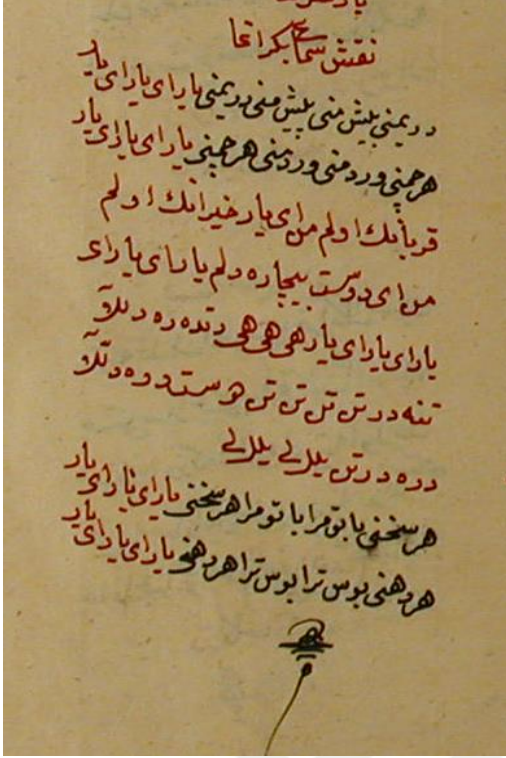
⁶⁴⁰ ML. 905; VBM. 79.

⁶⁴¹ Kāmī D. G. 53 (7 beyit)(1-2).

⁶⁴² velī: dili, ML; velī, Kāmī D G. 53/2, VBM.

⁶⁴³ žıll-i : žıll-i, Kāmī D. G. 53/2, ML; zıllı, VBM

⁶⁴⁴ “Naķış Semā'Ūi Bekir Ağa” başlıklı bu güfte Farsçadır.

[119]

KÜÇEK

362⁶⁴⁵

Beste Hafîf Bekir Ağa [Güfte-i Dâniş]⁶⁴⁶

mef'ûlû fa'ôilâtü mef'â'îlû fa'ôilün

Aldanma Ŗaşkıñ ey dil-i zâr ibtidâsına⁶⁴⁷

Bu kâr-ı sa'ôbıñ eyle nażar intihâsına

Biñ kez cefâ da eylese vardır taħammül[üm]

Tenhâ o şûh-ı tünd-diliñ bir vefâsına

Âh belî belî belî lel lel li ye le le le le le li mâ'îlim yâr edâsına

363⁶⁴⁸

Beste Hafîf

fa'ôilâtün fa'ôilâtün fa'ôilâtün fa'ôilün

⁶⁴⁵ VBM. 81.

⁶⁴⁶ Dâniş D. G. 515 (8 beyit)(1-7).

⁶⁴⁷ dil-i zâr ibtidâsına: dil-i zâr ibtidâsına , Dâniş D. G. 515/1.; dil zâr-ı ibtidâsına, VBM.

⁶⁴⁸ VBM'de bestekâr Bekir Ağa olarak kaydedilmiştir: (VBM.82).

Ḳaddiṇe ḳılsıṇ naẓar serv-i ḥırāmān isteyen
Ḥüsnüṇi seyr eylesin bāḡ-ı gülüstān isteyen

Senden özge Ŗāşık-ı dil-ḥastaya olmaz devā
Şiṇeye şarsın seni derdine dermān isteyen

Cānım a cānım sultānım efendim derdine dermān
[120]

364⁶⁴⁹

SemāŖi Bekir Aḡa⁶⁵⁰

mefŖölü fāŖilātü mefāŖilü fāŖilün

Meyl edeli o ḡonca-femiṇ⁶⁵¹ dil-ārāsına⁶⁵²

Uyduḡ ne çāre bād-ı şabāveş hevāsına

Āşüb-sāz-ı Ŗālem iken şimdi ol perī⁶⁵³

Raḥm etdi ādemiyyet⁶⁵⁴ edip mübtelāsına

Amān neyleyim bī-vefādır desem deḡil āḡ pür-cefādır desem deḡil āḡ māŖilim edāsına
amān edāsına vay

⁶⁴⁹ ML. 998; VBM. 82.

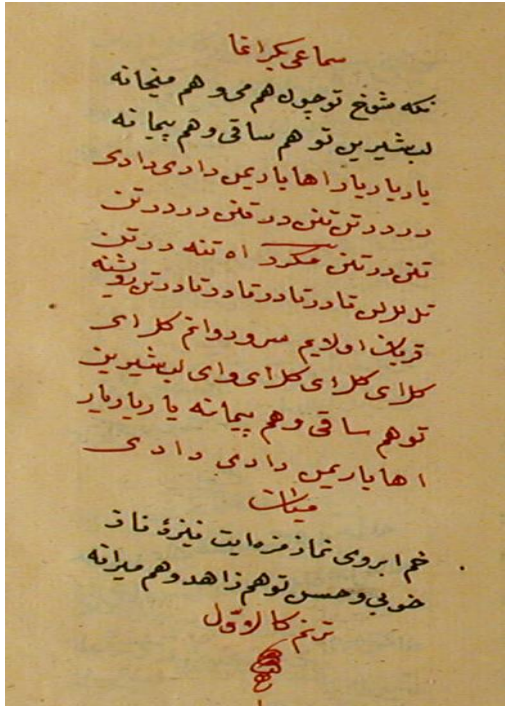
⁶⁵⁰ Güfte VBM’de daha uzundur. Devamı için bkz. VBM.82.

⁶⁵¹ femiṇ : mehin, ML; femin; VBM.

⁶⁵² dil-ārāsına: dil-ârâsına, ML; dil-i edāsına, VBM.

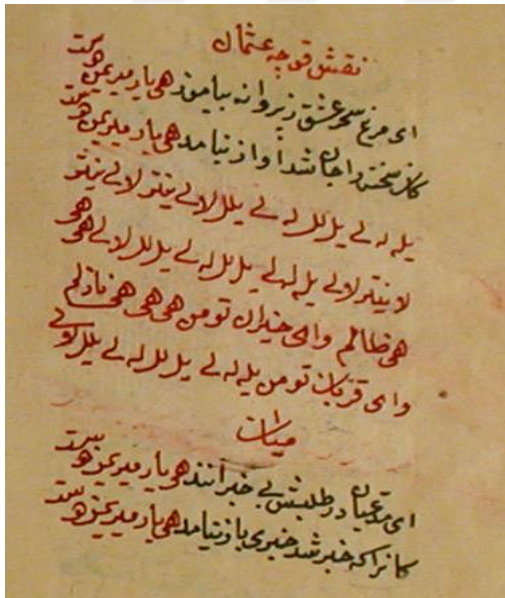
⁶⁵³ ol perī: sevdiğim, ML; ol peri, VBM.

⁶⁵⁴ ādemiyyet: ademiyyet, ML; ed’iyyet, VBM.

[121]

HÜSEYİNİ

⁶⁵⁵ "Sema'î Bekir Ağa" başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁶⁵⁶ "Naqış Koca Ösmân" başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁶⁵⁷ Fuzûlî D. G. 243 (6 beyit)(1-2). ML. 1010., HMD. 221/g. 328. HMD'de ikinci beyit yoktur.

368⁶⁵⁸

Beste Hâvî Pazarbaşı Nażîm [Güfte-i Yahyâ Nażîm]⁶⁵⁹

mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün mefâÖilün

Şarâb içsem gelen gözden o demde eşk-i âsretidir

Benim mestâne kârım eşk-i gamda⁶⁶⁰ bezm-i âsretidir⁶⁶¹

Çemende kıatre-i şebnem letâfet⁶⁶²-bahş-ı sünböldür

O zülf-i çin çin ü ham-be-hamda eşk-i âsretidir

Âh yel le lel li eşk-i âsretidir

[122]

369

Beste Zencîr TabÖî

mefâÖilün feÖilâtün mefâÖilün feÖilün

Hezâr şerha ile şinem özge bağımıdır

Göñülde tâbiş-i âsret yanar çerâğımdır

Telâtum etmede ser-tâ-<be->ka-dem yem-i Öaşkıım

Dü çeşmime bağ-ı çeşmim akar ayağımdır⁶⁶³

Tene tâ dir ten dir tenen dir tene ten dir dir tâ nâ dirni yâr özge bağımıdır

370

Beste Bereşân Žaharya [Güfte-i Fuzûlî]⁶⁶⁴

feÖilâtün feÖilâtün feÖilâtün feÖilün

Yâr rahm etdi gelip nâle vü efğânımıza

Ki ka-dem başdı bugün külbe-i ahzânımıza

⁶⁵⁸ ML.1032.

⁶⁵⁹ Y. Nażîm D. G. 205 (7 beyit)(1-4).

⁶⁶⁰ gamda: gammında, ML.

⁶⁶¹ eşk-i gamda bezm-i âsretidir: bezm-i gamda eşk-i âsretidir, Y. Nażîm D. G. 205/1.

⁶⁶² letâfet: tarâvet, Y. Nażîm D. G. 205/4.

⁶⁶³ Vezin aksamaktadır.

⁶⁶⁴ Şair bilgisi için bkz. Kesik, 2017: 105. Çalışmada güftenin ikinci beyti bulunmamaktadır.

Dökdi bārān-ı sirişkim ser-i kūyına o şūh

Ĥāsılı neşve-nümā verdi gülistānımıza

Cānım cānım yār yele lel lā yā lā āh yele le le le le li dost nāle vü efgānımıza

371

Beste Zencir Bekir Ağa

mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün

Seniñ çün ĥāb-ı rāhat çeşm-i giryānımla düşmendir

Bisāt-ı istirāhat cism-i sūzānımla düşmendir

Gidelden sūzen-i müjgān tār-ı kākülin elden

Rufū-yı Ōāfiyet çāk-i girībānımla düşmendir

Yele lel lel le le le li Ōömrüm yā le le le le le li çeşm-i girībānımla düşmendir

372

Beste Çenber TabŌi

mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün

Nigāha ruĥsat olmuş n'eyleyim ol āfitābımdan

Temāşā-yı cemāl etmek degil mümkün ĥicābımdan

Ne deñli setr-i mihr-i Ōaşķ-ı cānān eylesem ĥālim

Cihāna keşf olur rāz-ı derūnum ıztırābından

Tā dir ten tā dir ten dir ten dir ten tenen tene tā dirni neyleyim ol āfitābımdan

373

Beste Hafif Dilĥayāt [Dāniş]⁶⁶⁵

fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Şabr [u] sāmānım ĥarāb etdikce istignāları

Aldı Ōaķlım ol mehiñ etvār-ı müstešnāları

⁶⁶⁵ Dāniş D. G. 569 (10 beyit)(1-2). Divānda ilk beytin mısraları birbirlerinin yerindedir.

Fākātım taķ etdi ol nev-res-nihāl-i tāzenīñ
Şıvesi reftār-ı nāzı cūnbüş-i vālaları

Āh belī belī yele lel lel le le lel li tere lel lel le le lel li āh yele lel lel li dikce istignāları
[123]

374

Beste Remel Bekir Ağa⁶⁶⁶

mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün

Cānım yerine geldi ki cānānımı gördüm
Toğdı günüm ol mihr-i dıraḥşānımı gördüm

Ġurbetde helāk olmuş idim hicr-i ğamıñla⁶⁶⁷
Geldim yeñiden Ŗāleme sultānımı gördüm

Āh yel lel lā tir yel le lel lel lel li tere li yelee le le lel le le le lel li cānānımı gördüm

375

Beste Ḥafīf Bekir Ağa [Ġüfte-i Nedīm]⁶⁶⁸

feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün

Dil[i] raķs-āver eder şabr edemem mā-ḥaşalı
Yüregim oynadı gördükde o çengī güzeli

Ol perī eylemedi çāre dil-i nā-çāra
Mutrıbıñ çāk çāk-i? çār-pāresine çarpılalı

Ġonca-dehānım ince meyānım gel efendim
Kesdiñ amānım yār yār gel efendim gel

376

Beste Çenber Çerāĝ MüŖezzin

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

⁶⁶⁶ Vāsıf Bey'in Ġüfte Mecmuası'nda 2. mısra ile 4. mısranın yerleri farklıdır (VBM. 84).

⁶⁶⁷ ğamıñla:ruhunla,VBM. 84.

⁶⁶⁸ Nedīm D. G. 160 (5 beyit)(1-4).

Hem esîr-i dām-ı zülf ü hāl ü hattındır göñül
Hem yolunda pāy-māl-i serv ẓaddındır göñül

Pā-bürehne bir gedā-yı bî-ser ü sāmān iken
ÔĀşık olmak ol şeh-i hūsne ne ĥaddındır göñül

ÔÖmrüm cānım amān yār ne ĥaddındır göñül

377⁶⁶⁹

Beste Muhammes RıfÔat

faÔilātün faÔilātün faÔilātün faÔilün

Derd-i hicrāna tabîbim bir devā bilmez misin⁶⁷⁰

Göz ucıyla bir nigāh-ı āşinā bilmez misin

Hep cefā dersi mi taÔlîm etdi üstādın saña

Ey cefā-cû neydüğün semt-i Vefā bilmez misin

378

Beste Zencîr Tosun

mefāÔilün feÔilātün mefāÔilün feÔilün

Bu gülşen içre ki bir gonca-i nihān açılır

Hezār perdeden āğāze-i figān açılır

Hilāl bedr olur elbetde deryā giderek

Gelir güzellenür ol tıfl-ı dilsitān açılır

Yār cānım āh cānım gonca-i nihān açılır

[124]

379

Beste Şaķıl Bekir Ağa

mefÔülü faÔilātü mefāÔilü faÔilün

Gülgün görünce rüyuñı tāb-ı şarāb ile

Gülgüne zîr-i ĥaclet olur meh şarāb ile

⁶⁶⁹ VBM. 83.

⁶⁷⁰ bilmez misin: bilmezsın, VBM.

Mihr-i şabâh-ı nâz u meh-i şâm-ı Ŗişvesi
Burc-ı cemâliñ ey meh-i nev âfitâb ile

380

Beste Şakıl SaŖid Ağa

mefŖŖlŖ fâŖilâtŖ mefâŖilŖ fâŖilŖn

EbrŖ-yı yâr[1] gör ki kemân söylerim saña
Tîr-i nigâhı fitne-nişân söylerim saña

Her tavr[1] dil-pesend o mehiñ her edâsı hoş
Zâhid murâdım Ŗzre civân söylerim saña

381

Beste Çenber EsŖad Efendi [GŖfte-i EsŖad]⁶⁷¹

fâŖilâtŖn fâŖilâtŖn fâŖilâtŖn fâŖilŖn

Mâha noķsân erdi hŖsnŖñ⁶⁷² şuŖle-tâbıñdan seniñ
Âfitâb ahşama cân atdı hicâbıñdan seniñ

Revnaķ-ı bezm-i Ŗmîd⁶⁷³ olmak mı yoğsa niyyetiñ
Ey cefâ-cŖ böyle fehm etdim şitâbıñdan seniñ

ŖŖmrŖm cânım amân yâr şitâbıñdan seniñ

382

Beste Çenber Hâfîż Post

feŖilâtŖn feŖilâtŖn feŖilâtŖn feŖilŖn

ŖĖşıkıñ derdine durmaz nigeñiñ çäre bulur
Zahmına merhem olur merhemine yara bulur

Giryekârân-ı heves şanmañ o mest-i nâzı
Câm-ı h'âbında daĖı ruĖsat-ı neżżâre bulur

⁶⁷¹ Ş. Esad D. G. 125 (5 beyit)(1-2).

⁶⁷² hŖsnŖñ: hŖsn-i, Ş. Esad D. G. 125/1.

⁶⁷³ Ŗmîd: raķıb, Ş. Esad D. G. 125/2.

383

Beste Muhammes Óİtri [Güfte-i Bâkı]⁶⁷⁴

feÓilâtün feÓilâtün feÓilâtün feÓilün

Elim ermez n'ideyim âh o boyı şimşâda
Edeyim minneti yerden göge dek feryâda

Yazmada hüsni⁶⁷⁵ Óizârıñ müje-i⁶⁷⁶ hün-âlüd
Başka bir renge geçipdir kalem-i Behzâda⁶⁷⁷

Âh yel le lel lel le li vay yâ lâ yâ lâ yele lel li dost

384

Beste Muhammes Óİtri

mefÓülü mefâÓilü mefâÓilü feÓülün

Bezm ehline sâkı bugün âmâde mi geldiñ
Ya bî-kadeh-i bâde hemân sâde mi geldiñ

Keyfiyyeti mi sende žuhûr <mı> eyledi bilmem
Óİşveyle meyiñ neşóesin içâda mı geldiñ

[125]

385

Beste Remel EsÓad Efendi

mefÓülü mefâÓilü mefâÓilü feÓülün

Bülbül gibi her demde edersen n'ola nālān
Bir taze gül-i terden ayırdı beni devrān

ÓAyş etmededir hūr-ıla ol tıfl-ı melek-hū
Ben olmadayım âteş-i hicrān-ıla büryān

Âh yele le lâ tir yele lel lel le le lel li tir li yele lâ lel lel li yār yār n'ola nālān

⁶⁷⁴ Bâkî D. G. 423 (7 beyit)(1-2).

⁶⁷⁵ hüsni: naşş, Bâkî D. G.423/2.

⁶⁷⁶ Mecmuada “ğamze-i” biçiminde yazılmıştır.

⁶⁷⁷ Kati çok renk virüpdür kalem-i Bih-zâda, Bâkî D. G.423/2.

386

Beste Hafîf Hâfîz Post [Güfte-i Hüseyin ÓĀlî]⁶⁷⁸

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Çekdim⁶⁷⁹ el ümmîd-i vaşl-ı yârdan şimdengerü

Vazgeldim⁶⁸⁰ bî-vefâ dildârdan şimdengerü⁶⁸¹

Kākülünden⁶⁸² biz taÓalluḡ riştesin ḡatÓ⁶⁸³ eyledik

Ḳaydımız yok⁶⁸⁴ turra-i tarrârdan şimdengerü

Ten ten dir dir ten dimderellâ dir dir ten tâ nâ tâ tâ nâ dîdere dilli ten

387

Beste Remel ÓAbdülbâḡî Aḡa

mefÓülü mefāÓîlü mefāÓîlün faÓ

Dildâr işidip velvele-i efḡānım

Çün gördi benim zaÓf-ı dil-i nālānım

Aḡvālimi biḡ nāz ile şorduḡda dedim⁶⁸⁵

ÓAşḡıḡ beni bu ḡāle ḡodı sultānım

Ḳurbān olayım efendim ḡayrān olayım bî-ḡāre benim

388⁶⁸⁶

Beste Bereḡşān Ḥasan Efendizāde

feÓilātün mefāÓîlün feÓîlün

Eyleyip ḡide tarf-ı dāmānı

Yüri ey serv-i hoş-hırām yüri

Pāy-māl etdi yine dil <ü> cānı

Eyżān

⁶⁷⁸ Âlî D. G. 80 (5 beyit)(1-4).

⁶⁷⁹ çekdim: çekdik, Âlî D. G. 80/1.

⁶⁸⁰ vazgeldim: vâz-ı gülden, Âlî D. G. 80/1.

⁶⁸¹ Vezin aksamaktadır.

⁶⁸² kākülünden: sünbülünden, Âlî D. G. 80/4.

⁶⁸³ ḡatÓ: ḡıtÓa, Âlî D. G. 80/4.

⁶⁸⁴ yok: ne, Âlî D. G. 80/4.

⁶⁸⁵ dedim:dîdem, ML.1030.

⁶⁸⁶ HMD. 374/g. 709.

Eyleyip ğayrılarla Óazm-i çemen
Şimdi kesdiñ muhabbeti bizden
Bî-vefâlıklar eylediñ yine sen
Yüri ey serv-i hoş-ıhırâm yüri
[126]

389

Beste Çenber Hâlım Ağa
faÓilâtün faÓilâtün faÓilâtün faÓilün

Teng kıassın cāme-i ser-tārıñ açsın şınesin
ÓĀşıķ-ı ĥayrāna göstereyin gümüş āyınesin

Raĥm eder bir gün görüp sūz-ı derūnum sermedā
Ol şeh-i hūbān unutmaz bende-i dırınesin

Cānım amān ser-tārıñ açsın şınesin

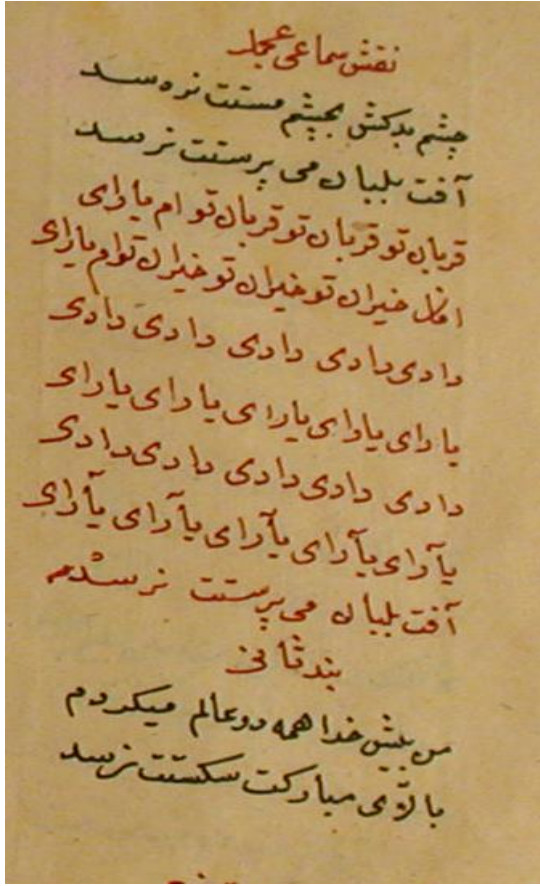
390

Beste Hafıf Kıara İsmāÓıl Ağa
mefāÓilün feÓilâtün mefāÓilün feÓilün

Yaķar muhabbet[i] cāna zebāna gelmece de
Tebāhkārı-i zārı nihāna gelmece de

Meyān-ı ĥātıra āġüş-ı şevķini getirir
Belı o ĥālet o demde meyan gelmece de

Gel gülüm yār sūnbülüm yār bülbülüm yār yār zebāne gelmece de

Naķış SemāŌi Seyyid Nūh [Güfte-i Āgāh]⁶⁸⁹

feŌilātün feŌilātün feŌilātün feŌilün

Sūzişim etme füzün hūsnüñe zīnet verme

Āteşim baña yeter⁶⁹⁰ sen de ĥarāret verme

Bî-dād elin den žālim hey feryād elin den bî-ğam hey feryād elin den neylerim āh devrān
beni bir esmere ķul eyleyipdir n'eylerim

Zühdün i alana şat istemeziz āyīnesin<i>⁶⁹¹

NiŌmetin ķadriñi bilmezlere niŌmet verme⁶⁹²

⁶⁸⁷ “Naķış SemāŌi ŌAcemler” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁶⁸⁸ HMD. 376/ g.715

⁶⁸⁹ Āgāh D. G. 319 (5 beyit)(1-3).

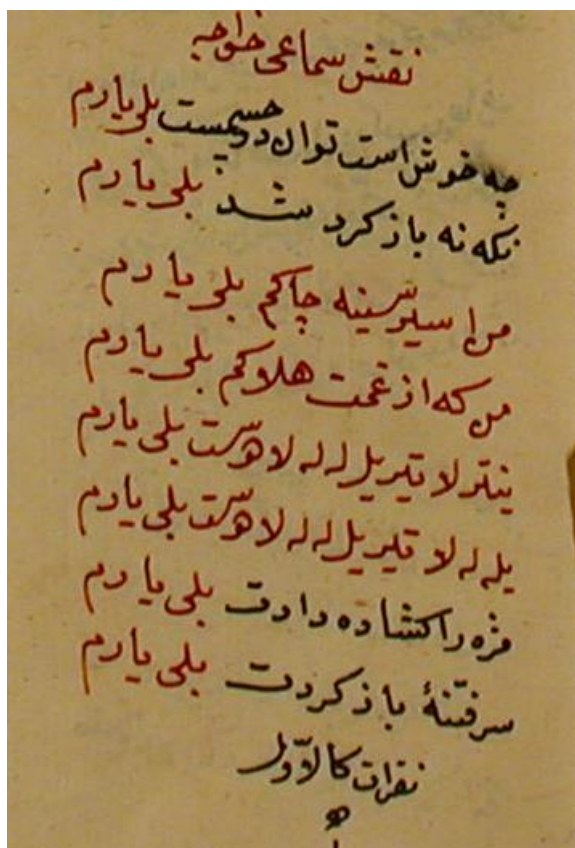
⁶⁹⁰ baña yeter:bana yeter, Āgāh D. G. 319/1; beni yakar, HMD.

393⁶⁹³

[128]

394⁶⁹⁴

395⁶⁹⁵

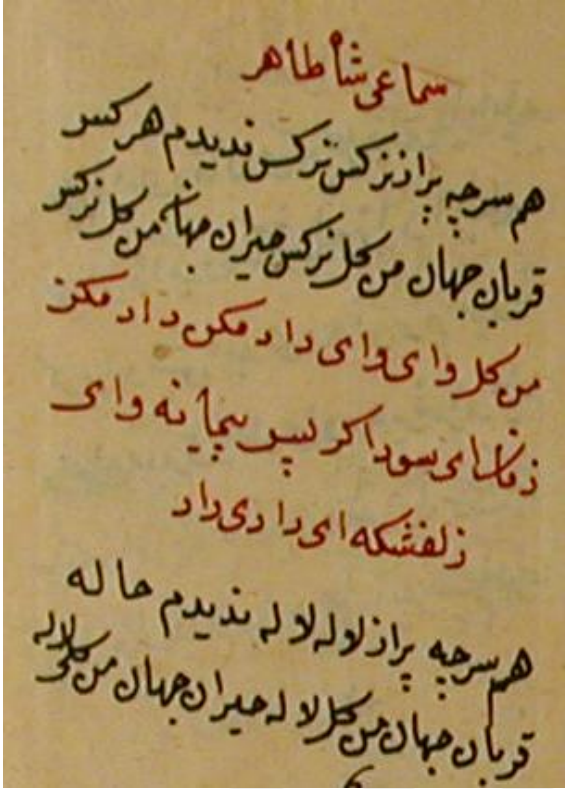
⁶⁹¹ āyinesin: lutf eyle Âgâh D. G 319/3-1; āyinesiz, HMD.

⁶⁹² Âgâh D. G. 319/2-2.

⁶⁹³ HMD. 377/ g.716.

⁶⁹⁴ HMD. 377/g.717.

⁶⁹⁵ “Naqış Semā’î H`āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

397

Semā'î Kutucî Ahmed Ağa [Güfte-i Zîver]

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

mef'ûlû fe'ûlûn

Ebrûna hilâl eylesin Öarz-ı keş-â-keş

Zîrâ ki çekilmez

Ey gözleri âhû saña beşer dil-i dil-keş

Bu Öâleme gelmez

İtfâ edemez hûsn-i cihân-sûzını Öâlem

Mevc ursa ser-â-pâ

Oldı şerer-i hasret-ile şine pür-âteş

Zîver anı bilmez

Cânım yâ le lel lel le le lel lel le lā li amān amān zîver anı bilmez

⁶⁹⁶ “Semā'î Şāh Fāhir” başlıklı bu güfte Farsçadır.

[129]

398⁶⁹⁷

399⁶⁹⁸

Semā'î İbrāhîm Çavuş

mefā'îlün fe'îlātün mefā'îlün fe'îlün

Hezār şevk [ü] sürür ile o yāra varmalıyım⁶⁹⁹

O serv-i kâmet⁷⁰⁰ [ü] nâzik-miyân şarmalıyım⁷⁰¹

Ne deñli ol güzelim h'âb-ı nâza meyl etse

Yüzün gözün öperek lutf ile uyarmalıyım

Serv-i nâzım Ŗişve-bâzım gel efendim amân amân varmalıyım

400⁷⁰²

401

Semā'î Bekir Ağa [Güfte-i ŖĀrif]

mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

Nigāhın tâb-ı mey ol çeşm-i mestin nîm göstermiş

O hâletle sürâhîye gelû-yı şîm göstermiş

Dahı nev-reste ammâ hep edâsı dil-pesend ŖĀrif

Rûsûm-ı şîveyi ol şûha âyâ kim göstermiş

Āh n'eyleyim cânım yel lel le le li Ŗömrüm yel lel lel le li yâr yele lel li amân āh nîm
gösterir

[130]

402⁷⁰³

403⁷⁰⁴

⁶⁹⁷ HMD. 377/g.718.

⁶⁹⁸ HMD. 378/g. 719

⁶⁹⁹ varmalıyım: yalvarmalıyım, HMD.

⁷⁰⁰ serv-i kâmet: serv-kâmet, HMD.

⁷⁰¹ şarmalıyım: şarılmalıyım, HMD.

⁷⁰² HMD. 378/g. 720.

⁷⁰³ HMD. 378/ g. 721.

404⁷⁰⁵

[131]

405⁷⁰⁶

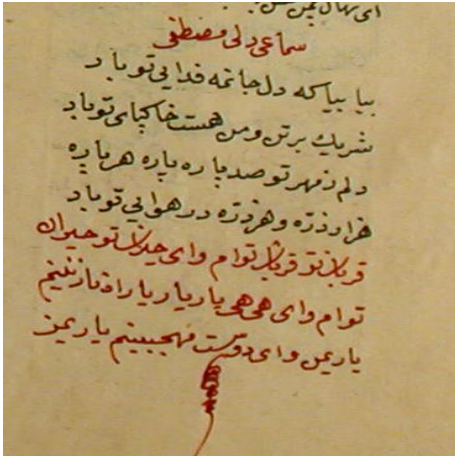
Naķış SemāŌi EsŌad Efendi
feŌilātün feŌilātün feŌilün

Ey şeh-i kişver-i nāz u naḥvet
Vey meh-i enver-i evc-i⁷⁰⁷ behçet
‘Āşıķ-ı zārına luṭf eyle meded
Eyle şāyeste-i bezm-i vuşlat

Tā dir tenni ten tā tene dir ni dimdir lellā dir nā tene dir nitā dir tenni ten tā tene dir ni di
tā dir ni tā dir ni cānım ye le lē lē tir yel li ye le lē li Ōömrüm tere le lē ye le ye le lē li eyle
şāyeste-i bezm-i vuşlat

Gel seniñle mey-i gülgün içelim
Jeng-i mirŌāt-ı derūnı açalım
Ey nihāl-i çemen-i ḥüsn ü behā
Biz de sāyeñde seniñ hoş geçelim

406⁷⁰⁸

⁷⁰⁴ HMD. 379/g. 722.

⁷⁰⁵ HMD. 379/g. 723.

⁷⁰⁶ HMD. 380/g. 725.

⁷⁰⁷ evc-i: bezm-i , HMD.

⁷⁰⁸ “SemāŌi Deli Muştafā” başlıklı bu güfte Farsçadır.

407⁷⁰⁹

Naķış SemāŖi Tāhir Efendi [Güfte-i Tāhir]

mefŖölü fāŖilātü mefāŖilü fāŖilün

[mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün]

Ey dil sev ol perîveş[i] bu hüsñ [ü āñ]la

Bu idi dil-rübāsı desinler zamānla

Ey nefha-i gışūları Ŗanber gül-i ter gül

Vey lezzet-i güftārı şeker necm-i seher gül

Ĥayretde ķodı şîve-i nāzıñ beni cānā

Ey cümle edāsı feraĥ-āver dediler gül

(Bu idi dil)

Kāfir bu şeb firāşıma geldi uyutmadı

Tāhir şarıldı şubĥa dek ol nev-civānla⁷¹⁰

408

SemāŖi Haham [Güfte-i Yümñi]

mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün

N’edem miyāñıña kim yār ĥançer[i] şöķınur

Göñül tehî mi şanursın ucı saña toķınur

Hevā-yı nāzı o serv-i bülendiñ ey Yümñi

SemāŖi beste yapıldı ĥüseynide oķınur

Yelee li yā lā yelee lel lel li dost

[132]

409

SemāŖi TabŖi

mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün

Ben gibi saña Ŗāşık-ı üftāde bulunmaz

Sen gibi güzel daĥı bu dünyāda bulunmaz

⁷⁰⁹ HMD. 381.

⁷¹⁰ nev-civānla: civānla, HMD. 381.

Āvāre dilim men bî-çāre dilim men tene nî tenen tene nî tenen tene nî tenen nā ten -
semā'Ōi ağır tene tā dirni dir dir ten ten ten ten ye le lā li nālānıñım ĥayrānıñım men
Ōāşık-ı giryānıñım **yürük** mestāne misin sen bir dāne misin sen sen gibi güzel dañı bu
dünyāda bulunmaz

410⁷¹¹

Semā'Ōi Burnaz Ĥasan Ağa

mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün

Girişme ile nigāh-ı⁷¹² teğāfūlāne nedir

Pür ey le cām-ı meyi sākıyā bahāne nedir

Ĥarîf-i meykede isen⁷¹³ edeble gel zāhid

Bilir misin hele hiç [sen] bu āsitāne nedir

Yā lā yel le lā lā lā lā lā teğāfūlāne nedir

411⁷¹⁴

Semā'Ōi Receb

mütefā'Ōilün fe'Ōülün mütefā'Ōilün fe'Ōülün

Çıkageldi bezm-i Ōayşa o büt-i siyāh-kākül

Bir elinde deste-i gül⁷¹⁵ bir elinde sâgar-ı mül⁷¹⁶

Yine seyr-i gülşen etmiş o nihāl-i bāğ-ı⁷¹⁷ Ōişve

Ki kenār-ı āstini tolu yāsemîn [ü] sünbül

412⁷¹⁸

Semā'Ōi Bekir Ağa

mefā'Ōilün fe'Ōilātün mefā'Ōilün fe'Ōilün

Güzel odur nażar-ı lutf-ı Ōārifāna bile belî

Ādābla⁷¹⁹ reviş-i nāz u nāzūkāna⁷²⁰ bile belî⁷²¹

⁷¹¹ ML. 1121.

⁷¹² nigāh-ı : nigāhı, ML.

⁷¹³ isen: isek, ML.

⁷¹⁴ ML. 1119.

⁷¹⁵ deste-i gül: sâgar-ı mül, ML.

⁷¹⁶ sâgar-ı mül: deste-i gül, ML.

⁷¹⁷ nihāl-i bāğ-ı: gül-i riyāz-ı, ML.

⁷¹⁸ ML. 1127.

Özin ne der⁷²² o perîniñ hayâl-i ruhsâra⁷²³ belî
Girer derûna degil tâ harîm-i cân[a] bile⁷²⁴ belî

Cânım yele lele lele lele lele lele lele lele lele lele li güzel odur naẓar-ı
lutf-ı Ŗârifâna bile belî
[133]

BÜSELİK

413⁷²⁵

414⁷²⁶

Beste Hafîf TabŖî

faŖîlâtün faŖîlâtün faŖîlâtün faŖîlün

Gül gül olmuş bûselerle⁷²⁷ yine ol⁷²⁸ gül-ruhlarıñ
Nev-nihâlim söyle kim düşürdi⁷²⁹ şeftâlûlarıñ

Kılca takşîrât etmezdim miyânıñ⁷³⁰ kuçmada
Olmasa mâniŖ arada âh bu gîsûlarıñ

Yel lele li yel lele lele lele lele lele lele li yine o ruhlarıñ

415⁷³¹

Beste Zencîr İsmâŖîl Ağa [Güfte-i Kâmi]⁷³²

mefâŖîlün feŖîlâtün mefâŖîlün feŖîlün

Ne var bu mertebe ey şûh⁷³³ bî-amân olacağ
Harâb-kerde-i mülk-i şekîb-i cân olacağ

⁷¹⁹ âdâbla : edâyıla, ML.

⁷²⁰ revîş-i nâz u nâzikâna: rûş-ı nâzı nâzikâne, ML.

⁷²¹ Vezin aksamaktadır.

⁷²² özin ne der: üznüdü, ML.

⁷²³ hayâl-i ruhsâra: hayâl-i ruhsârı, ML.

⁷²⁴ bile: bilem, ML.

⁷²⁵ HMD. 381/g. 727.

⁷²⁶ HMD. 381/g. 728.

⁷²⁷ bûselerle: bûseler ile, HMD.

⁷²⁸ ol: -, HMD.

⁷²⁹ düşürdi: düşerdi, HMD.

⁷³⁰ miyânıñ: meyânım, MM.; miyânını, HMD.

⁷³¹ VBM.88.

⁷³² Kâmi D. G.119 (5 beyit)(1-2).

⁷³³ bu mertebe ey şûh: bu mertebe ey şûh, Kami D. G.119/1; ey şûh bu mertebe, VBM.88.

Elinde tığ-i nigh⁷³⁴ kaşdı bir müselmāna
O ğamze kāfirini şanma müslümān olacaq

416

Beste Hafif Öltrî [Güfte-i Tıflî]⁷³⁵
mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

Her gördiği periye gönül mübtelâ olur
Ammâ demez ki sonra bilinmez⁷³⁶ belâ olur

Düş sâye gibi pâyına ol nahl-i tâzenin
Bir gün olur⁷³⁷ ki mîve-i mihr ü vefâ⁷³⁸ olur

Yâ le lel li yâ le lel li yâ le lel li yel lel li yele lâ yele lâ yele lâ yele lel lel lel lel lel li
vay

417⁷³⁹

[134]

418⁷⁴⁰

419⁷⁴¹

Beste Zencîr Nazîm [Güfte-i Yahyâ Nazîm]⁷⁴²
mefâ'îlün fe'îlâtün mefâ'îlün fe'îlün

Gönül o<|> turra-i müşkîn⁷⁴³-kemende düşmüşdür
Ġarîb dâma⁷⁴⁴ Óaceb kayd [u] bende düşmüşdür

ÓAceb mi ber-zede⁷⁴⁵ dāmān-ı nāz olup yürise
Kābā-yı Óışve o serv-i bülende⁷⁴⁶ düşmüşdür

⁷³⁴ tığ-i nigh:tır-i nigh, Kâmî D. G.119/2 VBM.88.

⁷³⁵ Tıflî D. G.44 (5 beyit)(1-4).

⁷³⁶ bilinmez: görünmez, Tıflî D. G.44/1.

⁷³⁷ olur: gelür, Tıflî D. G.44/4.

⁷³⁸ mihr ü vefâ: mihr-i vefâ, Tıflî D. G.44/4.

⁷³⁹ ML. 1164; VBM. 88; HMD. 382/g. 729; Y. Nazîm D. G. 554 (7 beyit)(1-2).

⁷⁴⁰ HMD. 383/g. 732.

⁷⁴¹ ML. 1154

⁷⁴² Y.Nazîm D. G.194(7 beyit)(1-3).

⁷⁴³ müşkîn: meşkîn, ML.; müşgîn, Y. Nazîm D. G. 194/1.

⁷⁴⁴ ğarîb-dâma: garîk-i nâbe, ML.; ğarîb-dâma, Y. Nazîm D. G. 194/1.

⁷⁴⁵ ber-zede: berzde, ML.; ber-zede, Y. Nazîm D. G. 194/3.

⁷⁴⁶ serv-i bülende: serv-i ser-bülende, ML.; serv-i bülende, Y. Nazîm D. G. 194/3.

Cānım yel lel le le lel lel lel li tere lel lel lel le le lel li vay yār kemende düşmişdir

420⁷⁴⁷

[135]

421⁷⁴⁸

422⁷⁴⁹

Naķış SemāŖī Šālīh Ağa [Güfte-i Nāfız]

mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün

Söz ğamzeye geçdi müje⁷⁵⁰-i yāra ķarıřmam

Minnet⁷⁵¹ nigh[e] nāvek-i müjġāna⁷⁵² ķarıřmam

Belġ belġ belġ belġ nāzenġnim belġ belġ belġ belġ meh-cebġnim

Gel gel gel ĥālim yaman gel gel řırġn-zebān gel

Heft nigh-i nāvek-i müjġāna ķarıřmam

Meyān

Pür-mekr [ü] füsün ğamzeleri Nāfız o yārġn⁷⁵³

Ben ĥāb-geh-i fitne-i bġ-dāra⁷⁵⁴ ķarıřmam

423⁷⁵⁵

424⁷⁵⁶

SemāŖī İsmāŖil Ağa [Güfte-i Nedġm]⁷⁵⁷

mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün

Cefā-yı tāliŖ-i nā-sāzkārı benden şor

Amān amān sitem-i rüzġārı benden şor

⁷⁴⁷ ML. 1155; HMD. 383/g.731.

⁷⁴⁸ ML. 1171; HMD. 383/g.734.

⁷⁴⁹ Nāfız D. G.503 (6 beyit)(1-6); HMD. 384/g. 735.

⁷⁵⁰ müje-i: nigh-i, Nāfız D. G. 503/1.

⁷⁵¹ Mecmuada “heft” biçiminde yazılmıştır.

⁷⁵² müjġāna: ġaddāra, Nāfız D., HMD.

⁷⁵³ Mecmuada “yāra” biçiminde yazılmıştır.

⁷⁵⁴ bġ-dāra: bġ-dāda, HMD.

⁷⁵⁵ ML. 1179; HMD. 384/ g. 736.

⁷⁵⁶ ML. 1176.

⁷⁵⁷ Nedġm D. G. 33 (5 beyit)(1-2).

Düşüp ümmide neler çekdigimi ben bilirim
Belâ-yı keş-me-keş-i intižârı benden sor

Amân amân yâr Ŗişve-bâzım dil-nüvâzım çäre-sâzım meh-cebñim cefâ-yı tâliŖ-i nâ-
sâzkârı benden sor

[136]

425⁷⁵⁸

426⁷⁵⁹

427⁷⁶⁰

428⁷⁶¹

SemâŖî Kara İsmâŖîl Ağa
mefŖölü mefâŖîlü mefâŖîlü feŖölün

Aç şine-i nesriniñi cânâ keremiñden
Gül-çin olalım Ŗaşkla bâğ-ı İreminiñden

Sen mehveşe çok Ŗarz-ı niyâz eyledik ammâ
Bir hârf žuhûr etmedi [ol] lâl femiñden

Cânım belî belî yâr belî belî hey dost severim men seni yâr severim men seni dost
cândan Ŗömrüm mîrim nâzlım yâr yâr yâr keremiñden

[137]

429⁷⁶²

SemâŖî Ŗİtri
mefŖölü mefâŖîlü mefâŖîlü feŖölün

Her dîdede bir şûret ile cilve-nümâsıñ
Biñ reñge girer buķalemün⁷⁶³-naķş-ı cefâsıñ

⁷⁵⁸ ML. 1175; HMD. 385/ g. 737.

⁷⁵⁹ ML. 1171; HMD. 385/ g. 739.

⁷⁶⁰ ML. 1172; HMD. 386/ g. 740.

⁷⁶¹ HMD. 385/ g. 738.

⁷⁶² ML. 1173; HMD. 386/g. 741.

⁷⁶³ buķalemün: buķalemün-ı, ML; buķalemün, HMD.

Ġamzeñ gibi hem nükte-i rāz-ı dile⁷⁶⁴ mahrem
Nezzāre-i ‘āşık gibi hem-dād⁷⁶⁵-güşāsın

Belî belî yâr belî belî dost cılve-nümāsın cılve-nümāsın cılve-nümāsın
[138] [boş]
[139]

BÜSELİK-ÖAŞİRÂN

430⁷⁶⁶

Beste Çenber Öİtri

feÖilātün feÖilātün feÖilātün feÖilün

O şehin⁷⁶⁷ ġamze-i hūn-pāşına kırbān olayım
Ĥat-ı sebzine⁷⁶⁸ kılem kışına kırbān olayım

Bî-tekellūf kıynına⁷⁶⁹ ġirdi çü rahm⁷⁷⁰ etdi baña
Kızunuñ⁷⁷¹ ben dahı kıoç başına kırbān olayım

Amān amān amān başına kırbān olayım

431⁷⁷²

432⁷⁷³

Beste Hafîf Südcizāde

mefāÖilün feÖilātün mefāÖilün feÖilün

Niyāz edip ġele⁷⁷⁴ ey dil o yāra⁷⁷⁵ yalvaralım

Bu cevri[i] terk ede ġāyet⁷⁷⁶ nigāra yalvaralım

⁷⁶⁴ nükte-i rāz-ı dile:nükte-i rāz dile, ML; nükte-i rāz-ı dile, HMD.

⁷⁶⁵ hem-dād: hem-rāz, ML, HMD.

⁷⁶⁶ ML. 1186; HMD. 390/g. 743.

⁷⁶⁷ şehin: mehin, ML; şehin, HMD.

⁷⁶⁸ ĥat-ı sebzine: hatt-ı sebzî-i, ML; ĥat-ı sebzine, HMD.

⁷⁶⁹ kıynına: kıyuna, ML; kıynuma, HMD.

⁷⁷⁰ çü rahm: çürham, ML; çü rahm, HMD.

⁷⁷¹ kızunuñ: kuzunun, ML; kızumun, HMD.

⁷⁷² VBM. 91; HMD. 390/g. 744.

⁷⁷³ ML. 1191; HMD. 392/g. 750.

⁷⁷⁴ ġele: ġüle, ML; ġele, HMD.

⁷⁷⁵ yāra: şûha, ML; yāre, HMD.

⁷⁷⁶ ġāyet: şāyed, ML, HMD.

Ayağı tozını Óuşşāk[a] kühl-i dide için
Getire bir gün⁷⁷⁷ ola rüzgāra yalvaralım

433⁷⁷⁸

434⁷⁷⁹

Beste Muhammes Burnaz Ħasan Ağa
fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Ħasret-i hamyāze-riz⁷⁸⁰ etmiş hilāl⁷⁸¹ kaçına
Ol meh-i nā-mihribānım girmiş on dört yaşına

Kendiden⁷⁸² geçmiş gelir kandil⁷⁸³ olup ol mest-i nāz
Müjdeler kūy-ı⁷⁸⁴ harābatın yine evbāşına⁷⁸⁵

Yel lel lel lel li tere lel lel lel li tir yele le lel le le lel le le lel li yār hilāl kaçına
[140]

435

Beste Muhammes Cemāl Ħüseyin Ağa Güfte-i Nedim
fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Ol meh-i nev-resle ey dil keşf-i rāz etdik bu şeb
Şubĥa dek ammā ki zevķ-i cāme-ĥāb etdik bu şeb

Bir tılsım iken anıñ gencine-i vaşlı hele
Dest-i himmetle Nedimā feth-i bāb etdik bu şeb

Belî belî belî yele lel lel le le lel li Óömrüm yā lā yele lel le li vay hey cānım hey Óöm-
rüm keşf-i rāz etdik bu şeb

436⁷⁸⁶

⁷⁷⁷ bir gün: şâyed, ML.; bir gün, HMD.

⁷⁷⁸ ML. 1184; HMD. 390/g. 745.

⁷⁷⁹ ML. 1186; HMD. 391/g. 746.

⁷⁸⁰ hamyāze-riz: hamyāze zir, ML; hamyāze-riz, HMD.

⁷⁸¹ hilāl: hilāl-i, ML; hilāl, HMD.

⁷⁸² kendiden: kendûden, ML; kendiden, HMD.

⁷⁸³ kandil: kan zel, ML; kandil, HMD.

⁷⁸⁴ kūy-ı: kūy-i, ML; kūh-i, HMD

⁷⁸⁵ evbāşına: o başına, ML, HMD.

437⁷⁸⁷

Beste Hafîf Bekir Ağa [Güfte-i Nedîm]⁷⁸⁸

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûl

Rakḳâs bu hâlet seniñ oynuḡda⁷⁸⁹ mıdır
ÔĀşıqlarınıñ günâhı boynuḡda mıdır
Doymam⁷⁹⁰ şeb-i vuślata⁷⁹¹ şeb-i rûze⁷⁹² gibi
Ey şim-beden sabâ[h] koyunuḡda⁷⁹³ mıdır

A cânım a cânım a cânım a cânım âh kuzıcağım iki gözüm oynuḡda mıdır

438

Beste Bereşân Seyyid Âhmed Ağa [Güfte-i Şâkir]⁷⁹⁴

fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Hançer-i cevriñle⁷⁹⁵ cânâ oldu şinem şerha-dâr
Merhem-i vaślıñla tımâr eyle şüh-ı dil-fikâr
Dil-rübâlık tavrını öğrenmiş ammâ Şâkirâ
Etmemiş tarz-ı vefâ ta'îlîm o mâh-ı gül-ôizâr

ÔÖmrüm cânım yâr yele le lâ yâ lâ yel lel le le le li yâr amân oldu şinem şerha-dâr

439⁷⁹⁶

Beste Çenber Žaharya

fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

La'îliñ emdir hikmetin sorma dil-i şeydâ bilir
Çekdiği⁷⁹⁷ cevr⁷⁹⁸ ü cefâ-yı Ôaşkı bir Mevlâ bilir

⁷⁸⁶ HMD. 391/g. 748.

⁷⁸⁷ ML. 1202; VBM. 91; HMD. 392/g. 749.

⁷⁸⁸ Nedîm D. Rubâî 3.

⁷⁸⁹ oynuḡda, nekîre, ML; oynuḡda, Nedîm D., HMD.; oyununda, VBM.

⁷⁹⁰ doymam: doymam, Nedîm D., ML; der miyim, VBM; dönmem, HMD.

⁷⁹¹ vuślata: vaślına, Nedîm D., ML, VBM, HMD.

⁷⁹² şeb-i rûze: şeb-i düzeh, VBM; şeb-i rûze, Nedîm D., ML, HMD.

⁷⁹³ koyunuḡda: koynunda, Nedîm D., ML, VBM, HMD.

⁷⁹⁴ Şâkir D. Kıt'a 79 (2 beyit).

⁷⁹⁵ cevriñle: cevr-i güle, Şâkir D. Kıt'a 79/1.

⁷⁹⁶ HMD. 391, g. 747

⁷⁹⁷ çekdiği: çekdigim, HMD.

Ğamzeñ inkār eylese daŖvāma şāhiddir müjeñ
Ol kemān-ebrū bize etdikleriñ Mevlā⁷⁹⁹ bilir

ŖŖmrüm cānım amān benim şāhım rüy-ı māhım nāzenīnim dil-nişīnim amān amān
amān yār dil-i şeydā bilir cenān ey
[141]

440

Beste Şaķıl

mefŖŖlŖ faŖŖlātŖ mefāŖŖlŖ faŖŖilŖn

Etmiş helāk ğamze-i ser-mest vāfiriñ
Çokdur hatāları hele ol zŖlf-i kāfiriñ

Fıkr-i hatıñla biz dañı añşama ğalmışız
Ey māh-pāre bu şeb olalım misāfiriñ

441⁸⁰⁰

Beste Zencir NaŖlī ĞŖfte-i Veciñi⁸⁰¹

faŖŖlātŖn faŖŖlātŖn faŖŖlātŖn faŖŖilŖn

ZŖlf-i dilber sŖnbŖl-i bāĝ-ı cinānımdır⁸⁰² benim
Ĥatt-ı laŖli nŖşha-i taŖvĭz-i cānımdır benim

Anda dil bir naĝme-pirā Ŗandelĭb-i şŖmdur⁸⁰³
Dāĝlarla şāñn-ı sĭnem ĝŖlsitānımdır⁸⁰⁴ benim

Di dere lellā dir dir dir tā tā tā nā tā nā tā nā dere diller ten

442⁸⁰⁵

Beste Çenber KŖçŖk MŖŖezzin

mefāŖŖlŖn mefāŖŖilŖn mefāŖŖilŖn mefāŖŖilŖn

⁷⁹⁸ cev: derd,HMD.

⁷⁹⁹ mevlā: dŖnyā,HMD.

⁸⁰⁰ ML. 1187.

⁸⁰¹ Vecihi D. G.135 (9 beyit)(1-2).

⁸⁰² cenān: ĥubān, Vecihi D. G. 135/1.

⁸⁰³ Anda dil bir naĝme-pirā Ŗandelĭb-i şŖmdur: Ānda dilber-i naĝme-pirā andelĭb-i şŖhdur, ML.

⁸⁰⁴ ĝŖlsitānımdır: ĝŖlistānımdır, ML.

⁸⁰⁵ ML. 1189

Göñül bir âfet-i devrânın oldu şimdi meftûnı
Ki Leylî düşde görse cân-ıla olurdu Mecnûnı

Faḫat bir vechle memnûnıyız⁸⁰⁶ çarḥ-ı sitemkârın
Ki bî-minnet gelir tıfl-ı dile dâğ-ı ciger ḥûnı

Cenân ey devrânın oldu şimdi meftûnı

443⁸⁰⁷

Naḳış Beste Hafîf Küçük Mehemmed Ağa [Güfte-i Şâkir]⁸⁰⁸

feŖilâtün feŖilâtün feŖilâtün feŖilün

Çeşm-i pür-şûrî⁸⁰⁹ fîten dir baḳışından belli
Rûy-ı tennûrî miḥendir ya ḳaşından belli

Devr-i Revân

Pek güzel âşûb-ı cân dâd elinden

Gözleri pür-fîten dir kendisi şûḥ-ı cihân

Ağır

ŖAḳlımı çâk eyleyen âşûb-ı cânım

-düyek- Sevdigim pek bî-bedel amân amân cânımın eglencesi

Ol çeşm-i mestim rûḥ-ı cismim pek güzel

-hafîf- Rûy-ı tennûrî miḥendir yaḳışından belli

Meyân

Şâkir olmuş yine ol şâḥ-ı dîl-ârâdan dūr⁸¹⁰

Dîdenin eşki nedendir aḳışından belli

[142] [boş]

[143]

444⁸¹¹

⁸⁰⁶ memnûnıyız: memnûnuyum, ML.

⁸⁰⁷ HMD. 392/ g. 751.

⁸⁰⁸ Şâkir D. Kıt'a 73. Güftenin ilk ve son beyitleri Şâkir'in bu kıt'asına aittir.

⁸⁰⁹ pür-şûrî: pür-şerer-i, Şâkir D. Kıt'a 73/1.

⁸¹⁰ Vezin aksamaktadır.

445⁸¹²

446⁸¹³

447⁸¹⁴

Semā'î A'omā

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

mef'ûlû fe'ûlûn

Ey bü'l-heves-i 'aşkıñ-ıla bîgâne oldı ⁸¹⁵

Mestāneligîñ ⁸¹⁶ var

Kim bāl [ü] perî ⁸¹⁷ şem'î dil-efrûz ⁸¹⁸ ile yandı

Pervāneligîñ var

Yok yok yine sen çerh-i sitemkār[ı] unutduñ

Ey Ŗāşık-ı pür-derd ⁸¹⁹

Üftādeligîñ hep eşeri sende bulundu

Dîvāneligîñ var

[144]

448

Semā'î Bekir Ağa [F-T]

mef'ûlû mefā'îlûn mef'ûlû mefā'îlûn

Mestāne birûn āmed ħurşîd-i men ez-ĥāne [?]

Yüz sürdüm ayağına bağıdı baña bîgâne

Cānım yele lel lel lel lel le le lel li tere lel li cānım yele le li yār yār Ŗömrüm tere le
le li yele le lā yelet lā yelet lā yelet le lel li tere lel li -mükerrer-

Güftem ki ser-i zülfeş ĥāĥî meni rûsvā şod

Dedi gülerek Ŗāşık degme tel-i cānāne

⁸¹¹ Âgâh D. G. 310 (6 beyit)(1-2); HMD.393/ g. 753.

⁸¹² Nahîfî D. G. 117; ML. 1230; HMD.393/ g. 754.

⁸¹³ ML. 1232; HMD. 394/ g. 755.

⁸¹⁴ HMD. 394/ g. 756.

⁸¹⁵ bîgâne oldı: saña ne oldu, HMD.

⁸¹⁶ mestāneligîñ: bîgāneligîñ, HMD.

⁸¹⁷ perî: perin, HMD.

⁸¹⁸ Mecmuada “efzûn” yazmaktadır.

⁸¹⁹ pür-derd: pür-süz, HMD.

449

Semā'Ūi [Güfte-i Sebkatı]

fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilün

Varalım bāğ-ı dil-ārāya gönül hū diyerek

Koçalım güllerini gonca-i hoş-bū diyerek

Şerbet-i la'Ūl-i hayālîñ bizi yandırdı meded

Düşelim pâyına yārîñ bir içim şū diyerek

450

Semā'Ūi Tab'Ūi Çelebi

mefā'Ūilün fe'Ūilātün mefā'Ūilün fe'Ūilün

Nişān-ı büse-i şimîn-berin arar buluruz

Niyāz edip öperiz her yerin arar buluruz

Degil Ōizār [u] leb [ü] şim-gerdene mahsūs

Ne yerde zāhir ise beñlerin arar buluruz

Yā le lel le lel le lel le lel le lel le lel le le le li ne yerde zāhir ise bekleriz arar buluruz

451⁸²⁰

Semā'Ūi İsmā'Ūil Ağa

mefā'Ūilün fe'Ūilātün mefā'Ūilün fe'Ūilün

Deme güzeller içre⁸²¹ resm-i nāz[ı] bilmezler

Fütādelerde⁸²² tarîk-i niyāz[ı] bilmezler

Derün-ı şîne iken <o>⁸²³ cilvegāhı⁸²⁴ hüblarıñ

Yine⁸²⁵ gönüldeki sūz u güdāzı⁸²⁶ bilmezler

⁸²⁰ ML. 1236, HMD. 395/g.757.

⁸²¹ içre: için, ML; içre, HMD.

⁸²² fütādelerde: fütādelerde, ML; üftādelerde, HMD.

⁸²³ -:-, ML; o, HMD.

⁸²⁴ cilvegāhı: cilve-gāhı, ML; cilvegāh-ı, HMD.

⁸²⁵ yine: yine, ML; gene, HMD.

⁸²⁶ sūz u güdāzı: sūz u güdāzı, ML; sūz-ı güdāzı, HMD.

Yel le lel le lel le lel li tere lel li tere li tere li ye le li ye le li dost ye le le lel li

[145]

452⁸²⁷

**Semā'î Cemîl Beg [Güfte-i Rıf'at]
mef'ûlün fe'ûlâtün mef'ûlün fe'ûlün**

Açıl ey gonca-dehânım saña gül gül dediler
Şad-hezâr nâlelerimden baña⁸²⁸ bülbül dediler

Gel gel gel gel gel Ŗişve-bâzım gel gel gel gel gel
Mihribânım şine-çâkiğim seniñ derd-nâkiğim seniñ
Merhâmet eyle gel baña şâh-ı cihânım
Diñleme nâdân sözini tâze-zebânım

Meyân

Nice mümkün idi Rıf'at edeyim sırrımı fâş
Mey-i nâb-ıla şürâhî baña kul kul dediler

453

**Semā'î Bekir Ağa
mef'ûlû mef'ûlû mef'ûlû fe'ûlün**

Nâz ile ne dem ki şalınır bâğa efendim
Hayretde durur serviler ayağa efendim

Gamzeñ yapışıp bûse lebiñ etse ricâ dil
Geh hançere geh hışmla buçağa efendim

Cânım bâğa efendim Ŗömrüm bâğa efendim

454⁸²⁹

**Semā'î H'ânendebaşı [Güfte-i Şabri]⁸³⁰
mef'ûlû mef'ûlû mef'ûlû fe'ûlün**

⁸²⁷ HMD. 396/ g. 761.

⁸²⁸ nâlelerimden baña: nâlelerim çün, HMD.

Meyhâne benim şahñ-ı gülistân seniñ olsun
Sâgar benim olsun gül-i handân seniñ olsun

Esbâb-ı cefâ üzre nizâ' eyleme ey dil
Ol gamze benim zülf-i perişân seniñ olsun

Nâzenin gel cânım gel Öömrüm gel gel gel gel seniñ olsun nâzenin seniñ olsun
455⁸³¹

[146]

456⁸³²

[147]

BÜZÜRG

457⁸³³

458⁸³⁴

459

Beste Berefsân Kemāñi Šadık Ağa Güfte-i Hamid Mır⁸³⁵

mef'ûlû fa'ôilatü mefa'ôilü fa'ôilün

Hübân seniñle leyl [ü] nehâr istinâs eder
Hurşiddin kamer⁸³⁶ bile⁸³⁷ nûr⁸³⁸ iktibâs eder
;

Şahñ-ı ruhuñda⁸³⁹ hâl-i siyâhıñ⁸⁴⁰ gören begim
Âteş içinde pâre-i Ŗanber⁸⁴¹ kıyâs eder

[148]

460⁸⁴²

⁸²⁹ ML. 1233

⁸³⁰ Sabrî Ş. D. G. 172, 7 beyit (1-3).

⁸³¹ HMD. 396/g. 760.

⁸³² HMD. 395/g. 759.

⁸³³ E. Hamid D. G. 12 (9 beyit)(1-2), HMD. 397/g. 762.

⁸³⁴ Vehbi D. G. 75 (5 beyit)(1-4); HMD. 397/g. 764.

⁸³⁵ E. Hamid D. G. 30 (5 beyit)(1-2).

⁸³⁶ kamer:- E. Hamid D; kamer, HMD.

⁸³⁷ bile: belî, E. Hamid D; HMD.

⁸³⁸ nûr: nûr, E. Hamid D.; -, HMD.

⁸³⁹ şahñ-ı ruhuñda: şahñ-ı ruhuñda, E. Hamid D. G.30/2.; şahñ-ı ruhuñda, HMD.

⁸⁴⁰ hâl-i siyâhıñ: hâl-i siyâhı, E. Hamid D.; hâl-i siyâhıñ, HMD.

⁸⁴¹ pâre-i Ŗanber: pâre-i Ŗanber, E. Hamid D.; pâre-Ŗanber, HMD.

⁸⁴² HMD. 398/ g. 765.

461⁸⁴³

[149]

MUHAYYER

462⁸⁴⁴

463⁸⁴⁵

464⁸⁴⁶

465⁸⁴⁷

Beste Nîm Şaķıl Kûçûk Mü'ezzin

fe'Öilâtün mefā'Öilün fe'Öilün

Nice bir gûşede hāmûş olalım⁸⁴⁸

Beri gel sākî bâde-nûş olalım

Haylî demdir zebûn-ı hicrânız

Lebiñi şun bize kim⁸⁴⁹ hoş olalım

[150]

466⁸⁵⁰

Beste Remel Sa'Ödullah Ağa

mef'Öülü mefā'Öilü mefā'Öilü fe'Öülün

Bir hûsni gibi hulkı güzel yāra toyulmaz

Bildim anı Öālemdeki dîdāra⁸⁵¹ toyulmaz

Bir yere gelip söyleşicek Öāşık [u] ma'Öşûķ

Hîç anda olan lezzet-i güftāra⁸⁵² toyulmaz

Cānım āh cenānım yā lā yele le le lel lel li tere li yelet le lel le lel li yār yār yār
toyulmaz

⁸⁴³ HMD. 398/ g. 766.

⁸⁴⁴ HMD. 398/ g. 767.

⁸⁴⁵ HMD. 399/ g. 768.

⁸⁴⁶ ML. 1405; HMD. 399/g. 770.

⁸⁴⁷ ML. 1402; HMD. 399/g. 769. Güftenin vezni HMD'de "fe'Öilâtün fe'Öilâtün fe'Öilün" olarak kaydedilmiştir.

⁸⁴⁸ olalım: olalım, ML; olayım, HMD. Tüm redifler "olayım" biçimindedir.

⁸⁴⁹ şun bize kim: sun ki yine, ML; şun ki bize, HMD.

⁸⁵⁰ ML. 374; HMD. 197/ g. 269

⁸⁵¹ anı Öālemdeki dîdāra:ānı ālemdeki dîdāra, ML; anı kim lezzet-i dîdāra, HMD.

⁸⁵² lezzet-i güftāra:lezzet-i güftāra, ML; hālet-i güftāra, HMD.

467⁸⁵³

Beste Hâcî Sa'ødullah Ağa

fa'ölātün fa'ölātün fa'ölātün fa'ölün

Ġamzeler kim reh-zen-i peyk-i⁸⁵⁴ nighedir her biri

N'eylesin dil⁸⁵⁵ tâbi'î-i çeşm-i siyehdir her biri

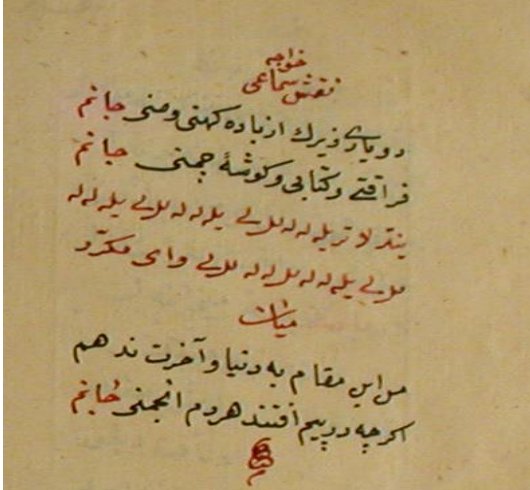
Ĥükm-i ülfet⁸⁵⁶ gösterip ruhsârın üzre hâller

Žabt eder iqlim-i ĥüsni pâdişehdir⁸⁵⁷ her biri

ÖÖmrüm mîrim amân yâr nighedir her biri

[151]

468⁸⁵⁸

469⁸⁵⁹

470⁸⁶⁰

[152]

471⁸⁶¹

Semâ'î Kara İsmâ'îl Ağa [Güfte-i Dāniş]⁸⁶²

mefā'ölün fe'ölātün mefā'ölün fe'ölün

⁸⁵³ HMD. 134/ g. 113.

⁸⁵⁴ peyk-i : peyke, HMD.

⁸⁵⁵ dil: ol, HMD.

⁸⁵⁶ ĥükm-i ülfet: çekem ülfet, HMD. 134.

⁸⁵⁷ ĥüsni pâdişehdir: ĥüsn-i şehdir, HMD. 134.

⁸⁵⁸ “Naķış Semâ'î H'āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁸⁵⁹ HMD. 400/ g. 772.

⁸⁶⁰ ML. 1423; HMD. 401/ g. 773.

O verd-i tāzeye⁸⁶³ vaśf-ı femiñ begendiremem⁸⁶⁴
 Şafā-yı gerdenine⁸⁶⁵ yāsemin begendiremem⁸⁶⁶

Hülûs-ı mihrimi tasdîk için o fettâna
 Kâsem be-Âaşk-ı hâkîkat⁸⁶⁷ yemin begendiremem

Hey hey hey cānım yār gūlüm yār mīrim yār yār ey ey o verd-i tāzeye vaśf-ı femiñ be-
gendiremem

472

Semā'ü Güfte-i Bāķī⁸⁶⁸

mefʕūlü mefāʕilü mefāʕilü feʕūlün

Cānāne cefā kılsa n'ola cāna śafādır
Agyār elemin⁸⁶⁹ çekdigimiz ya ne belādır

ÓAşķ ehline şol cāmı ūnar sākı-i hecrıñ⁸⁷⁰
 Kim Óaķla cilā ķalbe šafā rūĥa ğıdādır

Hey yār hey dost āh nāzenjīm yār-i men vay dost meh-cebjīm yār-i men vay

⁸⁶¹ ML. 1449; VBM. 94

⁸⁶² Dâniş D. G. 397 (6 beyit)(1-3).

⁸⁶³ o verd-i t̄āzeye: o derd-i t̄āzeye, ML;üstazeye, VBM.

⁸⁶⁴ begendiremem: benzedemem, ML; beğendiremem, VBM.

⁸⁶⁵ şafâ-yı gerdenine: şafâ-yı gerdenine, ML; o hüsn-i gül-bedene, VBM.

⁸⁶⁶ begendiremem: benzedemem, ML; beğendiremem, VBM.

⁸⁶⁷ *kasem be-Öaşş*: *kasem-i aşk-ı hakikat*, ML; *kasem be-aşk hakikat*, VBM.; *kasem-be-Öaşş-ı*, Dâniş D. G. 397/5.

⁸⁶⁸ Bâkî D. G.306 (7 beyit)(1-4).

⁸⁶⁹ elemin:elemin, Bâkî D. G. 306/1.

⁸⁷⁰ hecrin:laŌlün, Bâkî D. G.306/4.

[153]

BÜSELİK-MUHAYYER

473⁸⁷¹

474⁸⁷²

Beste Zencır Na'Önā

mefā'Öilün fe'Öilātün mefā'Öilün fe'Öilün

Göñül eşir-i ser-i zülf-i yârdır şimdi

Henüz dāma⁸⁷³ tutulmuş şikârdır şimdi

Gelir hayāl⁸⁷⁴ deyü yollara dü dîdelerim

Dem-â-dem eşkle gevher-nişârdır⁸⁷⁵ şimdi

Cânım yâ lâ yâ le le le lî li Öömrüm yâ lâ yel lî li zülf-i yârdır şimdi amân

475⁸⁷⁶

[154]

476⁸⁷⁷

Semā'Öi Haham

mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün mefā'Öilün

Hayāl-i Öārızın çıkmaz dü çeşm-i hün-feşânımdan

Lebiñ yâdı muhaşşal bir nefes gitmez zebânımdan

O bî-kes Öaşıķım ki⁸⁷⁸ ğamzeñ öldürse beni cānā⁸⁷⁹

Şorar izler bulunmaz ey perî nām [u] nişânımdan⁸⁸⁰

Ya lî li le lî li āh tere lî yele lî yel lî li āh dü çeşm-i hün-feşânımdan feşânımdan

477⁸⁸¹

⁸⁷¹ HMD. 403/ g. 779.

⁸⁷² ML. 1561.

⁸⁷³ dāma: o, ML.

⁸⁷⁴ hayāl: hayâli, ML.

⁸⁷⁵ gevher-nişârdır: gevher-nesârdır, ML.

⁸⁷⁶ ML. 1431; HMD. 404/g. 780.

⁸⁷⁷ ML. 1436; HMD. 404/g. 782.

⁸⁷⁸ ki: kim, ML, HMD.

⁸⁷⁹ cānā: hergiz, ML, HMD.

⁸⁸⁰ nām [u] nişânımdan: nām-ı dil-nişânımdan, ML; nām-ı nişânımdan, HMD.

478⁸⁸²

479⁸⁸³

Semā'î Hatîbzâde

mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn

Çeşminle⁸⁸⁴ seniñ böyle siyeh meyl-i füsündür⁸⁸⁵

Her bir nigeñiñ Ôaşıka bir cām-ı cünündür

Bî-çâre dile⁸⁸⁶ Ôarz-ı tecellîyi қо ey dil⁸⁸⁷

İsrâf-ı devâ⁸⁸⁸ eyleme kim devr-i füzündür⁸⁸⁹

Cānım Ôömrüm mîrim yele lâ li tere lel li yâr yâr meyl-i füsündür

[155]

480

Semā'î

mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn

Sözüm geçmedi dildāra değışdi beni āgyāra

ÔAceb hâldir o meh-pāre cüdā oldum cüdā oldum

Derünümde ağan kıandır işim āh ile efgāndır

Yoluğa verdigim cāndır cüdā oldum cüdā oldum

[156] [boş]

[157]

SÜNBULE-BÜSELİK

481

Beste Zencîr

mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn

⁸⁸¹ HMD 405/g. 783.

⁸⁸² HMD. 405/g. 784.

⁸⁸³ VBM. 99; HMD. 405/g. 785.

⁸⁸⁴ çeşminle: çeşmin ki, VBM; çeşminle, HMD.

⁸⁸⁵ siyeh meyl-i füsündür: meye mest-i füzündür, VBM; böyle siyeh meyl-i füsündür, HMD.

⁸⁸⁶ dile: dile, VBM; dil-i, HMD.

⁸⁸⁷ tecellîyi қо ey dil: tecellîyi kuva-yı dil, VBM; tecellâyı қо ey dil, HMD.

⁸⁸⁸ devâ: devâ, VBM; rû, HMD.

⁸⁸⁹ devr-i füzündür: derd-i füzündür, VBM; dūr u füzündür, HMD.

O bālā-ḳad Óaceb serv-i hırāmān oldu gitdikce
Ḳıyāmet ḳopdı pek āşüb-ı devrān oldu gitdikce

Gel ey bîḡāne-meşreb gitme semt-i cevre inśāf et
Fırāḳınla benim ḥālīm perişān oldu gitdikce

Serv-i nāzım gül-fidānım mūy-miyānım amān amān yār yār oldu gitdikce

482

Beste Hafif [Güfte-i Ğalib]⁸⁹⁰

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Sünbül-i zülfi dökülmüş nergis-i cādūsına
Ejder-i siḥriyle zencir eylemiş āhūsına

MıśraÓ-ı mevzūn-ı āhın gül gibi maẓmūnları
Nev-nihāl-i ḥüsnünün degmez mi şeftālūsına

Āh cānım yā lā yel lel li mırım yā lā yel lel li yār amān āh belı yār-ı men
[158]

483

SemāÓı [Güfte-i Ğalib]⁸⁹¹

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

ÓAşḳ eger bāzārını germ etmese bülbul gibi
Ḥüsn olur vaḳt-i şitā içre açılmış gül gibi

Girye-i mestāne hem-dem sūz-ı şevḳ[e] sāz-gır
Bir śadā gūş etmedim āvāze-i ḳulḳul gibi

Āh tā nā dir dir te nen ni te nen ni te nen āh amān āh āh āh āh belı yārım amān āh belı
Óömrüm

⁸⁹⁰ Şeyh Ğalib D. G. 289 (7 beyit)(1-4).

⁸⁹¹ Şeyh Ğalib D. G.319 (5 beyit)(1-4).

484

Semā'î Yürük

mef'ûlü mefā'îlü mefā'îlü fe'ûlün

mef'ûlü fe'ûlün

Çeşmim acı yaşıyla ağularla anıpdır
Cism ise yanıpdr
Ol zülf-i siyeh n'eyleyim efsâne şanıpdır
Gönlüm uşanıpdır

La'î-i lebiñ ey dilber-i attāl-i pür-āşüb
V'ey fitneli maħbüb
Hün-ı dil-i Őuşşāa ne cüröetle banıpdır
ana boyanıpdır

Gel baa ıyma düşmene uyma gönlümi yığma cürmüme bama amān amān amān
amān amān cism ise yanıpdr āh yanıpdr āh yanıpdr amān yanıpdr
[159]

ŐACEM

485⁸⁹²

Naış Fāhte Lenk Ħasan Aa Burnaz

mef'ûlü fā'îlātün mef'ûlü fā'îlātün

Bir şeh ki tāc-dārān olmada ĥāk-i rāhı
Ben gibi bir⁸⁹³ gedāya müşkil anıñ nigāhı

Cānım yele le le lel li Öömrüm tere le le lel li mırım ye le le lel li āh tere le lel li
urbānıñım ĥayrānıñım men bende-i fermānıñım

Bend-i Şānı

Őāşıqlarınğ gözine arĥ-ı siyāh⁸⁹⁴ edersinğ
Gāhı ki⁸⁹⁵ sen giyersinğ bu atlas-ı siyāhı

⁸⁹² ML. 688; HMD. 407/g.788.

⁸⁹³ ben gibi bir: bir ben gibi, ML.; ben gibi bir, HMD.

486⁸⁹⁶

487⁸⁹⁷

488⁸⁹⁸

[160]

489⁸⁹⁹

Beste Hafif Pazarbaşı Naẓım
mef'ûlû fa'ôilâtü mef'â'îlû fa'ôilün

Neẓẓâre kı l göñül o büt-i mäh-tal'ôata⁹⁰⁰

Bağ bağ beni bu hâle kıoyan bî-mürüvvete

Hayfâ bu gülşen içre ki⁹⁰¹ mânend-i fâhte

Feryâdım etmedi eşer ol⁹⁰² serv-i kâmete

Yâr yâr nâzenînim o büt-i mäh-tal'ôata

490⁹⁰³

Beste Hafif Şeyh 'Osmân
mef'â'îlün fe'ôilâtün mef'â'îlün fe'ôilün

Gözüm ki kıana boyandı şarâb[1] n'eyle[ye]yim⁹⁰⁴

Ciger ki odlara yandı kebâb[1] n'eyle[ye]yim

Ne yâra yaradı cismim⁹⁰⁵ ne başa bilmem hiç

İlâhî ben bu bir⁹⁰⁶ avuç⁹⁰⁷ türâb[1] n'eyle[ye]yim

⁸⁹⁴ çarh-ı siyâh: çarhı siyâh, ML; çerh-i siyeh, HMD.

⁸⁹⁵ gâhî ki: her geh ki, ML; gâhîce, HMD.

⁸⁹⁶ ML. 701; VBM. 99; HMD.407/g. 789; Nedîm D. G. 16 (7 beyit)(1-2).

⁸⁹⁷ ML. 689; HMD. 408/g.790.

⁸⁹⁸ HMD. 489/g. 791.

⁸⁹⁹ HMD. 409/g.792.

⁹⁰⁰ mäh-ı tal'ôata: mäh-tal'ôata, HMD.

⁹⁰¹ ki:-, HMD.

⁹⁰² ol: o, HMD.

⁹⁰³ HMD. 409/g.793.

⁹⁰⁴ n'eyleyim:n'eyleyeyim, HMD.

⁹⁰⁵ cismim:çeşmim, HMD.

⁹⁰⁶ bir: -, HMD.

⁹⁰⁷ avuç:avuc-ı, HMD.

491⁹⁰⁸

Beste Çenber Taşçı Receb [Güfte-i Fāhir]

mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün

O şūh-ı mülk-i nāz⁹⁰⁹ Ŗuşşākını dil-ħaste eyler hep

Zücāc-ı dilleriñ seniñ⁹¹⁰ cefā-şikeste eyler hep

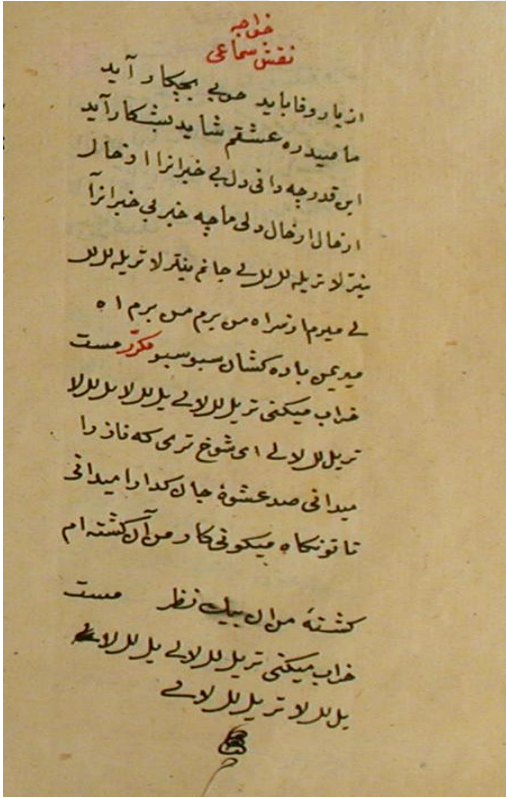
Tebessüm-riz⁹¹¹ olup olsa güşā-yı⁹¹² ğonca-i la'Ŗli

Nice mu'Ŗciz-demi⁹¹³ Fāhir gibi dem-beste eyler⁹¹⁴ hep

492⁹¹⁵

[161]

493⁹¹⁶

⁹⁰⁸ ML. 693; HMD. 409/g. 794.

⁹⁰⁹ şūh-ı mülk-i nāz: şāh-ı melek-nāz, ML; şūh-ı mülk-i nāz, HMD.

⁹¹⁰ zücāc-ı dilleriñ seniñ: zücāc dillerin senin, ML; zücāc-ı dilleriñ senge, HMD.

⁹¹¹ tebessüm-riz: tebessüm zîr, ML; tebessüm-riz, HMD.

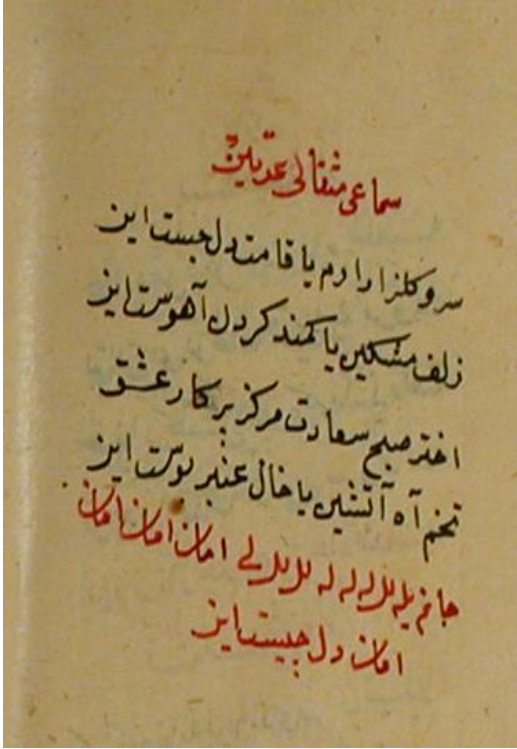
⁹¹² güşā-yı: güşāde, ML; güşā-yı, HMD.

⁹¹³ mu'Ŗciz-demi: mu'Ŗciz-demi, ML; mu'Ŗciz-dem, HMD.

⁹¹⁴ eyler: eyle, ML; eyler, HMD.

⁹¹⁵ ML. 689; HMD. 409/ g. 795.

⁹¹⁶ "Naķış Semā'Ŗi Ĥ'āce" başlıklı bu güfte Farsçadır.

Semā'Ūj Ĥāfiẓ Rif'Ūat
mef'Ūlū mefa'Ūlū mefa'Ūlū fe'Ūlūn

Meclisde gece kâmet-i dildāra⁹¹⁹ şarılısam

Mestāne düşürsem de o fettāna⁹²⁰ şarılısam

Pür-tāb-ı ruḥ-ı⁹²¹ Ōaşkıñım⁹²² ey şūḥ desem ben

Hem-çün kemer ol serv-i ḥirāmāna şarılısam

Yār yār yāra şarılısam ten nen di ten nen dir ten nen dir ten ten nen dir ten nen dir ten

nen dir tenen teni teni tenen ey yār yār yār yāra şarılısam

[162]

⁹¹⁷ “Semā'Ūj Mişkālī ŌArtin” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁹¹⁸ ML.750; VBM.116; HMD. 411/ g. 799.

⁹¹⁹ dildāra: cānāna, ML; cānāne, VBM, HMD.

⁹²⁰ fettāna: fettāna, ML, HMD; efnāne, VBM.

⁹²¹ pür-tāb-ı ruḥ-ı: pür-tāb gamm-ı, ML; pürt-tāb dahi, VBM.;pür-tāb-ı ruḥ-ı, HMD.

⁹²² aşkıñım:aşkıñım, ML; aşkıñım, HMD.

⁹²³ ML. 748; HMD. 411/ g. 800.

497⁹²⁴

498⁹²⁵

499⁹²⁶

[163]

ÓACEM-ÓAŞİRÂN

500⁹²⁷

501⁹²⁸

Beste Hafîf Pazarbaşı Nażım [Güfte-i Nahîfî]⁹²⁹

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Ƙanda varsa Óāşık-ı bî-çāre cānānıŋ arar

Derd ile bîmār olan elbetde dermānıŋ arar

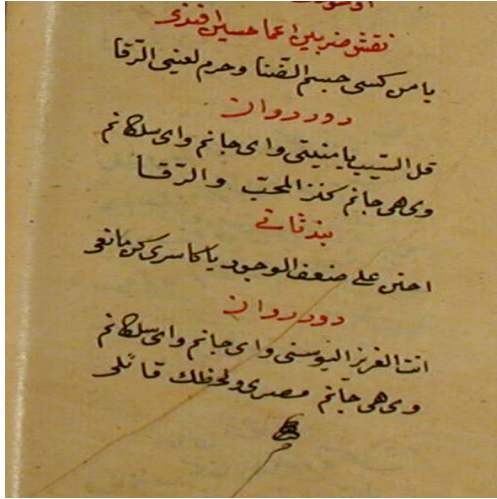
Şanma rahmından şunar destin dîl-i mecrūhuma

Ol kemān-ebrū cigerde tîr-i müjgānıŋ arar

Āh belî belî belî belî dost belî yel lel lā li çāre cānānıŋ arar

502⁹³⁰

503⁹³¹

⁹²⁴ ML. 740; HMD.412/ g. 801.

⁹²⁵ ML. 743; HMD. 412/g. 802.

⁹²⁶ ML. 465; HMD. 412/g. 803.

⁹²⁷ ML. 755; VBM. 117; HMD. 413/g. 804.

⁹²⁸ Aynı güfte için bkz. MM. g. 74, g. 890.

⁹²⁹ Nahîfî D. G.121 (7 beyit) (1-2).

⁹³⁰ HMD. 413/g. 806.

⁹³¹ “Naķış Ėarbeyn ÓAmā Ėüseyn Efendi” başlıklı bu güfte Arapçadır.

[164]

504

Beste Çenber Çorbacızāde Güfte-i Rāóîf
fāóilātün fāóilātün fāóilātün fāóilün

Ebruvānıñ dāóimā ey saht-dil ser-keş midir
Sıneler delmekde ğamzeñ tır mi terkeş midir

Rāóifıñ yakmağda hergiz hırmen-i şabr-ı diliñ
Tābiş-i ruhsārıñ ey mihr-i cihān āteş midir

505⁹³²

Beste Đarbeyn Küçük Müóezzın [Güfte-i Fasîh]⁹³³
fāóilātün fāóilātün fāóilātün fāóilün

Cāy edinsem etmeñ istibóād deyr-i miñneti
ÓĀşıķım bir kāfir-i hüsne Muħammed ümmeti

Geceler Óazm etdigim ol māha sāyem havfıdır
Bir tarıķ ile ķabül etmez muħabbet şirketi

506⁹³⁴

Beste Đarbeyn Ĥazret-i Nażım
mefóülü mefāóilü mefāóilü feóülün
mefóülü feóülün

Meclisde şarāb-ı lebini yāra getirdim
Etsem ne Óaceb hoş
Bezm-i ğama bir neşóesi çok bāde getirdim
Olsam gene medhūş

ÓUşşāķa edip sūz-ı dilim rāz[in]⁹³⁵ ifāde
Bülbülveş olup zār

⁹³² ML. 754.

⁹³³ Fasîh D. G. 453 (6 beyit)(1-3). Gazel Nazım'ın bir şiirine naziredir.

⁹³⁴ ML. 754.

⁹³⁵ rāz[in]: rāst, ML.

Üftâdeleri ney gibi feryâda getirdim
Etmez mi o gül gûş

Âh yel lel lâ tir yel lel lel lel le le lel le le le lel li yâda getirdim a cânım etsem ne
Ôaceb hoş

[165]

507⁹³⁶

SemâÔî Ôİtrî

mefÔülû mefâÔîlû mefâÔîlû feÔülûn

Ser vermek olur sırrı beyân⁹³⁷ eylemek olmaz
Müşkil bunı⁹³⁸ her yerde Ôayân⁹³⁹ eylemek olmaz

Sevdim seni terk eyle[ye]mem sen gerek öldür⁹⁴⁰
Güldi dedi nâ-hâk yere kıan eylemek olmaz

Cânım cânânım sultânım yevel le lel le lel le lel le li vay eylemek olmaz eylemek
olmaz

508⁹⁴¹

509⁹⁴²

SemâÔî Kâra İsmâÔîl Âğa [Güfte-i Ôİşmetî]⁹⁴³

mefâÔîlûn feÔîlâtûn mefâÔîlûn feÔîlûn

Bileydi⁹⁴⁴ dil gibi dilber ğamı cihân nicedir
Bileydi câşnî-i şîve-i bûtân⁹⁴⁵ nicedir

Şikâyetî⁹⁴⁶ şakın ey nâle duymasın dildâr
Zamân⁹⁴⁷ ola diye şâyed o dâstân⁹⁴⁸ nicedir

⁹³⁶ VBM. 118; ML. 784; HMD. 415/g. 809.

⁹³⁷ beyân: Ôayân, MM.; beyân, VBM. ayân, HMD.

⁹³⁸ bunı: bunu, VBM.; bu ki, ML, HMD.

⁹³⁹ ayân:beyân, VBM.; HMD.; ayân, ML.

⁹⁴⁰ öldür: öldür, VBM.; oldur, HMD.

⁹⁴¹ HMD. 415/g. 810.

⁹⁴² ML. 780; VBM. 118; HMD. 416/g. 811.

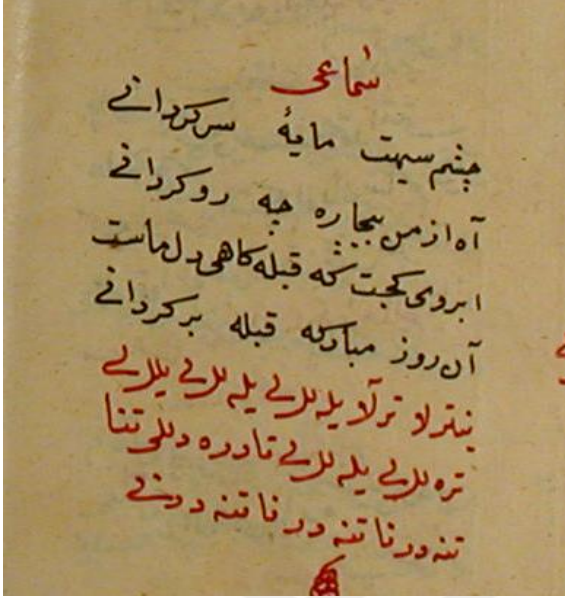
⁹⁴³ İşmetî D. G. 26 (5 beyit)(1-4).

⁹⁴⁴ bileydi: bilürdi, İşmetî D G. 26/1.

⁹⁴⁵ bûtân: bûtân, İşmetî D. G. 26/1, ML, HMD; benân, VBM.

Yā le lel le li yā le lel le lel li tere le lel le lel li āh āh yā le lel le lel li tere le lel le lel li
yele le lel lel lel lel lel le le li yā lā yelee li tere lel li

510⁹⁴⁹

[166]

511⁹⁵⁰

512

Semā'ī Yürük Şeydā Efendi [Güfte-i Şeydā]

mef'ölü mefā'ölü mefā'ölü fe'ölün

Durmaz mısın ey şirîn-edā Ōahd-i vefāda

Bilmem ne bulursuñ güzelim cevır [ü] cefāda

Dād ey gel ey kaçış kemān gel gel gel ince meyān gel pek severim ben seni Ōāşık-ı bî-
çareñim gel gel ey meh-i tābān etme gönjülden beni bülbül-i āvāreñim gel gel āfet-i
devrān tā dere dilli ten nā tene dir tā dir tā ten tā ten nā tā nā tā nā tenedir ni gel cānım
gel gülüm sünbülüm bülbülüm yār yār bilmem ne bulursuñ görelim cevır [ü] cefāda

Meyān

⁹⁴⁶ şikāyetin: şikāyetüm, İsmetî D. G. 26/4.; şikāyetin, ML.; şikāyetin, HMD.

⁹⁴⁷ zamān: zamāne, VBM; zamān, İsmetî D. G. 26/4, ML, HMD.

⁹⁴⁸ dāstān: dāstān, İsmetî D. G. 26/4, ML, VBM; dilsitān, HMD.

⁹⁴⁹ “Semā'ī” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁹⁵⁰ HMD. 416/g. 812.

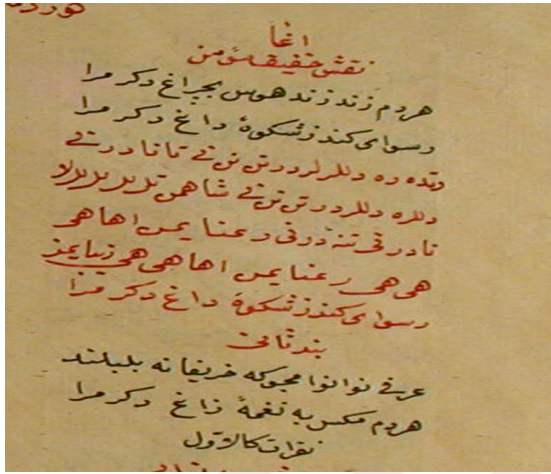
Şeydā gibi bīmārīṇa raḥīm etmez isen⁹⁵¹ hiç
Hicrān ile ḳalsın mı göñül vaḳt-i şafāda

Terennüm-i ke'l-evvel

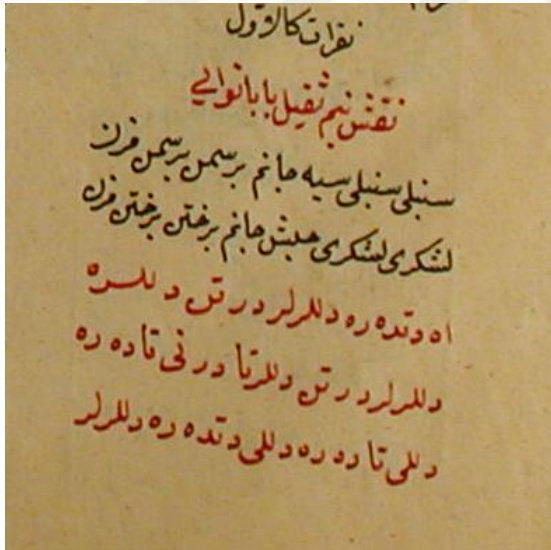
[167]

KÜRDİ

513⁹⁵²

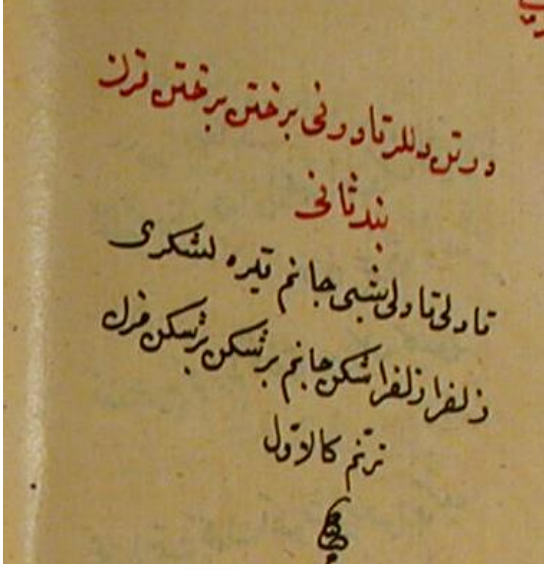
514⁹⁵³

⁹⁵¹ Mecmuada “etme misin” biçiminde yazılmıştır.

⁹⁵² “Naqış Hafîf Mü’min Ağa” başlıklı bu güfte Farsçadır.

⁹⁵³ “Naqış Nîm-Şakîl Baba Nevâî” başlıklı bu güfte Farsçadır.

515⁹⁵⁴

Beste Zencîr Burnaz Âsan Âga
mefâÖilün feÖilâtün mefâÖilün feÖilün

Hayâl-i rûyî yeter dil-rübâ görünmese de
SaÖâdetine ne mâniÖ hümâ görünmese de

Qarâr eder mi dil-i nâ-şekîb gibi⁹⁵⁵ Öuşşâkın
Ne deqli būsına⁹⁵⁶ yâriñ rızâ görünmese de

Serv-i nâzım Öişve-bâzım gel efendim yele lel lel le le lel li vay dil-rübâ görünmese
de

[168]

516⁹⁵⁷

Beste Remel Burnaz Âsan Âga
mefÖülü mefâÖilü mefâÖilü feÖülün

Mestâne-ñirâm ñim-nigeh-i mest⁹⁵⁸ yerinde
Hançer ne gezer bilmem o şūhuñ kemerinde

⁹⁵⁴ ML. 1244; HMD. 334/g. 603.

⁹⁵⁵ gibi:- , ML, HMD.

⁹⁵⁶ būsına: bu sene, ML; būsuna, HMD.

⁹⁵⁷ ML. 1244; HMD. 335/g. 604.

⁹⁵⁸ ñim-nigeh-i mest: ve ne ki mesti, ML; ñim-nigeh-i mest, HMD.

Üftâdelerin zümre-i nisbeti bisyâr⁹⁵⁹⁹⁶⁰

Ta'Ödâd edemem ben hele şubhıñ eşerinde

Âh Öömrüm yâ lâ yeke lele lele li tere li yeke lele lele lele lele li yâr eşerinde

517⁹⁶¹

518⁹⁶²

Beste Hafîf Tesbîhî⁹⁶³

mefâ'Öilün fe'Öilâtün mefâ'Öilün fe'Öilün

Esîr-i zülfüne kaçdıñ cefâ imiş bildik

Âkâğıkat ey gül-i ra'Önâ hatâ imiş bildik

İşâret-i müjeñ ey [çeşm-i] fitne gördük biz

Rağıbe va'Öde-i vaşlıñ edâ imiş⁹⁶⁴ bildik

Yâ lele li yel lele lele li âh yeke lele lele lele li yâr cefâ imiş bildik

519⁹⁶⁵

520⁹⁶⁶

[169]

521⁹⁶⁷

Beste Zencîr Âfîz Post

mef'Öülü fa'Öilâtü mefâ'Öilü fa'Öilün

Açdı bahâr yine gelip verd-i lâleyi⁹⁶⁸

Sâğıye söyle bâğa getirsin piyâleyi

⁹⁵⁹ Vezin aksamaktadır.

⁹⁶⁰ zümre-i nisbeti: zülfünle nisbeti, ML; zümre-i nisbeti, HMD.

⁹⁶¹ HMD. 336/g. 606.

⁹⁶² ML. 1245, VBM. 119, HMD. 336/g. 607.

⁹⁶³ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

⁹⁶⁴ edâ imiş: edâ imiş, VBM, HMD; o imiş, ML.

⁹⁶⁵ HMD. 332/g. 596.

⁹⁶⁶ ML. 1197; HMD. 333/g. 598.

⁹⁶⁷ HMD. 332/g. 597.

⁹⁶⁸ verd-i lâleyi: ver lâleyi, HMD.

Elbet⁹⁶⁹ ruhuḡda Őaşķ-ı dilim bî-ķarār eder
Hurşîd ķor mı hālîḡe hîķ ḡülde jāleyi

Amān cānım yā lā yā le lel lel li Öömrüm yā lā yele lel lel le le le lel lel li yārî yār yār
amān amān belî yār-ı men

522⁹⁷⁰

Beste Muhammes Pazarbaşı Nażım
meföülü faŐilātü mefaŐîlü faŐîlün

Etdim ruhuḡ ḡayāl⁹⁷¹ ḡat-ı müşķ-bār ile
Sevdāya uğradım yine keyf-i ḡubār ile

Bî-dār olurdı dîde-i baḡt-ı selîm⁹⁷² eger
Bir kerre cāme-ḥāba gireydim o yār ile

523⁹⁷³

524⁹⁷⁴

525

Beste Remel Portaķal Aḥmed Aġa
meföülü mefaŐîlü mefaŐîlü feöülün

Mehtāba düşüp żulmet-i şebden ḡāzer etdim
Esmer ḡüzeli sevmeye ben tevbeler etdim

Kālā-yı vîşāl almaġa ol Öişve-fürüşdan
Naķd-i dil ile ḡün-ı cigerden żarar etdim

Āh cānım yā lā yel lel lel li tere li yelet lel lel lel li yār yār żarar etdim
[170]

526⁹⁷⁵

⁹⁶⁹ elbet:elbetde, HMD.

⁹⁷⁰ ML.1245;HMD. 333/g. 599.

⁹⁷¹ ḡayāl: ḡayāl-i, ML; HMD.

⁹⁷² baḡt-ı selîm: bahtım Selim, ML; baht-ı Selîm, HMD.

⁹⁷³ ML. 1246; HMD. 333/g. 600.

⁹⁷⁴ ML. 1250; HMD. 334/ g. 601.

⁹⁷⁵ VBM. 81; HMD. 338/ g. 611.

527⁹⁷⁶

Semā'î Ĥāfız Rıf'at

fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün

Geceler şubha deġin çeşmime girmez uyhu

Ĥ'ābımı baġladı var ise o çeşm-i cādū

Meclis-i meyde gece giryeler etdi peydā⁹⁷⁷

Verdi gülzār-ı cemāliñdeki nergislere şu

Hey hey hey cānım hey hey Öömrüm hey hey mırim amān ey yārim yele lā li yel lel le
lel li

528⁹⁷⁸

Semā'î Ĥāfız Rıf'at

mefā'Öilün fe'Öilātün mefā'Öilün fe'Öilün

Fezā-yı meclis-i pūr-mey dönen piyāle midir

Gül-i şükufte-i bāġ-ı tarab mı lāle midir

Ĥamīde ĥalka-i destār-ı cebhe-i pākiñ

Biri⁹⁷⁹ kıamer midir āyā birisi⁹⁸⁰ hāle midir

Amān amān amān amān āh cenān ey amān belı yārim

529⁹⁸¹

Semā'î Tab'î

mef'Öülü mefā'Öilü fe'Öülün

Söyle nice bir ey ruĥ-ı gülgün

Lāleveş edersin yüregim ĥün

⁹⁷⁶ ML. 1240; HMD. 338/g. 612.

⁹⁷⁷ peydā: dilber, ML, HMD.

⁹⁷⁸ ML. 1269; HMD. 339/g. 613.

⁹⁷⁹ biri: perı, ML, HMD.

⁹⁸⁰ birisi: perısi, ML, HMD.

⁹⁸¹ HMD. 339/g. 614.

Tır-i sitemiñ bağırımı deldi şormazsın Óaceb ne bu aıladı Óālem seni sevdigimi bildi
feryād eliñden -mükerrrer- hālīm yaman ey ıaşı kemān -mükerrrer- amān amān amān
cānım āh eliñden vah dilinden -mükerrrer- gül-pırehenim ıoımadık ol gonca gülünđen

Meyān

ÓĀlem⁹⁸² o siyeh beñlere ĥayrān
Bir ben miyim ol ĥüsnüñe⁹⁸³ meftūn
[171]

530⁹⁸⁴

531⁹⁸⁵

532⁹⁸⁶

Semā^Óı Taşıı Receb

mef^Óülü mefā^Óilü mefā^Óilü fe^Óülün

Feryād-ı dil-i zārıma⁹⁸⁷ dem-sāz mı ıaldı
Yā keşf edecek rāzımı hem-rāz⁹⁸⁸ mı ıaldı

Etdi niğehiñ Óālemi esrārıma vākıf
Şınemde nihān eyleyecek rāz mı ıaldı

ÓÖmrüm meded of sāz mı ıaldı

533⁹⁸⁹

[172] [boş]

[173]

ĤİŚĀR

534⁹⁹⁰

⁹⁸² Mecmuada biçiminde yazılmıştır. “Sālim, HMD.”

⁹⁸³ ĥüsnüñe: ĥüsn ile, HMD.

⁹⁸⁴ ML. 1271; HMD. 339/ g. 615.

⁹⁸⁵ HMD. 340/ g. 617.

⁹⁸⁶ ML. 1269; HMD. 340/ g. 618.

⁹⁸⁷ dil-i zārıma: dil-i zārıma, ML; dilden zārıma, HMD.

⁹⁸⁸ rāzımı hem-rāz: rāzımı hem-rāz, ML; zārım hem-zār, HMD.

⁹⁸⁹ ML. 222; HMD. 340/ g. 616.

535⁹⁹¹

Beste Çenber Şeydā [Güfte-i Şeydā]
mefāʿülün mefāʿülün mefāʿülün mefāʿülün

O mäh-i ʾÖālem-ārā ile bir yerde qarār etsek
Felek meşrebce dönse biz daḥı şayd [u] şikār etsek

N'ola ol goncayı der-çenber etsek biz de bir demde⁹⁹²
ʾÖAceb mi yār ile Şeydā yine⁹⁹³ zevk-i ḥisār etsek

Āh cānım yār yār dost yele lel lel lel lel le le le le li yār yār bir yerde güzār
etsek

536⁹⁹⁴

537⁹⁹⁵

Beste Remel [Güfte-i Şeydā]
mefʿülü mefāʿülü mefāʿülü feʿülün

Ey murğ-ı seḥer ʾÖaşkı⁹⁹⁶ cānana duyurma
Nālišleri⁹⁹⁷ ol gül-i ḥandāna duyurma

Hem-bezm-i vişāl oldığını yār ile Şeydā
Ketm eyle meded zümre-i nādāna duyurma

Āh tā dir ten ten ni te ni te ni tenen dere dilla dir dir ten amān yā lel li yā le li yār yel le
lel lel li

538

Beste Devr-i Kebîr
mefāʿülün mefāʿülün mefāʿülün mefāʿülün

⁹⁹⁰ HMD. 326/g. 585.

⁹⁹¹ HMD. 326/g. 587.

⁹⁹² demde:yerde, HMD.

⁹⁹³ yine: gene, HMD.

⁹⁹⁴ VBM. 121; HMD. 326/ g. 586., Bâkî D. G. 258 (5 beyit)(1-3).

⁹⁹⁵ HMD. 327/g. 588

⁹⁹⁶ ʾÖaşkı: ʾÖaşkı[mı], HMD.

⁹⁹⁷ nālišleri: nālišleri[mi], HMD.

Meh-i nev gibi bir aşı kemān mihr-i münīrim var
Yüzi gül yüzleri ħurşīdveş sāhib-nażīrim var

Murādımca daħı rengin olurdı kāmīl-i nażmım
Ĥisārda bir civānıñ saydına şuğl-ı keşīrim var

Bir vefādır hoş edādır şīvekārdır amān amān yār kemān mihr-i münīrim var
[174]

539

Beste Zencīr

mefāʕilün feʕilātün mefāʕilün feʕilün

Göñülde şimdi yer etmiş bir Öişve-bāzım var
Dir dir ten nā tel lel len nā tā dir ten dir ten tene tā dirni
O māh-ı envere vuşlat içün niyāzım var
Dir dir ten nā tel lel len nā tā dir ten dir ten tene tā dir ni

Aķsāk Fāhte

[mütefāʕilün feʕülün mütefāʕilün feʕülün]

Bu göñül o mehveşin cilve şafāsına apıldı
Göricek nihān bir buse Őatāsına apıldı
Geçemez muħabbetinden o gül-i terin bu şeydā
O reviş ile nüvāzişler edāsına apıldı

Zencīr

mefāʕilün feʕilātün mefāʕilün feʕilün
O māh-ı envere vuşlat içün niyāzım var
Dir dir ten nā til lil len nā tā dir ten dir ten tene tā dirni

Meyān

apılmamaķ revā mı devāmına şeydā⁹⁹⁸
Dir dir ten nā til lel len nā tā dir ten dir ten tene tā dir ni
Cihānda mişli bulunmaz o serv-i nāzım var
Dir dir ten nā til lil len nā tā dir ten dir ten tene tā dir ni

⁹⁹⁸ Vezin aksamaktadır.

Ūsŭleş SemāŌi

[mefŌŭlŭ mefāŌilŭ mefāŌilŭ feŌŭlŭn]

Reftāriņa qurbān olayım ey meh-i tābān

Kim görse qapılmaz saña ey necm-i dirāḥṣān

Ḥüsnüñ gören Ōālemde düşer āteş-i Ōaşqa

Elbetde eder bülbül-i şeydā gibi nālān

Zencir

Cihānda mişli bulunmaz o serv-i nāzım var

Dir dir ten nā til lil len nā tā dir ten dir ten nen tene tā dir ni

[175]

540⁹⁹⁹

SemāŌi

mefāŌilŭn mefāŌilŭn mefāŌilŭn mefāŌilŭn

Dil-i pŭr-ıztırābım mevce-i seylābdır sensiz

Dü çeşm-i¹⁰⁰⁰ ḥŭn-feşānım ḥalkā-i girdābdır sensiz

MetāŌ-ı zindeğî bār¹⁰⁰¹ oldı düş-ı cāna hicriñle

Dil-i şŭriḍe-ḥālīm şöyle kim bî-tābdır sensiz

Cānım yele lel le le lel le le lā ye lel le le lā li āḥ quzum ey amān belî yārim şāhım

541¹⁰⁰²

SemāŌi

mefŌŭlŭ mefāŌilŭ mefāŌilŭ feŌŭlŭn

Nev-reste sehî serv-ḳadım¹⁰⁰³ pek küçükdür

Maḥmŭr nigāhı nice ḳanlar içecekdir¹⁰⁰⁴

Kimisi şaḳāyık kimi der¹⁰⁰⁵ lāle-i NuŌmān

Ol gonca-resā ben bilirim āḥ ne çiçekdir

⁹⁹⁹ HMD. 328/ g. 589.

¹⁰⁰⁰ çeşm-i: çeşmim, HMD.

¹⁰⁰¹ bār.yār, HMD.

¹⁰⁰² HMD. 390-91/g. 591.

¹⁰⁰³ Mecmuada “kadiḡ” biçiminde yazılmıştır

¹⁰⁰⁴ içecekdir:dökecekdir, HMD.

¹⁰⁰⁵ kimi der:gibidir, HMD.

Cānım yele lele lele lele li tere li yele li yelee lele lele lele li yār yār yār tā dere dilli
ten ni ten ni ten nā tene dir ni ditā dir ni belī yārim

[176] [boş]

[177]

ĤİŚĀR-BÜSELİK

542¹⁰⁰⁶

Beste Darb-ı Feth Ĥālīh Āga

mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün

Nem-i eşkim¹⁰⁰⁷ döküp Ŗazm-i çemen-zār-ı nişār etdim¹⁰⁰⁸

Ki seyr-i mergzār-ı nev-bahār-ı kūy-ı yār etdim

Hevā-yı Ŗaşq-ı zūlf ile döner Ŗuşşāq-ı ser-gerdān

Ĥiśār-ı büselikde¹⁰⁰⁹ darb-ı feth ile qarār etdim

Āh cānım nişār etdim yār yār yār yelee lele lele li tereli ye lele lele li yā lā yel lele li hey
yār hey dost belī şāh-ı men

543¹⁰¹⁰

Beste Remel İsmāŖil Āga

mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün

Ol māh-liqā etmede¹⁰¹¹ aġyār ile ŭlfet

Ey āh-ı seher-ĥiz¹⁰¹² kanı sende mürüvvet

Etdiñ hele aġyār-ı şerīf üzere taqđım

Yanıña qalursa saña başqa Ŗināyet

Amān cānım yā lā yā lele lele li tere li ye lele lele lele li yār yār belī şāh-ı men
amān

¹⁰⁰⁶ HMD. 323/ g. 578.

¹⁰⁰⁷ nem-i eşkim:nemi eşkim, HMD.

¹⁰⁰⁸ etdim:etdik, HMD. HMD’de tüm redifler “etdik”biçimindedir.

¹⁰⁰⁹ büselikde:büselikden, HMD.

¹⁰¹⁰ HMD. 323/ g. 579.

¹⁰¹¹ etmede: etdi, HMD.

¹⁰¹² āh-ı seher-ĥiz: bād-ı seher haber, HMD.

544

Beste Çenber

fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilün

Bir nihāl-i nev-resin meftūnıyım hālīm yaman

Mū-miyān kaç fidān hem āfet-i devr-i zamān

Vaśl-ı sevdā-yı muhāl kaçōil muhib pā-būsına

Bāb-ı redd olsun güşād lutf eyle ey kaçı kemān

ÖÖmrüm cānım meftūnıyım hālīm yaman

545

Beste Hafif Sa'Ödullah Ağa

fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün

Hün-ı Őuşşāka güzel dīdelerin mā'öl iki

Bu Öaceb lutf-ı Öaceb söz bir olur kaçōil iki

MāniŐ-i seyr-i nažar göz göre zūlf ile hicāb

Gerçi mahbūb bir ammā melikim hā'öl iki

Āh ye le le le le le le le le le li dīdelerin mā'öl iki

[178]

546¹⁰¹³

SemāŐi Emīr Yahyā [Güfte-i Şeyhü'l-islām Yahyā]¹⁰¹⁴

mef'Öülü mefāŐilü mefāŐilü fe'Öülün

Şebnem gibi dil gonca-i handānına düşdi

Yūsuf gibi cān¹⁰¹⁵ kaç-ı zenaḥdānına düşdi

Her kaçanda kim¹⁰¹⁶ Őazm eyleseñ¹⁰¹⁷ ey serv-i revānım

Sāyeñ gibi üftāde gönül pāyına¹⁰¹⁸ düşdi

¹⁰¹³ ML. 365; HMD. 324/g. 581

¹⁰¹⁴ Ş. Yahya D. G. 425 (5 beyit)(1-3).

¹⁰¹⁵ Mecmuada "şan" biçimine yazılmıştır.

¹⁰¹⁶ kaçanda kim: nire ki, Ş. Yahyā D. G. 425/3.

¹⁰¹⁷ eyleseñ: eyledün, Ş. Yahya D. G. 425/3.

Ḳuzum ey belî belî yel li yel le le li yel le le lâ li vay

547

Semâ'î Bekir Ağa¹⁰¹⁹

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Nežžāre ḳılar şanmaḡız¹⁰²⁰ ol māh ḳafesden

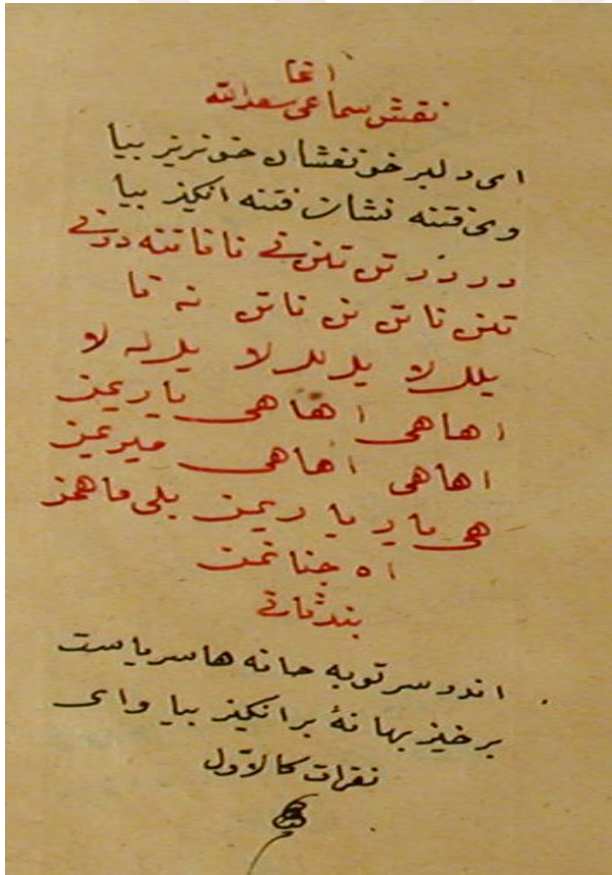
Mānend-i sebḳe görinür kākûli¹⁰²¹ fesden

Şemm-i ruḥını bād-ı hevā verdi ḥazāna

Biz de biliriz geçmeyiz ey göñül bu hevesden¹⁰²²

Gel gel gel māh ḳafesden

548¹⁰²³

¹⁰¹⁸ pāyūḡe:yanıḡa, Ş. Yahya D. G. 425/3.

¹⁰¹⁹ HMD. 323/g. 580.

¹⁰²⁰ şanmaḡız: sanma ḡiz, HMD.

¹⁰²¹ kākûli: kākül, HMD.

¹⁰²² Vezin aksamaktadır.

¹⁰²³ “Naḳış Semâ'î Sa'ûdullah Ağa” başlıklı bu güfte Farsçadır.

[179]

549

Naķış Semā'î Sa'ūdullah Ağa

Ey gözi āhū beçe rām ol baņa
Cānım a cānānım a sultānım efendim
[müfte'ölün müfte'ölün fa'öl]
Ey perî şimālî güzel yār
Şüh-ı sitem-hüy-ı cefākār
'Aşķla mestāneye döndüm
Şevķle mestāneye döndüm
Bārî o genc başıñ içün gel
Hilāl-i nev kaçıñ içün gel
Gel a dil başıñ içün gel gel gel amān
Gelmez iseñ çāre nedir sağ ol efendim
Bend-i šāñî
Bezmime gel sākî-i cām ol baņa
Cānım a cānım a sultānım efendim
Terennüm-i ke'l-evvel

[180] [boş]

[181]

ĤİCĀZ

550¹⁰²⁴

551¹⁰²⁵

Beste Çenber Žaharya Kürķi [Güfte-i Nāfiz]¹⁰²⁶

fa'ölātün fa'ölātün fa'ölātün fa'ölün

Düşmesin müşķin¹⁰²⁷ göñüller zülf-i 'Öanber-būlara
Başına teller taķınsın düş olan gışūlara

¹⁰²⁴ HMD. 294/g.523.

¹⁰²⁵ HMD. 292/g. 516.

¹⁰²⁶ Nāfiz D. G. 552 (5 beyit)(1-2).

¹⁰²⁷ müşķin : miskin, Nāfiz D. G. 552/1.; HMD.

Ġāzeve ĥācet mi ey meşşāta semmūr-ı siyeh
Vesmeler¹⁰²⁸ çekme ĥatā eylersiñ ol ebrūlara

ÖÖmrüm cānım amān yār yel le lel li tere li yel le lel le lel le lel le lel le li
beli yārım belī cānım āh zūlf-i Ŗanber-būlara

552¹⁰²⁹

553¹⁰³⁰

[182]

554¹⁰³¹

555¹⁰³²

556¹⁰³³

557¹⁰³⁴

Beste Çenber Ĥāfız

feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün

Şorma ehl-i ġamıñ ārām-ı dil [ü] cānıñdan
Bil hemān ol¹⁰³⁵ şanemiñ kıadd-i ĥırāmānıñdan

Üstühān-ı teniñ ey şekker olur feyziñden
Kim ki būs eyler o şūhuñ leb-i ĥandānıñdan

Amān amān amān hey yār dil ü cānıñdan

558¹⁰³⁶

[183]

559¹⁰³⁷

¹⁰²⁸ vesmeler: vesmeler, Nāfız D. G. 552/2; sürmeler, HMD.

¹⁰²⁹ ML. 1313, VBM. 122; HMD. 292/ g. 517.

¹⁰³⁰ Fitnat D. G.55 (5 beyit)(1-4); HMD. 293/ g. 521.

¹⁰³¹ ML. 1309; HMD. 295/ g. 525.

¹⁰³² ML. 1309, VBM. 123; HMD. 294/g. 524.

¹⁰³³ HMD. 294/g. 522.

¹⁰³⁴ HMD. 292/g. 518.

¹⁰³⁵ ol:o, HMD.

¹⁰³⁶ Bâkî D. G. 438 (6 beyit)(1-5), HMD. 295/g. 526.

¹⁰³⁷ HMD. 293/ g. 520.

560¹⁰³⁸

Beste Çenber Rıf'at

fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün

Āhım ile mihr olup pür-tāb[a] döndürdi yüzün

Cüşiş-i¹⁰³⁹ eşkim görüp girdāb[a] döndürdi yüzün

Şeb gibi giysem k̄ara donum hilāle ğam degil

Benden ol hurşid-i Őālem-tāb[a] döndürdi yüzün

ÖÖmrüm amān amān

561¹⁰⁴⁰

562¹⁰⁴¹

Beste Hafif Tesbîh Çelebi [Güfte-i Şabri]¹⁰⁴²

fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün

Şem' giryān lāle sūzān ğonca hūn-ālūdedir

Var mı bir dil kim belā-yı dehr[den] āsūdedir

Çıkamaz oldu naķş-ı ũmmidim murād ũzre benim

Hātem-i baht-ı siyāhım var ise fersūdedir

Ten dir nā tā nā dir ni ğonca hūn-ālūdedir

[184]

563¹⁰⁴³

564¹⁰⁴⁴

Beste Muhammes Rıf'at

fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilātün fā'Öilün

Zülfine dil vermeyen hātır perişān olmadı

Pāyına yüz sürmeyen hāk-ile yeksān¹⁰⁴⁵ olmadı

¹⁰³⁸ HMD. 293/ g. 519.

¹⁰³⁹ cüşiş:ğüşiş, HMD.

¹⁰⁴⁰ HMD. 295/ g. 527.

¹⁰⁴¹ HMD. 296/ g. 528.

¹⁰⁴² Sabrî D. G. 75 (5 beyit) (1-3.)

¹⁰⁴³ Nâbî D. G. 596 (5 beyit); HMD. 296/ g. 529.

¹⁰⁴⁴ HMD. 296/ g. 530.

Ŧoğmadı hırşid-i Őālem-tāb-ı devlet Őāşıka
Dil-rübā kim Őālem-i vuşlatda Őuryān olmadı

565¹⁰⁴⁶

566¹⁰⁴⁷

567¹⁰⁴⁸

[185]

568¹⁰⁴⁹

569¹⁰⁵⁰

570

Beste Zencir Saödullah Ağa [Güfte-i Nāşid]¹⁰⁵¹

fāŐilātün fāŐilātün fāŐilātün fāŐilün

Cām-ı Őaşkıñla hemān şūrīde-ser bir ben miyim
Dāne-i hālīñ hevāsıyla gezer bir ben miyim
Gülşen-i kūyında her şeb ūbĥa dek feryād olur
Nāşidāsā ağlayan ey verd-i ter bir ben miyim

Efendim yelet lele lele li yelet lele lele lele li tere lele lele li yār ser bir ben miyim

571

Beste Devr-i Kebir Seyyid Meĥammed Ağa

fāŐilātün fāŐilātün fāŐilātün fāŐilün

Dide-i hūn[ı] siyeh-ebrū-kemānı seyr eden
ŦatŐ-ı ümmīd eylesin tiğ-i nihānı seyr eden

Nağme-i şehnāz ile eyler fiğānı Őandelīb
ÖArz-ı gülzār eylesin gonca-dehānı seyr eden

Cānım yā lā yā lele lele li Őömrüm yā lā yelet lele lele li rū kemānı seyr eden

¹⁰⁴⁵ hāk ile yeksān : hāke ki yeksān, HMD.

¹⁰⁴⁶ VBM. 123; HMD. 297/ g. 532. HMD’de güftenin formu “şarkı”dır.

¹⁰⁴⁷ “Beste Devr-i Revān Muşāhib Šālīĥ Ağa” başlıklı bu güfte Arapçadır.

¹⁰⁴⁸ “Beste Düyek AŐmā” başlıklı bu güfte Arapçadır.

¹⁰⁴⁹ HMD. 298/g. 534.

¹⁰⁵⁰ ML. 1311; HMD. 299/g. 533.

¹⁰⁵¹ Nāşid D. Ruba’i 9.

572

Beste Hafif TabÖi

feÖilātün feÖilātün feÖilātün feÖilün

Bāğ-ı hüsñünde kemāliñ bula her mîve-i zîb
TamaÖ-ı hāma düşürsen n'ola bî-şabr [u] şekîb

Būs ederlerse leb-i dāmen-i pākiñ eyler
Pāyına yüz süreriz biz dañı olursa naşîb

Ey hābîb ey tabîb sen gülse ben Öandelîb

[186]

573¹⁰⁵²

574¹⁰⁵³

[187]

575¹⁰⁵⁴

Naķış SemāÖi TabÖi

mefÖülü mefāÖilü mefāÖilü feÖülün

Ser-dāğ-ı göñül tāze açılmış gülümüzdür
Ten nen ni ten ni tenen ni tenen nā āh tene dir ni tāze açılmış gülümüzdür
Dūd-ı siyeh-i āh derün-ı sünbülümüzdür
-Eyzān- āh derün-ı sünbülümüzdür
Yürük
Bilmez misin o nāz u istiğnāya sebep ne¹⁰⁵⁵ cānım
Ehl-i dile bu vaÖde-i ferdāya¹⁰⁵⁶ sebep ne cānım
Yetmez mi hilāli felegiñ saña bu Öibret
Ey dil demesin çarħa temennāya sebep ne cānım
Ağır

¹⁰⁵² HMD. 167/g. 194.

¹⁰⁵³ VBM. 124; ML. 1329; HMD. 314/g. 559.

¹⁰⁵⁴ HMD. 313/g. 557.

¹⁰⁵⁵ Vezin aksamaktadır.

¹⁰⁵⁶ vaÖde:vādî, HMD.

Dūd-ı siyeh-i āh derūn-ı sūnbūlūmūzdür

-Eyzān- Āh derūn-ı sūnbūlūmūzdür

Meyān

Dermiş şu kadar ol dil-i nālende efendim

-Eyzān- O dil-i nālende efendim

Gūlzār-ı muḥabbetde bizim bülbülūmūzdür¹⁰⁵⁷

-Eyzān- Āh bizim bülbülūmūzdür

Yürük

Bir ḥande ile gönlümüz ābād ederse cānım

Şāyestedir ol ḡonca-dehen şād ederse cānım

Bāḡ-ı hūner-i mūsikīde bu dil-i şeydā

Envāʾ-ı naḡamla¹⁰⁵⁸ n'ola feryād ederse cānım

Aḡır

Gūlzār-ı muḥabbetde bizim bülbülūmūzdür

Tenen ni ten ni tenen ni tā āh tene dir ni āh bizim bülbülūmūzdür

576¹⁰⁵⁹

[188]

577¹⁰⁶⁰

578¹⁰⁶¹

Naḡış Semāʾī Kara İsmāʾīl Aḡa

fāʾilātūn fāʾilātūn fāʾilūn

Görmeyeli şūḥ-ı şīve-kārımı

Ḡamla geçirir¹⁰⁶² bu rūzgārımı

Āh āh beni koyup şimdi cenān gidipdir

Ḥūn güzelim baḡrımı ḡan edipdir mükerrer

Tere li yel li yele le li yele li yel li yel le li bir vey bir vey dādī dādī yār ey

¹⁰⁵⁷ bülbülūmūzdür: bülbülümüz müdür, HMD. 313.

¹⁰⁵⁸ naḡamla:naḡme ile, HMD. 314.

¹⁰⁵⁹ HMD. 314/g. 558.

¹⁰⁶⁰ ML. 338; VBM. 44; HMD. 314/g. 560.

¹⁰⁶¹ ML. 1330; HMD. 315/g. 562.

¹⁰⁶² geçirir: geçirdim, ML, HMD.

Bu revîşler özüm kebâb edipdir
Eşki sirişki kebâb edipdir

Meyân

Eyle beni lutfuğa¹⁰⁶³ şâyeste gel
Alma benim âhım ile zârımı¹⁰⁶⁴

579¹⁰⁶⁵

[189]

580¹⁰⁶⁶

Semâ'î Silâhşor İbrâhîm Ağa
mef'ûlû mef'ûlû mef'ûlû fe'ûlûn

Men Ôâşıkım ol yâra ne derlerse desinler
Men Ôâşık-ı dildâra ne derlerse desinler

Bir lahza temâşasını¹⁰⁶⁷ dünyâya değışmem
Âyrânım o ruhsâra ne derlerse desinler

Âh gel gel serv-i nâzım Ôişve-bâzım dil-nüvâzım âh âh amân ne derlerse desinler

581¹⁰⁶⁸

Semâ'î İbrâhîm Ağa
mef'ûlûn mef'ûlûn mef'ûlûn mef'ûlûn

Çul oldum bir cefâkâra¹⁰⁶⁹ cihân bâğında gül-femdir
Mecâlim¹⁰⁷⁰ yokdur inkâra firâkı¹⁰⁷¹ baña mâtemdir

Göñül sevdi o şehbâzı¹⁰⁷² dükenmez şive-i nâzı
Güzelleriñ ser-efrâzı¹⁰⁷³ gören vaşlına ersem der

¹⁰⁶³ lutfuğa: lutfunla, ML; lutfuğa, HMD.

¹⁰⁶⁴ zârımı: şerârımı, ML, zârımı, HMD.

¹⁰⁶⁵ ML. 1333; HMD. 315/g. 561; K. Râgıb D. G. 56 (5 beyit)(1-2).

¹⁰⁶⁶ HMD. 316/g. 563

¹⁰⁶⁷ temâşasını:temâsını, HMD.

¹⁰⁶⁸ VBM. 124; HMD. 316/g. 564.

¹⁰⁶⁹ cefâ-kâra:cefâkâre, VBM.; sitem-kâra, HMD.

¹⁰⁷⁰ mecâlim:mecâl, VBM.; mecâlim, HMD.

¹⁰⁷¹ firâkı:-, VBM.; firâkı, HMD.

¹⁰⁷² şehbâzı:hem-râzı, VBM.; şehbâzı, HMD.

Āh cānım yele lel le lel le le le le lel le le lā li ŖŖmrŭm cihān bāğında gŭl-femdir

582¹⁰⁷⁴

SemāŖi Šālīh Ağa

mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn mefāŖilŭn

Çekip zor ile aldın şāhneveş dil sağa Ŗāşıkdır

Muħāssal tabŖıma her tavrın el-ħağ pek muvāfıkdır¹⁰⁷⁵

Dilā şabr eyle teklif¹⁰⁷⁶ eyler-ise vuşlatın ĥaşre

Ki ol şāh-ı ĥasen kiżb eylemez ħavlinde şadıkdır

ŖŖmrŭm amān tende cānımsın bir civānımsın amān amān amān el-amān ĥālim pek yaman gel

583¹⁰⁷⁷

[190]

584¹⁰⁷⁸

585¹⁰⁷⁹

¹⁰⁷³ ser-efrāzı:ser-firāzı, VBM.; ser-efrāzı, HMD.

¹⁰⁷⁴ HMD. 317/g. 565.

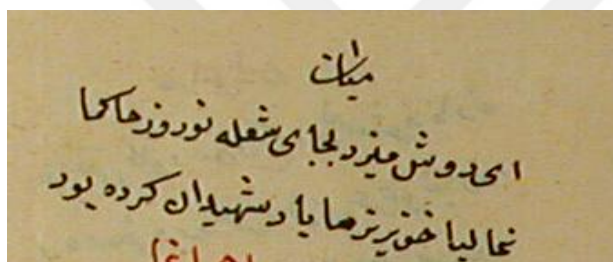
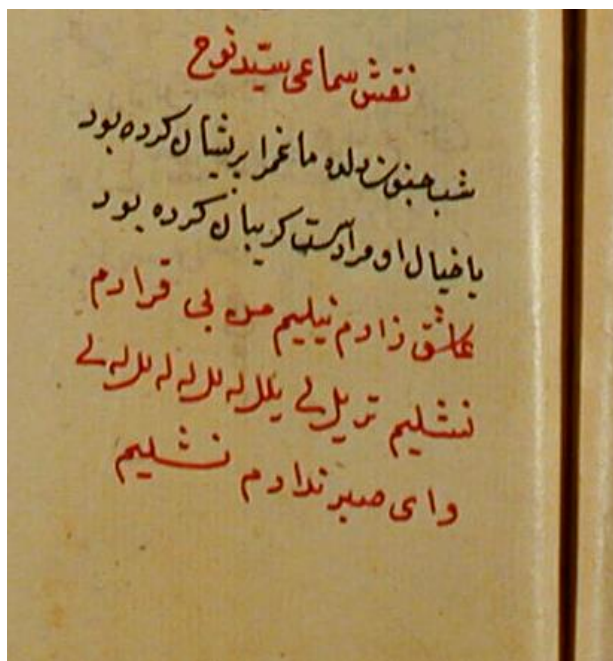
¹⁰⁷⁵ el-ħağ pek muvāfıkdır: ilħağ-ı muvāfıkdır, HMD.

¹⁰⁷⁶ teklif, teŖlif, HMD.

¹⁰⁷⁷ VBM. 125; HMD. 317/g. 567.

¹⁰⁷⁸ HMD. 318/g. 568.

¹⁰⁷⁹ “Nağış SemāŖi Seyyid Nŭh” başlıklı bu gŭfte Farsçadır.

586¹⁰⁸⁰

[191]

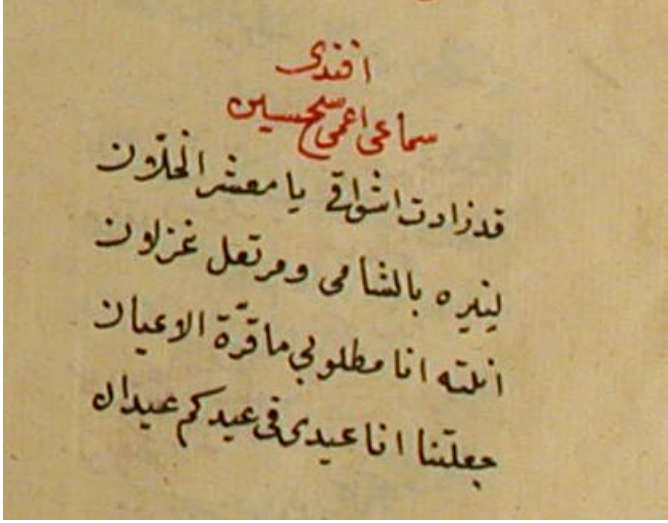
587¹⁰⁸¹

588¹⁰⁸²

¹⁰⁸⁰ HMD. 318/g. 570; Fitnat D., G.51 (5 beyit)(1-2-3-5).

¹⁰⁸¹ HMD. 320/g. 573.

¹⁰⁸² "Semâ'î A'omâ Hüseyin Efendi" başlıklı bu güfte Arapçadır.

589¹⁰⁸³

Semā'Ūī Šālīh Ağa

fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilün fe'Ūilün

Bizi lutf-ıla o meh şād edecektir biliriz

Gül[i] ta'Ūrife¹⁰⁸⁴ ne hâcet ne çiçekdir biliriz

Şaķın aldanma göñül o güzeliñ cünbüşine

Bu edālar bu tebessüm bize dekdir biliriz

Vay gel gel nev-civānım gel gel a merāmım amān biliriz

590¹⁰⁸⁵

Semā'Ūī Žaharya [Güfte-i Rüşdi]¹⁰⁸⁶

mefā'Ūlün mefā'Ūlün mefā'Ūlün mefā'Ūlün

Cihān[ı] hüsñüñe meftün eden şüh-ı cihānsın sen

Muħaśsal ehl-i Őaşķa fitne-i āħir zamānsın sen

Eger Rüstem de olsa<m> ķurtuluş yok tır-i ğamzeñden

Çekilmez derd-i Őaşķıñ böyle bir ķaşı kemānsın sen

¹⁰⁸³ HMD. 317/g. 566.

¹⁰⁸⁴ gül[i] ta'Ūrife: gül ta'Ūrife, HMD.

¹⁰⁸⁵ ML. 1317; HMD. 319/g. 572.

¹⁰⁸⁶ Rüşdi D. G. 108 (7 beyit)(1-2).

ÖÖmrüm ey yele le le le le le le le le le li tere le le le le li yele le le le le li yā
lā yele le le li amān yele lā li hey cānım şūh-ı cihānsın sen amān amān belī yārim
[192]

591

Beste Şaḡīl

mefʿŪlū mefāʿīlū mefāʿīlūn faʿ

Cānā beni dīdārına maḥrūm etdiŋ
Hercāyılığın Ōāleme maʿŪlūm etdiŋl
Yandırdıŋ eritdiŋ beni bildim şimdi
Bezmi-i ḥarem-i vuślatına mūm etdiŋ

592

Beste Hafīf Esʿād Efendi [Güfte-i Nāʾilī]¹⁰⁸⁷

feʿŪlātūn feʿŪlātūn feʿŪlūn feʿŪlūn

Dilde yok ḥarf-i temennā dehen[in]den ğayrı
Cānda yok zāʾiḳa lutf-ı sūhan[in]dan ğayrı
Şart-ı Ōiśmet bu mıdır kim ola benden sonra
Seni pehlūya çeker pıreheninden ğayrı

Yentir lā yele le le le lā yā lā yele le le le lā deheninden ğayrı
[193]

593¹⁰⁸⁸

SemāʾŌī Müʾezzinbaşı ŌŌsmān Ağa [Güfte-i Dāniş]¹⁰⁸⁹

mefāʿīlūn mefāʿīlūn mefāʿīlūn mefāʿīlūn

Bulunmaz bir dahı mānend-i tavr-ı bī-bahāsında
O āfet müstaḳildir ḥāśılı kendi edāsında

Çeker miydi bu rütbe cevri ni ol şūh-ı bī-dādıŋ
Kerem melḥūż-ı Ōāşıḳ olmasaydı¹⁰⁹⁰ intihāsında

¹⁰⁸⁷ Nāilī D. G. 384 (5 beyit)(1-3).

¹⁰⁸⁸ HMD. 276/g. 473.

¹⁰⁸⁹ Dāniş D. G. 517 (8 beyit)(1). Güftenin ikinci beyti divanda bulunmamaktadır.

¹⁰⁹⁰ olmasaydı:olmuş idi, HMD.

Āh cānım yelee le le le le le le le lā li āh gül-nihālim verd-i alım bî-miṣālim –
yürük- ten ten dir tenen dir teni tā nā dir tenen ten ten ten ten ten tā nā dir ni āh
Ôaşıq-ı zār-ı tūyem şine-fikār-ı tūyem hey yār hey dost hey yā hey cūşîş-i eşkim bebîn
giryem müdār tūyem hey yār hey dost hey yār hey **-ağır-** tavr-ı bî-bahāsında

594¹⁰⁹¹

Semā'î Muṣāhib Bekir Ağa

mef'ûlû mef'â'ilü mef'â'ilü fe'ûlün

Yārîñ biliriz bezmimize¹⁰⁹² rağbeti vardır
Ammā ki zamānıñ gözedir sâ'atî¹⁰⁹³ vardır

Bîmār ise de her ne kadar çeşm-i siyāhıñ
Ôuşşâk[ı]¹⁰⁹⁴ perîşân edecek kıdreti¹⁰⁹⁵ vardır¹⁰⁹⁶

ÔÖmrüm rağbeti vardır

595¹⁰⁹⁷

Semā'î Muṣāhib Şālîh Ağa

mef'ûlû mef'â'ilü mef'â'ilü fe'ûlün

Bir şîm-beden¹⁰⁹⁸ dilber-i mümtāza kâpıldım
Murğ-ı dil[i] şayd etdi o şehbāza kâpıldım

Ôuşşâka nezâketle¹⁰⁹⁹ eder bûselik ammā

Dil-beste olup nağme-i şehnāza kâpıldım

Amān cānım yelee le le le le le le le li tere li yelee li yelee le le le le li vay
amān el-amān mümtāza kâpıldım

596¹¹⁰⁰

Semā'î Şālîh Ağa

18'li hece ölçüsü

¹⁰⁹¹ VBM. 103; HMD. 277 /g. 475.

¹⁰⁹² bezmimizde: bezmimizde, ML; bakmamıza, VBM; bezmimize, HMD.

¹⁰⁹³ sâ'atî: saat, VBM; sâ'atî, ML, HMD.

¹⁰⁹⁴ Ôuşşâk[ı]: uşşâkı, VBM; Ôuşşâk-ı, HMD.

¹⁰⁹⁵ kıdreti: kudret, VBM; kıdreti, HMD.

¹⁰⁹⁶ -, ML.

¹⁰⁹⁷ HMD. 276/ g. 474.

¹⁰⁹⁸ şîm-beden: şîm-beden-i, HMD.

¹⁰⁹⁹ Ôuşşâka nezâketle: Ôuşşâk-ı nezâketle, HMD.

Ey mäh-ı tãbânım fedâ bu cãnım gel derdimiñ dermânı
Sen şâh-ı hûbânım tûṭı-zebânım aldın dil-i nâlânı¹¹⁰¹

Cãnâ hayâliñle hilâle döndüm gördüm meh-i tãbânı
Ey serv-i sãmânım rûḥ-ı revânım oldum kûl¹¹⁰² kurbânı
Amân amân amân amân hey hey hey hey hey amân cãnım amân ey Óömrüm vay
[194]

597¹¹⁰³

[195]

ŞEHNÂZ-BÜSELİK

598¹¹⁰⁴

599¹¹⁰⁵

Beste Akşak Fâhte [Güfte-i Fuzûlî]¹¹⁰⁶

mefÓülü fâÓilâtün mefÓülü fâÓilâtün

Muşhaf demek hatâdır ser-safha-i cemâle
Bu bir kitâb sözdür fehmi eden ehl-i hâle

Tâ dir ten dir yel le lel li Óişve-bâz-ı men
Dir dir tendir yel le lel li çâre-sâz-ı men
Ey cãn-ı men hey cãn-ı men cãnân-ı men sultân-ı men
Nev-rûza erdin hey gönül şâh olmanın hengâmıdır -mükerrer-
ÓĀşıklar giydi qaralar böyle mi olur bî-çâreler
Şinemde dürlü yaralar sultânımın ihsânıdır -mükerrer-

[196]

600¹¹⁰⁷

¹¹⁰⁰ HMD. 277/ g. 476.

¹¹⁰¹ dil-i nâlânı: dil ü nâlânı, HMD.

¹¹⁰² oldum kûl: oldu kûl, HMD.

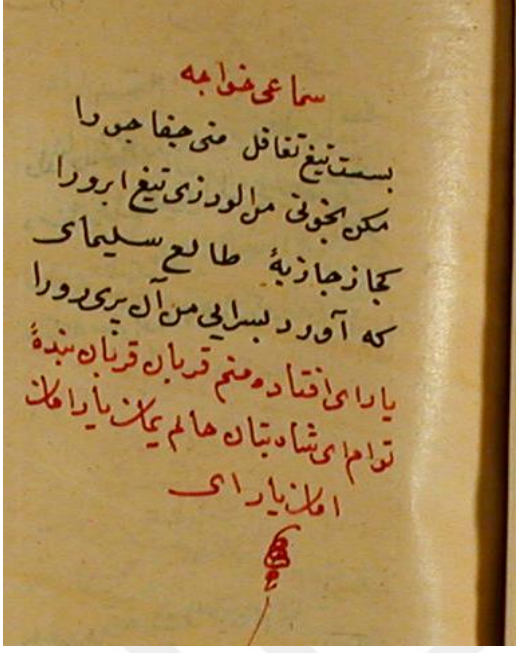
¹¹⁰³ VBM. 103; HMD. 277/g. 477.

¹¹⁰⁴ HMD. 220/g. 327; Nâbî D. G. 395 (5 beyit)(1-2).

¹¹⁰⁵ HMD. 221/ g. 328.

¹¹⁰⁶ Fuzûlî D. G. 251 (6 beyit)(1.).

¹¹⁰⁷ “SemâÓî Hâce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

601¹¹⁰⁸

Semā'ī Tab'ī

mef'ūlū mefā'īlū mefā'īlū fe'ūlūn

Nāz ile hırām eylese dıtrēr o şımın<ü>-ten

Tathır¹¹⁰⁹-i dimāğ etmede ol müşke Hoten<ü>-ten

Dıdārına ādem doyamaz hūrī misin sen

Aldı bizi gitdikce o taşvır-i ḥāsen-ten

Ten tā dere dilli ten ni ten tenen ni tenen tā tene dir nā tene dir ten ten ḥayrān ḥayrān
ḥayrānıñ olam ben ḡurbān ḡurbān ḡurbānıñ olam ben ey şım-beden ḡonca-dehen sūret-i
aḥsen nāz ile hırām eyle

[197]

ÓIRĀQ

602¹¹¹⁰

Beste Zencır Pazarbaşı Nażım

mefā'īlūn fe'īlātūn mefā'īlūn fe'īlūn

O serv-i nāz kaçan çıksa bāğa nāz ederek

Ayağına dökülür cūylar niyāz ederek

¹¹⁰⁸ HMD. 221/g. 330.

¹¹⁰⁹ tathır: tā tır-i, HMD.

¹¹¹⁰ HMD. 261/g. 434.

Şadā-yı bülbül eder şevķimi benim efzūn
Mey içmegi severim gūş söz ü sāz¹¹¹¹ ederek

Nāzenīnim Őiŗve-bāzım āh gel efendim gel amān çıķsa bāga nāz ederek

603¹¹¹²

604¹¹¹³

605¹¹¹⁴

Beste Çenber Őİtrī Aĥmed Çelebi
mefāŐİLÜN mefāŐİLÜN mefāŐİLÜN mefāŐİLÜN

Dağıdıp Őaķlımıñ varın¹¹¹⁵ benim ey māh n'eylersiñ

Dañı nev-restelikde sen alıp biñ āh¹¹¹⁶ n'eylersiñ

Tutuŗdurmaķ mıdır başdan başa Őālem nūruñ¹¹¹⁷ ķaśdıñ

Çerāğ-ı ĥūsine şemŐ[a] yakıp her gāh n'eylersiñ¹¹¹⁸

Amān ey yel le lel li yel le le lel li yel le le lel lel le lel lel le li amān ey vay
benim ey māh n'eylersiñ

[198]

606¹¹¹⁹

607¹¹²⁰

Beste Muhammes Burnaz Ĥasan Ağa
feŐİLātÜN feŐİLātÜN feŐİLātÜN feöİLÜN

Murg-ı cāmı edeyim āteŗ-i Őaşķ<ıñ>la büryān

Bezm-i ĥüsñünde¹¹²¹ anıñla mezelensin yārān

¹¹¹¹ gūş söz ü sāz: gūş-ı sāz, HMD. (Bu şekliyle HMD'de vezin aksamaktadır.)

¹¹¹² ML. 1478; HMD. 261/g. 433.

¹¹¹³ VBM. 104; ML. 1480; HMD. 262/g. 435.

¹¹¹⁴ ML. 1481; HMD. 262/g. 436

¹¹¹⁵ varın: vārın, ML; varıñ,HMD.

¹¹¹⁶ alıp biñ āh: alıp bin āh, ML; biñ āh alıp, HMD.

¹¹¹⁷ nūruñ : yüzün, ML; -, HMD.

¹¹¹⁸ Yakıp şem'-i çerāğ-ı ĥüsñünü her gāh neylersin, ML.

¹¹¹⁹ HMD. 262/g. 437.

¹¹²⁰ ML. 1463; HMD. 262/g. 438.

¹¹²¹ ĥüsñünde: aşķında, HMD.

Ĥarem-i meykedede¹¹²² KaŖbe-i maķśūd bulup
ŖAzm eden Ŗāşıķ-ı ŗūrıdeye cānım ķurbān

Āh ‘ömrüm yele lel le le le le lel lel le le le le lel lel le le le le le le
le lel li

608¹¹²³

Beste Zencır Ŗİtrı [Güfte-i Ŗābit]¹¹²⁴

mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün

Efendi faśl-ı bahār oldı lālezāra buyur
Nigāh-ı lutf ile nergislere¹¹²⁵ neżāre buyur

Saņa recā-yı der-āğūşa Ŗarz-ı hāl etdik¹¹²⁶
Maĥall-i¹¹²⁷ merĥametiz gel ŗu der-kenāra buyur

Tā dir ten dir ten dir ten tene ten dir dir tā nā dirni yār lālezāra buyur

609¹¹²⁸

Beste Ĥafıf Fulum ŖAbdı

mefŖölü mefāŖilü mefāŖilün faŖ

Manżūruŗ olam bir nigh-i ĥasretten
Ref‘ et ķuluŗı ĥāk¹¹²⁹-i reh-i ŗefķatden

Ağyār-ı lebiŗ emdi meyanıŗ ķuķdı
Ey kān-ı kerem geçmeyiz ol himmetden

Āh yele le li dost yel le li tere li yeled lel lel lel li yār nigh-i ĥasretten

¹¹²² meykedede: meygede-i, HMD.

¹¹²³ ML. 1513; HMD. 263/g. 439.

¹¹²⁴ Sābit D. G.77 (5 beyit)(1-2).

¹¹²⁵ nergislere: nergisleri, MM.

¹¹²⁶ etdik:ettim, HMD.; itdük, Sābit D. G. 77/2.

¹¹²⁷ maĥall-i : mahal-i, HMD.; maĥall-i, Sābit D. G. 77/2.

¹¹²⁸ HMD. 263/g. 440.

¹¹²⁹ ĥāk: ĥāl, HMD.

610¹¹³⁰

[199]

611¹¹³¹

612¹¹³²

613¹¹³³

614¹¹³⁴

615¹¹³⁵

Beste Hafîf Hatîbzâde [Güfte-i Râgıb]¹¹³⁶

mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

Ey çeşm-i girye-ñiz¹¹³⁷ eşeriñ yok mıdır seniñ

Âteş içindeyim haberiñ yok mıdır seniñ

Dāmān-ı vaşla bü'l-hevesān oldu dest-res

Râgıb elinde bir hüneriñ yok mıdır seniñ

Yâ lel li yel lel li yâ lâ yel lel li vay eşeriñ yok mıdır seniñ

[200]

616¹¹³⁸

Beste Hafîf Bekir Ağa Güfte-i ÔĀrif¹¹³⁹

mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

Sen böyle nağd-i Ôaqlımı her gâh alır mısın

Dilde karar kalmadı bir âh alır mısın

Mestâne geç gele yine¹¹⁴⁰ meclisde ÔĀrifâ

Bir buse verse nâz ile ol mâh alır mısın

¹¹³⁰ VBM. 104; HMD. 264/g. 441.

¹¹³¹ HMD. 264/g. 442.

¹¹³² ML. 1464; HMD. 265/g. 446.

¹¹³³ HMD. 266/g. 448.

¹¹³⁴ ML. 1462; HMD. 265/g. 445. Veysi D. G. 33 (5 beyit)(1-3).

¹¹³⁵ HMD. 264/g. 444.

¹¹³⁶ Koca Râgıb Paşa D. G.106 (7 beyit)(1-7).

¹¹³⁷ girye-ñiz: girye hayr, HMD.

¹¹³⁸ VBM. 104; HMD. 266/g. 449.

¹¹³⁹ Ārif D. Rubâi 25.

¹¹⁴⁰ yine: yine, VBM.; sana, HMD, Ārif D.

Āh yele li dost yele li yellel le lel le lel le li Ŗaqlımı her gāh alır mısın

617¹¹⁴¹

Beste Zencir Petrākī

mefāŖilün feŖilātün mefāŖilün feŖilün

Baķıp cemāliñe Ŗāşık nice ķarārı ķalır¹¹⁴²

Seni bu hūsne kim görse ihtiyārı¹¹⁴³ ķalır

N’ola ĥadeng-i nigeñle ķāk ķāk olsa

Dil-i fikārıma gelince iftirākı ķalır

Yele lel le li yel le le le le li tere lel le le li yele lel le le le le li yār nice āh
ķarār

618

Beste Remel Kāsım Efendi

mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖilün

Mestāne o meh-rūyı görüp ayılayazdım

Gördüm o ķaşı yāyı hemān bayılayazdım

Zaĥm ura n’ola şinede seyri nice biñ kez

Naķış oldı elif ķaddi<m> hemān yāy-ıla düşdüm

Yā lel li yā lel li yā le le le le li ayılayazdım

619

Beste Hafif Koyun Halıfesi

mefŖölü faŖilātü mefāŖilü faŖilün

¹¹⁴¹ HMD. 264/g. 443.

¹¹⁴² ķalır:ķılır, HMD. 264. HMD’de tüm redifler “ķılır” şeklindedir.

¹¹⁴³ ihtiyārı:ihtiyār, HMD. 264.

Râz-ı derûnumı nîgeh-i pür-fiten bilir
Esrâr-ı naẓmı vâkıf-ı sırr-ı sühan bilir

Şîrin-i sergüzeşt-i muhabbet degil midir
Ferhâdveş bu Ôarâda serden geçen bilir

Âh efendim ser-bülendim seni cânâ pek begendim yâr yâr yâr bilir

620¹¹⁴⁴

Beste Çenber Burnaz Hâsan Ağa
feÔilâtün feÔilâtün feÔilâtün feÔilün

Dil ki şemÔ-i ruh-ı cânâna ola pervâne
Âteş-i Ôaşkla yanmağda¹¹⁴⁵ aña pervâ ne¹¹⁴⁶

Öldürür Ôâşıkı¹¹⁴⁷ bağrında olan yaraları
Girip ol seng-diliñ¹¹⁴⁸ hançeri n'eyler kına

Âh Ôömrüm amân amân of yâr ola pervâne

[201]

621¹¹⁴⁹

¹¹⁴⁴ ML. 1465.

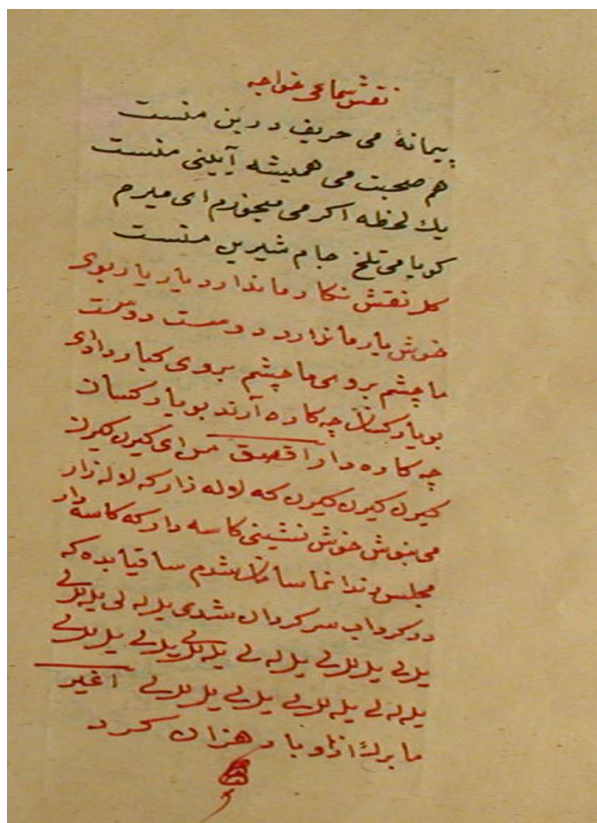
¹¹⁴⁵ yanmağda: yanmakdan, ML.

¹¹⁴⁶ pervâ ne: pervâne, ML.

¹¹⁴⁷ Ôâşıkı: âşıkları, ML.

¹¹⁴⁸ seng-diliñ: senin dilin, ML.

¹¹⁴⁹ “Naķış SemâÔî H`âce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

622¹¹⁵⁰

623¹¹⁵¹

[202]

624¹¹⁵²

¹¹⁵⁰ HMD. 268/ g. 455.

¹¹⁵¹ HMD. 270/ g. 458.

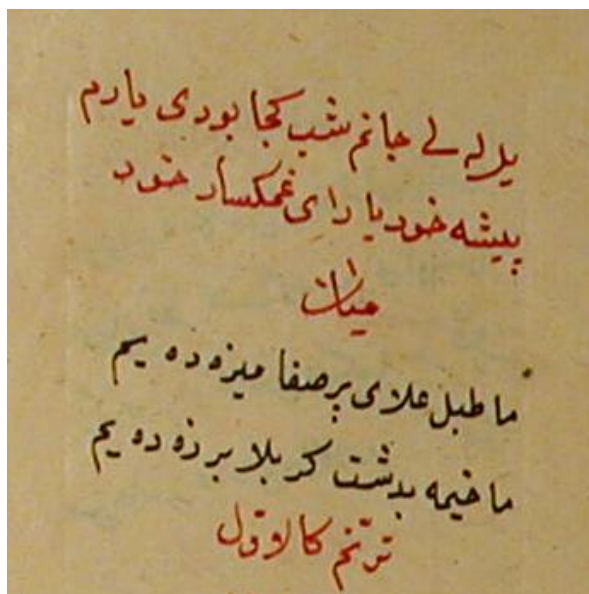
¹¹⁵² "Naqış Semā'î ŪAcemler" başlıklı bu güfte Farsçadır.

نقش سماعی عجب
 دبر حدیروی نالان و هسته
 بدروازه رسیم دروازه بسته
 الای الای الای خوابان خدا را
 الای الای الای خوابان خدا را
 خدا را خدا را باقی شمارا
 خدا را خدا را نظر شمارا
 بندتانی
 شه دروزبان دروازه بکشتای
 که یاری نازنین تنهانسته
 ترنم کالوق

625¹¹⁵³

نقش سماعی خواب
 هر شب بکران از مهرنوتا تو بر آیی
 جاناکه سر بیلیم سر بیلیم عبا یی
 ممکن یار ممکن دوست ممکن عشق
 ممکن یار بدرد دلم را بخونی
 شهیدان کمر بسته تو تری یار یی
 تری یی یی یی یی یی یی یی یی

¹¹⁵³ "Naqış Semâ'î Hâce" başlıklı bu güfte Farsçadır.

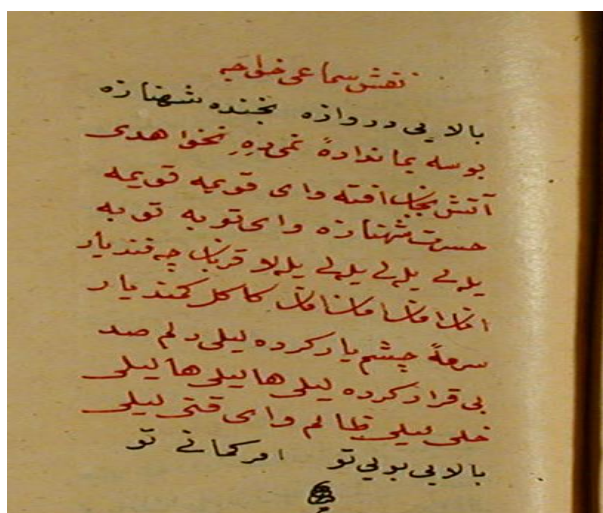
626¹¹⁵⁴

[203]

627¹¹⁵⁵628¹¹⁵⁶629¹¹⁵⁷630¹¹⁵⁸

[204]

631¹¹⁵⁹

¹¹⁵⁴ VBM. 105; ML. 1634; HMD. 269/g. 457. ML’de güftenin ikinci beyti farklıdır.

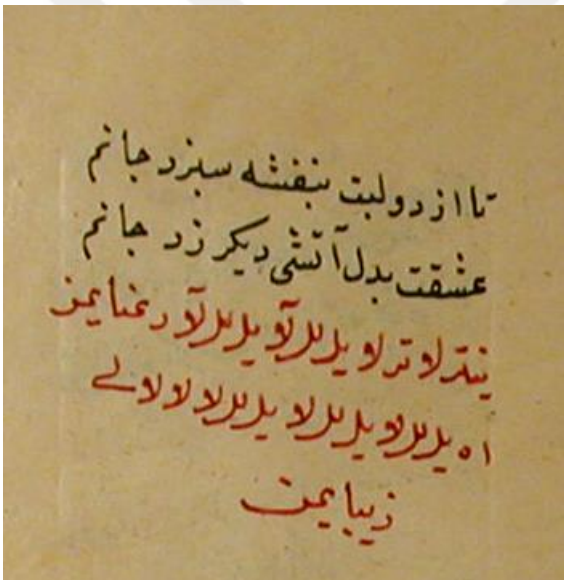
¹¹⁵⁵ ML. 1479; VBM. 105; HMD. 270/g. 460.

1156 HMD. 271/g. 461.

¹¹⁵⁷ ML. 1522; HMD. 271/ g. 462.

¹¹⁵⁸ ML. 1533; HMD. 268/ g. 454. Bâkî D. G. 375 (5 beyit)(1-2).

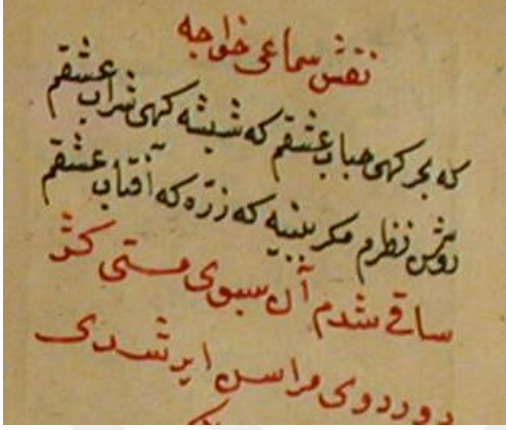
¹¹⁵⁹ “Naķış Semā’i H̄āce” başlıklı bu güfte Farsçadır.

[205]

634

Naķış Semā'î H'āce [F-T]¹¹⁶²

Burası Bekir Ağanıdır

mef'ûlû mefā'îlûn fe'ûlûn

ÔĀşık ğam-ı dil-rübāsız olmaz

Pîrān-ı hevā Ôatāsız¹¹⁶³ olmaz

Gîşüya dedimse müşk-i çini

ÔAfv eyle ki kûl¹¹⁶⁴ ĥatāsız olmaz

635¹¹⁶⁵

Semā'î Ôİtrî [Güfte-i Āhî]¹¹⁶⁶

fe'ûlātûn fe'ûlātûn fe'ûlātûn fe'ûlûn

Bir elif çekdi yine şıneme cānān bu gece

Pek¹¹⁶⁷ şarıldı baña bir serv-i ĥirāmān bu gece

Ayın on dördi gibi dün gece meclisde idi[η]

Qanda aĥşamlayasın ey meh-i tābān bu gece

¹¹⁶² HMD. 272 /g. 464.

¹¹⁶³ atāsız:asāsız, HMD. 272

¹¹⁶⁴ kûl:kavl, HMD.

¹¹⁶⁵ HMD. 272/g. 465.

¹¹⁶⁶ Āhî D. G. 102 (5 beyit)(1-2). Güfte şairi HMD'de Enderûnlu Vāsıf olarak kaydedilmiştir.

¹¹⁶⁷ pek: şan, Āhî D. G. 102/1.

Amān ey amān ey amān ey amān ey amān amān şıneme cānān bu gece

636

Semā'î Tab'î Efendi

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

Âh etdim o şûh[1] görüp âh etdigim olsa
ÖÖmrümde dahı böyle günâh etdigim olsa

Birden bire hat geldi ruh-ı dilbere bilmem
Fa'ûn-ı sitem[i] baht-ı siyâh etdigim olsa

Amān kurbānıñ olam hāyrānıñ olam Öömrüm cānım amān amān etdigim olsa

637

Semā'î Cemāl

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlûn fa'ûl

Cevr eylemeden lutfā zamān bilmez misin
Kurbānıñ olam rāz-ı nihān bilmez misin
Fāş eyleme<diñ> üftādeligim ağyāra amān ey
Cānım ne Öaceb böyle amān bilmez misin

Amān ey cānım yele le le le le le le l le l li Öömrüm tere le le le le le le le le le le le
le le li

[206]

638

Semā'î

fe'ûlātûn fe'ûlātûn fe'ûlātûn fe'ûlātûn

Severim gerçi seni baña vefādār olasın
Korkarım gönlüm alıp sonra cefākār olasın

Beddu'ā etmezim ammā ki Hudādan dilerim
Sen dahı bencileyin Ŗaşka giriftār olasın

Naķş SemāŖi Cemil Beg

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Şāhsār-ı gülde bülbül oldu medhüş nāl[e]den

Yār ey dādī yār ey vay

Ķatre-i hūn-āb-ı çeşmim dökdi ol meh jāl[e]den

Yār ey dādī ey yār ey vay

Gel gel nāzeninim gel gel meh-cebünim alma enünim

Yürük

[mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün]

Ĥayretde ķor Ŗāşıkları bir nım-nigāhı

Seyr eyle o billūr-beden ol yūzi māhı

Şeb-tā-be-seher nāleler etsem de Ŗaceb mi

Dīvāneye döndürdi beni çeşm-i siyāhı

Ķatre-i hūn-āb-ı eşkim dökdi ol meh jāleden

Yār ey dādī ey yār ey vay

Bend-i Şānī Zemīn ü Zamān

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Ĥalka-i zülfünden oldukça nümāyān Ŗārızı

Żāhir oldu şandılar māh-ı derūnum hāl[e]den

Yürük

[mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün]

Gül gibi sen ol bāğda ĥandān efendim

Biz bendeñ ola bülbül-i nālān efendim

Hem Ŗaķlımı hem fikrimi aldın beni ķıldın

Zülfün gibi tarrār-ı perişān efendim

Terennüm-i ke'l-evvel

640

Semā'î Tab'î

mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

Dehriñ hemişe hilkat-ile zât[1] böyledir

Bir nîm iltifâta mükâfât[1] böyledir

Herkes bir intiżâr ile pâ-mâl olup gider

Bezm-i ümîdiñ ehl-i harâbât[1] böyledir

Cânım yevel le le lel lel le le le lel le le lel le le li vay Öömrüm hilkatle zât böy-
ledir vay

[207]

MÜSTE'ÂR

641¹¹⁶⁸

Beste Çenber Koyun Halîfesi [Güfte-i Münîr]

mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün mefâ'îlün

Göñül ey mâh-rû Ŗaşkıñla ârâm etmeden qaldı

O zülf-i kâkülün endişesiyle dil şiken qaldı

Ne bâğ-ı dil-keş-i verdin ser-efrâzı[sı]ñ âyâ kim

Derûnında Münîriñ lezzet-i bûs-ı dehen qaldı

Öömrüm cânım efendim amân âh qaldı

642¹¹⁶⁹

643¹¹⁷⁰

¹¹⁶⁸ VBM. 107; HMD. 254/g. 415.

¹¹⁶⁹ VBM. 106; HMD. 254/g. 416.

Beste Hafif Bekir Ağa
mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Ol tıfl-ı nâz bezm-i visâle yürürse de
Büs-ı kenâra gelmez o kâfir gelirse de

Eyler nigâh-ı nâz [u] teğâfûl şu rütbe¹¹⁷¹ kim
Bilmezlenir niyâzım o zîbâ¹¹⁷² bilirse de

Yâ lâ yâ lâ le lel le le lel li yâr yâr yâr yâr-i men

644¹¹⁷³

Beste Remel Corci Kemânî
mef'ûlû fâ'ilâtü mef'â'ilü fâ'ilün

Olsun fedâ yolında dil [ü] cân¹¹⁷⁴ efendimiñ
Ô'Âlem eşîri¹¹⁷⁵ olmağa şâyân efendimiñ

Sen pâdişâh-ı hüsne¹¹⁷⁶ kûl oldı Emîn-i zâr¹¹⁷⁷
Emriñ nedir buyur baña fermân efendimiñ

Qurbânıñ olam hayrânıñ olam yâr yâr yâr efendimiñ

645¹¹⁷⁸

[208]

646¹¹⁷⁹

647¹¹⁸⁰

¹¹⁷⁰ VBM. 106; ML.1616; HMD. 255/g. 417.

¹¹⁷¹ rütbe:resme, VBM.; rütbe, ML, HMD.

¹¹⁷² edibâ:eribâ ML, HMD.; o zîbâ,VBM.

¹¹⁷³ VBM. 53; ML.1617; HMD. 255/g. 418.

¹¹⁷⁴ dil [ü] cân: cân u dil, VBM.

¹¹⁷⁵ eşîri: eşir, VBM.

¹¹⁷⁶ pâdişâh-ı hüsne: pâdişeh, HMD.

¹¹⁷⁷ Emîn-i zâr: emin-zâr, VBM, enîn ü zâra, HMD.

¹¹⁷⁸ HMD. 255/g. 419.

¹¹⁷⁹ HMD. 256/g. 420.

¹¹⁸⁰ HMD. 256/g. 421.

648¹¹⁸¹

Semā'î Bekir Ağa [Güfte-i ŖĀrif]¹¹⁸²

mefā'îlün fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün

O nev-resîde nihâlim ne serv-kâmet¹¹⁸³ olur

Benim hayâl-i dilim meşrebimce olur

Rûsüm-ı nâz[1] tamâm ezber eylemiş¹¹⁸⁴ ŖĀrif

O fitne-cûyî görürsün¹¹⁸⁵ katı kıyâmet olur

Belî belî yel le lel li yel le le lel li yel lel li amân serv-kâmet olur

649¹¹⁸⁶

[209]

650¹¹⁸⁷

651¹¹⁸⁸

[210] [boş]

[211]

SEGĀH

652

Beste Zencîr Tanbûrî Hâcî ŖŖmer Çelebi

mefā'îlün fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün

Tebessüm ile nigârım ki katl-i merdüm eder

Eger beni dahı öldür desem tebessüm eder

Raķib hâlîme n'îçün terahhüm eylemeye

Ki görse hâlimi kâfir dahı terahhüm eder

Yâr yâr cânım a cânım mihribânım yâr yâr ki katl-i merdüm eder

¹¹⁸¹ VBM. 107; ML. 1620; HMD. 257/g. 423.

¹¹⁸² Ārif D. s. 60/ Rubâî 23.

¹¹⁸³ serv-kâmet: serv-i kâmet, ML, VBM, HMD.

¹¹⁸⁴ ezber eylemiş: ezber eylemiş, rif D., VBM; ezberlemiş, ML, HMD.

¹¹⁸⁵ görürsün: görürsen, ML, VBM; görürsün, HMD.

¹¹⁸⁶ ML. 427; HMD. 257/g. 424.

¹¹⁸⁷ VBM. 107; HMD. 258/g. 426.

¹¹⁸⁸ HMD. 257/g. 425.

653¹¹⁸⁹

Beste Zencir Fosunzāde ÓAbdî Çelebi
mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün

Tebessüm eylese meclisde dil-rübā gül olur

Tekellüm eylese ĥarf-i vefāyı bülbül olur

Açılsa Óuĥdeleri kākül-i perişānı

Meşāmm-ı ĥatır-ı Óuşşāk-ı zār sünbül olur

Amān belî belî yel le le lî cānım yel le le lî lî lî lî lî yār dil-rübā gül olur

654¹¹⁹⁰

655

Beste Muhammes Ĥāfiẓ RıfÓat [Güfte-i Faşîĥ]¹¹⁹¹
fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Bezm-i meyde mutribā bir naġme-i dil-cū kıpar

Şevĥ-baĥş ol meclise gir bir¹¹⁹² şadā-yı <yā> Hū kıpar

Zülfün oĥşa laÓliĥ¹¹⁹³ öp bāġ-ı cemāliñden Faşîĥ

Gāĥ sünbül-ĥin-i şevĥ ol gāĥ şeftālū kıpar

Āĥ cānım yā lā yel le le lî tere le le lî ye le le lî vay dādî dādî dādî dādî dādî dād
belî yār-ı men

[212]

656¹¹⁹⁴

657¹¹⁹⁵

658¹¹⁹⁶

¹¹⁸⁹ ML.1552; HMD. 279.

¹¹⁹⁰ HMD. 278/g. 479. ML.1562; HMD. 278/g. 478. HMD’de güfte şairi Râġıb olarak kaydedilmiştir. MM’de güfte şairi olarak “Râĥım” kayıtlıdır.

¹¹⁹¹ Faşîĥ D. , G.125 (5 beyit)(1-5).

¹¹⁹² gir bir: yir yir, Faşîĥ D. G.125/1.

¹¹⁹³ laÓliĥ: rûyın, Faşîĥ D. G.125/5.

¹¹⁹⁴ ML. 1555; HMD. 279/g. 482.

¹¹⁹⁵ ML. 1555; HMD. 280/g. 484.

659¹¹⁹⁷

660¹¹⁹⁸

[213]

661¹¹⁹⁹

662¹²⁰⁰

663¹²⁰¹

Beste Muhammes Rıf'at
fe'Öilätün fe'Öilätün fe'Öilätün fe'Öilün

Tiğine hançerine ğamze-i mestānesine
ÖĀşık oldum o şehin tarz-ı levendānesine

Neş'oe yokdur bu toköz kāseden erbāb-ı dile¹²⁰²
ÖĀşık ola meykedeniñ¹²⁰³ bāde-i peymānesine

Yār mestānesine

664¹²⁰⁴

Beste Hafif Tab'Öi [Güfte-i Neş'atı]¹²⁰⁵
mef'Öülü fa'Öilätü mefa'Öilü fa'Öilün

Bezm-i çemende zevke sebebl mey¹²⁰⁶ mi cū mıdır
Hünin terānelerle sebū-yı gelū mıdır¹²⁰⁷

Ĥayretle etdigim bilemem hün-ı giryeden¹²⁰⁸
Mihrāb-ı ebruvā[nı]ña qarşu vuzū mıdır

¹¹⁹⁶ HMD. 280/g. 483.

¹¹⁹⁷ ML. 1549; HMD. 280/g. 485.

¹¹⁹⁸ VBM. 109; ML. 1608; HMD. 281/g. 486.

¹¹⁹⁹ HMD. 281/g. 487.

¹²⁰⁰ ML. 1562; HMD.281/g. 488.

¹²⁰¹ VBM. 109; ML. 1029; HMD. 281/g. 489.

¹²⁰² Bu beyit ML'de yoktur.

¹²⁰³ meykedeniñ: meykedenin,VBM.; meygede-i, HMD.

¹²⁰⁴ ML. 1178; HMD. 282/g. 490.

¹²⁰⁵ Neş'atı D. G. 23 (5 beyit)(1-4).

¹²⁰⁶ mey: ney, Neş'atı D. G. 23/1.

¹²⁰⁷ sebū-yı gelū: gelū-yı sebū mudur, Neş'atı D. G. 23/1.; gelū sebū mudur, ML.; şebbū mu gül mü: HMD.

¹²⁰⁸ hün-ı giryeden: cünûn-ı giryeden, ML; hün-ı giryeden, Neş'atı D. G.23/4; HMD.

Amān yā le lel lel lel lel li āh sebep mey mi cū mıdır

665

Beste Hafif

mefā'ülün fe'ölātün mefā'ülün fe'ölün

ÖAdū nüvāziş-i dest-i keremle şād olsun

Hemān yanında şikeste dilim murād olsun

Zamān-ı kısmet-i mihrinde ol şeh-i hūbān

Başa da etdi Öināyet gamıñ ziyād olsun

666¹²⁰⁹

Beste FerÖ

mef'ölü mefā'ölü mefā'ölün fa'öl

Cānā o siyeh gözlerine h'āb teşnedir

Būs-ı lebiñe sāğar-ı pür-āb¹²¹⁰ teşnedir

Çık gülşene zıbālıgla Öarz-ı cemāl et¹²¹¹

Mihr-i ruhuña Öāşık-ı bî-tāb teşnedir

Hey dost yele le lā yā lā ra'ōnā-yı men

[214]

667

Beste Bereşşān TabÖi

mef'ölü mefā'ölün mef'ölü mefā'ölün

Bir gönca-i şır-āb-ı gülzār-ı melāhatsin

Ammā ne deyim cānā hercāyi-ṭabÖjatsın

¹²⁰⁹ ML.1563.

¹²¹⁰ pür-āb: mîzâb, ML.

¹²¹¹ Vezin aksamaktadır.

Āyineye baqdıķca gāhıce sultānım
Bilmem ne sebep bōyle ālūde-i ĥayretsin

Efendim gūlzār-ı melāĥatsin

668

Beste Çenber¹²¹²

Letāfetden eșer çokdur n'ışleyim şu civānımda
Anı-çün zār ederdim her şeb beyt-i ĥazānımda

Dedim ey řirın esmer ĥoș dūșmıř bu cānfes ķabā
Dedi ulaşma baņa tıĝ-i āmāde meyānımda

ÖÖmrüm cānım amān āĥ benim řāĥım nāzlı yārim kendi efendim amān āĥ n'ışleyim şu
civānımda

669¹²¹³

670¹²¹⁴

671

Beste Remel

fāÖilātün fāÖilātün fāÖilātün fāÖilün

Göĝlümi bend etdi cānā serv-i reftārın senin
Vech-i billūra dökölmiř zūlf-i zer-tārın senin

Etme bu cevr [ü] cefāyı ey yūzi māĥım benim
Yokdur Öālemde efendim ben gibi yārın senin

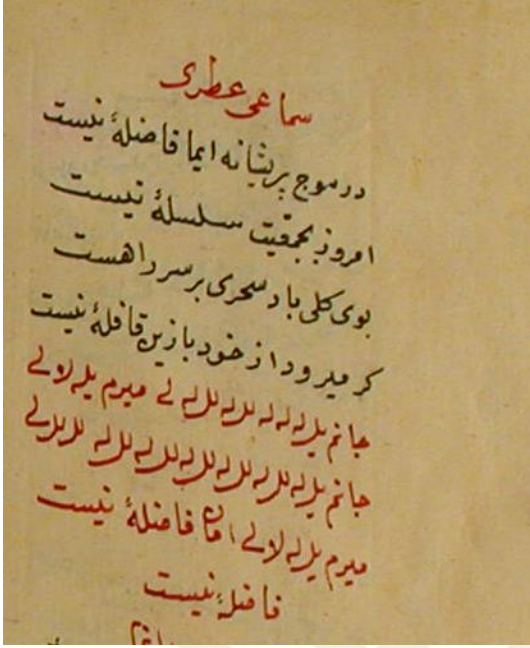
Yā lā yel lel lā yele le li yele le li yā lā yele lel lel lā yār yār yār senin

[215]

¹²¹² Güftenin vezni tespiti edilememiştir.

¹²¹³ VBM. 46; ML. 301; HMD. 279/g. 480.

¹²¹⁴ HMD. 282/g. 491.

Semā'Ūi Kara İsmā'Ūil Ağa

mefā'Ūlün mefā'Ūlün mefā'Ūlün mefā'Ūlün

Süzer çeşmin¹²¹⁷ kaçan Ūuşşāk[a]¹²¹⁸ nāz etmek murād etse

Göñül hāmūş olur yāra niyāz etmek murād etse

Ya pür¹²¹⁹-dil-ħaste-i hicrānıñı¹²²⁰ elbetde dermānı¹²²¹

Dem-i vuşlata¹²²² bārı¹²²³ ser-firāz etmek murād etse

Cānım yele lel le le lel lel le le li tere li yele le lel lel li āh āh murād etse yār ey

¹²¹⁵ “Semā'Ūi Ūltri” başlıklı bu güfte Farsçadır.

¹²¹⁶ VBM. 110; ML. 1601; HMD. 285/g. 499.

¹²¹⁷ süzer çeşmin: sūz-ı çeşmin, VBM, HMD; süzer çeşmin, ML.

¹²¹⁸ Ūuşşāk[a]: āşika, ML; Ūuşşāka, VBM; HMD.

¹²¹⁹ yā pür: ya bir, VBM; ya pür, ML.; yapar, HMD.

¹²²⁰ hicrānıñı: hicrānın, ML; hicrānının, VBM; hicrānıñı, HMD.

¹²²¹ dermānı: dermānın, VBM, ML.; dāmānı, HMD.

¹²²² vuşlata: vuslatta, VBM.; vuslatda, ML.; vuşlata, HMD.

¹²²³ bārı: bāri, ML; yari, VBM; yār-i, HMD.

¹²²⁴ ML. 1603; HMD. 286/g. 500.

¹²²⁵ ML. 1585; HMD. 286/g. 501.

[216]

676¹²²⁶

677¹²²⁷

678

Semā'Ōi Tab'Ōi Muştafā Efendi
fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilātün fā'Ōilün

üzre ruhlarıñ dedi görüp müştāka mül
Bir piyāle içre kıoymışlar iki şad-berg-i gül

Böyle her dem tāze gitdikce güzellenmekdesin
Müşkil ancak senden ey meh-pāre geçmezse göñül

Tā dir tā dir ten dir ten dir ten ne nī tā nā tā nā tā nā tā dir nī

679¹²²⁸

Semā'Ōi Memiş Ağa Cihāngirī
mef'Ōülü mefā'Ōilü mefā'Ōilü fe'Ōülün

Ey dil ruh-ı cānān[1]¹²²⁹ der-āğûş¹²³⁰ hayāl et
Andan ser-i endişe mi var¹²³¹ dehre su'āl et

Ümmid-i mey-i nābla sākı ger ölürsem
Hāk-i serimi¹²³² meykede-cūyāna¹²³³ sifāl et

Tere lel le li yele lel le li yār ye le le lā cānım yele le le lā li yele le li

680¹²³⁴

¹²²⁶ HMD. 286/g. 502.

¹²²⁷ ML. 1600; HMD. 287/g. 503.

¹²²⁸ ML. 1592.

¹²²⁹ dil ruh-ı cānān[1]: dil-i ruh cānānı, ML.

¹²³⁰ der-āğûş: der-āğûş-i, ML.

¹²³¹ ser-i endişe mi var: ser-endişemzi, ML.

¹²³² serimi:derimi, ML.

¹²³³ cūyāna: dehre, ML.

[217]

681¹²³⁵

682¹²³⁶

683¹²³⁷

Semā'î Kāra İsmā'îl Ağa
fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilātün fe'Ōilün

Mā'ŏil oldı yine dil bir gül-i nev-restecige
Raĥm ederse yeridir bŭlbŭl-i dem-bestecige

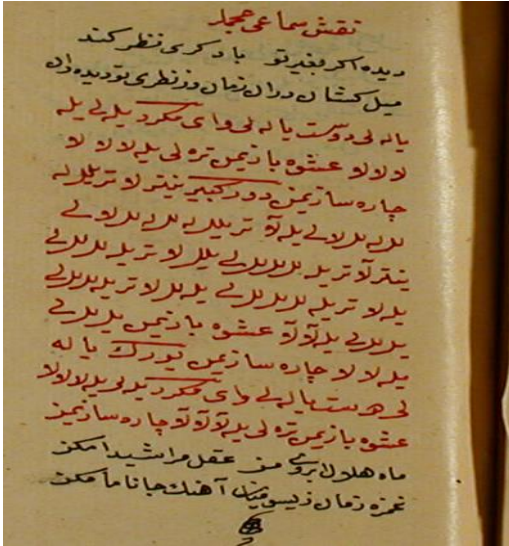
Tŭr-i mŭjgānı ki nāz eyleyerek şineye dil¹²³⁸
Ne nezāketle baĥar Őāŝıĥ-ı dil-ĥastecige

Yār yār dost dost yār belŭ yār yevel le lel le lel le li hey cānım āĥ tere le lel le lel le li hey
cigerim amān belŭ belŭ dost yār gül-i nev-restecige

684¹²³⁹

[218]

685¹²⁴⁰

¹²³⁴ ML. 1603; HMD. 287/g. 504.

¹²³⁵ Faiz D. Kıt'a 8.; ML. 1614; HMD. 267/g. 505.

¹²³⁶ ML. 1600; HMD. 288/g. 506.

¹²³⁷ ML. 1601; HMD. 288/g. 507.

¹²³⁸ şineye dil: şineye dil, ML; şine dile, HMD. 288.

¹²³⁹ HMD. 288/g. 508.

¹²⁴⁰ "Naĥış Semā'î ŐAcemler" başlıklı bu gŭfte Farsçadır.

Semā'Ūi Koca ŌOsmān [Güfte-i Nef'Ūi]¹²⁴¹

fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilātün fe'Ūilün

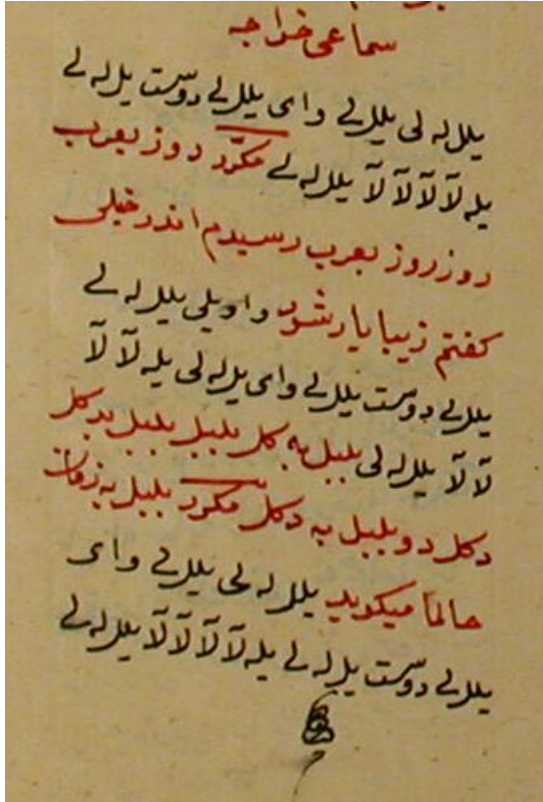
Tūṭi-i mu'Ūcize-güyem ne desem lāf degil

Çarḥla söyleşemem āyinesi šāf degil

Ehl-i dildir diyemem şinesi šāf olmayana

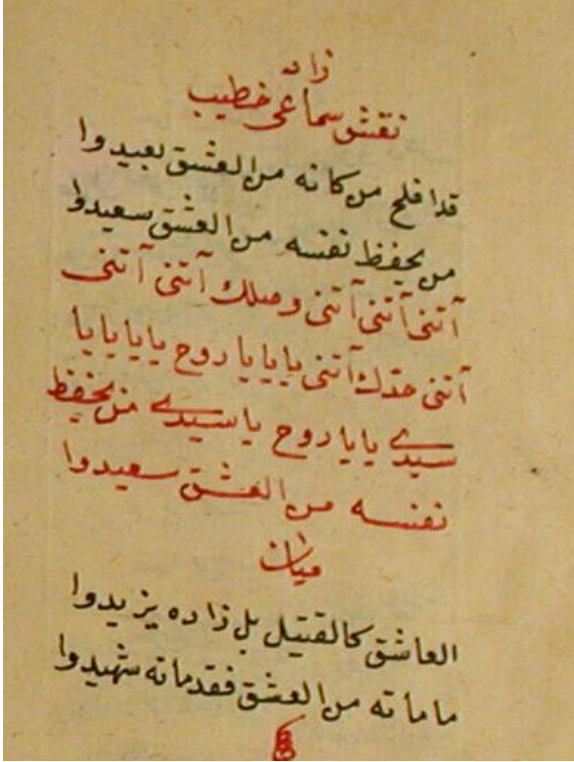
Ehl-i dil birbirini bilmemek inšāf degil

Belî yārim belî dost belî şāhım belî dost belî Ōömrüm belî dost

687¹²⁴²¹²⁴¹ Nef'i D. G. 81 (5 beyit)(1-2). ML. 1602.¹²⁴² "Semā'Ūi H'āce" başlıklı bu güfte Farsçadır.

[219]

688¹²⁴³

689¹²⁴⁴

690¹²⁴⁵

Semā'î¹²⁴⁶

Açılıp güşād oldu ol gonca-i gül gül¹²⁴⁷

Görince fiğān eylesin¹²⁴⁸ nice bu¹²⁴⁹ bülbül

Ĥamd ola gördüm bugün nigār-ı dilsitānımı

Anıñ içün kıpıyor göñüldeñ gülğül

Amān amān āh nāzeninim Ŗişve-bāzım gel efendim āh beni yārim

[220] [boş]

¹²⁴³ “Semā'î Hatibzāde” başlıklı bu güfte Arapçadır.

¹²⁴⁴ VBM. 111; ML. 1602; HMD. 289/g. 510.

¹²⁴⁵ HMD. 289/g.509.

¹²⁴⁶ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

¹²⁴⁷ gül : - , HMD. 289.

¹²⁴⁸ eylesin:eylesin, HMD.

¹²⁴⁹ bu:-,HMD.

[221]

MĀYE

691¹²⁵⁰

692¹²⁵¹

Beste Remel Cerrāh Mü'ezzin
mef'ûlû fâ'îlâtü mefâ'îlû fâ'îlün

Mihr-i ruḥuḡda dāne-i ḥūy¹²⁵² naḡd-i dîdedir

Ya ḡatredir ki Öayn-ı ḡamerden çekîdedir

Ebrûlar ile ḡıŦ'ıdır ol ḡatt-ı püŦ-i leb

Ammâ dü la'Ŧli sürḡle beytü'l-ḡaŦîdedir

Yâ lâ yâ lâ yâ le lel le lel le lel le lel li naḡd-i dîdedir

[222]

693¹²⁵³

694¹²⁵⁴

[223]

HÜZZĀM

695¹²⁵⁵

696¹²⁵⁶

Beste Çenber Ḥalîm Aḡa
fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Her ḡaçan kim ḡülŦeniḡden ol ḡad-i dil-cû ḡopar

Ḥānḡāḡ-ı ŐaŦḡ içinde sū-be-sū yâ Hū ḡopar

¹²⁵⁰ ML. 1251; HMD. 259/g. 429.

¹²⁵¹ HMD. 260/g. 430.

¹²⁵² ḡūy:hūr, HMD.

¹²⁵³ ML. 959; HMD. 260/g. 431.

¹²⁵⁴ VBM. 111; HMD. 260/g. 432.

¹²⁵⁵ VBM. 111; ML. 1649; HMD. 245/g. 391.

¹²⁵⁶ HMD. 246/g. 392.

Lutf edip ey şâne Ŗuşşāk-ı dil-āzārı¹²⁵⁷ için
Turrasından ol mehiñ bir mūy-ı Ŗanber-bū kıpar

ŖŖmrüm amān amān of ol kıad-i dil-cū kıpar

697¹²⁵⁸

698¹²⁵⁹

699¹²⁶⁰

[224]

700¹²⁶¹

701¹²⁶²

702¹²⁶³

703¹²⁶⁴

704¹²⁶⁵

Beste Muhammes Kūçük Meĥemmed Aġa
faŖilātün faŖilātün faŖilātün faŖilün

Olma ġāfil bāde-i mihr-i muĥabbetdir nigāh

Mūcib-i Ŗaşķ-ı ciger-sūz-ı ĥarāretdir nigāh

MaŖrifet taķrır ile nā-ķābil-i idrākdir¹²⁶⁶

BāŖiŖ-i taĥŖil-i ġün-ā-ġün-ı ŖanŖatdır nigāh

Serv-i nāzım ŖiŖve-bāzım gel efendim gel amān yār yār belı Ŗāh-ı men

[225]

705¹²⁶⁷

706¹²⁶⁸

¹²⁵⁷ uŖŖāk-ı dil-āzārı: Ŗaşķ-ı dil-āzārān, HMD.

¹²⁵⁸ VBM. 112; ML.1648; HMD. 246/g. 393.

¹²⁵⁹ HMD. 246/g. 394; DāniŖ D. G. 210 (8 beyit)(1-6).

¹²⁶⁰ HMD. 247/g. 395.

¹²⁶¹ ML. 1647; HMD. 247/g. 396.

¹²⁶² HMD. 247/g. 397.; Nābi D. G. 284 (8 beyit)(1-4).

¹²⁶³ VBM. 112; ML. 920; HMD. 248/g. 399.

¹²⁶⁴ HMD. 248/g. 398.

¹²⁶⁵ HMD. 249/g. 400.

¹²⁶⁶ idrākdir: idāreñdir, HMD.

¹²⁶⁷ HMD. 251/g. 406.

¹²⁶⁸ HMD. 252/g. 409.

707¹²⁶⁹

708¹²⁷⁰

[226]

709¹²⁷¹

710¹²⁷²

711¹²⁷³

[227]

712¹²⁷⁴

713¹²⁷⁵

[228] [boş]

[229]

BESTENİGĀR

714¹²⁷⁶

Beste Ėarb-ı feth Őİtrī [Gŭfte-i Rezmī]

mefŐŭlŭ mefāŐŭlŭ mefāŐŭlŭ feŐŭlŭn

Ėamzeŋ ki¹²⁷⁷ ola sākŭ-i¹²⁷⁸ çeşm-i siyeh-i mest

Mest etmege Őuşşāk[ı]¹²⁷⁹ yeter bir nigh-i mest

Rezmī hażer et ol şacı Leylī nighiŋden

Mecnŭn eder insānı o çeşm-i siyeh-i mest

Yār cānım siyeh-i mest tir yel le lel le lel le lel li āh tere li ye lel lel lel li yā lā yel

lel li yār hey dost hey siyeh-i mest

715¹²⁸⁰

¹²⁶⁹ VBM.112; ML.1656, HMD.250/g. 405.

¹²⁷⁰ HMD. 251/g. 407.

¹²⁷¹ HMD. 251/g. 408; Dāniş D. G. 449 (10 beyit)(1-8).

¹²⁷² ML. 1655; HMD. 252/g. 410.

¹²⁷³ HMD. 252/g. 411.

¹²⁷⁴ ML. 1604; HMD.253/g. 412.

¹²⁷⁵ HMD. 253/g. 413.

¹²⁷⁶ ML. 1623; HMD. 242.

¹²⁷⁷ gamzeŋ ki: gammāz-ı nigehe, HMD.

¹²⁷⁸ sākŭ-i: -, HMD.

¹²⁷⁹ Őuşşāk: uşşākı, ML; Őuşşāka, HMD.

¹²⁸⁰ Hāletī D. G. 719 (7 beyit)(2-5); ML. 1624; HMD. 242/g. 382.

716¹²⁸¹

Beste Muhammes Hâfız Rıf'at [Güfte-i Rıf'at]

fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Görse pür-tâbe¹²⁸²-i rûy-ı âteşiniñ âfîtab

Jâle¹²⁸³ zîr-i hâclet eylerdi cebîniñ¹²⁸⁴ âfîtab

Bu gâzel bir gülbün-i nâzik-ruhuñ vaşfindadır

Rıf'atâ etsem yeridir ger zemîniñ âfîtab

Tâ dir tâ dir tâ dir tâ dir tenâ dillere diller ler dir ten ten ni tâ ney ten tene ni tenen dir tâ
nâ dir ni dere teller lâ li vay

717¹²⁸⁵

[230]

718¹²⁸⁶

719¹²⁸⁷

Beste Çenber Hâsan Ağa

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fa'ûl

Murg-ı dil[i]dir çenber-i hicrân eyler¹²⁸⁸

Âgâze-i şûriş-fiken-i bestenigâr¹²⁸⁹

Tutmaqla serâ-perde-i hâşşada¹²⁹⁰ maķâm

İç mehteridir şâh-ı gülün bülbül-i zâr¹²⁹¹

Amân amân amân amân of çenber-i hicrân eyler

¹²⁸¹ VBM. 114; ML.1624; HMD. 243/g. 383.

¹²⁸² pür-tâbe:pür-nâbı,VBM.114.

¹²⁸³ jâle:lâle, HMD. 243.

¹²⁸⁴ cebînin:habîbin, HMD.

¹²⁸⁵ ML. 1627; HMD. 243/g. 384.

¹²⁸⁶ HMD. 243/g. 385.

¹²⁸⁷ HMD. 244/g. 386.

¹²⁸⁸ Vezin aksamaktadır.

¹²⁸⁹ - : eyler, HMD.

¹²⁹⁰ hâşşada: hâşda, HMD.

¹²⁹¹ -, eder, HMD.

نقش
 یار بکر محمود
 ساقی بیا که بار ز رخ پرده بر گرفت
 کار چراغ خلوتیان بار در گرفت
 دتد ره دلر لر دتن دلر لر دلر لر

دتن دم دلر لر دتن دتن دتن
 دره دلر لر دتنه دتن دتن دتن
 نه خلوتیان باز در گرفت
 اها اها اها اها اها اها
 اها اها اها مقبولن کار چراغ
 خلوتیان باز در گرفت
 میلت
 آن زلف سر گرفت تو دیگر جبهه بر گرفت
 دین پر سال خود ره موزین سر گرفت
 نرغم کالو اول

[231]

¹²⁹² "Naqış Diyābekrī Maḥmūd" başlıklı bu güfte Farsçadır.

¹²⁹³ Fitnat D. G.51 (5 beyit)(1-2). HMD. 318/g. 570. Aynı güfte için bkz.: MM. g. 586.

722

Semā'î Şālîh Ağa

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

Ey dil saña ol âfetiñ ikrāmı güzeldir
Şabr eyle dem-i vuşlatın encāmı güzeldir

Meclisde o cânım ola sâķı şuna bir cām
Biñ neş'oe verir bâde-i gülfāmı güzeldir

Amān ey ruhları gülgün hālîm digergün amān āh güzeldir

723

Semā'î Kemānî Maḥmūd Çavuş

mef'ûlû mefā'îlû mefā'îlû fe'ûlûn

Bir lutf-ı nigāh ile dil[i] şen mi edersin
Ol şüreyi sen feyz ile gülşen mi edersin

Yek-dil misin ol ğamze ile yohsa efendim
Bu Őişveyi baña yalnız sen mi edersin

Cânım yel le li Öömrüm yel le li yele le le le lî li yār yār şen mi edersin

724

Semā'î İmām-ı Şānî Aḥmed Efendi

fā'îlātün fā'îlātün fā'îlātün fā'îlün

ŐĀrızının sāyesinde hoş geçerken kāmķār
Meyl-i al-ı ruhlarıyla olmuş ol dem dil-fikār

Gāh dolaşdı tāb-ı zülfe hem ulaşdı gerdene
Oldı āḥir dil eşir-i kākül-i bestenigār

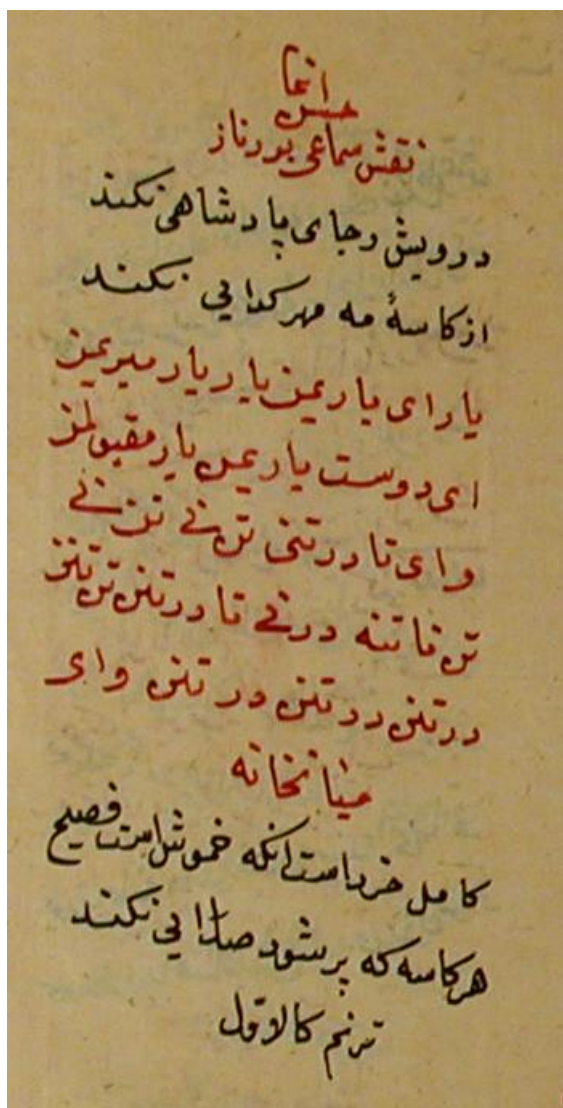
Ey şāh-ı cihān gel gel amān devr-i revān beni lutfuñ ile ihyā sen etdiñ ey şeh-i zî-şān -
ağır- āh kām-kār

[232]

725¹²⁹⁴

726¹²⁹⁵

727¹²⁹⁶

¹²⁹⁴ HMD. 245/g. 389.

¹²⁹⁵ HMD. 245/g. 390.

¹²⁹⁶ “Naqış Semā’i Burnaz Ḥasan Ağa” başlıklı bu güfte Farsçadır.

[233]

RÂĤATÜÖL-ERVÂĤ

728¹²⁹⁷

729¹²⁹⁸

730¹²⁹⁹

Beste Hafif Hatibzâde

faÖilâtün faÖilâtün faÖilâtün faÖilün

Fitneden gerçi anıñ ĥâl[i] dañı ĥâlî degil

Lîk cān-ı dil elān gözleridir ĥâlî degil

Devr-i revān

[müfteÖilün faÖilün müfteÖilün faÖilün]

Gerden-i gül nūrına şîşe-i billûrına

Söz mi var ey dil hele kākül-i pür-şûrına

SemāÖî

Serv-i revāndır mûy-miyāndır qaşı kemāndır

Belî belî yele lel lel li āh

Lîk cān-ı dil elān gözleridir ĥâlî degil

Meyān

[feÖilâtün feÖilâtün feÖilâtün feÖilün]

ÖArza ĥâcet mi qor [ol] kesret-i ağıyār beyim

Hāne-i vuślatı ol pādişehiñ ĥâlî degil

Terennüm-i ke'l-evvel

¹²⁹⁷ VBM. 126; ML. 1639; HMD. 238/g. 369.

¹²⁹⁸ VBM. 115; ML. 1636; HMD. 238/g. 370.

¹²⁹⁹ HMD. 238/g. 371.

[234]

731¹³⁰⁰

732¹³⁰¹

733¹³⁰²

**Beste Zencîr Bursevî İsmâ'îl Âga [Güfte-i Öİzzet]
mefâ'îlün fe'Öilâtün mefâ'îlün fe'Öilün**

Çekip kemânını tâ taraf-ı¹³⁰³ ebruvâniña dek

Geçirdi tîrini¹³⁰⁴ Öuşşâkın üstüh'ânıña¹³⁰⁵ dek

Bu şeb nigâr gelip câme-h'âbıma Öİzzet

Uyutmadı beni kâfir şabâh ezânıña dek

Şeh-levendim dil-pesendim gel efendim belî yel lel lâ li yâr yâr ebruvâniña dek

734¹³⁰⁶

735¹³⁰⁷

[235]

736¹³⁰⁸

737¹³⁰⁹

**Beste Zencîr Öİtrî [Güfte-i ÖAdlî]¹³¹⁰
mefâ'îlün fe'Öilâtün mefâ'îlün fe'Öilün**

Unutdurur ğamın ej kâmrânı söyletseñ

Zebûn-ı keş-me-keş-i ğam cihânı söyletseñ

¹³⁰⁰ VBM. 115; HMD. 237/g. 368.

¹³⁰¹ HMD. 240/g. 374.

¹³⁰² İzzet D. , G.82 (5 beyit)(1-5).; ML. 1640; HMD. 239/g. 373.

¹³⁰³ taraf-ı: taraf-ı, ML.

¹³⁰⁴ tîrini: terini, ML.

¹³⁰⁵ üstüh'ânıña: istühânın, ML.

¹³⁰⁶ ML. 1638; HMD. 239/g. 372.

¹³⁰⁷ HMD. 240/g. 375.

¹³⁰⁸ HMD. 240/g. 376.

¹³⁰⁹ ML. 1636.

¹³¹⁰ Adlî D.G.73 (5 beyit)(1-5).

Olurdu ÓAdlı-i zārıñ meşakḳati maÓlüm
Şehā felekde dil-i nā-tüvānı söyletseñ

Belı belı belı cānım a cānım Óömrüm mıñım kāmırānı söyletseñ

738¹³¹¹

Beste Şaḳıl Óİtri [Güfte-i Nābı]¹³¹²
mefÓülü mefāÓilü mefāÓilü feÓülün

Gül gülşeni terk eyledi şöhet saña ḳaldı
Bülbül yine meydān-ı muḥabbet saña ḳaldı

Biz dāÓıye-i vuşlat ile ḥāk-i reh olduḳ
Ey bād-ı şabā lutf u mürüvvet saña ḳaldı

739¹³¹³

Beste Muhammes Çühācızāde
feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün

Her ser-i zülfe deger el tene ten nādirdir
Büy¹³¹⁴ ise elde degil müşk-i Hoten¹³¹⁵ nādirdir

Ĥāsılı mişli bulunmaz dür-i yektā¹³¹⁶ tendir¹³¹⁷
Şım beden gonca dehen¹³¹⁸ gül gibi¹³¹⁹ ten nādirdir

Ten nādır nādirdir ten nā dir el tene ten nādirdir

¹³¹¹ ML. 1638.

¹³¹² Nābı D. G. 880 (5 beyit)(1-3).

¹³¹³ ML. 1716; HMD. 427/g. 834.

¹³¹⁴ büy : bu, HMD.

¹³¹⁵ müşk-i Hoten: meşk-i haten, ML.

¹³¹⁶ dür-i yektā: dürr-i yahyā, ML.

¹³¹⁷ yektā tendir: yektādır, HMD. 427.

¹³¹⁸ gonca-dehen: gonça-i dehen, ML.

¹³¹⁹ gibi: lebi, ML.

Naķış SemāŖi Miřķālī Mehemmed Aġa [Güfte-i ŖĀrif]
fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

Düşdi āh ile bir āteř dil-i nālān üstine
 Derd-i ĥasretle derūnum yandı cānān üstine

Yürük

Yār-ı dil-ārāmım serv-i gül-endāmım bu dil-i nālānım yanmada āh zār ile dilde firāk-ı
 yārimiz rūz [u] řeb intižārımız dād ey dād ey dād ey dād ey dād hem-dem-i ġam-
 ġüsārımız oldu ĥayāl-i yār ile derd-i ĥasretle derūnum yandı cānān üstine

Meyān

ŖĀrif ol maĥmūr çeřmim serv-ķad ķaşı kemān
 şimdi ĥübān ile hem-meclisdir eyvān üstine

[236]

741¹³²⁰

742¹³²¹

SemāŖi řālīĥ Aġa

mefŖölü mefāŖilü mefāŖilü feŖölün

Ol dilber-i nev-rete nihālim küçücekdir
 Düzdide nigāh ile dil almakda tülekdir

Fehm eylemedi fenn-i vefāy¹³²² dahı ol meh
 Hercāyılık Ŗilminde sebaķdař-ı felekdir

¹³²⁰ VBM. 100; HMD. 241/g. 377.

¹³²¹ HMD. 242/g. 380.

¹³²² vefāyı: vefā-yı, HMD.

Hey hey hey hey yār amān amān hey hey dost gel gel gel gel yār yār yār yār āh küçü-
cükdür

743¹³²³

Semā'î Hatîbzāde

fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlâtün fe'îlün

Yanmağa âteş-i Ŗaşkıñla ezelden mûmuz
Ėayra ma'ûlûm degil isek¹³²⁴ saña Ėod ma'ûlûmuz

Şoğbetinle Ėanı bir dem ki¹³²⁵ olurduğ mesrûr¹³²⁶
O şafâdan nice demdir¹³²⁷ güzelim mahrûmuz¹³²⁸

Yel le li yel le li yel le le lel li tir yel le lâ li serv-i nâzım tir yel le lâ Ŗişve-bâzım tir yel
le lâ li yel le le lel li

744

Naķış Semā'î Mü'ezzinbaşı ŖŖsmān AĞa [Ėüfte-i Dāniş]¹³²⁹

mefā'îlün fe'îlâtün mefā'îlün fe'îlün

Niyâzım ol bût-i mekkāra söylesem mi Ŗaceb
Tamām murādımı dildāra söylesem mi Ŗaceb

Birer ikişer hep hep söylesem mi Ŗaceb vay -düyek- āh gözler āh sözler cānım özler
çeşm-i siyeh āfet-i nigh ben Ėahıçe söylesem mi Ŗaceb

Semā'î

ŖAceb müsā'ade eyler mi tâliŖ-i kevkeb

¹³²³ VBM. 127; HMD. 241/g. 379.

¹³²⁴ isek:ise,VBM.; iseñ, HMD.

¹³²⁵ bir dem ki:oldum ki,VBM.; dem ki, HMD.

¹³²⁶ mesrûr:server,VBM.; mesrûr, HMD.

¹³²⁷ -:ki, VBM, HMD.

¹³²⁸ mahrûmuz:mahrûmuz, VBM; mahzûnuz, HMD.

¹³²⁹ Dāniş D. G. 39 (7 beyit)(1-6).

Meyān

Görünce cilve-i tākāt-rübā-yı āfetini

Ne geldi Óaqla o ĥūn-ĥāra söylesem mi Óaceb

Naķarāt-ı ke’l-evvel

[237]

745¹³³⁰

SemāÓı Ĥāfiż Post

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün

Ġamm-ı hicriñle¹³³¹ bilinmez¹³³² nice dürlü ĥāletim¹³³³ var

Ne melāliñle melūlum ne šafāya raġbetim¹³³⁴ var

Ne dediñse¹³³⁵ ey dil etdiñ beni mest [ü] ķanzil¹³³⁶ etdiñ

Hele durma geķ yolumdan saña özge niyyetim¹³³⁷ var

Ey ey dādı yār dādı dost dādı nice dürlü ĥāletim var ey ey dādı dādı dādı yār dādı dost
dādı

746

SemāÓı Nizān

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Bir šafādır düşdi göñlüm sen gibi meh-pāreye

Söylemez ĥāmūş gibi inşāf edip āvāreye

¹³³⁰ ML.1643; HMD. 241/g. 378

¹³³¹ hicriñle:hicrile, ML.

¹³³² bilinmez:zebūnum, HMD.

¹³³³ ĥāletim: ĥāletimiz, ML.

¹³³⁴ raġbetim:raġbetimiz, ML.

¹³³⁵ dediñse:dedikse, ML.; HMD.

¹³³⁶ mest-i ķandil:mest katı nüzül, ML.

¹³³⁷ niyyetim:niyyetimiz, ML.

Bunca demdir acımazsın derviş-i üftādeye
Gel kerem kıl nāzlı yārim Ōāşık-ı bî-çāreye

Hey cānım ye le le le le le le le le le li mîrim tere le le li ye le le le li tere
le le le lā li meh-pāreye

747¹³³⁸

SemāŌî Cemāl [Güfte-i NāŌilî] ¹³³⁹
mefŌülü mefāŌilü mefāŌilü feŌülün

Tā cilvegeh-i berķ-i belā hîrmenimizdir
Hākister-i dūzaḥ çemen-i gülşenimizdir

Ol Ōāşık-ı pākiz ki serā-perde-i Ōiśmet
Ālūde-i ḥūn-ı dil olan dāmenimizdir

Tā dere dilli ten tenen tene dir ten ni tenen tenen tā dir ni tā dir ten ni ten tenen tenen
dir ten ni tenen detdere dilli ney vay āḥ āḥ hîrmenimizdir
[238]

748

SemāŌî TabŌî
mefŌülü mefāŌilün feŌülün

Āyā ne ola hilāl-ebrū
ŌAnber mi Ōaceb nedir bu gîsū

Cānım ye le le le le le le le li Ōömrüm tere le le le le le le li serv-i nāzım gel
Ōişve-bāzım meh-cebînim üftādeḡ olam dil-dādıḡ olam men Ōāşık-ı āzādıḡ olam yār
hey tene ni tene dir nā tene dir dir tā tene dir ni Ōanber mi Ōaceb nedir bu gîsū

Meyān

Ditrer seni her gören efendim
Pālūde-i ter midir o pehlū

¹³³⁸ ML. 1645.

¹³³⁹ Nâilî D. G. 113 (5 beyit)(1-3).

Naḳarāt-ı ke'l-evvel

[239]

EVC

749¹³⁴⁰

Beste Ḍarbeyn Bekir Aḡa
mef'ÖlÜ mefä'ÖlÜ mefä'ÖlÜ fe'Ölün
mef'ÖlÜ fe'Ölün

Çeşm-i siyehiñ mest mi ya ġamze mi bilsem

Etdi beni sersem

La'Öl-i lebi<ñ> mi ġonca mı ya noḡta mı bilsem

Āyā nice sorsam

Hicr [ü] elem-i yār seni eylerse de bīmār

Eyler yine tīmār

Būs-ı lehim emdir deyü ammā deme epsem

Ey dil otur epsem

Yā le le le lel li yel le le le lel li tere li yelet lel lel lel lel li ġamze mi bilsem etdi beni
sersem

750¹³⁴¹

Beste Muhammes Bekir Aḡa [Güfte-i Vehbî]¹³⁴²
mef'ÖlÜ fä'Ölätü mefä'ÖlÜ fä'Ölün

Şeydāter eyledi beni hūy-kerde¹³⁴³ gerdeniñ¹³⁴⁴

İki yaḡamı¹³⁴⁵ görmeye bir yerde gerdeniñ

¹³⁴⁰ HMD. 419/g. 814.

¹³⁴¹ ML. 1686; VBM. 129; HMD. 419/g. 815.

¹³⁴² Seyyid Vehbî D. G. 142 (8 beyit)(1.)

¹³⁴³ hūy-kerde: hūpgerde, ML.; hūy-kerde, HMD.

¹³⁴⁴ Seyyid Vehbî D. G. 142/1.

¹³⁴⁵ yaḡamı: yakamı, ML; yaḡayı, HMD.; yaḡayı, Seyyid Vehbî D. G. 142/1.

Olsun günāh[1] boynuḡa bir daḡı söylemem¹³⁴⁶

Çöz düğmeḡi ki¹³⁴⁷ olmasın¹³⁴⁸ āzürde gerdeniḡ

Yā le lel le le lel le le lel le le lel le le lel le le le le le le li olmasın āzürde
gerdeniḡ

751¹³⁴⁹

752¹³⁵⁰

Beste Remel Bekir Aḡa

mefʿölü mefāʿilü mefāʿilü feʿölün

Kūyuḡ ki¹³⁵¹ seniḡ pādiṣehim kıble-i cāndır

Rū-māl teveccühde göḡül niçe zamāndır

Sırr-ı dehen[i]¹³⁵² cevher¹³⁵³-i cān gibi derūndan¹³⁵⁴

Yok çıkdıḡı aḡyāra nihān Ḥaḡḡa Óayāndır

Āh cānım yā lā yel lel lel lel li tere li yevel lel lel lel li kıble-i cāndır

[240]

753¹³⁵⁵

754¹³⁵⁶

755¹³⁵⁷

756¹³⁵⁸

757¹³⁵⁹

Beste Zencir Bekir Aḡa

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

¹³⁴⁶ Güftenin bu beyti Seyyid Vehbi Divanı'nda yoktur.

¹³⁴⁷ ki:-, ML; ki, VBM; HMD.

¹³⁴⁸ olmasın:olmasın, VBM. ML; olsun, HMD.

¹³⁴⁹ ML. 1686; VBM. 129; HMD. 420/g. 818.; Dâniş D. G. 434 (8 beyit)(1-7).

¹³⁵⁰ ML. 1686; HMD. 421/g. 819.

¹³⁵¹ kūyuḡ ki: kūyuḡla, MM.

¹³⁵² dehen:dehenin, ML; deheniḡ, HMD.

¹³⁵³ cevher: gevher, ML.; gevher, HMD.

¹³⁵⁴ derūndan: derūndan, ML; derūnda, HMD.

¹³⁵⁵ ML. 1668; HMD. 421/g. 820.

¹³⁵⁶ VBM. 129; ML. 1689; HMD. 420/g. 817.

¹³⁵⁷ ML. 1683; HMD. 420/g. 816.

¹³⁵⁸ ML. 1673; HMD. 421/g. 821.

Žiyā-yı mihr edip neşve-i şarāb saña
Tutar elinde ẓadeh mäh [u] āfitāb saña

Toğuz tolansa n'ola çarhı Zühre vü Nāhid
Girince bezmiñe edince intisāb saña
Nā dir ten dir ten ten ten ten dir ten tenen dir tā dir ten yār şarāb saña

[241]

758¹³⁶⁰

Beste Düyek Cemāl

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

ŖĀşıkım ŖĀşık saña ey āfet-i cān bilmiş ol
Tā-be-key¹³⁶¹ ŖĀşıkın idim¹³⁶² şinemde pinhān¹³⁶³ bilmiş ol

Bilmediñ gitdiñ hulūs-ı çāker-i dırıneñi
Çok arar bulmazsın ey āfet-i devrān bilmiş ol

759¹³⁶⁴

Beste Çenber

mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün mefāŖilün

Der-i dilber Ŗibādehānedir meyhāneden sonra
Ser-ā-pā secdedir ŖĀşık iki peymāneden sonra
Sen ol zāhid-i ḥasedle mey nüş eder Ğavşî
Çarın-i mağfiretdir vazŖ-ı küstāhāneden sonra

Gel a cānım ser-bülendim mūy-miyānım amān amān yār meyhāneden sonra

760

Beste Çenber

fāŖilātün fāŖilātün fāŖilātün fāŖilün

¹³⁵⁹ ML. 1688; HMD. 422/g. 822.

¹³⁶⁰ HMD. 422/g. 822.

¹³⁶¹ tā-be-key: tābıñı, HMD.

¹³⁶² idim: edem, HMD.

¹³⁶³ pinhān: nihān, HMD.

¹³⁶⁴ ML. 1441.

Sāgar-ı şahbāyı zāhid gūşede tenhā çeker
Rind-i mey kayd-ı tekellüf anı bî-pervā çeker

Şüret-i hāl-i riyākārına olmaz iŖtimād
Şayd içün hūbān zāhid her gece esmā çeker

Āh yā le lel lel le lel le le lel lel lel li yār amān gūşede tenhā çeker

[242]

761¹³⁶⁵

762¹³⁶⁶

SemāŖi

feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün

Nedir ol nîm-tebessüm utanıp gülmemeler
Nedir ol şîne-i şîm üzre olan¹³⁶⁷ gül memeler

Ŗatı körpedir o<l> yavru¹³⁶⁸ dahı bilmez ey dil
Nedir ol Ŗāşık-ı bî-çāreleri bilmemeler¹³⁶⁹

Veylu veylu veylu va veylu utanıp gülmemeler

763¹³⁷⁰

764¹³⁷¹

[243]

765¹³⁷²

¹³⁶⁵ “Naķış SemāŖi Ėulām” başlıklı bu güfte Farsçadır.

¹³⁶⁶ ML. 1713.

¹³⁶⁷ olan: yatan, ML.

¹³⁶⁸ o<l> yavru: uyurdu, ML.

¹³⁶⁹ Yüzüne kıya bakup da kuzunun gülmemeler, ML.

¹³⁷⁰ ML. 1714; HMD. 425/g. 829.

¹³⁷¹ VBM. 130; ML. 1718; HMD. 425/g. 830.

¹³⁷² HMD. 425/g. 831.

766¹³⁷³

Semā'Ūj Bekir Ağa [Güfte-i Vehbi]¹³⁷⁴

mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn

Mest etdi beni dā'Ūire sāgar mı nedir bu

Deldi cigerim¹³⁷⁵ nağme-i¹³⁷⁶ hançer mi nedir bu

Destindeki taqvim mi mecmū'Ūa mı yohsa¹³⁷⁷

Ūuşşāka hisāb etmege defter mi nedir bu

Amān amān amān ey şirîn-zebānım amān amān amān ey rūh-ı revānım yār yār yār sāgar
mı nedir bu

767¹³⁷⁸

[244]

768¹³⁷⁹

Semā'Ūj Cemāl

fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn fe'Ūlātūn fe'Ūlūn

Her ser-i zülfe deger el tene tennā dir dir

Bu¹³⁸⁰ ise elde degil müşk-i Hoten nādirdir

Ĥāsılı mişli bulunmaz dūr-i yektā ten dir¹³⁸¹

Şım-beden gonca-dehen¹³⁸² gül gibi ten nā dir dir¹³⁸³

Vay dir dir dir ten diller der tenen ten tene ten nā dir dir vay vay dost tene ten na dir dir
vay

769¹³⁸⁴

¹³⁷³ ML. 1704; HMD. 426/g. 832.

¹³⁷⁴ Seyyid Vehbi D. G.189 (11 beyit)(1).

¹³⁷⁵ cigerim:yüreğim, Seyyid Vehbi D.

¹³⁷⁶ nağme-i : nağme mi, Seyyid Vehbi D.

¹³⁷⁷ Güftenin bu beyti Seyyid Vehbi Divanı'nda yoktur.

¹³⁷⁸ "Semā'Ūj H'āce" başlıklı bu güfte Farsçadır.

¹³⁷⁹ ML.1716; HMD. 427/g.834.

¹³⁸⁰ bu:bûy, ML.

¹³⁸¹ dūr-i yektā ten dir: dürr-i yahyâ tendir, ML; dürr-i yektâdır, HMD.

¹³⁸² gonca-dehen, gonça-i dehen, ML.

¹³⁸³ ten nā dir dir: ten-i nādirdir, ML.

¹³⁸⁴ ML. 1705; HMD. 427/g. 836.

770¹³⁸⁵

[245]

771

Semā'î [Güfte-i Fuzûlî]¹³⁸⁶

mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün mefā'îlün

Gel ey rāḥat şanan esbāb-ı cem'în kılma nādānıĝ

Tarıĝ-ı faĝr tut kim faĝr imiş Őālemde sultānıĝ

Baņa žulm-i şarîḥ ol kāfir eyler kimse men'etmez

Fuzûl[î] küfr olur mı ger desem yokdur müselmānıĝ

Cānım yel lel lel lel li Öömrüm tere lel lel li mîrim yele lel lel li yā lā yele lel lel li yār
āḥ belî yārim

772¹³⁸⁷

773

Semā'î [Güfte-i Öİzzet]¹³⁸⁸

mef'ûlü fa'ôilatü mefā'îlü fa'ôilün

Ol dem ki rûy-ı yāra ḥat-ı müşk-sā çıkar

Güya kenāra mevce-i Öanber-nümā

Vaśf ederim¹³⁸⁹ bu çin-i ser-i zülf-i dilberi

Aĝzımdan ihtirāz ederim bir ḥatā çıkar

Yār dost kuluḡum eyle edā etme sen ezā baņa rahm eyle efendim cevriḡe sezā eyleme

revā belî yārim belî Öömrüm belî mîrim belî cānım āḥ amān amān gel a cānım

[246] [boş]

[247]

GERDĀNİYYE

¹³⁸⁵ ML. 1717; HMD. 428/g. 837.

¹³⁸⁶ Fuzûlî D. G.140 (5 beyit)(1-5)

¹³⁸⁷ HMD. 428/g. 839.

¹³⁸⁸ İzzet D. G. 25 (6 beyit)(1-2).

¹³⁸⁹ ederim: eyledikçe, İzzet D. G. 25/2.

774¹³⁹⁰

Beste Çenber Çorbacızāde
feŖilātün feŖilātün feŖilātün feŖilün

Bakılır mı¹³⁹¹ o Ŗeh-i kiŖver-i hūsn-ābāda¹³⁹²

Etse mirŖāt¹³⁹³ nažar Ŗaks[i] gelir feryāda

İzdiĥām-ı¹³⁹⁴ nigeĥ etmiŖdi cemāliĥ pā-māl

Ne güzel geldi maĥallende ĥat[ıĥ] imdāda¹³⁹⁵

Yār yār yār cānım yel lele lele lele lele lele li vay kiŖver-i hūsn-ābāda

775¹³⁹⁶

776¹³⁹⁷

777¹³⁹⁸

778¹³⁹⁹

[248]

779¹⁴⁰⁰

780¹⁴⁰¹

781¹⁴⁰²

[249]

782¹⁴⁰³

SemāŖi ŖAbdülbākī Ağa [Güfte-i Fenni]¹⁴⁰⁴

mefŖülü mefāŖilü mefāŖilü mefŖülün

Çaddiĥdeki ĥālet hele Tūbāda bulunmaz

Ey serv-i bülendim

¹³⁹⁰ HMD. 230/g. 350.

¹³⁹¹ bakılır mı : yakılır mı, HMD.

¹³⁹² hūsn-ābāda:hūsn-i ābād, HMD.

¹³⁹³ mirŖāt:mirŖāta, HMD.

¹³⁹⁴ izdiĥām-ı: (...), HMD.

¹³⁹⁵ imdāda, āmāde, HMD.

¹³⁹⁶ ML. 1386;HMD. 230/g. 351.

¹³⁹⁷ HMD. 230/g. 352.

¹³⁹⁸ ML. 1246; HMD. 230/g. 353.

¹³⁹⁹ HMD. 231/g. 354; E. Fâzıl D. G. 128 (5 beyit)(1-5).

¹⁴⁰⁰ HMD. 231/g. 355; E. Fâzıl D. G. 119 (7 beyit)(1-7).

¹⁴⁰¹ HMD. 232/g. 358.

¹⁴⁰² HMD. 232/g. 359.

¹⁴⁰³ ML. 1392.

¹⁴⁰⁴ Fenni D. Müst. 1.(4 bend). Aynı güfte için bkz. MM. g. 891.

Keyfiyyet-i la'âlîñ dañı şahbâda bulunmaz
Ey lebleri kıandım

Bu seğde olan hüsne cânâ yed-i beyzâ
Yok kimsede aslâ¹⁴⁰⁵
Çün gördüm anıñ mişlini dünyâda bulunmaz
Gâyetle begendim

Ruhsârını gülden dañı terdir dese Ôâşık
Şâyestedir el-hâk
Zırâ bu letâfet gül-i ra'ônâda bulunmaz
Ey şah-levendim

Mihr ile mehâsâ gece gündüz tolanırsın
Dünyâyı ser-â-pâ
Fenni gibi bir Ôâşık-ı üftâde bulunmaz
Cevr etme efendim¹⁴⁰⁶

783¹⁴⁰⁷

Semâ'î Kâra İsmâ'îl Âga
mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn

Bir bülbül olur mı dil-i nâlânıma beñzer
Bir gonca mı var ol¹⁴⁰⁸gül-i handânıma beñzer

Cân vermek umar¹⁴⁰⁹ la'âl-i revân¹⁴¹⁰-bahşına Ôâşık
Bir dilber-i ra'ônâ kıanı cânânıma beñzer

Âh âh âh âh gül-i cânânıma beñzer

784¹⁴¹¹

¹⁴⁰⁵ aslâ: el-ân, Fenni D. Müst. B.2.

¹⁴⁰⁶ Cevr etme efendim: Bil kıadın efendiim, Fennî D. Müst. B. 4.

¹⁴⁰⁷ ML. 1395; HMD. 233/g. 360.

¹⁴⁰⁸ var ol: var ol, ML; bulunur ol, HMD.

¹⁴⁰⁹ umar: o mürr-i, ML; HMD.

¹⁴¹⁰ revân: revâ, ML; revân, HMD.

[250]

785¹⁴¹²

786¹⁴¹³

787¹⁴¹⁴

[251]

NIŞABÜREK

788¹⁴¹⁵

789¹⁴¹⁶

Devr-i Revān Šālīh Ağa [Güfte-i Selīm]

mefāʾülün mefāʾülün mefāʾülün mefāʾülün

Sirişkim sū-be-sū Ŗaşkıñla bir baħr-i¹⁴¹⁷ Ŗamık oldu

Meyān-ı lüccede ğavvās-ı endişem ğarık oldu

Selīmā meşye kudret kalmadı rāh-ı muħabbetde

Baņa her mużtar-ı¹⁴¹⁸ nażm-ı sitāyiş bir¹⁴¹⁹ tarık oldu

Āh cānım yele le le lel li Ŗömrüm tere le lel li āh āh Ŗamık oldu

[252]

790¹⁴²⁰

791¹⁴²¹

[253]

MUHAYYER-SÜNBÜLE

¹⁴¹¹ HMD. 235/g. 363. “Güftenin ikinci mısrasında “zīre” biçiminde yazılan “zīrā” kelimesi HMD’de “zīrā” olarak okunmuş olup bu okuma vezni aksatmıştır. zīre, MM.

¹⁴¹² HMD. 236/g. 365.

¹⁴¹³ HMD. 235/g. 364.

¹⁴¹⁴ HMD. 236/g. 366.

¹⁴¹⁵ HMD. 228/g. 346.

¹⁴¹⁶ HMD. 228/g. 347.

¹⁴¹⁷ baħr:ħicr, HMD.

¹⁴¹⁸ mużtar-ı: mısraŖ-i, HMD.

¹⁴¹⁹ bir tarık: ber-tarık, HMD.

¹⁴²⁰ HMD. 229/g. 348.

HMD’de 1. mısrada gösterilen vezin aksaklığı kelime eksikliğinden kaynaklanmakta olup MM’de mısra-nın tamamı şu şekildedir: “ Her ne dem bir buse etsem iltimās”. Güfte için bkz. MESTAP Tablosu.

¹⁴²¹ HMD. 229/g. 349.

Māh-ı gül-cāme midir kıāfile-i neşōe midir
Toldı hū hū ile gūlzār-ı cihān n'olsun bu

Āh serv-i nāz [u] bî-ķarārım yok taĥammūl Őaşķıla ĥālim yaman n'olsun bu

796

SemāŐi Ğufte-i Ğālib Efendi¹⁴²⁷

mūtefāŐilūn feŐulūn mūtefāŐilūn feŐulūn

Yine zevrak-ı derūnum kıırılıp kenāra dūşdı
Tayanır mı şışedir bu reh-i seng-sāra dūşdı

Erişip bahāra būlbūl yeñilendi vuşlat-ı¹⁴²⁸ gül
Yine nevbet-i taĥammūl dil-i bî-ķarāra dūşdı

Meh-i burc-ı Őārızında göñül oldu ĥāra¹⁴²⁹ māŐil
Baņa kendi tāliŐimden bu siyeh sitāre dūşdı

O zamān ki bezm-i cānda bölüşüldi kāle-i kām
Bize ĥiśse-i muĥabbet dil-i pāre pāre dūşdı

Süzülüp o çeşm-i āhū dedi zevķ-i vaşla yā Hū
Bu degildi niyyetim¹⁴³⁰ bu yolum intiżāra dūşdı

Āh āh gel a cānım gel ey Őömrüm tayanır mı şışedir bu reh-i seng-sāra dūşdı āh dir dir
ten tenen dir tenen ten ten ten ten ten gel a cānım āh āh belı yārim amān dir dir ten tenen
dir tenen ten ten ten ten ten ten gel a cānım gel benim Öömrüm tayanır mı şışedir bu
reh-i seng-sāra dūşdı

[255]

SŪZNĀK

797¹⁴³¹

¹⁴²⁷ Şeyh Ğālib D. G.311 (7 beyit)(1-4-5-2-6).

¹⁴²⁸ vuşlar-ı : şöĥbet-i, Şeyh Ğālib D. G. 311/4.

¹⁴²⁹ ĥāra: ĥāle, Şeyh Ğālib D. G. 311/5.

¹⁴³⁰ niyyetim: neyleyim, Şeyh Ğālib D. G. 311/6.

¹⁴³¹ HMD. 224/g. 336; E. Fâzıl D. G. 144 (5 beyit)(1-3).

798¹⁴³²

799¹⁴³³

800

Beste Zencir

mefâÖilün feÖilâtün mefâÖilün feÖilün

O şüh-ı dil-keşe bir gizli Öarz-ı hâlim var

N'olur bizi de sezâ kııl [o] vaşlına her bār

Niyāz-ı Öāşık-ı şeydāyı atma yabana

Mey-i vişālini ister bir Öāşık-ı bīmār

Āh nāzeninim cānım Öömrüm amān dil-nişinim hâlim pek yaman gel gel amān Öarz-ı
hâlim var

801

Beste Hafif Şeydā [Güfte-i Rāsih]

mefÖülü fāÖilātü mefâÖilü fāÖilün

Uymış o kanlı ğamzelerin ebruvānına

Bir deste tır gizlemiş āhir kemānına

Urdı geçirdi hançer-i hūn-rız cānına

Rāsih kişinin etdiği kalır mı yanına

Yā lā yel lel lā tir yele lel lel le li vay yār yār hey dost yār-ı men

[256]

802¹⁴³⁴

803

Naķış SemāÖi Şeydā

feÖilātün feÖilātün feÖilātün feÖilün

Beni bend etdi bugün kendine bir gonca-i gül

Yine bülbul gibi zār etmege başladı göñül

¹⁴³² HMD. 224/g. 337, E. Fâzıl D. Kıt'a 20.

¹⁴³³ HMD. 224/g. 338.

¹⁴³⁴ HMD. 225/g. 340; E. Fâzıl D. G. 155 (5 beyit)(1). 2. beyit divanda bulunmamaktadır.

Amān amān amān cenān ey belî belî belî belî yâr gönül vay cânım yele lel lel lel lel
li yele lel li tere lel li yele lâ li Óömrüm tere lel lel lel li yele lel li tere lel li yele lâ li
men Óâşık-ı bî-ķarārım ey şūh-ı sitemķār āvāresiniñ hūsnine bu Óâşık-ı bîmār gel ey
nāzlı güzel yâr gel ey ruħları gülzār āh yine bülbül gibi zār etmege başladı gönül belî
belî belî belî yâr gönül vay

Meyān

Ėam [u] derdi dil-i şeydāya devā kıлмаķ içün
Meded ey sākî-i gül-ķehre yetişdir bize mül

Terennüm-i ke'l-evvel

804

SemāÓî Šālîh AĖa [Ėüfte-i Fāzıl]
fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Göñlini her kim ararsa tār-ı zülfünĖe bulur
ÓĖâşıkıñ cemÓiyyetin zülf-i perîřāniñ alur

ŖoĖrusı bir merĖametli şūh ammā n'eyleyim
Fāzıl-ı bî-ķāreye geldikde pek Ėaddār olur

Amān amān cânım el-amān āh āh āh efendim vay

[257]

805¹⁴³⁵

[258]

[boş]

[259]

SULTĖN-I ÓIRĖK

806¹⁴³⁶

807¹⁴³⁷

¹⁴³⁵ HMD. 225/g. 341.

¹⁴³⁶ HMD. 223/g. 333.

¹⁴³⁷ HMD. 222/g. 331.

808¹⁴³⁸

809¹⁴³⁹

Beste Devr-i Kebîr Seyyid Meḥammed Aḡa
mütefāʿilün feʿŪlün mütefāʿilün feʿŪlün

Nedir ol nigāh-ı pür-kîn¹⁴⁴⁰ nedir ol nühüfte ḡande¹⁴⁴¹

Bu revîş bu tarz-ı āyın eder ehl-i ḡüsni¹⁴⁴² bende

Gele gülşene ḡazabla öpersin elin edeble

İçesin o ḡonca-leble mey-i lālegün çemende

Kerem et teʿŪllül etme ḡulunum tecāhül etme

Ya ne var tegāfül etme bu ḡarîb derd-mende

[260]

810¹⁴⁴³

Semāʿî Ṣaharya [Ḡifte-i Nāfız]
mefʿŪlū fāʿilātü mefāʿilü fāʿilün

Gerdāna¹⁴⁴⁴ naḡş-ı bûse-i ḡülgün yapışdırır

Raḡḡās naḡmekāra¹⁴⁴⁵ şan altun yapışdırır

Meşşāta gül gül¹⁴⁴⁶ etdi Ōarūs-ı ruḡun degil

Nāfız öpüp ḡuçup zer-i mevzün yapışdırır

Belî yārim belî mîrim a cenānım mihribānım ḡülgün yapışdırır

¹⁴³⁸ HMD. 222/g. 332.

¹⁴³⁹ ML.746. ML.'de bestekârı İtrî formu Semāʿî olarak kayıtlıdır. Son iki musra ML'de bulunmamaktadır.

¹⁴⁴⁰ pür-kîn: pür-çîn, ML.

¹⁴⁴¹ ḡande: ḡande fehîm, ML.

¹⁴⁴² ḡüsni: aşkı, ML.

¹⁴⁴³ HMD. 223/g. 334.

¹⁴⁴⁴ gerdāna: gerdānına, HMD.

¹⁴⁴⁵ naḡme-kāra: nefhakāra, HMD.

¹⁴⁴⁶ gül gül:gel gel, HMD.

811¹⁴⁴⁷

Semā'Ū Küçük Mehemmed Ağa
mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn

Görse edemez dil seni ārāma taḥammül

Mümkin mi ya ol rūy-ı¹⁴⁴⁸ dil-ārāma taḥammül

Ten ten nā dir ten demde re dil tā dir ten -mükerrer- dost Ōahd-i vefā ile Ōatā etme edā
amān amān eyle sehā -mükerrer- tā nā ten nā til lil lā nā dir ten ne güzel ne şırın ten tene
di ten -mükerrer- bende-i ğam-h̄'ār Ōāşık-ı nā-çār teşne-i dīdār ol māh-ı cefākār -
mükerrer-

Meyān

Ḳurbān edeyim Ōıyd-i viśālimde¹⁴⁴⁹ demiş yār

Yok bende ise va'Ōde-i bayrama taḥammül

[261]

YEGĀH

812¹⁴⁵⁰

Beste Darbeyn Bekir Ağa
mef'Ūlū mefā'Ūlū mefā'Ūlū fe'Ūlūn

Zülfün hevesi gönlümi sevdāya düşürdi

Şahrālara düşdüm

Bu Ōuḳde beni sūziş-i ferdāya düşürdi

Ġavġālara düşdüm

Tā ki bu teġāfūl nice bir böyle tecāhül

Ey gülbün-i Ōişve

Nāzın beni gülzār-ı temennāya düşürdi

Hülyālara düşdüm

¹⁴⁴⁷ HMD. 223.

¹⁴⁴⁸ rūy-ı:şüh-ı, HMD.

¹⁴⁴⁹ viśālimde:viśāliñle, HMD.

¹⁴⁵⁰ VBM. 54. VBM'de ziyade mısraları bulunmamaktadır.

Tā nā dir ten tel lel lel dost deredillā dir dir ten šahrālara düşdüm

813¹⁴⁵¹

Beste Hafif TabŖi

mefŖŖlŖ faŖŖlatŖ mefaŖŖlŖ faŖŖlŖn

Buldum peyām-ı lutf ile yārın nişānesin

Almam netiçe gūşuma ğayrı bahānesin

VaŖde-i Ŗaşka ğamda alırsa semend-i dil

Çeksin o şŖh-ı zŖlf-i siyeh tāziyānesin

Cānım yā lel lel le lel le le le le le li lutf eyle yārın nişānesine

[262]

814

SemāŖi TabŖi

mefŖŖlŖ mefaŖŖlŖ mefaŖŖlŖ feŖŖlŖn

Günden güne bir serv-i hırāmān olacağsın

Cān bŖlbŖline bir leb-i handān olacağsın

Bu mŖlk-i melāhatde bulunmaz sağa hem-tā

Var ise meger sen şeh-i hŖbān olacağsın

Cenān ey cānım yele le li yel le li ŖŖmrŖm tereli yel le li yār yār olacağsın

815

Naış SemāŖi TabŖi

mefŖŖlŖ mefaŖŖlŖ mefaŖŖlŖ feŖŖlŖn

LaŖliden o şŖhu ki her esrār sorulmaz

Ol şāh-sŖvārım reh-i maŖnāda yorulmaz

Bel bel yār-ı men yār yār bel bel mrim dost dost dir tā nā dir tā nā dere dil lā dir dir

tā nā tenen dir tenen dir dir ten ten ten ten ten gel a cānım gel ŖŖmrŖm ol şāh-sŖvārım

¹⁴⁵¹VBM.54.

Bend-i Şânî

ÓAyb etme görüp cūşış-i tabÓ-ı dil-i zārıñ
Ammā şu bulanmayıcağ elbetde durulmaz

Terennüm-i ke'l-evvel

816

SemāÓı Bekir Ağa

mefÓülü mefāÓılı mefāÓılı feÓülün

Zār etme dil-i Óaşkıñ-ıla kārı tamāmdır
Luţf eyle yazık emriñe her vech ile rāmdır

Birdir o bütün gelmemiş akrānı cihāna
Ol şūh meh-i burc-ı melāhatde benāmdır

Belı yārim belı Óömrüm belı mırım kārı tamāmdır belı yārim
[263]

ŞEDD-ÓARABĀN

817¹⁴⁵²

818¹⁴⁵³

819¹⁴⁵⁴

[264]

820¹⁴⁵⁵

821¹⁴⁵⁶

[265]

MUHĀLİFEK

822

Beste Çenber SaÓdullah Ağa [Güfte-i ÓĀrif]

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

¹⁴⁵² HMD. 207/g. 295; Bâkî D. G. 18 (6 beyit) (1-3).

¹⁴⁵³ ML. 338; HMD. 207/g. 294.

¹⁴⁵⁴ ML. 795; HMD. 126/g. 95.

¹⁴⁵⁵ HMD. 207/g. 296.

¹⁴⁵⁶ HMD. 209/g. 298.

Bāğ-ı hüsniñ serveri bir āfet-i devr-i zamān
Āteş[-efşān] bir melek-rū öyle bir kaçış kemān

Bilmedi bu bendesin ol nāzeninim ŐĀrifā
Dād elinden bî-terahhüm yār elinden el-amān

ÖÖmrüm cânım amān āh yel le le le le le le le le le le le le le le le le le le le
le le le le le le le le le le le le le li yār amān āfet-i devr-i zamān

823¹⁴⁵⁷

824

Beste Muhammes ŐAbdülhalīm Ağa [Güfte-i Esöad]

feŐilātün feŐilātün feŐilātün feöilün

Dilde yok şabr [u] taḥammül elem-i firḳatine
ŐĀşıkım çāresi ne ol güzeliñ talŐatına

EsŐadā Őāşıkı bir nutḳ ile iḥyā eyler
Nice cân vermeyeyim nāz ederek şöḥbetine

Serv-i nāzım pek beyāzım benim nāzlım gel kuzucığım elem-i firḳatine
[266]

825¹⁴⁵⁸

SemāŐi Saödullah Ağa

meföülü mefāŐilü mefāŐilü feöülün

meföülü feöülün

Ey serv-i sehî sen geleli nāzla bāğa
Ser çekmedi Öaröar
Çok Őālî-nesebler özini şaldı¹⁴⁵⁹ ayağa
Kul oldu şanavber

¹⁴⁵⁷ HMD. 255/g. 419.

¹⁴⁵⁸ ML. 1332, 1670.

¹⁴⁵⁹ şaldı: çaldı, ML. 1332; şaldı, ML. 1670.

Bir bûse ricâ eyledim¹⁴⁶⁰ ol la'âl-i lebiñden
Serhoş mı<dır>¹⁴⁶¹ bilmem
Ġamzeñ beni öldürmege¹⁴⁶² yapışdı buçağa
Çekdi baña hançer

Âh cânım yele le le lel lel le lel li mîrim yele lel le lel lel li yâ lâ yel le lâ li amân
amân ser çekmedi¹⁴⁶³ ÓarÓar

826

Naķış Semâ'î ÓAbdülhalîm Ağa
mef'ûlü mefâ'îlü mefâ'îlü fe'ûlün

Ġayretde ķor Óaşıķları bir nîm-nigāhı
Seyr eyle o billûr-beden ol yüzi mâhı

Ey ķāmet-i mehzûn
Etme beni mahzûn

Gül gibi sen ol bāğda hāndān efendim
Ben bendeñ ola bûlbûl-i nālān efendim

Âh belî Óömrüm

Bend-i Šāñî

Şeb-tā-be-seher nāleler etsem de Óaceb mi
Dîvāneye döndürdi beni çeşm-i siyāhı

Naķarāt-ı ke'l-evvel

[267]

SŪZ-DİL

¹⁴⁶⁰ eyledim: eylediğim, ML. 1332; eyledim, ML. 1670

¹⁴⁶¹ serhoş mı<dır>: sarhoş muydu, ML. 1332; 1670.

¹⁴⁶² öldürmege: katl etmeğe, ML. 1332; öldürmeğe, ML. 1670.

¹⁴⁶³ ser çekmedi: sır çekmedi, ML. 1332;

827

Beste Çenber Çavuş Mehemmed Ağa¹⁴⁶⁴

Sevdā-yı Ŗaşkıña düşen pâyız pervâne gibi
Var mıdır saña Ŗāşık bu ben dıvâne gibi

Hayālîñle gezdigim iŖtimād etmezsen eger
Geçeyim nār-ı Ŗaşkıñdan Siyāvüş-ı merdâne gibi

ŖŖmrüm cânım amān yanar pervâne gibi

828

Beste Müstezād Ahmed Ağa¹⁴⁶⁵

Düşmüşüm āteş-i Ŗaşka söyle dilber ırak olsun
Āteş-i nārım aña etmesin eşer
Sezādır yansın bedende bilinmezse de sağ olsun
Verir āhım tütünü belki haber

Verdilerse bu bāğın lutf edip şeftālîsinden
Olur mişli bize keremi Ŗatā
Bir dudak şeftālî ile bu Ŗāşık çerāğ olsun
TamāŖım yokdur baña bir dāne yeter

Cānım yā lā yele lel lel le le lel li ŖŖmrüm tere lel le le le lel li yār yār ırak olsun
amān amān āteş-i nārım aña etmesin eşer

[268]

829

SemāŖî Hācı SaŖdullah Ağa¹⁴⁶⁶

Ol nigārın zülf-i zenciri beni bend etmektedir
Ceźbe-i Ŗaşkla müdāmā kendiye serd çekmektedir

¹⁴⁶⁴ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

¹⁴⁶⁵ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

¹⁴⁶⁶ Güftenin vezni tespit edilememiştir.

Bende yok şabıra taĥammül anda yok hiç merĥamet
Gāĥı cevı-i bı-dād ile gönlüme sed çekmekdedir

Yār ey cānım yā lā yā le lel lel li tere lel le le lel le le le lel li tere li ye le le ye le lel lel
lel li āĥ bı-çāreñim ey yār

830

Semā'ı Ĥalım Aġa¹⁴⁶⁷

Derd-i Ŗaşķla eşıñım ġamımdan eyle āzād
Ėayrırlarla ŭlfetin efzŭn kıpar bundan o fesād

Vay Ŗömrŭm mŭ-miyānım ince fıdānım benim nev-civānım amān amān kıpar bunda o
fesāne bı-dād elinden feryād elinden āĥ dŭşdi göñŭl o yāra olmuşum āvāre şabr edeyim
ne çāre ĥālīmı verseñ āĥ merĥamet etseñ

Bend-i Şāñı

Gel ĥışār naġmesin eyle bu göñle Ŗaşırāna
Böyle zevķ-i mızrāb ile bu nev faşl ola içād

Terennŭm-i ke'l-evvel

[269]

ŖACEM-HŪZİ

831

Beste Ėarb-ı hŭner Seyyid Aĥmed Aġa [Ėŭfte-i Fuzŭlī]¹⁴⁶⁸

fāŖilātŭn fāŖilātŭn fāŖilātŭn fāŖilŭn

Mŭrde cismim iltifātıñdan bulur her dem ĥayāt
Ŗölŭrŭm ger kılmasañ her dem baña bir iltifāt

Cevher-i zātıñdadır mecmŭŖ-ı evşāf-ı kemāl
Bu şıfat-ile ki sensin kıdadır bir pāk zāt

¹⁴⁶⁷ Ėŭftenin vezni tespit edilememiştir.

¹⁴⁶⁸ Fuzŭlī D. G. 43 (7 beyit)(1-6).

Yā lā yele lā yele le lel li ḥayāt

832

Beste Ḥafīf Seyyid Aḥmed Ağa
fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilün

Tıfl iken yaqdı dile hicriñ begim dāğ uşbu bāğ
Merhem-i lutfuñla tımār et ola dāğ uşbu bāğ

Var ise geçmişler ey şāhım saña efgendeni
Ḥaylī demdir oldı dil dergāh-ı lutfuñdan ırāğ

Amān yā le lel li yel lel li yā lā yel lel li yār yār amān amān belī şāh-ı men
[270]

833

Semā'Öi [Güfte-i Şākir]¹⁴⁶⁹
fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilātün fa'Öilün

Sūziş-i nālemden Öālem cümle dil-gir oldı āh
Ġamzeniñ her pāresi şinemde bir tır oldı āh

Reng-i ruḥsārıñ ḥayāl-i dıdede cāy eyleyip
Nār-ı ḥasretle efendim şimdi taqtır oldı āh

Cānım yel le li Öömrüm yel le li āh amān yār amān gel amān gel gel āh n'eyleyim gel
vah vah n'ideyim oñulmaz bu şinemıñ yaraları vay hey

834

Yürük Semā'Öi [Güfte-i Şākir]
fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilātün fe'Öilün

ÖAceb ol serv-i revān nāz ile gelmez mi bize
Ġoncaveş ḥande-künān nāz ile gelmez mi bize

Nağd-i cānım yolına nuḡre gibi şarf etsem
Şākir ol ta'Öne-zenān nāz ile gelmez mi bize

¹⁴⁶⁹ Şākir D. G. 217 (5 beyit)(1-3).

Dir teni ten tenen dir tenen yā lā yel le le lā li āh yār bize gelmez
[271]

VECH-İ ÓARAŽBĀR

835¹⁴⁷⁰

836¹⁴⁷¹

[272]

837¹⁴⁷²

838¹⁴⁷³

[273]

HÜZZĀM-I CEDİD

839¹⁴⁷⁴

Beste Hafif [Güfte-i Şâkir]¹⁴⁷⁵

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Sende ey meh zerre insāf olsa biz görmez miyiz

ÓĀşıkıñ şāyān-ı eltāf olsa biz görmez miyiz

Sâkin-i meyhāneyim derler sızar mey-hār olan

Şadr-ı humdan¹⁴⁷⁶ bāde isrāf olsa biz görmez miyiz

Amān ben harābım şine-çākım hem ÓĀşıkım hem yanmışım yār yār amān amān amān
beli şāh-ı men

840¹⁴⁷⁷

Beste Çenber

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

ÓAks-i ruhsārınla çeşmim bir gül-i terdir baña

Eşk-i dîdem¹⁴⁷⁸ hem gül-āb-ı kām-perverdir baña

¹⁴⁷⁰ HMD. 195/g. 261; Fuzûlî D. G. 213 (8 beyit)(1-3).

¹⁴⁷¹ HMD. 195/g. 262; Fuzûlî D. G. 304 (7 beyit)(1-2).

¹⁴⁷² HMD. 195/g. 263. Fuzûlî D. G. 156 (7 beyit)(1-4).

¹⁴⁷³ HMD. 196/g. 265.

¹⁴⁷⁴ HMD. 199/g. 274.

¹⁴⁷⁵ Şâkir D. G. 99 (5 beyit)(1-3).

¹⁴⁷⁶ humdan: humda, HMD; humdan, Şâkir D. G. 99/3.

¹⁴⁷⁷ HMD. 200/g. 275.

¹⁴⁷⁸ dîdem:dedim, HMD. 200.

Etse düşnām gonca-i la'Ŗl-i leb-i řirīn ile
Çāşnī-i gül-şekker [ü] khand-i mükerrerdır baņa

ŖŖmrüm cānım amān amān bir gül-i terdir baņa
[274]

841

SemāŖi

15'li hece ölçüsü

Yine bend oldu göñül bir sitemkār mihribāna
Ne mümkün ki kadem başam ol kāsır-ı Şehriyāna

Yār elinden feryād ile şınemi çāk ederek
Belki terk-i diyār edip giderim vech-i Ŗuryāna¹⁴⁷⁹

Ey pür-cefā et baņa vefā sürelim şafā gel

842¹⁴⁸⁰

SemāŖi

mefŖlū mefāŖilū mefāŖilū feŖlūn

Şanmañ beni her şūh-ı cefā-pişeye bende
Şebnem gibi her bir gül-i raŖnāya figende

Ben Ŗāşık-ı üftādeyim ammā ki cenābım¹⁴⁸¹
Ol rütbede kim¹⁴⁸² nāz ederim serve¹⁴⁸³ çemende

Yār amān ben anı bilmem

843¹⁴⁸⁴

[275]

¹⁴⁷⁹ Vezin aksamaktadır.

¹⁴⁸⁰ HMD. 202/g. 279.

¹⁴⁸¹ cenābım: cenānım, HMD.

¹⁴⁸² kim: geh, HMD.

¹⁴⁸³ serve: serv-i, HMD.

¹⁴⁸⁴ HMD. 201/g. 278.

NIHĀVEND-İ CEDİD

844¹⁴⁸⁵

845¹⁴⁸⁶

[276]

846¹⁴⁸⁷

847¹⁴⁸⁸

Semā'î Yürük

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Sâķi kerem et meclis-i mestāna¹⁴⁸⁹ ayak baś

Varma¹⁴⁹⁰ bu gece şohbet-i rindāna ayak baś

Çekmem¹⁴⁹¹ elimi dāmen¹⁴⁹²-i lutfundan ölünce

Hâtır ile al¹⁴⁹³ hāne-i vîrāna ayak baś

Gel gel serv-i nāzım gel gel Ŗişve-bāzım āh ben saña ķurbān cān saña hāyrān āh yār
dost yār amān sâķi kerem et meclis-i mestāna ayak baś

[277]

SŪZ-I DİL-ĀRĀ

848¹⁴⁹⁴

849¹⁴⁹⁵

Beste Ėarbeyn Gŭfte-i Dāniş¹⁴⁹⁶

mef'â'îlûn mef'â'îlûn mef'â'îlûn mef'â'îlûn

Kemān-ı Ŗaşķını çekmek o şuħuñ haylî müşķilmiş

Ki evvel menzil-i tîr-i cefāsı pŭte-i dilmiş

¹⁴⁸⁵ HMD. 198/g. 270.

¹⁴⁸⁶ HMD. 198/g. 271.

¹⁴⁸⁷ HMD. 198/g. 272.

¹⁴⁸⁸ HMD. 199/g. 273.

¹⁴⁸⁹ Mecmuada biçiminde yazılmıştır.

¹⁴⁹⁰ varma:var, HMD.

¹⁴⁹¹ çekmem:çekem, HMD.

¹⁴⁹² dāmen:dām,HMD.

¹⁴⁹³ al: el, HMD.

¹⁴⁹⁴ VBM. 36; HMD. 215/g. 313.

¹⁴⁹⁵ VBM. 36; HMD. 215/g. 314.

¹⁴⁹⁶ Dāniş D. G. 302 (7 beyit)(1-5).

Niżām üzre fuśülünj āmed ü reftinden aḡlandı
Kişi matlūba ermek śabr ile her gāh ḡābilmiş

Cānım yā lā yeḡe lel lel lel li vay o şūhuḡ ḡaylī müşkilmiş

850¹⁴⁹⁷

[278]

851¹⁴⁹⁸

852¹⁴⁹⁹

[279]

EVC-ĀRĀ

853¹⁵⁰⁰

854

Beste Hāvi ḡüfte-i Dāniş¹⁵⁰¹

mefāʿilün feʿilātün mefāʿilün feʿilün

Füsürde-cān-ı neşāt<s>ız bahāra müştāḡız

Hezār şevḡle ol ḡül-Ŗizāra müştāḡız

Dahı ne śaḡlayalım dūd-ı şuŖle-i āhı

O āfitāb-ı ruḡa āşikāre müştāḡız

Nāzlı yārim cilvekārım gel efendim ey ḡül-Ŗizārım yār amān a zıḡbā-yı men

855¹⁵⁰²

Beste Hafīf [ḡüfte-i Vehbi]¹⁵⁰³

faʿilātün faʿilātün faʿilātün faʿilün

Ḳāmet-i mevzūn kim bir mısraŖ-ı bercestedir

Evc ya şehnāz uśūlinde meyan-ı bestedir

¹⁴⁹⁷ HMD. 214/g. 312.

¹⁴⁹⁸ HMD. 216/g. 318. Sâbit D. Mus.12/1.2.

¹⁴⁹⁹ HMD. 217/g. 319. Bağdatlı Esad D. G. 89 (7 beyit)(1-3).

¹⁵⁰⁰ HMD. 212/g. 306.

¹⁵⁰¹ Dāniş D. G. 284 (9 beyit)(1-2).

¹⁵⁰² VBM.128.; HMD. 213/g. 308.

¹⁵⁰³ Vehbi D. G. 89 (5 beyit)(1-2).

Biz hemān olmayıcağ endişeyi¹⁵⁰⁴ hām eyleriz
Mıve-i nārenc-i bostānı henūz nā-restedir

Gonca-fidānım mū-miyānım gel ey Őömrüm tāze civānım amān amān bercestdir
[280]

856¹⁵⁰⁵

857¹⁵⁰⁶

[281]

ZĀVİL

858¹⁵⁰⁷

859¹⁵⁰⁸

860¹⁵⁰⁹

Beste Çenber [Güfte-i Mekki]¹⁵¹⁰

feŐilātün feŐilātün feŐilātün feöilün

Bezm-i Őālemde meserret baņa cānān iledir
İnbisāt-ı ezeli¹⁵¹¹ vāsıta-i cān iledir

Kāfir-i ğamzesi çok kimseleri etdi eşir
Yürüyüş¹⁵¹² mülk-i derūna şaf-ı müjgān¹⁵¹³ iledir

Öömrüm amān amān

861¹⁵¹⁴

[282]

862¹⁵¹⁵

¹⁵⁰⁴ endişeyi: endişe-i, VBM, HMD., Vehbi D. G. 89/2.

¹⁵⁰⁵ HMD. 214/g. 310. Fasîh D. G. 378 (5 beyit)(1-2).

¹⁵⁰⁶ VBM. 128; HMD. 214/g. 311.

¹⁵⁰⁷ HMD. 210/g. 302.

¹⁵⁰⁸ HMD. 210/g. 301.

¹⁵⁰⁹ HMD. 209/g. 299.

¹⁵¹⁰ Mekkî D. G. 15 (5 beyit)(1-2).

¹⁵¹¹ ezeli: ezeli, HMD., ezeli, Mekkî . G. 15/1.

¹⁵¹² yürüyüş: bu reviş, HMD; yürüyüş, Mekkî D. G. 15/2.

¹⁵¹³ şaf-ı müjgān:safā vü kân, HMD.; şaf-ı müjgan, Mekkî D. G. 15/2.

¹⁵¹⁴ HMD: 210/g. 300.

¹⁵¹⁵ HMD. 210/g. 303.; Musullu Esad D. G. 9 (5 beyit)(1), ikinci beyit divanda bulunmamaktadır.

863¹⁵¹⁶

[283]

ÓACEM-BÜSELİK

864¹⁵¹⁷

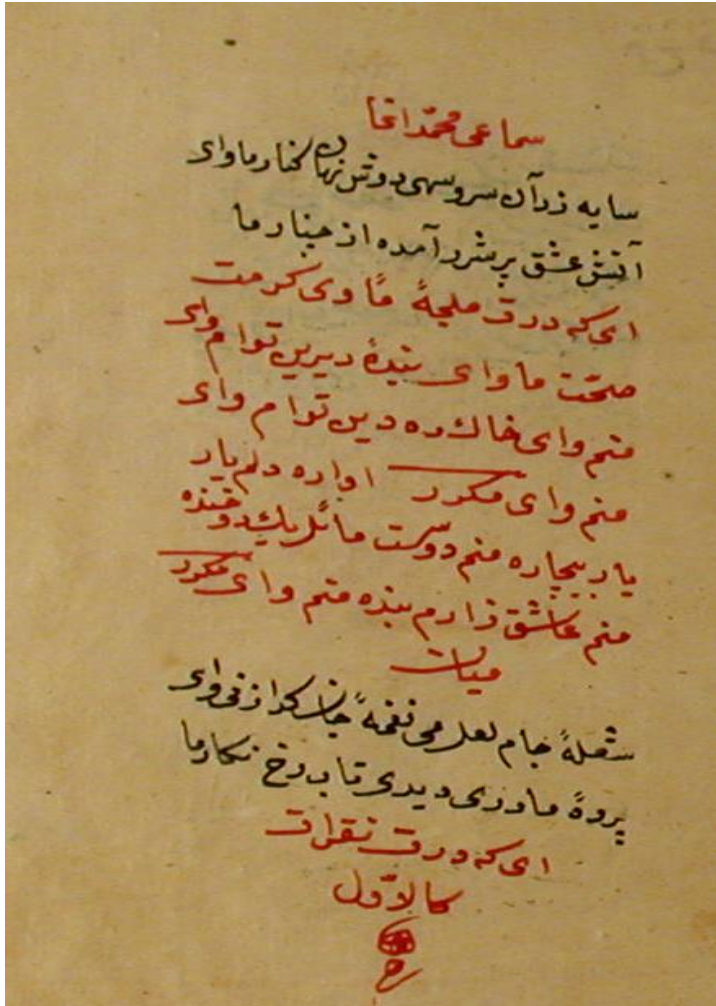
865¹⁵¹⁸

866¹⁵¹⁹

[284]

867¹⁵²⁰

868¹⁵²¹

¹⁵¹⁶ HMD. 211/g. 304.; Dâniş D. G. 436 (8 beyit)(1-8).

¹⁵¹⁷ VBM. 95; HMD. 189/g. 249.

¹⁵¹⁸ VBM. 95; HMD. 189/g. 251, E. Fâzıl D. G. 63 (5 beyit)(1-5).

¹⁵¹⁹ VBM. 95; HMD. 189/g. 250.

¹⁵²⁰ HMD. 190/g. 252.

¹⁵²¹ "Semâ'î Mehemmed Ağa" başlıklı bu güfte Farsçadır.

[285]

FERĀĤ-FEZĀ

869

Beste Çenber Güfte-i Ğālib Efendi¹⁵²²

fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Āfitāb-ı Ŗaşkı mestür olmasın bir kimseniñ
Sā'at-i nev-rüzı deycür olmasın bir kimseniñ

Çarha feryādı tañın-endāz olursa ğam degil
Bā'is-i feryādı meşhür olmasın bir kimseniñ

Amān amān cānım cānım āh olmasın bir kimseniñ

870

Beste Darbeyn Güfte-i Ğālib Efendi¹⁵²³

fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Görmediñse baħr-i Ŗaşkıñ lüölü'ü-i menşürını
Mutrıbıñ seyr eyle mevc-i nağme-i tanbūrını

Öyle pey-der-pey terennüm-rız olur āğüş[ı] kim
Selsebil etmiş şanursın şine-i billürını

Cānım cānım yā le lel lel li tere lel lel le le lel lel li lüölü'ü-i menşürını

[286]

871

Semā'ı Güfte-i Ğālib Efendi¹⁵²⁴

mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün mefā'ölün

Açıl ey gonca-leb nūr eylesin bezmi tekellümler
Şafādan ĥande deryāsında mevc ursun tebessümler

¹⁵²² Şeyh Ğālib D. Kıt'a 39.

¹⁵²³ Şeyh Ğālib D. Kıt'a 38.

¹⁵²⁴ Şeyh Ğālib D. Kıt'aa 33.

Ölüzarin gül gül etsin táb-ı şahbâ-yı neşât olsun
Bu âteş-güfte rengin-besteler hünin-terennümler

Cânım yele lele lele li Öömrüm tere le le lele lele li mîrim yele le le lele lele li yâ lâ yel lele lele
li âh âh âh amân tekellümler

872

Semâ'î Yürük Güfte-i Gâlib Efendi¹⁵²⁵

mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûl

Çan ağlayıp izhâr-ı telâş eyleyemem
Çeşmim leb-i dâga râzdaş eyleyemem
Bir yâr bilir o dañı gâyet pinhân
Ben sırrımı bilmezlere fâş eyleyemem

Belî belî yâr belî belî dost yâr yâr eylesem izhâr bende-i nâ-çâr cürmümi ikrâr rahm ede
ol yâr yâr dost çan ağlayıp izhâr-ı telâş eyleyemem
[287]

DİL-GÜŞÂ

873

Beste Çenber Güfte-i Gâlib Efendi¹⁵²⁶

fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlâtün fâ'îlün

Bâdenin te'şîrini meclisde yâr olsun da gör
Gülsitânın revnağın şubh-ı bahâr olsun da gör

Bağ ne çenberlerden eylermiş güzer cân-bâz-ı Ŗaşğ
Halka halka bend-i zülfî tarmâr olsun da gör

Âh cânım yâ lâ yele lele lele lele lele lele lele lele li vay meclisde yâr olsun da
gör

874

Beste Remel Güfte-i Gâlib Efendi¹⁵²⁷

mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlün

¹⁵²⁵ Şeyh Gâlib D. Ruba'î 47.

¹⁵²⁶ Şeyh Gâlib D. Kıt'a 12.

Bezm-i taraba şu'le verip berķ-i muḥabbet
Pervāneveş olmaķda gönül ğarķ-ı muḥabbet

Bülbüldeki ḥālî göremez dide-i nergis
Her dilber-i ra'Ōnā edemez fark-ı muḥabbet

Amān cānım yā lā yele lel lel le le lel li tere li yele le lel le lel le le le li vay yār yār
beli şāh-ı men

[288]

875

Semā'Ōi Güfte-i Ğālib Efendi¹⁵²⁸

mefā'Ōlün mefā'Ōlün mefā'Ōlün mefā'Ōlün

Biraz meclisde ol raķķās-ı fettān oynasın gülsün
Edip bezm-i neşātı gül gülistān oynasın gülsün

Uyup mevc-i neşime zîr ü bālā eylesin pervāz
Hevāsın alsın ol gül-berg-i ḥandān oynasın gülsün

Āh amān amān yār amān āh pek güzeldir nev-civāndır mû-miyāndır belî yārim

876

Semā'Ōi Yürük Güfte-i Ğālib Efendi¹⁵²⁹

mef'Ōlū mefā'Ōlū mefā'Ōlün fa'Ō

Bir rütbede aldı beni Ōaşķ-ı dîdār¹⁵³⁰
Maḥv oldı ḥayāl ü nażarımdan aġyār
Bir yerde bu efķār ile kendim bulamam
Āyineye baksam görürüm sûret-i yār

Yār yār amān ded teni ten ni teni ten tā tene dirni dir te ni ten ni ten ni ten nā tene dirni
dir teni ten ni ten ni ten tā tene dir ni āh amān belî yārim āh belî Ōömrüm bir rütbede
aldı beni Ōaşķ-ı dîdār bir rütbede aldı beni Ōaşķ-ı dîdār

¹⁵²⁷ Şeyh Ğālib D. Kıt'a 31.

¹⁵²⁸ Şeyh Ğālib D. Kıt'a 11.

¹⁵²⁹ Şeyh Ğālib D. Ruba'i 45.

¹⁵³⁰ dîdār:dil-dâr, Şeyh Ğālib D.

[289]

ĤİCĀZ-ZEMZEME

877¹⁵³¹

Beste Çenber Sa'ødullah Ağa

fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Görmesem bir lahza ey serv-i hırāmānım seni

Ārzū eyler dil-i āşufte-sāmānım seni

Hep güzellerden güzelsin şūhsın meh-pāresin

Cümleden a'ölā begendim şāh-ı hūbānım seni

ÖÖmrüm cānım amān şāh-ı hūbānım seni

[290]

878¹⁵³²

[291]

İSFAHĀN-ZEMZEME

879

Beste Çenber

fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Şu'öle-i ruhsār[1] gör şim-āb gelsin çeşmine

Gül-Öaraķ nūş eyle kim tiz-āb gelsin çeşmine

ÖĀlemi kendinde gör vahşetde ülfet seyrin et

Şaff-ı müjgān hālķa-i aħbāb gelsin çeşmine

Āh benim şāhım nāzlı yāрім bī-menendim yār amān āh yār gelsin çeşmine

880

Beste Hafif

mef'ölü mefā'ölün mef'ölü mefā'ölün

¹⁵³¹ Bu güfte Vâsıf Bey Mecmuası'nda Uşşak makamında kayıtlıdır ve fazladan dört mısra daha vardır. VBM. 63.

¹⁵³² Y. Nazım D. G. 554 (7 beyit)(1-2); HMD. 382/g. 729.

Deşt-i ğamı geşt etdim her yana ya Óaşķ olsun
Mecnûna söz olmaz hiç dıvâneye Óaşķ olsun

Çāk eyleyip endāmın abdāl-śıfat lāle
Bu gülşeni vermiş bir peymāneye Óaşķ olsun

Cānım cānım pek beyāzım seniñ Óaşķıñ baña cānım āh amān amān Óaşķ olsun
[292]

881

SemāÓı Yürük

mefÓölü mefāÓılü mefāÓılü feÓölün

Şahbā-yı lebiñ çeşm-i füsünkāra mı maħśūs
Feyz-i dem-i Óıśı iki bımāra mı maħśūs

Söndürme çerāğ-ı dilim ey zāhid-i bed-kış
Vuślat seniñ Óindinde şeb-i tāra mı maħśūs

Amān gel gülüm gel mırım gel gel amān saña kırbān olayım men āh saña ĥayrān ola-
yım men baña lutf-ı kerem etmek saña maħśūs saña maħśūs gel efendim
[293]

ZİREFGEND

882

Beste Çenber SaÓdullah Ağa [Güfte-i Şākır]¹⁵³³

fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Serv-kāmet dilber-i mümtāz imişsin bilmedim
ÓĀşıķ-ı üftādeñe dem-sāz imişsin bilmedim

Şākırāsā eyler idim vuślatı çokdan heves
Sen şeh-i zırefgende ne hem-rāz imişsin bilmedim

Amān amān yār yār imişsin bilmedim Óömrüm vay

¹⁵³³ Şākır D. Kıt'a 67.

883

Beste Remel Sa'ødullah Ağa [Güfte-i Şâkir]¹⁵³⁴

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Meclis bu şeb ol mäh ile tenhâ baña kaldı

Baht oldu müsâ'îd yine dünyâ baña kaldı

Haylî dem idi da'övet ederdim o periyi

Çekdim bu gece dâ'îre hâkķâ baña kaldı

A cânım serv-i nâzım Ŗişve-bâzım çäre-sâzım pek beyâzım âh âh amân baña kaldı

[294]

884

Semâ'î Sa'ødullah Ağa [Güfte-i] Tayyib

fe'îlâtûn fe'îlâtûn fe'îlûn

Nice bir Ŗaşķ ile nâlân olayım

Nice bir derd ile giryân olayım

Merhamet eyle bu Tayyib kuluña

Lutf u ihsânıña qurbân olayım

Qurbân olayım hayrân olayım ki bende-i fermân olayım vay

885

Naķış Semâ'î Hâcî Sa'ødullah Ağa [Güfte-i Şâkir]¹⁵³⁵

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Ŗaşķ-ı ruħuñ oldu yine şinemde nümâyân

Bir nîm-nigâh ile amân ey meh-i tâbân

Ey meh-i tâbân tâ dir tene nen tene ten tene nen tene nen tene nen nâ tene dirni dir dir
tene nen tene ten tene nen tene nen tene ten tene nen nâ tene dirni cândan seni sevdim
ğâyetle begendim -mükerrer- lutf eyle efendim âh âh âh ey meh-i tâbân

¹⁵³⁴ Şâkir D. Kıt'a 65.

¹⁵³⁵ Şâkir D. Kıt'a 66.

Bend-i Şânî

Şâkir gibi efgende saña hiç bulunur mı¹⁵³⁶

Bezm-i kereme¹⁵³⁷ eyle anı lutf ile¹⁵³⁸ şâyân

Terennüm-i ke'l-evvel

[295]

GERDÂNİYYE-BÜSELİK

886¹⁵³⁹

Beste Çenber Küçük Mehemmed Ağa [Güfte-i Şâkir]¹⁵⁴⁰

fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilâtün fâÖilün

Dilde var fikr-i visâliyle hezārān ārzū

Oldı iqlīm-i¹⁵⁴¹ vücūdumda nümāyān ārzū

Ceyş-i Óaşkıñ eyledi şahrā-yı şinemde mekân

Ey perî aşufte-dilde oldı pinhān¹⁵⁴² ārzū

ÓÖmrüm cânım amān amān yār hezārān ārzū cenān ey

887¹⁵⁴³

¹⁵³⁶ bulunur mı, bulunmaz mı, Şâkir D.

¹⁵³⁷ kereme: kerem, Şâkir D.

¹⁵³⁸ ile: eyle, Şâkir D.

¹⁵³⁹ HMD. 187/g. 245.

¹⁵⁴⁰ Şâkir D. G. 208 (5 beyit) (1-2).

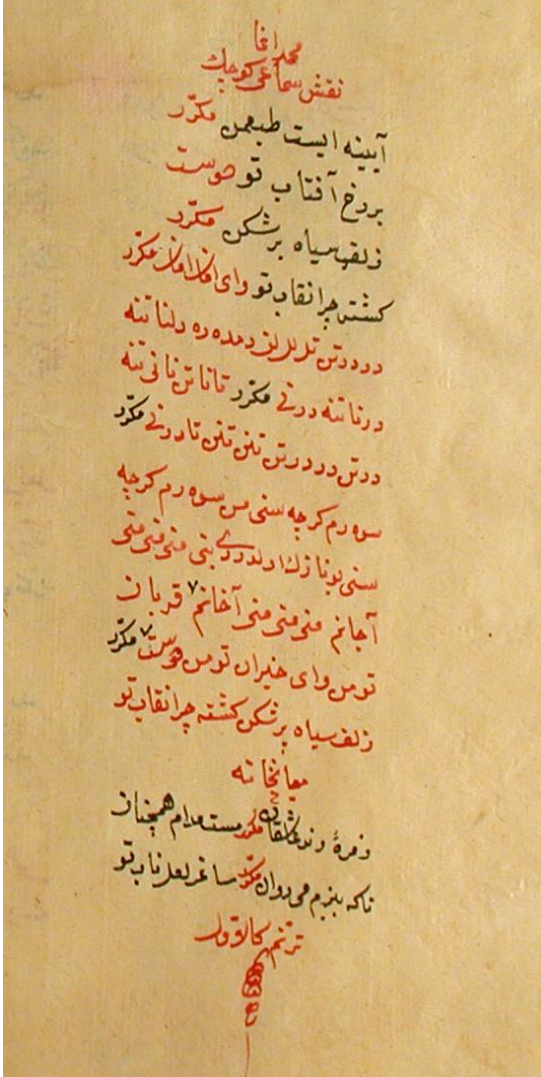
¹⁵⁴¹ iqlīm-i: iqlīm-i, Şâkir D. G. 208/1.; Óaqlım, HMD.

¹⁵⁴² pinhān: nihān, HMD.; pinhān, Şâkir D.

¹⁵⁴³ HMD. 187/g. 246.

[297]

889¹⁵⁴⁵

[298] [boş]

[299]

KÜRDİ-İ FÂHİR

890¹⁵⁴⁶

Beste Evfer Sa'ødullah Ağa [Güfte-i Nahîfî]¹⁵⁴⁷

fā'ölātün fā'ölātün fā'ölātün fā'ölün

Çanda varsa Őaşıq-ı bî-çäre cānānıy arar

Őaşq¹⁵⁴⁸ ile bîmār olan elbetde dermānıy arar

¹⁵⁴⁵ "Naķış Semā'Ői Kūçük Meĥmed Ağa" başlıklı bu güfte Farsçadır.

¹⁵⁴⁶ HMD. 136. Aynı güfte için bkz. MM. g. 74, g. 501.

¹⁵⁴⁷ Nahîfî D. . G.121 (7 beyit) (1-2).

Şanma rahmından şunar destin dil-i mecrûhuma
Ol kemân-ebrû cigerde tır-i müjgânın arar

Cânım yel le lâ li Ŗişve-bâz-ı men mîrim yel le lâ li âh a murâd-ı men

891¹⁵⁴⁹

Beste Darbeyn Sa'ødullah Ağa [Güfte-i Fennî]¹⁵⁵⁰

mef'ûlü mef'ûlü mef'ûlü fe'ûlün

mef'ûlü fe'ûlün

Şaddin'deki hâlet hele Tûbâda bulunmaz

Ey serv-i bülendim

Keyfiyyet-i la'ûlî dağı şahbâda bulunmaz

Ey lebleri kândim

Bu sende olan hûsnle cânâ yed-i beyzâ

Yok kimsede aslâ

Çün gördüm anı mişli ki dünyâda bulunmaz

Ğâyetle begendim

Serv-i bülendim şine-bendim gel efendim amân hele tûbâda bulunmaz ey serv-i bülen-
dim

[300]

892¹⁵⁵¹

Ağır Semâ'î Sa'ødullah Ağa

mef'ûlü mef'ûlü mef'ûlü fe'ûlün

Zülf-i siyehin dâmen-i ruhsârda gördüm

Ben mihr-i dıraşânı şeb-i târda gördüm

Rûyuyla dehânında olan hâlet[i] cânâ

Ne gülde ne bir gonca-i gülzârda gördüm

¹⁵⁴⁸ Ŗaşk:derd, Nahîfî D. G.121/1.

¹⁵⁴⁹ ML. 1392. Aynı güfte için bkz. MM. g. 782.

¹⁵⁵⁰ Fennî D. Müst. 1 (4 bend) (1-2).

¹⁵⁵¹ ML.347.

893

Yürük Semâ'î Sa'ødullah Ağa [Güfte-i Şâkir]¹⁵⁵²

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Güller gibi ol gonca-i neşkûfte açılsa

Güftâra gelip ol dūr-i nâ-süfte açılsa

Dünyâyı eşir eyler idi Şâkir o mümtâz

Nîm-hânde olup ol dehen-i¹⁵⁵³ beste açılsa

Serv-i nâz-ı men çâre-sâz-ı men dil-nüvâz-ı men âh murâd-ı men âh amân amân amân
kurbânın olam yâr

[301]

ĤİCÂZEYN

894¹⁵⁵⁴

895¹⁵⁵⁵

896¹⁵⁵⁶

Beste Remel Muşâhib Küçük Mehemmed Ağa [Güfte-i ÓĀrif]

mef'ûlû mef'â'îlû mef'â'îlû fe'ûlûn

Āhir dedigin etdi o meh gör hele derdi

Tayy eyledi ĥayfâ varâķ-ı ülfet-i verdi¹⁵⁵⁷

Bir bûse mi bir gül mi verirsin dedim ol şūh¹⁵⁵⁸

Bir nîm¹⁵⁵⁹ tebessüm edip ÓĀrif güli verdi

A nâzlım çeşmimi maĥmūr eyle mesrūr-ı vişâlınden eyle dur amân amân gel a cānım
gel

[302] [boş]

¹⁵⁵² Şâkir D. Kıt'a 21.

¹⁵⁵³ dehen-i : dehen, Şâkir D. Kıt'a 21/2.

¹⁵⁵⁴ HMD. 202/g. 280.

¹⁵⁵⁵ HMD. 203/g. 283.

¹⁵⁵⁶ HMD. 202/g. 281.

¹⁵⁵⁷ ülfet-i verdi: ülfeti derdi, HMD.

¹⁵⁵⁸ şūh: şūha, HMD.

¹⁵⁵⁹ nîm: nice, HMD.

[303]

897¹⁵⁶⁰

898¹⁵⁶¹

Semâ'î Hâcî Sa'ûdullah Ağa Muşâhib-i Şehriyârî [Güfte-i Şâkir]¹⁵⁶²

mef'ûlû mefâ'îlû mefâ'îlû fe'ûlûn

Nevbet bize düşdi yine peymâne dönerken

Aldı ayağım elden¹⁵⁶³ o dîvâne dönerken

Hey yâr yâr dir dost dost cânım

Cenânım şîrîn-zebânım rûh-ı revânım

Gel gel amân âh dere dilla dere dilla

Dere di ten âh ne güzel ben ne beyâz ten

Tene dir ten -mükerrer-

Bend-i Şânî

Gördükde reh-i 'işvede Şâkir bu semâ'î

Uydı yine ol¹⁵⁶⁴ nağme-i devrâna dönerken

Terennüm-i ke'l-evvel

[304] [boş]

[305]

ŞEVK-İ DİL

899

Beste Çenber 'Abdullah Ağa [Güfte-i Fâzıl]¹⁵⁶⁵

mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn mefâ'îlûn

N'îçün pinhân edersin rûyını ey şûh-ı nâzende

Efendim toğrı söyle hûsnüğe 'Âşık mısın sen de

¹⁵⁶⁰ ML. 278; HMD. 203/g. 282.

¹⁵⁶¹ HMD. 203/g. 184.

¹⁵⁶² Şâkir D. G. 201 (5 beyit)(1-5).

¹⁵⁶³ elden: elinden, HMD.; elden, Şâkir D. G.201/1.

¹⁵⁶⁴ yine ol: o dahi, Şâkir D. G. 201/5.

¹⁵⁶⁵ Aynı güfte için bkz. MM. g. 358.

Ne yapsın Óaşık-ı bî-çāre žālim sen de inśāf et
Hayālîñ şinede Óaşkın göñülde āteşin tende

Āh rüyunı ey şūh-ı nāzende

900

Beste Ėarbeyn Meĥemmed Aġa
fāÓilātün fāÓilātün fāÓilātün fāÓilün

Gülsitānıñ bezm-i Óayş [u] cām [da] güldür baġa
Meclis-ārā ney [ü] mutrıb śavt-ı bülbüldür baġa

Teşne-i Óaşkıñ lebiñ śun aġzıma ey mest-i nāz
LaÓl-i nāb-ı āteşiniñ gül gibi müldür baġa

Amān gül-nihālim verd-i alım bî-nažirim bî-miśālim amān cām-ı mey güldür baġa

901¹⁵⁶⁶

[306]

902

SemāÓi
mefāÓilün feÓilātün mefāÓilün feÓilün

Amān amān yetişir bu edālarıñ žālim amān gel
Derūna işledi tır-i belālarıñ žālim amān gel

Yeter yeter dahı inśāf yok mıdır sende amān gel
Fiġān fiġān baġa besdir cefālarıñ žālim amān gel

Egletme beni aġlatma beni nār-ı ĥasretiñ yakdı bu teni gel sevdigim vay

903

SemāÓi ÓAbdullah Aġa
feÓilātün feÓilātün feÓilātün feÓilün

¹⁵⁶⁶ HMD. 280/g. 483.

Nice bir yakılayım t b-1 ruhu  mehve ine
Nice bir ta ılayım s ye mi      ebine

Siz bilirsiniz hele serm ye-i h sn elde iken
Demidir eyle kerem       -1  asret-ke ine

Gel gel ince miy n gel gel gel  onca-deh n gel  h yetişir eyle vef  etme bize cev    cef 
seni begendim g  l mi verdim  h  h sensin efendim

SONUÇ

18. asır Türk edebiyatı ve musikisi hakkında değerli eserlerin kaleme alındığı bir dönemdir. Seyyid Ahmed Ağa'nın 1794-95, Küçük Mehmed Ağa'nın 1800'e yakın bir tarihte, Hacı Sadullah Ağa'nın 1808 yılında öldüğü dikkate alındığında Mecnû'â-ı Makâmât'ın 18. yüzyılın sonlarında derlenmiş, derleyeni belli olmayan bir mecmua olduğu sonucuna varılmaktadır.

Mecmuatü'l-Makamat adıyla Mevlana Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Katalogu'nda 2193 demirbaş numarasıyla kayıtlı olan mecmuanın içinde yazan başlık "Mecnû'a-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât" olduğundan tez katalog kaydındaki adıyla değil mecmuanın içindeki başlıkla başlıklandırılmıştır. Mecmua Türkçe, Farsça, Arapça güfteler barındırmakta olup bu güftelerin toplam sayısı 903'tür.

Mecmuanın incelenmesinde yalnızca Türkçe güfteler incelemeye tâbî tutulmuştur. Buna göre mecmuadaki 903 güftenin 829 tanesi Türkçe, 5 tanesi Farsça-Türkçe, 6 tanesi Arapça ve 1 tanesi Arapça-Türkçe, 62 tanesi Farsça olup incelemeye tâbî tutulan toplam 835 güfte bulunmaktadır. Bu 835 güfteden 360 tanesi "Hâfız Mustafâ Dûrbînî-zâde'nin Güfte Mecmuası" (Uysal, 2021) başlıklı yüksek lisans teziyle ortak olması sebebiyle tez metnine tekrar dâhil edilmemiş, ilgili güftelerin numaraları verilmiş ve kaynak dipnotla belirtilmiştir. Esasen mecmuadaki 835 güftenin 542 tanesi Dûrbînîzâde'nin güfte mecmuasındakilerle, 144 güfte Vasıf Bey'in Güfte Mecmuası (Konya, 2013) ile, 328 güfte de Mecnûa-yı Letâif (Kılıç, 2013) ile ortaktır. Hem Dûrbînîzâde'nin hem Vâsıf Bey'in derledikleri güfte mecmualarında ortak olan 34 güfte tespit edilmiştir. Her iki güfte mecmuasıyla ortak olan güfteler şunlardır: 74, 140, 287, 501, 507, 509, 518, 526, 527, 529, 536, 552, 554, 555, 565, 574, 581, 583, 693, 694, 695, 702, 707, 713, 716, 731, 754, 818, 819, 857, 865, 866, 867, 890. Bu güftelerden 74, 501, 890 numaralı olanlar aynı güfte olduğundan bir sayıldığında bu sayı 32 olmaktadır. Karşılaştırma yapılan üç güfte mecmuası ile Mecnû'a-ı Makâmât'ta diğer üç güfte mecmuasında bulunmayan 178 güfte bulunmakta olup bu güfteler şunlardır: 10, 15, 37, 66, 85, 86, 102, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 122, 132, 133, 134, 163, 173, 174, 179, 181, 203, 209, 213, 224, 239, 240, 248, 251, 256, 263, 271, 273, 280, 281, 282, 284, 288, 289, 294, 297, 303, 304, 305, 311, 312, 315, 316, 319, 321, 324, 325, 326, 328, 329, 330, 331, 333, 335, 338, 339, 340, 343, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 353, 358, 363, 369, 370, 372, 375, 380, 385, 386, 389, 390, 397, 401, 408, 435, 438, 440, 449, 450, 453, 472, 480,

481, 482, 483, 484, 504, 512, 538, 539, 544, 545, 549, 557, 570, 571, 572, 591, 592, 618, 619, 637, 638, 640, 652, 655, 665, 667, 668, 671, 678, 692, 704, 722, 723, 724, 740, 744, 746, 747, 748, 760, 771, 773, 773, 792, 793, 795, 796, 800, 801, 803, 810, 816, 822, 824, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 841, 854, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 8876, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 893, 899, 900, 902, 903.

Çalışmanın sonucunda en çok bestesi bulunan bestekârın Bekir Ağa (84 güfte, bir tanesi Hâce ile ortak), en çok şiiri bulunan şairin ise Dâniş olduğu tespit edilmiştir. 302 güftenin şairi tespit edilmiştir. Güftelerin 6 tanesi hece ölçüsüyle 844 güfte aruz vezniyle yazılmıştır. 19 güftenin vezni tespit edilememiştir. Vezin tespitinde Türkçe güfteler ve karışık dilli güftelerin Türkçe kısımları esas alınmıştır.

Mecmuada bulunan Türkçe güftelerin bestekârları incelendiğinde mecmuada 141 farklı bestekârın adının geçtiği görülmektedir. Kimi bestekârların ünvanları olduğu görülmektedir. Aynı bestekâr farklı biçimlerde –adı ve lakabı ile, yalnızca adı veya yalnızca lakabı ile- kaydedilmiştir: Hâfız Post’un hem “Hâfız Post” hem “Hâfız” olarak kaydedilmiş olması gibi. Aynı bestekâr olup olmadığından emin olunamadığı takdirde tüm besteciler ayrı ayrı belirtilmiştir. Kimi güftelerin birden fazla bestecisi olduğu görülmektedir. Farsça-Türkçe iki dilli bir güftenin Farsça kısmını Hâce’nin Türkçe kısmını Bekir Ağa’nın bestelediği görülmektedir. Bu durumda bu güfte için bestekârlar bölümünde ayrı bir satır açılmıştır ancak Bekir Ağa ve Hâce bestekâr sayısına tekrar dâhil edilmemiştir: bkz. g. 634.

“Fasıl mecmuası” olarak nitelendirilebilecek bu mecmua söz musikisi örneklerini ihtiva etmektedir. Mecmuada sözlü musikinin formlarından beste, semai ve nakış bulunmaktadır. Bu formlara güfte olarak tespit edilebildiği kadarıyla gazel, rubâî ve kıt’a nazım şekilleri seçilmiştir. Mecmuanın dil ve yazım özelliklerine bakıldığında 19. yüzyıl dil özelliklerinin ağır bastığı görülmekle birlikte zaman zaman imlada ikiliklerin yaşandığı görülmektedir. Mecmû’a-ı Makâmât’ta mürettepten kaynaklı pek çok yazım hatası olduğu görülmektedir. Güftelerin genelde klasik edebiyat mahsullerinden seçildiği görülmektedir.

Güfte mecmualarında önemli olan şiirin kaydedilmiş olmasından ziyade fasıl esnasında güfteyi icracıya hatırlatmaktır. Bu mecmualarda müzik şiirden ön plandadır. Bu sebeple güftenin bestecisinin şairinden daha ön planda olması, künyelerde bestecinin adının kaydedilmiş olması ve şiirlerin tamamının değil de yalnızca bestelenen kısımlarının–

bestelenmek üzere güfte olarak şiirin tamamı değil bir kısmı seçilirdi- fasıl esnasında okunduğu anlaşılır bir durumdur. Güftelerin fasıl esnasında yazıya geçirilmesi mürettibin yazım hatalarının bir kısmını dikkatsizlikten yapmış olabileceğini de akla getirmektedir.

Lâ-dînî ve sözlü musiki formlarını içeren bu fasıl mecmuası makam esaslı olarak düzenlenmiştir. 68 farklı makamda ve 26 farklı usulde güftelerin bulunduğu mecmuada III. Selim'in terkip ettiği makamlara ait fasılların bulunduğu görülmektedir (Sûz-ı dilârâ, Hüz-zâm-ı Cedîd, Evcârâ, Hicâzeyn, Şevk-i Dil, Muhayyer Sünbüle). Yine Ferâhfezâ makamını Seyyid Ahmed Ağa (Vardakosta), Vech-i Arazbar makamını padişahın musahiplerinden Hızır Ağa, Sûz-dil makamını da Halîm Ağa terkip ettiği bilinmektedir. Darb-ı Hüner usulünü bulan Seyyid Ahmed Ağa'nın bir bestesi de darb-ı hüner usulünün mecmuadaki tek örneği olarak dikkat çekmektedir (g. 831). Tasavvufî kullanımların görülmesi klasik şiirin ve musikinin geliştiği ortam dolayısıyla kaçınılmazdır. Beşerî aşkı/beşeriyeti ön planda tutan şairlerde de mutasavvıf şairlerdeki gibi tasavvufî kullanımlar görülse de Mecmûa-ı Makâmât'ta başta III. Selim'in besteleri olmak üzere padişah musahiplerinin ve Mevlevî bestekârların ve şairlerin eserlerinin bulunması, -padişah III. Selim'in de Mevlevîliğe yakın olduğu düşünülürse- mürettibin padişaha yakın bir çevrede bulunduğunu, mecmuanın hünkâra veya yüksek mertebeli başka bir devlet adamına sunulmak amacıyla derlendiğini akla getirmektedir.

Mecmuada adı kayıtlı bestecilerin Lale Devri'nde yaşamış olmaları, Lale Devri'nde sanatın yanında salt musiki sanatına da verilen ehemmiyetin bir göstergesi sayılabilir. Sanata ve musikiye bu denli önem verilen 18. yüzyıl musiki açısından en çok yazılı kaynağın bulunduğu dönemdir. Yine mecmuanın önemli yönlerinden biri, başta padişahın bizzat kendi bestelerinin bulunmasının yanında bestekârlardan bir kısmının padişahın musahipliğine kadar yükselmiş olmaları, hazine çavuşu, peşkir ağalığı gibi saray görevlileri olmalarıdır.

Mecmuadaki 302 güftenin şairi tespit edilmiştir. En fazla şiiri güfte olarak seçilmiş şair Aynı şiire farklı bestekârlar tarafından beste yapılmış olması bu şiirlerin okunduğunu, sevildiğini düşündürmektedir. 14 şiirin farklı bestekârlar tarafından güfte olarak seçildiği görülmektedir. Bu güfteler için bkz. g. 29 ve g. 531, g. 304 ve g. 822; g. 417 ve g. 878; g. 586 ve g.721; g.155 ve 573; g. 74, g. 501, g. 890; g. 463 ve g. 843; g. 358 ve g.

899; g. 577 ve g. 818; g. 367 ve g. 599; g. 645 ve g. 823; g. 639 ve g. 826¹⁵⁶⁷ g. 658 ve g. 901; g. 782 ve g. 891.

Sonuç olarak çeviriyazıyla metni verilen “Mecmûa-ı Makâmât Be-Kavl-i Mûsikiyyât” başlıklı güfte mecmuası güfte mecmuaları hakkında yapılacak çalışmalara kaynaklık edebilecek kıymetli bir mecmuadır.

¹⁵⁶⁷ “Nakış Semai” formunda bestelenen bu iki güftenin şiiri 639 numaralı güftele güftenin “yürük” bölümünde bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- Açıkgöz, C. (2016). Nakşî-i Eyyûbî [Ö. 1764] Hayatı, Sanatı ve Divanı (İnceleme-Transkripsiyonlu Metin, Nesre Çeviri), DT., Marmara Üniversitesi, TAE, İSTANBUL.
- Ağarı, Ş. ve Gözitoğ, M. A. (2023). Güfte Mecmualarının Mestap'a Göre Tasnifi Üzerine Bazı Öneriler, Kültürk (8), 1-20.
- Ak, C. (2001). Bağdatlı Rûhî Divanı, Uludağ Üniversitesi Yay., BURSA.
- Akhan, K. K. (2021). Ebubekir Ağa Güfte Mecmuası: Türkçe Güfteler (İnceleme-Transkripsiyonlu Metin), YLT., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Akkuş, M. (2018). Nefî Divanı, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 27.06.2024
- Akpınar, Ş. (2017). Âgâh Dîvânı, Semerkandî-i Âmidî Hacı Hâfız Mehmed Bulak, T. C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay. e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 27. 06. 2024
- Aksoyak, İ. H. (1999). Gelibolulu Mustafa Âlî ve Divanlarının Tenkitli Metni, DT., Ankara Üniversitesi, SBE., ANKARA.
- Aksüt, S. (1993). Türk Musikisinin 100 Bestekârı, Kervan Yay., c. I-II , İSTANBUL.
- Ararat, Ş. (2010). Enderûnlu Mehmed Hamid Beg Dîvânı İnceleme-Metin, YLT., Gaziantep Üniversitesi, SBE , GAZİANTEP.
- Arbatlı, M. S. (2002). Bağdatlı Es'ad, Hayatı, Sanatı ve Divanının Tenkitli Metni, YLT, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, SBE, TOKAT.
- Arıkoğlu, İ. (1999). Âlî (Edirneli Hüseyin Efendi) Hayatı, Sanatı, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni, YLT, Fırat Üniversitesi, SBE, ELÂZİĞ.
- Ârif Süleyman, (h. 1258/m. 1842-43). Dîvân-ı Ârif, TBMM Ktp. Açık Erişim Koleksiyonu, <http://hdl.handle.net/11543/2747>. Erişim Tarihi: 26.06.2024.
- Aslantaş, G. (1994). Vecîhî Hayatı, Eserleri ve Divanı'nın Tenkidli Metni, YLT., Selçuk Üniversitesi, SBE, KONYA.
- Ayan, H. (1981). Cevrî: Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni, Atatürk Üniversitesi Basımevi, ERZURUM.
- Ayan, Ö. (2001). Gülzar-ı Musiki Adlı Eserin Transkripsiyonu ve Bilimsel Analizi, YLT., İstanbul Teknik Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Aypay, A. İ. (1992). Nahîfî Süleyman Efendi (Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği ve Dîvânı'nın Tenkitli Metni, DT., Selçuk Üniversitesi, SBE, KONYA.

- Baltalı, S. (2016). Mehmed Adlî Divanı, YLT., Kırklareli Üniversitesi, SBE, KIRKLARELİ.
- Behar, C. (2010). Şeyhülislam'ın Müziği: 18. Yüzyılda Osmanlı/Türk Musikisi ve Şeyhülislam Es'ad Efendi'nin Atrabü'l-Asar'ı, Yapı Kredi Yay., İSTANBUL.
- Behar, C. (2015). Osmanlı/Türk Musikisinin Kısa Tarihi, Yapı Kredi Yay., İSTANBUL.
- Beyhan, E. (2021). Enderunlu Fâzıl Divanı (Metin- İnceleme), DT., Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İZMİR.
- Bilkan, A. F. (2011). Nâbî Divanı (2 cilt)., Akçağ Yay., ANKARA.
- Birgören, H. (2004). Dâniş Dîvânı, İnceleme- Metin, YLT., Gazi Üniversitesi, SBE, ANKARA.
- Cerim, H. (2019). Tab'î Mustafa Efendi'nin Eserlerinin Analizi, YLT., Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, SBE, SİVAS.
- Ceyhan, A. (2000). Ahmed Muhtar Bey'in "Şair Hanımlarımız" İsimli Eseri, Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi (8), (s. 299-350).
- Çağlı, A. (1998). Halîmî Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânı'nın Tenkidli Metni, DT., Selçuk Üniversitesi, SBE, KONYA.
- Çakır, M. S. (2018). Yahyâ Nazîm Divanı (İnceleme-Tenkitli Metin), DT. Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, SBE, TDE ABD., SİVAS.
- Çeçen, H. (1996). Fitnat Hanımın Hayatı, Sanatı ve Divanı (İnceleme-Metin), DT., İnönü Üniversitesi, SBE, MALATYA.
- Çeçen, M. K. (2010). Sabrî Mehmed Şerîf, Hayatı, Sanatı, Dîvânı'nın Tenkitli Metni ve Tahlili, DT., Fırat Üniversitesi, SBE., ELÂZİĞ.
- Çelebi, C. B. (2002). "Sema", Konya'dan Dünya'ya Mevlânâ ve Mevlevîlik, İSTANBUL.
- Çıpan, M. (1991). Fasîh Ahmed Dede Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Tenkidli Metni, DT., Selçuk Üniversitesi, SBE, KONYA.
- Çınar, B. (2000). Tıflî Ahmed Çelebi Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri ve Dîvânının Tenkitli Metni, DT. Fırat Üniversitesi, SBE, ELÂZİĞ.
- Çolak, M. (2010). Emetullah Hanım Dîvânı (İnceleme-Metin), YLT., Dumlupınar Üniversitesi, SBE, KÜTAHYA.
- Demir, H. (2019). Lâzıkîzâde Feyzullah Nâfîz ve Dîvânı, T. C. , Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 27.06.2024

- Demir, T. (2006). Edirneli Fâiz Divanı (İnceleme-Metin-Dizin), YLT., Gazi Üniversitesi, SBE, ANKARA.
- Demirbağ, Ö. (1999). Koca Râgıp Paşa ve Dîvân-ı Râgıb, DT., Yüzüncü Yıl Üniversitesi, SBE, VAN.
- Demirel, Ş. (2017). Şehrî Dîvânı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 29.05.2024
- Demirkazık, H. İ. (2009). 18. YY. Şairi Mustafa Fennî Dîvân (İnceleme-Tenkitli Metin-Dizin). DT., Marmara Üniversitesi, TAE., İSTANBUL.
- Devellioğlu, F. (2010). Osmanlıca-Türkçe Lügat, Aydın Kitabevi Yay., ANKARA.
- Dikmen, H. (1991). Seyyid Vehbî ve Divanının Karşılaştırmalı Metni, DT., Ankara Üniversitesi, SBE, ANKARA.
- Dikmen, M. D. (1994). Hanende Mecmuası'nın İlk Yedi Makamının Eserlerinin Güfteleri'nin Osmanlıcadan Çevirisi ve İncelenmesi, YLT., İstanbul Teknik Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Doğan, M. N. (1997). Şeyhülislam Esad Efendi ve Divanının Tenkitli Metni, MEB, İSTANBUL.
- Doğrusöz, N. (1993). Hafız Post Güfte Mecmuası (Türkçe Güfteler), YLT., İstanbul Teknik Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Duran, F. N. (2019). Haşim Bey'in Güfte Mecmuası, YLT., Selçuk Üniversitesi, SBE, KONYA.
- Elmas, S. (1997). Rahmî (Kırımlı, Mustafa) Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Eserleri ve Dîvânının Tenkidli Metni, YLT., Trakya Üniversitesi, SBE., EDİRNE.
- Erdemir, A. (1999). Anadolu Sahası Musikişinas Divan Şairleri, Türk Sanatı ve Eğitimi Vakfı Yayınları, ANKARA.
- Ergun, S. N. (1942). Türk Musikisi Antolojisi c. I-II., Rıza Coşkun Matbaası, İSTANBUL.
- Erişen Yazıcı, G. (2017). Kâmî Dîvânı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, e-kitap, ANKARA. 27.06.2024
- Ertürk, E. Ş. (2009). 18.Yüzyıl Klâsik Türk Şiirinde Mûsikî (Nedîm, Şeyh Gâlib, III.Selim), YLT., Sakarya Üniversitesi, SBE, SAKARYA.
- Genç, İ. (2000). Tezkire-i Şuarâ-yı Mevleviyye, AKM Yay, ANKARA.
- Gönül, M. (2007). Mevlevîlik ve Mûsikî, İSTEM, yıl 5, S.10, s.75-89.

- Günaydın, E. (2020). İsmetî Divanı (İnceleme-Metin-Dizin), YLT., Uludağ Üniversitesi, SBE, BURSA.
- Güntekin, M. (2010). İstanbul'un 100 Musikişinası (İstanbul'un Yüzleri-17), İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür A.Ş. Yay., İSTANBUL.
- İnançer, Ö. T. (1999). "Osmanlı Musikisi Tarihinde Tasavvuf Musikisine Bir Bakış", Osmanlı Kültür ve Sanat Ansiklopedisi, Yeni Türkiye Yayınları, c. 9, ANKARA.
- İnce, A. (1977). Sâlim Tezkiresi, İnceleme-Transkripsiyonlu Metin, YLT. Ankara Üniversitesi, DTCF, ANKARA.
- İpekten, H. (2019). Nâ'ilî-i Kadîm Divanı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. 23.06.2024
- Kalkışım, M. (1992). Şeyh Gâlib Divanı, DT. İstanbul Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Kanar, Mehmet (2011). Osmanlı Türkçesi Sözlüğü, Say Yayınları, İSTANBUL.
- Kaplan, M. (1996). Neşatî Divanı, Akademi Kitabevi, İZMİR.
- Karacan, T. (1991). Bosnalı Alaeddin Sâbit: Divan, Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, SİVAS.
- Karapanlı, G. (2005). Mekkî Divanı ve Tahlili, YLT., İstanbul Üniversitesi, İSTANBUL.
- Kavruk, H. (?). Şeyhülislam Yahya Divanı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. 27.06.2024
- Kaya, B. A. (2017). Azmîzâde Hâletî Dîvânı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 27.06.2024
- Kazan, Ş. (2003). Üsküdarlı Sırrî Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği Divan'ı (Tenkitli Metin-İnceleme) ve Şerhu Medhi'n-Nebi, DT., Gazi Üniversitesi, SBE , ANKARA.
- Kesik, B. (2017). Fuzûlî'nin Yayınlanmamış Şiirleri (İki Gazel), Littera Turca Journal of Turkish Language and Literature, C. 3, (4), s. 101-108.
- Kılıç, A. (2021). Fuzûlî Divanı, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Bşk. Yay.: 194, İSTANBUL.
- Kılıç, E. (2013). Mecmûa-yı Letâif Fî Sandukati'l- Me'ârif (Metin ve Değerlendirme), DT., İstanbul Üniversitesi, SBE , İSTANBUL.
- Kılıç, M. (1995). Münif Antaki Hayatı, Edebi Kişiliği, Eserleri, Divanının Tenkitli Metni ve İncelemesi, YLT., Atatürk Üniversitesi, SBE, ERZURUM.

- Kızıltan, M. (1994). Divan Edebiyatı Özelliklerine Uyarak Şiir Yazan Kadın Şairler, Sombahar, Ocak-Nisan, İSTANBUL.
- Koç, F. (2003). Sultan III. Selim Hân'ın Mûsiki Eserlerinin Müzikal Analizi, YLT., Marmara Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Konya, H. (2013). XIX. Yüzyılda Yazılmış Olan Vâsıf Bey'in Güfte Mecmuasının İncelenmesi, YLT., Marmara Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Korkmaz, H. (2014). İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesi'ndeki Musiki Yazmalarının Katalogu, YLT., İstanbul Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Korkmaz, H. (2021). Türk Musiki Tarihinin Kaynağı Olarak Güfte Mecmuaları, DT., İstanbul Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Kutlar, F. S. (2017). Arpaemini-zade Mustafa Sâmî Divanı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 24.06.2024.
- Kutlar Oğuz, F. S. (2019). Dîvân-ı İzzet ve Nigâr-nâme (Tezkire-i Nigâriyye), T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 24.06.2024.
- Küçük, S. (1994). Bâkî Dîvânı, TDK Yay., ANARA.
- Macit, M. (2017). Nedîm Divanı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 26.07.2024.
- Nâsır Abdülbâkî Dede, (h. 1209-1211/m. 1796). Tedkîk ü Tahkîk, (Y. Tura, Çev.) İSTANBUL, Pan Yayıncılık.
- Ölmez, A. (1996). Behcetî Hüseyin Efendi Divan (Hayatı, Eserleri ve Divanının Tenkitli Metni), DT., Erciyes Üniveritesi, SBE , KAYSERİ.
- Özcan, N. (?). “mehter” TDV DİA İslam Ansiklopedisi, <https://islamansiklopedisi.org.tr/mehter> Erişim Tarihi: 26.06.2024.
- Özcan N. (2001). “İsmail Dede”, Osmanlılar Ansiklopedisi, Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık, İSTANBUL.
- Özkan, İ. H. (2017). Türk Musikisi Nazariyatı ve Kudüm Velveleleri, Ötüken Neşriyat A.Ş., 16.bas. 2017.
- Öztekin, Ö. (1997). Râsih Dîvânı, İnceleme-Tenkitli Metin- Özel Adlar Dizini, YLT., Hacettepe Üniversitesi, SBE, ANKARA.
- Öztuna, Y. (2000). Türk Musikisi Kavram ve Terimleri Ansiklopedisi, AKM Yay., ANKARA.
- Sağman, Ş. (2001). Müstakimzade'nin “Mecmû'a-i İlâhiyyât” Adlı Güfte Mecmuası, YLT., Marmara Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.

- Serim, M. F. (2019). XVIII. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir Güfte Mecmûasının Mûsikî Yönünden İncelenmesi, YLT., Marmara Üniversitesi, İSTANBUL.
- Somakçı, P. (2018). 18. Yüzyılda Türk Müziği ve Bu Dönem Padişahlarının Müziğe Olan Yaklaşımları, International Journal of Interdisciplinary and Intercultural Art, C.3, Özel Sayı: 1, Aralık.-.
- Tanrıkorur, C. (2003). Osmanlı Dönemi Türk Musikisi, Dergâh Yay. İSTANBUL.
- Tarlan, A. N. (1967). Zatî Divanı (Edisyon Kritik ve Transkripsiyon) Gazeller Kısmı: I. Cild, Edebiyat Fakültesi Basımevi, İSTANBUL.
- Tay, H. (2011). Musullu Es'ad Seyyid Mehmed: Hayatı, Edebî Kişiliği ve Dîvânı, YLT, Afyon Kocatepe Üniversitesi, SBE, AFYONKARAHİSAR.
- Toska, Z. (1985). Veysî Dîvânı (Hayatı, Eserleri, Kişiliği), YLT., İstanbul Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Toz, B. (2000). Ahmet Avni Konuk'un Hanende Mecmuası'nda Basit Makam Fasılları 219-720 Sahifeleri, YLT., İstanbul Teknik Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Toz, C. (1999). Ahmet Avni Konuk'un Hanende Mecmuası Osmanlıcadan Türkçeye Çevirisi (Mukaddime ve 84/217 sahifeleri), YLT., İstanbul Teknik Üniversitesi, SBE, İSTANBUL.
- Tuğluk, İ. H. (2007). Abbas Vesîm Efendi; Hayatı, Eserleri, Edebî Kişiliği, Divanı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi, DT. Gazi Üniversitesi, SBE, ANKARA.
- Tunadurur, M. (2012). Edirneli Ahmed Rüşdî Divanı, YLT., Trakya Üniversitesi, SBE, EDİRNE.
- Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <https://teis.yesevi.edu.tr/> Erişim Tarihi: 27. 06. 2024
- Uslu, R. (2020). Güfte Mecmualarında Bu Müzik Eseri Kimin Problemi? ve Müzikolojik Bir Metot Önerisi, Yegâh Mûsikî Dergisi, C. III. Sayı 2. (30.12.2020) s. 137-153.
- Uysal, B. (2021). Hafız Dürbîni-zâde'nin Güfte Mecmuası (İaek Şevket Rado Yazmaları, sr.078), YLT., Düzce Üniversitesi, SBE, DÜZCE.
- Üzğör, T. (1991). Fehîm-i Kadîm Hayatı, Sanatı, Dîvân'ı ve Metnin Bugünkü Türkçesi, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Yayını S. 44. ANKARA.
- Varışoğlu, M. C. (1997). Hâtem Hayatı, Edebî Şahsiyeti, Divanı'nın Tenkitli Metni ve İncelemesi, YLT., Atatürk Üniversitesi, SBE, ERZURUM.
- Yaman, Y. (2014). Âhî Dîvânı (İnceleme-Tenkitli Metin), YLT, Marmara Üniversitesi, TAE., İSTANBUL.

- Yanbal, S. (2009). Şâkir Mehmed Efendi Dîvânı (Metin-İnceleme), YLT. Cumhuriyet Üniversitesi, SBE, SİVAS.
- Yanmaz, E. (1995). Vecdî (Hayatı, Edebî Kişiliği ve Divanı'nın Karşılaştırmalı Metni), YLT., Atatürk Üniversitesi, SBE, ERZURUM.
- Yenikale, A. (2017). Sünbülzâde Vehbî Divanı, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yay., e-kitap, ANKARA. Erişim Tarihi: 27.06.2024
- Yılmaz, M. C. (2010). Sabrî-i Şâkir Dîvânı, YLT., Dumlupınar Üniversitesi, SBE., KÜ-TAHYA.
- Yorulmaz, H. (1989). Koca Râgıb Paşa Dîvânı, YLT., İstanbul Üniversitesi, SBE., İSTANBUL.
- Zülfe, Ö. (1998). Nâşid (1749-1791) Dîvân, YLT. Marmara Üniversitesi, TAE, İSTANBUL.

ÖZ GEÇMİŞ

Ad Soyad: Nur Zeynep ÇATALBAŞ	
Eğitim Bilgileri	
Lisans	
Üniversite	Sakarya Üniversitesi
Fakülte	Fen-Edebiyat Fakültesi
Bölümü	Türk Dili ve Edebiyatı
Makale ve Bildiriler	
1. Çatalbaş, N. Z., Demirel, E. (2022). Nedim Divanı'nda Tatlılar. 15. Uluslararası Bilimsel Araştırmalar Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı, s. 18-27.	